

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS

ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ Ν. 3401/2005

Για την εισαγωγή 1.523.163.087 νέων, κοινών, άυλων, ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών της «Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.» (η «Τράπεζα») ονομαστικής αξίας €0,23 η κάθε μία («Νέες Μετοχές») στην Κύρια Κατηγορία της Αγοράς Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών που εκδόθηκαν λόγω της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για τη συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας «Grivalia Properties A.E.E.A.Π.», σύμφωνα με τις αποφάσεις:

- α) της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της «Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.» στις 05.04.2019 και
- β) της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της «Grivalia Properties A.E.E.A.Π.» στις 05.04.2019

Το παρόν Έγγραφο έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3401/2005 και περιέχει όλες τις πληροφορίες ισοδύναμες με εκείνες του Ενημερωτικού Δελτίου, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 809/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κατά τη συνεδρίασή του την 17.05.2019, ενημερώθηκε για το περιεχόμενο του παρόντος Εγγράφου.

Η ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΙΝΑΙ Η 17^η ΜΑΪΟΥ 2019

ΑΥΤΗ Η ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΑΦΕΘΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	12
2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	27
Κίνδυνοι που συνδέονται με την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα	27
Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη μεταβλητότητα στις παγκόσμιες χρηματοοικονομικές αγορές	40
Κίνδυνοι που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου	42
3 ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	57
3.1 Υπεύθυνα πρόσωπα	57
3.2 Τακτικός έλεγχος	58
3.2.1 Τράπεζα Eurobank Ergasias	58
3.2.2. Grivalia Properties A.E.E.A.Π.	74
3.3 Φορολογικός έλεγχος	85
3.3.1 Τράπεζα Eurobank Ergasias	85
3.3.2 Grivalia Properties A.E.E.A.Π.	88
3.4 Επιλεγμένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες	89
3.5 Πληροφορίες για την Τράπεζα	100
3.5.1 Ιστορικό και Ανάπτυξη της Τράπεζας	100
3.5.2 Σημαντικά γεγονότα	102
3.6 Επενδύσεις	105
3.6.1 Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία για τις χρήσεις 2017 και 2018	105
3.6.2 Επενδύσεις σε Συμμετοχές για τις χρήσεις 2017 και 2018	106
3.6.3 Τρέχουσες Επενδύσεις	106
3.6.4 Σκοπούμενες Επενδύσεις για τις οποίες η Τράπεζα έχει αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις	106
3.7 Επισκόπηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	107
3.7.1 Εισαγωγή	107
3.7.2 Τραπεζικές δραστηριότητες	107
3.7.2.1 Λιανική Τραπεζική (Retail Banking)	107
3.7.2.2 Κανάλια Διανομής	111
3.7.2.3 Τραπεζική Επιχειρήσεων & Επενδυτική Τραπεζική Ομίλου (Group Corporate & Investment Banking)	113
3.7.2.4 Global Markets & Wealth Management	117
3.7.2.5 Εργασίες στο εξωτερικό	119
3.7.2.6 Άλλες δραστηριότητες	121
3.8 Κατανομή Εσόδων	124
3.9 Οργανωτική Διάθρωση	127
3.9.1 Οι συμμετοχές της Eurobank	127
3.10 Ακίνητα, Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμός	136
3.11 Ευρεσιτεχνίες και σήματα	137
3.12 Κεφάλαια	138
3.12.1 Πηγές Κεφαλαίων	138
3.12.2 Ταμειακές Ροές	141
3.12.3 Περιορισμοί στη Χρήση Κεφαλαίων	142
3.12.4 Διαχείριση Κινδύνων	142
3.12.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια	163
3.12.6 Πιστοληπτική Διαβάθμιση	166
3.12.7 Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Δεσμεύσεις	167

3.13 Πληροφορίες για τις τάσεις	170
3.14 Προβλέψεις ή εκτιμήσεις κερδών	174
3.15 Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη	175
3.15.1 Διοικητικό Συμβούλιο	175
3.15.2 Διοικητικά, διαχειριστικά, εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη	181
3.15.3 Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου	187
3.15.4 Ελεγκτικές Μονάδες	195
3.15.4.1 Εσωτερικός Έλεγχος	195
3.15.4.2 Κανονιστική Συμμόρφωση	197
3.15.5 Δηλώσεις μελών διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων καθώς και ανώτερων διοικητικών στελεχών	198
3.16 Αμοιβές και Οφέλη	203
3.17 Τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου – Εταιρική διακυβέρνηση	207
3.17.1 Εισαγωγή	207
3.17.2 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας – Πρακτικές	207
3.18 Υπάλληλοι	209
3.19 Κύριοι μέτοχοι	213
3.20 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	217
3.21 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του Ομίλου, τη χρηματοοικονομική του θέση και τα αποτελέσματά του	219
3.21.1 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018	219
3.21.2 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων Χρήσεων 2017 – 2018	223
3.21.3 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018	234
3.21.4 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες ενοποιημένων ταμειακών ροών χρήσεων 2017 – 2018	245
3.21.5 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες για τις μεταβολές της Ενοποιημένης Καθαρής Θέσης των οικονομικών χρήσεων 2017 και 2018	247
3.21.6 Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες	248
3.21.7 Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Χρήσης 2018	255
3.22 Μερισματική Πολιτική	266
3.23 Δικαστικές και διαιτητικές διαδικασίες	267
3.24 Σημαντικές αλλαγές στην οικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου	267
3.25 Πρόσθετες πληροφορίες	268
3.25.1 Μετοχικό Κεφάλαιο	268
3.25.2 Εξέλιξη Μετοχικού Κεφαλαίου	268
3.25.3 Καταστατικό	269
3.25.4 Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα	272
3.26 Σημαντικές Συμβάσεις	325
3.26.1 Σημαντικές Συμβάσεις	325
3.26.2 Συμβάσεις που είναι σημαντικές για την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου.	325
3.27 Πληροφορίες για τις Συμμετοχές	325
3.28 Πληροφορίες για την Grivalia Properties A.E.E.A.Π. (Απορροφώμενη)	326
3.28.1 Γενικές Πληροφορίες	326
3.28.2 Αντικείμενο Εργασιών	326
3.28.3 Χαρτοφυλάκιο Ακινήτων	327
3.28.4 Επενδύσεις σε Ακίνητα, Συμμετοχές και Κοινοπραξίες	329
3.28.5 Μετοχικό Κεφάλαιο – Κύριοι Μέτοχοι	332
3.28.6 Διοικητικό Συμβούλιο	334
3.28.7 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες οικονομικών καταστάσεων 2017 και 2018	334
3.28.8 Ισολογισμός Μετασχηματισμού	337

3.29	Πληροφορίες από τρίτους, γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων και δηλώσεις συμφερόντων	337
3.30	Έγγραφα στη διάθεση του επενδυτικού κοινού	338
4	ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ	340
4.1	Δήλωση για την επάρκεια του κεφαλαίου κίνησης	340
4.2	Ίδια κεφάλαια & χρηματοοικονομικό χρέος	340
4.3	Συμφέροντα των φυσικών & νομικών προσώπων που συμμετέχουν στην έκδοση	342
4.4	Λόγοι της Συγχώνευσης	342
4.4.1	Οικονομική και νομική άποψη της Συγχώνευσης	342
4.5	Οι όροι της Συγχώνευσης	343
4.5.1	Γενικά	343
4.5.1.1	Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Eurobank	344
4.5.1.2	Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Grivalia	346
4.5.2	Οι όροι της Συγχώνευσης	347
4.5.3	Ισολογισμός Μετασχηματισμού	351
4.5.4	Καθορισμός της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών	352
4.5.4.1	Γνωμοδότηση Deloitte	352
4.5.4.2	Γνωμοδότηση Perella Weinberg Partners UK LLP	359
4.5.4.3	Γνωμοδότηση Deutsche Bank AG	364
4.5.4.4	Γνωμοδότηση ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.	365
4.5.4.5	Γνωμοδότηση AXIA Ventures Group Limited	374
4.5.4.6	Γνωμοδότηση MERRILL LYNCH INTERNATIONAL	381
4.5.5	Σύνοψη Αποτελεσμάτων Γνωμοδοτήσεων	383
4.5.5.1	Σύνοψη Γνωμοδότησης Deloitte	383
4.5.5.2	Σύνοψη Γνωμοδότησης Perella Weinberg Partners UK LLP	383
4.5.5.3	Σύνοψη Γνωμοδότησης Deutsche Bank AG	384
4.5.5.4	Σύνοψη Γνωμοδότησης ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.	384
4.5.5.5	Σύνοψη Γνωμοδότησης AXIA Ventures Group Limited	384
4.5.5.5	Σύνοψη Γνωμοδότησης MERRILL LYNCH INTERNATIONAL	386
4.5.5.6	Συμπέρασμα	386
4.6	Πληροφορίες σχετικά με τις μετοχές της Τράπεζας	386
4.6.1	Δικαιώματα μετόχων	387
4.6.2	Φορολογία	390
4.7	Αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα	392
4.8	Δαπάνες Συγχώνευσης	394
4.9	Μείωση ποσοστού συμμετοχής (Dilution)	394

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Κατωτέρω παρατίθενται γλωσσάριο επιλεγμένων όρων και συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται στο παρόν Έγγραφο με σκοπό την ομοιόμορφη αποτύπωση και παρουσία τους, την αποφυγή περιττών επαναλήψεων και αντιφάσεων ως προς την έννοια αυτών των όρων και συντομογραφιών και τη διευκόλυνση της οργάνωσης της ύλης του παρόντος Εγγράφου. Επίσης, κάθε αναφορά σε νόμο, κανόνα, κανονισμό, απόφαση, οδηγία, εγκύκλιο, διοικητική ή άλλη πράξη, ανεξαρτήτως του τύπου και της νομικής φύσης τους, θα νοείται ότι περιλαμβάνει και τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους ως ισχύουν κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου, εκτός εάν άλλως προσδιορίζεται ρητά. Τέλος, η χρήση (i) του ενικού αριθμού θα θεωρείται ότι περιλαμβάνει και τον πληθυντικό αριθμό και τανάπαλιν, και (ii) ενός γένους θα θεωρείται ότι περιλαμβάνει και το άλλο γένος, εκτός εάν άλλως προκύπτει ρητά από τα συμφραζόμενα.

ΑΕΠ: νοείται το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

Απορροφώμενη Εταιρεία ή Απορροφώμενη: νοείται η Grivalia, ως αυτή ορίζεται ακολούθως.

Απορροφώσα Εταιρεία ή Απορροφώσα: νοείται η Τράπεζα, ως αυτή ορίζεται ακολούθως.

Απόφαση 42/2014: νοείται η Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ 42/30.5.2014 με θέμα «Πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων», όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

ΑΤΜ: νοούνται οι μηχανές αυτόματων συναλλαγών.

Βασικά Ίδια Κεφάλαια ή Tier 1 Capital: νοούνται τα βασικά ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, όπως ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2630.

Βασιλεία III: νοούνται οι τελικές προτάσεις σχετικά με την αναμόρφωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των απαιτήσεων ρευστότητας των τραπεζών που εκδόθηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

BRRD: νοείται η Οδηγία 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, η οποία ενσωματώθηκε με το Ν. 4335/2015.

Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού ή DG Comp: νοείται η γενική διεύθυνση ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Γενική Συνέλευση ή Γ.Σ.: νοείται η γενική συνέλευση των κοινών Μετόχων.

CRD IV: νοείται η Οδηγία 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, η οποία ενσωματώθηκε με το Ν. 4261/2014.

CRR: νοείται ο Κανονισμός 575/2013/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

Δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής: νοείται το πρόγραμμα οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών για την Ελλάδα, το οποίο συμφωνήθηκε μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ τον Μάρτιο του 2012 και διαδέχθηκε το Πρώτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής.

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης: (supervisory review and evaluation process - SREP): νοείται η διαδικασία εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης πιστωτικών ιδρυμάτων ή εταιρειών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, που προβλέπεται στο άρθρο 107, παρ. 3 του CRR, κατ' εφαρμογή του οποίου εκδόθηκαν κατευθυντήριες γραμμές από την ΕΑΤ.

Διοικητικό Συμβούλιο ή Δ.Σ.: νοείται το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας.

διοικητικό συμβούλιο ή δ.σ.: νοείται το διοικητικό συμβούλιο έτερων, πλην της Τράπεζας, νομικών προσώπων.

Διοικητική Επιτροπή (Executive Board): νοείται η διοικητική επιτροπή της Τράπεζας.

ΔΛΠ: νοούνται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

ΔΝΤ: νοείται το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

ΔΠΧΑ: νοούνται τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

ΔΤΚ: νοείται ο δείκτης τιμών καταναλωτή.

DGSD: νοείται η Οδηγία 2014/49/ΕΕ για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων.

DTAs: νοούνται οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου επί προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με το άρθρο 27Α του ν. 4712/2013.

DTCs: νοούνται οι οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου που προκύπτουν κατά μετατροπή DTAs, σύμφωνα με το άρθρο 27Α του ν. 4712/2013.

ΕΑΤ ή ΕΒΑ: νοείται η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (European Banking Authority).

Ε.Ε.: νοείται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΕΚ: νοείται η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

ΕΚΤ: νοείται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

ΕΛΑ: νοείται ο μηχανισμός παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance) της ΤτΕ.

ΕΛ.Κ.Α.Τ.: νοείται η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

ΕΛΣΤΑΤ: νοείται η Ελληνική Στατιστική Αρχή.

ΕΜΣ ή ΕSM: νοείται ο ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας (European Stability Mechanism).

Εναλλακτική Αγορά ή ΕΝ.Α.: νοείται ο πολυμελής μηχανισμός διαπραγμάτευσης του Χ.Α.

Έγγραφο: νοείται το παρόν έγγραφο που συντάχθηκε από την Τράπεζα σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3401/2005 και τον Κανονισμό 809/2004 αποκλειστικά προς το σκοπό της εισαγωγής των Νέων Μετοχών που θα προκύψουν από τη Συγχώνευση προς διαπραγμάτευση στο Χ.Α., και γνωστοποιήθηκε στο Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μόνο όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, όπως αυτές καθορίζονται από τις διατάξεις του Κανονισμού 809/2004.

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός ή SSM: νοείται το ευρωπαϊκό σύστημα ενιαίας χρηματοπιστωτικής εποπτείας που απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις εθνικές εποπτικές αρχές, που θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013.

ΕΟΧ: νοείται ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος.

Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου: νοούνται από κοινού οι ακόλουθες επιτροπές του Δ.Σ. της Τράπεζας: η Επιτροπή Ελέγχου, η Επιτροπή Κινδύνων, η Επιτροπή Αποδοχών, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Επιτροπή Αποδοχών: νοείται η επιτροπή αποδοχών της Τράπεζας.

Επιτροπή Διαχείρισεως Ενεργητικού Παθητικού Ομίλου Eurobank ή Group Asset & Liabilities Committee ή G-ALCO: νοείται η επιτροπή διαχείρισεως του ενεργητικού και του παθητικού του Ομίλου.

Επιτροπή Ελέγχου: νοείται η επιτροπή ελέγχου της Τράπεζας.

Επιτροπή Κινδύνων ή BRC: νοείται η επιτροπή κινδύνων της Τράπεζας.

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού: νοείται η επιτροπή στρατηγικού σχεδιασμού της Τράπεζας.

Επιτροπή Υποψηφιοτήτων: νοείται η επιτροπή υποψηφιοτήτων της Τράπεζας.

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις: νοούνται οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, ελέγχθηκαν από τον Ορκωτό Ελεγκτή, εγκρίθηκαν από τα αρμόδια εταιρικά όργανα της Τράπεζας και δημοσιεύθηκαν σύμφωνα με τις εφαρμοστές διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

Eurogroup: νοείται το συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης.

Ευρωζώνη: νοούνται τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. τα οποία έχουν υιοθετήσει το Ευρώ ως κοινό νόμισμά τους.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: νοείται η επιτροπή της Ε.Ε.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή ΕΚΤ: νοείται η κεντρική τράπεζα για το ευρώ και μέλος του Ευρωσυστήματος.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 2010 (European System of Accounts-ESA 2010): νοείται το ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών σχετικά με την εναρμονισμένη μεθοδολογία που εφαρμόζεται για την παραγωγή των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών, όπως το σύστημα αυτό αναθεωρήθηκε το 2010.

Ευρωσύστημα: νοείται η ΕΚΤ και οι λοιπές κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης.

ΕΤΧΣ ή EFSF: νοείται το ευρωπαϊκό ταμείο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (European Financial Stability Facility).

Ε.Χ.Α.Ε.: νοείται η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ».

Grivalia νοείται η ελληνική ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία», και τον διακριτικό τίτλο «GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ», που έχει αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 000239101000 και έδρα στον Δήμο Αμαρουσίου, Λεωφόρος Κηφισίας 117 & Αγίου Κωνσταντίνου, Τ.Κ. 15124, Μαρούσι.

Ημερομηνία του Εγγράφου: νοείται η 17η Μαΐου 2019.

Θεσμοί: νοούνται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το ΔΝΤ.

Ισολογισμός Μετασηματισμού: νοείται ο ισολογισμός της Απορροφώμενης με ημερομηνία 31.12.2018, όπως προέκυψε από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία αυτής, ο οποίος συντάχθηκε με βάση τις λογιστικές αρχές που καθορίζονται από τα ΔΠΧΑ.

Κανονισμός 809/2004: νοείται ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 809/29.4.2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για την εφαρμογή της οδηγίας 2003/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα ενημερωτικά δελτία, τη μορφή των ενημερωτικών δελτίων, την ενσωμάτωση πληροφοριών μέσω παραπομπής, τη δημοσίευση των ενημερωτικών δελτίων και τη διάδοση των σχετικών διαφημίσεων.»

Κανονισμός για την Κατάχρηση της Αγοράς: νοείται ο κανονισμός 2014/596/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014 για την κατάχρηση της αγοράς.

Κανονισμός Σ.Α.Τ.: νοείται ο κανονισμός λειτουργίας του Σ.Α.Τ.

Κανονισμός Χ.Α.: νοείται ο κανονισμός λειτουργίας του Χ.Α.

Κανονισμός SRM: νοείται ο Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης.

Καταστατικό: νοείται το καταστατικό της Τράπεζας.

Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 ή Tier 1 Capital: νοούνται τα εποπτικά κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, όπως ορίζονται από τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017.

Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 ή Tier 1 Capital (Πλήρης εφαρμογή): νοούνται τα εποπτικά κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, όπως ορίζονται από τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017 χωρίς την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων.

Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 ή Common Equity Tier 1 (CET1) Capital: νοούνται τα εποπτικά κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας 1, όπως ορίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ. 2395/2017 με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο.

Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους: νοείται το κυβερνητικό συμβούλιο διαχείρισης ιδιωτικού χρέους, που συστάθηκε δυνάμει του ν.4224/2013 και της ΠΥΣ 6/2014.

Κώδικας Δεοντολογίας: νοείται ο κώδικας δεοντολογίας για τη διαχείριση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων, που θεσπίστηκε δυνάμει της Απόφασης 116/25.8.2014 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της ΤτΕ.

Μετοχές (και Μετοχή): νοούνται οι άυλες κοινές ονομαστικές μετοχές εκδόσεως της Τράπεζας, ονομαστικής αξίας η καθεμία €0,30 (πριν από τη Συγχώνευση) και €0,23 (μετά τη Συγχώνευση).

Μέτοχοι: νοούνται οι κάτοχοι Μετοχών της Τράπεζας.

Μνημόνιο Οικονομικής και Δημοσιονομικής Πολιτικής ή ΜΟΔΠ: νοείται το Μνημόνιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Πολιτικών που συνήφθη μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του

ΔΝΤ και της ΕΚΤ και αποτελεί μέρος του μνημονίου συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο εγκρίθηκε δυνάμει του ν. 4046/2012.

Μνημόνιο Συνεργασίας: νοείται το μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ενεργούσης για λογαριασμό του ΕSM), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο εγκρίθηκε δυνάμει του ν. 4336/2015.

MiFID: νοείται η Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των Οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

MiFID II: νοείται η Οδηγία 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ.

MiFIR: νοείται ο Κανονισμός (ΕΕ) 600/2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012.

Monitoring Trustee: νοείται ο Επίτροπος Παρακολούθησης της Διαδικασίας, ο οποίος διορίστηκε σε κάθε ελληνική τράπεζα υπό αναδιάρθρωση στο πλαίσιο του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και των δεσμεύσεων που ανέλαβε η ελληνική κυβέρνηση απέναντι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο οποίος ήταν υπεύθυνος για την εφαρμογή των σχεδίων αναδιάρθρωσης και της συμμόρφωσης των τραπεζών προς τους εφαρμοστέους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Νέες Μετοχές: νοούνται οι νέες κοινές Μετοχές που εκδόθηκαν δυνάμει της Συγχώνευσης.

NPEs: νοούνται τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως έχουν οριστεί από την ΕΒΑ. Τα NPEs κατά ΕΒΑ ορίζονται συνοπτικά ως τα δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, τα δάνεια με αθέτηση υποχρέωσης κατά τον CRR και τα δάνεια τα οποία είναι απομειωμένα κατά ΔΛΠ 39.

Ο.Δ.ΔΗ.Χ.: νοείται ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.

ΟΕΔ: νοούνται ομόλογα εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου.

Όμιλος ή Όμιλος Eurobank: νοείται η Τράπεζα και οι ενοποιούμενες θυγατρικές/συγγενείς εταιρείες της, οι οποίες περιλαμβάνονται στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

ΠΔ/ΤΕ: νοείται κάθε κανονιστικής ισχύος πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος που λαμβάνεται σύμφωνα με το Καταστατικό της ΤτΕ, το ν. 4261/2014 (και προγενέστερα το ν. 3601/2007) και τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

ΠΔ/ΤΕ 2630: νοείται η υπ. αριθμ. 2630/29.10.2010 ΠΔ/ΤΕ με θέμα «*Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα.*».

ΠΝΠ: νοείται πράξη νομοθετικού περιεχομένου.

ΠΝΠ της 28^{ης} Ιουνίου 2015: νοείται η πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 28^{ης} Ιουνίου 2015, με την οποία επιβλήθηκαν τραπεζική αργία και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων.

ΠΝΠ της 18^{ης} Ιουλίου 2015: νοείται η πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 18ης Ιουλίου 2015, με την οποία έληξε η τραπεζική αργία και αμβλύθηκαν οι κεφαλαιακοί περιορισμοί που είχαν επιβληθεί με την ΠΝΠ της 28ης Ιουνίου 2015.

Πράξη 36/2013: νοείται η υπ. Αριθμ. 36/23.12.2013 πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος με θέμα «*Τροποποίηση της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 13/28.03.2013.*».

Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας: νοείται το πρόγραμμα για την ενίσχυση της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας, όπως θεσπίστηκε με το ν. 3723/2008 και τροποποιήθηκε με μεταγενέστερους νόμους και υπουργικές αποφάσεις και στο οποίο συμμετέχει η Τράπεζα.

Πρόγραμμα Επαναγοράς: νοείται το πρόγραμμα επαναγοράς συγκεκριμένων επιλέξιμων ΟΕΔ τα οποία εκδόθηκαν δυνάμει του PSI με αντάλλαγμα χρεόγραφα του ΕΤΧΣ, το οποίο ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2012.

Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής: νοούνται από κοινού το Πρώτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, το Δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής και το Τρίτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής.

Πρόσθετα Μέσα Κατηγορίας 1: νοούνται τα πρόσθετα μέσα κατηγορίας 1 των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τον CRR.

Πρώτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής: νοείται το πρόγραμμα οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών για την Ελλάδα, το οποίο συμφωνήθηκε μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ το Μάιο του 2010.

PSI: νοείται η αναδιάρθρωση του ελληνικού δημοσίου χρέους με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (Private Sector Involvement) μέσω της ανταλλαγής συγκεκριμένων επιλέξιμων ΟΕΔ και ομολόγων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου εκδόσεως εταιρειών ελεγχόμενων από αυτό, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο και έληξε τον Απρίλιο του 2012.

ΠΥΣ: νοείται Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΥΣ 36/2015: νοείται η υπ. αριθμ.36/02.11.2015 ΠΥΣ με θέμα «*Ρύθμιση θεμάτων κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2 και 5(γ) του άρθρου 7 του ν. 3864/2010 (Α'119), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 4340/2015 (Α'134)*».

Σ.Α.Τ.: νοείται το ελληνικό σύστημα άυλων τίτλων.

ΣΕΚ: νοούνται τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων, που ισχύουν σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας: νοείται η από 26.8.2014 σύμβαση πλαισίου συνεργασίας (Relationship Framework Agreement) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης: νοείται το σύνολο κανόνων που έχουν υιοθετηθεί από τα Κράτη Μέλη της ΕΕ με σκοπό να διασφαλιστεί η τήρηση υγιών δημόσιων οικονομικών και ο συντονισμός των δημοσιονομικών πολιτικών.

Συνολικά εποπτικά κεφάλαια: νοείται το σύνολο των εποπτικών κεφαλαίων, όπως ορίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017 με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο.

Συστημικές Τράπεζες: νοούνται από κοινού η Eurobank, η Alpha Bank Α.Ε., η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., σύμφωνα με την «*Εκθεση για την Ανακεφαλαιοποίηση και την Αναδιάρθρωση του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα*» που εκπόνησε η ΤΤε και δημοσιεύθηκε το Δεκέμβριο του 2012.

Συγχωνευόμενες Εταιρείες: νοούνται από κοινού η Απορροφώσα και η Απορροφώμενη.

Συγχώνευση: νοείται η συγχώνευση της Τράπεζας με την Grivalia, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, η οποία πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 2, 69-70, 72-77α του κ.ν. 2190/1920, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, όπως ισχύουν.

Σχέδιο Αναδιάρθρωσης: νοείται το προβλεπόμενο στο άρθρο 6 του ν. 3864/2010 σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας.

Σχέδιο Επιτάχυνσης Μείωσης των NPEs ή Σχέδιο Επιτάχυνσης: νοούνται οι ενέργειες επιχειρησιακής αναδιάρθρωσης για τον άμεσο διαχωρισμό των μη βασικών (non-core) από τις βασικές (core) δραστηριότητες της Τράπεζας, με σκοπό την αποτελεσματικότερη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων («ΜΕΑ») και τη μείωση αυτών.

Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης ή ΣΣΣ: νοείται το προβλεπόμενο από το άρθρο 69 του κ.ν. 2190/1920 σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης ανώνυμων εταιρειών που υπεγράφη στις 22.02.2019 από τις Συγχωνευόμενες Εταιρείες.

Σχέση Ανταλλαγής των Μετοχών: νοείται η προτεινόμενη από τα Διοικητικά Συμβούλια των Συγχωνευόμενων Εταιρειών σχέση ανταλλαγής των μετοχών τους, ήτοι 15,8000000414930 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Απορροφώσας για κάθε 1 κοινή ονομαστική μετοχή της Απορροφώμενης.

SRB: νοείται το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (Single Resolution Board), που συστάθηκε δυνάμει του Κανονισμού SRM.

SRM: νοείται ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (Single Resolution Mechanism), που θεσπίστηκε δυνάμει του Κανονισμού SRM.

SRF: νοείται το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund), που θεσπίστηκε δυνάμει του Κανονισμού SRM.

ΤΕΚΕ: νοείται το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων.

Τράπεζα ή Eurobank: νοείται η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία».

Τράπεζα της Ελλάδος ή ΤτΕ: νοείται η κεντρική τράπεζα της Ελλάδος και μέλος του Ευρωσυστήματος.

Τρίτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής: νοείται το τριετές πρόγραμμα για την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής στην Ελληνική Δημοκρατία από τον ΕSM σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης και του Μνημονίου Συνεννόησης, που διαδέχθηκε το Δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής

ΤΧΣ: νοείται το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμία «Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας», το οποίο ιδρύθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με το ν. 3864/2010.

ΥΜΟ ή Υπό Αίρεση Μετατρέψιμες Ομολογίες: νοούνται οι υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες (contingent convertible securities) που δύνανται να εκδοθούν σύμφωνα με το άρθρο τα του ν. 3864/2010 και την ΠΥΣ 36/2015 και διέπονται από τις διατάξεις αυτών.

Υποχρεωτικά Μέτρα: νοούνται τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 6Α του ν. 3864/2010, η εφαρμογή των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή κεφαλαιακής ενίσχυσης προς πιστωτικό ίδρυμα από το ΤΧΣ.

Χ.Α. ή Χρηματιστήριο Αθηνών: νοείται ο οργανωμένη αγορά (κατά την έννοια του ν. 3606/2007) που λειτουργεί στην Ελλάδα υπό τη διεύθυνση και διαχείριση της Ε.Χ.Α.Ε.

1. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η κάτωθι εισαγωγή στο Περιληπτικό Σημείωμα απαιτείται προκειμένου να παράσχει καθοδήγηση στους αναγνώστες του Περιληπτικού Σημειώματος. Οι απαιτήσεις γνωστοποίησης στα Περιληπτικά Σημειώματα, ορίζονται ως «Στοιχεία». Τα Στοιχεία αυτά αριθμούνται σε Τμήματα Α – Ε (Α.1 – Ε.7).

Το παρόν Περιληπτικό Σημείωμα περιέχει όλα τα Στοιχεία τα οποία απαιτείται να συμπεριληφθούν ως περίληψη σε τέτοιου είδους κινητές αξίες και στον Εκδότη. Επειδή κάποια Στοιχεία δεν απαιτείται να αναφερθούν, ενδέχεται να υπάρχουν κενά στην αρίθμηση κάποιων Στοιχείων.

Παρότι ενδέχεται για ένα Στοιχείο να απαιτείται να εισαχθεί στο Περιληπτικό Σημείωμα λόγω του είδους των κινητών αξιών και του Εκδότη, είναι πιθανό να μη δύναται να χορηγηθεί πληροφόρηση σχετικά με το Στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή συμπεριλαμβάνεται μια συνοπτική περιγραφή στο Περιληπτικό Σημείωμα με την αναφορά «Δεν συντρέχει».

Ενότητα Α — Εισαγωγή και προειδοποιήσεις		
A.1	Προειδοποιήσεις:	
	<ul style="list-style-type: none">• Το παρόν Περιληπτικό Σημείωμα πρέπει να εκλαμβάνεται ότι αποτελεί εισαγωγή του Εγγράφου του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005,• Κάθε επενδυτής πρέπει να βασίσει οποιαδήποτε απόφασή του σε κινητές αξίες στην εξέταση του Εγγράφου στο σύνολό του,• Σε περίπτωση που αξίωση σχετική με τις πληροφορίες που περιέχονται στο Έγγραφο παραπεμφθεί σε δικαστήριο, ο ενάγων επενδυτής ενδέχεται, βάσει της εθνικής νομοθεσίας κρατών μελών, να υποχρεωθεί να αναλάβει τα έξοδα μετάφρασης του Εγγράφου πριν από την έναρξη της νομικής διαδικασίας, και• Αστική ευθύνη αποδίδεται μόνο στα πρόσωπα εκείνα που υπέβαλαν το Περιληπτικό Σημείωμα, συμπεριλαμβανομένης οποιαδήποτε μετάφρασής του αλλά μόνον αν το Περιληπτικό Σημείωμα είναι παραπλανητικό, ανακριβές ή ασυνεπές, όταν διαβάζεται μαζί με τα υπόλοιπα μέρη του Εγγράφου, ή δεν παρέχει, όταν διαβάζεται με τα υπόλοιπα μέρη του Εγγράφου, κύριες πληροφορίες ως βοήθεια στους επενδυτές που εξετάζουν να επενδύσουν σε αυτές τις κινητές αξίες.	
A.2	Συναίνεση: <ul style="list-style-type: none">• Συναίνεση του Εκδότη ή του προσώπου που είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη του Εγγράφου όσον αφορά τη χρήση του Εγγράφου για μεταγενέστερη μεταπώληση ή τελική τοποθέτηση κινητών αξιών από χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές.• Αναφορά της περιόδου προσφοράς εντός της οποίας μπορεί να γίνει μεταγενέστερη μεταπώληση ή τελική τοποθέτηση κινητών αξιών από χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές και στους οποίους παρέχεται συναίνεση για τη χρήση του Εγγράφου.• Άλλοι σαφείς και αντικειμενικοί όροι που συνοδεύουν τη συναίνεση και είναι συναφείς για τη χρήση του Εγγράφου.• Ανακοίνωση με έντονους χαρακτήρες με την οποία ενημερώνονται οι επενδυτές ότι πρόκειται να παρασχεθούν πληροφορίες για τους όρους και τις προϋποθέσεις της προσφοράς από οποιονδήποτε χρηματοοικονομικό διαμεσολαβητή κατά τη στιγμή πραγματοποίησης της εν λόγω προσφοράς από τον χρηματοοικονομικό διαμεσολαβητή.	Δεν συντρέχει

Ενότητα Β — Εκδότης και ενδεχόμενος εγγυητής		
B.1	Νόμιμη και εμπορική επωνυμία του εκδότη.	Η νόμιμη επωνυμία της Τράπεζας είναι «Τράπεζα Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία» και ο διακριτικός τίτλος της είναι «Eurobank Ergasias» (εφεξής «Eurobank» ή «Τράπεζα»).
B.2	Έδρα και νομική μορφή του εκδότη, νομοθεσία βάσει της οποίας ενεργεί ο εκδότης και χώρα	Η Τράπεζα ιδρύθηκε στην Ελλάδα στις 11 Δεκεμβρίου 1990 ως ανώνυμη τραπεζική εταιρεία με την επωνυμία «Ευρωπαϊκή Τράπεζα Α.Ε.» σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Μετά την απόκτηση του ελέγχου της Τράπεζας Αθηνών το 1998, η Τράπεζα απορροφήθηκε από την Τράπεζα Αθηνών το Μάρτιο του 1999.

	σύστασης.	<p>Η Eurobank είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με αριθμό καταχώρησης (ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ.) 000223001000 (πρώην ΑΡ. Μ.Α.Ε. 6068/06/Β/86/07). Έδρα της Τράπεζας είναι ο Δήμος Αθηναίων.</p> <p>Η Eurobank είναι ανώνυμη τραπεζική εταιρεία συσταθείσα σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο και εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η Τράπεζα ενεργεί σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία που διέπει τις ανώνυμες εταιρείες, τα πιστωτικά ιδρύματα, τις λουιές εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και τις εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα.</p>
B.3	Περιγραφή της φύσης των τρεχουσών πράξεων και των κυριότερων δραστηριοτήτων του εκδότη - και σχετικοί κύριοι παράγοντες αναφέροντας τις σημαντικότερες κατηγορίες προϊόντων που πωλήθηκαν ή/και υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, και προσδιορισμός των κυριότερων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο εκδότης.	<p>Ο Όμιλος Eurobank είναι ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός με παρουσία σε έξι χώρες, σύνολο ενεργητικού €58,0 δισ. την 31.12.2018 και ανθρώπινο δυναμικό 13.162 εργαζόμενους.</p> <p>Με συνολικό δίκτυο 653 σημείων εξυπηρέτησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ο Όμιλος παρέχει ένα ολοκληρωμένο φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.</p> <p>Στην Ελλάδα, η Eurobank είναι μια εκ των τεσσάρων Συστημικών Τραπεζών. Με δύο διακριτά δίκτυα λιανικής, το Δίκτυο Eurobank και το Δίκτυο Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εξειδικευμένα κέντρα εξυπηρέτησης επιχειρήσεων, δίκτυο private banking και βραβευμένα ηλεκτρονικά δίκτυα, η φιλοσοφία της Eurobank εστιάζει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στους πελάτες της.</p> <p>Ο Όμιλος επίσης διατηρεί στρατηγική θέση στη Βουλγαρία και τη Σερβία, και διακρίνεται στον τομέα διαχείρισης περιουσίας στην Κύπρο, το Λουξεμβούργο και το Λονδίνο.</p> <p>Πέρα από την επιχειρηματική του δραστηριότητα, ο Όμιλος αναπτύσσει δράσεις κοινωνικής υπευθυνότητας ανταποκρινόμενος στις ανάγκες των κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιεί ενέργειες και πρωτοβουλίες που στηρίζουν τους τομείς της Παιδείας, της Κοινωνίας, του Πολιτισμού, της Καινοτομίας και της Νεανικής Επιχειρηματικότητας, σε συνεργασία με αναγνωρισμένους φορείς και οργανώσεις, ενώ παράλληλα δραστηριοποιείται έντονα σε θέματα προστασίας του Περιβάλλοντος, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.</p> <p>Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς: α) Λιανική Τραπεζική, β) Τραπεζική Επιχειρήσεων, γ) Διαχείριση Περιουσίας (Wealth Management), δ) Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς, ε) Διεθνείς Δραστηριότητες.</p>
B.4α	Περιγραφή των σημαντικότερων πρόσφατων τάσεων που επηρεάζουν τον εκδότη και των αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται.	<p>Στις 25.11.2018, οι διοικήσεις της Τράπεζας και της Grivalia αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών. Επομένως, μετά την ενοποίηση του χαρτοφυλακίου ακινήτων της Grivalia και των ακινήτων της Eurobank, η Τράπεζα θα έχει ένα χαρτοφυλάκιο ακινήτων αξίας περίπου €2,1 δισ., pro-forma στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η Τράπεζα θα αναθέσει τη διαχείριση του συνόλου της ακίνητης περιουσίας της, στην εξειδικευμένη εταιρεία Grivalia Management Company, η οποία έχει συσταθεί από βασικά μέλη της διοικητικής ομάδας της Grivalia και θα απασχολήσει το προσωπικό της Grivalia.</p> <p>Παράλληλα, με στόχο τη σημαντική μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της, η Τράπεζα υλοποιεί το τριετές σχέδιο της όπως αυτό υποβλήθηκε στον SSM τον Σεπτέμβριο του 2018 και επικαιροποιήθηκε τον Μάρτιο 2019 και το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την πώληση μέσω τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου 44.000 περίπου μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων, ύψους €2 δισ. περίπου («Συναλλαγή Pillar»). Η Συναλλαγή Pillar προβλέπει τη μεταφορά του συνόλου των δανείων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο σε όχημα ειδικού σκοπού (SPV) και την έκδοση στη συνέχεια τριών τύπων –ομολογιών κύριας οφειλής (senior notes), ενδιάμεσων τίτλων (mezzanine notes) και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (junior notes). Η Συναλλαγή Pillar αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2019.</p> <p>Επίσης στις 25.11.2018, το Δ.Σ. της Τράπεζας αποφάσισε, μετά την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης, να προχωρήσει στην υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών οι οποίες σε συνδυασμό με τη Συναλλαγή Pillar στοχεύουν στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων («ΜΕΑ») του Ομίλου από €16,7 δισ. στις 31.12.2018 (37% NPE ratio), σε €6,6 δισ. στις 31.12.2019 (16% NPE ratio) και €3,5 δισ. στις 31.12.2021 (8,8% NPE ratio). Κάθε επιμέρους βήμα του Σχεδίου Επιτάχυνσης υπόκειται σε έγκριση από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας καθώς και κατά περίπτωση από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές.</p> <p><u>Βήμα 1ο – Τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων</u></p>

Εντός του δεύτερου τριμήνου 2019, η Τράπεζα θα προχωρήσει στη μεταβίβαση ΜΕΑ, εκτιμώμενης συνολικής λογιστικής αξίας (προ προβλέψεων) €7,5 δισ. στο πλαίσιο τιτλοποίησης κατά τις διατάξεις του Ν. 3156/2003 («Τιτλοποίηση») σε εταιρείες ειδικού σκοπού αλλοδαπού δικαίου («SPV»), η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του α' εξαμήνου του 2019.

Βήμα 2ο – Διάσπαση με απόσχιση του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας

Μετά την ολοκλήρωση της Τιτλοποίησης, με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, θα ξεκινήσει η διαδικασία διάσπασης της Τράπεζας με απόσχιση του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας σε άλλο νεοϊδρυόμενο πιστωτικό ίδρυμα ("Νέα Eurobank") κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 και των άρθρων 54 επ. και 140 του ν.4601/2019 («Απόσχιση»), η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2019. Η Νέα Eurobank, η οποία θα είναι 100% θυγατρική της Eurobank, θα κατέχει άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος, με το ίδιο Δ.Σ. και βασική διοικητική ομάδα με την Τράπεζα πριν από την Απόσχιση.

Βήμα 3ο – Πώληση των τίτλων σειράς Β1 και σειράς C1 καθώς και πλειοψηφικού ποσοστού στην FPS

Μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης, το σχέδιο προβλέπει την ολοκλήρωση της μεταβίβασης σε στρατηγικό επενδυτή:

α) από τη Νέα Eurobank, ποσοστού 51% - 80% των μετοχών της FPS σε συνδυασμό με 10ετή σύμβαση διαχείρισης των εναπομεινάντων ΜΕΑ του ισολογισμού της και

β) από τη Eurobank, των τίτλων σειράς Β1 και σειράς C1.

Ο πλειοδοτικός διαγωνισμός για την εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένονται μη δεσμευτικές προσφορές για την πλειοψηφική συμμετοχή στην FPS και τους τίτλους σειράς Β1 και σειράς C1 εντός του Μαΐου 2019.

Βήμα 4ο – Εξέταση εναλλακτικών επιλογών για την επίτευξη της από-αναγνώρισης των ΜΕΑ

Μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης και λαμβάνοντας υπόψη τις τότε συνθήκες της αγοράς, η Eurobank θα εξετάσει εναλλακτικά σενάρια για τη μεταβίβαση των τίτλων σειράς Β2 και σειράς C2 είτε μέσω της διανομής τους στους μετόχους είτε της διάθεσής τους σε τρίτους επενδυτές είτε οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών.

Η όποια συναλλαγή επιλεγεί θα τελεί υπό την αίρεση λήψης εγκρίσεων από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές και στόχος είναι να ολοκληρωθεί εντός του 2019.

Επιπρόσθετα, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Σε ότι αφορά στις καταθέσεις πελατών στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τη θετική εξέλιξη του ΑΕΠ, εκτιμάται ότι και το 2019, θα διατηρηθεί η θετική τάση του 2018. Στις χώρες εκτός Ελλάδος στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι καταθέσεις εκτιμάται ότι θα αυξηθούν επίσης έως το τέλος του 2019.

Αναφορικά με την ποιότητα του ενεργητικού κατά τη διάρκεια του 2019, παρατηρείται τάση επιβράδυνσης του σχηματισμού νέων καθυστερήσεων, υποβοηθούμενη από τη ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

Οι χορηγήσεις του Ομίλου το 2019 αναμένεται να παρουσιάσουν μικρή αύξηση υποβοηθούμενες και από την εξαγορά της βουλγαρικής θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς.

Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ.

Τα οργανικά κέρδη προ προβλέψεων δεν αναμένεται να μεταβληθούν σημαντικά. Τα καθαρά οργανικά αποτελέσματα το 2019 δεν αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντική μεταβολή.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και οι προκλήσεις για το 2019 σχετίζονται με τυχόν πολιτική αβεβαιότητα λόγω των εκλογικών αναμετρήσεων, την περαιτέρω απελευθέρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, την ψήφιση αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο των τραπεζών και της προστασίας των δανειοληπτών καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα και τον αντίκτυπό τους στην οικονομία.

B.5	Εάν ο εκδότης είναι μέλος ομίλου, περιγραφή του ομίλου και της θέσης που κατέχει σε αυτόν ο εκδότης.	Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Τράπεζα δεν ενοποιείτο από καμία άλλη εταιρεία. Η Τράπεζα είναι μητρική ομίλου εταιρειών.								
B.6	<p>- Στο βαθμό που είναι γνωστό στον εκδότη, το όνομα κάθε προσώπου το οποίο κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του εκδότη που πρέπει να κοινοποιείται δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του εκδότη, καθώς και το ύψος της συμμετοχής που κατέχει το πρόσωπο αυτό.</p> <p>- Διευκρινίζεται εάν οι κύριοι μέτοχοι του εκδότη κατέχουν διαφορετικά δικαιώματα ψήφου, εφόσον υπάρχουν.</p> <p>- Να αναφερθεί εάν και από ποιον ο εκδότης κατέχεται ή ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, στο βαθμό που ο εκδότης γνωρίζει τις σχετικές πληροφορίες, και να περιγραφεί η φύση αυτού του ελέγχου.</p>	<p>Κατά την 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, δεν υφίσταται φυσικό ή νομικό πρόσωπο που να κατέχει άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας.</p> <p>Με βάση τις γνωστοποιήσεις στις οποίες έχουν προβεί τα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί από την Τράπεζα στο Η.Δ.Τ. του Χ.Α. και είναι σε ισχύ, τα ακόλουθα πρόσωπα ελέγχουν ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας:</p> <table border="1" data-bbox="544 600 1294 779"> <thead> <tr> <th>Μέτοχος</th> <th>% Δικαιωμάτων Ψήφου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fairfax Financial Holdings Limited</td> <td>16,88%</td> </tr> <tr> <td>The Capital Group Companies INC</td> <td>8,3421%</td> </tr> <tr> <td>RWC Asset Advisors (US) LLC</td> <td>5,23%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Σημειώνεται ότι, παρόλο που δεν υπάρχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που να κατέχουν άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας, σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα και τις σχετικές γνωστοποιήσεις που έχει λάβει η Τράπεζα, υφίστανται νομικά πρόσωπα τα οποία ελέγχουν έμμεσα διαφορετικό αριθμό δικαιωμάτων ψήφου σε σχέση με τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν άμεσα.</p> <p>Σύμφωνα με δήλωση της Τράπεζας, κανείς εκ των μετόχων της Τράπεζας δεν μπορεί να θεωρηθεί, βάσει της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο και του ποσοστού δικαιωμάτων ψήφου που ελέγχει, ως ασκών τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο αυτής.</p>	Μέτοχος	% Δικαιωμάτων Ψήφου	Fairfax Financial Holdings Limited	16,88%	The Capital Group Companies INC	8,3421%	RWC Asset Advisors (US) LLC	5,23%
Μέτοχος	% Δικαιωμάτων Ψήφου									
Fairfax Financial Holdings Limited	16,88%									
The Capital Group Companies INC	8,3421%									
RWC Asset Advisors (US) LLC	5,23%									
B.7	Επιλεγμένες ιστορικές κύριες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τον εκδότη, οι οποίες παρέχονται για κάθε οικονομική χρήση της περιόδου που καλύπτουν οι ιστορικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες και για κάθε μεταγενέστερη ενδιάμεση οικονομική περίοδο που συνοδεύεται από συγκριτικά στοιχεία που αντιστοιχούν στην ίδια περίοδο της προηγούμενης χρήσης· η υποβολή ωστόσο των ισολογισμών τέλους χρήσεως είναι αρκετή για να πληροίται η απαίτηση	<p><u>Συγκρισιμότητα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών:</u></p> <p>Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 με ημερομηνία 01.01.2018. Η επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, προ φόρων, ανέρχεται στα €1.090 εκατ. και οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Ελληνικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η επίπτωση του οποίου ανέρχεται σε €949 εκατ. Η μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ίδιων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους κατά €1.085 εκατ. η οποία αναγνωρίζεται ως προσαρμογή του υπολοίπου έναρξης της 1 Ιανουαρίου 2018. Ο Όμιλος, βασιζόμενος στην αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν αναγνώρισε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που ανέρχονται σε €300 εκατ. περίπου, επί της επίπτωσης λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 της Τράπεζας και των Ελληνικών θυγατρικών της. Στο τέταρτο τρίμηνο του 2018, μετά από επαναξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει €27 εκατ. αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, επηρεάζοντας αντίστοιχα την κατάσταση αποτελεσμάτων.</p> <p>Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των αποτελεσμάτων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:</p>								

περί συγκρίσιμων πληροφοριών από τον ισολογισμό.
Αυτό πρέπει να συνοδεύεται από αφηγηματική περιγραφή της σημαντικής αλλαγής στη χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη και των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια ή μετά την περίοδο που καλύπτουν οι ιστορικές κύριες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Τόκοι έσοδα	2.164	2.186
Τόκοι έξοδα	(700)	(770)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.464	1.416
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	372	422
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(114)	(124)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	258	298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	10	13
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	67	37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	73	83
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	10	(2)
Λειτουργικά έσοδα	1.882	1.845
Λειτουργικά έξοδα	(895)	(879)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης	987	966
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις *	(750)	(680)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(50)	(21)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(13)	(62)
Αναλογία κερδών από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	7	29
Κέρδη προ φόρου	181	232
Φόρος εισοδήματος	(5)	(76)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	176	156
Καθαρές ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(61)	(65)
Καθαρά κέρδη	115	91
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε τρίτους	11	0
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους	104	91
Κέρδη ανά μετοχή (σε €)		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,05	0,04
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,08	0,07

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή της κατάστασης αποτελεσμάτων «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις» έχει μετονομασθεί σε «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών», χωρίς να επέλθει αλλαγή στο σχετικό υπόλοιπο όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα συνολικά έσοδα του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018	
Καθαρά κέρδη	115	91	
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Ανατάξιμη ταμειακών ροών			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	27	22	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(8)	(19)	3
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	(88)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	(75)	(163)
Χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	244	-	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(31)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές			
συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού *	2	(10)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού *	4	34	24
Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες			
μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	52	52	(33)
		290	(169)
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	(2)	(2)	0
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	288	(169)	
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί σε:			
Μετόχους			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	470	(59)	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(78)	(19)	(78)
Δικαιώματα τρίτων			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0	0	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	11	0	0
		403	(78)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Στην κατηγορία «Συναλλαγματικές διαφορές» οι τίτλοι των γραμμών «μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους», έχουν τροποποιηθεί σε «συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού» αντίστοιχα, χωρίς να υπάρχει αλλαγή στα σχετικά υπόλοιπα όπως είχαν δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Τα λειτουργικά έσοδα διαμορφώθηκαν σε €1.845 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.882 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 2,0%, κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εσόδων από τόκους και των χαμηλότερων εσόδων από συναλλακτικές και λοιπές δραστηριότητες, η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €1.416 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.464 εκατ. στη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 3,3%. Η εν λόγω μείωση αποδίδεται κυρίως στα υψηλότερα επίπεδα εξόδων από τόκους κατά 10,0% περίπου (€70 εκατ.), η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από τόκους κατά 1,0% περίπου (€22 εκατ.). Η πορεία των καθαρών εσόδων από τόκους ενσωμάτωσε την αρνητική επίδραση του κόστους των ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης (κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2) που εκδόθηκαν τον Ιανουάριο 2018, την απομόχλευση των δανείων και των μειωμένων επιτοκιακών περιθωρίων των επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, καθώς και τη θετική επίδραση από το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω της μείωσης της εξάρτησης από τη χρηματοδότηση που παρέχει ο ELA.

Τα έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €2.164 εκατ. και €2.186 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,0%. Τα έσοδα από τόκους ενισχύθηκαν λόγω της αύξησης των εσόδων από τόκους από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Τα έξοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €700 εκατ. και €770 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση 10,0%. Τα έξοδα από τόκους επηρεάστηκαν από την αύξηση των τόκων για υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των εξόδων τόκων προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως αποτέλεσμα της μείωσης του κόστους χρηματοδότησης κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το καθαρό περιθώριο επιτοκίου, (ήτοι ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους προς το μέσο όρο του ενεργητικού για τη χρήση) διαμορφώθηκε σε 2,41% και 2,47% για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα (εξαιρουμένων των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων), βλέπε σχετικά ενότητα 3.4 «Επιλεγμένες Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες» και ενότητα 3.21.6 «Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες» - «Ανάλυση της Μεταβολής των Επιτοκιακών Εσόδων και των Επιτοκιακών Εξόδων – Ανάλυση Μεταβολής Υπολοίπων και Επιτοκίου».

Τα καθαρά έσοδα από τόκους (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) αντιπροσωπεύουν το 77,8% και 76,7% των συνολικών λειτουργικών εσόδων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα. Τα καθαρά ποσά από τόκους εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό τόσο από το ύψος των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αλλά και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου.

Τα συνολικά λειτουργικά έσοδα του Ομίλου (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε €879 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €895 εκατ. για τη χρήση 2017. Η μείωση κατά €16 εκατ., ήτοι 1,8% περίπου αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη μείωση των εξόδων που σχετίζονται με τα ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις και των αμοιβών και εξόδων προσωπικού, σε συνέχεια της μείωσης του προσωπικού της Τράπεζας και του αριθμού των καταστημάτων του δικτύου, η οποία μετριάστηκε μερικώς από την αύξηση των διοικητικών εξόδων και των αποσβέσεων ενσώματων και άυλων παγίων.

Ο Όμιλος αναγνώρισε προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) ύψους €680 εκατ. στη χρήση 2018, έναντι €750 εκατ. στη χρήση 2017, αντιστοίχως. Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σημείωσαν μείωση €70 εκατ. έναντι του 2017, ήτοι μείωση 9,3% και αντιστοιχούσαν σε 189 μονάδες βάσης επί των μέσων χορηγήσεων.

Το 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ποσού €21 εκατ. (2017: €50 εκατ.), εκ των οποίων τα €30 εκατ. (2017: €34 εκατ.) αφορούσαν το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών και ανακτηθέντων ακινήτων και €15 εκατ. έσοδο αφορούσαν τη μείωση της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων κυρίως ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου κατά τη διάρκεια της περιόδου. Επιπρόσθετα, €57 εκατ. κόστος για προγράμματα εθελουσίας εξόδου (Voluntary Exit Schemes - VES) και λοιπές σχετικές δαπάνες αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης συμπεριλαμβανομένου και ενός πρόσθετου προγράμματος το οποίο ανακοινώθηκε

την 19 Ιανουαρίου 2018 και εφαρμόστηκε για υπαλλήλους συγκεκριμένων επιλεγμένων μονάδων στην Ελλάδα.

Τα κέρδη προ φόρου του Ομίλου Eurobank (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €232 εκατ., έναντι κερδών €181 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας αύξηση 28,2% η οποία αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες κατά 15,5%, στην περαιτέρω συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων κατά 1,8%, καθώς και στον περιορισμό των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και των λοιπών ζημιών απομείωσης κατά 9,3% και 58,0% αντίστοιχα.

Τα καθαρά κέρδη (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) του Ομίλου Eurobank για τη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε €156 εκατ., έναντι €176 εκατ. για τη χρήση 2017, ήτοι σημειώνοντας μείωση 11,4%, παρά την αύξηση των προ φόρων κερδών, λόγω της αύξηση του κονδυλίου «Φόρος εισοδήματος».

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των ισολογισμών του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2017 και την 31.12.2018:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.524	1.924
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.123	2.307
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου *	49	43
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.878	1.871
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	37.108	36.232
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	7.605	7.772
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	156	113
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	390	353
Επενδύσεις σε ακίνητα	277	316
Αυλα πάγια στοιχεία	152	183
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.859	4.916
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.724	1.934
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση	2.184	20
Σύνολο ενεργητικού	60.029	57.984
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	9.994	2.050
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.997	6.376
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.853	1.893
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	39.083
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	549	2.707
Λοιπές υποχρεώσεις	684	844
Υποχρεώσεις δραστηριοτήτων προς πώληση	1.959	-
Σύνολο υποχρεώσεων	52.879	52.953
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(2.556)	(3.721)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-
Προνομιούχοι τίτλοι	43	42
Δικαιώματα τρίτων	3	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	5.031
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	60.029	57.984

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή του ισολογισμού «Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» έχει μετονομασθεί σε «Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου». Η εν λόγω μετονομασία δεν έχει επιφέρει αλλαγή στο συγκριτικό υπόλοιπο της 31.12.2017, όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού αφορούσαν αποκλειστικά σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Την 31.12.2018 το σύνολο του ενεργητικού του Ομίλου διαμορφώθηκε σε €57.984 εκατ., έναντι €60.029 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 3,4%, σε συνέχεια κυρίως της πώλησης των δραστηριοτήτων στη Ρουμανία και της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9.

Το υπόλοιπο του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος, προ προβλέψεων απομείωσης διαμορφώθηκε σε €44.973 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €47.242 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 4,8% ως αποτέλεσμα κυρίως των συναλλαγών πώλησης και των διαγραφών μη εξυπηρετούμενων δανείων παρά την ενίσχυση της χρηματοδότησης υγιών και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Την 31.12.2018 ποσό €24.723 εκατ. αφορούσε δάνεια προς επιχειρήσεις (μικρές επιχειρήσεις και επιχειρηματικά δάνεια) και αναλογούσε στο 55% του υπολοίπου των χορηγήσεων προ

		<p>προβλέψεων (έναντι €25.324 εκατ. την 31.12.2017) και ποσό €20.250 εκατ. δάνεια προς νοικοκυριά που αναλογούσε στο 45,0% (στεγαστικά 36% και καταναλωτικά 9%), έναντι €21.918 εκατ. την 31.12.2017. Την 31.12.2018, €38.602 εκατ. αφορούσαν δάνεια από τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα (85,8% του συνολικού χαρτοφυλακίου), ενώ €6.371 εκατ. δάνεια από τις Διεθνείς δραστηριότητες, έναντι €40.891 εκατ. και €6.351 εκατ. την 31.12.2017 αντίστοιχα.</p> <p>Το σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (μετά από προβλέψεις) και των δανείων και απαιτήσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων διαμορφώθηκε σε €36.232 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €37.108 εκατ. την 31.12.2017.</p> <p>Στο τέλος του 2018, το ποσό των NPEs του Ομίλου μειώθηκε κατά €3,5 δισ. σε €16,7 δισ., έναντι €20,1 δισ. την 31.12.2017, κυρίως μέσω του αρνητικού σχηματισμού NPEs σε όλα τα τρίμηνα του 2018 συνολικού ποσού €0,9 δισ. συγκριτικά με αρνητικό σχηματισμό ποσού €0,7 δισ. το 2017, της πώλησης χαρτοφυλακίου καταναλωτικών δανείων ποσού €1 δισ. το τέταρτο τρίμηνο καθώς και των διαγραφών δανείων μειώνοντας το δείκτη των NPEs του Ομίλου κατά 550 μονάδες βάσης σε 37,0% έναντι 42,6% την 31.12.2017. Οι προβλέψεις δανείων (ζημιές) ανήλθαν σε €680 εκατ. ή 1,89% του μέσου υπολοίπου δανείων μετά από προβλέψεις (2017: €750 εκατ. ή 2,0%), οδηγώντας το δείκτη κάλυψης των NPEs σε 53,2% (έναντι 50,4% την 31.12.2017).</p> <p>Την 31.12.2018, η εξάρτηση της Τράπεζας από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε σε €2,1 δισ. (εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούν σε χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας - ELA), κυρίως λόγω της εισροής καταθέσεων, απομόχλευσης στοιχείων ενεργητικού, αύξησης των συναλλαγών <i>repos</i> (πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς) σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου και δύο εκδόσεων χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού, τα οποία πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε διεθνή θεσμικό επενδυτή. Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ELA. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,1 δισ. εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούσαν σε ELA).</p> <p>Οι συνολικές καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (<i>repos</i>), αυξήθηκαν την 31.12.2018 κατά €5.240 εκατ., ήτοι 15,5% σχέση με την 31.12.2017 και διαμορφώθηκαν σε €39.083 εκατ. (€28.785 εκατ. στην Ελλάδα και €10.298 εκατ. στο εξωτερικό), έναντι €33.843 εκατ. την 31.12.2017 (€24.579 εκατ. στην Ελλάδα και €9.264 εκατ. στο εξωτερικό). Η εν λόγω αύξηση των καταθέσεων πελατών οφείλεται στην αύξηση κατά 18,2% και κατά 12,7% του υπολοίπου προθεσμιακών καταθέσεων και του υπολοίπου καταθέσεων ταμειευτηρίου και όψεως αντίστοιχα. Ειδικότερα, η αύξηση κατά €4,2 δισ. των καταθέσεων από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα οφείλεται στη βελτίωση της εμπιστοσύνης των καταθετών συνεπεία της σταδιακής σταθεροποίησης του εγχώριου μακροοικονομικού περιβάλλοντος και στη σημαντική αύξηση των καταθέσεων από το Δημόσιο Τομέα.</p>
B.8	<p>Επιλεγμένες κύριες άτυπες (<i>pro forma</i>) χρηματοοικονομικές πληροφορίες, προσδιοριζόμενες ως τέτοιες. Οι Επιλεγμένες κύριες άτυπες (<i>pro forma</i>) χρηματοοικονομικές πληροφορίες, πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή αναφορά στο γεγονός ότι λόγω της φύσης τους οι άτυπες (<i>pro forma</i>) χρηματοοικονομικές πληροφορίες αφορούν μια υποθετική κατάσταση</p>	<p>Οι άτυπες (<i>pro-forma</i>) ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 συντάχθηκαν από τη Διοίκηση της Τράπεζας σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Παράρτημα II, όπως ισχύει, προκειμένου να περιληφθούν στο Έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005, για την εισαγωγή στην αγορά αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών των νέων μετοχών που θα προκύψουν στο πλαίσιο της συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia και εγκρίθηκαν με την από 13 Μαΐου 2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank. Επί των άτυπων <i>pro-forma</i> ενοποιημένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών έχει εκδοθεί από τον ορκωτό ελεγκτή Χαράλαμπο Συρούνη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 19071) της εταιρείας KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. «Έκθεση Διασφάλισης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή».</p> <p>Οι <i>pro-forma</i> ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν καταρτισθεί μόνο για ενδεικτικούς σκοπούς προκειμένου να παρουσιασθεί η επίδραση της συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia από την Eurobank στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Λόγω της φύσης τους, οι <i>pro-forma</i> ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες αφορούν μια υποθετική κατάσταση και συνεπώς δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική χρηματοοικονομική θέση του ανωτέρω συγχωνευόμενου σχήματος ή τα πραγματικά</p>

και, ως εκ τούτου, δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική χρηματοοικονομική θέση ή τα αποτελέσματα της Εταιρείας

αποτελέσματά του. Οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες βασίζονται σε ιστορικές οικονομικές πληροφορίες των συγχωνευόμενων εταιρειών και στις pro-forma προσαρμογές επί αυτών.

Pro-forma Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης 2018

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σημείωση	Εγγραφές Προσαρμογής			Pro forma Κατάσταση Αποτελεσμάτων
		Όμιλος Eurobank	Όμιλος Grivalia	Απολοιφή ενδοομιλικών υπολοίπων	
Τόκοι έσοδα	1	2.186	1	(4)	2.183
Τόκοι έξοδα	1	(770)	(6)	4	(772)
Καθαρά έσοδα από τόκους		1.416	(5)	0	1.411
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		422	-	-	422
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		(124)	-	-	(124)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		298	-	-	298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	2	13	72	(17)	68
Έσοδα από μερίσματα		-	-	-	-
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών		37	-	-	37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους		83	-	-	83
Καθαρό κέρδος/ (ζημιά) από αναπροσαρμογή των επενδύσεων σε ακίνητα σε εύροδα/ (έξοδα)	3	-	18	(18)	-
Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)		(2)	2	-	0
Λειτουργικά έσοδα		1.845	87	(17)	1.897
Λειτουργικά έξοδα	2	(879)	(25)	17	(897)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης		966	62	0	1.000
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών		(680)	-	-	(680)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	4	(21)	(0)	1	(23)
Έξοδα αναδιάρθρωσης		(62)	-	-	(62)
Αναλογία κερδών/ (ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	5	29	(3)	-	25
Κέρδη προ φόρου		232	59	1	260
Φόρος εισοδήματος	6	(76)	(8)	-	(9)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		156	51	1	185
Καθαρά κέρδη/ (ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(65)	-	-	(65)
Καθαρά κέρδη		91	51	1	120
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε τρίτους		0	-	-	0
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους		91	51	1	120

Pro-forma Ενοποιημένος Ισολογισμός 31 Δεκεμβρίου 2018

31 Δεκεμβρίου 2018	Σημείωση	Εγγραφές Προσαρμογής				Pro forma Ισολογισμός	
		Όμιλος Eurobank	Όμιλος Grivalia	Απολοιφή ενδοομιλικών υπολοίπων	Εγγραφή συνένωσης		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		1.924	-	-	-	1.924	
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	7	2.307	64	(58)	-	2.313	
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	8	43	-	-	(0)	43	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		1.871	-	-	-	1.871	
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10	36.232	-	(149)	-	36.083	
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων		7.772	-	-	-	7.772	
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	5	113	62	-	(1)	174	
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	11	353	8	-	(1)	360	
Επενδύσεις σε ακίνητα	13	316	1.008	-	(234)	1.090	
Άλλα πάγια στοιχεία	9	183	0	-	224	407	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	6	4.916	0	-	9	4.925	
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	12	1.934	18	(2)	-	1.950	
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση		20	-	-	-	20	
Σύνολο ενεργητικού		57.984	1.160	(209)	223	(23)	59.135
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες		2.050	-	-	-	2.050	
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10	6.376	226	(150)	-	6.452	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		1.893	-	-	-	1.893	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7	39.083	-	(58)	-	39.025	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους		2.707	-	-	-	2.707	
Λοιπές υποχρεώσεις	12	844	62	(2)	-	904	
Σύνολο υποχρεώσεων		52.953	288	(210)	-	53.031	
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	8	655	165	-	33	853	
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	14	8.055	549	-	(549)	8.055	
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	9	(3.721)	158	1	739	(2.846)	
Προνομιούχοι τίτλοι		42	-	-	-	42	
Δικαιώματα τρίτων		0	-	-	-	0	
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.031	872	1	223	(23)	6.104
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		57.984	1.160	(209)	223	(23)	59.135

B.9 Όταν γίνεται πρόβλεψη ή εκτίμηση κερδών, δηλώνεται το ποσό.

Η Διοίκηση της Τράπεζας δηλώνει ότι δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε ανακοίνωση πρόβλεψης ή εκτίμησης της κερδοφορίας για την τρέχουσα ή για τις επόμενες χρήσεις.

B.10 Περιγραφή της φύσης τυχόν επιφυλάξεων στην έκθεση ελέγχου για τις ιστορικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες

Δεν συντρέχει.

B.11 Εάν το κεφάλαιο κίνησης του εκδότη δεν επαρκεί για τις τρέχουσες

Η Διοίκηση δηλώνει ότι το κεφάλαιο κίνησης του νέου Ομίλου Eurobank (μετά την ολοκλήρωση της παρούσας συγχώνευσης) επαρκεί για τις τρέχουσες δραστηριότητες του

	απαιτήσεις του εκδότη πρέπει να συμπεριληφθεί επεξήγηση.	Ομίλου για τους επόμενους 12 μήνες με ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου.
--	--	---

Ενότητα Γ – Κινητές αξίες Παραρτήματα																																
Γ.1	Περιγραφή του είδους και της κατηγορίας των κινητών αξιών που προσφέρονται ή/και εισάγονται προς διαπραγμάτευση, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε αριθμού αναγνώρισης κινητών αξιών.	<p>Οι Μετοχές της Τράπεζας είναι άυλες, κοινές, ονομαστικές, με δικαίωμα ψήφου, διαπραγματεύονται στη Γενική Κατηγορία Διαπραγμάτευσης (Κύρια Αγορά) της Αγοράς Αξιών της Ε.Χ.Α.Ε. και καταχωρούνται στα αρχεία του Σ.Α.Τ. υπό τη διαχείριση της ΕΛ.ΚΑ.Τ. και παρακολουθούνται με καταχωρίσεις στα αρχεία αυτά.</p> <p>Οι Μετοχές έχουν εκδοθεί βάσει των διατάξεων του Ν. 4548/2018, του Καταστατικού της Τράπεζας και του Ν. 3864/2010. Ο Κωδικός ISIN (International Security Identification Number) της Μετοχής είναι GRS323003012.</p> <p>Οι Νέες Μετοχές που θα εκδοθούν λόγω της Συγχώνευσης θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στη Γενική Κατηγορία Διαπραγμάτευσης (Κύρια Αγορά) της Αγοράς Αξιών της Ε.Χ.Α.Ε. και θα είναι άυλες κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.</p>																														
Γ.2	Νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένες οι κινητές αξίες.	Οι Μετοχές της Τράπεζας είναι εκπεφρασμένες και διαπραγματεύονται σε ευρώ.																														
Γ.3	Ο αριθμός μετοχών που εκδόθηκαν και έχουν ολοσχερώς εξοφληθεί, και των μετοχών που εκδόθηκαν αλλά δεν έχουν εξοφληθεί. Η ονομαστική αξία ανά μετοχή, ή αναφορά του γεγονότος ότι οι μετοχές δεν έχουν ονομαστική αξία.	<p>Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο και οι Μετοχές της είναι πλήρως αποπληρωμένες.</p> <p>Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται το μετοχικό κεφάλαιο, οι μεταβολές του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας πριν από και μετά τη Συγχώνευση:</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Μετοχικό Κεφάλαιο της Απορροφώσας πριν από και μετά τη Συγχώνευση (σε €, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)</p> <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="padding-top: 10px;">I. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank πριν από τη Συγχώνευση</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">655.799.629,50</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Αριθμός Κοινών Μετοχών πριν από τη Συγχώνευση</td> <td></td> <td style="text-align: right;">2.185.998.765</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Ονομαστική Αξία Μετοχής</td> <td></td> <td style="text-align: right;">0,30</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="padding-top: 10px;">II. Μεταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank λόγω της Συγχώνευσης</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">(α) Αύξηση κεφαλαίου κατά το εισφερόμενο μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφώμενης (96.402.727 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71)</td> <td></td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">164.848.663,17</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">(β) Αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας των μετοχών</td> <td></td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;"><u>32.458.933,29</u></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Σύνολο Αύξησης Κεφαλαίου (α+β)</td> <td></td> <td style="text-align: right;">197.307.596,46</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="padding-top: 10px;">III. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank μετά τη Συγχώνευση (I+II)</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">853.107.225,96</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Αριθμός Κοινών Μετοχών μετά τη Συγχώνευση</td> <td></td> <td style="text-align: right;">3.709.161.852</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Ονομαστική Αξία Μετοχής</td> <td></td> <td style="text-align: right;"><u>0,23</u></td> </tr> </table> <p><i>Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα.</i></p>	I. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank πριν από τη Συγχώνευση		655.799.629,50	Αριθμός Κοινών Μετοχών πριν από τη Συγχώνευση		2.185.998.765	Ονομαστική Αξία Μετοχής		0,30	II. Μεταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank λόγω της Συγχώνευσης			(α) Αύξηση κεφαλαίου κατά το εισφερόμενο μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφώμενης (96.402.727 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71)		164.848.663,17	(β) Αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας των μετοχών		<u>32.458.933,29</u>	Σύνολο Αύξησης Κεφαλαίου (α+β)		197.307.596,46	III. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank μετά τη Συγχώνευση (I+II)		853.107.225,96	Αριθμός Κοινών Μετοχών μετά τη Συγχώνευση		3.709.161.852	Ονομαστική Αξία Μετοχής		<u>0,23</u>
I. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank πριν από τη Συγχώνευση		655.799.629,50																														
Αριθμός Κοινών Μετοχών πριν από τη Συγχώνευση		2.185.998.765																														
Ονομαστική Αξία Μετοχής		0,30																														
II. Μεταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank λόγω της Συγχώνευσης																																
(α) Αύξηση κεφαλαίου κατά το εισφερόμενο μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφώμενης (96.402.727 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71)		164.848.663,17																														
(β) Αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας των μετοχών		<u>32.458.933,29</u>																														
Σύνολο Αύξησης Κεφαλαίου (α+β)		197.307.596,46																														
III. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank μετά τη Συγχώνευση (I+II)		853.107.225,96																														
Αριθμός Κοινών Μετοχών μετά τη Συγχώνευση		3.709.161.852																														
Ονομαστική Αξία Μετοχής		<u>0,23</u>																														
Γ.4	Περιγραφή των δικαιωμάτων που συνδέονται με τις κινητές αξίες.	<p>Κάθε Μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου και λήψης μερίσματος, και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από το εταιρικό δίκαιο, το χρηματιστηριακό δίκαιο και το Καταστατικό της Τράπεζας.</p> <p>Με την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης, η Τράπεζα θα προβεί στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να πιστωθούν στους λογαριασμούς Σ.Α.Τ. των δικαιούχων μετόχων της Grivalia οι Νέες Μετοχές που αυτοί δικαιούνται, λόγω της Συγχώνευσης. Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της Συγχώνευσης, οι Νέες Μετοχές που αναλογούν στους μετόχους της Απορροφώμενης, παρέχουν σ' αυτούς το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της Τράπεζας και στην απόληψη μερίσματος.</p>																														
Γ.5	Περιγραφή τυχόν περιορισμών στην ελεύθερη μεταβίβαση των κινητών αξιών.	Οι Μετοχές είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες, πλήρως αποπληρωμένες και ελεύθερα μεταβιβάσιμες από τους κατόχους τους. Δεν είναι γνωστές στην Τράπεζα συμφωνίες μετόχων που να περιορίζουν την ελεύθερη διαπραγματευσιμότητα και μεταβίβαση των Μετοχών.																														

Γ.6	Αναφορά του κατά πόσο οι προσφερόμενες κινητές αξίες αποτελούν ή θα αποτελέσουν αντικείμενο αίτησης εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και της ταυτότητας όλων των ρυθμιζόμενων αγορών, στις οποίες οι κινητές αξίες αποτελούν ή πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης.	Οι Νέες Μετοχές που δικαιούνται οι μέτοχοι της Grivalia λόγω της Συγχώνευσης θα είναι άυλες και θα εισαχθούν προς διαπραγμάτευση στη Γενική Κατηγορία Διαπραγμάτευσης (Κύρια Αγορά) της Αγοράς Αξιών της Ε.Χ.Α.Ε.
Γ.7	Περιγραφή της μερισματικής πολιτικής.	<p>Για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018, η Τράπεζα δεν διένειμε μέρισμα στους κατόχους κοινών Μετοχών της ούτε κατέβαλε για το έτος 2017 τη σταθερή απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο, ως κάτοχο προνομιούχων μετοχών της, οι οποίες εξαγοράστηκαν πλήρως στις 17.01.2018, οπότε και η Τράπεζα δεν υπάγεται πλέον στις διατάξεις του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας του ν. 3723/2008.</p> <p>Οι Νέες Μετοχές θα παρέχουν δικαίωμα προς απόληψη μερίσματος που τυχόν θα διανεμηθεί μετά την ημερομηνία έκδοσής τους σε σχέση με τη χρήση που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εφόσον υπάρχουν κέρδη προς διανομή και αφού ληφθεί υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.</p>

Ενότητα Δ — Κίνδυνοι		
Δ.1	Κύριες πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς κινδύνους που αφορούν ειδικά στον εκδότη ή στον τομέα δραστηριότητάς του.	<p>Κίνδυνοι που σχετίζονται με την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι δυσμενείς μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις και το περιβάλλον αβεβαιότητας στην Ελλάδα έχουν επιφέρει, και πιθανόν να συνεχίσουν να επιφέρουν, σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου. • Τυχόν αποτυχία στην αξιοποίηση των ωφελειών του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής μπορεί να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου. • Η επιβολή περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων έχει επηρεάσει δυσμενώς την ελληνική οικονομία, και φέρνει πρόσθετες προκλήσεις για τη ρευστότητα και την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. • Η ελληνική οικονομία ενδέχεται να μην επιτύχει τη βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη που απαιτείται για να μετριάσει τους οικονομικούς περιορισμούς που επηρεάζουν τη χώρα και να βελτιώσει τις συνθήκες για άμεσες ξένες επενδύσεις και διαθεσιμότητα χρηματοδότησης από τις κεφαλαιαγορές. Εάν η ελληνική οικονομία δεν καταφέρει να επιτύχει βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη, η παρατεταμένη οικονομική ύφεση θα συνεχίσει να ασκεί σημαντική πίεση στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες στην Ελλάδα, και ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις και τη φερεγγυότητά τους. • Η ικανότητα της Τράπεζας να αντλεί χρηματοδότηση χωρίς εξασφαλίσεις παραμένει περιορισμένη, όπως και η πρόσβασή της στις κεφαλαιαγορές. Η Τράπεζα εξαρτάται από την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος για χρηματοδότηση και η ρευστότητά της μπορεί να επηρεαστεί από τις αποφάσεις τους. • Σε περίπτωση πλήρους άρσης των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, τυχόν

		<p>σημαντική εκροή κεφαλαίων από καταθέσεις πελατών θα μπορούσε να έχει δυσμενή αντίκτυπο στη ρευστότητα, να αυξήσει το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας και να επιφέρει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές της Τράπεζας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο της πολιτικής αστάθειας της Ελλάδας. • Το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο της Ε.Ε. και τα μέτρα ενισχυμένης εποπτείας ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ικανότητας να τονωθεί η οικονομική ανάπτυξη μέσω δαπανών ή μέσω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οποιοσδήποτε περιορισμός στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς το περιβάλλον δραστηριοποίησης της Τράπεζας. • Η Τράπεζα ενδέχεται να χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια για να ικανοποιήσει τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και απαιτήσεις ρευστότητας. • Ο Όμιλος ενδέχεται να μην μπορέσει να διατηρήσει την πελατειακή βάση του. • Το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας και η πρόσβαση της σε ρευστότητα και κεφάλαια εξαρτώνται από την πιστοληπτική αξιολόγηση τόσο της Τράπεζας όσο και της Ελλάδας. • Η επιδείνωση της αποτίμησης του ενεργητικού, καθώς και τυχόν μείωση της αποτίμησης των θέσεων στο εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που σχετίζονται με αγορές χρέους, συναλλάγματος, μετοχών και άλλων εξαιτίας των δυσμενών συνθηκών και διακυμάνσεων στην αγορά μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές ζημιές στις εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου και να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές του Ομίλου. <p>Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη μεταβλητότητα στις παγκόσμιες χρηματοοικονομικές αγορές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Όμιλος είναι ευάλωτος στις συνεχιζόμενες πολιτικές αναταραχές και τη μεταβλητότητα των παγκόσμιων χρηματοοικονομικών αγορών. • Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους που αντιμετωπίζουν άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αποτελούν αντισυμβαλλόμενα μέρη του Ομίλου. <p>Κίνδυνοι που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) έχει συγκεκριμένα δικαιώματα ως μέτοχος και μπορεί να ασκήσει σημαντική επιρροή στην Τράπεζα σχετικά με ορισμένες σημαντικές αποφάσεις και στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας. • Η αύξηση δανείων σε καθυστέρηση μπορεί να έχει αρνητική επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου στο μέλλον. • Η μεταβλητότητα των επιτοκίων ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα καθαρά έσοδα από τόκους του Ομίλου και να έχει άλλες δυσμενείς συνέπειες. • Οι νόμοι περί πτώχευσης ιδιωτών και οι νόμοι που διέπουν τα δικαιώματα των πιστωτών στην Ελλάδα και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες ενδέχεται να περιορίσουν την ικανότητα του Ομίλου να λαμβάνει πληρωμές για ληξιπρόθεσμα δάνεια. • Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου υπόκειται σε όλο και πιο περίπλοκες ρυθμίσεις, γεγονός που μπορεί να αυξήσει τις κανονιστικές και κεφαλαιακές απαιτήσεις του. • Οι απαιτήσεις των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων που ισχύουν σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να οδηγήσουν σε πρόσθετες δαπάνες για τον Όμιλο. • Το πλαίσιο για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών μπορεί, σε περίπτωση ενδεχόμενης υπαγωγής σε αυτό, να επηρεάσει δυσμενώς τη σύνθεση του
--	--	--

		<p>Διοικητικού Συμβουλίου και τη διοικητική ομάδα της Τράπεζας, καθώς και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές της.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενδέχεται να μην επιτραπεί στον Όμιλο να συνεχίσει να αναγνωρίζει σημαντικό μέρος των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ ως εποπτικά κεφάλαια, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική κατάστασή του. • Ο Όμιλος διεξάγει σημαντικές διεθνείς δραστηριότητες εκτός Ελλάδας και ως εκ τούτου εκτίθεται σε πολιτική αστάθεια και άλλους κινδύνους στις χώρες αυτές. • Εάν πληγεί η φήμη του Ομίλου, αυτό θα επηρέαζε την εικόνα και τις σχέσεις με τους πελάτες του, και θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές του Ομίλου. • Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας και λειτουργικό κίνδυνο. • Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων. • Οι στρατηγικές οικονομικής αντιστάθμισης κινδύνων ενδέχεται να μην αποτρέψουν την επέλευση ζημιών. • Το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Ομίλου στην Ελλάδα ενδέχεται να συνεχίσει να συρρικνώνεται. • Τα λειτουργικά συστήματα και τα δίκτυα του Ομίλου υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους κυβερνοασφάλειας ή άλλους τεχνολογικούς κινδύνους, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών πελατών ή συνεργατών, πρόσθετες δαπάνες, βλάβη στην εταιρική φήμη, την επιβολή κανονιστικών κυρώσεων και οικονομικές ζημιές για τον Όμιλο. • Ενδέχεται να επιβληθούν επιπρόσθετοι φόροι στον Όμιλο.
Δ.3	Κύριες πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς κινδύνους που αφορούν ειδικά στις κινητές αξίες.	<p>Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Μετοχές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση στην αξία των Κοινών Μετοχών. • Το Χρηματιστήριο Αθηνών παρουσιάζει χαμηλότερη ρευστότητα σε σχέση με άλλα μεγάλα διεθνή χρηματιστήρια. • Η χρηματιστηριακή τιμή των Μετοχών παρουσίαζε και ενδέχεται να παρουσιάζει διακυμάνσεις. • Οι Μετοχές υπόκεινται στην άσκηση του μέτρου της αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in) από την αρμόδια αρχή εξυγίανσης που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απομείωση της αξίας τους. • Οι συνθήκες υπό τις οποίες η αρμόδια αρχή εξυγίανσης θα ασκούσε το μέτρο της αναδιάρθρωσης παθητικού ή άλλα μέτρα εξυγίανσης σύμφωνα με το Ν. 4335/2015 ή με μελλοντικές νομοθετικές ή κανονιστικές προτάσεις είναι αβέβαιες και αυτή η αβεβαιότητα ενδέχεται να έχει επίπτωση στην αξία των Μετοχών. • Τυχόν πωλήσεις μετοχών από τους βασικούς μετόχους ή τυχόν απόφαση της διοίκησης της Τράπεζας για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ή το ενδεχόμενο τέτοιων ενεργειών, ενδέχεται να επηρεάσουν τη χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Τράπεζας. Επίσης, η έκδοση νέων μετοχών πιθανόν να απομειώσει τη συμμετοχή των μετόχων στην Τράπεζα (dilution). • Η έκδοση πρόσθετων Μετοχών ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, της μετατροπής του DTA σε DTC, ενδέχεται να επιφέρει απίσχυνση των υπολοίπων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Ενότητα Ε – Προσφορά																																				
E.1	Τα συνολικά καθαρά έσοδα και εκτίμηση των συνολικών εξόδων της έκδοσης/ προσφοράς, συμπεριλαμβανομένων των κατ' εκτίμηση εξόδων που χρεώνονται στον επενδυτή από τον εκδότη ή τον προσφέροντα.	Δεν ισχύει.																																		
E.2α	Λόγοι της προσφοράς και της χρήσης των εσόδων, εκτιμώμενο καθαρό ποσό των εσόδων.	Δεν ισχύει.																																		
E.3	Περιγραφή των όρων και προϋποθέσεων της προσφοράς.	Δεν ισχύει.																																		
E.4	Περιγραφή τυχόν συμφερόντων που επηρεάζουν σημαντικά την έκδοση/ προσφορά, περιλαμβανομένων των συγκρουόμενων συμφερόντων.	Δεν υφίστανται.																																		
E.5	Όνομα του προσώπου ή της οντότητας που προσφέρεται να πωλήσει την κινητή αξία. Συμφωνίες υποχρεωτικής διακράτησης: ενδιαφερόμενα μέρη και περίοδος υποχρεωτικής διακράτησης	Δεν ισχύει.																																		
E.6	Ποσό και ποσοστό της άμεσης μείωσης της διασποράς που προκύπτει από την προσφορά. Εάν η προσφορά εγγραφής γίνεται σε υφιστάμενους μετόχους, να αναφερθεί το ποσό και το ποσοστό της άμεσης μείωσης της διασποράς εάν οι μέτοχοι αυτοί δεν εγγράψουν τη νέα προσφορά.	<p>Κατά την 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, δεν υφίσταται φυσικό ή νομικό πρόσωπο που να κατέχει άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας.</p> <p>Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα πρόσωπα που κατέχουν έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου (με βάση τις γνωστοποιήσεις που είναι σε ισχύ και στις οποίες έχουν προβεί τα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007 και στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 596/2014) στις 31.03.2019, ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019. Τα ποσοστά μετά τη Συγχώνευση έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τη Σχέση Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών όπως αυτή προβλέπεται στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ</th> <th colspan="2">ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ⁽¹⁾</th> </tr> <tr> <th>Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)⁽²⁾</th> <th>% Συμμετοχής</th> <th>Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)</th> <th>% Συμμετοχής</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fairfax Financial Holdings LTD</td> <td>402.226.805</td> <td>18,40</td> <td>1.225.054.970⁽³⁾</td> <td>33,03</td> </tr> <tr> <td>The Capital Group Companies, INC.</td> <td>182.358.578</td> <td>8,34</td> <td>182.358.578</td> <td>4,92</td> </tr> <tr> <td>RWC Asset Advisors (US) LLC</td> <td>114.328.108</td> <td>5,23</td> <td>114.328.108</td> <td>3,08</td> </tr> <tr> <td>Λοιποί μέτοχοι <5%</td> <td>1.487.085.274</td> <td>68,03</td> <td>2.187.420.196</td> <td>58,97</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο</td> <td>2.185.998.765</td> <td>100,00</td> <td>3.709.161.852</td> <td>100,00</td> </tr> </tbody> </table> <p>Πηγή: επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα βάσει της σχέσης ανταλλαγής.</p>		ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ		ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ⁽¹⁾		Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα) ⁽²⁾	% Συμμετοχής	Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)	% Συμμετοχής	Fairfax Financial Holdings LTD	402.226.805	18,40	1.225.054.970 ⁽³⁾	33,03	The Capital Group Companies, INC.	182.358.578	8,34	182.358.578	4,92	RWC Asset Advisors (US) LLC	114.328.108	5,23	114.328.108	3,08	Λοιποί μέτοχοι <5%	1.487.085.274	68,03	2.187.420.196	58,97	Σύνολο	2.185.998.765	100,00	3.709.161.852	100,00
	ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ			ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ⁽¹⁾																																
	Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα) ⁽²⁾	% Συμμετοχής	Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)	% Συμμετοχής																																
Fairfax Financial Holdings LTD	402.226.805	18,40	1.225.054.970 ⁽³⁾	33,03																																
The Capital Group Companies, INC.	182.358.578	8,34	182.358.578	4,92																																
RWC Asset Advisors (US) LLC	114.328.108	5,23	114.328.108	3,08																																
Λοιποί μέτοχοι <5%	1.487.085.274	68,03	2.187.420.196	58,97																																
Σύνολο	2.185.998.765	100,00	3.709.161.852	100,00																																

		<p>⁽¹⁾ Το πλήθος του αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου καθώς και το σχετικό ποσοστό μετά τη Συγχώνευση ενδέχεται να διαφέρει από την επίσημη γνωστοποίηση μεταβολής δικαιωμάτων ψήφου που ενσωματώνονται σε μετοχές που τυχόν κληθεί να υποβάλει ο μέτοχος (έντυπο TR-1), κατόπιν της εισαγωγής των Νέων Μετοχών προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.</p> <p>⁽²⁾ Βάσει των γνωστοποιήσεων, στις οποίες έχουν προβεί τα προαναφερθέντα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του Ν. 3556/2007 και τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις που έλαβε η Eurobank από τη Fairfax και έχουν δημοσιοποιηθεί από τη Eurobank στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς.</p> <p>⁽³⁾ Όσον αφορά τη Grivalia σημειώνεται ότι, πριν από τη Συγχώνευση η Fairfax ήλεγχε (έμμεσα) 52.077.732 δικαιώματα ψήφου, αριθμός που αντιστοιχούσε σε 51,37% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου, ενώ μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Grivalia, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018 ήλεγχε 54,02% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου. Επομένως όσον αφορά τη Grivalia, για τον υπολογισμό του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου μετά τη Συγχώνευση που παρουσιάζεται στον πίνακα, έχουν ληφθεί υπόψιν 52.077.732 δικαιώματα ψήφου της Grivalia που ήλεγχε (έμμεσα) η Fairfax και αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 54,02% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Grivalia και πριν από τη Συγχώνευση.</p>
E.7	Εκτιμώμενα έξοδα που χρεώνονται στον επενδυτή από τον εκδότη ή τον προσφέροντα.	Δεν υφίστανται έξοδα που χρεώνονται οι μέτοχοι.

2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η επένδυση στις Μετοχές ενέχει κινδύνους. Προτού λάβουν οποιαδήποτε επενδυτική απόφαση σχετικά με τις Μετοχές, οι δυνητικοί επενδυτές θα πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά τους παράγοντες κινδύνου που περιγράφονται παρακάτω και τις λοιπές πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν Έγγραφο, συμπεριλαμβανομένων των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων και των σημειώσεων αυτών. Οι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που περιγράφονται παρακάτω αποτελούν εκείνους(ες) που γνωρίζει η Τράπεζα κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου και αφορούν ειδικά τον Όμιλο ή τον τραπεζικό κλάδο και που η Τράπεζα θεωρεί ότι σχετίζονται με τυχόν επένδυση στις Μετοχές. Εάν επέλθει οποιοδήποτε από τα γεγονότα ή οποιαδήποτε από τις αβεβαιότητες που περιγράφονται παρακάτω, ενδέχεται να επιβαρυνθεί η οικονομική κατάσταση και τα λειτουργικά αποτελέσματα του Ομίλου και να μειωθεί η αξία των Μετοχών, με συνέπεια την απώλεια μέρους ή και του συνόλου οποιασδήποτε επένδυσης σε Μετοχές. Επιπρόσθετα, είναι πιθανό οι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που περιγράφονται παρακάτω να μην είναι οι μόνοι(ες) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος. Πρόσθετοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που επί του παρόντος δεν είναι γνωστοί, ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς τον Όμιλο και οποιαδήποτε επένδυση στις Μετοχές.

Σημειώνεται ότι η σειρά παράθεσης των παραγόντων κινδύνου δεν παραπέμπει σε διαφοροποίησή τους όσον αφορά τη βαρύτητα ή στην πιθανότητα πραγματοποίησης καθενός από αυτούς.

Σημειώνεται τέλος ότι οι πληροφορίες από τρίτους που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα, έχουν αναπαραχθεί πιστά και, εξ όσον γνωρίζει η Τράπεζα και είναι σε θέση να βεβαιώσει με βάση τις πληροφορίες που έχουν δημοσιευθεί από τρίτους, δεν υπάρχουν παραλείψεις που θα καθιστούσαν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές.

Κίνδυνοι που συνδέονται με την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα

Οι δυσμενείς μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις και το περιβάλλον αβεβαιότητας στην Ελλάδα έχουν επιφέρει, και πιθανόν να συνεχίσουν να επιφέρουν, σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην Ελλάδα. Τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το 76% των λειτουργικών εσόδων και το 76% των καθαρών εσόδων από τόκους προήλθαν από τις ελληνικές δραστηριότητες του Ομίλου. Τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το 77% των λειτουργικών εσόδων και το 76% των καθαρών εσόδων από τόκους προήλθαν από τις ελληνικές δραστηριότητες του Ομίλου. Επομένως, η επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, η ποιότητα του ενεργητικού και η γενική χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου επηρεάζονται άμεσα και σημαντικά από τις μακροοικονομικές συνθήκες και τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, ο Όμιλος έχει στην κατοχή του χαρτοφυλάκιο με χρέος του Ελληνικού Δημοσίου και σχετικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα με το Ελληνικό Δημόσιο. Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η συνολική έκθεση του Ομίλου προς το Ελληνικό Δημόσιο ανήλθε σε €4.724 εκατ., και αποτελούνταν από Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) λογιστικής αξίας €3.180 εκατ., παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο ποσού €1.189 εκατ., και δάνεια, εγγυήσεις και λοιπές απαιτήσεις ποσού €355 εκατ. Συνολικά, τα ΟΕΔ και τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου αντιστοιχούσαν στο 4,5% του ενεργητικού και το 40,7% των τίτλων επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2018, και στο 6% του ενεργητικού του Ομίλου και το 46,7% του τίτλων επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Εκτός από τις επιπτώσεις στη δραστηριότητα του Ομίλου στην Ελλάδα, το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον και οι δυσμενείς μακροοικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα έχουν επιφέρει, και πιθανόν να συνεχίσουν να επιφέρουν, σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη φήμη, την ανταγωνιστική θέση, τα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα και τις καταθέσεις του Ομίλου στις διεθνείς δραστηριότητές του.

Το Τρίτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 20 Αυγούστου 2018. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ελλάδα έλαβε περίπου €61,9 δισ. από τα €86,0 δισ. της δανειακής σύμβασης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής. Το υπόλοιπο των €24,1 δισ. επιστράφηκε στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας με τη λήξη του προγράμματος. Περίπου €11,0 δισ.

από τα συνολικά €61,9 δισ. χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία ταμειακού αποθέματος (cash buffer) που αποσκοπεί στην υποβοήθηση της εξόδου της χώρας στις διεθνείς αγορές κατά την περίοδο μετά την λήξη του Προγράμματος. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, το ταμειακό απόθεμα ανερχόταν σε €26,5 δισ. στο τέλος Σεπτεμβρίου 2018, ποσό το οποίο επαρκεί για την κάλυψη των δανειακών υποχρεώσεων της χώρας για τέσσερα (4) χρόνια μετά το τέλος του Προγράμματος, υπό την υπόθεση της διατήρησης των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου στα τρέχοντα επίπεδα τους ή για δύο (2) χρόνια με την υπόθεση της αποπληρωμής μέρους των εν λόγω εντόκων γραμματίων.

Για την περίοδο μετά τον Αύγουστο 2018, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Eurogroup την 21 Ιουνίου 2018, ορίστηκε το Πρόγραμμα Ενισχυμένης Εποπτείας με τριμηνιαίους ελέγχους και συγκεκριμένη σειρά εφαρμογής προαπαιτούμενων μεταρρυθμίσεων. Η τήρηση των παραπάνω υποχρεώσεων συνδέθηκε με την επιστροφή των εισοδηματικά ισοδύναμων ποσών από τα κέρδη που πραγματοποίησε η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος από τα ομόλογα που αγοράστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Securities Markets Program» (SMP) και της συμφωνίας «Agreement on Net Financial Assets» (ANFA) για να χρησιμοποιηθούν είτε για την εξόφληση δανειακών υποχρεώσεων είτε για τη χρηματοδότηση συμφωνημένων επενδύσεων καθώς επίσης και με την κατάργηση της αύξησης του επιτοκιακού περιθωρίου (step-up interest rate margin) μέχρι το 2022 το οποίο σχετίζεται με την επαναγορά χρέους του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής. Βασικός στόχος της ενισχυμένης εποπτείας μετά τη λήξη του Προγράμματος είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού τομέα και η συνέχιση της διαδικασίας εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που με τη σειρά τους, αποσκοπούν μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση του εγχώριου ρυθμού ανάπτυξης, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στον εκσυγχρονισμό του δημοσίου τομέα. Σε ότι αφορά τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους, στο Eurogroup την 21 Ιουνίου 2018 αποφασίστηκε, επιπλέον της επιστροφής των εισοδηματικά ισοδύναμων ποσών από τα κέρδη του προγράμματος SMP και της συμφωνίας ANFA, καθώς και της κατάργησης της αύξησης του επιτοκιακού περιθωρίου ως το 2022, η δεκαετής αναβολή της πληρωμής τόκων και χρεολυσίων για τα δάνεια που χορηγήθηκαν στο ΔΠΟΣ και η επιμήκυνση της μεσοσταθμικής τους διάρκειας κατά δέκα έτη.

Η 1^η Αξιολόγηση του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας ολοκληρώθηκε στο τέλος Νοεμβρίου 2018. Στην αξιολόγηση καταγράφηκε μια σειρά από καθυστερήσεις στην εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που αρχικά είχαν προγραμματιστεί για το τέλος του 2018, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων, της αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα, της εφαρμογής του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού και του ασφαλιστικού συστήματος, της μεταρρύθμισης του τομέα υγείας, των μεταρρυθμίσεων στην αγορά προϊόντων και του νομοθετικού πλαισίου για την μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και του νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά. Εξαιτίας των παραπάνω καθυστερήσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέβαλε την καταβολή της προγραμματισμένης 1^{ης} δόσης από την επιστροφή των κερδών των SMP/ANFA και της ακύρωσης της επαύξησης επιτοκίου. Η καταβολή της 1^{ης} δόσης εγκρίθηκε στις 2 Μαΐου 2019 από τον ΕΜΣ και το ΕΤΧΣ μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω μεταρρυθμίσεων συμπεριλαμβανομένου του νομοθετικού πλαισίου για την μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και του νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά. Η 1^η δόση περιλαμβάνει την καταβολή €0,64 δισ. από το πρόγραμμα SMP&ANFA της ΕΚΤ, καθώς και €0,33 δισ. από την κατάργηση της αύξησης του επιτοκιακού περιθωρίου (step-up interest rate margin) μέχρι το 2022 το οποίο σχετίζεται με την επαναγορά χρέους του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής.

Στις 10 Αυγούστου 2018 ανακοινώθηκε επίσης από την ΕΚΤ ότι από 21 Αυγούστου 2018 η Ελλάδα δεν θα θεωρείται πλέον κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ που τελεί υπό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης/του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, και επομένως θα παύσουν να πληρούνται από την εν λόγω ημερομηνία οι όροι για την προσωρινή αναστολή των ελάχιστων ορίων πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος όσον αφορά εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδει ή εγγυάται πλήρως η Ελληνική Δημοκρατία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παράγραφος 2 της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2014/31. Ως εκ τούτου, από τις 21 Αυγούστου 2018, τα ανωτέρω εμπορεύσιμα χρεόγραφα θα υπόκεινται στις ενιαίες περικοπές αποτίμησης που καθορίζονται στην κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2016/65 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2015/35).

Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's την 1^η Μαρτίου 2019 αναβάθμισε στο επίπεδο Β1 την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας με σταθερή προοπτική. Όπως ανέφερε ο οίκος, οι λόγοι για την αναβάθμιση είναι οι ακόλουθοι:

1. το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων δείχνει εδραιωμένο και οι ήδη υλοποιημένες μεταρρυθμίσεις έχουν αρχίσει να αποδίδουν, ενώ η ενίσχυση της οικονομίας σε συνδυασμό με το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας να μειώσει περαιτέρω το ρίσκο ανατροπής των μεταρρυθμίσεων.
2. υπάρχει πλέον ιστορικό δημοσιονομικής υπεραπόδοσης, το οποίο αναμένεται να συνεχιστεί καθώς το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής βελτίωσης οφείλεται σε δομικά μέτρα, και
3. έχει βελτιωθεί σημαντικά η βιωσιμότητα του χρέους από το πακέτο ελάφρυνσης του Ιουνίου του 2018, ενώ παράλληλα, έχει αποκατασταθεί σε ένα βαθμό η χρηματοδότηση από τις αγορές.

Ο οίκος Fitch, στις 10 Αυγούστου 2018, αναβάθμισε την πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας σε BB- από B με σταθερή προοπτική με το σκεπτικό της ολοκλήρωσης της 4^{ης} (τελευταίας) αξιολόγησης του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της βελτίωσης του επιπέδου οικονομικής δραστηριότητας και των δημοσιονομικών συνθηκών. Τέλος, ο οίκος Standard & Poor's, στις 20 Ιουλίου 2018, αναβάθμισε την προοπτική για την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδος σε θετική από σταθερή, διατηρώντας όμως σταθερή την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας σε «B+».

Η πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας απέχει σημαντικά από την επενδυτική βαθμίδα, παρόλα αυτά, οι πρόσφατες αναβαθμίσεις και η πρόοδος σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής οδήγησαν σε βελτίωση της απόδοσης των 10ετών ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, κατά περίπου 105 μονάδες βάσης μεταξύ της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της 2 Μαΐου 2019, οπότε και διαμορφώθηκε σε 3,34%. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, την 29 Ιανουαρίου 2019, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους προχώρησε στην έκδοση πενταετούς ομολόγου συνολικού ύψους €2,5 δισ. με απόδοση 3,6% και την 5 Μαρτίου 2019 δεκαετούς ομολόγου συνολικού ύψους €2,5 δισ. με απόδοση 3,9%.

Η Ελλάδα έχει αντιμετωπίσει και συνεχίζει να αντιμετωπίζει σημαντικές δημοσιονομικές προκλήσεις. Το δημόσιο χρέος της ανέρχεται στο 181,4% του ΑΕΠ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Ενισχυμένης Εποπτείας, τα πρωτογενή πλεονάσματα θα πρέπει να διατηρηθούν 3,5% του ΑΕΠ μέχρι και το 2022 και σε περίπου 2,2% για την περίοδο 2023 – 2060, ώστε να εξασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους. Ταυτόχρονα, ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται στο 2,2%, 2,3%, 2,2% και 1,8% για το 2019, 2020, 2021 και 2022 αντίστοιχα και στην συνέχεια για την περίοδο 2023-2060 αναμένεται στο 1,0%. Το 2017 και το 2018, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ ανήλθε στο 1,5% και 1,9% αντίστοιχα. Αδυναμία επίτευξης των παραπάνω δημοσιονομικών στόχων και των προβλέψεων για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ μπορεί να οδηγήσουν σε εκτροχιασμό της πορείας του χρέους και σε ανάγκη για νέα αναδιάρθρωση. Το ενδεχόμενο ενός τέτοιου σεναρίου, το εύρος των συνεπειών του είναι αβέβαιο, ωστόσο οποιαδήποτε νέα αναδιάρθρωση θα επέφερε σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη δραστηριότητα και τη ρευστότητα της Τράπεζας, μεταξύ άλλων στη δυνατότητα της να συνεχίσει να έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ.

Η εφαρμογή του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής βελτίωσε σημαντικά τόσο την καταναλωτική όσο και την επενδυτική εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία που είχε τρωθεί από την διαπραγμάτευση κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, την αποτυχία ολοκλήρωσης της τελευταίας αξιολόγησης του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων την τραπεζική αργία και την αύξηση των ΜΕΑ στον τραπεζικό τομέα. Η επιστροφή σε πρακτικές του παρελθόντος, η μεταρρυθμιστική κόπωση, η ακύρωση μεταρρυθμίσεων που ήδη έχουν εφαρμοσθεί και η αποφυγή ανάληψης της ιδιοκτησίας εφαρμογής του τρέχοντος προγράμματος ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τα οφέλη σε όρους οικονομικής δραστηριότητας και προσέλκυσης νέων επενδύσεων από τις μεταρρυθμίσεις που έχουν εφαρμοσθεί ήδη ή από αυτές που θα εφαρμοσθούν στα πλαίσια του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας και να οδηγήσουν σε περαιτέρω σημαντικές πολιτικές και μακροοικονομικές επιπτώσεις. Βλ. «*Τυχόν αποτυχία στην αξιοποίηση των ωφελειών του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής μπορεί να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου*».

Το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον, οι δυσμενείς μακροοικονομικές εξελίξεις, και η αβεβαιότητα στην Ελλάδα είχαν, και πιθανόν να συνεχίσουν να έχουν, σημαντικά δυσμενή αντίκτυπο στην επιχειρηματική

δραστηριότητα, τα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Τυχόν αποτυχία στην αξιοποίηση των ωφελειών του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής μπορεί να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Οι δημοσιονομικοί στόχοι για την περίοδο μετά τη λήξη του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής ενδέχεται να μην επιτευχθούν, παρά τα μέτρα που έχουν ήδη αποφασιστεί για την περίοδο μετά τη λήξη του προγράμματος. Η Τράπεζα δεν μπορεί να αξιολογήσει τις επιπτώσεις των μέτρων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος στη γενική οικονομική δραστηριότητα. Επιπλέον, η ελληνική κυβέρνηση ενδέχεται να μην είναι σε θέση να εφαρμόσει πλήρως τις απαιτούμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε εύθετο χρόνο. Εάν δεν εφαρμοστούν οι μεταρρυθμίσεις και δεν επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι, ή εάν δεν υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ελλάδα έναντι των ευρωπαϊκών θεσμών στο πλαίσιο του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας μετά τη λήξη του προγράμματος ή εάν αναδιαρθρωθεί περαιτέρω το ελληνικό χρέος, θα αυξηθεί ο κίνδυνος εμφάνισης πιστωτικού γεγονότος σχετικά με το δημόσιο χρέος της Ελλάδας. Οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ελλάδα και την ικανότητα της Ελλάδας να εκπληρώνει τις διεθνείς της υποχρεώσεις, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλες δυσμενείς εξελίξεις (όπως μεταξύ άλλων επιδείνωση των διεθνών χρηματοοικονομικών συνθηκών ή σε επίπεδο Ευρωζώνης), θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Τράπεζας, όπως:

- σημαντική αύξηση των προβλέψεων, κυρίως για δάνεια,
- μείωση της λογιστικής αξίας του χαρτοφυλακίου σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου και άλλων επενδυτικών τίτλων,
- απομείωση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεών της,
- αποδυνάμωση της εποπτικής κεφαλαιακής της θέσης,
- σημαντικές δυσκολίες στην άντληση κεφαλαίων και τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις ελάχιστων κεφαλαίων και χρηματοδότησης,
- σημαντική μείωση της ρευστότητας,
- δυσκολία στην επίτευξη βιώσιμων επιπέδων κερδοφορίας,
- αυξημένο ποσοστό ιδιοκτησίας και έλεγχος από το ελληνικό κράτος, μεταξύ άλλων και εξαιτίας της παροχής νέας κεφαλαιακής στήριξης,
- αναγκαστικές συγχωνεύσεις στον τραπεζικό κλάδο, και
- επιβολή μέτρων εξυγίανσης βάσει του Ν. 4335/2015, ο οποίος εφάρμοσε την οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση της Τράπεζας (για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (**BRD**)).

Η ελληνική οικονομία ενδέχεται να μην επιτύχει το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης που απαιτείται για να μετριάσει τους οικονομικούς περιορισμούς που επηρεάζουν τη χώρα και τις αγορές, και ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αποκτήσει μόνιμη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και πιθανόν να ζητήσει πιστωτική γραμμή ή νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης. Επιπλέον, εάν η ελληνική οικονομία χρειαστεί περισσότερο χρόνο από τον αναμενόμενο για να αντιμετωπίσει την κοινωνική ασφάλιση, την αγορά εργασίας και άλλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ή εάν οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της ύφεσης είναι πιο σημαντικές από ό, τι προβλέπεται σήμερα, η χρηματοπιστωτική κρίση μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από το αναμενόμενο. Επιπλέον, τυχόν καθυστέρηση, ατέλεια ή αποτυχία στην εφαρμογή οποιουδήποτε από τα πιο πάνω μέτρα ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ελληνικό τραπεζικό τομέα γενικά και θα μπορούσε να επιφέρει σημαντική δυσμενή επίπτωση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Τράπεζας.

Η επιβολή περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων έχει επηρεάσει δυσμενώς την ελληνική οικονομία, και φέρνει πρόσθετες προκλήσεις για τη ρευστότητα και την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Στις 28 Ιουνίου 2015, μετά την ανακοίνωση της ΕΚΤ ότι δεν θα αυξήσει το ανώτατο όριο του ΕΛΑ για το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας από το όριο των €89 δισ. που συμφωνήθηκε στις 26 Ιουνίου 2015, η ελληνική κυβέρνηση εφάρμοσε περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων και τις αναλήψεις μετρητών. Εκείνη την περίοδο, η στήριξη που παρείχε το Ευρωσύστημα στις ελληνικές τράπεζες (απευθείας μέσω των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ και έμμεσα μέσω του ΕΛΑ) ανερχόταν σε €126,6 δισ. (εκ των οποίων ποσό €32,7 δισ. αφορούσε το συνολικό ποσό χρηματοδότησης της Τράπεζας από το Ευρωσύστημα), ποσοστό που υπερβαίνει το 70% του ΑΕΠ της Ελλάδας. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, τον Μάρτιο 2019, η στήριξη του Ευρωσυστήματος στις ελληνικές τράπεζες ανήλθε σε €8,4 δισ., με μηδενική χρήση του μηχανισμού ΕΛΑ της Τράπεζας της Ελλάδος. Σημειώνεται ότι το ύψος δανεισμού από τον ΕΛΑ τον Μάρτιο 2018 ήταν στα €13,6 δισ. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων έχουν προκαλέσει, και πιθανόν να συνεχίσουν να προκαλούν, πιέσεις στην οικονομία λόγω μεταξύ άλλων της απώλειας εμπιστοσύνης στον ελληνικό τραπεζικό τομέα, της συρρίκνωσης της ρευστότητας και των δυσμενών επιπτώσεων στις ελληνικές εξαγωγές.

Αν και οι εν λόγω περιορισμοί έχουν σταδιακά μειωθεί, παραμένουν σε κάποιο βαθμό σε ισχύ, και ενδεχόμενη επακόλουθη μείωση της ζήτησης και της ικανότητας των πελατών να εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω συρρίκνωση της ρευστότητας στην αγορά και σε αύξηση των προβληματικών δανείων, τα οποία, κατά συνέπεια, ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη ρευστότητα, την επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Τράπεζας. Όσο ισχύουν οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων, οι εργασίες της Τράπεζας υπόκεινται στους περιορισμούς αυτούς και η παρατεταμένη επιβολή περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων έχει επηρεάσει δυσμενώς την ελληνική οικονομία, και φέρνει πρόσθετες προκλήσεις για τη ρευστότητα και την αύξηση των ΜΕΑ. οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των εργασιών και τις προοπτικές του Ομίλου.

Η ελληνική οικονομία ενδέχεται να μην επιτύχει τη βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη που απαιτείται για να μετριάσει τους οικονομικούς περιορισμούς που επηρεάζουν τη χώρα και να βελτιώσει τις συνθήκες για άμεσες ξένες επενδύσεις και διαθεσιμότητα χρηματοδότησης από τις κεφαλαιαγορές. Εάν η ελληνική οικονομία δεν καταφέρει να επιτύχει βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη, η παρατεταμένη οικονομική ύφεση θα συνεχίσει να ασκεί σημαντική πίεση στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες στην Ελλάδα, και ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις και τη φερεγγυότητά τους.

Ως μία από τις συστημικές τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, η επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι προοπτικές της Τράπεζας εκτίθενται με διάφορους τρόπους στην οικονομική και χρηματοοικονομική επίδοση, τη φερεγγυότητα, τις προοπτικές και την οικονομική προοπτική των επιχειρήσεων και των ιδιωτών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή που έχουν σημαντική οικονομική έκθεση στην ελληνική οικονομία. Για παράδειγμα, η επιχειρηματική δραστηριότητα της Τράπεζας εξαρτάται από το επίπεδο ζήτησης για τραπεζικά, χρηματοδοτικά και χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και από την ικανότητα των πελατών να εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους ή να διατηρούν ή να αυξάνουν τη ζήτησή τους για τις υπηρεσίες της Τράπεζας. Η ζήτηση των πελατών και η ικανότητά τους να εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους εξαρτώνται σημαντικά από τη συνολική οικονομική εμπιστοσύνη, τις προοπτικές τους, το καθεστώς απασχόλησής τους, την δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδας, τις επενδύσεις και τις προμήθειες της κεντρικής κυβέρνησης και των δήμων και τη γενικότερη διαθεσιμότητα ρευστότητας και χρηματοδότησης με εύλογο κόστος.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, η ελληνική οικονομία βρισκόταν σε ύφεση από το 2008 έως και το 2016 (με εξαίρεση το 2014 όπου σημειώθηκε θετική μεταβολή του ΑΕΠ κατά 0,4%). Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα μειώθηκε κατά 26,4% την περίοδο 2008 - 2016 σε όρους Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (**ESA 2010**). Το 2017 και το 2018, ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ ανήλθε στο 1,5% και 1,9% αντίστοιχα, χαμηλότερος όμως από τις προβλέψεις του επίσημου τομέα. Σύμφωνα με την 2^η Αξιολόγηση του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας, οι προβλέψεις για το ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ για το 2019, το 2020, το 2021 και το 2022 είναι 2,2%, 2,3%,

2,1% και 1,8% αντίστοιχα, υπό την προϋπόθεση της ομαλής εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων του προγράμματος και του ευνοϊκού εξωτερικού περιβάλλοντος.

Στο δημοσιονομικό πεδίο, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών και σε συνέχεια της σχετικής ανακοίνωσης της ΕΛΣΤΑΤ το 2018 το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν θετικό για πέμπτη φορά από το 2013 (το πρωτογενές ισοζύγιο του 2014 ήταν μηδενικό) στο 4,3% του ΑΕΠ σε όρους του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας. Το αντίστοιχο ποσοστό για το 2017 ήταν στο 4,2% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2019, το πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα για το 2019 αναμένεται στο 3,6% του ΑΕΠ, άνω του στόχου του 3,5% του ΑΕΠ που έχει τεθεί για το πρωτογενές πλεόνασμα στα πλαίσια του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας. Σύμφωνα με το εν λόγω πρόγραμμα, ο στόχος για το πρωτογενές πλεόνασμα παραμένει στο 3,5% του ΑΕΠ μέχρι το 2022. Σύμφωνα με την πρόσφατη ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ, το χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται στο 181,4% του ΑΕΠ για το 2018. Σύμφωνα με τον με τον Προϋπολογισμό 2019 το χρέος της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 167,8% για το 2019. Η επίτευξη βιώσιμων πρωτογενών πλεονασμάτων, στο επίπεδο του 3,5% του ΑΕΠ έως το τέλος του 2022, με προοδευτική μείωση στη συνέχεια, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Eurogroup της 21 Ιουνίου 2018.

Τα μέτρα δημοσιονομικής πειθαρχίας που εισήχθησαν στα τρία διαδοχικά προγράμματα οικονομικής προσαρμογής μείωσαν σημαντικά το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και την κερδοφορία των επιχειρήσεων. Τα δημοσιονομικά διαρθρωτικά μέτρα ύψους περίπου 1% του ΑΕΠ που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της 2^{ης} αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και έχουν προγραμματιστεί για το 2020 αναμένεται να ασκήσουν πρόσθετη πίεση, και κατά συνέπεια να έχουν περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις στην ικανότητα των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων να εξυπηρετούν τα δάνειά τους και να εκπληρώνουν τις λοιπές χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις προς την Τράπεζα και τους άλλους φορείς του ελληνικού τραπεζικού τομέα.

Τα πρόσθετα μέτρα δημοσιονομικής πειθαρχίας και η ενδεχόμενη επιδείνωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ενδέχεται να αποδυναμώσουν περαιτέρω τη ζήτηση για δάνεια. Επιπλέον, η ανάγκη μείωσης της εξάρτησης των ελληνικών τραπεζών από τη χρηματοδότηση του Ευρωσυστήματος οδήγησε τις τράπεζες να μειώσουν περαιτέρω τη δανειοδοτική τους δραστηριότητα.

Σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από συνεχιζόμενες διακυμάνσεις στην αγορά, αρνητικές μακροοικονομικές συνθήκες και υψηλά επίπεδα ανεργίας και την επιδείνωση του πιστωτικού προφίλ των δανειοληπτών, επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής, και παρά την επαναφορά του πραγματικού ΑΕΠ σε θετικό πρόσημο, η αξία των περιουσιακών στοιχείων που εξασφαλίζουν τα δάνεια που έχει παρατείνει η Τράπεζα, μεταξύ άλλων κατοικίες και άλλα ακίνητα, θα μπορούσε να μειωθεί περαιτέρω σημαντικά ή να οδηγήσει σε αύξηση των δανείων σε καθυστέρηση. Δεδομένου ότι η υλοποίηση του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής δεν ολοκληρώθηκε ποτέ, ιδίως όσον αφορά τις προγραμματισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, και ότι απαιτήθηκαν πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα πέραν εκείνων που είχαν ήδη συμφωνηθεί, η ανάπτυξη της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας την περίοδο 2015 - 2016 ήταν πολύ χαμηλότερη από την αναμενόμενη. Επιπλέον, οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν κατά την ολοκλήρωση των αρχικών αξιολογήσεων του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής είχαν επίσης σημαντική επίπτωση στην οικονομική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Μάρτιο 2019, το υπόλοιπο της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα διαμορφώθηκε σε €164,9 δισ. από €179,9 δισ. το Μάρτιο 2018, καταγράφοντας μείωση 8,5%. Ωστόσο, ένα σημαντικό μέρος της παραπάνω μεταβολής οφείλεται στη μείωση του αποθέματος των ΜΕΑ. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος το απόθεμα των ΜΕΑ, το τέταρτο τρίμηνο του 2018 ήταν συνολικά €81,8 δισ. ή 45,4% των συνολικών ανοιγμάτων. Εάν η υλοποίηση των δεσμεύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας δεν είναι επιτυχής, η αύξηση της χρηματοοικονομικής δραστηριότητας ενδέχεται να είναι σημαντικά χαμηλότερη από την αναμενόμενη για το 2019 και τα επόμενα έτη, γεγονός που θα μπορούσε να καθυστερήσει περαιτέρω την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Στο χειρότερο σενάριο, μια σοβαρή οικονομική ύφεση, σε συνδυασμό με αυξανόμενη αβεβαιότητα στην αγορά και μεταβλητότητα στις τιμές των περιουσιακών στοιχείων, υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και μειούμενες καταναλωτικές δαπάνες και επιχειρηματικές επενδύσεις, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περαιτέρω σημαντικές απομειώσεις στις αξίες των απαιτήσεων από δάνεια της Τράπεζας, σε μειωμένη ζήτηση για δανεισμό, σε

αυξημένες εκροές καταθέσεων (σε περίπτωση που οι τρέχοντες περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων περιοριστούν ή αρθούν) και/ή σε σημαντική αύξηση του επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Ακόμη και μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας, η ελληνική οικονομία ενδέχεται να μην επιτύχει τη βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη που απαιτείται για να μετριάσει τους οικονομικούς περιορισμούς που επηρεάζουν τη χώρα και να βελτιώσει τις συνθήκες για άμεσες ξένες επενδύσεις και διαθεσιμότητα χρηματοδότησης από τις κεφαλαιαγορές. Εάν η ελληνική οικονομία δεν καταφέρει να επιτύχει βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη, η επιχειρηματική δραστηριότητα, η χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των εργασιών και οι προοπτικές του Ομίλου θα μπορούσαν να επηρεαστούν αρνητικά.

Η ικανότητα της Τράπεζας να αντλεί χρηματοδότηση χωρίς εξασφαλίσεις παραμένει περιορισμένη, όπως και η πρόσβασή της στις κεφαλαιαγορές. Η Τράπεζα εξακολουθεί να εξαρτάται από την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος για χρηματοδότηση και η ρευστότητά της μπορεί να επηρεαστεί από τις αποφάσεις τους.

Μετά από μακρά περίοδο ύφεσης και χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης στην Ελλάδα και την Ευρώπη, που επηρέασαν δυσμενώς την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας, περιορίζοντας την πρόσβασή της στις διεθνείς αγορές για χρηματοδότηση, και η συνεχής και κατακόρυφη μείωση των καταθέσεων του Ομίλου από το 2009 αύξησε σημαντικά την εξάρτηση της Τράπεζας για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος. Η επιδείνωση της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας είχε επίσης ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους χρηματοδότησης και την ανάγκη παροχής πρόσθετων εξασφαλίσεων στις συμφωνίες επαναγοράς και σε άλλες συμφωνίες χρηματοδότησης που καλύπτονται από εξασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών της Τράπεζας με την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος. Η ένταση της πίεσης που αντιμετωπίζει η Ελλάδα έχει επίσης περιορίσει την πρόσβαση της Τράπεζας στις κεφαλαιαγορές για χρηματοδότηση, ιδιαίτερα τη χρηματοδότηση χωρίς εξασφαλίσεις και τη χρηματοδότηση από τη βραχυπρόθεσμη διατραπεζική αγορά, λόγω ανησυχιών των αντισυμβαλλόμενων τραπεζών και των άλλων πιστωτών. Η αβεβαιότητα του παρελθόντος σχετικά με την εφαρμογή του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και η μείωση του δημόσιου χρέους μέσω του PSI, οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, καθώς και η αβεβαιότητα σχετικά με την περίοδο μετά τη λήξη του προγράμματος, επηρέασαν αρνητικά και αναμένεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν δυσμενώς τη ρευστότητα και την κερδοφορία του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος γενικότερα και της Τράπεζας ειδικότερα. Η ρευστότητα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι περιορισμένη, αντανακλώντας την περιορισμένη πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές για χρηματοδότηση από το τέλος του 2009, τη σημαντική συρρίκνωση της εγχώριας καταθετικής βάσης από το τέλος του 2010, την σημαντική εξάρτηση από το Ευρωσύστημα για χρηματοδότηση (απευθείας μέσω των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ και έμμεσα μέσω του μηχανισμού ELA της Τράπεζας της Ελλάδος), καθώς και την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Ωστόσο, από το 2015 ο Όμιλος παρουσιάζει βελτίωση στις καταθέσεις από €29,7 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε €33,8 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2017 και €39,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2018. Επιπλέον, η πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, αν και είναι ακόμη περιορισμένη, βελτιώνεται σταδιακά, όπως αποδεικνύεται από την πρόσφατη έκδοση της Τράπεζας τριετούς καλυμμένου ομολόγου, ποσού €500 εκατ. στις 2 Νοεμβρίου 2017 (σε συνέχεια έκδοσης καλυμμένου ομολόγου, ποσού €750 εκατ., από άλλη ελληνική συστημική τράπεζα στις αρχές Οκτωβρίου και την έκδοση πενταετούς χρεογράφου Ελληνικού Δημοσίου τον Ιούλιο του 2017 και επταετούς χρεογράφου Ελληνικού Δημοσίου τον Φεβρουάριο του 2018). Το Ελληνικό Δημόσιο προχώρησε επίσης της 29 Ιανουαρίου 2019 στην έκδοση πενταετούς ομολόγου συνολικού ύψους €2,5 δισ. με απόδοση 3,6% και την 5 Μαρτίου 2019 δεκαετούς ομολόγου συνολικού ύψους €2,5 δισ. με απόδοση 3,9%.

Η χρηματοδότηση της Τράπεζας από την ΕΚΤ και από την Τράπεζα της Ελλάδος μέσω του Μηχανισμού Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) (ο οποίος έχει λιγότερο αυστηρούς κανόνες εγγύησης αλλά υψηλότερο επιτόκιο, επί του παρόντος περίπου 150 μονάδες βάσης πάνω από το επιτόκιο που χρεώνει η ΕΚΤ), αυξήθηκε σημαντικά από την αρχή της ελληνικής κρίσης, με κορύφωση το 2012 και μετά πάλι το 2015. Ωστόσο, έκτοτε, καθώς βελτιώνονται οι συνθήκες της αγοράς και της ρευστότητας, μειώνεται η εξάρτηση της Τράπεζας από τη χρηματοδότηση της ΕΚΤ (και ιδίως του ELA). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η καθαρή χρηματοδότηση της Τράπεζας από το Ευρωσύστημα ανερχόταν σε €10,0 δισ., εκ των οποίων €7,9 δισ. αφορούσαν χρηματοδότηση από τον ELA, έναντι χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα ποσού €13,9 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Στις 31

Δεκεμβρίου 2018, η χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε 2,1 δισ., εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούσε χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χρηματοδότηση μέσω ΕΛΑ προς τις ελληνικές τράπεζες ήταν μηδενική στο τέλος Μαρτίου 2019 για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο 2014. Η μείωση της χρηματοδότησης αντανάκλα τη βελτίωση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών, λαμβανομένων υπόψη των ροών που προέρχονται από καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα και από την πρόσβαση των τραπεζών στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,1 δισ., εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούσαν σε ΕΛΑ).

Το ποσό της διαθέσιμης χρηματοδότησης από την ΕΚΤ ή την Τράπεζα της Ελλάδος συνδέεται με την αξία των εξασφαλίσεων που παρέχει η Τράπεζα, συμπεριλαμβανομένης της τρέχουσας αξίας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που κατέχει, η οποία ενδέχεται να μειωθεί. Εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας μειωθεί, το ποσό της χρηματοδότησης που μπορεί να λάβει η Τράπεζα από την ΕΚΤ ή την Τράπεζα της Ελλάδος θα περιοριστεί αντίστοιχα. Επιπλέον, εάν η ΕΚΤ ή η Τράπεζα της Ελλάδος συνέχιζαν να αναθεωρούν τα πρότυπα εξασφάλισης ή να αυξάνουν τις απαιτήσεις αξιολόγησης των εξασφαλίσεων, έτσι ώστε τα εν λόγω μέσα να μην είναι πλέον επιλέξιμα ως εξασφαλίσεις, το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας θα αυξανόταν, ενώ η πρόσβασή της σε ρευστότητα θα περιοριζόταν. Επιπλέον, τυχόν αντιστροφή της τρέχουσας τάσης ανάκαμψης των καταθέσεων και η παρατεταμένη ανάγκη πρόσθετης χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα ενδέχεται να οδηγήσουν σε εξάντληση των διαθέσιμων εξασφαλίσεων που απαιτούνται για την άντληση κεφαλαίων από το Ευρωσύστημα. Οποιοσδήποτε τέτοιος περιορισμός στην ικανότητα της Τράπεζας να λάβει χρηματοδότηση μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τις προοπτικές του Ομίλου.

Σε περίπτωση πλήρους άρσης των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, τυχόν σημαντική εκροή κεφαλαίων από καταθέσεις πελατών θα μπορούσε να έχει δυσμενή αντίκτυπο στη ρευστότητα, να αυξήσει το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας και να επιφέρει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές της Τράπεζας.

Ιστορικά, οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν μια από τις κύριες πηγές χρηματοδότησης της Τράπεζας. Εφόσον η Τράπεζα βασίζεται σε καταθέσεις πελατών για το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησής της, εάν οι καταθέτες της Τράπεζας απέσυραν τις καταθέσεις τους με ρυθμό ταχύτερο από τον ρυθμό αποπληρωμής των δανείων από τους δανειολήπτες, ή εάν η Τράπεζα δεν είναι σε θέση να λάβει την απαιτούμενη ρευστότητα μέσω άλλων εναλλακτικών, τότε η Τράπεζα δεν θα ήταν σε θέση να διατηρήσει τα τρέχοντα επίπεδα χρηματοδότησής της χωρίς να επιβαρυνθεί με σημαντικά υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης ή χωρίς να ρευστοποιήσει συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού της, ή χωρίς να αυξήσει την έκθεσή της στο Ευρωσύστημα υπό τους τότε ισχύοντες όρους. Ως αποτέλεσμα της πολιτικής και χρηματοπιστωτικής αβεβαιότητας το 2015, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένου του Ομίλου, παρουσίασε σημαντικές εκροές καταθέσεων, οι οποίες επηρέασαν τη ρευστότητα του Ομίλου.

Αν και οι εγχώριες καταθέσεις πελατών σταθεροποιήθηκαν μετά την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων στα τέλη Ιουνίου 2015, και βελτιώθηκαν κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018, δεν δύναται να υπάρξει εγγύηση ότι οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων δεν θα εξαλειφθούν ή θα χαλαρώσουν σημαντικά ή ότι οι καταθέσεις πελατών του Ομίλου δεν θα υποστούν περαιτέρω μείωση στο μέλλον. Επιπλέον, η γενική έλλειψη επιχειρηματικής χρηματοδότησης από την έναρξη της οικονομικής κρίσης έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του ανταγωνισμού για καταθέσεις ιδιωτών και επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η Τράπεζα αντιμετωπίζει ανταγωνισμό από άλλες ελληνικές τράπεζες και από ελληνικά υποκαταστήματα ξένων τραπεζών, πολλά από τα οποία ενδέχεται να έχουν μεγαλύτερους πόρους και καλύτερες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Οι ανταγωνιστές της Τράπεζας ενδέχεται να είναι σε θέση να ανακτήσουν τις καταθέσεις ταχύτερα ή να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση με χαμηλότερο κόστος.

Η συνεχιζόμενη διαθεσιμότητα ικανών καταθέσεων για τη χρηματοδότηση του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας υπόκειται σε ενδεχόμενες μεταβολές σε ορισμένους παράγοντες που δεν ελέγχει η Τράπεζα, όπως οι ανησυχίες των καταθετών σχετικά με την οικονομία εν γένει, τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή ειδικότερα την Τράπεζα, τυχόν τροποποιήσεις στο πλαίσιο στήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που

αντιμετωπίζουν προβλήματα απαιτώντας τη συμμετοχή των αντίστοιχων μετόχων τους, των πιστωτών τους και των μη εξασφαλισμένων καταθετών τους και/ή τυχόν πρωτοβουλίες για φορολόγηση των καταθέσεων, η σημαντική περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα και η διαθεσιμότητα και έκταση των εγγυήσεων των καταθέσεων. Τυχόν ενέργειες της κυβέρνησης ή της αρχής εξυγίανσης που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και την πρόληψη πιθανής χρεοκοπίας κάποιας τράπεζας είναι αβέβαιες και συνεπάγονται πρόσθετους κινδύνους. Οι μη εξασφαλισμένοι καταθέτες που μοιράζονται το βάρος της ανακεφαλαιοποίησης και/ή της εκκαθάρισης προβληματικών τραπεζών, καθώς και η φορολόγηση των καταθέσεων, μπορεί να οδηγήσουν σε απώλεια της εμπιστοσύνης των πελατών και να οδηγήσουν σε περαιτέρω εκροές καταθέσεων από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, γεγονός που θα έχει σημαντικά δυσμενή επίπτωση στην ικανότητα της Τράπεζας να δραστηριοποιείται ως λειτουργούσα επιχείρηση (βλ. «Κίνδυνοι που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου - Το πλαίσιο για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τη διοικητική ομάδα της Τράπεζας, καθώς και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές »).

Τυχόν απώλεια της εμπιστοσύνης των πελατών στην τραπεζική δραστηριότητα της Τράπεζας ή στον τραπεζικό τομέα γενικότερα θα μπορούσε να αυξήσει σημαντικά τις εκροές καταθέσεων, ή να αυξήσει το κόστος των καταθέσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα. Εάν η Τράπεζα ή οι θυγατρικές της παρουσιάσουν ασυνήθιστα υψηλό επίπεδο αναλήψεων ή δεν είναι σε θέση να τις αντικαταστήσουν, η έλλειψη χρηματοδότησης ή το υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης δύναται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στα αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Τράπεζας. Τα ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα απόσυρσης καταθέσεων θα μπορούσαν να εμποδίσουν την Τράπεζα ή οποιαδήποτε οντότητα του Ομίλου να χρηματοδοτεί τις εργασίες της και να εκπληρώνει τις ελάχιστες απαιτήσεις ρευστότητας. Υπό τέτοιες συνθήκες, η Τράπεζα και οι θυγατρικές και συγγενείς της ενδέχεται να μην είναι σε θέση να συνεχίσουν να λειτουργούν χωρίς πρόσθετη χρηματοδότηση, την οποία η Τράπεζα ενδέχεται να μην μπορεί να εξασφαλίσει. Οι περιορισμοί στη μεταφορά κεφαλαίων που ισχύουν σήμερα αποσκοπούν στην αποτροπή της μεγάλης και ευρείας κλίμακας απόσυρσης τραπεζικών καταθέσεων και στη διασφάλιση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Ωστόσο, αυτοί οι περιορισμοί ενδέχεται να μην παραμείνουν σε ισχύ και ενδέχεται να αρθούν στο εγγύς μέλλον. Η Τράπεζα δεν μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές νομοθετικές εξελίξεις σε σχέση με τους περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων ούτε την επίδρασή τους στους πελάτες του και, κατά συνέπεια, τον αντίκτυπό τους στη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας.

Η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο της πολιτικής αστάθειας της Ελλάδας.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, η ποιότητα του ενεργητικού και η γενική χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας επηρεάζονται άμεσα και σημαντικά από τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Από το τέλος του 2009, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις βουλευτικές εκλογές και ένα δημοψήφισμα σχετικά με τα μέτρα διάσωσης που πρότειναν οι θεσμοί, με τους ψηφοφόρους να προσέρχονται στις κάλπες τρεις φορές το 2015. Η υφιστάμενη κυβέρνηση έχει περιορισμένη πλειοψηφία στο ελληνικό κοινοβούλιο, ωστόσο το κοινοβούλιο ψήφισε μια σειρά από μη δημοφιλείς μεταρρυθμίσεις ολοκληρώνοντας τελικά το Τρίτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, ενώ τον Ιούνιο 2018 ολοκλήρωσε και τη συμφωνία για τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους. Οι επόμενες βουλευτικές εκλογές θα λάβουν χώρα το αργότερο τον Οκτώβριο του 2019. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Εσωτερικών ο πρώτος γύρος των δημοτικών και των περιφερειακών εκλογών καθώς και οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχουν ήδη προγραμματιστεί για την 26 Μαΐου 2019. Ο δεύτερος γύρος των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών θα πραγματοποιηθεί, όπου χρειαστεί, στις 2 Ιουνίου 2019.

Εάν η μεταρρυθμιστική νομοθεσία που περιλαμβάνεται στις επόμενες αξιολογήσεις του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας δεν ψηφιστεί από το ελληνικό κοινοβούλιο ή εάν το οικονομικό περιβάλλον και οι κοινωνικές εντάσεις επισπεύσουν την αλλαγή της κυβέρνησης, ενδεχομένως να υπάρξει πολιτική αστάθεια και αβεβαιότητα στην αγορά. Οι τρέχουσες πολιτικές, οικονομικές και δημοσιονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική κυβέρνηση σε σχέση με το υψηλό δημόσιο χρέος της Ελλάδας, την ανάγκη για προσέλκυση νέων επενδύσεων και τις απαιτητικές οικονομικές προοπτικές μπορεί να συνεχιστούν κατά τη διάρκεια του 2019 και έπειτα. Οποιαδήποτε αλλαγή στην οικονομική πολιτική ως αποτέλεσμα αλλαγής της κυβέρνησης ή αναθεώρησης των πολιτικών θα μπορούσε να επηρεάσει τον επιχειρηματικό και στρατηγικό

προσανατολισμό της Τράπεζας, και ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των εργασιών και τις προοπτικές της Τράπεζας.

Το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο της Ε.Ε. και τα μέτρα ενισχυμένης εποπτείας ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ικανότητας να τονωθεί η οικονομική ανάπτυξη μέσω δαπανών ή μέσω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οποιοσδήποτε περιορισμός στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς το περιβάλλον δραστηριοποίησης της Τράπεζας.

Το Μάιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θέσπισε δύο κανονισμούς: α) τον κανονισμό (ΕΕ) 473/2013 σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ, με ειδικά καθεστώτα για όσους αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, και β) τον κανονισμό (ΕΕ) 472/2013 για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα ή λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή. Αυτοί οι δύο κανονισμοί, εισήγαγαν διατάξεις για την αυστηρότερη παρακολούθηση των δημοσιονομικών πολιτικών των χωρών. Επιπλέον, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο κριτήριο του χρέους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη των οποίων το χρέος υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ (δηλαδή της τιμής αναφοράς του χρέους της ΕΕ) χωρίς να μειώνεται με επαρκή ρυθμό (δηλαδή κατά 5% ετησίως κατά μέσο όρο για διάστημα τριών ετών), όπως η Ελλάδα, θα πρέπει να λάβουν μέτρα για να μειώσουν το χρέος τους με προκαθορισμένο ρυθμό, ακόμη και αν το έλλειμά τους είναι χαμηλότερο από 3% του ΑΕΠ (η τιμή αναφοράς του ελλείμματος στην ΕΕ). Ως προληπτικό μέτρο, έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα κριτήριο αναφοράς για τις δαπάνες, το οποίο υποδηλώνει ότι η ετήσια αύξηση των δαπανών δεν πρέπει να υπερβαίνει έναν μεσοπρόθεσμο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ. Έχει θεσπιστεί μια νέα σειρά οικονομικών κυρώσεων για τα κράτη μέλη που δεν συμμορφώνονται με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος όπως περιγράφεται στον κανονισμό 473/2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εν λόγω κυρώσεις ενεργοποιούνται σε χαμηλότερο επίπεδο ελλείμματος και εφαρμόζουν κλιμακούμενη ρύθμιση. Επιπλέον, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ελλάδα από τις 21 Αυγούστου 2018 έχει ήδη πλήρως ενσωματωθεί στο προαναφερθέν ευρωπαϊκό δημοσιονομικό πλαίσιο συντονισμού της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Οι συνέργειες μεταξύ του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας μετά τη λήξη του προγράμματος και των διαδικασιών του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα μεγιστοποιηθούν, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή και να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη επιβάρυνση της διοίκησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε πρόσφατη έκθεση της (2018 Fiscal Stability Report, Ιανουάριος 2019 [url: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip094_en_vol_1.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip094_en_vol_1.pdf)) εκτιμά ότι ο κίνδυνος που σχετίζεται με την βραχυπρόθεσμη δημοσιονομική σταθερότητα είναι περιορισμένος εξαιτίας της ιδιαίτερης δομής του ελληνικού χρέους (περίπου 75% είναι στην κατοχή του επίσημου τομέα ενώ η μέση ληκτότητα του χρέους είναι πολύ μεγάλη), των μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους όπως αυτά αποφασίστηκαν την 21 Ιουνίου 2018, της επίτευξης σημαντικών πρωτογενών πλεονασμάτων τα προηγούμενα χρόνια και της δέσμευσης των ελληνικών αρχών για τη συνέχιση της συγκεκριμένης επίδοσης. Δεδομένων των διαστάσεων της ανισορροπίας του δημόσιου χρέους της Ελλάδας, τα μέτρα αυτά ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ικανότητας της κυβέρνησης να τονώσει την οικονομική ανάπτυξη μέσω δαπανών ή μέσω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οποιοσδήποτε περιορισμός στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τις προοπτικές του Ομίλου.

Η Τράπεζα ενδέχεται να χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια για να ικανοποιήσει τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και απαιτήσεις ρευστότητας.

Η Τράπεζα υποχρεούται από τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας (SSM) και τις ρυθμιστικές αρχές στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες όπου αναλαμβάνει ρυθμιζόμενες δραστηριότητες να ικανοποιεί τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις και απαιτήσεις ρευστότητας. Βάσει των μεταβατικών κανόνων του 2018 της Βασιλείας III, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας CET1 14,2% (phased-in) και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας 16,7% (phased-in). Με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2024, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας CET1 11,3% (fully loaded) και

συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας 14,0% (fully loaded). Η ικανότητα της Τράπεζας και των θυγατρικών της που υπόκεινται σε ρυθμιστικό πλαίσιο να διατηρούν τους απαιτούμενους κεφαλαιακούς δείκτες θα μπορούσε να επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων από το επίπεδο των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού (**RWA**). Επιπρόσθετα, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου θα επηρεαστεί άμεσα από τα αποτελέσματα μετά από φόρους του Ομίλου, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεαστούν, κυρίως, από μεγαλύτερη από την αναμενόμενη επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και των συνθηκών της αγοράς και, κατά συνέπεια, από την απομείωση των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα ενδέχεται στο μέλλον να μη διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη των ελάχιστων απαιτήσεων εποπτικών κεφαλαίων και ρευστότητας. Επιπλέον, οι ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ενδέχεται να αυξηθούν στο μέλλον, όπως σύμφωνα με τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - **SREP**) και/ή ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται οι ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις μπορεί να μεταβληθεί. Ομοίως, οι απαιτήσεις ρευστότητας ενδέχεται να υπόκεινται σε αυστηρότερο έλεγχο και ενδέχεται να θέσουν πρόσθετη πίεση στις απαιτήσεις ρευστότητας του Ομίλου στις δικαιοδοσίες στις οποίες λειτουργεί.

Τυχόν αδυναμία της Τράπεζας να διατηρήσει στο μέλλον τους δείκτες ελάχιστης κεφαλαιακής επάρκειας θα μπορούσε να οδηγήσει σε διοικητικές πράξεις ή άλλες κυρώσεις, οι οποίες με τη σειρά τους ενδέχεται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Τράπεζας ή ακόμη να οδηγήσουν στην ανάκληση της άδειάς της. (Βλ. «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα»). Εάν η Τράπεζα κληθεί να ενισχύσει την κεφαλαιακή της θέση, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αντλήσει κεφάλαια από τις χρηματοπιστωτικές αγορές ή να διαθέσει εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία.

Η αποτελεσματική διαχείριση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας είναι κρίσιμη για την ικανότητά του Ομίλου να λειτουργεί, να αναπτύσσεται οργανικά και να ακολουθεί τη στρατηγική του. Κάθε αλλαγή που περιορίζει την ικανότητα της Τράπεζας να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τον ισολογισμό της και τις πηγές εποπτικών κεφαλαίων της, όπως μεταξύ άλλων, μείωση των κερδών και των κερδών εις νέον ως αποτέλεσμα διαγραφών ή με άλλον τρόπο αύξηση των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού, καθυστερήσεις κατά τη διάθεση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ή αδυναμία σύναψης δανείων ως αποτέλεσμα των συνθηκών της αγοράς ή άλλως, ή αδυναμία πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης, θα μπορούσε να έχει σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική κατάσταση και την εποπτική κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας.

Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (Stress Test) του τραπεζικού τομέα θα εξακολουθήσουν να δημοσιεύονται από εθνικές και υπερεθνικές κανονιστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ και άλλων. Σύμφωνα με την αντίστοιχη ανακοίνωση της ΕΚΤ στις 5 Μαΐου 2018, οι τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες ολοκλήρωσαν με επιτυχία τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για το 2018. Η απώλεια εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα μετά την ανακοίνωση των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που αφορούν μια τράπεζα ή το ελληνικό τραπεζικό σύστημα στο σύνολό του, ή η αντίληψη της αγοράς ότι αυτές οι δοκιμές δεν είναι αρκετά αυστηρές, θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στο κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας και μπορεί συνεπώς, να έχει ουσιώδη δυσμενή επίπτωση στη λειτουργία και τη χρηματοοικονομική της κατάσταση. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση δυσμενών αποτελεσμάτων της περιοδικής αξιολόγησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων της Τράπεζας από εθνικές και υπερεθνικές κανονιστικές αρχές, θα μπορούσε να απαιτηθεί από την Τράπεζα να εφαρμόσει περαιτέρω μέτρα κεφαλαιακής ενίσχυσης.

Ο Όμιλος ενδέχεται να μην μπορέσει να διατηρήσει την πελατειακή βάση του.

Η επιτυχία του Ομίλου έγκειται στην ικανότητά του να διατηρεί υψηλά επίπεδα αφοσίωσης μεταξύ της πελατειακής του βάσης και να προσφέρει ευρύ φάσμα ανταγωνιστικών και εξαιρετικά ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών στους πελάτες του. Για να επιδιώξει αυτούς τους στόχους, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει μια στρατηγική κατηγοριοποίηση της πελατειακής του βάσης, με σκοπό την εξυπηρέτηση των διαφόρων αναγκών κάθε κατηγορίας με τον πιο κατάλληλο τρόπο. Επιπλέον, ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρεί μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές σχέσεις με τους πελάτες του μέσω της διάθεσης πλήρους σειράς προϊόντων και υπηρεσιών. Ωστόσο, ο Όμιλος ενδέχεται να μην μπορέσει να παραμείνει επιτυχώς ανταγωνιστικός σε σχέση με τους ελληνικούς και διεθνείς ομίλους στο μέλλον, δεδομένων των υψηλών επιπέδων ανταγωνισμού στην

Ελλάδα και τις λοιπές χώρες όπου δραστηριοποιείται. Αυξημένη έμφαση στη μείωση του λειτουργικού κόστους μπορεί να οδηγήσει σε αδυναμία διατήρησης υψηλών επιπέδων αφοσίωσης της πελατειακής βάσης του Ομίλου, αδυναμία παροχής ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών και αδυναμία διατήρησης υψηλών επιπέδων εξυπηρέτησης πελατών, επηρεάζοντας κατά συνέπεια αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τις προοπτικές του Ομίλου.

Το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας και η πρόσβαση της σε ρευστότητα και κεφάλαια εξαρτώνται από την πιστοληπτική αξιολόγηση τόσο της Τράπεζας όσο και της Ελλάδας.

Μια υποβάθμιση στην πιστοληπτική ικανότητα της Τράπεζας ή της Ελλάδας μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο κόστος και την πρόσβαση της Τράπεζας σε χρηματοδότηση.

Η αρνητική δημοσιότητα έπειτα από τυχόν υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην αντίληψη των καταθετών, γεγονός που μπορεί να αυξήσει την εξάρτηση της Τράπεζας από το Ευρωσύστημα και τη χρηματοδότηση μέσω ΕΛΑ. Προς το παρόν, η Τράπεζα έχει περιορισμένη ικανότητα να εξασφαλίσει χρηματοδότηση μέσω κεφαλαιαγορών και εξαρτάται από το Ευρωσύστημα για χρηματοδότηση. Οποιαδήποτε περαιτέρω μείωση της μακροπρόθεσμης πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας ή τη Ελλάδας ενδεχομένως να καθυστερούσε την επιστροφή της στις κεφαλαιαγορές και τις διατραπεζικές αγορές για χρηματοδότηση, να αύξανε τα κόστη δανεισμού ή/και να περιορίζε τις εναλλακτικές διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης.

Οι υποβαθμίσεις στην πιστοληπτική ικανότητα της χώρας άρχισαν το 2009. Το 2010 η αξιολόγηση διαμορφώθηκε κάτω του επενδυτικού βαθμού. Η πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας μειώθηκε από τρεις διεθνείς οίκους αξιολόγησης σε επίπεδα selective default (κίνδυνος μερικής αθέτησης υποχρέωσης) έπειτα από την ενεργοποίηση ρητρών συλλογικής δράσης στα ελληνικά κρατικά ομόλογα που υπόκεινται στην ελληνική νομοθεσία το Φεβρουάριο του 2012. Οι αξιολογήσεις δημοσίου χρέους της Ελλάδας αρχικά βελτιώθηκαν λόγω της επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων και της συνεχιζόμενης εφαρμογής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με το Πρώτο και το Δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής. Ωστόσο, το 2015 η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας υποβαθμίστηκε κυρίως λόγω της αβεβαιότητας ως προς το αν η ελληνική κυβέρνηση θα σύναπτε εγκαίρως συμφωνία με τους πιστωτές, ώστε να καταβάλει τις επικείμενες δόσεις για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους.

Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's την 1 Μαρτίου 2019 αναβάθμισε στο επίπεδο B1 την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας με σταθερή προοπτική. Όπως ανέφερε ο οίκος, οι λόγοι για την αναβάθμιση είναι οι ακόλουθοι:

1. το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων δείχνει εδραιωμένο και οι ήδη υλοποιημένες μεταρρυθμίσεις έχουν αρχίσει να αποδίδουν, ενώ η ενίσχυση της οικονομίας σε συνδυασμό με το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας αναμένεται να μειώσει περαιτέρω το ρίσκο ανατροπής των μεταρρυθμίσεων,
2. υπάρχει πλέον ιστορικό δημοσιονομικής υπεραπόδοσης, το οποίο αναμένεται να συνεχιστεί καθώς το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής βελτίωσης οφείλεται σε δομικά μέτρα, και
3. έχει βελτιωθεί σημαντικά η βιωσιμότητα του χρέους από το πακέτο ελάφρυνσης του Ιουνίου του 2018, ενώ παράλληλα, έχει αποκατασταθεί σε ένα βαθμό η χρηματοδότηση από τις αγορές.

Ο οίκος Fitch, στις 10 Αυγούστου 2018, αναβάθμισε την πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας σε BB- από B με σταθερή προοπτική με το σκεπτικό της ολοκλήρωσης της 4^{ης} (τελευταίας) αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και της βελτίωσης του επιπέδου οικονομικής δραστηριότητας και των δημοσιονομικών συνθηκών. Τέλος, ο οίκος Standard & Poor's, στις 20 Ιουλίου 2018, αναβάθμισε την προοπτική για την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδος σε θετική από σταθερή, διατηρώντας όμως σταθερή την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας σε «B+».

Την ημερομηνία έκδοσης του παρόντος, η Ελλάδα είχε λάβει σταθερή προοπτική στις αξιολογήσεις από τους οίκους Moody's και Fitch, και θετική από τον οίκο S&P, ενώ οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας έχουν ως εξής:

- S&P: B+ (θετική προοπτική)

- Fitch: BB- (σταθερή προοπτική)
- Moody's: B1 (σταθερή προοπτική)

Οι μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας είναι:

- S&P: B- (σταθερή προοπτική)
- Fitch: CCC (σταθερή προοπτική)
- Moody's: Caa1 (σταθερή προοπτική)

Αν και η Ελλάδα εξήλθε επιτυχώς από το πρόγραμμα του ΕΜΣ στις 20 Αυγούστου 2018, οι μελλοντικές ελληνικές κυβερνήσεις έχουν ήδη δεσμευθεί για τη διατήρηση σημαντικών πρωτογενών πλεονασμάτων για μια μεγάλη χρονική περίοδο, γεγονός που ίσως δημιουργήσει τόσο οικονομικές όσο και πολιτικές προκλήσεις. Τυχόν αδυναμία αποτελεσματικής τήρησης των παραπάνω δεσμεύσεων μεσοπρόθεσμα μπορεί να επιφέρει οικονομική αστάθεια και υποβάθμιση της αξιολόγησης της Ελλάδας.

Κατά συνέπεια, ο πιστοληπτικός κίνδυνος της Ελλάδας και της Τράπεζας ενδεχομένως να αυξανόταν περαιτέρω, με αρνητικές επιδράσεις στο κόστος του κινδύνου και το κόστος της χρηματοδότησης των ελληνικών τραπεζών, και επομένως στα αποτελέσματά τους. Σε αυτή την περίπτωση, οι υποβαθμίσεις των αξιολογήσεων της ελληνικής πιστοληπτικής ικανότητας ενδεχομένως να οδηγούσαν σε αντίστοιχη υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας.

Η επιδείνωση της αποτίμησης του ενεργητικού, καθώς και τυχόν μείωση της αποτίμησης των θέσεων στο εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που σχετίζονται με αγορές χρέους, συναλλάγματος, μετοχών και άλλων εξαιτίας των δυσμενών συνθηκών και διακυμάνσεων στην αγορά μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές ζημιές στις εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου και να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές του Ομίλου.

Η παγκόσμια οικονομική κάμψη και η οικονομική κρίση στην Ελλάδα από το 2008 έχουν οδηγήσει στην αύξηση των δανείων σε καθυστέρηση και σε σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου. Σημαντικό μέρος των δανείων του Ομίλου σε επιχειρήσεις και ιδιώτες δανειολήπτες είναι εξασφαλισμένα με εγγυήσεις, όπως ακίνητα, χρεόγραφα, προθεσμιακές καταθέσεις και εισπρακτέες απαιτήσεις. Συγκεκριμένα, καθώς τα στεγαστικά δάνεια αποτελούν ένα από τα βασικότερα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου (συνολικό ύψος €16,3 δισ. με ημερομηνία 31.12.2018), ο Όμιλος είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένος στις εξελίξεις στην αγορά ακινήτων, ειδικά στην Ελλάδα. Από το 2002 έως το 2007, η ζήτηση για κατοικίες και στεγαστικά δάνεια αυξήθηκε σημαντικά στην Ελλάδα, οδηγούμενη, μεταξύ άλλων, από την οικονομική ανάπτυξη, τις ευνοϊκές προσδοκίες για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, τα μειωμένα ποσοστά ανεργίας, τις δημογραφικές και κοινωνικές τάσεις και τα ιστορικά χαμηλά επιτόκια στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Αρχής, η κατασκευαστική δραστηριότητα έχει μειωθεί δραστικά. Από το τέλος του 2007 έως το τέλος του 2017, η σωρευτική μείωση των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου (σε αλυσωτούς δείκτες όγκου) στις κατασκευές ήταν 71,4%. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία από την Τράπεζα της Ελλάδος, η πτώση σε τιμές των κατοικιών που ξεκίνησε το 2009 έφτασε στο κατώτατο σημείο στο τέλος του 2017. Η πτώση αυτή οφειλόταν κυρίως στη συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος και την υψηλή προσφορά κατοικιών προς διάθεση. Την περίοδο από το τέταρτο τρίμηνο του 2007 έως το τέταρτο τρίμηνο του 2017, οι τιμές των κατοικιών μειώθηκαν σωρευτικά κατά 41,5%, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. Ωστόσο, οι τιμές των κατοικιών ακολουθούν ανοδική πορεία το 2018. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 0,4%, 1,2%, 2,2% και 2,9% σε ετήσια βάση το πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2018 αντίστοιχα.

Οι μειώσεις στην αξία των εξασφαλίσεων σε επίπεδα χαμηλότερα από το υπόλοιπο κεφαλαίου των αντίστοιχων δανείων, ιδιαίτερα όσον αφορά τα δάνεια που χορηγήθηκαν τα χρόνια πριν από την ελληνική οικονομική κρίση, η αδυναμία παροχής επιπλέον εξασφαλίσεων, η συνεχιζόμενη ύφεση της ελληνικής οικονομίας και η περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών σε όλους τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται οι οφειλέτες της Τράπεζας ενδέχεται να προκαλέσουν στον Όμιλο επιπλέον ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ώστε να καλυφθεί ο πιστωτικός κίνδυνος.

Τυχόν πτώση στην αξία των εξασφαλίσεων των δανείων του Ομίλου μπορεί επίσης να προκληθεί από περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα ή στις άλλες αγορές όπου εντοπίζονται οι εξασφαλίσεις, και μπορεί να διαφοροποιηθούν ανάλογα με την κατηγορία δανείου. Επιπλέον, τυχόν αδυναμία του Ομίλου να ανακτήσει την αναμενόμενη αξία των εξασφαλίσεων σε περίπτωση κατάσχεσης ή αδυναμία του να ξεκινήσει διαδικασίες κατάσχεσης λόγω εθνικής νομοθεσίας ίσως να τον εκθέσει σε ζημίες, πράγμα που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τις προοπτικές του.

Επιπλέον, μια αύξηση στη μεταβλητότητα στη χρηματοοικονομική αγορά, την αγορά ακινήτων ή άλλες αγορές, ή δυσμενείς αλλαγές στην εμπορευσιμότητα των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου μπορεί να δυσχεράνει την ικανότητα του Ομίλου να εκτιμήσει κάποια από τα στοιχεία ενεργητικού ή κάποια ανοίγματα του Ομίλου. Η ρευστοποιήσιμη αξία που τελικά θα εγγράψει ο Όμιλος θα εξαρτηθεί από την εύλογη αξία τους, όπως θα καθοριστεί τη στιγμή της αποτίμησης και μπορεί να διαφέρει σημαντικά από την τρέχουσα λογιστική αξία.

Οποιαδήποτε μείωση στην αξία τέτοιων στοιχείων ενεργητικού ή ανοιγμάτων θα απαιτούσε την αναγνώριση επιπλέον προβλέψεων απομείωσης από τον Όμιλο, που θα επηρέαζε αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τις προοπτικές του.

Περαιτέρω, ο Όμιλος διατηρεί θέσεις στο εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που σχετίζονται με αγορές χρέους, συναλλάγματος, μετοχών και άλλων. Οι θέσεις αυτές μπορεί να επηρεαστούν δυσμενώς από τη συνεχιζόμενη μεταβλητότητα σε χρηματοοικονομικές και άλλες αγορές, καθώς και από την κρίση του ελληνικού δημοσίου χρέους, αυξάνοντας την πιθανότητα σημαντικών ζημιών. Η μείωση των αξιών των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου έχουν προκύψει από προηγούμενα γεγονότα στην αγορά. Η συνεχιζόμενη μεταβλητότητα που επηρεάζει κάποιες χρηματοοικονομικές αγορές μπορεί να επηρεάσουν περαιτέρω τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων, την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου. Στο μέλλον, οι παράγοντες αυτοί μπορεί να επηρεάσουν την αποτίμηση της τρέχουσας αγοραίας αξίας των στοιχείων ενεργητικού στα χαρτοφυλάκια των διαθεσίμων προς πώληση, τα εμπορικά χαρτοφυλάκια και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου, για τα οποία είχε επιλεγεί η εύλογη αξία. Επιπλέον, οποιαδήποτε επιδείνωση στην απόδοση των στοιχείων ενεργητικού στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών χρεογράφων του Ομίλου μπορεί να οδηγήσει σε επιπλέον ζημίες απομείωσης. Τα επενδυτικά χρεόγραφα αντιστοιχούσαν στο 13% του συνολικού ενεργητικού του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η μεταβλητότητα μπορεί να οδηγήσει και σε ζημίες που σχετίζονται με ένα ευρύ φάσμα άλλων διαπραγματεύσιμων αξιών και παραγώγων που κατέχει ο Όμιλος, όπως συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures), συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και σύνθετα προϊόντα. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έκθεση σε κίνδυνο για τα χαρτοφυλάκια αυτά παρατίθενται στην ενότητα «Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας και λειτουργικό κίνδυνο» του παρόντος Εγγράφου.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη μεταβλητότητα στις παγκόσμιες χρηματοοικονομικές αγορές

Ο Όμιλος είναι ευάλωτος στις συνεχιζόμενες πολιτικές αναταραχές και τη μεταβλητότητα των παγκόσμιων χρηματοοικονομικών αγορών.

Μετά από μια μακρά περίοδο ύφεσης σε πολλές οικονομίες παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής, μετά την οικονομική κρίση, η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη έχει επανέλθει, αν και με σχετικά μετριοπαθείς ρυθμούς, και διαφέρει από χώρα σε χώρα. Οι περισσότερες από τις οικονομίες με τις οποίες η Ελλάδα έχει ισχυρούς εξαγωγικούς δεσμούς, συμπεριλαμβανομένων αρκετών ευρωπαϊκών οικονομιών, συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα ιδιωτικού και δημοσίου χρέους, και αυξημένα ποσοστά ανεργίας. Αυξημένοι κίνδυνοι ζημίας, σε συνδυασμό με ένα ασθενέστερο εξωτερικό περιβάλλον και αυξημένους γεωπολιτικούς κινδύνους μπορεί να περιορίσουν την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης, η οποία συνεχίζει να εξαρτάται σημαντικά από τη χαλαρή νομισματική πολιτική, με αντίστοιχη αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου. Επιπλέον, τυχόν ουσιαστική αρνητική επίδραση στους

οικονομικούς και πολιτικούς παραγωγικούς συντελεστές της Ε.Ε. ως αποτέλεσμα του συνεχιζόμενου πολέμου στη Συρία και τη σχετική προσφυγική κρίση, οι σχέσεις με την Τουρκία ή η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την ΕΕ μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την ελληνική οικονομία και το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Ενδεικτικά, στις 23 Ιουνίου 2016, το Ηνωμένο Βασίλειο διεξήγαγε δημοψήφισμα για να αποφασίσει σχετικά με την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ηνωμένο Βασίλειο ψήφισε να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπάρχουν αρκετές αβεβαιότητες σε σχέση με το μέλλον του Ηνωμένου Βασιλείου και τη σχέση του με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Μάρτιο 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε επίσημα την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την έξοδο του από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαπραγμάτευση των όρων της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως την 31 Οκτωβρίου 2019, μετά την πρόσφατη παράταση. Μέχρι να αποσαφηνιστούν οι όροι της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αδύνατον να καθοριστεί η επίδραση της αποχώρησής του από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή/και οποιαδήποτε σχετιζόμενα θέματα μπορεί να αντιμετωπίσει ο Όμιλος, όπως η ικανότητα δραστηριοποίησης στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επομένως, δεν μπορεί να διασφαλιστεί εάν αυτά τα θέματα θα επηρεάσουν δυσμενώς τον Όμιλο.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Ομίλου, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, επηρεάζονταν στο παρελθόν και θα συνεχίσουν να επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες παγκόσμιας φύσης, όπως: πολιτικοί και κανονιστικοί κίνδυνοι και η δημοσιονομική κατάσταση, η διαθεσιμότητα και το κόστος κεφαλαίου, η ρευστότητα των παγκοσμίων αγορών, το επίπεδο και η μεταβλητότητα των τιμών των μετοχών, των εμπορευμάτων και των επιτοκίων, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, η διαθεσιμότητα και το κόστος χρηματοδότησης, ο πληθωρισμός, η σταθερότητα και φερεγγυότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων εταιρειών, η αντίληψη και η εμπιστοσύνη των επενδυτών στις χρηματοοικονομικές αγορές, ή συνδυασμός των παραπάνω παραγόντων.

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους που αντιμετωπίζουν άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αποτελούν αντισυμβαλλόμενα μέρη του Ομίλου.

Ο Όμιλος συναλλάσσεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του με αντισυμβαλλόμενα μέρη στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, όπως χρηματομεσίτες και διαπραγματευτές, εμπορικές τράπεζες, επενδυτικές τράπεζες, αμοιβαία και αντισταθμιστικά κεφάλαια, και άλλους θεσμικούς πελάτες. Οι δημόσιες πιστοληπτικές πιέσεις μπορεί να επηρεάσουν άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, περιορίζοντας τις χρηματοδοτικές τους δραστηριότητες και αποδυναμώνοντας την κεφαλαιακή επάρκειά τους, με αποτέλεσμα να μειωθεί η αγοραία αξία των κρατικών τίτλων και τίτλων σταθερού εισοδήματος που έχουν στην κατοχή τους. Αυτές οι ανησυχίες περί ρευστότητας έχουν επηρεάσει δυσμενώς, και θα συνεχίσουν να επηρεάζουν δυσμενώς, τις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των ιδρυμάτων.

Η έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου (λαμβάνομένων υπόψη των συμβάσεων συμψηφισμού και ενεχυρίασης) με ημερομηνία 31.12.2018 ανερχόταν σε €1,7 δισ.

Ανησυχίες σχετικά με κάποιο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, ή αθέτηση υποχρεώσεων από πλευράς του, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικά προβλήματα ρευστότητας και ζημίες ή αθέτηση υποχρεώσεων από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς η εμπορική και οικονομική ευρωστία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ενδέχεται να είναι στενά συνδεδεμένη ως αποτέλεσμα πιστωτικών, εμπορικών, εκκαθαριστικών και άλλων σχέσεων. Πολλές συνηθισμένες συναλλαγές τις οποίες πραγματοποιεί ο Όμιλος τον εκθέτουν σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ενός εκ των αντισυμβαλλόμενων μερών του. Ακόμη και η θεωρητική ή αμφισβητήσιμη έλλειψη φερεγγυότητας ενός αντισυμβαλλόμενου μέρους μπορεί να οδηγήσει σε πιέσεις ρευστότητας από τη μεριά της αγοράς, σε ζημίες, ή στην αδυναμία της Τράπεζας ή του άλλων μελών του Ομίλου να εξοφλήσουν το χρέος. Επιπροσθέτως, ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου μπορεί να διογκωθεί όταν η εξασφάλιση που κατέχει ο Όμιλος δεν μπορεί να εφαρμοσθεί ή ρευστοποιείται σε τιμές που δεν επαρκούν ώστε ο Όμιλος να ανακτήσει το συνολικό ποσό του δανείου ή το άνοιγμα παραγώγων. Τυχόν αθέτηση υποχρεώσεων από σημαντικό χρηματοπιστωτικό αντισυμβαλλόμενο, ή γενικότερα ζητήματα ρευστότητας στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα της δραστηριότητας, τις προοπτικές και την κεφαλαιακή θέση του Ομίλου.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου

Το ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) έχει συγκεκριμένα δικαιώματα ως μέτοχος και μπορεί να ασκήσει σημαντική επιρροή στην Τράπεζα σχετικά με ορισμένες σημαντικές αποφάσεις και στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας.

Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας το Νοέμβριο του 2015, η οποία καλύφθηκε πλήρως από ιδιώτες, θεσμικούς και άλλους επενδυτές, το ποσοστό κοινών μετοχών με δικαιώματα ψήφου κυριότητας του ΤΧΣ μειώθηκε από 35,41% σε 2,38%. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (νόμος ΤΧΣ), όπως ισχύει, στις 4 Δεκεμβρίου 2015, η Τράπεζα και το ΤΧΣ σύναψαν τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, που αντικατέστησε τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας της 26 Αυγούστου 2014, που καθορίζει, μεταξύ άλλων, τη σχέση μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, καθώς και τα θέματα που αφορούν στην εταιρική διακυβέρνηση (η ΣΠΣ). Για πληροφορίες σχετικά με τον νόμο ΤΧΣ, βλ. «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία τραπεζών στην Ελλάδα – Λοιποί νόμοι και κανονισμοί που διέπουν τη λειτουργία των τραπεζών στην Ελλάδα-Εξουσίες του ΤΧΣ».

Σύμφωνα με τους όρους της ΣΠΣ, η Τράπεζα έχει την υποχρέωση να ζητήσει και να λάβει τη συναίνεση του ΤΧΣ για τη στρατηγική κινδύνου και κεφαλαίου του Ομίλου και για τη στρατηγική, την πολιτική και τη διακυβέρνηση του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των καθυστερούμενων και μη εξυπηρετούμενων δανείων και οποιαδήποτε σχετική τροποποίηση, προσθήκη, αναθεώρηση ή απόκλιση.

Ως εκ τούτου, αν και το ΤΧΣ έχει αναλάβει κάποιες υποχρεώσεις σύμφωνα με τη ΣΠΣ ώστε να σέβεται την επιχειρηματική αυτονομία και ανεξαρτησία της λήψης αποφάσεων της Τράπεζας, υπάρχει κίνδυνος το ΤΧΣ να ασκήσει το δικαίωμα επιρροής στην Τράπεζα και να διαφωνήσει με κάποιες αποφάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες μπορεί τελικά να περιορίσουν τη λειτουργική ευελιξία του Ομίλου.

Η αύξηση δανείων σε καθυστέρηση μπορεί να έχει αρνητική επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου στο μέλλον.

Ο Όμιλος υπόκειται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος είναι ο κίνδυνος του δανειολήπτη να μην εκπληρώσει τις υποχρεώσεις εξόφλησης ή αποπληρωμής και η φερεγγυότητά του ενδέχεται να επιδεινωθεί, με επιζήμιες συνέπειες για τον Όμιλο. Γενικά, οι ενδεχόμενες ζημιές που θα μπορούσε να υποστεί ο Όμιλος σε σχέση με την έκθεση του σε πιστωτικό κίνδυνο (τόσο σε επίπεδο ατομικό όσο και σε επίπεδο χαρτοφυλακίου), εκτός από τους ισχύοντες κανονισμούς και το ισχύον νομικό πλαίσιο, μπορεί να εξαρτάται από διάφορες περιστάσεις, όπως οι μακροοικονομικές συνθήκες, οι επιδόσεις συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας, η υποβάθμιση της ανταγωνιστικής θέσης των δανειοληπτών, η υποβάθμιση μεμονωμένων αντισυμβαλλομένων, το επίπεδο χρέους των οικογενειών, η απόδοση της αγοράς ακινήτων και άλλες περιστάσεις που μπορεί να επηρεάσουν την πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλομένων του Ομίλου και να μειώσουν την αξία των εγγυήσεων που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση στα δάνεια. Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περαιτέρω σημαντική μείωση της αξίας των εξασφαλίσεων από πελάτες ή/και στην αδυναμία των πελατών να συμπληρώσουν τη εξασφάλιση. Η περαιτέρω επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας και η επακόλουθη σημαντική αύξηση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων λόγω της χαμηλότερης ικανότητας των δανειοληπτών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις αποπληρωμής τους θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα της δραστηριότητας, την επιχειρηματική δραστηριότητα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου. Περαιτέρω στοιχεία παρατίθενται και στην ενότητα «Κίνδυνοι που συνδέονται με την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα - Η ελληνική οικονομία ενδέχεται να μην επιτύχει τη βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη που απαιτείται για να μετριάσει τους οικονομικούς περιορισμούς που επηρεάζουν τη χώρα και να βελτιώσει τις συνθήκες για άμεσες ξένες επενδύσεις και διαθεσιμότητα χρηματοδότησης από τις κεφαλαιαγορές. Εάν η ελληνική οικονομία δεν καταφέρει να επιτύχει βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη, η παρατεταμένη οικονομική ύφεση θα συνεχίσει να ασκεί σημαντική πίεση στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες στην Ελλάδα, και ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις χρηματοοικονομικές επιδόσεις και τη φερεγγυότητά τους».

Επιπρόσθετα, η επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερες προβλέψεις για απομειωμένα δάνεια, τα οποία θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές συνέπειες στα αποτελέσματα της δραστηριότητας, την επιχειρηματική δραστηριότητα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση

του Ομίλου. Τα δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών (**90DPD**) αντιπροσώπευαν το 29,3% των δανείων του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2018, έναντι 33,4% στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο ενοποιημένος δείκτης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου μειώθηκε από 42,6% στις 31 Δεκεμβρίου 2017 (42,5% λαμβάνοντας υπόψη την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9) σε 37,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και οι δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να έχουν περαιτέρω αρνητικές επιπτώσεις στην πιστωτική ποιότητα των δανειοληπτών του Ομίλου, με αυξανόμενες καθυστερήσεις και αθετήσεις υποχρεώσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε σωρευμένες προβλέψεις για ζημίες απομείωσης δανείων και προκαταβολών σε πελάτες ύψους €8.858 εκατ. συμπεριλαμβανομένων €58 εκατ. προβλέψεις απομείωσης για τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο (ποσοστό κάλυψης 90DPD 67,2%), σημειώνοντας μείωση €1.276 εκατ. έναντι €10.134 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οποιαδήποτε επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων του Ομίλου και τυχόν προκύπτουσα αύξηση των καθυστερήσεων και αθετήσεων υποχρεώσεων θα μπορούσε να οδηγήσει τον Όμιλο να αυξήσει περαιτέρω την πρόβλεψη για ζημίες απομείωσης, γεγονός που θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στην κεφαλαιακή θέση, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του.

Η μεταβλητότητα των επιτοκίων ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα καθαρά έσοδα από τόκους και τις προβλέψεις απομείωσης δανείων του Ομίλου και να έχει άλλες δυσμενείς συνέπειες.

Τα επιτόκια είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα σε πολλούς παράγοντες πέραν του ελέγχου του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών πολιτικών, των εγχώριων και διεθνών οικονομικών και των πολιτικών συνθηκών. Μελλοντικά γεγονότα θα μπορούσαν να μεταβάλουν το περιβάλλον επιτοκίων στην Ελλάδα και τις άλλες αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς ενδέχεται να επηρεάσουν διαφορετικά τα επιτόκια που λαμβάνει η Τράπεζα από τα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τα επιτόκια που καταβάλλει στις τοκοφόρες υποχρεώσεις της. Η διαφορά αυτή θα μπορούσε να επιφέρει μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους της Τράπεζας. Καθώς η πλειοψηφία του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας ουσιαστικά ανατιμάται εντός ενός έτους, τυχόν αύξηση των επιτοκίων μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αύξηση των προβλέψεων απομείωσης δανείων και προκαταβολών σε πελάτες, εάν οι πελάτες δεν μπορούν να προβούν σε αναχρηματοδότηση σε περιβάλλον υψηλότερων επιτοκίων. Επιπλέον, η αύξηση των επιτοκίων μπορεί να μειώσει την ικανότητα των πελατών του Ομίλου να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Οι νόμοι περί πτώχευσης ιδιωτών και οι νόμοι που διέπουν τα δικαιώματα των πιστωτών στην Ελλάδα και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να περιορίσουν την ικανότητα του Ομίλου να λαμβάνει πληρωμές για ληξιπρόθεσμα δάνεια.

Οι νόμοι περί πτώχευσης ιδιωτών, και άλλοι νόμοι και κανονισμοί που διέπουν τα δικαιώματα των δανειοληπτών διαφέρουν σημαντικά σε κάθε δικαιοδοσία όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Εάν η τρέχουσα οικονομική κρίση συνεχισθεί ή επιδεινωθεί, οι πτωχεύσεις θα μπορούσαν να ενταθούν ή οι ισχύοντες νόμοι και κανονισμοί περί προστασίας της πτώχευσης ενδέχεται να αλλάξουν για να περιορίσουν τον αντίκτυπο της ύφεσης στους εταιρικούς και ιδιώτες δανειολήπτες. Τέτοιες αλλαγές ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου υπόκειται σε όλο και πιο περίπλοκες ρυθμίσεις, γεγονός που μπορεί να αυξήσει τις κανονιστικές και κεφαλαιακές απαιτήσεις του.

Ο Όμιλος υπόκειται σε νόμους περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, κανονισμούς, διοικητικές πράξεις και πολιτικές σε κάθε δικαιοδοσία στην οποία δραστηριοποιείται. Όλες αυτές οι κανονιστικές απαιτήσεις υπόκεινται σε αλλαγές, ιδίως στο τρέχον περιβάλλον της αγοράς, όπου υπήρξαν πρωτοφανή επίπεδα κρατικής παρέμβασης και αλλαγές στους κανονισμούς που διέπουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ανταποκρινόμενες στην παγκόσμια οικονομική κρίση, οι εθνικές κυβερνήσεις, καθώς και οι υπερεθνικοί οργανισμοί, όπως η Ε.Ε., εξέτασαν σημαντικές αλλαγές στα υφιστάμενα τραπεζικά ρυθμιστικά πλαίσια,

συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την κεφαλαιακή επάρκεια, τη ρευστότητα και το εύρος των τραπεζικών εργασιών, όπως η CRD IV που ενσωματώθηκε με τον Ν. 4261/2014 τον Μάιο του 2014 και ο CRR, όπως έχει τροποποιηθεί (βλ. «Θεσμικό Πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα»). Σύμφωνα με τη CRD IV, ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας CET1 είναι τώρα 4,5%, ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας Tier 1 είναι τώρα 6% και οι τράπεζες υποχρεούνται να αυξήσουν σταδιακά το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας στο 2,5% το 2019, πέραν των υφισταμένων ελάχιστων ιδίων κεφαλαίων (ήτοι 0,625% την 1η Ιανουαρίου 2016, 1,25% την 1η Ιανουαρίου 2017 και 1,875% την 1η Ιανουαρίου 2018), αυξάνοντας τον ελάχιστο δείκτη κεφαλαίου CET1 στο 7% και τον δείκτη συνολικού κεφαλαίου στο 10,5% το 2019. Αυτές και οποιεσδήποτε μελλοντικές αλλαγές στις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος μπορεί να απαιτήσουν από τον Όμιλο να αυξήσει το Tier 1 και Tier 2 κεφάλαιό του μέσω περαιτέρω εκδόσεων τίτλων. Ως αποτέλεσμα αυτών και άλλων συνεχιζόμενων και πιθανών μελλοντικών αλλαγών στο κανονιστικό πλαίσιο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή της Τράπεζας σε κυβερνητικές ή ρυθμιστικές πρωτοβουλίες, όπως το Σχέδιο Στήριξης Τραπεζών της Ελληνικής Δημοκρατίας), η Τράπεζα μπορεί να αντιμετωπίσει αυστηρότερους κανονισμούς και η συμμόρφωση με τους κανονισμούς αυτούς μπορεί να αυξήσει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και τα έξοδα του Ομίλου. Οι σημερινές και οι μελλοντικές κανονιστικές απαιτήσεις ενδέχεται να διαφέρουν ανάμεσα σε δικαιοδοσίες, και ακόμη και οι απαιτήσεις που εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον ΕΟΧ μπορεί να εφαρμόζονται διαφορετικά σε διαφορετικές δικαιοδοσίες.

Η συμμόρφωση με αυτές τις νέες απαιτήσεις μπορεί να αυξήσει τις απαιτήσεις και το κόστος των κανονιστικών κεφαλαίων και της ρευστότητας του Ομίλου, καθώς και τις απαιτήσεις γνωστοποίησης του Ομίλου, να περιορίσει ορισμένους τύπους συναλλαγών, να επηρεάσει τη στρατηγική του Ομίλου και να περιορίσει ή να απαιτήσει την τροποποίηση των επιτοκίων ή των αμοιβών που χρεώνει ο Όμιλος για ορισμένα δάνεια και άλλα προϊόντα, οποιαδήποτε από τα οποία θα μπορούσαν να μειώσουν την απόδοση των επενδύσεων, τα στοιχεία ενεργητικού και τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου. Ο Όμιλος μπορεί επίσης να αντιμετωπίσει αυξημένο κόστος συμμόρφωσης και περιορισμούς στην ικανότητά του να αξιοποιήσει ορισμένες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Το νέο κανονιστικό πλαίσιο ενδέχεται να έχει σημαντικό πεδίο εφαρμογής και μπορεί να έχει έμμεσες συνέπειες για το παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα, το ελληνικό χρηματοοικονομικό σύστημα ή την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης του ανταγωνισμού, της αύξησης της γενικής αβεβαιότητας στις αγορές, ή της προτίμησης ή μη ορισμένων επιχειρηματικών κλάδων. Η Τράπεζα δεν μπορεί να προβλέψει την επίδραση των εν λόγω αλλαγών στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική του κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Οι απαιτήσεις των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων που ισχύουν σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να οδηγήσουν σε πρόσθετες δαπάνες για τον Όμιλο.

Η Οδηγία 2014/49/ΕΕ σχετικά με τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων (ΣΕΚ) τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2014 (DGSD), αναδιατύπωσε την οδηγία 94/19/ΕΚ και θέσπισε νέους εναρμονισμένους κανόνες για τα ΣΕΚ που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταξύ άλλων, η DGSD διατηρεί το εναρμονισμένο επίπεδο κάλυψης των €100.000 ανά καταθέτη, το οποίο θα εξακολουθήσει να προσφέρεται με τη μορφή αποπληρωμής στην περίπτωση εκκαθάρισης μιας τράπεζας όπου οι καταθέσεις δεν θα είναι διαθέσιμες. Επαναβεβαιώνει επίσης τη θεμελιώδη αρχή που διέπει τα ΣΕΚ, δηλαδή ότι οι τράπεζες χρηματοδοτούν τα ΣΕΚ και όχι οι φορολογούμενοι. Επιπλέον, είναι η πρώτη φορά μετά την καθιέρωση των ΣΕΚ το 1994, που υπάρχουν νομοθετικές απαιτήσεις χρηματοδότησης για τα ΣΕΚ. Κατ' αρχήν, το επιδιωκόμενο επίπεδο των εκ των προτέρων κεφαλαίων των ΣΕΚ είναι 0,8% των καλυπτόμενων καταθέσεων που καταβάλλουν οι τράπεζες-μέλη (στην περίπτωση των ιδιαίτερα συγκεντρωμένων τραπεζικών τομέων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εξουσιοδοτήσει ένα κράτος μέλος να καθορίσει χαμηλότερο στόχο για τα ΣΕΚ του, αλλά αυτό δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από το 0,5% των καλυπτόμενων καταθέσεων). Έως 30% της χρηματοδότησης μπορεί να αποτελείται από δεσμεύσεις πληρωμής. Το επίπεδο του κεφαλαίου στόχου πρέπει να επιτευχθεί εντός μιας δεκαετούς περιόδου (η οποία μπορεί να παραταθεί κατά 4 έτη εάν υπάρχει σημαντική σωρευτική εκταμίευση ποσών στο πλαίσιο των ΣΕΚ κατά τη διάρκεια της περιόδου σταδιακής εισαγωγής). Σε περίπτωση ανεπαρκών εκ των προτέρων κεφαλαίων, τα ΣΕΚ θα εισπράττουν εκ των υστέρων εισφορές από τον τραπεζικό τομέα και,

εάν κριθεί απαραίτητο, ως λύση έσχατης ανάγκης, επιτρέπονται εναλλακτικές ρυθμίσεις χρηματοδότησης, όπως δάνεια από δημόσιους ή ιδιωτικούς τρίτους φορείς. Θα υπάρξει επίσης ένα εθελοντικό σύστημα που θα διευκολύνει τον αμοιβαίο δανεισμό μεταξύ ΣΕΚ από διαφορετικές χώρες της Ε.Ε.

Επιπλέον, η DGSD εισήγαγε την απαίτηση οι εισφορές να βασίζονται στον κίνδυνο, ενώ το άρθρο 13 προβλέπει ορισμένα κριτήρια για τον υπολογισμό των εισφορών στα ΣΕΚ, και συγκεκριμένα ότι:

- οι εισφορές βασίζονται υποχρεωτικά στο ποσό των καλυπτόμενων καταθέσεων και στο προφίλ κινδύνου κάθε ιδρύματος μέλους,
- τα ΣΕΚ επιτρέπεται να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν τις δικές τους μεθόδους υπολογισμού, προκειμένου να προσαρμόζουν τις εισφορές στις συνθήκες της αγοράς και τα προφίλ κινδύνου, και
- τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την καταβολή χαμηλότερων εισφορών στο ΣΕΚ από μέλη θεσμικού συστήματος προστασίας και τομείς χαμηλού κινδύνου που ρυθμίζονται από την εθνική νομοθεσία.

Για να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή της DGSD σε όλα τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών στις 28 Μαΐου 2015 ενέκρινε λεπτομερείς κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό μεθόδων υπολογισμού των εισφορών στα ΣΕΚ, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο 13 της DGSD, οι οποίες δεσμεύουν τα ΣΕΚ των κρατών μελών.

Σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 1 της DGSD, τα ΣΕΚ θα πρέπει να εισπράττουν εισφορές τουλάχιστον ετησίως, αρχής γενομένης από τις 3 Ιουλίου 2015 (προθεσμία για τη μεταφορά της DGSD).

Η DGSD έχει ήδη μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, του Λουξεμβούργου και της Κύπρου, όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Στην Ελλάδα, η DGSD μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον Ν. 4370/2016 – ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 7 Μαρτίου 2016 και κατήργησε τον προηγούμενο Ν. 3746/2009 – ο οποίος ορίζει, μεταξύ άλλων, το πεδίο εφαρμογής και ορισμένες πτυχές της λειτουργίας του Ελληνικού Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), τους όρους συμμετοχής των πιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και τη διαδικασία καθορισμού και καταβολής των εισφορών στα συστήματά του (βλ. «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία τραπεζών στην Ελλάδα – Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων»).

Ο Όμιλος ενδέχεται να υποχρεωθεί να αυξήσει τις εισφορές του Ομίλου στα σχετικά ΣΕΚ, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς τα λειτουργικά αποτελέσματα του Ομίλου.

Το πλαίσιο για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών μπορεί, σε περίπτωση ενδεχόμενης υπαγωγής σε αυτό, να επηρεάσει δυσμενώς τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τη διοικητική ομάδα της Τράπεζας, καθώς και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές της.

Η Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (η «BRRD») τέθηκε σε ισχύ στις 2 Ιουλίου 2014 με σκοπό τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ελαχιστοποίηση των εισφορών φορολογουμένων σε διασώσεις ή ανοίγματα που αφορούν πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων τα οποία θεωρείται ότι κινδυνεύουν να πτωχεύσουν. Η BRRD ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο σύμφωνα με τον Ν. 4335/2015, που τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 2015, εκτός από το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα. Το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα τέθηκε σε ισχύ την 1 Νοεμβρίου 2015, μετά την τροποποίηση του Ν. 4335/2015 από τον ελληνικό Ν. 4340/2015, με εξαίρεση ορισμένες διατάξεις σχετικά με ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις και την απαίτηση απορρόφησης ζημιών για την εφαρμογή κυβερνητικών εργαλείων χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016 (βλ. «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία τραπεζών στην Ελλάδα – Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων»).

Η BRRD, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο, προβλέπει είτε την ανάκαμψη είτε την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Υπό το νέο καθεστώς, η αρμόδια εθνική αρχή για τα πιστωτικά ιδρύματα και η αρχή εξυγίανσης διαθέτουν εργαλεία και εξουσίες για την αντιμετώπιση κρίσεων το συντομότερο δυνατό. Αυτά τα εργαλεία και οι εξουσίες περιλαμβάνουν προπαρασκευαστικά και προληπτικά μέτρα, καθώς και μέτρα έγκαιρης παρέμβασης (συμπεριλαμβανομένης, ενδεχομένως, της απομάκρυνσης ή αντικατάστασης ανώτερων στελεχών ή μελών του διοικητικού συμβουλίου του οικείου πιστωτικού ιδρύματος) για την αντιμετώπιση προβλημάτων που ανακύπτουν σε πρώιμο στάδιο.

Σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά αποδειχθούν ανεπαρκή και η οικονομική κατάσταση του οικείου πιστωτικού ιδρύματος έχει υποβαθμιστεί σημαντικά ή το πιστωτικό ίδρυμα έχει παραβιάσει σοβαρά ορισμένους νόμους ή/και κανονισμούς, η ΕΚΤ μπορεί να απαιτήσει την απομάκρυνση των ανώτερων στελεχών ή του διοικητικού οργάνου του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος, στο σύνολό του ή σε σχέση με ορισμένα άτομα, καθώς και τον διορισμό νέων ανώτερων στελεχών και νέου διοικητικού οργάνου με την επιφύλαξη της έγκρισης της ΕΚΤ, ή ακόμη μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους προσωρινούς διαχειριστές στο εν λόγω ίδρυμα.

Εάν ένα πιστωτικό ίδρυμα πτωχεύσει ή είναι πιθανό να πτωχεύσει και δεν υπάρχει εύλογη προοπτική ότι οποιαδήποτε εναλλακτική λύση θα απέτρεπε την πτώχευση, ο Ν. 4335/2015 εξουσιοδοτεί την αρχή εξυγίανσης να αναλάβει δράση εξυγίανσης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό είναι απαραίτητο για το δημόσιο συμφέρον, που αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνέχισης των κρίσιμων υπηρεσιών του πιστωτικού ιδρύματος και τη διαχείριση της πτώχευσής του κατά ομαλό τρόπο. Οι εξουσίες και τα εργαλεία εξυγίανσης που διαθέτει η αρχή εξυγίανσης περιλαμβάνουν το εργαλείο διαχωρισμού περιουσιακών στοιχείων, το εργαλείο μεταβατικού ιδρύματος, το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων και το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα. Επιπλέον, σε περίπτωση ακραίας συστημικής κρίσης, μπορεί να παρέχεται έκτακτη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη, σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4335/2015, με σκοπό τη συμμετοχή στην εξυγίανση ενός ιδρύματος, αποσκοπώντας στην επίτευξη των στόχων εξυγίανσης και την αποφυγή της εκκαθάρισής του. Ωστόσο, η παροχή έκτακτης δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης θα χρησιμοποιηθεί ως έσχατη λύση μετά την αξιολόγηση και την εκμετάλλευση των εργαλείων εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένου του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, διατηρώντας παράλληλα τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Σύμφωνα με την BRRD, οι ευρωπαϊκές τράπεζες θα πρέπει να διατηρούν ορισμένους τύπους χρηματοοικονομικών πόρων προκειμένου να πληρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (Εκτελεστικός Κανονισμός 2018/208/ΕΕ για την θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων για την BRRD όσον αφορά τους μορφότυπους, τα υποδείγματα και τους ορισμούς σχετικά με τον προσδιορισμό και τη διαβίβαση πληροφοριών από τις αρχές εξυγίανσης για τους σκοπούς της ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων - MREL). Αυτοί οι πόροι θα πρέπει να είναι επιλέξιμοι για την απορρόφηση ζημιών ή την ανακεφαλαίωση της Τράπεζας σε περίπτωση εξυγίανσης χωρίς προσφυγή στα χρήματα των φορολογουμένων. Το επίπεδο της MREL θα είναι ειδικό για την τράπεζα και θα καθορίζεται από την αρχή εξυγίανσης, με βάση τα διάφορα χαρακτηριστικά του κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Η αρχή εξυγίανσης δεν έχει ακόμη καθορίσει ένα δεσμευτικό επίπεδο MREL για την Τράπεζα, ούτε ένα χρονοδιάγραμμα για τη συμμόρφωση με ένα συγκεκριμένο επίπεδο MREL.

Προκειμένου να δημιουργηθεί μια διαδικασία ενιαίας εξυγίανσης στην Ε.Ε., δημιουργήθηκε το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF), με σκοπό την παροχή χρηματοδότησης για την εξυγίανση των τραπεζών και θα χρηματοδοτείται από τραπεζικούς φόρους που έχουν συγκεντρωθεί σε εθνικό επίπεδο (βλ. «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία τραπεζών στην Ελλάδα – Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (SRM)»). Το SRF θα φθάσει ένα επίπεδο στόχο τουλάχιστον 1% των καλυπτόμενων καταθέσεων όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων των κρατών μελών που συμμετέχουν στην τραπεζική ένωση σε μία περίοδο οκτώ ετών. Κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής περιόδου, το SRF θα περιλαμβάνει εθνικά τμήματα που αντιστοιχούν σε κάθε συμμετέχον κράτος μέλος. Οι πόροι που συσσωρεύονται σε αυτά τα τμήματα θα αλληλοενισχυθούν προοδευτικά κατά τη διάρκεια μιας περιόδου οκτώ ετών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε εκτελεστική πράξη για τον υπολογισμό των εισφορών των τραπεζών στο SRF και έναν εκτελεστικό κανονισμό που καθορίζει ενιαίες προϋποθέσεις εφαρμογής του Κανονισμού για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (SRM), όσον αφορά τις εκ των προτέρων εισφορές στο SRF.

Το πλαίσιο της BRRD μπορεί να επηρεάσει σημαντικά και δυσμενώς τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τη διοικητική ομάδα της Τράπεζας, καθώς και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων, τις προοπτικές και την πιστοληπτική ικανότητα της. Συνοπτική περιγραφή του πλαισίου BRRD, παρατίθεται στην ενότητα «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία τραπεζών στην Ελλάδα – Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων».

Ενδέχεται να μην επιτραπεί στον Όμιλο να συνεχίσει να αναγνωρίζει σημαντικό μέρος των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ ως εποπτικά κεφάλαια, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική κατάστασή του.

Επί του παρόντος, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που έχουν υπολογιστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως τα έχει υιοθετήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στον υπολογισμό των κεφαλαίων και των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου. Σημειώνεται ότι δεν έχει τεθεί κάποια προθεσμία από το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο για τον υπολογισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στον υπολογισμό των κεφαλαίων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου ανέρχονταν σε €4,9 δισ.

Ο Όμιλος αναθεωρεί τη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, και αυτή η αναθεώρηση ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση της αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στην κατάσταση οικονομικής θέσης, και επομένως σε μείωση της αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στα εποπτικά κεφάλαια.

Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (**CRD IV**) προβλέπει ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίζονται στο πλαίσιο των ΔΠΧΑ και βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία ενός πιστωτικού ιδρύματος, όταν υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (**CET1**). Η αφαίρεση θα εφαρμοστεί σταδιακά έως το 2024.

Η αφαίρεση που υιοθετείται με τη CRD IV έχει σημαντικό αντίκτυπο στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, μεταξύ των οποίων και στον Όμιλο. Ωστόσο, ως μέτρο για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως εισήχθη με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του Ν. 4302/2014 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 4303/2014, το άρθρο 4 του Ν.4340/2015 και πρόσφατα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Ν. 4465/2017 που ισχύει από το 2016 και μετά, το άρθρο 82 του Ν. 4472/2017, την παράγραφο 3 του άρθρου 80 του Ν. 4484/2017 και την παράγραφο 1 του άρθρου 114 του Ν. 4549/2018 (**νόμος περί DTC**) επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να μετατρέπουν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (**φορολογικές απαιτήσεις**) τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από το πρόγραμμα συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα (**PSI**) στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους και τις αναπόσβεστες ζημιές από το πρόγραμμα επαναγοράς τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς επίσης και από το άθροισμα α) του αναπόσβεστου υπόλοιπου των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, β) των λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων, και γ) των υπολειπόμενων συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μειωμένες κατά το ποσό τυχόν χρησιμοποιημένων φορολογικών απαιτήσεων και τυχόν ετήσιας απόσβεσης οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, καθώς και τυχόν μεταγενέστερων ειδικών φορολογικών διατάξεων που αφορούν ειδικά τις εν λόγω σωρευμένες προβλέψεις (οι **επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις** ή **DTCs**). Ο μηχανισμός μετατροπής των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε οριστικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, εφόσον προκύψουν ζημιές μετά από φόρους που αποτελούν το γεγονός που ενεργοποιεί τη μετατροπή (βλ. ανωτέρω) οδηγεί σε έκδοση νέων μετοχών που ενδέχεται να επιφέρει απίσχναση των υπολοίπων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας. Ο μηχανισμός μετατροπής ισχύει/ ενεργοποιείται για ζημιές μετά από φόρους που προκύπτουν κάθε έτους αρχής γενομένης από το έτος 2016 και εφεξής. Ο φορολογικός νόμος δεν προβλέπει κάποιο χρονικό περιορισμό.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου ανήλθαν σε €3,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €4,0 δισ.).

Οι εκάστοτε εφαρμοστέοι συντελεστές φόρου εισοδήματος για τον υπολογισμό των επιλέξιμων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων δεν μπορούν να υπερβαίνουν τον συντελεστή που ίσχυε για τη χρήση 2015, δηλαδή 29%. Σημειώνεται ότι το άρθρο 58 του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα με το Ν. 4579/2018, προβλέπει σταδιακή μείωση του φορολογικού συντελεστή των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, εκτός των πιστωτικών ιδρυμάτων, από το 29% που ισχύει για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2018, σε 25% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2022 και τα επόμενα. Ο συντελεστής μειώνεται κατά μια ποσοστιαία μονάδα

ανά έτος, αρχής γενομένης από τα εισόδημα του φορολογικού έτους 2019, για τα οποία ο συντελεστής ορίζεται σε 28%.

Η βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία των φορολογικών απαιτήσεων είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας (μετά από φόρους) σε κάθε αυτόνομο επίπεδο του Ομίλου για ένα έτος, ξεκινώντας από το λογιστικό έτος 2016 και μετά, για το οποίο να μπορούν να δημιουργηθούν φορολογικές απαιτήσεις το επόμενο έτος, δηλαδή από το 2017. Οι φορολογικές απαιτήσεις υπολογίζονται ως αναλογία των λογιστικών ζημιών μετά από φόρους βάσει ΔΠΧΑ προς τα καθαρά ίδια κεφάλαια (μη συμπεριλαμβανομένων των ζημιών μετά από φόρους βάσει ΔΠΧΑ εκείνης της χρονιάς) και ο δείκτης αυτός εφαρμόζεται στις υπόλοιπες επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις σε ένα δεδομένο έτος για τον υπολογισμό της φορολογικής απαίτησης που θα μετατραπεί εκείνο το έτος, όσον αφορά το προηγούμενο φορολογικό έτος. Αυτή η νομοθεσία επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένου του Ομίλου, να αντιμετωπίζουν τέτοιες επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ως απαιτήσεις που δεν «βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τη CRD IV, και ως εκ τούτου αυτές οι επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δεν αφαιρούνται από το CET1, βελτιώνοντας έτσι την κεφαλαιακή θέση ενός ιδρύματος.

Τον Απρίλιο του 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι απέστειλε αιτήσεις παροχής πληροφοριών στην Ισπανία, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ελλάδα όσον αφορά τον τρόπο μεταχείρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Παρόλο που μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει ξεκινήσει επίσημη έρευνα, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι οι φορολογικές διατάξεις που εφαρμόζονται με βάση τον νόμο περί DTC, όπως περιγράφηκε ανωτέρω, οι οποίες διαμορφώθηκαν μετά τον πορτογαλικό κανονισμό DTC, δεν θα αμφισβητηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως παράνομη κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 82 του Ν. 4472/2017, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013 τον Μάιο του 2017, επιβλήθηκε ετήσια προμήθεια ποσοστού 1,5% για το υπερβάλλον ποσό των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο προέκυψε από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης (δηλαδή 29%) και του συντελεστή φορολόγησης ο οποίος ίσχυε την 30 Ιουνίου 2015 (δηλαδή 26%). Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 4472/2017, με τον οποίο θεσπίστηκε η ανωτέρω ετήσια προμήθεια του 1,5%, το μέτρο αυτό λήφθηκε προκειμένου να αντιμετωπίσει πιθανά ζητήματα κρατικής ενίσχυσης. Επιπρόσθετα, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, έχουν αναγνωρισθεί €6,8 εκατ. στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οποιαδήποτε τελική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται ανωτέρω δεν θα αλλάξει ή ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αντιμετώπιση των DTC από τον ελληνικό νόμο είναι παράνομη και επομένως δεν θα επιτρέπεται τελικά στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιούν ορισμένα DTC ως εποπτικά κεφάλαια.

Εάν αλλάξουν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των DTC ως εποπτικά κεφάλαια, ενδέχεται να επηρεαστεί η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια οι κεφαλαιακοί δείκτες του. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το 71,3% του κεφαλαίου CET1 του Ομίλου αφορούσε DTC. Εάν προκύψει κάποιος από τους ανωτέρω κινδύνους, θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στην ικανότητα του Ομίλου να διατηρεί επαρκή εποπτικά κεφάλαια, και κατά συνέπεια να κληθεί να εκδώσει επιπρόσθετα χρεόγραφα που να είναι αποδεκτά ως εποπτικά κεφάλαια, να ρευστοποιήσει στοιχεία του ενεργητικού, να περιορίσει την επιχειρηματική δραστηριότητα ή να προβεί σε οποιοδήποτε άλλες ενέργειες, οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντική δυσμενή επίπτωση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Ο Όμιλος διεξάγει σημαντικές διεθνείς δραστηριότητες εκτός Ελλάδας και ως εκ τούτου εκτίθεται σε πολιτική αστάθεια και άλλους κινδύνους στις χώρες αυτές.

Εκτός από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα, ο Όμιλος έχει σημαντικές δραστηριότητες στην Βουλγαρία, τη Σερβία, την Κύπρο και το Λουξεμβούργο. Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου αντιπροσώπευαν το 14% των ακαθάριστων δανείων του στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (έναντι 13% στις 31 Δεκεμβρίου 2017) και 24% των καθαρών εσόδων από τόκους για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (έναντι 23% για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017). Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου εκτίθενται στον κίνδυνο δυσμενών πολιτικών, ή οικονομικών εξελίξεων στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Επιπλέον, η πλειονότητα των χωρών εκτός Ελλάδος όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος είναι «αναδυόμενες οικονομίες»

στις οποίες ο Όμιλος αντιμετωπίζει ιδιαίτερους οικονομικούς και λειτουργικούς κινδύνους. Αυτοί οι παράγοντες θα μπορούσαν να έχουν σημαντική δυσμενή επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου. Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου τον εκθέτουν επίσης σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Τυχόν υποτίμηση του εκάστοτε νομίσματος στο οποίο οι διεθνείς θυγατρικές του Ομίλου λαμβάνουν τα έσοδά τους ή αποτιμούν τα περιουσιακά τους στοιχεία, σε σχέση με το ευρώ, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Εάν πληγεί η φήμη του Ομίλου, αυτό θα επηρέαζε την εικόνα και τις σχέσεις με τους πελάτες του, και θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τις προοπτικές του Ομίλου.

Ο κίνδυνος φήμης είναι εγγενής στην επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Η αρνητική κοινή γνώμη για τον Όμιλο ή τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο σύνολό του θα μπορούσε να προκύψει από πραγματικές ή αντιληπτές πρακτικές στον τραπεζικό τομέα εν γένει, όπως η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η αμέλεια κατά την παροχή χρηματοοικονομικών προϊόντων ή υπηρεσιών, ή ακόμη και ο τρόπος με τον οποίο ο Όμιλος διεξάγει ή θεωρείται ότι διεξάγει τις δραστηριότητές του. Η αρνητική δημοσιότητα και η αρνητική κοινή γνώμη θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς την ικανότητα του Ομίλου να διατηρεί και να προσελκύει πελάτες, ιδίως θεσμικούς και ιδιώτες καταθέτες, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου, και σε ακραίες περιπτώσεις, να οδηγήσει σε ταχύτερη εκροή κεφαλαίων από καταθέσεις πελατών, που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να συνεχίσει να λειτουργεί η Τράπεζα ή άλλο μέλος του Ομίλου χωρίς πρόσθετη χρηματοδότηση, την οποία ενδέχεται να μην είναι σε θέση να εξασφαλίσει.

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας και λειτουργικό κίνδυνο.

Ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους. Οι πιο σημαντικοί εξ' αυτών των κινδύνων είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο λειτουργικός κίνδυνος. Τυχόν αδυναμία του Ομίλου να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτούς τους κινδύνους θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος είναι ο κίνδυνος ότι ένας αντισυμβαλλόμενος δεν θα είναι σε θέση να τηρήσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του. Οι προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται ως ζημίες που έχουν προκύψει, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Σημαντικές διακυμάνσεις το οικονομικό κλίμα ή στην κατάσταση ενός συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας που αποτελεί σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου του Ομίλου μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερες ζημίες από εκείνες που αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προκύπτουν από ανοικτές θέσεις σε προϊόντα επιτοκίου, προϊόντα με βάση συναλλαγματικές ισοτιμίες ή μετοχές, ή συνδυασμούς αυτών, τα οποία επηρεάζονται από γενικές και ειδικές διακυμάνσεις της αγοράς. Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι εξής:

(α) Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος εκτίθεται στις επιδράσεις που έχουν οι διακυμάνσεις των επικρατούσων επιπέδων των επιτοκίων της αγοράς στη χρηματοοικονομική θέση και τις ταμειακές ροές του. Ο κίνδυνος επιτοκίων ταμειακών ροών είναι ο κίνδυνος ότι οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα υποστούν διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας είναι ο κίνδυνος ότι η αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα μεταβληθεί λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από την επίδραση των διακυμάνσεων στις επικρατούσες συναλλαγματικές ισοτιμίες σε σχέση με το νόμισμα αναφοράς (EUR).

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Ο κίνδυνος τιμής μετοχών είναι ο κίνδυνος μείωσης των εύλογων αξιών ως αποτέλεσμα των μεταβολών των δεικτών μετοχών και της αξίας των μεμονωμένων μετοχών. Η έκθεση στις διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών που αναλαμβάνει ο Όμιλος προέρχεται κυρίως από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

(δ) Κίνδυνος μεταβλητότητας

Ο κίνδυνος μεταβλητότητας είναι ο κίνδυνος μείωσης των εύλογων αξιών ως αποτέλεσμα των μεταβολών των μεταβλητοτήτων των παραγόντων της αγοράς και συγκεκριμένα των τεκμαρτών μεταβλητοτήτων (implied volatilities) όπως αυτές προκύπτουν από τις τιμές των δικαιωμάτων προαίρεσης. Η έκθεση στις διακυμάνσεις των τεκμαρτών μεταβλητοτήτων που αναλαμβάνει ο Όμιλος προέρχεται κυρίως από τις όποιες θέσεις έχει σε δικαιώματα προαίρεσης (options).

(ε) Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου

Ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου αναφέρεται στον κίνδυνο στον οποίο ο αντισυμβαλλόμενος, σε μια συναλλαγή εκτός ισολογισμού (π.χ. συναλλαγή παραγώγων) χρεοκοπήσει πριν τη λήξη της συναλλαγής και η Τράπεζα έχει αξίωση από αυτόν (η τρέχουσα αξία της συναλλαγής είναι θετική για την Τράπεζα). Ο Όμιλος έχει κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εξαιτίας κυρίως συναλλαγών σε παράγωγα και συμβάσεις επαναγοράς τίτλων (repos). Μεταβολές των παραμέτρων της αγοράς μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση της θετικής για την Τράπεζα αξίας της συναλλαγής και κατά συνέπεια στο άνοιγμα της Τράπεζας με τον αντισυμβαλλόμενο.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται διαρκώς σε κινδύνους ρευστότητας λόγω αναλήψεων καταθέσεων, λήξης μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων ομολόγων, και εκταμιεύσεις δανείων και εγγυήσεων. Επιπλέον, οι μεταβολές σε εξασφαλισμένες συναλλαγές χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς με την αγορά-GMRAs), εξασφαλισμένες διευκολύνσεις χρηματοδότησης με κεντρικές τράπεζες και σε συμβάσεις μείωσης των κινδύνων που περιλαμβάνουν προβλέψεις υπό μορφή μετρητών (CSAs) έχουν ως αποτέλεσμα διακυμάνσεις των επιπέδων ρευστότητας που διατηρεί ο Όμιλος ανά πάσα στιγμή.

Από το 2011, και ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης λόγω του ελληνικού χρέους, οι ελληνικές τράπεζες έπρεπε να βασίζονται στην ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος για ένα σημαντικό μέρος των χρηματοδοτικών τους αναγκών. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η χρηματοδότηση που είχε λάβει η Τράπεζα την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος, χωρίς τις σχετικές δαπάνες, ανήλθε σε €2,1 δισ., έναντι €10,0 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η συνεχιζόμενη μεταβλητότητα λόγω συνθηκών της αγοράς που είναι πέρα από τον έλεγχο του Ομίλου μπορεί να οδηγήσει σε επιδείνωση της θέσης του Ομίλου ως προς τη ρευστότητα. Η επιδείνωση αυτή θα αύξανε τόσο την απαίτηση χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος, όσο και το κόστος χρηματοδότησης, επηρεάζοντας έτσι την ικανότητα δημιουργίας κεφαλαίου και τους κεφαλαιακούς δείκτες του Ομίλου, γεγονός που θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας λόγω ανεπαρκών ή αποτυχημένων εσωτερικών διαδικασιών, ή λόγω εξωτερικών συμβάντων, σκοπίμων, τυχαίων ή φυσικών εκβάσεων. Τα συμβάντα που σχετίζονται με τις εσωτερικές διαδικασίες περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε, απάτες και λάθη από υπαλλήλους, διοικητικά λάθη και λάθη αρχειοθέτησης, και δυσλειτουργίες ή χειρισμούς πληροφοριακών συστημάτων. Τα εξωτερικά συμβάντα περιλαμβάνουν πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμούς, πολιτικές ταραχές ή τρομοκρατικές επιθέσεις, απάτες εκ μέρους τρίτων και αστοχίες εξοπλισμού. Τέλος, ο Όμιλος μπορεί επίσης να μην καταφέρει να συμμορφώνεται με τις κανονιστικές απαιτήσεις ή τους κανόνες επιχειρηματικής συμπεριφοράς.

Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων.

Όπως όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντική αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου. Παρόλο που η Τράπεζα θεωρεί ότι διαθέτει αποτελεσματικές πολιτικές για την πρόληψη της απάτης, οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου ενδέχεται να μην είναι σε θέση να εξαλείψουν όλες τις περιπτώσεις απάτης.

Ο Όμιλος υπόκειται επίσης σε κανόνες και κανονισμούς που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η συμμόρφωση με τους κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας συνεπάγεται σημαντικό κόστος και προσπάθεια. Η μη συμμόρφωση με αυτούς τους κανόνες ενδέχεται να έχει σοβαρές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων των δυσμενών νομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων στη φήμη του οργανισμού. Παρόλο που η Τράπεζα θεωρεί ότι οι τρέχουσες πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι επαρκείς για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία, ο Όμιλος ενδέχεται να μην είναι σε θέση να συμμορφώνεται ανά πάσα στιγμή με όλους τους κανόνες που ισχύουν για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας σε επίπεδο Ομίλου και σε επίπεδο όλων των εργαζομένων του. Τυχόν παραβίαση, ή και υποψία παραβίασης, αυτών των κανόνων μπορεί να έχει σοβαρές νομικές και οικονομικές συνέπειες, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντική αρνητική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη φήμη, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Οι στρατηγικές οικονομικής αντιστάθμισης κινδύνων ενδέχεται να μην αποτρέψουν την επέλευση ζημιών.

Εάν κάποια από τα μέσα και τις στρατηγικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για την αντιστάθμιση της έκθεσης στον κίνδυνο αγοράς δεν είναι αποτελεσματικά, ενδέχεται να προκύψουν ζημιές. Πολλές από τις στρατηγικές του Ομίλου βασίζονται σε ιστορικά συναλλακτικά πρότυπα και συσχετισμούς. Επομένως, μη αναμενόμενες εξελίξεις στην αγορά ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών αντιστάθμισης του Ομίλου. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν αντισταθμίζει οικονομικά το σύνολο της έκθεσής του σε κινδύνους σε όλα τα περιβάλλοντα της αγοράς ή σε σχέση με όλους τους τύπους κινδύνου. Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους τύπους κινδύνων, μεταξύ των οποίων ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη κατά την αποτίμηση των εύλογων αξιών των διαφόρων στοιχείων, ή ο συναλλαγματικός κίνδυνος όπου ενδέχεται να μην υπάρχουν διαθέσιμα παράγωγα σε συνάλλαγμα έναντι άλλων νομισμάτων. Οι κίνδυνοι αυτοί περιγράφονται λεπτομερώς ανωτέρω «Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο δικαστικών διαφορών – Πιστωτικός κίνδυνος» και «Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο δικαστικών διαφορών – Κίνδυνος αγοράς». Ακόμη και όταν ο Όμιλος είναι σε θέση να αντισταθμίσει ορισμένα από τα ανοίγματα κινδύνου του, η μεθοδολογία βάσει της οποίας ορισμένοι κίνδυνοι αντισταθμίζονται οικονομικά μπορεί να μην είναι κατάλληλη για λογιστική αντιστάθμιση, οπότε οι μεταβολές στην εύλογη αξία των εν λόγω μέσων αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε πρόσθετη μεταβλητότητα στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Ομίλου στην Ελλάδα ενδέχεται να συνεχίσει να συρρικνώνεται.

Στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον ύφεσης, το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Ομίλου στην Ελλάδα μπορεί να συνεχίσει να συρρικνώνεται και το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Ομίλου εκτός Ελλάδος μπορεί να μην αυξηθεί βάσει ιστορικών τιμών ή και να συρρικνωθεί. Επιπλέον, ο αριθμός πελατών με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα στις αγορές που στοχεύει ο Όμιλος είναι περιορισμένος. Την 31.12.2018 το ύψος του δανειακού χαρτοφυλακίου στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε €38,6 δισ., έναντι €40,9 δισ. την 31.12.2017. Οι εξελίξεις στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων της Τράπεζας θα επηρεαστούν, μεταξύ άλλων, από την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και την ομαλή εξέλιξη της περιόδου ενισχυμένης εποπτείας για την Ελλάδα η οποία ενεργοποιήθηκε την 21 Νοεμβρίου 2018 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η συνεχιζόμενη συρρίκνωση του

χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, σε συνδυασμό με τα ληξιπρόθεσμα δάνεια, ενδέχεται να περιορίσει τα καθαρά έσοδα από τόκους της Τράπεζας, γεγονός που ενδέχεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Τα λειτουργικά συστήματα και τα δίκτυα του Ομίλου υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους κυβερνοασφάλειας ή άλλους τεχνολογικούς κινδύνους, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών πελατών ή συνεργατών, πρόσθετες δαπάνες, βλάβη στην εταιρική φήμη, την επιβολή κανονιστικών κυρώσεων και οικονομικές ζημιές για τον Όμιλο.

Ορισμένες από τις δραστηριότητες του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανατίθενται σε τρίτους, βασίζονται στην ασφαλή επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση εμπιστευτικών και άλλων πληροφοριών. Ο Όμιλος διατηρεί μεγάλο αριθμό προσωπικών και άλλων πληροφοριών που αφορούν ιδιώτες, εταιρικούς και κυβερνητικούς πελάτες του, και πρέπει να καταγράφει, να επεξεργάζεται και να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια και ασφάλεια τις εκτεταμένες συναλλαγές στους λογαριασμούς τους. Η σωστή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών, οι οικονομικοί έλεγχοι και οι έλεγχοι των κυρώσεων, η διαχείριση κινδύνων, η πιστωτική ανάλυση και η υποβολή εκθέσεων, η λογιστική, η εξυπηρέτηση πελατών και άλλα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και τα δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ των υποκαταστημάτων και των κύριων κέντρων επεξεργασίας δεδομένων είναι κρίσιμα για τις δραστηριότητες του Ομίλου. Αυτές οι δραστηριότητες ήταν και θα συνεχίσουν να είναι εκτεθειμένες σε αυξανόμενο κίνδυνο κυβερνοεπιθέσεων. Τα πληροφοριακά συστήματα, το λογισμικό και τα δίκτυα του Ομίλου ήταν και θα εξακολουθήσουν να είναι εκτεθειμένα σε τεχνολογικές αστοχίες ή κυβερνοαπειλές, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά, της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης, της σκόπιμης ή ακούσιας απώλειας ή καταστροφής δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων εμπιστευτικών πληροφοριών πελατών), των ιών υπολογιστών ή άλλων κακόβουλων λογισμικών, και άλλων συμβάντων. Εάν συμβεί ένα ή περισσότερα από αυτά τα γεγονότα, θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών πελατών ή εταιρειών, και διακοπές ή δυσλειτουργίες στις εργασίες του Ομίλου, των πελατών του ή τρίτων, θέτοντας σε κίνδυνο τη φήμη του Ομίλου έναντι των πελατών του και της αγοράς, και ενδεχομένως επιφέροντας κανονιστικές κυρώσεις και οικονομικές αξιώσεις, τόσο έναντι του Ομίλου όσο και έναντι των πελατών του. Αν και ο Όμιλος διατηρεί ασφαλιστική κάλυψη που μπορεί, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του ασφαλιστηρίου, να καλύπτει ορισμένες πτυχές των επιπτώσεων των κινδύνων κυβερνοασφάλειας, όπως η απάτη και το οικονομικό έγκλημα, η συγκεκριμένη ασφαλιστική κάλυψη μπορεί να έχει περιορισμούς στην έγκαιρη και πλήρη κάλυψη των ζημιών.

Ενδέχεται να επιβληθούν επιπρόσθετοι φόροι στον Όμιλο.

Τυχόν επιπρόσθετοι φόροι που θα επιβληθούν στον Όμιλο στο μέλλον ή τυχόν αυξήσεις των φορολογικών συντελεστών ενδέχεται να έχουν σημαντική δυσμενή επίπτωση στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και τις προοπτικές του Ομίλου.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Μετοχές

Οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση στην αξία των Κοινών Μετοχών.

Η αγοραία αξία των Μετοχών που διαπραγματεύονται στο Χ.Α. εκφράζεται σε ευρώ. Διακυμάνσεις στη συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ και άλλων νομισμάτων, μπορεί να επηρεάσουν την αξία των Μετοχών στο τοπικό νόμισμα των επενδυτών σε τρίτες χώρες που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νόμισμά τους. Επιπλέον, τα μερίσματα σε μετρητά καταβάλλονται στους κατόχους των Μετοχών σε ευρώ και γι' αυτό υπόκεινται στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών όταν μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα των επενδυτών.

Το Χρηματιστήριο Αθηνών παρουσιάζει χαμηλότερη ρευστότητα σε σχέση με άλλα μεγάλα διεθνή χρηματιστήρια.

Η μόνη αγορά διαπραγμάτευσης των Μετοχών είναι το Χ.Α., το οποίο έχει χαμηλότερη ρευστότητα σε σχέση με άλλες σημαντικές αγορές στη Δυτική Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, ιδιαίτερα υπό τις παρούσες χρηματοοικονομικές συνθήκες για τη χώρα. Η εμπορευσιμότητα των Μετοχών ενδέχεται να μειωθεί μελλοντικά. Η Τράπεζα δεν μπορεί να παράσχει εγγυήσεις σχετικά με τη μελλοντική ρευστότητα της αγοράς για τις μετοχές της.

Η χρηματιστηριακή τιμή των Μετοχών παρουσίαζε και ενδέχεται να παρουσιάζει διακυμάνσεις.

Η χρηματιστηριακή τιμή των Μετοχών παρουσίασε σημαντικές διακυμάνσεις στο παρελθόν και ενδέχεται να παρουσιάσει και στο μέλλον έντονες διακυμάνσεις εξαιτίας πολυάριθμων παραγόντων, ορισμένοι εκ των οποίων είναι εκτός του ελέγχου της Τράπεζας. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν τους παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα αλλά και τους ακόλουθους:

- η γενική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και το έλλειμμα του προϋπολογισμού,
- η σταθερότητα της Ευρωζώνης,
- η κατάσταση της οικονομίας κάθε άλλης χώρας όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- οι πραγματικές ή αναμενόμενες διακυμάνσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα του Ομίλου,
- τα λειτουργικά αποτελέσματα των ανταγωνιστών του Ομίλου,
- η ρευστότητα παραγώγων μέσων που είναι μετατρέψιμα σε, ή ανταλλάξιμα με Μετοχές,
- πιθανές αλλαγές στην ημεδαπή και διεθνή δημοσιονομική και νομισματική πολιτική,
- ενδεχόμενες αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο των τραπεζών,
- οι αναμενόμενες ή πραγματοποιηθείσες πωλήσεις μεγάλου αριθμού Κοινών Μετοχών στην αγορά,
- οι μεταβολές στις χρηματοοικονομικές εκτιμήσεις των αναλυτών,
- αλλαγές στη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη κινδύνου γενικά και στο ενδιαφέρον τους ως προς λιγότερο αναπτυγμένες κεφαλαιαγορές, ειδικότερα,
- οι συνθήκες και οι τάσεις του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα και διεθνώς,
- η γενικότερη κατάσταση των αγορών κινητών αξιών (ειδικά στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της ΝΑ Ευρώπης και στους τομείς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών) και
- οι πολιτικές συνθήκες και η σταθερότητα στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη.

Οι μέτοχοι δεν δύναται να διασφαλιστούν, ρητά ή σιωπηρά, ότι θα τους επιστραφεί το ποσό της επένδυσής τους στις μετοχές της Εταιρείας.

Οι Μετοχές υπόκεινται στην άσκηση του μέτρου της αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in) από την αρμόδια αρχή εξυγίανσης που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απομείωση της αξίας τους.

Η BRRD ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο δυνάμει του Ν. 4335/2015 και παρέχει στις αρχές εξυγίανσης ένα σύνολο μέτρων και εξουσιών για την έγκαιρη παρέμβαση στο αρχικό στάδιο αφερεγγυότητας ή της επαπειλούμενης αφερεγγυότητας ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση των κρίσιμης σημασίας χρηματοοικονομικών και οικονομικών λειτουργιών του, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τον αντίκτυπο της αφερεγγυότητας του ιδρύματος στην οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα και τη συνεισφορά των φορολογούμενων σε αναδιρθρώσεις παθητικού τραπεζών ή και την έκθεση τους σε ζημιές.

Αυτά τα μέτρα και οι εξουσίες περιλαμβάνουν την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων και το μέτρο της αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in). Η εξουσία απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων επιτρέπει στις αρχές εξυγίανσης να ακυρώνουν μέρος ή το σύνολο του ονομαστικού ποσού κεφαλαίου των κεφαλαιακών μέσων ή και να μετατρέπουν κεφαλαιακά μέσα σε στοιχεία κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1, όταν, σε διαφορετική περίπτωση, το ίδρυμα δεν θα ήταν πλέον βιώσιμο. Η Τράπεζα της

Ελλάδος (και εάν χρησιμοποιηθεί δημόσια κεφαλαιακή στήριξη, το Υπουργείο Οικονομικών) μπορεί να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με την κατάταξη των απαιτήσεων στις συνήθεις διαδικασίες αφερεγγυότητας που εφαρμόζονται στις τράπεζες, έτσι ώστε τα μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 να απομειωθούν πριν τα πρόσθετα μέσα κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 και τα μέσα κεφαλαίου της Κατηγορίας 2, διαδοχικά, απομειωθούν ή μετατραπούν σε στοιχεία κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1. Οι εξουσίες απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων δεν περιλαμβάνουν μηχανισμό που να διασφαλίζει ότι κανένας πιστωτής δε θα υποστεί μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα υφίστατο σε περίπτωση εκκαθάρισης του ιδρύματος.

Ομοίως, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις εξυγίανσης, η Τράπεζα της Ελλάδος, ή όταν χρησιμοποιείται δημόσια κεφαλαιακή στήριξη, το Υπουργείο Οικονομικών, ενδέχεται να χρησιμοποιήσει το εργαλείο αναδιάρθρωσης παθητικού για να ακυρώσει μέρος ή το σύνολο του ποσού κεφαλαίου ορισμένων μη εξασφαλισμένων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος ή και να μετατρέψει ορισμένες απαιτήσεις σε άλλο μέσο, μεταξύ των οποίων και σε κοινές μετοχές του ιδρύματος που θα εξυγιανθεί. Η αρχή εξυγίανσης οφείλει να εφαρμόζει το εργαλείο αναδιάρθρωσης παθητικού σύμφωνα με συγκεκριμένη σειρά προτίμησης. Ειδικότερα, ο Ν. 4335/2015 υποχρεώνει την αρχή εξυγίανσης να απομειώσει ή να μετατρέψει υποχρεώσεις με την ακόλουθη σειρά: (i) στοιχεία κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1, (ii) πρόσθετα μέσα της Κατηγορίας 1, (iii) μέσα της Κατηγορίας 2, (iv) άλλες υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης που δεν είναι αποδεκτές ως πρόσθετα μέσα της Κατηγορίας 1 ή μέσα της Κατηγορίας 2, και (v) επιλέξιμες υποχρεώσεις με εξοφλητική προτεραιότητα (senior claims). Το εργαλείο της αναδιάρθρωσης παθητικού περιλαμβάνει ακόμη μηχανισμό που διασφαλίζει ότι κανένας πιστωτής δε θα υποστεί μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα υφίστατο σε περίπτωση εκκαθάρισης του ιδρύματος. Επομένως, η εξουσία της απομείωσης κεφαλαιακών μέσων ή το εργαλείο αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in) δύνανται να εφαρμοστούν στις Μετοχές και, στο πλαίσιο αυτό, ενδέχεται η αξία τους να απομειωθεί εν μέρει ή στο σύνολό της. Δυνητικοί επενδυτές στις Μετοχές, θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τον κίνδυνο απώλειας του συνόλου της επένδυσής τους εάν εφαρμοστεί η εξουσία απομείωσης κεφαλαιακών μέσων ή το μέσο αναδιάρθρωσης παθητικού οποτεδήποτε ή τον κίνδυνο οι Μετοχές να είναι πολύ μικρής αξίας κατά το χρόνο ακύρωσης. Για αναλυτική περιγραφή του πλαισίου της BRRD, βλ. και ενότητα 3.24.3 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα - Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων» του παρόντος Εγγράφου.

Οι συνθήκες υπό τις οποίες η αρμόδια αρχή εξυγίανσης θα ασκούσε το μέτρο της αναδιάρθρωσης παθητικού ή άλλα μέτρα εξυγίανσης σύμφωνα με το Ν. 4335/2015 ή με μελλοντικές νομοθετικές ή κανονιστικές προτάσεις είναι αβέβαιες και αυτή η αβεβαιότητα ενδέχεται να έχει επίπτωση στην αξία των Μετοχών.

Επί του παρόντος, υφίσταται σημαντική αβεβαιότητα ως προς την τελική φύση και το πεδίο εφαρμογής των εξουσιών εξυγίανσης σύμφωνα με το Ν. 4335/2015 (και αυτή η σημαντική αβεβαιότητα ενδέχεται να προκύψει αναφορικά με οποιοσδήποτε άλλες εξουσίες και μέτρα εξυγίανσης που πιθανώς θεσπιστούν δυνάμει μελλοντικών νομοθετικών ή κανονιστικών προτάσεων), καθώς και ως προς την επίπτωση που θα είχε η άσκηση των εξουσιών αυτών στην Τράπεζα και στις κινητές αξίες που έχουν εκδοθεί από αυτήν (συμπεριλαμβανομένων των Μετοχών) και από άλλα μέλη του Ομίλου. Για παράδειγμα, αν και η άσκηση της εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων ή η εφαρμογή άλλων μέτρων εξυγίανσης σύμφωνα με το Ν. 4335/2015 τελεί υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτόν, δεν είναι βέβαιο ποιους συγκεκριμένους παράγοντες (στους οποίους συμπεριλαμβάνονται, ενδεικτικά, παράγοντες που εκφεύγουν του ελέγχου της Τράπεζας ή που δεν σχετίζονται άμεσα με αυτήν) θα λάβει υπόψη της η αρχή εξυγίανσης κατά τη λήψη απόφασης για την άσκηση αυτών των εξουσιών έναντι της Τράπεζας ή ως προς τις κινητές αξίες της. Οι επενδυτές ενδέχεται να μην έχουν τη δυνατότητα να ανατρέξουν σε δημοσίως διαθέσιμα κριτήρια ώστε να προβλέψουν την πιθανότητα άσκησης αυτών των εξουσιών εξυγίανσης και, συνεπώς, τις ενδεχόμενες επιπτώσεις τους στην Τράπεζα και στις Μετοχές. Συνακόλουθα, δεν είναι επί του παρόντος δυνατόν να αξιολογηθεί ο πλήρης αντίκτυπος που θα είχε οποιοδήποτε μέτρο εξυγίανσης ή η άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας εξυγίανσης στην Τράπεζα δυνάμει του Ν. 4335/2015 ή άλλου νομοθετήματος ή κανονιστικής διάταξης, και η Τράπεζα ουδόλως δύναται να διαβεβαιώσει ότι οποιαδήποτε προβλεπόμενη σχετική ενέργεια δεν θα επιδράσει αρνητικά στα δικαιώματα, στην τιμή ή στην αξία της επένδυσης των επενδυτών.

Εάν ληφθούν μέτρα ή ενέργειες εξυγίανσης ή ασκηθούν εξουσίες εξυγίανσης σύμφωνα με το Ν. 4335/2015, οι έχοντες έννομο συμφέρον, όπως μέτοχοι και πιστωτές, θα μπορούν να εγείρουν νομικές αμφισβητήσεις. Σε ορισμένες από αυτές τις διαδικασίες επετεύχθη η αναγνώριση του μη εκτελεστού των εννόμων αποτελεσμάτων των σκοπούμενων μέτρων εξυγίανσης και αυτό το γεγονός ενδέχεται να επιδράσει στην αναγνώριση των μέτρων αυτών ως εκτελεστών από σχετικές τρίτες χώρες που τελούν υπό διαφορετικό νομικό καθεστώς. Εάν κινηθούν νομικές διαδικασίες σε βάρος μέτρων εξυγίανσης ή μέτρων που φέρονται ως μέτρα εξυγίανσης, αυτό το γεγονός ενδέχεται να έχει επίπτωση στη ρευστότητα, στην αποτίμηση και στην τιμή των κινητών αξιών που έχει εκδώσει η Τράπεζα (συμπεριλαμβανομένων των Μετοχών) ή άλλα μέλη του Ομίλου μέχρις ότου εκδοθεί δικαστική απόφαση επί του οικείου θέματος. Εν τέλει, ορισμένα μέτρα εξυγίανσης θα μπορούσαν να ακυρωθούν ή να παύσουν να παράγουν έννομα αποτελέσματα και να είναι αναγκαίο να ληφθούν πρόσθετα μέτρα εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών για την ανατροπή των εννόμων αποτελεσμάτων των μέτρων εξυγίανσης που αμφισβητήθηκαν.

Οι επενδυτές θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι εάν εφαρμοστούν μέτρα εξυγίανσης, και ιδίως το μέτρο της αναδιάρθρωσης παθητικού, ενδέχεται να απολέσουν το σύνολο της επένδυσής τους ή να υποστούν, σε περίπτωση μετατροπής κεφαλαιακών μέσων ή επιλέξιμων υποχρεώσεων του ιδρύματος, σε Μετοχές ή άλλους τίτλους ιδιοκτησίας, σημαντική απίσχναση της συμμετοχής τους. Η αξία των Μετοχών που θα υφίστανται μετά τη λήψη μέτρου εξυγίανσης ενδέχεται να είναι μικρή κατά το χρόνο λήψης τέτοιου μέτρου, ή η αξία τους να μειωθεί μεταγενέστερα συνεπεία νομικών διαδικασιών ή για άλλο λόγο. Η διαπραγμάτευση μιας μετοχής, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, της ρευστότητας και της μεταβλητότητάς της, μπορεί επίσης να επηρεαστεί όταν επαπειλείται η λήψη μέτρου εξυγίανσης ή ο κίνδυνος νομικών διαδικασιών. Συνεπώς, η διαπραγμάτευση των Μετοχών ενδέχεται να μην ακολουθήσει τη χρηματιστηριακή συμπεριφορά ή τα πρότυπα άλλου τύπου μετοχών υπό οποιοσδήποτε συνθήκες της αγοράς. Επιπροσθέτως, στο μέτρο που ληφθεί οποιαδήποτε ενέργεια εξυγίανσης δυνάμει του Ν. 4335/2015 ή άλλως, οι Μετοχές ενδέχεται να παύσουν να πληρούν τις προϋποθέσεις εισαγωγής τους και εάν συντρέξει τέτοια περίπτωση ενδέχεται να διαγραφούν από το Χ.Α.

Τυχόν πωλήσεις μετοχών από τους βασικούς μετόχους ή τυχόν απόφαση της διοίκησης της Τράπεζας για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ή το ενδεχόμενο τέτοιων ενεργειών, ενδέχεται να επηρεάσουν τη χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Τράπεζας. Επίσης, η έκδοση νέων μετοχών πιθανόν να απομειώσει τη συμμετοχή των μετόχων στην Τράπεζα (dilution).

Η πώληση σημαντικού αριθμού μετοχών της Τράπεζας στο μέλλον ή τυχόν απόφαση της διοίκησης της Τράπεζας για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ή ακόμη και το ενδεχόμενο πραγματοποίησης τέτοιων ενεργειών, θα μπορούσαν να προκαλέσουν τη μείωση της χρηματιστηριακής τιμής των μετοχών.

Επιπρόσθετα, η περιορισμένη αγορά διαπραγμάτευσης των μετοχών της Τράπεζας, καθιστά ακόμη πιο πιθανή μια σημαντική μεταβολή της χρηματιστηριακής τιμής ως αποτέλεσμα των προαναφερθεισών ενεργειών. Η μείωση αυτή θα μπορούσε να υπονομεύσει τη δυνατότητα των λοιπών μετόχων να πωλήσουν τις μετοχές της Τράπεζας από καιρό εις καιρόν ή τουλάχιστον τη δυνατότητά τους να τις πωλήσουν σε τιμή που θεωρούν εύλογη. Στην περίπτωση που η Τράπεζα επιλέξει να αντλήσει κεφάλαια μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, ενδέχεται να απομειωθεί η συμμετοχή των υφιστάμενων μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Η έκδοση πρόσθετων Μετοχών ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, της μετατροπής του DTA σε DTC, ενδέχεται να επιφέρει απίσχναση των υπολοίπων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Μελλοντικές εκδόσεις Μετοχών ή άλλων τίτλων ενδέχεται να επιφέρουν απίσχναση των συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας και θα μπορούσαν να επηρεάσουν ουσιαστικά και δυσμενώς την τιμή των Μετοχών. Σύμφωνα με το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), ενδέχεται να απαιτηθεί η έκδοση πρόσθετων Μετοχών, ως αποτέλεσμα της μετατροπής κάποιων DTAs σε DTCs. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Τράπεζα διέθετε €3.927 εκατ. DTAs, τα οποία πληρούν τους όρους μετατροπής σε άμεσα εκτελεστές απαιτήσεις κατά του Ελληνικού Δημοσίου (DTCs) Η ενδεχόμενη απαίτηση (εφόσον πληρωθούν οι προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013) θα γεννηθεί με την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της οικείας τράπεζας για τη εκάστοτε φορολογική χρήση αρχής γενομένης από 31 Δεκεμβρίου 2016 και εφεξής και είναι δυνατόν να συμψηφιστεί έναντι του αντίστοιχου ποσού φόρου εισοδήματος της τράπεζας.

Όταν το ποσό του φόρου εισοδήματος δεν επαρκεί για το συμψηφισμό των DTCs, θα προκύψει δικαίωμα άμεσης επιστροφής υπέρ του οικείου πιστωτικού ιδρύματος έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για τυχόν εναπομένον, μη συμψηφισθέν ποσό DTCs. Για το σκοπό αυτό, θα δημιουργηθεί ένα ειδικό αποθεματικό ίσο προς 100% του συνόλου των DTCs που μετατράπηκαν (δηλαδή πριν συμψηφισθούν με το ποσό του φόρου εισοδήματος) αποκλειστικά για τους σκοπούς της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου και της έκδοσης τίτλων δικαιωμάτων μετατροπής σε μετοχές (warrants) χωρίς αντίτιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Τα εν λόγω δικαιώματα θα είναι μετατρέψιμα σε νέες κοινές μετοχές και ελεύθερα μεταβιβάσιμα. Οι υφιστάμενοι μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προαίρεσης αγοράς εντός εύλογου χρονικού διαστήματος με βάση τη συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο κατά το χρόνο έκδοσης των δικαιωμάτων αυτών. Επιπλέον, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2103, όπως έχει τροποποιηθεί, προβλέπει την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση ζητημάτων σε σχέση με την εφαρμογή του καθεστώτος για τις DTAs και τις DTCs, συμπεριλαμβανομένων των βασικών όρων που θα διέπουν τα δικαιώματα μετατροπής, τη διαδικασία μεταβίβασης, την αξία μεταβίβασης, το χρόνο και τη διαδικασία για την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς από τους μετόχους των οικείων πιστωτικών ιδρυμάτων και το χρόνο κατά τον οποίο αυτά θα είναι δεκτικά διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά. Βλ. επίσης την ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα - Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις - Κανονιστική αντιμετώπιση - Περίληψη της Ελληνικής νομοθεσίας» και ενότητα «Κίνδυνοι που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου» - «Ενδέχεται να μην επιτραπεί στον Όμιλο να συνεχίσει να αναγνωρίζει σημαντικό μέρος των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ ως εποπτικά κεφάλαια, γεγονός που ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη χρηματοοικονομική κατάστασή του» του παρόντος Εγγράφου. Κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου, η έκδοση της προαναφερθείσας Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου εκκρεμεί και δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί ο αντίκτυπος αυτής ως προς τυχόν μελλοντική απίσχναση των εκάστοτε κατόχων Μετοχών.

Τυχόν πρόσθετη έκδοση νέων Μετοχών θα μπορούσε να μειώσει την ανάλογη συμμετοχή και τα δικαιώματα ψήφου των μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

3 ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

3.1 Υπεύθυνα πρόσωπα

Το παρόν έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005 (στο εξής το «Έγγραφο») αποτελείται από α) το Περιληπτικό Σημείωμα β) τους Παράγοντες Κινδύνου, γ) το Έγγραφο Αναφοράς και δ) το Σημείωμα Μετοχικού Τίτλου.

Η σύνταξη και διάθεση του Εγγράφου έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κατά την από 17.05.2019 συνεδρίασή του, ενημερώθηκε για το περιεχόμενό του.

Το Έγγραφο περιέχει όλες τις πληροφορίες ισοδύναμες με εκείνες του Ενημερωτικού Δελτίου, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 809/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Τα φυσικά πρόσωπα από πλευράς Τράπεζας, τα οποία επιμελήθηκαν τη σύνταξη του Εγγράφου είναι οι κ.κ.:

- Απόστολος Καζάκος, Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου, Λεωφ. Αμαλίας 20 και Σουρή 5, ΤΚ 105 57, Αθήνα, τηλ. 210 – 3337000 και
- Χάρης Κοκολογιάννης, Γενικός Διευθυντής Finance Ομίλου (Group Chief Financial Officer), Λεωφ. Αμαλίας 20 και Σουρή 5, ΤΚ 105 57, Αθήνα, τηλ. 210 – 3337000.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και τα φυσικά πρόσωπα που επιμελήθηκαν της σύνταξης του Εγγράφου δηλώνουν ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν Έγγραφο το οποίο έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 3401/2005, είναι ισοδύναμες με αυτές που θα περιλαμβάνονταν σε ένα Ενημερωτικό Δελτίο, υπό την έννοια ότι, το παρόν Έγγραφο περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την εταιρική πράξη της συγχώνευσης με απορρόφηση από την «Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.» (στο εξής η «Τράπεζα» ή η «Eurobank» ή η «Απορροφώσα» ή ο «Εκδότης» ή η «Εκδότρια») της εταιρείας «Grivalia Properties A.E.E.A.Π.» (στο εξής η «Grivalia» ή η «Απορροφώμενη» και από κοινού με τη Eurobank οι «Συγχωνευόμενες Εταιρείες»), (στο εξής η «Συγχώνευση»). Επιπρόσθετα, βεβαιώνουν ότι αυτό έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και περιέχει κάθε πληροφορία της οποίας η δημοσιοποίηση προβλέπεται από τον εν λόγω Κανονισμό.

Η Τράπεζα, τα μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας και τα φυσικά πρόσωπα που επιμελήθηκαν, εκ μέρους της Τράπεζας, τη σύνταξη του Εγγράφου είναι υπεύθυνοι για το σύνολο των οικονομικών καταστάσεων που έχουν περιληφθεί στο Έγγραφο.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2017, και 2018 περιλαμβάνονται στο παρόν Έγγραφο, όπως προβλέπεται από την ενότητα 20.1 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 809/2004, συντάχθηκαν από την Τράπεζα βάσει των Δ.Π.Χ.Α., έχουν ελεγχθεί από Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές. Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017 έχουν εγκριθεί από την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων της Τράπεζας που συνεδρίασε στις 10.07.2018, ενώ οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 έχουν εγκριθεί με την από 29.03.2019 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Η Τράπεζα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και τα φυσικά πρόσωπα, εκ μέρους της Τράπεζας, που επιμελήθηκαν τη σύνταξη του Εγγράφου, δηλώνουν ότι έχουν λάβει γνώση και συμφωνούν με το περιεχόμενό του και βεβαιώνουν υπεύθυνα ότι, αφού έλαβαν κάθε εύλογο μέτρο για το σκοπό αυτό, οι πληροφορίες που περιέχονται στο Έγγραφο είναι, καθόσον γνωρίζουν αληθείς και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να αλλοιώνουν το περιεχόμενό του.

Το Έγγραφο θα είναι διαθέσιμο στο επενδυτικό κοινό, σύμφωνα με το άρθρο 14, παρ. 2 του Ν.3401/2005, όπως ισχύει, σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. - Χρηματιστήριο Αθηνών» (athexgroup.gr/el/web/guest/companies-new-listings), της «Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς» (www.hcmc.gr/el_GR/web/portal/elib/deltia), στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi-ependuton/enimerosi-metoxon-eurobank/enimerotika->

deltia/enimerotika-deltia-tis-trapezas-eurobank-ergasias/eggrafo-auksisis-metoxikou-kefalaiou-apo-sugxoneusi-grivalia) και της Grivalia (<https://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/05/AuxisiMetoxikouEurobankSygxwneusiGrivalia.pdf>).

Το Έγγραφο, εφόσον ζητείται από τους επενδυτές, χορηγείται δωρεάν, κατόπιν αιτήσεως τους, σε έντυπη μορφή, στα γραφεία της Τράπεζας στη διεύθυνση Φιλελλήνων 10, ΤΚ 105 57, Αθήνα.

3.2 Τακτικός έλεγχος

3.2.1 Τράπεζα Eurobank Ergasias

Η Eurobank ελέγχεται από τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για την χρήση 2017 έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία «ΠράιςΓουττερχαους Κούπερς Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία» (Λ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι, Α.Μ. ΣΟΕΛ 113) και ειδικότερα από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή κ. Κωνσταντίνο Μιχαλάτο (Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701).

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για την χρήση 2018 έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. (Α.Μ. ΣΟΕΛ 114), Στρατηγού Τόμπρα 3, 153 42 Αγία Παρασκευή και ειδικότερα από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή κ. Χαράλαμπο Συρούνη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 19071).

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν από την Τράπεζα βάσει των Δ.Π.Χ.Α. Σημειώνεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει τα Δ.Π.Χ.Α. από την 1η Ιανουαρίου 2005.

Οι εκθέσεις ελέγχου της PWC και της KPMG επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, των οποίων αποτελούν μέρος, θα πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με αυτές τις οικονομικές καταστάσεις και περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Eurobank, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.eurobank.gr.

Ουδείς από τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές έχει παραιτηθεί ή ανακληθεί από την άσκηση των καθηκόντων του για την περίοδο που καλύπτουν οι ιστορικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες (ήτοι 2017 και 2018) ούτε συνδέεται και δεν διατηρεί οποιοδήποτε συμφέρον ή σχέση με την Τράπεζα.

Ακολούθως, παρατίθενται αυτούσιες οι εκθέσεις ελέγχου επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018.

Χρήση 2017

«ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Τράπεζας «Eurobank Ergasias A.E.»

Έκθεση ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας 'Eurobank Ergasias A.E.' ('Τράπεζα'), που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο V της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας 'Eurobank Ergasias A.E.' ('Όμιλος'), που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο IV της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και την κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή και τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν την περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών, καθώς και τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή και τις σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν την περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και την ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την χρηματοοικονομική

επίδοση της Τράπεζας και την ενοποιημένη χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και τις ταμειακές ροές της Τράπεζας και τις ενοποιημένες ταμειακές ροές του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στην Σημείωση 46 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων και στην Σημείωση 51 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύριο θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχο μας το κύριο θέμα ελέγχου
<p>Πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών (Οικονομικές καταστάσεις και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)</p> <p>Εστιάσαμε στην εν λόγω περιοχή λόγω της σύνθετης και υποκειμενικής φύσης του υπολογισμού της πρόβλεψης. Η πρόβλεψη απομείωσης αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της διοίκησης για τις ζημιές που έχουν προκύψει στα δανειακά χαρτοφυλάκια.</p> <p>Για τον προσδιορισμό του χρονικού σημείου που θα αναγνωριστεί η απομείωση, όπως και για την εκτίμηση του ποσού της πρόβλεψης που απαιτείται για τυχόν ζημιόγωνα γεγονότα, που έχουν λάβει χώρα μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού,</p>	<p>Κατανοήσαμε τις διαδικασίες που εφαρμόζει η διοίκηση και εξετάσαμε τις κύριες δικλίδες που σχετίζονται με τα δεδομένα και τους υπολογισμούς της απομείωσης, συμπεριλαμβανομένων:</p> <ul style="list-style-type: none">- των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζονται στην πιστοδοτική διαδικασία τόσο στη λιανική τραπεζική όσο και στους επιχειρηματικούς πελάτες,- των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου,- της κατηγοριοποίησης των δανειοληπτών βάσει των χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου,- του εντοπισμού γεγονότος που συνεπάγεται απομείωση, και

απαιτούνται σημαντικές κρίσεις.

Ο υπολογισμός των προβλέψεων απομείωσης για μεμονωμένα δάνεια που είναι σημαντικά πραγματοποιείται σε ατομική βάση. Όλα τα υπόλοιπα δάνεια που δεν είναι σημαντικά σε μεμονωμένο επίπεδο ή τα μεμονωμένα δάνεια που είναι σημαντικά αλλά κρίθηκε ότι δεν έχουν υποστεί απομείωση, κατόπιν της ατομικής αξιολόγησης, συμπεριλήφθηκαν σε ομάδες δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά και αξιολογήθηκαν σε συλλογική βάση χρησιμοποιώντας υποδείγματα απομείωσης για κάθε χαρτοφυλάκιο ξεχωριστά.

Λιανική τραπεζική

Η πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις του χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής προσδιορίζεται κατά κύριο λόγο σε συλλογική βάση. Στις κυριότερες παραδοχές και κρίσεις στις οποίες στηρίζεται ο υπολογισμός περιλαμβάνονται η πιθανότητα αθέτησης, η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης και η χρονική περίοδος μεταξύ της εμφάνισης ενός ζημιογόνου γεγονότος απομείωσης και της ημερομηνίας που αυτό αναγνωρίζεται.

Οι παραδοχές αυτές διαμορφώνονται βάσει των ιστορικών παρατηρήσεων και άλλων δεδομένων που είναι διαθέσιμα κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Η διοίκηση αναπροσαρμόζει τα αποτελέσματα των υποδειγμάτων απομείωσης όταν θεωρεί ότι οι παραδοχές που έχουν προκύψει με βάση τις ιστορικές παρατηρήσεις δεν είναι κατάλληλες, είτε λόγω νέων πληροφοριών που τίθενται στη διάθεσή της είτε λόγω αδυναμίας των υποδειγμάτων να αποτυπώσουν τους κινδύνους του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Επιχειρηματικοί πελάτες

Η πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών πελατών προσδιορίζεται κατά κύριο λόγο σε ατομική βάση. Οι κυριότερες παραδοχές και κρίσεις που διαμορφώθηκαν από τη διοίκηση για τη μεμονωμένη αξιολόγηση ήταν οι ακόλουθες:

- πότε υπάρχει ένδειξη απομείωσης,
- εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που σχετίζονται με το δάνειο, και
- αποτίμηση και αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εξασφαλίσεων.

- της ύπαρξης και της αποτίμησης εξασφαλίσεων.

Δεν εντοπίσαμε σημαντικές εξαιρέσεις στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και στην αποτελεσματικότητα των εν λόγω δικλίδων. Συνεπώς, στηριχθήκαμε σε αυτές τις δικλίδες για τους σκοπούς του ελέγχου μας.

Επίσης, πραγματοποιήσαμε τις διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης που περιγράφονται κατωτέρω.

Λιανική τραπεζική

Για την απομείωση που προσδιορίστηκε σε συλλογικό επίπεδο, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και των υποδειγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης. Για τον σκοπό αυτό, ελέγξαμε την καταλληλότητα της ομαδοποίησης των χαρτοφυλακίων βάσει συγκεκριμένων πιστωτικών χαρακτηριστικών, ενώ διερευνήσαμε και το κατά πόσο οι ιστορικές παρατηρήσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν κατάλληλες για τις τρέχουσες περιστάσεις.

Ελέγξαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων των συστημάτων και των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στα υποδείγματα απομείωσης, επαληθεύοντας τα στοιχεία με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν και επανεκτελώντας τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης.

Αξιολογήσαμε και ελέγξαμε την καταλληλότητα των κρίσεων της διοίκησης σε σχέση με τις κύριες παραδοχές και εξετάσαμε δειγματοληπτικά τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στα υποδείγματα.

Επίσης, αξιολογήσαμε το κατά πόσο οι ρυθμίσεις δανείων προς τους πελάτες είχαν ληφθεί υπόψη στο υπόδειγμα απομείωσης και ελέγξαμε την πληρότητα και την καταλληλότητα των αναπροσαρμοσμένων παραμέτρων που χρησιμοποίησε η διοίκηση σε συγκεκριμένες περιστάσεις, καθώς και άλλους παράγοντες που ενδεχομένως δεν αντανακλώνται επαρκώς στο υπόδειγμα απομείωσης.

Επίσης, σε ό,τι αφορά το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών της λιανικής τραπεζικής σε ελβετικά φράγκα, αξιολογήσαμε τις πρόσφατες εξελίξεις και τις δικαστικές αποφάσεις που σχετίζονται με μια σειρά αγωγών εναντίον της Τράπεζας (σημείωση 43 των οικονομικών καταστάσεων και σημείωση 47 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Με βάση τις διαδικασίες που διενεργήσαμε και τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι

<p>Για τα δάνεια που έχει κριθεί ότι δεν έχουν υποστεί απομείωση, υπολογίζεται απομείωση σε συλλογική βάση για να καλυφθούν τυχόν ζημιές που δεν έχουν εντοπισθεί (δηλ. ζημιές που έχουν λάβει χώρα αλλά δεν έχουν ακόμη αναφερθεί), λαμβάνοντας υπόψη τις κυριότερες παραδοχές και κρίσεις (δηλ. την πιθανότητα αθέτησης και τη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης) που έχουν χρησιμοποιηθεί για δάνεια με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.</p> <p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις για την πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και τις σημειώσεις για τις προβλέψεις απομείωσης δανείων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3.1, 7.2.1 και 22 των οικονομικών καταστάσεων και στις σημειώσεις 3.1, 7.2.1 και 25 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>μεθοδολογίες που εφαρμόστηκαν είναι κατάλληλες και οι κύριες παραδοχές και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στα υποδείγματα ήταν εύλογα.</p> <p>Επιχειρηματικοί πελάτες</p> <p>Αξιολογήσαμε τα κριτήρια προσδιορισμού του κατά πόσο είχε λάβει χώρα κάποιο ζημιόγONO γεγονός και, ως εκ τούτου, το πόσο αναγκαίος ήταν ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών για τη μεμονωμένη πρόβλεψη απομείωσης. Εξετάσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων των συστημάτων και των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στα υποδείγματα απομείωσης, επαληθεύοντας τα στοιχεία με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν.</p> <p>Για ένα δείγμα δανείων για τα οποία έχει αναγνωριστεί απομείωση σε ατομική βάση, εξετάσαμε τις τελευταίες εξελίξεις και τις συγκεκριμένες περιστάσεις του κάθε δανειολήπτη και αξιολογήσαμε το εύλογο των κύριων παραδοχών και της πρόβλεψης απομείωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και την αξία των υφιστάμενων εξασφαλίσεων.</p> <p>Εξετάσαμε ένα δείγμα εξυπηρετούμενων δανείων για να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση για τον έγκαιρο εντοπισμό περιπτώσεων απομείωσης. Για τα δάνεια που δεν αναγνωρίστηκε απομείωση σε ατομική βάση, επιβεβαιώσαμε ότι συμπεριλήφθηκαν σε ξεχωριστή ομάδα δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και ότι αξιολογήθηκαν σε συλλογικό επίπεδο για απομείωση.</p> <p>Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στα υποδείγματα ήταν κατάλληλα και ότι οι κύριες παραδοχές ήταν εύλογες.</p>
<p>Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (Οικονομικές Καταστάσεις και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)</p> <p>Εστίασαμε στην εν λόγω περιοχή λόγω του μεγέθους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (4,8 δισ. ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2017 στις οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις) και λόγω του ότι η αξιολόγηση ανακτησιμότητας που πραγματοποιήθηκε από τη διοίκηση είναι σύνθετη</p>	<p>Εξετάσαμε τις παραδοχές που χρησιμοποίησε η διοίκηση για να εκτιμήσει την πιθανότητα ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που έχουν αναγνωριστεί στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2017 μέσω μελλοντικών φορολογητέων κερδών.</p> <p>Αξιολογήσαμε το εύλογο των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για το επιχειρηματικό πλάνο ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - συγκρίνοντας με τις δικές μας ανεξάρτητες

και χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ώστε να μπορέσει να τεκμηριώσει μια άσκηση φορολογικού σχεδιασμού, που βασίζεται κατά κύριο λόγο στο τελευταίο επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος είναι πιθανό να επηρεαστεί από τους κινδύνους και την αβεβαιότητα που πηγάζουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος αναγνωρίζουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα φορολογητέα κέρδη τα οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθούν έναντι αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών και εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Οι διαφορές αυτές αφορούν κυρίως: (α) ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή της Τράπεζας και του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (PSI+) και στο πρόγραμμα επαναγοράς του ελληνικού χρέους, οι οποίες αποσβένονται ξεκινώντας από το 2012 και για τα επόμενα 30 έτη για φορολογικούς σκοπούς και (β) ζημιές που προκύπτουν από απομείωση δανείων, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές χρήσεις χωρίς συγκεκριμένους χρονικούς περιορισμούς, σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξαρτάται από τη δυνατότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν μελλοντικά επαρκή φορολογητέα κέρδη που δύνανται να χρησιμοποιηθούν έναντι εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και φορολογικών ζημιών (πριν αυτές λήξουν).

Η αξιολόγηση από μέρους της διοίκησης του κατά πόσο θα υπάρξουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:

- παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου, σε σχέση με εκτιμήσεις για τις μελλοντικές επιδόσεις που σχετίζονται με τον προσδιορισμό των αναμενόμενων φορολογητέων κερδών στο μέλλον,
- προβλέψεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, και
- προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη

προσδοκίες που έχουν βασιστεί στη γνώση του κλάδου και στην κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας,

- πραγματοποιώντας μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμησης μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της Τράπεζας και του Ομίλου.

Για τους σκοπούς της αξιολόγησής μας επί της ανακτησιμότητας, ελέγξαμε τις προσαρμογές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη, με την υποστήριξη εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα, ενώ εξετάσαμε και τη συνέπεια με τις προηγούμενες χρήσεις. Οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημιάς από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διαγραφές οφειλών πιστούχων.

Επίσης, εξετάσαμε την ακρίβεια προηγούμενων παραδοχών της διοίκησης, συγκρίνοντάς τις με τα πραγματικά αποτελέσματα που έχουν αναφερθεί.

Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων.

Με βάση τις διαδικασίες μας, θεωρήσαμε ότι οι κρίσεις και οι παραδοχές της διοίκησης σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ήταν εύλογες.

<p>(όπως εκτιμώνται στο επιχειρηματικό πλάνο) για να συνάγεται το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις.</p> <p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις για το φόρο εισοδήματος και την σημείωση για τον Αναβαλλόμενο Φόρο, μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3.4 και 16 των οικονομικών καταστάσεων και στις σημειώσεις 3.5 και 16 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	
<p>Γνωστοποίηση για την εκτιμώμενη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (Οικονομικές Καταστάσεις και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)</p> <p>Το ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα' ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2018, αντικαθιστώντας το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Εστιάσαμε σε αυτή την περιοχή λόγω της επίδρασης που αναμένεται να έχει το νέο πρότυπο στο επιχειρηματικό μοντέλο, τις διαδικασίες, τα δεδομένα, τις δικλίδες, τις ροές και τα πληροφοριακά συστήματα σε ένα πλήθος εκφάνσεων της επιχειρησιακής λειτουργίας και λόγω των σημαντικών κρίσεων που απαιτούνται από τη διοίκηση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Τα υποδείγματα αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι πιο πολύπλοκα από τα υπάρχοντα υποδείγματα (πραγματοποιημένων ζημιών) και απαιτούν σημαντικές κρίσεις για κάποιες κύριες παραμέτρους και παραδοχές πιστωτικού κινδύνου, καθώς και για δεδομένα που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο.</p> <p>Οι γνωστοποιήσεις που περιλήφθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του 2017, αντανακλούν την εκτιμώμενη επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9, με βάση τις λογιστικές πολιτικές, παραδοχές και κρίσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα.</p> <p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτιμώμενη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 και την αξιολόγηση της σχετικής επίδρασης, μπορείτε να ανατρέξετε στη σημείωση 2.1.2 των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p>	<p>Κατανοήσαμε τη διαδικασία που ακολούθησε η διοίκηση και τις κύριες δικλίδες για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και εστιάσαμε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - στην αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών και μεθοδολογιών, σχετικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση και την απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων, - στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην αναπόσβεστη αξία κτήσης, - στην αξιολόγηση της τεκμηρίωσης της ανάπτυξης και επαλήθευσης των υποδειγμάτων, τόσο για τη λιανική τραπεζική όσο και για τους επιχειρηματικούς πελάτες με την υποστήριξη εξειδικευμένων στελεχών μας στην κατάρτιση πιστωτικών υποδειγμάτων, - στην επισκόπηση προσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν από τη διοίκηση μετά την κατάρτιση των υποδειγμάτων, - στη μεταφορά των δεδομένων μεταξύ των λογιστικών συστημάτων και των εφαρμογών υπολογισμού της απομείωσης, - στην αξιολόγηση του εύλογου των κύριων προς επεξεργασία στοιχείων και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση πριν τη χρήση τους στο υπόδειγμα, και - στην κατανόηση της διαδικασίας υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς επανεκτελώντας ορισμένους υπολογισμούς ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι τα αποτελέσματα ήταν ορθά. <p>Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες και οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη της γνωστοποίησης μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, ήταν εύλογες.</p>

Χρήση των πληροφοριακών συστημάτων (Οικονομικές Καταστάσεις και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθενται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου.

Η ελεγκτική προσέγγιση στηρίζεται στην αποτελεσματικότητα των δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που είναι ζωτικής σημασίας όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη συνολική ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου, επισκοπώντας το σχεδιασμό των κυριότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τη διαχείριση προσβάσεων, αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (όπως εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), για τα συστήματα που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου, και εξετάσαμε τη λειτουργικότητα των προαναφερθεισών διαδικασιών και δικλίδων.

Επιπλέον, προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφορία (όπως σε δεδομένα και αναφορές) και στις αυτοματοποιημένες δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά, στηριχθήκαμε επίσης σε επιχειρησιακές δικλίδες και πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007), η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης και η Πληροφόρηση του ομίλου της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. για την περίοδο 1.1-31.12.2017 βάσει του άρθρου 6 του ν. 4374/2016 (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 43ββ του Κωδ.Ν. 2190/1920 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 αντιστοιχούν στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του Κωδ. Ν. 2190/1920,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητές τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε

λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαγινία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 01 Απριλίου 1998 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως

αναανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 20 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΠράιςγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Λεωφ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 17701»

Χρήση 2018

«Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E.

Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. (η «Τράπεζα»), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2018, τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές ροές τους για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέραμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου

**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχο μας
το σημαντικό θέμα ελέγχου**

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το σημαντικό θέμα ελέγχου
<p>Πρόβλεψη απομείωσης για τον πιστωτικό κίνδυνο από δάνεια και απαιτήσεις πελατών στο αναπόσβεστο κόστος</p> <p>Ο Όμιλος εφάρμοσε από 1 Ιανουαρίου 2018 το ΔΠΧΑ 9 που αντικατέστησε το ΔΛΠ 39. Το νέο αυτό πρότυπο είναι αρκετά σύνθετο καθώς απαιτεί από τον Όμιλο να αναγνωρίσει αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που απαιτούν σημαντική άσκηση κρίσης και εκτιμήσεων με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντική αύξηση της απομείωσης για απαιτήσεις δανείων από πελάτες στο αναπόσβεστο κόστος.</p> <p>Καθώς το 2018 ήταν η πρώτη χρήση εφαρμογής του νέου προτύπου δεν υπάρχει η απαραίτητη εμπειρία για την αξιολόγηση της ποιότητας του υπολογισμού της εκτίμησης σε σχέση με την οριστική ζημία. Για τον υπολογισμό της ζημιάς απαιτείται μεγάλος όγκος απαιτούμενων δεδομένων από διάφορες πηγές και συστήματα που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ξανά για τον υπολογισμό λογιστικών αποτελεσμάτων. Τα παραπάνω αυξάνουν σημαντικά τον κίνδυνο για την ποιότητα των δεδομένων αλλά και την ακρίβεια και αξιοπιστία των μοντέλων που επεξεργάζονται τα δεδομένα αυτά.</p> <p>Ο Όμιλος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018 εμφανίζει ποσό ΕΥΡΩ 44 973 εκατ. (2017: 47 242 εκατ.) ως απαιτήσεις από πελάτες στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και ΕΥΡΩ 8 800 εκατ. (2017: 10 134 εκατ.) ως απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών.</p> <p>Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημία ποσού ΕΥΡΩ 1 δις. περίπου από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 που επιβάρυνε τα ίδια Κεφάλαια του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.</p> <p>Συνεπώς καταλήξαμε ότι η πρόβλεψη απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων πελατών στο αναπόσβεστο κόστος αποτελεί σημαντικό θέμα ελέγχου επειδή:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Στηρίζεται στην εφαρμογή μιας νέας λογιστικής αρχής (ΔΠΧΑ 9) που απαιτεί νέες εκτιμήσεις και κρίσεις και καινούρια συστήματα για την επεξεργασία δεδομένων. ▪ Γίνεται άσκηση κρίσης για την ορθή κατάταξη των δανείων και του τρόπου 	<p>Η ελεγκτική προσέγγιση που υιοθετήσαμε συμπεριλάμβανε την εξέταση για τον σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας καθώς και διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης.</p> <p>Αξιολογήσαμε κατά τη μετάβαση ότι οι λογιστικές αρχές του ΔΠΧΑ 9 που εφαρμόστηκαν ήταν οι κατάλληλες.</p> <p>Εκτιμήσαμε ότι οι παραδοχές και οι αποφάσεις που πήρε η Διοίκηση για την ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων είναι κατάλληλες και λογικές.</p> <p>Αξιολογήσαμε τις νέες διαδικασίες και εφαρμογές και τα νέα συστήματα με τις αντίστοιχες δικλίδες ασφαλείας ως προς την ταξινόμηση και επιμέτρηση.</p> <p>Εκτιμήσαμε την ακρίβεια και σχετικότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την ταξινόμηση και επιμέτρηση. Επικεντρωθήκαμε στη διαδικασία ελέγχου για την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα μοντέλα υπολογισμού απομείωσης καθώς και στην αξιολόγηση στην οποία προβαίνει η Διοίκηση για την επικύρωση των αποτελεσμάτων.</p> <p>Οι διαδικασίες επαλήθευσης που επιλέξαμε να εφαρμόσουμε για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημιάς συμπεριλάμβαναν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Για συγκεκριμένο δείγμα δανείων επαληθεύσαμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. ▪ Ως προς την απομείωση σε ατομική βάση επιλέξαμε ένα δείγμα δανείων με κύριο κριτήριο το υπόλοιπο του πιστωτικού κινδύνου και αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης που καταχωρήθηκε. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόσαμε διαδικασίες αξιολόγησης των δεδομένων και της αξιοπιστίας των αναμενόμενων ροών που χρησιμοποιούνται στην

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το σημαντικό θέμα ελέγχου
<p>με τον οποίο γίνεται η επιμέτρηση τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο υπολογισμός της απομείωσης απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση για τα μακροοικονομικά κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας. ▪ Ο υπολογισμός της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας υποστηρίζεται από ένα νέο τρόπο διαδικασιών, συστημάτων και εσωτερικών δικλίδων που δεν έχει εξετασθεί στην πράξη. ▪ Απαιτεί κρίση για τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας. ▪ Απαιτεί κρίση για τα κριτήρια λόγω των οποίων ο Όμιλος πιστεύει πως έχει αυξηθεί ο πιστωτικός κίνδυνος. ▪ Απαιτεί αξιολόγηση των προσαρμογών της Διοίκησης στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου. <p>Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο υπολογισμού της πρόβλεψης απομείωσης υπάρχουν στην σημείωση 2.2.13 επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Οι γνωστοποιήσεις που απαιτεί το ΔΠΧΑ 9 είναι εξίσου σημαντικές για να γίνει κατανοητός ο λόγος της επίπτωσης που είχε ο Όμιλος από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 αλλά και για την κατανόηση των εκτιμήσεων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου.</p>	<p>εξατομικευμένη απομείωση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ως προς την απομείωση σε επίπεδο χαρτοφυλακίου αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία της Τράπεζας, εκτιμώντας την ορθότητα των στοιχείων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της απομείωσης από τα συστήματα της Τράπεζας. <p>Για ορισμένα χαρτοφυλάκια δανείων αξιοποιήσαμε τις γνώσεις εξειδικευμένων στελεχών για την αξιολόγηση του μοντέλου υπολογισμού του πιστωτικού κινδύνου, καθώς επίσης πραγματοποιήσαμε δειγματοληπτικό επανυπολογισμό παραμέτρων του μοντέλου.</p> <p>Για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αξιοποιήσαμε την ύπαρξη και την αποτίμηση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της απομείωσης.</p> <p>Τέλος, αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις.</p>
<p>Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων</p> <p>Ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ΕΥΡΩ 4 916 εκατ.(2017: ΕΥΡΩ 4 859 εκατ.) για προσωρινές διαφορές και φορολογικές ζημιές στο βαθμό που θεωρεί ότι είναι ανακτήσιμες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν.</p> <p>Στην σημείωση 16 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων γίνεται ανάλυση των προσωρινών διαφορών και φορολογικών ζημιών. Η επιμέτρηση ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς η</p>	<p>Αξιολογήσαμε τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από την Διοίκηση για να εκτιμήσει την πιθανότητα ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που έχουν αναγνωριστεί στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2018 μέσω μελλοντικών φορολογητέων κερδών.</p> <p>Αξιολογήσαμε το εύλογο των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση για το επιχειρηματικό πλάνο ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Συγκρίνοντας αυτές με τις δικές μας ανεξάρτητες προσδοκίες που έχουν βασιστεί στη γνώση του κλάδου και

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το σημαντικό θέμα ελέγχου
<p>αξιολόγηση της ανακτησιμότητάς τους που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση είναι σύνθετη και χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας.</p> <p>Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξαρτάται από τη δυνατότητα της Τράπεζας να παράγει μελλοντικά επαρκή φορολογητέα κέρδη που δύνανται να χρησιμοποιηθούν έναντι εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και φορολογικών ζημιών (πριν αυτές λήξουν).</p> <p>Η αξιολόγηση από μέρους της Διοίκησης του κατά πόσο θα υπάρξουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας, σε σχέση με εκτιμήσεις για τις μελλοντικές επιδόσεις που σχετίζονται με τον προσδιορισμό των αναμενόμενων φορολογητέων κερδών στο μέλλον. ▪ Εκτιμήσεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. ▪ Προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη (όπως εκτιμώνται στο επιχειρηματικό πλάνο) για να συνάγεται το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις. 	<p>στην κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Πραγματοποιώντας μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμηση μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της Τράπεζας. <p>Για τους σκοπούς της αξιολόγησής μας επί της ανακτησιμότητας, ελέγξαμε τις προσαρμογές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών από τα λογιστικά κέρδη, με την υποστήριξη εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα, ενώ εξετάσαμε και τη συνέπεια με τις προηγούμενες χρήσεις συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της ακρίβειας ιστορικά των προϋπολογιστικών στοιχείων της Τράπεζας. Οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη Διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημίας από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διαγραφές οφειλών πιστούχων.</p> <p>Επίσης, εξετάσαμε την ακρίβεια προηγούμενων παραδοχών της Διοίκησης, συγκρίνοντάς τις με τα αποτελέσματα που έχουν πραγματοποιηθεί.</p> <p>Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων.</p>
<p>Χρήση των πληροφοριακών συστημάτων σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση</p> <p>Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν</p>	<p>Αξιολογήσαμε της ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών του Ομίλου, εξετάζοντας το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των κυριότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, με τη βοήθεια των εξειδικευμένων στελεχών μας αξιολογήσαμε τη διαχείριση προσβάσεων,</p>

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το σημαντικό θέμα ελέγχου
<p>υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.</p> <p>Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθεται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου ιδιαιτέρως και λόγω της σημαντικής αύξησης του όγκου συναλλαγών μέσω διαδικτύου.</p> <p>Το παραπάνω θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς τα συστήματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Ομίλου βασίζονται ουσιαδώς σε περίπλοκα πληροφοριακά συστήματα που επεξεργάζονται μεγάλους όγκους συναλλαγών, τα οποία στηρίζονται στην αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου επί των πληροφοριακών συστημάτων, που πρέπει να έχουν σχεδιαστεί και να λειτουργούν αποτελεσματικά προκειμένου να εξασφαλιστεί η πληρότητα και η ακρίβεια των χρηματοοικονομικών στοιχείων και πληροφοριών ασφάλειας του Ομίλου που παράγουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση.</p>	<p>αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (όπως εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), για τα συστήματα που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου, και εξετάσαμε τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των προαναφερθειςών διαδικασιών και δικλίδων.</p> <p>Επιπλέον, προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφορία (όπως σε δεδομένα και αναφορές) και στις αυτοματοποιημένες δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά, στηριχθήκαμε επίσης σε επιχειρησιακές δικλίδες και πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.</p>

Άλλο θέμα

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 ελέγχθηκαν από άλλη ελεγκτική εταιρεία, επί των οποίων εξέφρασε γνώμη χωρίς επιφύλαξη την 29 Μαρτίου 2018.

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου όπως εμπεριέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση αλλά δεν περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνη της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά του ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρο 44 του Ν. 4449/17) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την

προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δεν θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του Άρθρου 43^α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για τον Όμιλο και το περιβάλλον του, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδη σφάλματα στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας με ημερομηνία 27 Μαρτίου 2019, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα και τις θυγατρικές αυτής της μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές αυτής, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη σημείωση 50 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Τράπεζας με την από 10 Ιουλίου 2018 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 1 Απριλίου 2019

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΑΜ ΣΟΕΛ 19071»

3.2.2. Grivalia Properties A.E.E.A.Π.

Η Grivalia ελέγχεται από τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018 έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία «Πράιςγουωτερχαους Κούπερς Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία» (Λ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι, Α.Μ. ΣΟΕΛ 113) και ειδικότερα από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή κ. Κωνσταντίνο Μιχαλάτο (Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701).

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν από την Grivalia βάσει των Δ.Π.Χ.Α.

Οι εκθέσεις ελέγχου της PWC επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, των οποίων αποτελούν μέρος, θα πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με αυτές τις οικονομικές καταστάσεις και περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Grivalia, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://grivalia.com/ependites/ikonomika-apotelesmata/ikonomika-apotelesmata-omilou/>

Ακολούθως, παρατίθενται αυτούσιες οι εκθέσεις ελέγχου επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018 της Grivalia.

Χρήση 2017

«Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας “GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία”

Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων και Εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας “GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία” (“η Εταιρεία”), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο και εταιρικό ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις ενοποιημένες και εταιρικές καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται

δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Σχεδιάζουμε και διενεργούμε ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους ανακρίβειας που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων.

Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Με βάση τη βέλτιστη δυνατή γνώση και καλή πίστη, δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της ΕΕ.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 20 των συνημμένων ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κυριότερα Θέματα Ελέγχου

Κυριότερα Θέματα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κυριότερων θεμάτων ελέγχου
Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων (Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις) Τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως γραφεία και καταστήματα. Σύμφωνα με το	Οι διαδικασίες ελέγχου μας σχετικά με τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου για τη χρήση που έληξε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλάμβαναν τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none">• Λάβαμε τις αποτιμήσεις που ετοιμάστηκαν από

<p>Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 40, ο Όμιλος αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα στην εύλογη αξία εφαρμόζοντας τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών σε συνδυασμό με τη συγκριτική μέθοδο. Αυτή η λογιστική πολιτική είναι συνεπής με τις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου έτους και τη σχετική νομοθεσία που διέπει τις ΑΕΕΑΠ.</p> <p>Όπως αναφέρεται στη σημείωση 6 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου ανέρχεται σε €954,3 εκ. κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, αντιπροσωπεύοντας το 94% του συνόλου της αξίας του ενεργητικού του Ομίλου, ενώ το κέρδος από την αναπροσαρμογή της αξίας αυτών στη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή ανέρχεται σε €18,8 εκ.</p> <p>Η αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων απαιτεί υψηλό επίπεδο κρίσης από τη διοίκηση. Αυτό οφείλεται σε παράγοντες όπως η ιδιαίτερη φύση κάθε ακινήτου, η συγκεκριμένη τοποθεσία στην οποία βρίσκεται και οι προοπτικές σχετικά με τα μελλοντικά έσοδα από ενοίκια κάθε ακινήτου.</p> <p>Όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, η διοίκηση αναθέτει σε πιστοποιημένους εκτιμητές τη διενέργεια αποτίμησης του συνόλου των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου προκειμένου να υποστηριχθούν οι σχετικές εκτιμήσεις που αποτελούν βάση για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των ακινήτων αυτών.</p> <p>Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές διενεργούν την αποτίμηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Αποτίμησης.</p> <p>Επιπλέον, οι πιστοποιημένοι εκτιμητές προέβησαν σε παραδοχές σχετικά με στοιχεία όπως το αγοραίο μίσθωμα και το προεξοφλητικό επιτόκιο βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών αγοράς, προκειμένου να καταλήξουν σε κατάλληλες εκτιμήσεις.</p> <p>Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο θέμα αυτό λόγω του σχετικού μεγέθους των επενδύσεων σε ακίνητα στον ενοποιημένο και εταιρικό Ισολογισμό, τον εγγενώς υποκειμενικό χαρακτήρα των εκτιμήσεων των επενδύσεων σε ακίνητα λόγω της χρήσης υποθέσεων στη μεθοδολογία αποτίμησης και της ευαισθησίας των αποτιμήσεων σε βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται, όπως τα μισθώματα που αφορούν στις λιγότερο ενεργές αγορές και τα προεξοφλητικά επιτόκια.</p>	<p>τους πιστοποιημένους εκτιμητές της διοίκησης με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2017 και επαληθεύσαμε την εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων στα λογιστικά βιβλία του Ομίλου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκρίναμε τις εύλογες αξίες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 με αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 προκειμένου να εκτιμήσουμε αν η μεταβολή τους ήταν σύμφωνη με τις τάσεις της αγοράς και ζητήσαμε από τη διοίκηση να δικαιολογήσει τις σημαντικές αποκλίσεις. • Αξιολογήσαμε και επιβεβαιώσαμε την ανεξαρτησία των πιστοποιημένων εκτιμητών της Εταιρείας, τις ικανότητες και την αντικειμενικότητα τους. • Έλεγξαμε, σε δειγματοληπτική βάση, την ακρίβεια και τη συνάφεια των δεδομένων που παρασχέθηκαν από τη διοίκηση προς τους πιστοποιημένους εκτιμητές και τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017. Τα δεδομένα αυτά αφορούσαν κυρίως πληροφόρηση σχετική με τις μισθώσεις των ακινήτων, όπως προέκυψαν από τις σχετικές συμβάσεις. • Συνεργαστήκαμε με ειδικούς εμπειρογνώμονες στην εκτίμηση ακινήτων, αξιολογώντας, σε δειγματοληπτική βάση, την καταλληλότητα των μεθοδολογιών που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των βασικών παραδοχών που υιοθετήθηκαν στις διενεργηθείσες αποτιμήσεις (όπως τα προεξοφλητικά επιτόκια και τα μισθώματα της αγοράς). Συγκρίναμε τα μισθώματα της αγοράς, τα προεξοφλητικά επιτόκια ανά περιοχή και τη χρήση του ακινήτου προσδιορίζοντας ένα εύλογο εύρος με βάση τα δεδομένα της αγοράς αναφορικά με τις παραπάνω βασικές παραδοχές. Στην περίπτωση που τα μισθώματα της αγοράς και τα προεξοφλητικά επιτόκια κυμάνθηκαν εκτός των καθορισμένων ορίων, ζητήσαμε από τη διοίκηση να αιτιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που εφαρμόστηκαν στην αποτίμηση. <p>Από τις ελεγκτικές μας διαδικασίες προέκυψε ότι οι διενεργηθείσες αποτιμήσεις βασίστηκαν σε εύλογες παραδοχές και σε κατάλληλα δεδομένα. Τα έσοδα από τη μίσθωση των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου υποστηρίζονται από τις υπάρχουσες συμβάσεις, ενώ τα προεξοφλητικά επιτόκια και τα μισθώματα της αγοράς ήταν σύμφωνα με τις προσδοκίες μας που διαμορφώθηκαν με βάση τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς.</p> <p>Τέλος, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που</p>
--	--

	<p>περιλαμβάνονται στη σημείωση 6 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων ήταν κατάλληλες και σύμφωνες με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40.</p>
<p>Επιμέτρηση της αξίας των συμμετοχών της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες (Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις).</p> <p>Όπως αναφέρεται στη σημείωση 8 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι επενδύσεις της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες ανέρχονται σε €94,4εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Η διοίκηση εκτιμά ετησίως την ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες και τη συγκρίνει με την αξία στην οποία περιλαμβάνονται στα λογιστικά βιβλία της Εταιρείας προκειμένου να αποφασίσει εάν απαιτείται σχηματισμός πρόβλεψης απομείωσης της αξίας αυτών. Η διοίκηση έχει καθορίσει ως ανακτήσιμη αξία της κάθε συμμετοχής της το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας (μείον το κόστος πώλησης) και της αξίας χρήσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας της κάθε συμμετοχής εξαρτάται άμεσα από την εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων που διαθέτει η κάθε θυγατρική εταιρεία κατά την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, αφού αυτό είναι το σημαντικότερο κονδύλι στο ενεργητικό της και οι περισσότερες από αυτές δεν διαθέτουν δάνεια στο παθητικό τους. Όσες από τις θυγατρικές εταιρείες διαθέτουν δάνεια, αυτά έχουν ληφθεί από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τους όρους της αγοράς.</p> <p>Ο προσδιορισμός της αξίας χρήσης βασίζεται σε εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης σχετικά με παράγοντες όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές της κάθε εταιρείας, η μελλοντική της απόδοση, καθώς επίσης και τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, αυτές οι εκτιμήσεις διαφοροποιούνται λόγω των διαφορετικών συνθηκών της αγοράς στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος.</p> <p>Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο ζήτημα αυτό λόγω του σχετικού μεγέθους των επενδύσεων σε θυγατρικές στον εταιρικό Ισολογισμό, τον εγγενώς υποκειμενικό χαρακτήρα των εκτιμήσεων των επενδύσεων σε ακίνητα (όπως περιγράφεται στο πρώτο Κυριότερο Θέμα Ελέγχου) την προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε θυγατρικής με βάση τις αναμενόμενες μελλοντικές επιδόσεις και τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού των</p>	<p>Σχετικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν, σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες στην εκτίμηση ακινήτων, όσα περιγράφονται στην παραπάνω ενότητα “Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων” προκειμένου να εκτιμήσουμε την αξία της συμμετοχής της Εταιρείας στα ίδια κεφάλαια της κάθε θυγατρικής εταιρείας, τα οποία ουσιαστικά διαμορφώνονται από τις μεταβολές της αξίας των επενδυτικών τους ακινήτων.</p> <p>Για όλες τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες όπου η εύλογη αξία ήταν μικρότερη από το κόστος στο οποίο αναγράφονταν στα λογιστικά βιβλία της Εταιρείας, εφαρμόσαμε ελεγκτικές διαδικασίες σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας χρήσης αυτών. Σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα του μαθηματικού μοντέλου που χρησιμοποιήθηκε από τη διοίκηση για τη διαπίστωση του εύλογου των παραδοχών της. Για το σκοπό αυτό προβήκαμε σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκριτική αξιολόγηση των βασικών υποθέσεων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα αποτίμησης της διοίκησης, με τις τάσεις της αγοράς και με αντίστοιχες παραδοχές που έγιναν κατά τα προηγούμενα έτη. • Αξιολόγηση πρόβλεψης εσόδων και εξόδων για τη συγκεκριμένη περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συμβάσεις και τους ιστορικούς ρυθμούς ανάπτυξης. • Έλεγχο της μαθηματικής ακρίβειας των μοντέλων ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένου και δειγματοληπτικού ελέγχου αναφορικά με φόρμουλες που χρησιμοποιήθηκαν στην άσκηση) και συμφωνία των σχετικών δεδομένων με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια, όπου αυτά υπήρχαν. • Αξιολόγηση του εύλογου ύψους των προεξοφλητικών επιτοκίων που εφαρμόστηκαν σε σύγκριση με αυτούς της τρέχουσας αγοράς. • Αξιολόγηση τυχόν υπολογισμών αναφορικά με την εφαρμογή χρηματορροών στο διηκεές. • Αξιολόγηση των γενικότερων υπολογισμών και παραδοχών ότι συνάδουν με τις πρόνοιες του

επενδύσεων αυτών.	<p>σχετικού Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36.</p> <p>Τέλος, επαληθεύσαμε την καταλληλότητα των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στη σημείωση 8 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Με βάση τις διαδικασίες μας προέκυψε πως οι βασικές υποθέσεις της διοίκησης ήταν εντός εύλογου εύρους.</p>
-------------------	--

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας "GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία" (Εταιρεία) και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920. β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία "GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία" και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου».

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

3. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 29 Ιουνίου 1999 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 19 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2018
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠραϊγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268, Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος

Χρήση 2018**«Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή****Έκθεση ελέγχου επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων**

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας “GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία”

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας “GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία” (“ η Εταιρεία”), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο και εταιρικό ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις ενοποιημένες και εταιρικές καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την ενοποιημένη και εταιρική χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την ενοποιημένη και εταιρική χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες και εταιρικές ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 22 των συνημμένων ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέραμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κυριότερα Θέματα Ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση των κυριότερων θεμάτων ελέγχου
<p>Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων (Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις)</p> <p>Τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως γραφεία και καταστήματα. Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 40, ο Όμιλος αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα στην εύλογη αξία εφαρμόζοντας τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών σε συνδυασμό με τη συγκριτική μέθοδο. Αυτή η λογιστική πολιτική είναι συνεπής με τις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου έτους και τη σχετική νομοθεσία που διέπει τις ΑΕΕΑΠ.</p> <p>Όπως αναφέρεται στη σημείωση 6 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρείας και του Ομίλου ανέρχεται σε €839,1 εκ. και €1.008,2 εκ. αντιστοίχως κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, αντιπροσωπεύοντας το 78% και 87% του συνόλου της αξίας του ενεργητικού της Εταιρείας και του Ομίλου αντιστοίχως, ενώ το κέρδος από την αναπροσαρμογή της αξίας αυτών στη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή ανέρχεται σε €18,2 εκ. για την Εταιρεία και για τον Όμιλο.</p> <p>Η αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων απαιτεί υψηλό επίπεδο κρίσης από τη διοίκηση. Αυτό οφείλεται σε παράγοντες όπως η ιδιαίτερη φύση κάθε ακινήτου, η συγκεκριμένη τοποθεσία στην οποία βρίσκεται και οι προοπτικές σχετικά με τα μελλοντικά έσοδα από ενοίκια κάθε ακινήτου.</p> <p>Όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, η διοίκηση αναθέτει σε πιστοποιημένους εκτιμητές τη διενέργεια αποτίμησης του συνόλου των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου προκειμένου να υποστηριχθούν οι σχετικές εκτιμήσεις που αποτελούν βάση για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των ακινήτων αυτών.</p> <p>Οι πιστοποιημένοι εκτιμητές διενεργούν την αποτίμηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Αποτίμησης.</p> <p>Επιπλέον, οι πιστοποιημένοι εκτιμητές προέβησαν σε παραδοχές σχετικά με στοιχεία όπως το αγοραίο μίσθωμα και το προεξοφλητικό επιτόκιο βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών αγοράς, προκειμένου να</p>	<p>Οι διαδικασίες ελέγχου μας σχετικά με τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου για τη χρήση που έληξε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλάμβαναν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λάβαμε τις αποτιμήσεις που ετοιμάστηκαν από τους πιστοποιημένους εκτιμητές της διοίκησης με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2018 και επαληθεύσαμε την εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων στα λογιστικά βιβλία του Ομίλου. • Συγκρίναμε τις εύλογες αξίες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 με αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 προκειμένου να εκτιμήσουμε αν η μεταβολή τους ήταν σύμφωνη με τις τάσεις της αγοράς και ζητήσαμε από τη διοίκηση να δικαιολογήσει τις σημαντικές αποκλίσεις. • Αξιολογήσαμε και επιβεβαιώσαμε την ανεξαρτησία των πιστοποιημένων εκτιμητών της Εταιρείας, τις ικανότητες και την αντικειμενικότητα τους. • Έλεγξαμε, σε δειγματοληπτική βάση, την ακρίβεια και τη συνάφεια των δεδομένων που παρασχέθηκαν από τη διοίκηση προς τους πιστοποιημένους εκτιμητές και τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018. Τα δεδομένα αυτά αφορούσαν κυρίως πληροφόρηση σχετική με τις μισθώσεις των ακινήτων, όπως προέκυψαν από τις σχετικές συμβάσεις. • Συνεργαστήκαμε με ειδικούς εμπειρογνώμονες στην εκτίμηση ακινήτων, αξιολογώντας, σε δειγματοληπτική βάση, την καταλληλότητα των μεθοδολογιών που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των βασικών παραδοχών που υιοθετήθηκαν στις διενεργηθείσες αποτιμήσεις (όπως τα προεξοφλητικά επιτόκια και τα μισθώματα της αγοράς). Συγκρίναμε τα μισθώματα της αγοράς, τα προεξοφλητικά επιτόκια ανά περιοχή και τη χρήση του ακινήτου προσδιορίζοντας ένα εύλογο εύρος με βάση τα δεδομένα της αγοράς αναφορικά με τις παραπάνω βασικές παραδοχές. Στην περίπτωση που τα μισθώματα της αγοράς και τα προεξοφλητικά επιτόκια κυμάνθηκαν εκτός των καθορισμένων ορίων, ζητήσαμε από τη διοίκηση να αιτιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που εφαρμόστηκαν στην αποτίμηση. <p>Από τις ελεγκτικές μας διαδικασίες προέκυψε ότι οι διενεργηθείσες αποτιμήσεις βασίστηκαν σε εύλογες</p>

<p>καταλήξουν σε κατάλληλες εκτιμήσεις.</p> <p>Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο θέμα αυτό λόγω του σχετικού μεγέθους των επενδύσεων σε ακίνητα στον ενοποιημένο και εταιρικό Ισολογισμό, τον εγγενώς υποκειμενικό χαρακτήρα των εκτιμήσεων των επενδύσεων σε ακίνητα λόγω της χρήσης υποθέσεων στη μεθοδολογία αποτίμησης και της ευαισθησίας των αποτιμήσεων σε βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται, όπως τα μισθώματα που αφορούν στις λιγότερο ενεργές αγορές και τα προεξοφλητικά επιτόκια.</p>	<p>παραδοχές και σε κατάλληλα δεδομένα. Τα έσοδα από τη μίσθωση των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου υποστηρίζονται από τις υπάρχουσες συμβάσεις, ενώ τα προεξοφλητικά επιτόκια και τα μισθώματα της αγοράς ήταν σύμφωνα με τις προσδοκίες μας που διαμορφώθηκαν με βάση τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς.</p> <p>Τέλος, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στη σημείωση 6 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων ήταν κατάλληλες και σύμφωνες με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40.</p>
<p>Επιμέτρηση της αξίας των συμμετοχών της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες (Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις).</p> <p>Όπως αναφέρεται στη σημείωση 8 των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι επενδύσεις της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες ανέρχονται σε €93,0εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.</p> <p>Η διοίκηση εκτιμά ετησίως την ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων της Εταιρείας σε θυγατρικές εταιρείες και τη συγκρίνει με την αξία στην οποία περιλαμβάνονται στα λογιστικά βιβλία της Εταιρείας προκειμένου να αποφασίσει εάν απαιτείται σχηματισμός πρόβλεψης απομείωσης της αξίας αυτών. Η διοίκηση έχει καθορίσει ως ανακτήσιμη αξία της κάθε συμμετοχής της το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας (μείον το κόστος πώλησης) και της αξίας χρήσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας της κάθε συμμετοχής εξαρτάται άμεσα από την εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων που διαθέτει η κάθε θυγατρική εταιρεία κατά την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, αφού αυτό είναι το σημαντικότερο κονδύλι στο ενεργητικό της και οι περισσότερες από αυτές δεν διαθέτουν δάνεια στο παθητικό τους. Όσες από τις θυγατρικές εταιρείες διαθέτουν δάνεια, αυτά έχουν ληφθεί από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τους όρους της αγοράς.</p> <p>Ο προσδιορισμός της αξίας χρήσης βασίζεται σε εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης σχετικά με παράγοντες όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές της κάθε εταιρείας, η μελλοντική της απόδοση, καθώς επίσης και τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, αυτές οι εκτιμήσεις διαφοροποιούνται λόγω των διαφορετικών συνθηκών της αγοράς στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος.</p> <p>Επικεντρώσαμε την προσοχή μας στο ζήτημα αυτό</p>	<p>Σχετικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν, σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες στην εκτίμηση ακινήτων, όσα περιγράφονται στην παραπάνω ενότητα “Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων” προκειμένου να εκτιμήσουμε την αξία της συμμετοχής της Εταιρείας στα ίδια κεφάλαια της κάθε θυγατρικής εταιρείας, τα οποία ουσιαστικά διαμορφώνονται από τις μεταβολές της αξίας των επενδυτικών τους ακινήτων.</p> <p>Για όλες τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες όπου η εύλογη αξία ήταν μικρότερη από το κόστος στο οποίο αναγράφονταν στα λογιστικά βιβλία της Εταιρείας, εφαρμόσαμε ελεγκτικές διαδικασίες σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας χρήσης αυτών. Σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα του μαθηματικού μοντέλου που χρησιμοποιήθηκε από τη διοίκηση για τη διαπίστωση του εύλογου των παραδοχών της. Για το σκοπό αυτό προβήκαμε σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκριτική αξιολόγηση των βασικών υποθέσεων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα αποτίμησης της διοίκησης, με τις τάσεις της αγοράς και με αντίστοιχες παραδοχές που έγιναν κατά τα προηγούμενα έτη. • Έλεγχο της μαθηματικής ακρίβειας των μοντέλων ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένου και δειγματοληπτικού ελέγχου αναφορικά με φόρμουλες που χρησιμοποιήθηκαν στην άσκηση) και συμφωνία των σχετικών δεδομένων με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια, όπου αυτά υπήρχαν. • Αξιολόγηση του εύλογου ύψους των προεξοφλητικών επιτοκίων που εφαρμόστηκαν σε σύγκριση με αυτούς της τρέχουσας αγοράς. • Αξιολόγηση τυχόν υπολογισμών αναφορικά με την εφαρμογή χρηματορροών στο διηνεκές. • Αξιολόγηση των γενικότερων υπολογισμών και παραδοχών ότι συνάδουν με τις πρόνοιες του

<p>λόγω του σχετικού μεγέθους των επενδύσεων σε θυγατρικές στον εταιρικό Ισολογισμό, τον εγγενώς υποκειμενικό χαρακτήρα των εκτιμήσεων των επενδύσεων σε ακίνητα (όπως περιγράφεται στο πρώτο Κυριότερο Θέμα Ελέγχου) την προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε θυγατρικής με βάση τις αναμενόμενες μελλοντικές επιδόσεις και τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού των επενδύσεων αυτών.</p>	<p>σχετικού Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 36.</p> <p>Τέλος, επαληθεύσαμε την καταλληλότητα των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στη σημείωση 8 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Με βάση τις διαδικασίες μας προέκυψε πως οι βασικές υποθέσεις της διοίκησης ήταν εντός εύλογου εύρους.</p>
---	--

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 43ββ του Κωδ.Ν. 2190/1920 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 αντιστοιχούν στις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του Κωδ. Ν. 2190/1920,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο "GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία" και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις

δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ'αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για

την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 29 Ιουνίου 1999 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 20 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 8 Φεβρουαρίου 2019

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠραϊσγουωτερχαουςΚούπερς

Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία

Λ. Κηφισίας 268, Χαλάνδρι

ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος

Α.Μ.ΣΟΕΛ 17701»

3.3 Φορολογικός έλεγχος

3.3.1 Τράπεζα Eurobank Ergasias

Η Τράπεζα και οι θυγατρικές της, οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα έχουν κατά κανόνα 1 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2015 η Τράπεζα και οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχθηκαν υποχρεωτικά, υποχρεούνταν να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» σύμφωνα με τον Ν4174/2013, το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό, ωστόσο η Τράπεζα και (κατά γενικό κανόνα) οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου θα συνεχίσουν να το λαμβάνουν.

Η Τράπεζα έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό από τους ορκωτούς ελεγκτές χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2017. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο φορολογικός έλεγχος από τους ορκωτούς ελεγκτές βρίσκεται σε εξέλιξη. Επιπροσθέτως, το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και η Νέα Proton, οι οποίες συγχωνεύθηκαν με την Τράπεζα το 2013, έλαβαν από ορκωτούς ελεγκτές φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης με θέμα έμφασης για τις ανέλεγκτες από τις φορολογικές αρχές χρήσεις/περιόδους 18/1-30/6/2013 και 9/10/2011-31/12/2012 αντίστοιχα, σχετικά με ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις που προέκυψαν κατά το μετασχηματισμό τους σε νέα πιστωτικά ιδρύματα (carve out). Η Τράπεζα έχει σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις και για τις δύο ανωτέρω περιπτώσεις.

Οι θυγατρικές της Τράπεζας, οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2017. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι φορολογικοί έλεγχοι από ορκωτούς ελεγκτές είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία και τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, οι εταιρείες για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και προστίμων από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (ως γενική αρχή, 5 χρόνια από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση θα πρέπει να έχει υποβληθεί). Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, κατά γενικό κανόνα, το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου να επιβάλλει φόρους μέχρι και το φορολογικό έτος 2012 (συμπεριλαμβανομένου) έχει παρέλθει χρονικά για την Τράπεζα και για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων του Ομίλου στο εξωτερικό έχουν ως εξής: (α) Eurobank Cyprus Ltd, 2014-2018, (β) Eurobank Bulgaria A.D., 2013-2018, (γ) Eurobank A.D. Beograd (Σερβία), 2013-2018 και (δ) Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., 2014-2018. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου (σημ. 27 και 28), οι οποίες εδρεύουν σε χώρες του εξωτερικού, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία τακτικός φορολογικός έλεγχος, έχουν από 1 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, σύμφωνα με τη γενική αρχή και τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας που ισχύει σε κάθε χώρα.

Ειδικότερα οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των ενοποιούμενων κατά την 31.12.2018 εταιρειών του Ομίλου της Τράπεζας έχουν ως εξής:

Επωνυμία εταιρείας	% Συμμετοχής	Χώρα	Φορολογικά
	31.12.2018	εγκατάστασης	Ανέλεγκτες Χρήσεις
Be Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών	98,01	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank Ergasias Leasing A.E.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank Factors A.E.Π.Ε.Α.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων A.E.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Πιστώσεων	50,00	Ελλάδα	2013-2018
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Στάνταρντ Κτηματική A.E.	100,00	Ελλάδα	2013-2018
Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία	100,00	Ελλάδα	2018
Eurobank Bulgaria A.D.	99,99	Βουλγαρία	2013-2018
Bulgarian Retail Services A.D.	100,00	Βουλγαρία	2014-2018
ERB Property Services Sofia A.D.	99,99	Βουλγαρία	2013-2018
IMO 03 E.A.D.	100,00	Βουλγαρία	2013-2018
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	100,00	Βουλγαρία	2013-2018
ERB Leasing Bulgaria E.A.D.	100,00	Βουλγαρία	2018
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd	100,00	Νησιά Cayman	-
Berberis Investments Ltd	100,00	Νησιά Channel	-
ERB Hellas Funding Ltd	100,00	Νησιά Channel	-
Eurobank Cyprus Ltd	100,00	Κύπρος	2014-2018
CEH Balkan Holdings Ltd ⁽¹⁾	100,00	Κύπρος	2013-2018
Chamia Enterprises Company Ltd ⁽¹⁾	100,00	Κύπρος	2013-2018
ERB New Europe Funding III Ltd	100,00	Κύπρος	2013-2018
Foramonio Ltd	100,00	Κύπρος	2014-2018
NEU 03 Property Holdings Ltd	100,00	Κύπρος	2014-2018
NEU BG Central Office Ltd ⁽¹⁾	100,00	Κύπρος	2013-2018
NEU Property Holdings Ltd	100,00	Κύπρος	2013-2018
Lenevino Holdings Ltd	100,00	Κύπρος	2017-2018
Rano Investments Ltd	100,00	Κύπρος	2018
Neviko Ventures Ltd	100,00	Κύπρος	2018
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	100,00	Λουξεμβούργο	2014-2018
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	100,00	Λουξεμβούργο	2014-2018

Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.	100,00	Λουξεμβούργο	2014-2018
ERB Lux Immo S.A.	100,00	Λουξεμβούργο	2014-2018
ERB New Europe Funding B.V.	100,00	Ολλανδία	2013-2018
ERB New Europe Funding II B.V.	100,00	Ολλανδία	2013-2018
ERB New Europe Holding B.V.	100,00	Ολλανδία	2013-2018
ERB IT Shared Services S.A.	100,00	Ρουμανία	2013-2018
Eurobank Finance S.A. ⁽¹⁾	100,00	Ρουμανία	2013-2018
Eurobank Property Services S.A.	100,00	Ρουμανία	2013-2018
IMO Property Investments Bucuresti S.A.	100,00	Ρουμανία	2013-2018
IMO-II Property Investments S.A.	100,00	Ρουμανία	2013-2018
Eurobank A.D. Beograd	99,99	Σερβία	2013-2018
ERB Leasing A.D. Beograd ⁽¹⁾	99,99	Σερβία	2013-2018
ERB Property Services d.o.o. Beograd	100,00	Σερβία	2013-2018
IMO Property Investments A.D. Beograd	100,00	Σερβία	2013-2018
ERB Istanbul Holding A.S.	100,00	Τουρκία	-
ERB Hellas Plc	100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Anaptyxi SME I Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Karta II Plc	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Themeleion II Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Themeleion III Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Themeleion IV Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Themeleion Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Tegea Plc ⁽¹⁾	-	Ηνωμένο Βασίλειο	-
Maximus Hellas Designated Activity Company	-	Ιρλανδία	-
Astarti Designated Activity Company	-	Ιρλανδία	-
Femion Ltd	66,45	Κύπρος	2013-2018
TEΦIN A.E. ⁽¹⁾	50,00	Ελλάδα	2013-2018
Sinda Enterprises Company Ltd	48,00	Κύπρος	2013-2018
Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd	27,06	Σερβία	2013-2018
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Ανώνυμη Εταιρεία	41,67	Ελλάδα	2015-2018
Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε.	33,82	Ελλάδα	2013-2018
Rosequeens Properties Ltd	33,33	Κύπρος	2013-2018
Rosequeens Properties SRL	-	Ρουμανία	2013-2018
Famar S.A. ⁽¹⁾	23,55	Λουξεμβούργο	2013-2018
Odyssey GP S.a.r.l.	20,00	Λουξεμβούργο	-
Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών	20,00	Ελλάδα	2014-2018
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.	30,00	Ελλάδα	2017-2018

Πηγή: Στοιχεία από την Τράπεζα.

⁽¹⁾ Εταιρείες οι οποίες ήταν υπό ρευστοποίηση ή εκκαθάριση την 31.12.2018.

Ο Όμιλος προσδιορίζει κι αξιολογεί όλες τις σημαντικές φορολογικές του θέσεις, συμπεριλαμβανομένων κι αυτών που τυχόν ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, για όλες τις φορολογικές χρήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση (ή όταν η εκδίκαση της υπόθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Κατά την εκτίμηση των φορολογικών θέσεων, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες, ο Όμιλος αξιολογεί όλα τα αποδεικτικά στοιχεία (εγκύκλιοι του υπουργείου οικονομικών, μεμονωμένες δικαστικές αποφάσεις, φορολογική νομοθεσία, παλαιότερες διοικητικές πρακτικές, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, κλπ) στο βαθμό που αυτά είναι κατάλληλα για τα δεδομένα και τις συνθήκες της υπό εξέτασης ομιλικής συναλλαγής/υπόθεσης. Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις σε ό,τι αφορά την αναγνώριση πρόβλεψης έναντι πιθανής δυσμενούς εξέλιξης των φορολογικών θέσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από γνωμοδοτήσεις που λαμβάνονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Για φορολογικές υποθέσεις οι οποίες ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, ο Όμιλος, για κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση εκτιμά καλύτερα το πιθανό αποτέλεσμα κάνοντας χρήση της μεθόδου της «αναμενόμενης αξίας» (σταθμισμένης βάσει πιθανοτήτων), σχηματίζει: (α) πρόβλεψη για εισπρακτέα φορολογική απαίτηση η οποία αφορά ποσό που έχει ήδη αναγνωριστεί και καταβληθεί ως φόρος εισοδήματος, αλλά η εκδίκαση του εκκρεμεί, ή (β) υποχρέωση για ποσά φόρων που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Ο Όμιλος, κατά γενικό κανόνα, έχει επιλέξει να αποκτά για τις ελληνικές εταιρείες του Ομίλου ένα «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», το οποίο εκδίδεται αφού πραγματοποιηθεί ο φορολογικός έλεγχος από τον ίδιο τακτικό ελεγκτή ή την ελεγκτική εταιρεία που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Ο Όμιλος αξιολογεί όλες τις σχετικές εξελίξεις σε σχέση με το σύνολο των ανοικτών φορολογικών υποθέσεων του (π.χ. νομοθετικές αλλαγές, πάγια νομολογία, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, διοικητικές πρακτικές) και σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις.

Ειδικότερα, ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων έως 31.12.2018 προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην καθαρή θέση στα αποτελέσματα χρήσης και τις ταμειακές ροές του Ομίλου.

3.3.2 Grivalia Properties A.E.E.A.Π.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της μητρικής εταιρείας, των θυγατρικών, καθώς και των κοινοπραξιών του ομίλου της Grivalia κατά την 31.12.2018 έχουν ως εξής:

	Έδρα	% Συμμετοχής 31.12.2018	Είδος Συμμετοχής	Φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις
Grivalia Properties AEEAΠ	Ελλάδα	-	Μητρική	2012-2018
Reco Real Property A.D.	Σερβία	100%	Θυγατρική	2013-2018
Eliade Tower S.A.	Ρουμανία	99,99%	Θυγατρική	2011-2018
Retail Development S.A.	Ρουμανία	99,99%	Θυγατρική	2011-2018
Seferco Development S.A.	Ρουμανία	99,99%	Θυγατρική	2011-2018
Cloud Ελλάς Κτηματική Α.Ε.	Ελλάδα	100%	Θυγατρική	2012-2018
Piraeus Port Plaza 1	Ελλάδα	51,96%	Θυγατρική	2016-2018
Staynia Holdings Ltd	Κύπρος	100%	Θυγατρική	2016-2018
Grivalia New Europe S.A.	Λουξεμβούργο	100%	Θυγατρική	2015-2018
Grivalia Hospitality S.A.	Λουξεμβούργο	25%	Κοινοπραξία	2015-2018
Piraeus Port Plaza 2	Ελλάδα	49%	Κοινοπραξία	2016-2018
Piraeus Port Plaza 3	Ελλάδα	49%	Κοινοπραξία	2015-2018
Value Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	49%	Κοινοπραξία	2014-2018

Πηγή: Δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia χρήσης 2018.

Μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2018 δεν έχει κοινοποιηθεί από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οποιαδήποτε εντολή ελέγχου για την εταιρεία για τη χρήση του 2011 και για τη θυγατρική της εταιρεία Cloud Ελλάς

Κτηματική Α.Ε. για τις χρήσεις 2010 και 2011. Ως εκ τούτου το δικαίωμα του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών και προστίμων με σκοπό την επιβολή φόρου, έχει παραγραφεί για τις ως άνω, ανά εταιρεία, αναφερόμενες χρήσεις κατ' εφαρμογή των διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), β) της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (ανέλεγκτες υποθέσεις Φ.Π.Α. και γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2523/1997 (επιβολή προστίμων για υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος). Η Διοίκηση της Grivalia θεωρεί ότι δε συντρέχουν οι περιοριστικά αναφερόμενες στους ανωτέρω νόμους περιστάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να παρατείνουν την πενταετή παραγραφή σε δεκαετή.

Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι η εταιρεία και η θυγατρική της εταιρεία Cloud Ελλάς Κτηματική Α.Ε. έχουν ελεγχθεί από νόμιμο ελεγκτή σύμφωνα με το άρθρο 65Α Ν. 4174/2013 και την υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1124/18.6.2015 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών και έχουν λάβει φορολογικό πιστοποιητικό για τις χρήσεις 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017. Επίσης, η θυγατρική της εταιρεία Piraeus Port Plaza 1 έχει ελεγχθεί από νόμιμο ελεγκτή σύμφωνα με το άρθρο 65Α Ν. 4174/2013 και την υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1124/18.6.2015 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών και έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό για τις χρήσεις 2016 και 2017 (έτος ίδρυσης 2016). Η εταιρεία και οι προαναφερθείσες θυγατρικές, αναμένουν την έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού για τη χρήση 2018.

Για τις χρήσεις που έληξαν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2011 των εταιρειών Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ, Cloud Ελλάς Κτηματική ΑΕ και Piraeus Port Plaza 1, οι οποίες έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ορκωτό ελεγκτή και παραμένουν φορολογικά ανέλεγκτες από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, η εκτίμηση της Διοίκησης της Grivalia είναι ότι οι φόροι που ενδεχομένως προκύψουν δε θα ασκήσουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

3.4 Επιλεγμένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Χρήσεων 2017 - 2018

Οι επιλεγμένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρατίθενται κατωτέρω αφορούν τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018 και προέρχονται από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Eurobank για τη χρήση που έληξε την 31.12.2017 εγκρίθηκαν με την από 10.07.2018 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της και έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers Α.Ε.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Eurobank για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 εγκρίθηκαν με την από 29.03.2019 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου και έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. (βλ. ενότητα 3.2 «Τακτικοί ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές» του παρόντος Εγγράφου).

Η ανάγνωση των επιλεγμένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών για τις οικονομικές χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018 θα πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με τις ενότητες 3.21.1-3.21.5 «Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018».

Συγκρισιμότητα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών:

Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 με ημερομηνία 01.01.2018. Η επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, προ φόρων, ανέρχεται στα €1.090 εκατ. και οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Ελληνικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η επίπτωση του οποίου ανέρχεται σε €949 εκατ. Η μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ίδιων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους κατά €1.085 εκατ. η οποία αναγνωρίζεται ως προσαρμογή του υπολοίπου έναρξης της 1 Ιανουαρίου 2018.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στην αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν αναγνώρισε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που ανέρχονται σε €300 εκατ. περίπου, επί της επίπτωσης λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 της Τράπεζας και των Ελληνικών θυγατρικών της. Στο τέταρτο τρίμηνο του 2018, μετά από επαναξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει €27 εκατ. αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, επηρεάζοντας αντίστοιχα την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αναλυτικά η επίπτωση παρατίθεται στη σημείωση 2.3.2 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων Χρήσης 2018. Στην ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοστεί για να απεικονιστεί στην κατηγορία των ταμειακών ροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες η διανομή κερδών ύψους €25 εκατ. από τις μη συνεχιζόμενες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Επίσης ο Όμιλος είχε κατηγοριοποιήσει Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες οι οποίες παρατίθενται αναλυτικά στην ενότητα 3.21.1 «Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018» του παρόντος Εγγράφου.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των αποτελεσμάτων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:

ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	2017	2018
Τόκοι έσοδα	2.164	2.186
Τόκοι έξοδα	(700)	(770)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.464	1.416
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	372	422
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(114)	(124)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	258	298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	10	13
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	67	37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	73	83
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	10	(2)
Λειτουργικά έσοδα	1.882	1.845
Λειτουργικά έξοδα	(895)	(879)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης	987	966
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις*	(750)	(680)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(50)	(21)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(13)	(62)
Αναλογία κερδών από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	7	29
Κέρδη προ φόρου	181	232
Φόρος εισοδήματος	(5)	(76)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	176	156
Καθαρές ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(61)	(65)
Καθαρά κέρδη	115	91
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε τρίτους	11	0
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους	104	91
Κέρδη ανά μετοχή (σε €)		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,05	0,04
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,08	0,07

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή της κατάστασης αποτελεσμάτων «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις» έχει μετονομασθεί σε «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών», χωρίς να επέλθει αλλαγή στο σχετικό υπόλοιπο όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα συνολικά έσοδα του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ			
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	2017	2018	
Καθαρά κέρδη	115	91	
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	27	22	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(8)	(19)	3
Χρωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	(88)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	(75)	(163)
Χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	244	-	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(31)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές			
συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού *	2	(10)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού *	4	34	24
Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες			
μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	52	(33)	(33)
	52	290	(169)
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	(2)	(2)	0
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση		288	(169)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί σε:			
Μετόχους			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	470	(59)	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(78)	(19)	(78)
Δικαιώματα τρίτων			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0	0	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	11	0	0
	403	(78)	

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Στην κατηγορία «Συναλλαγματικές διαφορές» οι τίτλοι των γραμμών «μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους», έχουν τροποποιηθεί σε «συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού» αντίστοιχα, χωρίς να υπάρχει αλλαγή στα σχετικά υπόλοιπα όπως είχαν δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Τα λειτουργικά έσοδα διαμορφώθηκαν σε €1.845 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.882 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 2,0%, κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εσόδων από τόκους και των χαμηλότερων εσόδων από συναλλακτικές και λοιπές δραστηριότητες, η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €1.416 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.464 εκατ. στη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 3,3%. Η εν λόγω μείωση αποδίδεται κυρίως στα υψηλότερα επίπεδα εξόδων από τόκους κατά 10,0% περίπου (€70 εκατ.), η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από τόκους κατά 1,0% περίπου (€22 εκατ.). Η πορεία των καθαρών εσόδων από τόκους ενσωμάτωσε την αρνητική επίδραση του κόστους των ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης (κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2) που εκδόθηκαν τον Ιανουάριο 2018, την απομόχλευση των δανείων και των μειωμένων επιτοκιακών περιθωρίων των επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, καθώς και τη θετική επίδραση από το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω της μείωσης της εξάρτησης από τη χρηματοδότηση που παρέχει ο ΕΛΑ.

Τα έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €2.164 εκατ. και €2.186 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,0%. Τα έσοδα από τόκους ενισχύθηκαν λόγω της αύξησης των εσόδων από τόκους από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Τα έξοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €700 εκατ. και €770 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση 10,0%. Τα έξοδα από τόκους επηρεάστηκαν από την αύξηση των τόκων για υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των εξόδων τόκων προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως αποτέλεσμα της μείωσης του κόστους χρηματοδότησης κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το καθαρό περιθώριο επιτοκίου, (ήτοι ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους προς το μέσο όρο του ενεργητικού για τη χρήση) διαμορφώθηκε σε 2,41% και 2,47% για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα (εξαιρουμένων των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων), βλέπε σχετικά ενότητα 3.4 «Επιλεγμένες Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες» και ενότητα 3.21.6 «Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες» - «Ανάλυση της Μεταβολής των Επιτοκιακών Εσόδων και των Επιτοκιακών Εξόδων – Ανάλυση Μεταβολής Υπολοίπων και Επιτοκίου».

Τα καθαρά έσοδα από τόκους (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) αντιπροσωπεύουν το 77,8% και 76,7% των συνολικών λειτουργικών εσόδων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα. Τα καθαρά ποσά από τόκους εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό τόσο από το ύψος των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αλλά και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) ανήλθαν σε €298 εκατ. το 2018 από €258 εκατ. το 2017, ενισχυμένα κατά 15,5%, κυρίως λόγω της εξάλειψης των εξόδων σχετικά με τις εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου του Πυλώνα II και τη βελτίωση των εσόδων από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, τις δραστηριότητες στις αγορές κεφαλαίου και τις προμήθειες δανείων.

Τα αποτελέσματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων του Ομίλου Eurobank (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε κέρδη €120 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι κερδών €140 εκατ. για τη χρήση 2017 αντίστοιχως. Η μείωση κατά €20 εκατ., ήτοι 14,3% αποδίδεται κατά κύριο λόγο στον περιορισμό των κερδών από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και των χαμηλότερων αποτελεσμάτων από μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία αντισταθμίστηκαν μερικώς από τα κέρδη αποτελεσμάτων από ομόλογα και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα.

Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα του Ομίλου (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε €879 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €895 εκατ. για τη χρήση 2017. Η μείωση κατά €16 εκατ., ήτοι 1,8% περίπου αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη μείωση των εξόδων που σχετίζονται με τα ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις και των αμοιβών και εξόδων προσωπικού, σε συνέχεια της μείωσης του προσωπικού της Τράπεζας και του αριθμού των καταστημάτων του δικτύου, η οποία μετριάστηκε μερικώς από την αύξηση των διοικητικών εξόδων και των αποσβέσεων ενσώματων και άυλων παγίων.

Ο Όμιλος αναγνώρισε προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) ύψους €680 εκατ. στη χρήση 2018, έναντι €750 εκατ. στη χρήση 2017, αντίστοιχως. Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σημείωσαν μείωση €70 εκατ. έναντι του 2017, ήτοι μείωση 9,3% και αντιστοιχούσαν σε 189 μονάδες βάσης επί των μέσων χορηγήσεων.

Το 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ποσού €21 εκατ. (2017: €50 εκατ.), εκ των οποίων τα €30 εκατ. (2017: €34 εκατ.) αφορούσαν το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών και ανακτηθέντων ακινήτων και €15 εκατ. έσοδο αφορούσαν τη μείωση της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων κυρίως ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου κατά τη διάρκεια της περιόδου. Επιπρόσθετα, €57 εκατ. κόστος για προγράμματα εθελουσίας εξόδου (Voluntary Exit Schemes - VES) και λοιπές σχετικές δαπάνες αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης συμπεριλαμβανομένου και ενός πρόσθετου προγράμματος το οποίο ανακοινώθηκε την 19 Ιανουαρίου 2018 και εφαρμόστηκε για υπαλλήλους συγκεκριμένων επιλεγμένων μονάδων στην Ελλάδα.

Για τη χρήση 2018, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των τιμών της αγοράς ακινήτων και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χαρτοφυλακίου ακινήτων του Ομίλου, έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων ποσό ύψους €30 εκατ. για ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων, επενδυτικών ακινήτων και ακινήτων ανακτηθέντων από πλειστηριασμούς, εκ των οποίων €21 εκατ. αφορούν τις ελληνικές δραστηριότητες.

Την 31.12.2018, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία ανήλθαν σε €5 εκατ. και σχετίζονται κυρίως με την βελτιστοποίηση των δανειακών δραστηριοτήτων. Την 31.12.2017 ο Όμιλος είχε αναγνωρίσει έξοδα αναδιάρθρωσης ποσού €5 εκατ., τα οποία σχετίζονταν κυρίως με τον εξορθολογισμό του δικτύου του στην Ελλάδα.

Τα κέρδη προ φόρου του Ομίλου Eurobank (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €232 εκατ., έναντι κερδών €181 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας αύξηση 28,2% η οποία αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες κατά 15,5%, στην περαιτέρω συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων κατά 1,8%, καθώς και στον περιορισμό των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και των λοιπών ζημιών απομείωσης κατά 9,3% και 58,0% αντίστοιχα.

Τα καθαρά κέρδη (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) του Ομίλου Eurobank για τη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε €156 εκατ., έναντι €176 εκατ. για τη χρήση 2017, ήτοι σημειώνοντας μείωση 11,4%, παρά την αύξηση των προ φόρων κερδών, λόγω της αύξηση του κονδυλίου «Φόρος εισοδήματος».

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των ισολογισμών του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2017 και την 31.12.2018:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΟΙΗΜΕΝΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.524	1.924
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.123	2.307
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου *	49	43
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.878	1.871
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	37.108	36.232
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	7.605	7.772
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	156	113
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	390	353
Επενδύσεις σε ακίνητα	277	316
Άυλα πάγια στοιχεία	152	183
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.859	4.916
Λουπά στοιχεία ενεργητικού	1.724	1.934
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση	2.184	20
Σύνολο ενεργητικού	60.029	57.984
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	9.994	2.050
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.997	6.376
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.853	1.893
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	39.083
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	549	2.707
Λοιπές υποχρεώσεις	684	844
Υποχρεώσεις δραστηριοτήτων προς πώληση	1.959	-
Σύνολο υποχρεώσεων	52.879	52.953
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(2.556)	(3.721)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-
Προνομιούχοι τίτλοι	43	42
Δικαιώματα τρίτων	3	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	5.031
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	60.029	57.984

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή του ισολογισμού «Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» έχει μετονομασθεί σε «Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου». Η εν λόγω μετονομασία δεν έχει επιφέρει αλλαγή στο συγκριτικό υπόλοιπο της 31.12.2017, όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού αφορούσαν αποκλειστικά σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Την 31.12.2018 το σύνολο του ενεργητικού του Ομίλου διαμορφώθηκε σε €57.984 εκατ., έναντι €60.029 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 3,4%, σε συνέχεια κυρίως της πώλησης των δραστηριοτήτων στη Ρουμανία και της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9.

Το υπόλοιπο του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος, προ προβλέψεων απομείωσης διαμορφώθηκε σε €44.973 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €47.242 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 4,8% ως αποτέλεσμα κυρίως των συναλλαγών πώλησης και των διαγραφών μη εξυπηρετούμενων δανείων παρά την ενίσχυση της χρηματοδότησης υγιών και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Την 31.12.2018 ποσό €24.723 εκατ. αφορούσε δάνεια προς επιχειρήσεις (μικρές επιχειρήσεις και επιχειρηματικά δάνεια) και αναλογούσε στο 55% του υπολοίπου των χορηγήσεων προ προβλέψεων (έναντι €25.324 εκατ. την 31.12.2017) και ποσό €20.250 εκατ. δάνεια προς νοικοκυριά που αναλογούσε στο 45,0% (στεγαστικά 36% και καταναλωτικά 9%), έναντι €21.918 εκατ. την 31.12.2017. Την 31.12.2018, €38.602 εκατ. αφορούσαν δάνεια από τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα (85,8% του συνολικού χαρτοφυλακίου), ενώ €6.371 εκατ. δάνεια από τις Διεθνείς δραστηριότητες, έναντι €40.891 εκατ. και €6.351 εκατ. την 31.12.2017 αντίστοιχα.

Το σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (μετά από προβλέψεις) και των δανείων και απαιτήσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων διαμορφώθηκε σε €36.232 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €37.108 εκατ. την 31.12.2017.

Το υπόλοιπο των προβλέψεων απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών διαμορφώθηκε σε €8.800 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €10.134 εκατ. την 31.12.2017, ως αποτέλεσμα κυρίως των συναλλαγών πώλησης και των διαγραφών μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στο τέλος του 2018, το ποσό των NPEs του Ομίλου μειώθηκε κατά €3,5 δισ. σε €16,7 δισ., έναντι €20,1 δισ. την 31.12.2017, κυρίως μέσω του αρνητικού σχηματισμού NPEs σε όλα τα τρίμηνα του 2018 συνολικού ποσού €0,9 δισ. συγκριτικά με αρνητικό σχηματισμό ποσού €0,7 δισ. το 2017, της πώλησης χαρτοφυλακίου καταναλωτικών δανείων ποσού €1 δισ. το τέταρτο τρίμηνο καθώς και των διαγραφών δανείων μειώνοντας το δείκτη των NPEs του Ομίλου κατά 550 μονάδες βάσης σε 37,0% έναντι 42,6% την 31.12.2017. Οι προβλέψεις δανείων (ζημιές) ανήλθαν σε €680 εκατ. ή 1,89% του μέσου υπολοίπου δανείων μετά από προβλέψεις (2017: €750 εκατ. ή 2,0%), οδηγώντας το δείκτη κάλυψης των NPEs σε 53,2% (έναντι 50,4% την 31.12.2017).

Την 31.12.2018, η εξάρτηση της Τράπεζας από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε σε €2,1 δισ. (εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούν σε χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας - ELA), κυρίως λόγω της εισροής καταθέσεων, απομόχλευσης στοιχείων ενεργητικού, αύξησης των συναλλαγών *geros* (πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς) σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου και δύο εκδόσεων χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού, τα οποία πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε διεθνή θεσμικό επενδυτή. Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ELA. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ.

Οι συνολικές καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (*geros*), αυξήθηκαν την 31.12.2018 κατά €5.240 εκατ., ήτοι 15,5% σχέση με την 31.12.2017 και διαμορφώθηκαν σε €39.083 εκατ. (€28.785 εκατ. στην Ελλάδα και €10.298 εκατ. στο εξωτερικό), έναντι €33.843 εκατ. την 31.12.2017 (€24.579 εκατ. στην Ελλάδα και €9.264 εκατ. στο εξωτερικό). Η εν λόγω αύξηση των καταθέσεων πελατών οφείλεται στην αύξηση κατά 18,2% και κατά 12,7% του υπολοίπου προθεσμιακών καταθέσεων και του υπολοίπου καταθέσεων ταμειυτηρίου και όψεως αντίστοιχα. Ειδικότερα, η αύξηση κατά €4,2 δισ. των καταθέσεων από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα οφείλεται στη βελτίωση της εμπιστοσύνης των καταθετών συνεπεία της σταδιακής σταθεροποίησης του εγχώριου μακροοικονομικού περιβάλλοντος και στη σημαντική αύξηση των καταθέσεων από το Δημόσιο Τομέα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του ο Όμιλος κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τα προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία με την παραδοχή ότι όλοι οι δυνητικά μετατρέψιμοι τίτλοι σε κοινές μετοχές, μετατρέπονται σε μετοχές. Ο Όμιλος έχει εκδώσει μετατρέψιμους, υπό ορισμένες συνθήκες προνομιούχους τίτλους (Σειρά Δ). Έως την 31.12.2017 οι κοινές μετοχές που θα προέρχονταν από την μετατροπή των δυνητικά μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές προαναφερθέντων προνομιούχων τίτλων δεν μπορούσαν να εκδοθούν βάσει περιορισμών που ήταν σε ισχύ και σχετίζονταν με το σχέδιο αναδιάρθρωσης. Συνεπώς, η Σειρά Δ των προνομιούχων τίτλων δεν λαμβανόταν υπόψη στον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή. Από την 01.01.2018, οι εν λόγω περιορισμοί έχουν αρθεί.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ		2017	2018
Καθαρά κέρδη περιόδου που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	εκατ.	104	89
Καθαρά κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	εκατ.	176	154
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα βασικά κέρδη ανά μετοχή	αριθμός μετοχών	2.183.903.315	2.184.028.111
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	αριθμός μετοχών	-	2.228.346.292
Κέρδη ανά μετοχή	€		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή		0,05	0,04
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή		0,08	0,07

⁽¹⁾ Μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/(ζημιών) από την επαναγορά προνομιούχων τίτλων.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31.12.2018 ανήλθαν σε €0,03 (31.12.2017: €0,03 βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή).

I. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Στην παρούσα ενότητα, ο Όμιλος παρουσιάζει Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης («Alternative Performance Measures», βάσει των ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures της 05.05.2015 που τέθηκαν σε ισχύ από τις 03.07.2016) εκτός ΔΠΧΑ που απορρέουν από τις οικονομικές του καταστάσεις.

Οι εν λόγω δείκτες χρησιμοποιούνται ευρέως από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Οι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης (ΕΔΜΑ) δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υποκαθιστούν άλλα μεγέθη που έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στα Δ.Π.Χ.Α., καθώς και άλλους ιστορικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες. Η Διοίκηση δηλώνει ότι ο τρόπος που υπολογίζει τους παραπάνω δείκτες μπορεί να διαφέρει από τον τρόπο που ο υπολογισμός αυτός γίνεται από άλλες εταιρείες / ομίλους.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι ΕΔΜΑ, οποίοι υπολογίσθηκαν με βάση τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018:

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ εκτός από ποσοστά %)	31.12.2017	31.12.2018
Κέρδη προ προβλέψεων (PPI)	987	966
Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων (Core PPI)	837	848
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου (NIM)	2,41%	2,47%
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	268	311
Έσοδα από εμπορικές και λοιπές δραστηριότητες	150	118
Δείκτης Κόστους προς Έσοδα	47,5%	47,6%
Δείκτης NPEs	42,6%	37,0%
<i>Δείκτης NPEs μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>42,5%</i>	
Δείκτης Κάλυψης NPEs	50,4%	53,2%
<i>Δείκτης Κάλυψης NPEs μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>55,5%</i>	
NPEs σχηματισμός	(687)	(920)
Δείκτης Δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών	33,4%	29,3%
<i>Δείκτης Δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>33,3%</i>	
Δείκτης Κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση >90 ημερών	64,3%	67,2%
<i>Δείκτης Κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση >90 ημερών μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>70,6%</i>	
Σε καθυστέρηση > 90 ημέρες σχηματισμός	109	(413)
Δείκτης Προβλέψεων (ζημιές) προς το μέσο υπόλοιπο δανείων (μετά από προβλέψεις) - Κόστος Κινδύνου	2,00%	1,89%
Δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις	109,6%	92,6%
Ενώματη Λογιστική Αξία (Tangible Book Value)	6.002	4.806
Ενώματη Λογιστική Αξία (Tangible Book Value) / μετοχή	2,75	2,20

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018) και επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα στοιχεία υπολογισμού των ανωτέρω ΕΔΜΑ, τα οποία προκύπτουν από τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ		
Λειτουργικά έσοδα	1.882	1.845
Λειτουργικά έξοδα	(895)	(879)
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	20.105	16.653
<i>Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) μετά την εφαρμογή ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>20.022</i>	
Σωρευμένες προβλέψεις ⁽¹⁾	10.134	8.858
<i>Σωρευμένες προβλέψεις μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>11.107</i>	
Δάνεια σε καθυστέρηση > 90 ημέρες	15.763	13.179
<i>Δάνεια σε καθυστέρηση > 90 ημέρες μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018</i>	<i>15.742</i>	
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών χρήσης	750	680
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	39.083
Δάνεια και απαιτήσεις πελατών προ προβλέψεων	47.242	45.032
Δάνεια και απαιτήσεις πελατών στο αποσβέσιμο κόστος	37.108	36.173
Μέσο υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ⁽²⁾	37.424	36.094

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018) και επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

(1) Για το δείκτη κάλυψης NPEs και το δείκτη κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση >90 ημερών ως σωρευμένες προβλέψεις για την 31.12.2018 έχουν υπολογισθεί οι σωρευμένες προβλέψεις για δάνεια και απαιτήσεις πελατών που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ποσού €8.800 εκατ. και οι προβλέψεις για εκτός ισολογισμού στοιχεία ποσού €58 εκατ., ήτοι ανερχόμενες σε €8.858 εκατ.

(2) Το μέσο υπόλοιπο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος για τη χρήση 2018 υπολογίζεται ως ο αριθμητικός μέσος όρος του υπολοίπου τους στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου (€36.173 εκατ.) και του αναπροσαρμοσμένου με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 υπολοίπου της 01.01.2018 (€36.015 εκατ.).

Ο τρόπος υπολογισμού των παραπάνω δεικτών και στοιχείων υπολογισμού αυτών παρατίθεται κατωτέρω:

Κέρδη προ προβλέψεων (PPI)	Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης όπως γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις της υπό εξέταση περιόδου.
Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων (Core PPI)	Το σύνολο των καθαρών εσόδων από τόκους, των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες και των εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες αφαιρουμένων των λειτουργικών εξόδων της υπό εξέταση περιόδου.
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου	Ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους σε ετησιοποιημένη βάση, προς το μέσο υπόλοιπο του συνόλου ενεργητικού των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (ο αριθμητικός μέσος όρος του συνόλου ενεργητικού, εξαιρουμένων των στοιχείων ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση, στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου και στο τέλος της προηγούμενης περιόδου).
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	Το σύνολο των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες και των εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες της υπό εξέταση περιόδου.
Έσοδα από εμπορικές και λοιπές δραστηριότητες	Το σύνολο των εσόδων από αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών, αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους και λοιπά έσοδα/(έξοδα) της υπό εξέταση περιόδου.
Δείκτης Κόστους προς Έσοδα	Ο λόγος των λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με το υφιστάμενο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) - European Banking Authority (EBA) - στα NPEs περιλαμβάνονται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αβέβαιης είσπραξης, δηλαδή δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα, παρόλο που είτε είναι ενήμερα, είτε είναι σε καθυστέρηση μέχρι 90 ημέρες, καθώς υπάρχουν ενδείξεις για δυσκολίες πλήρους αποπληρωμής χωρίς τη ρευστοποίηση της εξασφάλισης. Τα NPEs, όπως αναφέρονται στο παρόν, αφορούν τα δάνεια (προ προβλέψεων) που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, εκτός των περιπτώσεων που ορίζονται διαφορετικά.
Δείκτης NPEs	Ο λόγος των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) προς το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (προ προβλέψεων), που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.
NPEs σχηματισμός	Καθαρή αύξηση/μείωση των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) της υπό εξέταση περιόδου εξαιρουμένης της επίπτωσης των διαγραφών, των πωλήσεων και λοιπών μεταβολών.
Δείκτης Κάλυψης NPEs	Ο λόγος των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, περιλαμβανομένων των προβλέψεων για δεσμεύσεις που σχετίζονται με το πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού), προς το σύνολο των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost), στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.
Δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών	Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ προβλέψεων, που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
Δείκτης Δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών	Ο λόγος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, προ προβλέψεων, που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών προς το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (προ προβλέψεων) στο αποσβέσιμο κόστος στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.
Σε καθυστέρηση > 90 ημέρες σχηματισμός	Καθαρή αύξηση/μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (προ προβλέψεων) που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών της υπό εξέταση περιόδου με εξαίρεση την επίπτωση από τις διαγραφές δανείων, τις πωλήσεις και λοιπές μεταβολές.

Δείκτης Κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση >90 ημερών	Ο λόγος των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, περιλαμβανομένων και των προβλέψεων για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού) προς τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ προβλέψεων, που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.
Δείκτης Προβλέψεων (ζημιές) προς το μέσο υπόλοιπο δανείων (μετά από προβλέψεις) - Κόστος Κινδύνου	Ο λόγος των προβλέψεων (ζημιών) για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις της υπό εξέταση περιόδου σε ετησιοποιημένη βάση, προς το μέσο υπόλοιπο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) (ο αριθμητικός μέσος όρος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου και στο τέλος του προηγούμενου έτους).
Δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις	Ο λόγος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) προς τις υποχρεώσεις προς πελάτες στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.
Ενσώματα Λογιστική Αξία (Tangible Book Value)	Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους εξαιρουμένων των προνομιούχων μετοχών, των προνομιούχων τίτλων, δικαιωμάτων τρίτων και άυλων πάγιων στοιχείων.
Ενσώματα Λογιστική Αξία ανά Μετοχή (Tangible Book Value/Share)	Ο λόγος της ενσώματης λογιστικής αξίας προς τον αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία στο τέλος της περιόδου, εξαιρώντας τον αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του Όμιλος.

II. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται δείκτες και μεγέθη του Ομίλου που προβλέπονται και αποστέλλονται στην ΤτΕ:

ΒΑΣΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ εκτός από ποσοστά %)	31.12.2017	31.12.2018
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	20.105	16.653
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) μετά την εφαρμογή ΔΠΧΑ την 01.01.2018	20.022	
Δάνεια σε καθυστέρηση > 90 ημέρες	15.763	13.179
Δάνεια σε καθυστέρηση > 90 ημέρες μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 01.01.2018	15.742	
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total Capital Adequacy ratio) ⁽¹⁾	18,0%	16,7%
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 capital ratio) ⁽²⁾	17,9%	14,2%
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 capital ratio) ⁽³⁾	17,9%	14,2%
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 capital ratio) (Πλήρης εφαρμογή) ⁽⁴⁾	14,9%	11,3%
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	38.387	38.849

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018) και επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

(1) Την 31.12.2018, ο δείκτης του Ομίλου pro-forma για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θα ήταν 18,7%.

(2) Την 31.12.2018, ο δείκτης του Ομίλου pro-forma για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θα ήταν 16,2%.

(3) Την 31.12.2018, ο δείκτης του Ομίλου pro-forma για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θα ήταν 16,3%.

(4) Την 31.12.2018, ο δείκτης του Ομίλου pro-forma για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θα ήταν 13,4%.

Ο τρόπος υπολογισμού των παραπάνω δεικτών και στοιχείων υπολογισμού αυτών παρατίθεται κατωτέρω:

Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total Capital Adequacy ratio)	Ο λόγος των συνολικών εποπτικών κεφαλαίων, όπως ορίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017 με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο, προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weighted Assets - RWA).
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 capital ratio)	Ο λόγος των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών κατηγορίας 1, όπως ορίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ. 2395/2017 με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο, προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (RWA).
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 Capital)	Ο λόγος των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, όπως ορίζονται από τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017 προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (RWA).
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 capital ratio -Πλήρης εφαρμογή)	Ο λόγος των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, όπως ορίζονται από τους κανονισμούς (ΕΕ) Αρ.575/2013 και Αρ.2395/2017 χωρίς την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (RWA).
Σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weighted Assets - RWA).	Το σταθμισμένο ενεργητικό είναι το σύνολο του ενεργητικού και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, σταθμισμένα με βάση τους συντελεστές στάθμισης κινδύνου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό, λειτουργικό και το κίνδυνο αγοράς.

3.5 Πληροφορίες για την Τράπεζα

3.5.1 Ιστορικό και Ανάπτυξη της Τράπεζας

Η Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. («Eurobank») ιδρύθηκε στην Ελλάδα, στις 11 Δεκεμβρίου 1990 με την επωνυμία «Ευρωεπενδυτική Τράπεζα Α.Ε.» σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Μετά την απόκτηση του ελέγχου της Τράπεζας Αθηνών το 1998, η Τράπεζα απορροφήθηκε από την Τράπεζα Αθηνών το Μάρτιο του 1999, νομικό πρόσωπο ιδρυθέν το 1924. Οι μετοχές της Τράπεζας, διαπραγματεύονται στο Χ.Α. από το 1999.

Η Eurobank είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με αριθμό 000223001000. Η Eurobank είναι ανώνυμη τραπεζική εταιρεία συσταθείσα σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο και εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η Τράπεζα ενεργεί σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία που διέπει τις ανώνυμες εταιρείες, τα πιστωτικά ιδρύματα, τις λοιπές εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και τις εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα. Δεν ενοποιείται από άλλη εταιρεία και είναι η απώτατη λειτουργούσα μητρική εταιρεία των εταιρειών του Ομίλου, άμεσα ή έμμεσα (βλ. ειδικότερα ενότητα 3.9.1 «Όμιλος της Eurobank»).

Οι τραπεζικές εργασίες του Ομίλου Eurobank, σε επίπεδο ιδιωτών και επιχειρήσεων, αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα και διεθνώς, ως εξής:

<u>Χώρα</u>	<u>Γεγονός</u>
Ελλάδα	<ul style="list-style-type: none">• Συγχώνευση με την Interbank Ελλάδος Α.Ε. και εξαγορά των εργασιών λιανικής της Credit Lyonnais Ελλάς Α.Ε. το 1997.• Συγχωνεύσεις με την Τράπεζα Αθηνών και την Τράπεζα Κρήτης το 1999.• Συγχώνευση με την Τράπεζα Εργασίας το Σεπτέμβριο του 2000.• Συγχώνευση με την Τέλεισις Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. το Μάρτιο του 2002.• Συγχώνευση με τις δύο επενδυτικές εταιρείες κλειστού τύπου, Επενδύσεις Εργασίας Α.Ε.Ε.Χ. και Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.Ε.Χ., το 2003.• Εξαγορά της Intertrust ΑΕΔΑΚ το 2004.• Συγχώνευση με την επενδυτική εταιρεία κλειστού τύπου Πρόδος το 2005.• Συγχώνευση με την επενδυτική εταιρεία κλειστού τύπου ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ. το 2011.• Απόκτηση του 100% των μετοχών του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε. και της Νέας Proton Τράπεζας Α.Ε. στις 30 Αυγούστου 2013.• Συγχώνευση με τη Νέα Proton το Νοέμβριο του 2013.• Συγχώνευση με το Νέο ΤΤ το Δεκέμβριο του 2013.• Ο όμιλος Eurolife αποτελεί από το 2000 τον φορέα των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων της Eurobank. Τον Αύγουστο του 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% των μετοχών της Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών στην Costa Luxembourg S.a.r.l., εταιρεία που ελέγχεται από κοινού από την Fairfax Financial Holdings Limited και την OMERS Administration Corporation. Η Eurobank διατηρεί το υπόλοιπο 20%.
Βουλγαρία	<ul style="list-style-type: none">• Αύξηση της συμμετοχής στην Bulgarian Post Bank A.D. σε 99,7% το 2006, μετά την απόκτηση αρχικής συμμετοχής το 1998 και περαιτέρω αυξήσεις της συμμετοχής το 2002, το 2003 και το 2005.

- Απόκτηση συμμετοχής ύψους 91,29% στην DZI Bank το 2006. Από την συγχώνευση της Bulgarian Post Bank A.D. και της DZI Bank προέκυψε η Eurobank Bulgaria A.D. θυγατρική κατά 99,99% της Eurobank.
 - Τον Μάρτιο του 2016 ολοκληρώθηκε η εξαγορά του συνόλου των δραστηριοτήτων του καταστήματος Βουλγαρίας στην Alpha Bank από την θυγατρική στη Βουλγαρία Eurobank Bulgaria A.D. (για περισσότερες πληροφορίες βλ. ενότητα 3.7.2.5 «Εργασίες στο εξωτερικό – Βουλγαρία» του παρόντος Εγγράφου).
 - Σύναψη συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς τον Νοέμβριο του 2018 για τη μεταβίβαση της θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία Piraeus Bank Bulgaria A.D. στη θυγατρική Eurobank Bulgaria A.D.
- Ρουμανία*
- Απόκτηση συμμετοχής ύψους 77,56% στην Bancpost S.A. το 2006, μετά την απόκτηση αρχικής συμμετοχής το 2000. Τον Απρίλιο του 2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση στην Banca Transilvania των μετοχών που κατείχε η Eurobank στις Bancpost S.A., ERB Retail Services S.A. και ERB Leasing IFN S.A.
- Σερβία*
- Αρχική επένδυση το 2003 στην Eurobank EFG A.D. Beograd (πρώην Postbanka), η οποία τον Οκτώβριο 2006 απορρόφησε την Nacionalna štedionica Banka A.D. και μετονομάστηκε αρχικά σε Eurobank EFG A.D. Beograd και από τον Δεκέμβριο του 2012 σε Eurobank A.D. Beograd (ποσοστό συμμετοχής 99,99%).
- Πολωνία*
- Έναρξη εργασιών τον Φεβρουάριο του 2006, μέσω δικτύου υποκαταστημάτων, με την εμπορική επωνυμία Polbank EFG. Το Φεβρουάριο του 2011, η Eurobank προχώρησε σε επενδυτική συμφωνία με τον αυστριακό τραπεζικό όμιλο Raiffeisen Bank International (RBI). Οι όροι της συναλλαγής προέβλεπαν την εξαγορά του 70% της θυγατρικής της Τράπεζας στην Πολωνία, Polbank EFG, από τη Raiffeisen και την πλήρη συγχώνευσή της με την Raiffeisen Poland, τη θυγατρική της Raiffeisen στην Πολωνία, με την Eurobank να παραμένει με το 13% στην από κοινού τράπεζα. Στις 30.4.2012 ο Όμιλος εξάσκησε το δικαίωμα πώλησης του εναπομείναντος μεριδίου 13%.
- Τουρκία*
- Εξαγορά της HC Istanbul Holdings A.S. το 2005. Ακολούθησε η απόκτηση συμμετοχής ύψους 70% στην Tekfenbank το 2007, που μετονομάστηκε σε Eurobank Tekfen A.S. Ο Όμιλος περιελάμβανε στη συμμετοχή του στην τελευταία επιπλέον ποσοστό 28,23%, που διατήρησαν οι πωλητές και για το οποίο, βάσει της συμφωνίας εξαγοράς, είχε συνομολογηθεί δικαίωμα προαίρεσης αγοράς και πώλησης με τιμή άσκησης που θα καθοριζόταν από μελλοντικά γεγονότα. Το Δεκέμβριο του 2012, ο Όμιλος πώλησε τη Eurobank Tefken A.S. και τις θυγατρικές της στην Burgan Bank του Κουβέιτ.
- Κύπρος*
- Ο Όμιλος Eurobank έχει παρουσία στην Κύπρο, μέσω υποκαταστήματος, από το Σεπτέμβριο του 2007 και από το Μάρτιο του 2008 μέσω της θυγατρικής τράπεζας Eurobank Cyprus Ltd (ποσοστό συμμετοχής 100%).
- Ουκρανία*
- Απόκτηση συμμετοχής στην P.J.S.C. Universal Bank το 2007. Τον Δεκέμβριο του 2016 ολοκληρώθηκε η απόκτηση της Universal Bank από τον Όμιλο TAS Group.

Σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα μετά την λήξη της χρήσης 2018 και μέχρι την ημερομηνία του Εγγράφου παρατίθενται στην ενότητα 3.24 «Σημαντικές αλλαγές στην οικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου».

3.5.2 Σημαντικά γεγονότα

Eurobank FPS- Αδειοδότηση από ΤτΕ

Το 2017, η Eurobank πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων δανείων, μέσω της αδειοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδας της κατά 100% θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου της, «Eurobank Financial Planning Services» (Eurobank FPS), για τη διαχείριση απαιτήσεων στην ελληνική αγορά, βάσει του νέου θεσμικού πλαισίου (N4354/2015).

Ανταλλαγή ομολόγων κυμαινόμενου επιτοκίου

Στο πλαίσιο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) για την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του Ελληνικού δημοσίου χρέους και σε συνέχεια της σχετικής απόφασης του ΔΣ την 20 Ιανουαρίου 2017, η Τράπεζα σύναψε συμφωνία με το ΕΤΧΣ, το Ελληνικό Δημόσιο, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) την 16 Μαρτίου 2017 για την ανταλλαγή των ομολόγων κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ, τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί για την ανακεφαλοποίηση του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος, στη λογιστική τους αξία, είτε με μετρητά είτε με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ μεγαλύτερης διάρκειας, τα οποία θα επαναπωλούνταν στο ΕΤΧΣ ύστερα από μία σύντομη περίοδο διακράτησης. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα αντάλλαξε όλη τη θέση σε ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας €6,6 δισ. με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ ίσης ονομαστικής αξίας.

Επιτυχής διάθεση 20.252.001 μετοχών της Grivalia

Το 2017, η Eurobank διέθεσε επιτυχώς μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε θεσμικούς επενδυτές δια ταχείας διαδικασίας βιβλίου προσφορών (η «Ιδιωτική Τοποθέτηση»), 20.252.001 κοινές μετοχές της Grivalia, ήτοι το σύνολο της συμμετοχής της, που αντιστοιχούσε σε περίπου 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia σε τιμή €8,80 ανά μετοχή.

Στρατηγική συνεργασία Eurobank- Banco Santander για το διεθνές εμπόριο

Το 2017 πραγματοποιήθηκε, επίσης, η ένταξη της Eurobank στο παγκόσμιο ψηφιακό δίκτυο διασύνδεσης επιχειρήσεων «Trade Club Alliance», μέσω της στρατηγικής συμμαχίας της Eurobank με την Banco Santander.

Το «Trade Club Alliance» είναι ένα παγκόσμιο ψηφιακό δίκτυο διεθνούς εμπορίου διασύνδεσης επιχειρήσεων που υποστηρίζεται από 7 διεθνείς τραπεζικούς ομίλους σε 22 χώρες.

Μέσω του ελληνικού σκέλους «Eurobank Trade Club», ελληνικές και κυπριακές επιχειρήσεις αποκτούν πρόσβαση σε 11.000 εταιρείες / πελάτες διεθνών τραπεζών. Επιπρόσθετα, τα μέλη που επιλέγονται για να συμμετέχουν στο «Trade Club» μπορούν να λάβουν όριο μέχρι και €1.000.000 για να χρηματοδοτήσουν τις Συναλλαγές Διεθνούς Εμπορίου.

Συμφωνία μεταξύ της Eurobank και της Intrum για την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων

Η Τράπεζα ολοκλήρωσε την 13η Νοεμβρίου 2017 την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις, συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου ύψους €1,5 δισ. προς την Intrum Hellas DAC, εταιρεία που ελέγχεται από το Intrum Group. Τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου ανέλαβε η 100% θυγατρική της Eurobank, Eurobank FPS η οποία έχει λάβει άδεια διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Επιτυχής έκδοση καλυμμένων ομολόγων ύψους €500 εκατ.

Η Eurobank ολοκλήρωσε με επιτυχία το 2017 την έκδοση καλυμμένων ομολόγων ύψους €500 εκατ. (ομόλογα ή καλυμμένα ομόλογα), σταθερού επιτοκίου, τριετούς διάρκειας που φέρουν ετήσιο τοκομερίδιο 2,75%. Η τιμή έκδοσης των καλυμμένων ομολόγων ορίστηκε σε 99,349% και η απόδοση διαμορφώθηκε σε 2,98%.

Η έκδοση είχε μεγάλη απήχηση στο διεθνές και εγχώριο επενδυτικό κοινό προσελκύοντας θεσμικούς επενδυτές από 20 χώρες. Το Βιβλίο Προσφορών υπερκαλύφθηκε πάνω από 2 φορές με την συμμετοχή των διεθνών θεσμικών επενδυτών να ανέρχεται στο 85%.

Εξάλειψη συμμετοχής στο Δεύτερο πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας

Τον Οκτώβριο του 2017, η Τράπεζα εξάλειψε την συμμετοχή της στο Δεύτερο πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας (Ομόλογα με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου) από ομόλογα ονομαστικής αξίας €2,5 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2016 (σχετικά με το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βλ. ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό Πλαίσιο - Λοιποί νόμοι και κανονιστικές διατάξεις για τις τράπεζες στην Ελλάδα - Το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας» του Εγγράφου).

Πώληση του ακινήτου- ξενοδοχείου King George

Η Τράπεζα πραγματοποίησε την 21η Δεκεμβρίου 2017 την πώληση του ακινήτου στο οποίο λειτουργεί το ξενοδοχείο King George, του κινητού εξοπλισμού αυτού και των σχετικών εμπορικών σημάτων στην «Εταιρεία Ελληνικών Ξενοδοχείων ΛΑΜΨΑ Α.Ε.» έναντι συνολικού τιμήματος €43.000.000.

Αποπληρωμή προνομιούχων μετοχών

Το 2018, η Τράπεζα αποπλήρωσε πλήρως το σύνολο των προνομιούχων άνευ ψήφου μετοχών της, κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Πρώτου Πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας, συνολικής ονομαστικής €950.125.000 σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 1α του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 όπως ισχύει και στην απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των κοινών μετόχων της 3.11.2017.

Η εξαγορά πραγματοποιήθηκε εν μέρει με μετρητά κι εν μέρει με παράδοση κεφαλαιακών μέσων της κατηγορίας 2 ύψους €950.000.000 κατά τον κανονισμό 575/2013, εκδίδοντας ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier II). (Σχετικά με το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βλ. ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό Πλαίσιο - Λοιποί νόμοι και κανονιστικές διατάξεις για τις τράπεζες στην Ελλάδα - Το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας» του παρόντος Εγγράφου.)

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Πώληση των δραστηριοτήτων στην Ρουμανία

Στις 24 Νοεμβρίου 2017, ο Όμιλος Eurobank ανακοίνωσε την σύναψη συμφωνίας με την Banca Transilvania (η «BT») αναφορικά με την πώληση των Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A. (θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία). Σε συνέχεια της εν λόγω συμφωνίας, την 3 Απριλίου 2018, η Eurobank και η BT ολοκλήρωσαν όλες τις εναπομένουσες ενέργειες και εκπλήρωσαν όλους τους όρους για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών που κατείχε ο Όμιλος στις ανωτέρω εταιρείες στην BT.

Το τίμημα της συναλλαγής, αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων, ανήλθε σε 205 εκατομμύρια Ευρώ, επιπλέον του ειδικού μερίσματος 25 εκατομμύρια Ευρώ και της επιστροφής κεφαλαίου 50 εκατομμύρια Ευρώ που εισπράχθηκαν το 2017 και το πρώτο τρίμηνο του 2018, αντίστοιχα..

Επιτυχής ολοκλήρωση της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων - Stress Test

Η Τράπεζα ολοκλήρωσε επιτυχώς την Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων - Stress Test («Άσκηση») που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Βάσει της ενημέρωσης που έλαβε η Τράπεζα από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM), το αποτέλεσμα της Άσκησης συνεξετάστηκε με άλλους παράγοντες από το Εποπτικό του Συμβούλιο και από την Άσκηση δεν προέκυψε κεφαλαιακό έλλειμμα, ούτε ανάγκη υποβολής σχεδίου κεφαλαιακής ενίσχυσης. Στο δυσμενές σενάριο, ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας (CAD), συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων Tier 2 εκδόσεως Ιανουαρίου 2018, ανήλθε σε 9,5% και ο δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (CET1) 6,8%. Και οι δύο δείκτες θα ήταν περίπου 40 μονάδες βάσης υψηλότεροι, στο 9,9% και 7,2% αντίστοιχα, εάν είχε συνυπολογιστεί η θετική επίδραση από την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία, η οποία ολοκληρώθηκε στις αρχές Απριλίου 2018. Η απομείωση κεφαλαίου ανήλθε σε €3,4 δισ. (8,7 ποσοστιαίες μονάδες, εξαιρουμένης της αρνητικής επίπτωσης κατά 250 μονάδες βάσης λόγω του ότι οι προνομιούχες μετοχές έπαυσαν να λογίζονται στα βασικά ίδια κεφάλαια (CET1)). Στο βασικό σενάριο, η Τράπεζα ενισχύει την κεφαλαιακή της βάση με τους δείκτες CAD και CET1 να ανέρχονται σε 19,3% και 16,6% αντίστοιχα. Και σε αυτό το σενάριο, οι δύο δείκτες θα ήταν περίπου 40 μ.β. υψηλότεροι, συνυπολογιζομένης της θετικής επίδρασης από την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία.

Συμφωνία μεταξύ της doBank S.p.A. και των τεσσάρων ελληνικών Συστημικών Τραπεζών για τη διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ύψους €1,8 δισ.

Οι τέσσερις Συστημικές Τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Eurobank και Τράπεζα Πειραιώς) προέβησαν την 31.07.2018 στη σύναψη μιας καινοτόμου για τα διεθνή δεδομένα συμφωνίας συνεργασίας με την κορυφαία εξειδικευμένη διαχειρίστρια εταιρεία δανείων doBank S.p.A. (doBank). Η συμφωνία καταρτίστηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής των Ελληνικών Συστημικών Τραπεζών για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων τους και για την προστασία της βιωσιμότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων («ΜμΕ») με στόχο την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

Η doBank θα υποστηρίξει τις τέσσερις Συστημικές Τράπεζες με την αποκλειστική διαχείριση κοινών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που αφορούν περισσότερες από 300 ελληνικές ΜμΕ συνολικής κατά προσέγγιση ονομαστικής αξίας €1,8 δισεκατομμυρίων, διευκολύνοντας την εξεύρεση αποτελεσματικών και βιώσιμων λύσεων αναδιάρθρωσης, όπου αυτό είναι εφικτό. Η εν λόγω συνεργασία, αξιοποιώντας και την πολυετή εμπειρία και τεχνογνωσία της doBank στη διαχείριση δανείων, αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην εξυγίανση των ΜμΕ και στη βελτίωση του δείκτη ανακτησιμότητας των σχετικών δανειακών ανοιγμάτων. Τα ανωτέρω θα επιτευχθούν με τη μετάθεση του βάρους στην ενίσχυση της συνεργασίας των δανειοληπτών, στην εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών αναδιάρθρωσης, στην επιτάχυνση της λήψης και υλοποίησης των σχετικών με τη διαχείριση των δανείων αποφάσεων, αλλά, δυνητικά, και στην προσφορά πρόσβασης σε νέες πηγές χρηματοδότησης για τις βιώσιμες ΜμΕ.

Η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των τεσσάρων Συστημικών Τραπεζών και της doBank καταρτίστηκε κατόπιν της ολοκλήρωσης διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας, με διαφανή και αξιοκρατικά κριτήρια, στην οποία έλαβαν μέρος περισσότερες από τριάντα υποψήφιες εταιρείες. Αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο και είναι το αποτέλεσμα λεπτομερούς σχεδιασμού και πρωτοπόρου συνεργασίας μεταξύ των τεσσάρων Συστημικών Τραπεζών, με την υποστήριξη της διεθνούς εταιρείας συμβούλων στρατηγικής Oliver Wyman.

Συμφωνία μεταξύ της Eurobank και της κοινοπραξίας των B2Holding και Waterfall για την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων

Η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία τον Οκτώβριο του 2018 με την κοινοπραξία των εταιρειών B2Holding ASA και Waterfall Asset Management για την πώληση μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις, συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου ύψους €1,1 δισ. (από τα οποία περίπου €1 δισ. εμφανίζονται στον ισολογισμό της Τράπεζας) και συνολικής απαίτησης εκ των παρεπόμενων δικαιωμάτων €2 δισ. Τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου θα συνεχίσει η κατά 100% θυγατρική της Eurobank, Eurobank FPS, η οποία έχει λάβει άδεια διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Αυτό θα γίνεται συνδυαστικά με την επίσης αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης B2Kapital A.E.

Συμφωνία Εξαγοράς της Piraeus Bank Bulgaria

Την 7 Νοεμβρίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. («Τράπεζα Πειραιώς») για την απόκτηση της θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία, Piraeus Bank Bulgaria A.D. («PBB»), από τη θυγατρική της Eurobank στη Βουλγαρία, Eurobank Bulgaria A.D. («Postbank»).

Η PBB με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2018 διαθέτει σύνολο ενεργητικού €1,7 δισ., συνολικά δάνεια €820 εκατ. και καταθέσεις ύψους €1,3 δισ. Διαθέτει δίκτυο 70 καταστημάτων και απασχολεί περισσότερους από 900 εργαζόμενους. Δραστηριοποιείται στη λιανική και κυρίως στην εταιρική τραπεζική.

Μετά την εξαγορά η Postbank ενισχύει σημαντικά τη θέση της στη Βουλγαρική τραπεζική αγορά. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς, η Postbank θα διαθέτει σύνολο ενεργητικού άνω των €5 δισ., ίδια κεφάλαια άνω των €600 εκατ. Η Postbank μετά την εξαγορά θα συνεχίσει να διαθέτει ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ισχυρή ρευστότητα.

Η εν λόγω συναλλαγή, το τίμημα της οποίας ανέρχεται σε €75 εκατ., εκτιμάται ότι θα έχει κατά την ολοκλήρωσή της, οριακά αρνητικό αντίκτυπο στο Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) του Ομίλου, ενώ λαμβάνοντας υπόψη και τις αναμενόμενες συνέργειες, εκτιμάται ότι θα ενισχύσει την κεφαλαιακή του θέση.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται σε εγκρίσεις από τις αρμόδιες ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές και αναμένεται να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2019.

Συγχώνευση με την Grivalia και Σχέδιο Επιτάχυνσης

Στις 26 Νοεμβρίου 2018, η Τράπεζα παρουσίασε στους επενδυτές, τη συγχώνευση με την Grivalia, και το Σχέδιο Επιτάχυνσης, λεπτομέρειες για το οποίο είναι διαθέσιμες στην ενότητα 3.13 «Πληροφορίες για τις Τάσεις» του Εγγράφου.

Συμφωνία με τη Cerved για την Eurobank Property Services

Στις 30 Ιανουαρίου 2019, η Τράπεζα και η Cerved Credit Management Group S.r.l. (η «Cerved») υπέγραψαν δεσμευτική προσφορά για τη σύναψη μακροπρόθεσμης εταιρικής συνεργασίας στο πεδίο της παροχής υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα.

Συγκεκριμένα, η Cerved απέκτησε το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Property Services A.E. (η «EPS») στην Ελλάδα και τις δύο θυγατρικές της στη Ρουμανία και τη Σερβία από τη Eurobank έναντι ποσού 8 εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, θα καταβληθεί πρόσθετο ποσό έως και 5 εκατ. ευρώ εφόσον επιτευχθούν συγκεκριμένα οικονομικά αποτελέσματα και προϋποθέσεις στο χρονικό πλαίσιο μέχρι το 2023. Παράλληλα, η EPS σύναψε συμφωνία τριετούς διάρκειας, με μηχανισμό αυτόματης ανανέωσης έως 2 επιπλέον έτη, για την παροχή υπηρεσιών για ακίνητα στη Eurobank.

Η πώληση και μεταβίβαση των εν λόγω μετοχών ολοκληρώθηκε την 01.04.2019.

3.6 Επενδύσεις

3.6.1 Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία για τις χρήσεις 2017 και 2018

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι πραγματοποιηθείσες από τον Όμιλο επενδύσεις σε ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, ακίνητα επενδύσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία κατά τις χρήσεις 2017-2018.

Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία*		
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	2017	2018
Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	11	25
Έπιπλα, λοιπός εξοπλισμός, οχήματα	12	12
Η/Υ και λογισμικά προγράμματα	17	15
Επενδύσεις σε ακίνητα	2	0
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	54	66
Σύνολο επενδύσεων	96	118

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία κατά τη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε €118 εκατ., εκ των οποίων €66 εκατ. αφορούσαν επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οικόπεδα και ακίνητα τα οποία περιήλθαν στην κατοχή του Ομίλου από πλειστηριασμούς μεταφέρονται, κατά κύριο λόγο, στον λογαριασμό «Επενδύσεις σε ακίνητα». Στον ανωτέρω πίνακα δεν έχουν περιληφθεί στις χρήσεις 2018 και 2017 επενδύσεις ποσού €20 εκατ. και €5 εκατ. αντίστοιχα, που αφορούν σε ακίνητα που έχουν περιέλθει στην κατοχή του Ομίλου από πλειστηριασμούς και έχουν μεταφερθεί από τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου ή στις επενδύσεις σε ακίνητα.

3.6.2 Επενδύσεις σε Συμμετοχές για τις χρήσεις 2017 και 2018

Οι κυριότερες επενδύσεις σε συμμετοχές του Ομίλου Eurobank κατά τις χρήσεις 2017-2018 παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Επενδύσεις στο μετοχικό κεφάλαιο ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών			
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	2017	2018	Διευκρινίσεις
ERB Leasing A.D. Beograd (Σερβία)	0,3	-	Συμμετοχή σε AMK
Στάνταρντ Κτηματική Α.Ε. (Ελλάδα)	0,8	-	Απόκτηση θυγατρικής
Densho Investments Ltd (Κύπρος)	0,0	-	Απόκτηση θυγατρικής
Lenevino Holdings Ltd (Κύπρος)	0,0	-	Απόκτηση θυγατρικής
Mesal Holdings Ltd (Κύπρος)	0,0	-	Απόκτηση θυγατρικής
IMO Property Investments .A.D. Beograd (Σερβία)	-	3,5	Συμμετοχή σε AMK
ERB Hellas Funding Ltd (Channel Islands)	-	0,8	Συμμετοχή σε AMK
Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία (Ελλάδα)	-	0,1	Ίδρυση θυγατρικής & συμμετοχή σε AMK €0,1 εκατ.
ERB Lux Immo S.A. (Λουξεμβούργο)	-	8,7	Απόκτηση θυγατρικής
Rano Investments Ltd (Κύπρος)	-	0,0	Ίδρυση θυγατρικής
Neviko Ventures Ltd (Κύπρος)	-	0,0	Ίδρυση θυγατρικής
ΣΥΝΟΛΟ	1,1	13,1	

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

AMK: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου

Πηγή: Στοιχεία της Τράπεζας μη ελεγμένα από Ορκωτό Ελεγκτή.

Αναλυτικά στοιχεία για τις σημαντικότερες από τις ανωτέρω επενδύσεις σε θυγατρικές αναφέρονται στις ενότητα 3.9.1 «Όμιλος της Eurobank» του παρόντος Εγγράφου.

3.6.3 Τρέχουσες Επενδύσεις

Σύμφωνα με δήλωση της Διοίκησης του Ομίλου, ο Όμιλος, εξαιρουμένης της παρούσας Συγχώνευσης, δεν προχώρησε σε σημαντικές επενδύσεις κατά την περίοδο 01.01-31.03.2019.

3.6.4 Σκοπούμενες Επενδύσεις για τις οποίες η Τράπεζα έχει αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις

Κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του Ομίλου, η Τράπεζα και οι θυγατρικές της συνάπτουν διαφόρων ειδών συμβάσεις, οι οποίες αφορούν δεσμεύσεις να επεκτείνουν δανειακές πιστώσεις, να εκδώσουν ενέγγυες πιστώσεις, πιστωτικές επιστολές, εγγυητικές επιστολές και να παράσχουν λειτουργικές μισθώσεις.

Κατά την 31.03.2019, ο Όμιλος Eurobank δεν είχε αναλάβει καμία ισχυρή δέσμευση για την υλοποίηση σημαντικών μελλοντικών επενδύσεων και δεν υπάρχουν σημαντικές επενδύσεις της Τράπεζας που βρίσκονται σε εξέλιξη, με εξαίρεση τη συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς για τη μεταβίβαση έναντι €75 εκατ. της θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία Piraeus Bank Bulgaria A.D. στη θυγατρική Eurobank Bulgaria A.D. (για περισσότερες πληροφορίες βλ. ενότητα 3.5.2 «Σημαντικά γεγονότα» του παρόντος Εγγράφου).

Οι σκοπούμενες επενδύσεις της Απορροφώμενης Grivalia παρατίθενται στην ενότητα 3.28.4 «Επενδύσεις σε Ακίνητα, Συμμετοχές και Κοινοπραξίες» του παρόντος Εγγράφου.

3.7 Επισκόπηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας 1

3.7.1 Εισαγωγή

Ο Όμιλος Eurobank είναι ένας χρηματοοικονομικός οργανισμός με παρουσία σε έξι χώρες, σύνολο ενεργητικού €58,0 δισ. την 31.12.2018 και ανθρώπινο δυναμικό 13.162 εργαζόμενους. Ξεκίνησε τη διαδρομή του το 1990 και έπειτα από μία δυναμική πορεία ανάπτυξης, πρωτοστατεί τα τελευταία χρόνια στις εξελίξεις και τη διαμόρφωση του τραπεζικού περιβάλλοντος.

Με συνολικό δίκτυο 653 σημείων εξυπηρέτησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ο Όμιλος παρέχει ένα ολοκληρωμένο φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Στην Ελλάδα, η Eurobank είναι μια εκ των τεσσάρων Συστημικών Τραπεζών. Με δύο διακριτά δίκτυα λιανικής, το Δίκτυο Eurobank και το Δίκτυο Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εξειδικευμένα κέντρα εξυπηρέτησης επιχειρήσεων, δίκτυο private banking και βραβευμένα ηλεκτρονικά δίκτυα, η φιλοσοφία της Eurobank εστιάζει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στους πελάτες της.

Ο Όμιλος επίσης διατηρεί στρατηγική θέση στη Βουλγαρία και τη Σερβία, και διακρίνεται στον τομέα διαχείρισης περιουσίας στην Κύπρο, το Λουξεμβούργο και το Λονδίνο.

Πέρα από την επιχειρηματική του δραστηριότητα, ο Όμιλος αναπτύσσει δράσεις κοινωνικής υπευθυνότητας ανταποκρινόμενος στις ανάγκες των κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιεί ενέργειες και πρωτοβουλίες που στηρίζουν τους τομείς της Παιδείας, της Κοινωνίας, του Πολιτισμού, της Καινοτομίας και της Νεανικής Επιχειρηματικότητας, σε συνεργασία με αναγνωρισμένους φορείς και οργανώσεις, ενώ παράλληλα δραστηριοποιείται έντονα σε θέματα προστασίας του Περιβάλλοντος, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

3.7.2 Τραπεζικές δραστηριότητες

3.7.2.1 Λιανική Τραπεζική (Retail Banking)

Γενικά

Η Τράπεζα στην Ελλάδα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον κλάδο της λιανικής τραπεζικής της χώρας, με 350 υποκαταστήματα λιανικής (από τα οποία 43 ανήκουν στο δίκτυο του Νέου ΤΤ) και 932 Μηχανήματα Αυτόματης Ανάλυσης («ATM») την 31.12.2018. Η Τράπεζα προσφέρει στους πελάτες λιανικής πλήθος καταθετικών, δανειακών, επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων καθώς και ευρύ φάσμα παραδοσιακών υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής.

Το ισχύον μοντέλο της λιανικής τραπεζικής είναι δομημένο γύρω από τις κύριες ομάδες πελατών (segments), στηριγμένο σε μια πολυκαναλική πλατφόρμα πωλήσεων τραπεζικών προϊόντων και εξυπηρέτησης σε συνδυασμό με κεντροποιημένες μονάδες διαχείρισης αυτών. Οι κύριες ομάδες πελατών περιλαμβάνουν τα νοικοκυριά (συμπεριλαμβανομένων των εύπορων ιδιωτών, μισθωτών και λοιπών πελατών), καθώς και τις μικρές επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες. Η πλατφόρμα διανομής της Τράπεζας περιλαμβάνει ένα δίκτυο καταστημάτων με εξειδικευμένους συμβούλους για κάθε πελατειακή ομάδα, κανάλια ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης, όπως phone-banking, e-banking, m-banking και v-banking, το δίκτυο καταστημάτων των Ελληνικών Ταχυδρομείων, καθώς και εξωτερικούς συνεργάτες προώθησης προϊόντων (π.χ. διανομείς αυτοκινήτων). Τέλος, οι κεντροποιημένες μονάδες διαχείρισης των τραπεζικών προϊόντων προσφέρουν όλο το φάσμα των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής, με γνώμονα την κατά το δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη και την αποτελεσματικότητα.

Λόγω της οικονομικής κρίσης, η Τράπεζα συνέχισε να υιοθετεί μια πιο συντηρητική πολιτική πιστωτικής επέκτασης προσεγγίζοντας αυστηρά επιλεγμένο πελατολόγιο. Η Eurobank εξακολούθησε να στηρίζει τους πελάτες της, επιχειρήσεις και νοικοκυριά, και την οικονομία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην εξασφάλιση, όχι

¹ Οι πληροφορίες από τρίτα μέρη έχουν αναπαραχθεί πιστά και, εξ όσων γνωρίζει η Eurobank και είναι σε θέση να βεβαιώσει με βάση τις πληροφορίες που έχουν δημοσιευθεί από αυτό το τρίτο μέρος, δεν υπάρχουν παραλήψεις που θα καθιστούσαν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές.

απλώς επαρκούς ρευστότητας αλλά και ευνοϊκών πόρων χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις, μεγάλες, μεσαίες και μικρές. Ταυτόχρονα, η Τράπεζα κατόρθωσε το 2018 να αυξήσει τις νέες χορηγήσεις σε όλες τις κατηγορίες δανειακών προϊόντων προς ιδιώτες,

Παρά τη μειωμένη ζήτηση για δανεισμό, ο Όμιλος Eurobank στην Ελλάδα συνέχισε τη χρηματοδότηση προς ιδιώτες με €125 εκατ. εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων, €162 εκατ. εκταμιεύσεις καταναλωτικών δανείων (συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών δανείων και των δανείων αυτοκινήτου) και €424 εκατ. νέα δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις το 2018. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο Ιδιωτών Πελατών (Retail) στην Ελλάδα ανήλθε σε περίπου €23,9 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έναντι €26,2 δισ. στο τέλος του 2017. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος Eurobank παρείχε εναλλακτικές λύσεις και ειδικά προγράμματα διευκόλυνσης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων όσων πελατών αντιμετώπισαν ουσιαστικά οικονομικά προβλήματα.

Καταναλωτικά Δάνεια

Το χαρτοφυλάκιο των καταναλωτικών δανείων του Ομίλου Eurobank στην ελληνική αγορά, συμπεριλαμβανομένων των δανείων αυτοκινήτου, ανήλθε σε €2,1 δισ. την 31.12.2018

Το 2018, η Eurobank συνέχισε την προώθηση καταναλωτικών δανείων μέσω στοχευμένων προωθητικών ενεργειών στο υφιστάμενο πελατολόγιό της, προσφέροντας ευνοϊκότερους και εξατομικευμένους όρους τιμολόγησης σε πελάτες χαμηλού πιστωτικού κινδύνου. Επιπλέον, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στη χρηματοδότηση μισθωτών υπαλλήλων καθώς και σε δάνεια ειδικού σκοπού όπως τα δάνεια αυτοκινήτου.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η προσπάθεια για στήριξη των υφιστάμενων πελατών που επιθυμούν να βελτιώσουν συνολικά την ικανότητα αποπληρωμής τους, προτείνοντας τους μια σειρά εξατομικευμένων προγραμμάτων συγκέντρωσης ή ρύθμισης οφειλών που ανταποκρίνονται στις πραγματικές οικονομικές τους δυνατότητες.

Στεγαστικά Δάνεια

Η Eurobank κατά τη χρήση 2018 εκταμίευσε νέα στεγαστικά δάνεια ύψους €125 εκατ. Τα υπόλοιπα στεγαστικών δανείων του Ομίλου Eurobank στην ελληνική αγορά ανήλθαν σε €14,9 δισ. την 31.12.2018.

Η Eurobank στην κατηγορία των στεγαστικών δανείων, επιβραβεύει τους πελάτες που παρουσιάζουν «καλύτερο πιστωτικό προφίλ και ευρύτερη σχέση με την Τράπεζα». Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην τιμολογιακή πολιτική συγκεκριμένων ομάδων πελατών της Τράπεζας, με ειδικά χαρακτηριστικά, επιδιώκοντας έτσι τη διακράτησή τους και εδραιώνοντας τη σχέση και τη συνεργασία τους με την Τράπεζα. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι πελάτες που διατηρούν τη βασική καταθετική/επενδυτική τους σχέση με την Τράπεζα, καθώς επίσης και όσοι ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες σύμφωνα με τα κριτήρια της Eurobank, όπως μισθοδοτούμενοι, Personal & Private Banking πελάτες.

Πιστωτικές – Χρεωστικές – Προπληρωμένες Κάρτες/ Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών

Η Eurobank διαθέτει μία ευρεία γκάμα προϊόντων στην αγορά των πιστωτικών, χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών. Ο συνολικός αριθμός καρτών (πιστωτικών, χρεωστικών και προπληρωμένων) της Τράπεζας την 31.12.2018 ανήλθε σε €2,6 εκατ., ενώ ο κύκλος εργασιών (αγορές και αναλήψεις μετρητών) διαμορφώθηκε σε €9,7 δισ. το 2018. Το χαρτοφυλάκιο πιστωτικών καρτών του Ομίλου ανήλθε σε €1,0 δισ. Την 31.12.2018.

Η στρατηγική της Τράπεζας εστιάζει στη διεύρυνση σε πελάτες υψηλής δυναμικής, τόσο σε φυσικά πρόσωπα όσο και στο χώρο των μικρών επιχειρήσεων, μέσω της περαιτέρω ενίσχυσης του προγράμματος επιβράβευσης «Επιστροφή» και της ανάπτυξης των co-brand συνεργασιών (Reward MasterCard, Cosmote MasterCard, Yes Visa, μασούτης visa).

Το πρόγραμμα επιβράβευσης Eurobank «Επιστροφή», με επιτυχημένη παρουσία στην ελληνική αγορά εδώ και περισσότερα από 12 χρόνια, με πάνω από 2,6 εκατ. κατόχους πιστωτικών και χρεωστικών καρτών και με περισσότερους από 8.500 συνεργαζόμενους εμπόρους, συμπεριλαμβανομένων κορυφαίων εμπορικών σημάτων σε όλους τους κλάδους, παραμένει ένα διακεκριμένο και ιδιαίτερα αναγνωρισμένο πρόγραμμα πιστότητας στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα «Επιστροφή» επιβραβεύει όλους τους κατόχους χρεωστικών καρτών

ενώ συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της χρήσης των καρτών και στη διασφάλιση των σχέσεων των συνεργαζόμενων εμπόρων με την Τράπεζα, σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά.

Το χαρτοφυλάκιο χρεωστικών καρτών της Τράπεζας έχει αυξηθεί επιτυγχάνοντας το 2018 ετήσια αύξηση 26% σε σχέση με το προηγούμενο έτος στις αγορές POS.

Στον χώρο της αποδοχής και εκκαθάρισης συναλλαγών με κάρτες (“acquiring services”) η Eurobank διαθέτει ένα δίκτυο συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, το οποίο αριθμεί πάνω από 250.000 τερματικά “POS” (points-of-sale), ενώ ο αριθμός των επιχειρήσεων στην κατηγορία του ηλεκτρονικού εμπορίου ξεπερνά τις 4.000. Το 2018, ο συνολικός τζίρος acquiring services ανήλθε στα €7,4 δισ. σε σχέση τα €6,4 δισ. κατά την ίδια περίοδο του 2017.

Η Τράπεζα, παραμένει ευθυγραμμισμένη με τη στρατηγική της επιλογή να εστιάσει στους κλάδους του Τουρισμού και της Ψυχαγωγίας εκμεταλλευόμενη τον διαρκώς αυξανόμενο διεθνή τζίρο acquiring. Επιπλέον, θα δοθεί έμφαση στη δρομολόγηση πρωτοβουλιών για αποδοχή συναλλαγών σε περιοχές χωρίς τερματικά.

Στον τομέα της τεχνολογίας, η Eurobank, έχει ενσωματώσει νέες τεχνολογίες ηλεκτρονικών πληρωμών τόσο στις πιστωτικές και χρεωστικές της κάρτες όσο και στα τερματικά αποδοχής συναλλαγών. Επίσης, έχει ενσωματώσει τη λειτουργικότητα DCC “Dynamic Currency Conversion” και είναι μέλος του συστήματος πληρωμής “China Union Pay”.

Καταθετικά Προϊόντα

Η προσέλκυση καταθέσεων είναι μια από τις κύριες προτεραιότητες της Τράπεζας. Οι καταθέσεις των πελατών του Ομίλου ανήλθαν στα €39,1 δισ. την 31.12.2018, συγκριτικά με €33,8 δισ. την 31.12.2017.

Η Τράπεζα προσφέρει μια ολοκληρωμένη γκάμα καταθετικών προϊόντων που περιλαμβάνει λογαριασμούς για καθημερινές συναλλαγές, αποταμιευτικούς λογαριασμούς καθώς και προθεσμιακές καταθέσεις σε συνδυασμό με ειδικά προνόμια και προγράμματα ανταμοιβής. Η Eurobank, με στόχο τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και αμοιβαίου όφελους παρέχει στους πελάτες της τη δυνατότητα να αποκτήσουν επιπλέον οφέλη μέσω του προγράμματος Επιστροφή, το σύστημα πιστότητας της Eurobank και άλλων προγραμμάτων ανταμοιβής. Ταυτόχρονα, ο Όμιλος, στοχεύοντας να υποστηρίξει επαγγελματίες και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Τουρισμό, δημιούργησε ένα ειδικό πακέτο προσφοράς για τουριστικές επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα με σκοπό να ενισχύσουν την απόδοση των διαθεσίμων τους και να επιβραβευθεί η επιλογή της Eurobank ως της κύριας Τράπεζάς τους.

Στηρίζοντας ενεργά την αποταμιευτική προσπάθεια των ελληνικών νοικοκυριών, η Τράπεζα προσφέρει τα προϊόντα «Αποταμιεύ ΤΤ» και «Μεγαλώνω ΤΤ» και μέσω των καταστημάτων Eurobank. Τα προϊόντα αυτά μπορούν να καλύψουν τις αποταμιευτικές ανάγκες κάθε μέλους της οικογένειας, ανάλογα με το στάδιο ζωής κάθε μέλους. Το 2018 περισσότεροι από 670.000 πελάτες είναι κάτοχοι του λογαριασμού «Μεγάλο Ταμιευτήριο» και 170.000 παιδιά είναι ήδη κάτοχοι του αποταμιευτικού λογαριασμού «Μεγαλώνω ΤΤ» και έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε κληρώσεις ενισχύοντας επιπλέον τις αποταμιεύσεις τους με έπαθλο το διπλασιασμό του υπολοίπου του λογαριασμού τους έως του ποσού των €50.000.

Τέλος, η Eurobank δημιούργησε νέα προϊόντα όπως την «Προθεσμιακή κατάθεση Ταξιδεύω», προϊόν που προσφέρει συνδυασμό χαρακτηριστικών που εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες του κάθε πελάτη και τον επιβραβεύει για την επιλογή του.

Τραπεζική Ιδιωτών

Η Τραπεζική Ιδιωτών, έχοντας την ευθύνη ανάπτυξης του 90% του πελατολογίου της Τράπεζας (4,4 εκατ. πελάτες), παρέμεινε προσηλωμένη στην εφαρμογή του πελατοκεντρικού της μοντέλου, θέτοντας τον πελάτη στο επίκεντρο και δημιουργώντας ευέλικτα και εξατομικευμένα. Το 2018 δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην υλοποίηση ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής ανά υποσύνολο ιδιωτών πελατών, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών τους.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η απόκτηση και η καλλιέργεια μισθωτών πελατών και συνταξιούχων, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη στρατηγική τη Eurobank. Υπό το πρίσμα αυτό αξιοποιήθηκαν τα ολοκληρωμένα προγράμματα που έχουν δημιουργηθεί για την προσέλκυση ιδιωτικών υπαλλήλων, δημοσίων

υπαλλήλων και συνταξιούχων, προσφέροντας εξατομικευμένες προτάσεις και επιλογές καλύπτοντας τις ανάγκες των πελατών.

Η Eurobank έχει αναπτύξει τον «Προνομιακό Λογαριασμό Μισθοδοσίας» («ΠΛΜ»), ένα ειδικό πακέτο μισθοδοσίας για τους υπαλλήλους που λαμβάνουν τη μισθοδοσία τους μέσω της Τράπεζας. Ομαδοποιώντας πολλά προϊόντα και υπηρεσίες, το ΠΛΜ προσφέρει οφέλη για τους πελάτες της Τράπεζας και προνόμια σε όλες τις βασικές ομάδες τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών. Το 2018 η συνολική πελατειακή βάση της Τράπεζας ανήλθε σε 658.000 πελάτες (εκ των οποίων 300.000 εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα, 106.000 εργαζομένους στο δημόσιο τομέα και 252.000 συνταξιούχους).

Personal Banking

Και το 2018 η υπηρεσία Personal Banking της Eurobank παρέμεινε αφοσιωμένη στο στόχο της παροχής κορυφαίας personal banking εξυπηρέτησης. Το 2018 υλοποιήθηκαν μια σειρά πρωτοβουλιών, όπως εκδηλώσεις και προσφορές προϊόντων καθώς και νέες υπηρεσίες ανταποδίδοντας την επιλογή των πελατών. Οι εξειδικευμένοι σύμβουλοι του Personal Banking επικεντρώθηκαν στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την κάλυψη των αναγκών των εύπορων πελατών, ενημερώνοντάς τους τακτικά για προϊόντα και υπηρεσίες, επενδυτικές επιλογές και εναλλακτικές υπηρεσίες που έχουν στη διάθεσή τους.

Οι πελάτες του Personal Banking έχουν πρόσβαση σε μια σειρά αποκλειστικών προϊόντων και υπηρεσιών με προτιμησιακή τιμολόγηση, με ευρεία γκάμα καταθετικών προϊόντων, τραπεζικών συναλλαγών, επενδυτικών προϊόντων και προϊόντων τραπεζοασφάλισης.

Τραπεζική Μικρών Επιχειρήσεων

Παρά τις προκλήσεις της ελληνικής αγοράς για τη χορήγηση δανείων σε ελεύθερους επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις (με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €5,0 εκατ.), η Eurobank διατήρησε τη θέση της στον χώρο των Μικρών επιχειρήσεων, με το χαρτοφυλάκιο των δανείων της να ανέρχεται σε €6 δισ., την 31.12.2018.

Για 8η συνεχόμενη χρονιά, η Τράπεζα έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον τουριστικό κλάδο προσφέροντας μια ολοκληρωμένη δέσμη τραπεζικών και μη τραπεζικών προϊόντων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των επιχειρήσεων, που βοηθά, στην πράξη, να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στις σύγχρονες και ολοένα πιο απαιτητικές ανάγκες ενός εξαιρετικά ανταγωνιστικού κλάδου

Τα τελευταία δύο χρόνια, η Eurobank προσφέρει το Πρόγραμμα Business Banking Αγροτικός Τομέας, στοχεύοντας στην ολοκληρωμένη κάλυψη των χρηματοοικονομικών αναγκών των αγροτών και των αγροτικών επιχειρήσεων. Αναγνωρίζοντας την αξία και τις ανάγκες του κλάδου, η Τράπεζα προχώρησε σε ουσιαστικές κινήσεις με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας, την ενίσχυση της καινοτομίας και της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων του ευρύτερου Αγροτοδιατροφικού Τομέα, παρέχοντας μια δέσμη προϊόντων και υπηρεσιών ειδικά σχεδιασμένων για τις ανάγκες τους.

Έμφαση δόθηκε επίσης στους μικρούς εξαγωγείς, παρέχοντας, αφενός, προϊόντα που διασφαλίζουν ρευστότητα, συναλλακτική ταχύτητα και ασφάλεια και, αφετέρου, στηρίζοντας τη δικτύωση και προβολή τους στις Διεθνείς Αγορές, με την ένταξή τους στις πρωτοβουλίες Εξωστρέφειας του Ομίλου, Go In Salonica και «Exportgate.gr».

Ο Όμιλος συμμετέχει ενεργά σε όλα τα ελληνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συνεργασίες με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Κρατικό Δάνειο Εγγυήσεων Ταμείο Επιχειρηματικότητας του ΕΤΕΑΝ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων - Όπως τα προγράμματα COSME, EASI & ΤΕΠΙΧ.

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, η Eurobank έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο φάσμα υπηρεσιών συμβουλευτικής και ενημέρωσης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, παρέχοντάς τους με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα αξιοποίησης προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Στις υπηρεσίες περιλαμβάνεται η έγκαιρη ενημέρωση από τον Επαγγελματικό Σύμβουλο για τα διαθέσιμα επιχορηγούμενα προγράμματα που σχετίζονται με την κάθε επιχείρηση, καθώς και εξειδικευμένη γραμμή για την ενημέρωση και την επίλυση αποριών. Τέλος, έχει διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα χρηματοδότησης, τόσο για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής όσο και της επιχορήγησης, εξασφαλίζοντας την απαραίτητη επάρκεια κεφαλαίων σε κάθε στάδιο της επένδυσης, για να ολοκληρωθεί στον χρόνο που έχει υπολογιστεί.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, το 2018 ο όγκος των εισαγωγών και εξαγωγών που πραγματοποιούνται μέσω της Τραπεζικής Μικρών Επιχειρήσεων, καθώς και ο κύκλος εργασιών των POS αυξήθηκαν κατά 11,6% και 14,2% αντίστοιχα σε ετήσια βάση. Οι ενεργοί χρήστες του e-Banking μικρών επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 15% ενώ παράλληλα υπόλοιπα των λογαριασμών όψεως των πελατών αυξήθηκαν κατά 25%.

3.7.2.2 Κανάλια Διανομής

Το Δίκτυο Λιανικής Τραπεζικής της Eurobank περιελάμβανε 350 καταστήματα την 31.12.2018 εκ των οποίων τα 43 ανήκουν στο δίκτυο του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου (ΤΤ) λειτουργώντας με βάση την απόφαση της Τράπεζας να διατηρήσει δύο διακριτά δίκτυα καταστημάτων (μία τράπεζα, δύο δίκτυα). Το Δίκτυο Καταστημάτων της Eurobank έχει ως κύριο στόχο την εξυπηρέτηση, τη στήριξη και τη σφαιρική κάλυψη των αναγκών των ιδιωτών πελατών, των ελευθέρων επαγγελματιών και των μικρών επιχειρήσεων.

Στις 19 Νοεμβρίου 2001, υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Α.Ε. («ΤΤ») και των Ελληνικών Ταχυδρομείων Α.Ε. («ΕΛΤΑ»), η οποία το 2007 παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η Eurobank έχει λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την αποτελεσματική ενεργοποίηση του δικτύου των ΕΛΤΑ (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε την υποενότητα «Συμφωνία συνεργασίας με τα ΕΛΤΑ» του παρόντος Εγγράφου).

Παράλληλα με τα εξειδικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες ανά ομάδα πελατείας, η Eurobank διατηρεί σημαντική παρουσία στον κλάδο του Bankassurance. Οι τραπεζοασφάλειες είναι πλήρως ενσωματωμένες στο προσφερόμενο χαρτοφυλάκιο προϊόντων της Τράπεζας.

Ηλεκτρονικές τραπεζικές υπηρεσίες

Η Eurobank στοχεύει στο να διαδραματίσει σημαίνων ρόλο στην αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στην ελληνική τραπεζική αγορά. Η ψηφιακή τραπεζική αποτελεί βασική στρατηγική προτεραιότητα της Τράπεζας, προκειμένου να βελτιώσει τη λειτουργική της αποτελεσματικότητα, την ανταγωνιστικότητα της, την εμπειρία του πελάτη και τελικά, την κερδοφορία.

Κατά το 2018 σημειώθηκαν 26,4 εκατ. επισκέψεις στη νέα ιστοσελίδα www.eurobank.gr, η οποία ανανεώθηκε και αναβαθμίστηκε στα πρότυπα διεθνών user experience design πρακτικών, με ακόμη ευκολότερη πλοήγηση, φρέσκο σχεδιασμό και πελατοκεντρική προσέγγιση.

Το 2018 αποτέλεσε χρονιά «ορόσημο» στο ψηφιακό ταξίδι της Eurobank, καθώς νέες καινοτόμες υπηρεσίες και προϊόντα έκαναν την εμφάνισή τους, όπως, η πρωτοποριακή υπηρεσία v-Banking, μια προηγμένη μορφή τηλεδιάσκεψης που παρέχεται σε επιχειρηματικούς πελάτες, η αναβαθμισμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα συναλλαγών eurobanktrader.gr της Eurobank Equities, καθώς και νέες ψηφιακές πλατφόρμες για self-service τραπεζικές συναλλαγές όλο το 24ωρο, e-Banking και mobile app με νέες online ψηφιακές υπηρεσίες, όπως, αίτηση για e-Prepaid κάρτα και λογαριασμό “Live”, e-Συναλλαγές, το Αφορολόγητο αλλά και την ανάκτηση και απόκτηση κωδικών eBanking με απλό τρόπο και χωρίς να απαιτείται επίσκεψη σε κατάστημα.

Επίσης, μέσα από το πρόγραμμα «egg- enter•go •grow» στηρίζεται έμπρακτα η νεανική καινοτόμος επιχειρηματικότητα και νεοφυείς επιχειρήσεις.

Τέλος, η Eurobank ανακηρύχθηκε «Καλύτερη Διαδικτυακή Τράπεζα για Καταναλωτές – Best Digital Bank for Individuals” στην Ελλάδα για το 2018 από το περιοδικό Global Finance. (Πηγή: <https://www.gfmag.com/magazine/september-2018/digital-bank-winners-reap-win-win-rewards>).

Δίκτυο Self-service banking terminals (ATM, APS)

Το δίκτυο μηχανημάτων self-service της Eurobank αριθμούσε την 31.12.2018, 1.414 σημεία εξυπηρέτησης, εκ των οποίων 932 ATMs και 482 Κέντρα Αυτόματων Συναλλαγών (ΚΑΣ) σε καταστήματα του δικτύου Λιανικής Τραπεζικής, 441 ATMs τοποθετημένα σε χώρους εκτός καταστημάτων του δικτύου της καθώς και 108 ATMs σε καταστήματα ΕΛΤΑ. Στην Ελλάδα, τα δύο κανάλια εξυπηρέτησης (ATM-ΚΑΣ) της Eurobank, συγκεντρώνουν το 55% των εγχρήματων τραπεζικών συναλλαγών του ομίλου.

EuroPhone Banking

Το Europhone Banking είναι ένα σύγχρονο τραπεζικό contact center, με σειρά σημαντικών διακρίσεων για την εξυπηρέτηση που προσφέρει. Ως κανάλι εξυπηρέτησης έχει ενσωματώσει όλα τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας με τους πελάτες, όπως τηλεφωνικές κλήσεις, emails, personal messages, click2call & click2chat, προσφέροντας παράλληλα το μεγαλύτερο εύρος εγχρήματων, πλατφόρμας και πληροφοριακών συναλλαγών στην αγορά. Μέσω του Call Center της Eurobank, παρέχονται καθημερινά σε 24ωρη βάση, συνολικά 600 διαφορετικές συναλλαγές που καλύπτουν όλη τη γκάμα των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής. Επιπλέον, το Europhone αποτελεί ένα βασικό κανάλι πώλησης τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων. Το 2018, το σύνολο των εγχρήματων και πληροφοριακών συναλλαγών ανήλθε περίπου στα 4,1 εκατ. που αντιστοιχεί σε συναλλαγές συνολικού ύψους €167 εκατ. περίπου. Επίσης, το 2018, πωλήθηκαν, μέσω του Europhone, 786 ασφαλιστικά αποταμιευτικά συμβόλαια περιοδικών καταβολών με τη νέα παραγωγή εγγεγραμμένων ασφαλιστών να ανέρχεται στις 254.000.

v-Banking

Το v-Banking (virtual Banking) είναι ένα κανάλι virtual τραπεζικής εξυπηρέτησης, βασισμένο σε video banking platform, το οποίο συνδυάζει την καινοτομία της ψηφιακής επικοινωνίας με την ανθρώπινη επαφή και προσέγγιση.

Μέσω του καινοτόμου αυτού καναλιού εξυπηρέτησης, οι πελάτες της Τράπεζας, έχουν στη διάθεσή τους ανά πάσα στιγμή τον προσωπικό τους επαγγελματικό σύμβουλο, συνδυάζοντας ασφάλεια, ταχύτητα και τεχνικές λειτουργικότητες οι οποίες συνδράμουν στην απλοποίηση της καθημερινότητας τους και στην βελτίωση της εμπειρίας εξυπηρέτησής τους. Αξιοποιώντας σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας μέσω της τεχνολογίας, παρέχεται η δυνατότητα σε πελάτες που δραστηριοποιούνται σε περιοχές δίχως παρουσία τραπεζικού υποκαταστήματος να έρθουν πιο κοντά με την Τράπεζα τους, όπως κι εκείνους με ειδικές ικανότητες.

Eurobank e-Banking

Το e-Banking της Eurobank αποτελεί σήμερα μια ολοκληρωμένη εμπειρία τραπεζικής εξυπηρέτησης, με πληρότητα διαθέσιμων συναλλαγών, αξιόπιστους μηχανισμούς διασφάλισης των συναλλαγών και διαδραστική 24ωρη εξυπηρέτηση.

Η διάθεση της νέας Omnichannel πλατφόρμας των καναλιών e-Banking και mobile banking σε ιδιώτες πελάτες της Τράπεζας, συνοδεύτηκε από αύξηση εγγραφών και χρήσης. Εντός του 2018, 844.000 πελάτες χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες e-Banking και mobile banking εκτελώντας συνολικά 35,4 εκατ. συναλλαγές.

Eurobank m-Banking

Η Eurobank προσφέρει μια ολοκληρωμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω κινητού τηλεφώνου, η οποία υποστηρίζεται από τις πλέον διαδομένες διαθέσιμες τεχνολογίες και κανάλια εξυπηρέτησης (sms, mobile site, mobile apps). Η εφαρμογή m-Banking της Eurobank, η οποία πρωτολανσαρίστηκε το Νοέμβριο του 2009, διατίθεται από όλα τα Online Application Stores (Apple itunes, Google Play, Windows Phone Store) και δίνει τη δυνατότητα στους πελάτες να πραγματοποιήσουν συναλλαγές μέσω του κινητού τηλεφώνου τους ή tablet. Επιπλέον, το m-Banking δίνει τη δυνατότητα στους πελάτες για online ενημέρωση, εύρεση του κοντινότερου ATM ή καταστήματος της Eurobank, καθώς και τηλεφωνική εξυπηρέτηση. Την εφαρμογή m-Banking χρησιμοποίησαν περίπου 392.000 χρήστες κατά το 2018, με συνέπεια την αύξηση των ενεργών χρηστών κατά 45% και των συναλλαγών κατά 71% το 2018 σε σχέση με το 2017.

Eurobank e-Statements

Κατά το 2018 σημειώθηκε σημαντική αύξηση στη χρήση της υπηρεσίας e-Statements καθώς 297.000 πελάτες διέκοψαν πλέον των 756.000 έγχαρτων ενημερώσεων. Η υπηρεσία προσφέρεται συνολικά σε 720.000 πελάτες οι οποίοι λαμβάνουν 1.843.000 ηλεκτρονικές ενημερώσεις.

Κέντρο Πληρωμών και Εισπράξεων Live-Pay

Μέσω της υπηρεσίας ηλεκτρονικών πληρωμών Live-Pay δίνεται η δυνατότητα στους ιδιώτες να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Δημόσιο, διαδικτυακά, από τον υπολογιστή ή το κινητό τους τηλέφωνο, με τη χρήση πιστωτικής κάρτας. Κατά το 2018 ο όγκος συναλλαγών ανήλθε σε 152.000 συναλλαγές με αξία €43 εκατ. Μέσω της υπηρεσίας αυτής διατίθενται πληρωμές σε 38 οργανισμούς και 827 εμπόρους.

Εξειδικευμένες Υπηρεσίες B2B Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Οικονομικής Διαχείρισης

Για 18η συνεχή χρονιά η Eurobank, μέσω της θυγατρικής της Be Business Exchanges S.A., δραστηριοποιήθηκε με επιτυχία στον κλάδο των διεπιχειρησιακών συναλλαγών, προσφέροντας ψηφιακές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας στους πελάτες της. Η Business Exchanges συμβάλει στην αυτοματοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένου του Ομίλου Eurobank, μέσω των υπηρεσιών ηλεκτρονικών διαγωνισμών, ηλεκτρονικών προμηθειών και ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Επίσης, παρέχει οικονομικές υπηρεσίες για επιχειρήσεις (το 2018 διατέθηκε η νέα υπηρεσία mybusiness, που απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και startups), καθώς οικονομική διαχείριση για 6 θυγατρικές του Ομίλου. Κατά το 2018, διενεργήθηκαν με επιτυχία 881 ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς για τον Όμιλο Eurobank, για εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, αλλά και για φορείς του Δημοσίου.

3.7.2.3 Τραπεζική Επιχειρήσεων & Επενδυτική Τραπεζική Ομίλου (Group Corporate & Investment Banking)

Group Corporate & Investment Banking

Η Γενική Διεύθυνση Group Corporate & Investment Banking (GCIB) καλύπτει με εξειδικευμένες, υψηλού επιπέδου, υπηρεσίες, προϊόντα και έμπειρα καταξιωμένα στελέχη, τους μεγάλους και μεσαίους επιχειρηματικούς πελάτες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπου οι ίδιοι δραστηριοποιούνται αλλά και ο Όμιλος Eurobank διαθέτει παρουσία. Προκειμένου να ανταποκρίνεται πλήρως στις υψηλές απαιτήσεις της συγκεκριμένης πελατειακής βάσης, η δομή της Γενικής Διεύθυνσης GCIB έχει σχεδιασθεί και προσαρμόζεται συνεχώς ώστε να εξυπηρετεί πλήρως κάθε ανάγκη των επιχειρηματικών πελατών. Τα βασικά τμήματα της Γενικής Διεύθυνσης GCIB είναι τα εξής:

1. Large Corporate

Η επιχειρηματική μονάδα Large Corporate (LC) έχει την ευθύνη διαχείρισης των σύνθετων στρατηγικών, χρηματοοικονομικών και τραπεζικών αναγκών των πολύ μεγάλων εταιρικών πελατών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η μονάδα Large Corporate λειτουργεί ως το κύριο σημείο για την παροχή όλων των χρηματοοικονομικών λύσεων και προϊόντων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Συνολικά, το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από περισσότερους από 100 επιχειρηματικούς ομίλους, με υπόλοιπα άνω των €3 δισ. στα τέλη του 2018 και εστιάζεται κυρίως στην ενέργεια, τη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο, τις υπηρεσίες, την υγεία και τις κατασκευές.

Το 2018, η μονάδα LC συνέχισε τη στήριξη των στρατηγικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας και τη χρηματοδότηση υγιών επιχειρηματικών σχεδίων.

2. Commercial Banking

Βασικός στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Commercial Banking (CB) είναι η οικοδόμηση ισχυρών ολοκληρωμένων σχέσεων με μεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps) μέσα από την παροχή έτοιμων ή την ανάπτυξη εξατομικευμένων χρηματοδοτικών λύσεων, καθώς και ενός πλήρους φάσματος τραπεζικών υπηρεσιών (π.χ. Transactional Banking, Trade operations & Treasury). Η διαχείριση γίνεται από έμπειρους Relationship Managers, οι οποίοι απαρτίζουν την ομάδα CB.

Το Commercial Banking Network (CBN) είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της σχέσης με τους πελάτες μεσαίου μεγέθους, με πανελλαδική κάλυψη, μέσω ενός δικτύου που αριθμούσε 14 επιχειρηματικά κέντρα στα τέλη του 2018. Αυτή η δομή στοχεύει στην εγγύτητα και ευελιξία (agility) με τους πελάτες και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, τη στενότερη παρακολούθηση των επιδόσεων, τη προληπτική δράση για τον περιορισμό των κινδύνων, καθώς και τη διατήρηση της ποιότητας του ενεργητικού της Τράπεζας.

Τέλος, το CB, στηρίζοντας ενεργά τις ελληνικές μεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν την ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, χορήγησε το 2018 σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) νέες πιστωτικές γραμμές ύψους €158 εκατ. και παράλληλα με το Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο (IFG) μέσα στον ίδιο χρόνο χρηματοδότησε το ποσό συνολικού ύψους €16,9 εκατ. σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

3. *Structured Finance*

Ο τομέας Structured Finance έχει την ευθύνη παροχής ειδικών και δομημένων (structured) χρηματοδοτήσεων και λειτουργεί σαν κέντρο παροχής εξειδικευμένης υποστήριξης για όλες τις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης στις οποίες ο Όμιλος έχει παρουσία. Ο τομέας Structured Finance αποτελείται από τέσσερις μονάδες, οι οποίες παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους ακόλουθους τομείς:

Project Finance

Εξειδικευμένο τμήμα που έχει την ευθύνη για τη παροχή ενός ευρέως φάσματος υπηρεσιών, με κύριους άξονες την παροχή υπηρεσιών χρηματοοικονομικού συμβούλου και τη διοργάνωση και δόμηση σύνθετων χρηματοδοτήσεων στους τομείς των μεγάλων έργων υποδομών και της ενέργειας καθώς και σε Συμπράξεις Δημόσιου & Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στην Ελλάδα και στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης.

Το 2018, οι εργασίες επικεντρώθηκαν τόσο στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε αναπτυξιακά έργα στο χώρο των υποδομών, όσο και στη διατήρηση ενός υγιούς χαρτοφυλακίου δανείων και την ενίσχυσή του με νέα δάνεια. Σε σχέση με τις νέες δανειοδοτήσεις, δόθηκε έμφαση στην ολοκλήρωση συναλλαγών στο χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με όρους που αντανακλούν τις ευμετάβλητες συνθήκες της αγοράς. Με αυτόν τον τρόπο, δόθηκε η δυνατότητα σε έμπειρους ομίλους που δραστηριοποιούνται στην αγορά της ενέργειας, να προχωρήσουν σε υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Τέλος, η πορεία του χαρτοφυλακίου συνέχισε να είναι ιδιαίτερα θετική με ελάχιστα προβληματικά δάνεια (κάτω από 1% του χαρτοφυλακίου).

Commercial Real Estate Finance

Στον τομέα του Commercial Real Estate Finance, η Τράπεζα δραστηριοποιείται στη δόμηση και διοργάνωση σύνθετων χρηματοδοτήσεων για όλα τα είδη μεγάλων εμπορικών ακινήτων, όπως κτίρια γραφείων, εμπορικά κέντρα και κτίρια μικτής χρήσης, για βιομηχανικά κτίρια αλλά και μεγάλης κλίμακας οικιστικά συγκροτήματα.

Το τμήμα έχει την ευθύνη του χαρτοφυλακίου Commercial Real Estate Finance του Ομίλου στην Ελλάδα και στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης για χρηματοδοτήσεις άνω των €20 εκατ. Το χαρτοφυλάκιο του τμήματος περιλαμβάνει δάνεια συνολικού υπολοίπου €500 εκατ. περίπου. Το τμήμα παρέχει επίσης υπηρεσίες χρηματοοικονομικού συμβούλου σε επιλεγμένες συναλλαγές στο χώρο του Real Estate, όπως στο ΤΑΙΠΕΔ για την αξιοποίηση του χαρτοφυλακίου των ακινήτων μέσω του Sale & Leaseback καθώς και σε επενδυτές του ιδιωτικού τομέα.

Η μονάδα Commercial Real Estate Finance εστιάζει στο χτίσιμο μακροχρόνιων σχέσεων, παρέχοντας εξατομικευμένες λύσεις χρηματοδότησης που έχουν στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών.

Leverage Finance & Special Situations

Εξειδικευμένο τμήμα που έχει την ευθύνη για τη δόμηση και διοργάνωση σύνθετων χρηματοδοτήσεων μόχλευσης (LBOs, Public to Private, Pre-IPO χρηματοδοτήσεις, ειδικές περιπτώσεις δομημένων χρηματοδοτήσεων), καθώς και της διαχείρισης σχέσεων με εταιρείες επενδυτικών κεφαλαίων (Private Equity and Special Situation Funds). Το τμήμα έχει την ευθύνη του χαρτοφυλακίου Leverage Finance της Τράπεζας στην Ελλάδα και στις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης, το ύψος του οποίου είναι άνω των €500 εκατ. σε συναλλαγές την τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένων και συναλλαγών άνω των €250 εκατ. στον ξενοδοχειακό τομέα. Το τμήμα, λόγω της τεχνογνωσίας του στη διοργάνωση δομημένων συναλλαγών, αναλαμβάνει την υποστήριξη διαφόρων τμημάτων της Τράπεζας, λειτουργώντας εσωτερικά ως τμήμα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε κάποιες από τις ιδιαίτερες απαιτητικές και περίπλοκες περιπτώσεις αναδιάρθρωσης δανείων στην Ελλάδα και στις λοιπές χώρες που έχει παρουσία ο Όμιλος.

4. *Hotels & Leisure*

Η μονάδα Hotels & Leisure (H&L) συστάθηκε το 2013 ως εξειδικευμένη μονάδα με στόχο την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών για την κάλυψη των εξειδικευμένων αναγκών των εταιρικών πελατών στον χώρο των ξενοδοχείων. Το σύνολο του χαρτοφυλακίου της μονάδας αφορά σε ξενοδοχεία 4 ή 5 αστέρων, ενώ από τη συντριπτική πλειονότητα των τουριστικών επενδύσεων που έχουν χρηματοδοτηθεί το 26% αυτών βρίσκεται στην Κρήτη, το 38% στη Ρόδο και το 16% στην Κω. Η στρατηγική που αναπτύσσει η μονάδα Hotels and Leisure κινείται σε δύο βασικούς άξονες:

- Χρηματοδότηση νέων έργων, που αφορούν επενδύσεις σε υφιστάμενα ή νέα ξενοδοχεία και
- Αναδιοργάνωση αναστρέψιμων προβληματικών σχέσεων, με σχεδιασμό και υλοποίηση σειράς λειτουργικών, δανειακών και κεφαλαιακών αναδιαρθρώσεων, σε συνδυασμό με εξεύρεση στρατηγικών επενδυτών, με στόχο την επανατοποθέτηση των σχέσεων σε βιώσιμη και υγιή βάση.

Στο πλαίσιο αυτό, η Eurobank, από κοινού με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), συνέχισε για μια ακόμη χρονιά την προώθηση και ενίσχυση του ελληνικού τουρισμού μέσω πολλαπλών δράσεων.

5. *Shipping*

Η Eurobank διατηρεί σταθερή παρουσία άνω των 25 ετών στη ναυτιλιακή χρηματοδότηση, συνεργαζόμενη κυρίως με παραδοσιακές ελληνικές ιδιωτικές ναυτιλιακές εταιρείες, παρέχοντας δάνεια με συντηρητικούς όρους. Οι ναυτιλιακές χορηγήσεις απευθύνονται σε εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που διαθέτουν μεγάλους ή μεσαίους στόλους, με σκοπό τη χρηματοδότηση των νέων τους επενδύσεων, είτε για αγορές μεταχειρισμένων πλοίων είτε για ναυπήγηση νέων μονάδων. Ο χρηματοδοτούμενος στόλος περιλαμβάνει πλοία από τις βασικές κατηγορίες (ξηρού φορτίου, υγρού φορτίου και μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων). Πέρα από τη χρηματοδότηση, ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες που δραστηριοποιούνται στη ναυτιλία, ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους τομείς της εταιρικής και ιδιωτικής διαχείρισης κεφαλαίων.

Κύρια επιδίωξη της Eurobank είναι η διατήρηση της υψηλής ποιότητας του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου της και η περαιτέρω ανάπτυξη, δημιουργώντας σχέσεις με νέους ναυτιλιακούς ομίλους που πληρούν τα πιστωτικά κριτήρια της Τράπεζας. Το 2018 αποτέλεσε μία ακόμα απαιτητική χρονιά για το ναυτιλιακό κλάδο. Ωστόσο, η Τράπεζα ενίσχυσε το χαρτοφυλάκιό της και προέβη σε νέες χορηγήσεις (σε υφιστάμενους και νέους πελάτες-ομίλους) της τάξεως των USD 680 εκατ. Την ίδια στιγμή, αναπροσάρμοσε όρους των υφιστάμενων δανείων ανάλογα με τις συνθήκες της ναυτιλιακής αγοράς, εφαρμόζοντας τους πιστωτικούς κανόνες της Τράπεζας, ως προς τις πιστοδοτήσεις στη ναυτιλία. Αποτέλεσμα των ανωτέρω ενεργειών ήταν τόσο η ενίσχυση της κερδοφορίας όσο και η διατήρηση των υψηλών ποιοτικών στοιχείων του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Εκτός από την παρουσία της στον Πειραιά, η μονάδα ναυτιλιακών χρηματοδοτήσεων λειτουργεί και ως επιχειρησιακό κέντρο για χορηγήσεις προς ναυτιλιακές εταιρείες ελληνικών συμφερόντων, μέσω της Eurobank Cyprus και της Eurobank Private Bank Luxembourg SA. Το σύνολο των ναυτιλιακών δανείων σε επίπεδο ομίλου ανήλθε για το έτος 2018 σε περίπου USD 1,8 δισ., παρουσιάζοντας αύξηση 20% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Η διαχρονική στήριξη της ελληνικής ναυτιλίας αποτελεί στρατηγική επιλογή της Eurobank και συμβάλλει στην ενίσχυση της καταθετικής βάσης του ομίλου.

6. *Loan Syndications*

Η διεύθυνση Loans Syndications έχει την ευθύνη για τη διοργάνωση και υλοποίηση ενός ευρέως φάσματος εξειδικευμένων και ιδιαίτερα δομημένων κοινοπρακτικών χρηματοδοτήσεων. Η διεύθυνση αναλαμβάνει ρόλο Διοργανωτή/Συντονιστή σε κοινοπρακτικά απλά/ομολογιακά δάνεια (Syndicated Loans/Bond Loans), σε μετατρέψιμα και ανταλλάξιμα ομολογιακά δάνεια (σε συνεργασία με άλλες μονάδες της Eurobank όπως το Treasury ή/και το Investment Banking), κατέχοντας σημαντική θέση στην αγορά των Κοινοπρακτικών Δανείων στην Ελλάδα και έχοντας λειτουργήσει ως βασικός διοργανωτής και συντονιστής (Mandated Lead Arranger and Coordinator) σε ορισμένες από τις σημαντικότερες συναλλαγές. Το 2018 η Eurobank διοργάνωσε 19 συναλλαγές συνολικού ύψους €954 εκατ. Η διεύθυνση έχει επίσης την ευθύνη για τις αγοραπωλησίες

δανείων στη Δευτερογενή Αγορά, ενισχύοντας τη θέση της Eurobank στις ευρωπαϊκές αγορές και συμβάλλοντας στη βελτιστοποίηση της ποιότητας του δανειακού της χαρτοφυλακίου.

7. Investment Banking and Principal Capital Strategies

Στον τομέα της επενδυτικής τραπεζικής, παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες για συγχωνεύσεις και εξαγορές (M&A) και άντληση κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές (Capital Markets) σε ένα ευρύ φάσμα εταιρικών πελατών και επιχειρήσεων. Ενδεικτικά από το 2017, η Διεύθυνση Επενδυτικής Τραπεζικής (IB) λειτούργησε ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας για την επέκταση της διάρκειας της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών. Επιπλέον, ενήργησε ως σύμβουλος του ΟΤΕ για την πώληση της θυγατρικής Telekom Albania, της ΔΕΠΑ για την παροχή γνώμης για το εύλογο και λογικό των συναλλαγών της επί των ΕΠΑ Αττικής, ΕΔΑ Αττικής και Ζενίθ, καθώς και των Nexans Participations και Hellenic Healthcare σχετικά με τις δημόσιες προτάσεις επί των μετοχών των Nexans και Υγεία.

Στον τομέα των κεφαλαιαγορών, η μονάδα IB λειτούργησε ως σύμβουλος διαδικασίας στη συγχώνευση Μυτιληναίος - ΜΕΤΚΑ - Αλουμίνιον της Ελλάδος – Protergia, καθώς και ως Σύμβουλος Έκδοσης και Συντονιστής Κύριος Ανάδοχος για τη δημόσια προσφορά ομολογιών ΟΠΑΠ ύψους €200 εκατ. και την εισαγωγή τους στο Χ.Α. Επίσης, παρείχε υπηρεσίες Αναδόχου για την εισαγωγή στο Χ.Α. της BriQ Properties ΑΕΕΑΠ. Παράλληλα, το τμήμα Principal Capital Strategies διατηρεί επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ύψους €24,1 εκατ.

8. Global Transaction Banking

Cash and Trade Services “CTS”

Ο τομέας Συναλλακτικής Τραπεζικής “CTS” δημιουργήθηκε το 2008 με στόχο να προσφέρει ολοκληρωμένες συναλλακτικές υπηρεσίες στους εταιρικούς πελάτες της Τράπεζας, βοηθώντας τους να εκσυγχρονίσουν και αυτοματοποιήσουν τις καθημερινές τους διαδικασίες, να μετριάσουν τους κινδύνους και να επεκτείνουν την εμβέλεια δράσης τους. Κύριες υπηρεσίες που προσφέρονται από το CTS είναι η διαχείριση διαθεσίμων, η διαχείριση ρευστότητας και η χρηματοδότηση εμπορικών συναλλαγών. Ο τομέας CTS προσφέρει επίσης ολοκληρωμένη (end-to-end) υποστήριξη στους Έλληνες εξαγωγείς μέσω της ομάδας “Ρωτήστε τους ειδικούς” και της πύλης Exportgate.gr, μίας on-line πύλης που διευκολύνει τη δικτύωση των Ελλήνων εξαγωγέων με τους διεθνείς αγοραστές. Προσφέροντας ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, το CTS κατάφερε να ενισχύσει τη διεύθυνση στο πελατολόγιο της Τράπεζας, προσελκύοντας τους βασικούς λειτουργικούς λογαριασμούς των πελατών, καθώς επίσης να συνεισφέρει στη στρατηγική μείωσης του κόστους χρηματοδότησης της Τράπεζας και να δημιουργήσει μία σταθερή, επαναλαμβανόμενη ροή εσόδων. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων εκτός Ελλάδος λειτουργούν τοπικές μονάδες CTS στη Βουλγαρία, τη Σερβία και την Κύπρο, οι οποίες συντονίζονται κεντρικά από την Ελλάδα.

Υπηρεσίες Θεματοφυλακής

Η Eurobank έχει σημαντική θέση στις υπηρεσίες θεματοφυλακής, προσφέροντας μια ευρεία γκάμα μετασυναλλακτικών υπηρεσιών (post-trading services) στην Ελλάδα και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η Eurobank προσφέρει πλήρη γκάμα προϊόντων, μεταξύ των οποίων, εγχώρια και διεθνή θεματοφυλακή, υπηρεσίες εκκαθάρισης παραγώγων, υποστηρικτικές υπηρεσίες εκκαθάρισης (middle-office services), υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης διαχείρισης κεφαλαίων (fund administration services) και δανεισμό με περιθώριο (margin lending), τόσο σε εγχώριους όσο και σε ξένους θεσμικούς επενδυτές για όλα τα επενδυτικά προϊόντα.

Υπηρεσίες Διατραπεζικών Σχέσεων και Πληρωμών

Ο Όμιλος Eurobank μέσω εξειδικευμένης και κεντροποιημένης μονάδας παρέχει υπηρεσίες διατραπεζικών σχέσεων και πληρωμών, επιτυγχάνοντας αποδοτική εκτέλεση πληρωμών όσον αφορά το κόστος και βέλτιστη διαχείριση των διαθεσίμων. Οι υπηρεσίες πληρωμών είναι πιστοποιημένες κατά ISO 9001:2008.

9. Leasing (Χρηματοδοτική μίσθωση)

Κύριος σκοπός της Eurobank Leasing (100% θυγατρική της Τράπεζας) είναι η παροχή χρηματοδότησης σε εξωστρεφείς & εξαγωγικές επιχειρήσεις με τη μορφή της μίσθωσης εξοπλισμού παραγωγής & οχημάτων. Ταυτόχρονα, από κοινού με την Τράπεζα, συμμετέχει σε συναλλαγές αναδιάρθρωσης παρέχοντας λύσεις σε πελάτες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω των μακροοικονομικών συνθηκών.

Τέλος, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, η Eurobank Leasing έχει προχωρήσει σε σημαντική μείωση κόστους και στην αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας που έχει περιέλθει στην διαχείριση της μετά από λύσεις οριστικής διευθέτησης.

10. Factoring (Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων)

Η Eurobank Factors A.E., (100% θυγατρική της Τράπεζας), κατέχει σημαίνουσα θέση στον τομέα του Factoring στην Ελλάδα. Βασικοί παράγοντες της ανοδικής πορείας της εταιρείας του Ομίλου στην Ελλάδα αποτελούν η δυναμική συνεργασία με τις επιχειρηματικές μονάδες της Τράπεζας, η μακρόχρονη εμπειρία των στελεχών της, η πολλαπλά βραβευμένη με διεθνείς διακρίσεις ποιότητα των υπηρεσιών της, η αποτελεσματική αντιμετώπιση των υπό διαχείριση κινδύνων, η προώθηση πρωτοπόρων χρηματοοικονομικών εργαλείων όπως το «reverse factoring» καθώς και η ανάπτυξη συνεργασιών και προϊόντων που ενισχύουν την εξαγωγική δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Ο Όμιλος έχει επίσης παρουσία στο factoring στη Βουλγαρία.

11. Eurobank Equities

Η Eurobank Equities ΑΕΠΕΥ, θυγατρική του ομίλου Eurobank, είναι εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που προσφέρει ολοκληρωμένες χρηματιστηριακές υπηρεσίες σε πάνω από 10.000 ιδιώτες, εταιρικούς και θεσμικούς πελάτες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η σημαίνουσα θέση της στον ελληνικό χρηματιστηριακό χώρο επισφραγίζεται από την κατάκτηση της πρώτης θέσης σε μερίδιο αγοράς. Πηγή: (<http://www.helex.gr/documents/10180/4988416/Εκδοση%20%282018-12%29/01918125-5a00-459d-af8f-eb7a78a37457?version=1.0>)

Το Τμήμα Θεσμικών Επενδυτών παρέχει υπηρεσίες διαβίβασης και εκτέλεσης εντολών στους μεγαλύτερους Έλληνες και ξένους θεσμικούς επενδυτές που δραστηριοποιούνται στο ελληνικό χρηματιστήριο μετοχών και παραγώγων, προσφέροντας τεχνογνωσία και επενδυτικές συμβουλές.

Μέσω ενός ευρέως δικτύου πωλήσεων, η Eurobank Equities διατηρεί σημαίνουσα θέση και στο χώρο των ιδιωτών πελατών, παρέχοντας διαφορετικά πακέτα επενδυτικών υπηρεσιών για πρόσβαση στο ελληνικό χρηματιστήριο και τις διεθνείς αγορές.

Τέλος, η Eurobank Equities προσφέρει υπηρεσίες ειδικής διαπραγμάτευσης για την κύρια αγορά και την αγορά παραγώγων σε σημαντικό αριθμό εισηγμένων εταιρειών.

3.7.2.4 Global Markets & Wealth Management

Ο Όμιλος Eurobank παρέχει ευρεία γκάμα υπηρεσιών διαχείρισης πλούτου (wealth management) στους πελάτες του, καθώς και πρόσβαση στις παγκόσμιες κεφαλαιαγορές. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται ιδιωτικές τοποθετήσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες, μεσιτεία, διαχείριση χαρτοφυλακίου, διαχείριση διαθεσίμων, υπηρεσίες συντονισμού, αναδοχής και διάθεσης ομολογιακών τίτλων, λήψη/ εκτέλεση εντολών επί χρηματοπιστωτικών μέσων και κάλυψη έρευνας στην Ελλάδα και στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Διεθνείς Κεφαλαιαγορές και Διαχείριση Διαθεσίμων (Global Markets & Treasury Services)

Η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Κεφαλαιαγορών και Διαχείρισης Διαθεσίμων (Global Markets & Treasury) δραστηριοποιείται σε τρεις βασικούς άξονες: (i) Παροχή προϊόντων και λύσεων στους πελάτες, η οποία περιλαμβάνει διάθεση επενδυτικών προϊόντων ή προϊόντων διαχείρισης κινδύνων σε επιχειρήσεις, θεσμικούς επενδυτές και πελάτες των δικτύων της λιανικής τραπεζικής και του private banking, (ii) Διαχείριση των

επιτοκιακών και των συναλλαγματικών κινδύνων των στοιχείων ενεργητικού-παθητικού και της ρευστότητας της Τράπεζας, (iii) Λήψη επενδυτικών θέσεων.

Όσον αφορά στις συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό, ο Όμιλος εφαρμόζει αυστηρά όρια, τα οποία ελέγχονται καθημερινά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων. Τα όρια των συναλλαγών περιλαμβάνουν το ύψος της έκθεσης στον αντισυμβαλλόμενο (σύμφωνα με την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου κάθε αντισυμβαλλομένου), το ύψος έκθεσης σε ξένες χώρες και τα όρια συγκεντρώσεων διαφόρων λήξεων, καθώς και τον υπολογισμό του "Value-at-Risk: (VaR)". Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ένα αυτοματοποιημένο σύστημα ελέγχου των συναλλαγών, το οποίο υποστηρίζει το dealing room στην παρακολούθηση και διαχείριση των θέσεων του Ομίλου.

Η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Κεφαλαιαγορών προσφέρει ολοκληρωμένη και τυποποιημένη προσέγγιση στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με ένα κεντρικό μοντέλο διαχείρισης και εποπτείας από την Ελλάδα. Στρατηγικός στόχος του Ομίλου είναι η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της περιφερειακής δραστηριοποίησης στους τομείς διαχείρισης διαθεσίμων, διαπραγμάτευσης συναλλάγματος, επιτοκίων, ομολόγων, παραγώγων καθώς και πωλήσεων χρηματοοικονομικών και επενδυτικών προϊόντων στις τοπικές αγορές.

Το 2018 ο Όμιλος Eurobank επιβεβαίωσε τη σημανίονσα θέση του στη διαπραγμάτευση ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, όπως και στον τομέα έκδοσης εταιρικών ομολόγων ενώ συμμετείχε και σε εκδόσεις Eurobond ελληνικών εταιρειών.

Ο Όμιλος Eurobank δραστηριοποιείται επίσης στη λήψη επενδυτικών θέσεων σε παράγωγα επιτοκίων και παράγωγα ομολόγων στο EUREX, καθώς και στη διαπραγμάτευση ομολόγων. Οι επενδύσεις του Ομίλου, η βασική διαπραγμάτευση και η εκτέλεση πελατειακών συναλλαγών συμπεριλαμβάνουν εταιρικά ομόλογα στην Δυτική Ευρώπη, καθώς και κυβερνητικά ομόλογα σε ξένο ή τοπικό νόμισμα στις τοπικές αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Στρατηγικός στόχος του Ομίλου της Eurobank είναι να καθιερώσει και να επεκτείνει την εγχώρια και περιφερειακή παρουσία της.

Διαχείριση περιουσίας (Asset Management)

Στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ο φορέας διαχείρισης περιουσίας είναι η Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ. Η εταιρεία είναι κατά 100% θυγατρική του ομίλου Eurobank και κατέχει σημαντική θέση στην Ελλάδα στο χώρο της διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, θεσμικών χαρτοφυλακίων, παροχής υπηρεσιών επενδυτικού συμβούλου και παροχής επενδυτικών λύσεων μέσω τρίτων παρόχων με συνολικά υπό διαχείριση και επίβλεψη κεφάλαια της τάξεως των €3,6 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ διαχειρίζεται συνολικά αμοιβαία κεφάλαια €1,9 δισ. σε 66 αμοιβαία κεφάλαια, €912 εκατ. σε διακριτά θεσμικά χαρτοφυλάκια υπό διαχείριση και €0,7 δισ. υπό επίβλεψη σε αμοιβαία κεφάλαια 14 διεθνώς αναγνωρισμένων διαχειριστών αμοιβαίων κεφαλαίων.

Μέσω της Eurobank Fund Management Co (LUX) S.A., θυγατρικής της Τράπεζας στο Λουξεμβούργο, η εταιρεία προσφέρει μια ευρεία γκάμα προϊόντων υπό τις εμπορικές επωνυμίες Eurobank (LF) Funds και Eurobank (LF) Fund of Funds. Σήμερα, τα Eurobank (LF) Funds και Eurobank (LF) Funds of Funds διανέμονται στην Ελλάδα, στη Ρουμανία, Βουλγαρία, Κύπρο, Ελλάδα και Λουξεμβούργο. Επίσης, η εταιρεία διαχειρίζεται δύο υπό-αμοιβαία κεφάλαια με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας επενδύσεων μεταβλητού κεφαλαίου, ERB VCIC Funds Plc, με έδρα την Κύπρο, τα οποία διανέμονται από την Eurobank Cyprus Ltd.

Τα αμοιβαία κεφάλαια που προσφέρει ο Όμιλος καλύπτουν μια ευρεία γκάμα επενδυτικών επιλογών παρέχοντας ταυτόχρονα άμεση πρόσβαση σε όλες τις αγορές κεφαλαίου και χρήματος στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι τοποθετήσεις των αμοιβαίων κεφαλαίων εστιάζονται στις μετοχικές και ομολογιακές αγορές της Ελλάδας, Ευρώπης, Η.Π.Α., Ιαπωνίας καθώς και στις αναδυόμενες αγορές ικανοποιώντας κάθε επενδυτικό προφίλ.

Στις 31.12.2018 η Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ. διαχειριζόταν 29 διακριτά χαρτοφυλάκια, 26 εκ των οποίων ήταν θεσμικά χαρτοφυλάκια με κεφάλαια άνω των €510 εκατ. και 904 χαρτοφυλάκια διακριτικής διαχείρισης με κεφάλαια υπό διαχείριση €409 εκατ.

Private Banking

Η μεταβλητότητα η οποία επικράτησε στις διεθνείς αγορές το 2018 δημιούργησε σημαντική κινητικότητα στα χαρτοφυλάκια υπό διαχείριση. Σημαντικό ρόλο στην επιτυχή διατήρηση του συναλλακτικού όγκου έπαιξε η ευρεία πλατφόρμα των διαθέσιμων προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην θυγατρική του Ομίλου στο Λουξεμβούργο.

Σημειώνεται ότι παρά τις δύσκολες συνθήκες στις διεθνείς αγορές, τα υπόλοιπα των κεφαλαίων υπό διαχείριση σε Ελλάδα και Λουξεμβούργο διατηρήθηκαν αμετάβλητα.

Το 2018 υλοποιήθηκε επίσης μια σημαντική επένδυση, αναμορφώνοντας ένα ιδιόκτητο νεοκλασικό κτίριο και καθιστώντας το ως το κέντρο αναφοράς των υπηρεσιών του Private Banking σε ολόκληρη την Αττική. Το Private House προσφέρει στους πελάτες του Private Banking επίπεδα εξυπηρέτησης τύπου one-stop-shop εφάμιλλα των μεγάλων οίκων του εξωτερικού και πέραν της ενίσχυσης του branding του Private Banking, συνεισφέρει και στην επίτευξη σημαντικών συνεργιών, οικονομικών κλίμακας και περαιτέρω συρρίκνωσης του λειτουργικού κόστους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η μονάδα είχε πάνω από 5.600 πελάτες και €5,39 δισ. κεφάλαια υπό διαχείριση, εκ των οποίων το 44% προερχόταν από την Ελλάδα, το 31% από το Λουξεμβούργο και το υπολειπόμενο 25% από την Κύπρο.

3.7.2.5 Εργασίες στο εξωτερικό

Ο Όμιλος Eurobank διατηρεί σημαντική παρουσία εκτός Ελλάδος. Ειδικότερα, δραστηριοποιείται στην Κύπρο, όπου παρέχει υπηρεσίες στην Τραπεζική Επιχειρήσεων, το Private Banking και τη Διαχείριση Περιουσίας, στο Λουξεμβούργο, παρέχοντας υπηρεσίες Private Banking, στη Βουλγαρία και τη Σερβία στους τομείς της Τραπεζικής Ιδιωτών και Επιχειρήσεων, της Διαχείρισης Περιουσίας και της Επενδυτικής Τραπεζικής, μέσω ενός δικτύου 280 καταστημάτων και επιχειρηματικών κέντρων, ενώ διαθέτει υποκατάστημα στο Λονδίνο μέσω της θυγατρικής της στο Λουξεμβούργο.

Η υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών στις περιοχές δραστηριοποίησης αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα του Ομίλου επιβεβαιώνοντας έτσι το συστημικό του ρόλο στην περιοχή.

Την 31.12.2018 ο Όμιλος εκτός Ελλάδος διέθετε συνολικά χαρτοφυλάκια χορηγήσεων και προκαταβολών σε πελάτες €6,4 δισ. και καταθέσεις €10,3 δισ. Παράλληλα, οι δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό κατέγραψαν το 2018 καθαρά κέρδη ύψους €145 εκατ. σε σύγκριση με κέρδη ύψους €130 εκατ. το 2017, σημειώνοντας αύξηση 12%.

Ο Όμιλος συνεχίζει να στηρίζει θεσμικά τις οικονομίες της ευρύτερης περιοχής μέσα από τη συμμετοχή του στην «Πρωτοβουλία της Βιέννης». Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία εστιάζει σε συγκεκριμένα θέματα ευρέως ενδιαφέροντος, όπως η ταχύτερη απορρόφηση κονδυλίων από διάφορες πηγές, η ενίσχυση των τοπικών νομισμάτων μέσω της ευρύτερης χρήσης τους στη χορήγηση δανείων και ο αποτελεσματικότερος χειρισμός επισφαλών χορηγήσεων.

Επίσης, η Eurobank συνεχίζει τη συνεργασία της με διεθνείς οργανισμούς όπως με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD), το Διεθνή Χρηματοδοτικό Οργανισμό (IFC) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) για τη διοχέτευση, μέσω των θυγατρικών τραπεζών στη Βουλγαρία, τη Σερβία, και την Κύπρο, χορηγήσεων με σκοπό την ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην περιοχή. Οι ανωτέρω συμφωνίες υποστηρίζονται και ενδυναμώνονται με πρόσθετες εξειδικευμένες χρηματοδοτήσεις εισαγωγών – εξαγωγών (trade finance) από τους ίδιους οργανισμούς και αποτελούν στρατηγική επιλογή της Eurobank για την καλύτερη αξιοποίηση των ευκαιριών που υπάρχουν διεθνώς για την ενίσχυση των οικονομιών και των επιχειρήσεων της περιοχής.

Βουλγαρία

Στη Βουλγαρία, ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω της κατά 99,99% θυγατρικής του Eurobank Bulgaria A.D. ("Eurobank Bulgaria"), με την εμπορική επωνυμία "Postbank", η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 είχε 174 καταστήματα και 10 επιχειρηματικά κέντρα. Κατά την ίδια ημερομηνία, ο Όμιλος στη Βουλγαρία είχε συνολικά μικτά δάνεια €2,9 δισ. εκ των οποίων 45% ήταν ιδιωτών και 55% επιχειρηματικά, ενώ το σύνολο των καταθέσεων ήταν €3,5 δισ.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Βουλγαρία απέφεραν καθαρά κέρδη €63,1 εκατ. κατά το 2018, ενώ διατηρήθηκε ο αρνητικός σχηματισμός μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η κεφαλαιακή επάρκεια της Postbank παραμένει σε υψηλά επίπεδα, με δείκτη ρευστότητας Εποπτικά Κεφάλαια / Σταθμισμένο ενεργητικό έναντι κινδύνων (Regulatory Capital over Risk Weighted Assets) στο 20,1%, σημαντικά υψηλότερο από το ελάχιστο όριο της Κεντρικής Τράπεζας της Βουλγαρίας (13,75%).

Στις 7 Νοεμβρίου 2018, η Eurobank γνωστοποίησε τη συμφωνία της με την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. για τη μεταβίβαση της θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία, Piraeus Bank Bulgaria AD («PBB»), στη θυγατρική της Eurobank στη Βουλγαρία, Eurobank Bulgaria AD («Postbank»). Η PBB με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2018 διαθέτει σύνολο ενεργητικού €1,7 δισ., συνολικά δάνεια €820 εκ. και καταθέσεις ύψους €1,3 δισ. Διαθέτει δίκτυο 70 καταστημάτων και απασχολεί περισσότερους από 900 εργαζόμενους. Δραστηριοποιείται στη λιανική και κυρίως στην εταιρική τραπεζική.

Μετά την εξαγορά, η Postbank ενισχύει σημαντικά τη θέση της στη βουλγαρική τραπεζική αγορά. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς, η Postbank θα διαθέτει σύνολο ενεργητικού άνω των €5 δισ. και ίδια κεφάλαια άνω των €600 εκατ. Η Postbank μετά την εξαγορά θα συνεχίσει να διαθέτει ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ισχυρή ρευστότητα.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται σε εγκρίσεις από τις αρμόδιες ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές και αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το 1^ο τρίμηνο του 2019.

Σερβία

Στη Σερβία, ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω της 100% θυγατρικής του Eurobank A.D. Beograd ("Eurobank Beograd"), η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 διέθετε 80 καταστήματα και 6 επιχειρηματικά κέντρα. Κατά την ίδια ημερομηνία, ο Όμιλος στη Σερβία είχε συνολικά μικτά δάνεια €1,1 δισ., ενώ το σύνολο των καταθέσεων ήταν €0,9 δισ.

Κατά το 2018 η σερβική οικονομία παρουσίασε ρυθμό ανάπτυξης 4,4%, ως συνέπεια σημαντικής επενδυτικής δραστηριότητας, η οποία υποστηρίχθηκε από την εγχώρια κατανάλωση και τις εξαγωγές.

Η Eurobank ad Beograd (Eurobank Serbia) παρέμεινε ένας από τους βασικούς συντελεστές της τραπεζικής αγοράς της Σερβίας το 2018, αυξάνοντας το ενεργητικό της κατά 6,6% (ετήσια αύξηση).

Παρά τις συνεχιζόμενες πιέσεις στα περιθώρια επιτοκίων, οι δραστηριότητες του Ομίλου στη Σερβία παρουσίασαν κέρδη προ προβλέψεων ύψους €31 εκατ. και καθαρά κέρδη μετά από φόρους €18 εκατ. το 2018. Η Eurobank Serbia κατάφερε να αυξήσει περαιτέρω τις καταθέσεις καταγράφοντας ετήσια αύξηση πάνω από 6%. Ο τομέας της λιανικής τραπεζικής, ο οποίος υπήρξε ανέκαθεν ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη Σερβία, συνέχισε την ανοδική του πορεία καταγράφοντας αύξηση σε όλους τους τομείς, ιδίως στα καταναλωτικά δάνεια που παρουσίασαν ετήσια αύξηση 17%.

Η περαιτέρω βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος καθώς και η υιοθέτηση μιας ευέλικτης προσέγγισης των αναπτυσσόμενων κλάδων στην αγορά, οδήγησε σε αύξηση του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων, ιδιαίτερα στον τομέα των μεγάλων επιχειρήσεων ο οποίος κατέγραψε ετήσια αύξηση 10%. Η Eurobank Serbia παραμένει αφοσιωμένη στη διατήρηση μιας υγιούς σχέσης με την πελατεία της, ενώ παράλληλα επεκτείνει τις υπηρεσίες της με στόχο την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων απαιτήσεων, ειδικά στον τομέα των υπηρεσιών ψηφιακής τραπεζικής.

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Eurobank Serbia παραμένει σε υψηλά επίπεδα, με δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (Εποπτικά Κεφάλαια / Σταθμισμένο ενεργητικό έναντι κινδύνων) 28,4% κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, σημαντικά υψηλότερο από το ελάχιστο όριο της Κεντρικής Τράπεζας της Σερβίας ύψους 8%.

Η Eurobank Serbia συνέχισε με επιτυχία τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων, μέσω της εξειδικευμένης μονάδας /τομέα που έχει συγκροτηθεί για το σκοπό αυτό. Ο εν λόγω τομέας διεξήγαγε αποτελεσματικά τις ανάλογες διαδικασίες, επιτυγχάνοντας αυξημένες εισπράξεις (recoveries), μείωση του

κόστους και σταθερή αποκλιμάκωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, διαμορφώνοντας το δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPE ratio) στο 7,8%.

Κύπρος

Στην Κύπρο, ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής του Eurobank Cyprus Ltd. (“Eurobank Cyprus”), η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 διέθετε 8 επιχειρηματικά κέντρα.

Το 2018 ήταν μια ικανοποιητική χρονιά για την Eurobank Cyprus τόσο αναφορικά με την κερδοφορία όσο και την ενδυνάμωση της θέσης της στο τραπεζικό χώρο. Τα καθαρά κέρδη, ανήλθαν σε €60,8 εκατ. και οι καταθέσεις ανήλθαν σε €4,8 δισ.

Ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις (εξαιρουμένων των δανείων που καλύπτονται πλήρως από ισόποσες καταθέσεις) διαμορφώθηκε στο 25% σε σύγκριση με 26% για το προηγούμενο έτος. Ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Εποπτικά Κεφάλαια / Σταθμισμένο ενεργητικό έναντι κινδύνων) ανήλθε σε 24,5% και ο δείκτης κοινών μετοχών (CET1) σε 24,5%. Ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων, βάσει των νέων κανονισμών που έχουν οριστεί από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA), ανήλθε στο 5,5%.

Η ισχυρή χρηματοοικονομική θέση της Eurobank Cyprus την έχει βοηθήσει να εδραιώσει την παρουσία στην Κύπρο στους τομείς των Διεθνών Επιχειρήσεων, Διαχείρισης Περιουσίας, Corporate και Εμπορικής Τραπεζικής και Κεφαλαιαγορών.

Δυτική Ευρώπη (Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο)

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής του τράπεζας στο Λουξεμβούργο, Eurobank Private Bank Luxembourg S.A. («Eurobank Λουξεμβούργου»), έχει αναπτύξει σημαντική παρουσία στο Private Banking, στη Διαχείριση Περιουσίας, στις Υπηρεσίες Επενδυτικών Συμβουλών και Χρηματοοικονομικού Σχεδιασμού και σε υπηρεσίες παροχής Δανείων για ιδιώτες και εταιρικούς πελάτες. Επιπλέον, η Eurobank Λουξεμβούργου παρέχει υπηρεσίες διαχείρισης και θεματοφυλακής για επενδυτικά κεφάλαια και λειτουργεί επίσης ως κέντρο χρηματοδότησης επιχειρηματικών δανείων πελατών του Ομίλου της Eurobank. Το Λουξεμβούργο κατατάσσεται στην κορυφή της Ευρωζώνης ως κέντρο Private Banking και αποτελεί παγκοσμίως τον δεύτερο πιο δημοφιλή προορισμό Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Η Eurobank Λουξεμβούργου έχει ευρεία ρευστότητα και ισχυρή κεφαλαιακή βάση. Βάσει στοιχείων της 31ης Δεκεμβρίου 2018, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) ανήλθε σε 461% και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Capital Adequacy Ratio) σε 33,3%.

Το Υποκατάστημα Λονδίνου, στο Ηνωμένο Βασίλειο, της Eurobank Λουξεμβούργου, «Eurobank Private Bank Luxembourg -Λονδίνο Branch» («Eurobank Λονδίνου») προσφέρει μια σειρά υπηρεσιών σε εταιρείες και σε ιδιώτες πελάτες με τοπικές και διεθνείς τραπεζικές ανάγκες και αποτελεί προέκταση της Eurobank Λουξεμβούργου στην παροχή υπηρεσιών Private Banking για πελάτες που εδρεύουν στο Λονδίνο.

3.7.2.6 Άλλες δραστηριότητες

Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου

Σε εφαρμογή της Πράξης αριθμ. 42/30.05.2014 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και των τροποποιήσεων της, όπου περιγράφονται οι εποπτικές οδηγίες για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, η Τράπεζα προχώρησε σε μια σειρά από πρωτοβουλίες με σκοπό την υιοθέτηση των κανονιστικών διατάξεων και την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβληματικών δανείων. Οι πρωτοβουλίες αυτές, εκτός από την άμεση συσχέτισή τους με το κανονιστικό πλαίσιο της ΤτΕ, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τη διαχείριση των επισφαλών στοιχείων ενεργητικού που αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την Τράπεζα, όπως καταδεικνύεται από την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση κινδύνων και την αποτελεσματική διαχείριση του χαρτοφυλακίου προβληματικών δανείων.

Ειδικότερα, η Τράπεζα μετέβαλε το λειτουργικό της μοντέλο προβληματικών δανείων σε μια κάθετη οργανωτική δομή, μέσω της δημιουργίας της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group-TAG εφεξής και ή «ΓΔ») που έχει τη ευθύνη για την συνολική διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Η δομή του TAG είναι πλήρως διαχωρισμένη από τις επιχειρηματικές μονάδες της Τράπεζας, τόσο σε όρους διαχείρισης λογαριασμών όσο και διαδικασίας πιστωτικής έγκρισης, διασφαλίζοντας διαφάνεια, ευελιξία, καλύτερη ιεράρχηση και υπεύθυνη διαχείριση και μετατοπίζει τη διαχείριση από την ελαχιστοποίηση των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων στην ποιοτική διαχείρισή τους με γνώμονα την δημιουργία αξίας για την Τράπεζα, σύμφωνα με το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου του Ομίλου.

Η ΓΔ TAG διασφαλίζει τη στενή παρακολούθηση, έλεγχο αλλά και συνεχή βελτίωση και προσαρμογή των διαδικασιών και πολιτικών διαχείρισης, αξιολογώντας και λαμβάνοντας υπόψη τις μακροοικονομικές εξελίξεις, τις απαιτήσεις του κανονιστικού και νομικού πλαισίου, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές καθώς και τυχόν υφιστάμενες ή νέες ανάγκες της Τράπεζας.

Οι στόχοι του λειτουργικού μοντέλου του TAG είναι η διευκόλυνση του πελάτη με οικονομικές δυσκολίες ώστε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, η μείωση των συνολικών διαχειριστικών εξόδων των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου διατηρώντας τον δείκτη καθυστερήσεων σε χαμηλά επίπεδα.

Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του προβληματικού χαρτοφυλακίου, περισσότερα από 2.500 στελέχη σε όλη την Τράπεζα εμπλέκονται σε δραστηριότητες σχετικές με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, εκ των οποίων περίπου 1.200 άτομα είναι εξειδικευμένοι επαγγελματίες που στελεχώνουν τις μονάδες λειτουργίας της Γενικής Διεύθυνσης (TAG).

Οι βασικοί πυλώνες της οργανωτικής δομής της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων είναι:

- η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής, αρμόδια για τη διαχείριση ληξιπρόθεσμων οφειλών πελατών λιανικής, που περιλαμβάνει την Financial Planning Services (FPS), μία αμιγώς θυγατρική πλατφόρμα εξυπηρέτησης δανείων,
- η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Τραπεζικής Επιχειρήσεων, που εξειδικεύεται στη διαχείριση προβληματικών δανείων υψηλού κινδύνου της Τραπεζικής Επιχειρήσεων,
- ο Τομέας Ανάκτησης Εξασφαλίσεων, που αποτελεί εξειδικευμένη διαχειριστική μονάδα υπεύθυνη για την ανάκτηση εξασφαλίσεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων καθώς και για την κεντροποιημένη αναγγελία απαιτήσεων της Τράπεζας,
- ο Τομέας TAG Risk Management & Business Policies, που συνεργάζεται με όλες τις μονάδες πρώτης γραμμής του TAG και είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της εναρμόνισης των πιστωτικών πολιτικών και μεθοδολογιών, την κανονιστική συμμόρφωση, και τη μέτρηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας,
- ο Τομέας Operational Risk Management TAG, που συνεργάζεται με όλες τις μονάδες πρώτης γραμμής του TAG και είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου συμπεριλαμβανομένων σχετικών θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης, απάτης και διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας,
- ο Τομέας Διαχείρισης Προγραμμάτων Επιχειρησιακής Βελτιστοποίησης, που αποτελεί μονάδα υπεύθυνη για τη συντονισμό και την παρακολούθηση των στρατηγικών προγραμμάτων/ έργων του TAG καθώς και την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης σε κρίσιμα έργα επιχειρησιακής βελτιστοποίησης,
- ο Τομέας Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και Γραφείου Διοίκησης TAG, με ευθύνη τον άρτιο συντονισμό των μονάδων ευθύνης του αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου της Τράπεζας και Επικεφαλή του TAG με σκοπό την υλοποίηση των στρατηγικών αποφάσεων και στόχων της ΓΔ.

Για τη στρατηγική καθοδήγηση και παρακολούθηση των προβληματικών δανείων της Τράπεζας, δημιουργήθηκε η Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC) διασφαλίζοντας την επιχειρηματική ανεξαρτησία και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΠΕΕ 42/2014.

Ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας και εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού συμβουλίου έχει την ευθύνη για την στενή παρακολούθηση της στρατηγικής διαχείρισης των προβληματικών ανοιγμάτων.

Η στρατηγική που εφαρμόζει η Επιτροπή παρακολουθείται στενά από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ενώ σε τακτική βάση η Επιτροπή υποβάλλει αναφορές στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου, παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα της διαχείρισης προβληματικών δανείων.

Συμφωνία συνεργασίας με τα ΕΛΤΑ

Στις 19 Νοεμβρίου 2001, υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Α.Ε. («ΤΤ») και των Ελληνικών Ταχυδρομείων Α.Ε. («ΕΛΤΑ»), η οποία το 2007 παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει ρήτρα μη ανταγωνισμού βάσει της οποίας τόσο τα ΕΛΤΑ όσο και το ΤΤ, έχουν αναλάβει την υποχρέωση να μην ανταγωνίζονται για προϊόντα και υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στη συμφωνία, καθώς και μία ρήτρα αποκλειστικότητας σύμφωνα με την οποία τα ΕΛΤΑ θα διαθέτουν μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων τους σε όλη την Ελλάδα αποκλειστικά και μόνο τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του ΤΤ, όπως ενυπόθηκα δάνεια, δάνεια χωρίς εξασφάλιση, πιστωτικές κάρτες, ενώ το ΤΤ να διαθέτει μέσω του δικτύου του αποκλειστικά και μόνο προϊόντα των ΕΛΤΑ και να χρησιμοποιεί για όλη την αλληλογραφία του αποκλειστικά και μόνο τα ΕΛΤΑ. Από το 2001, τα ΕΛΤΑ δραστηριοποιούνται στην παροχή τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, μέσω ενός αυξανόμενου αριθμού των καταστημάτων ΕΛΤΑ όπου υπάρχουν διακριτές εγκαταστάσεις με τα σήματα του ΤΤ και εν συνεχεία του Νέου ΤΤ, το δίκτυο του οποίου περιήλθε και ανήκει πλέον στην Τράπεζα, για τη διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών από τα ΕΛΤΑ. Για το λόγο αυτό, το ΤΤ υπέβαλε αυτήν τη συμφωνία συνεργασίας στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η συμφωνία συνεργασίας περιελήφθη στα περιουσιακά στοιχεία του ΤΤ που μεταβιβάστηκαν στο Νέο ΤΤ στις 18 Ιανουαρίου του 2013, μετά την εξυγίανση του ΤΤ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3601/2007.

Στις 27 Δεκεμβρίου του 2013, μετά τη συγχώνευση δι' απορρόφησης του Νέου ΤΤ από τη Eurobank, η Τράπεζα εισήλθε αυτόματα στη συμφωνία συνεργασίας ως αντισυμβαλλόμενος των ΕΛΤΑ, με όλα τα σχετικά συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις. Στις 11.09.2015, υπεγράφη μια πρόσθετη πράξη στη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και των ΕΛΤΑ, σχετικά με την πρόωθηση, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων των ΕΛΤΑ σε όλη την Ελλάδα, των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων των ασφαλιστικών εταιρειών, οι οποίες είναι είτε θυγατρικές της Τράπεζας ή σε συνεργασία με την Τράπεζα. Σύμφωνα με τη συμφωνία συνεργασίας και σε αντάλλαγμα για την παροχή των προαναφερθεισών υπηρεσιών, τα ΕΛΤΑ δικαιούνται να λαμβάνουν ετήσια αμοιβή, οριζόμενη ως ένα ορισμένο ποσοστό επί των σχετικών συναλλαγών που παρέχονται.

Πριν ακόμη αυτή η σύμβαση συνεργασίας περιέλθει στη Eurobank ως συνέπεια της απορρόφησης του Νέου ΤΤ τον Δεκέμβριο 2013, τον Ιανουάριο του 2012 η Eurobank είχε καταρτίσει με τα ΕΛΤΑ σύμβαση για τη χρήση και αποδοχή καρτών ως μέσο πληρωμής προϊόντων και υπηρεσιών (POS), η οποία συνεχίζει να ισχύει έως και σήμερα.

Τα ΕΛΤΑ διαθέτουν περίπου 680 καταστήματα σε όλη τη χώρα (συμπεριλαμβανομένων των σημείων παρουσίας σε πανεπιστήμια, νοσοκομεία και αστυνομικά τμήματα), εκ των οποίων περίπου 400 υποστηρίζονται ηλεκτρονικά από τα συστήματα υποδομής της Eurobank, ενώ τα υπόλοιπα λειτουργούν μέσω έντυπων διαδικασιών.

Μέσω της εφαρμογής βέλτιστων διεθνών πρακτικών, τα ΕΛΤΑ θα αποτελέσουν συμπληρωματικό κανάλι χαμηλού κόστους για τις απομακρυσμένες γεωγραφικές περιοχές και θα στοχεύει στα χαμηλότερα εισοδηματικά τμήματα των συνταξιούχων, των δημόσιων υπαλλήλων, των νέων και των μεταναστών μέσα από ένα σύνολο απλών «εύκολων στην πώληση και στην εξυπηρέτηση» τραπεζικών προϊόντων που θα καλύπτουν τις καθημερινές ανάγκες.

3.8 Κατανομή Εσόδων

Ανάλυση Συνολικών Εσόδων Ομίλου ανά επιχειρηματικό τομέα και κατηγορία

Τα συνολικά έσοδα του Ομίλου Eurobank περιλαμβάνουν τα καθαρά έσοδα από τόκους, από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες, λοιπά καθαρά έσοδα και έσοδα μεταξύ τομέων και αναλύονται ανά επιχειρηματικό τομέα για τις χρήσεις 2017 – 2018 ως ακολούθως:

Συνολικά Έσοδα				
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	% επί του συνόλου	2018	% επί του συνόλου
Λιανική Τραπεζική	613	32,6%	645	35,0%
Τραπεζική Επιχειρήσεων	466	24,8%	435	23,6%
Διαχείριση Περιουσίας	44	2,3%	42	2,3%
Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	291	15,5%	340	18,4%
Διεθνείς Δραστηριότητες	434	23,1%	433	23,5%
Λουπά και κέντρο απαλοιφής	34	1,8%	-50	-2,7%
Συνολικά Έσοδα	1.882	100,0%	1.845	100,0%

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους επιχειρηματικούς τομείς με βάση τις εσωτερικές αναφορές που επισκοπούνται από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (Strategic Planning Committee). Οι ανωτέρω αναφορές χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσης κάθε τομέα, προκειμένου να ληφθούν οι στρατηγικές αποφάσεις. Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού εξετάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες τόσο με βάση τους επιχειρηματικούς τομείς όσο και με γεωγραφικά κριτήρια. Γεωγραφικά, η Διοίκηση εξετάζει την απόδοση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (Διεθνείς Δραστηριότητες). Οι δραστηριότητες στην Ελλάδα διαχωρίζονται περαιτέρω σε λιανική τραπεζική, τραπεζική επιχειρήσεων, διαχείριση περιουσίας, επενδυτική τραπεζική και προϊόντα κεφαλαιαγοράς. Οι Διεθνείς Δραστηριότητες παρακολουθούνται και αξιολογούνται σε επίπεδο χώρας. Ο Όμιλος ενοποιεί τους επιχειρηματικούς τομείς με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι αναμένεται να έχουν παρόμοια οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανική Τραπεζική: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως πελατών, ταμειευτηρίου, καταθέσεις και καταθετικά-επενδυτικά προϊόντα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, χορηγήσεις μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικά δάνεια.

Τραπεζική Επιχειρήσεων: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως, καταθέσεις, ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, δάνεια και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις, προϊόντα συναλλάγματος και παράγωγα προϊόντα για εταιρείες, υπηρεσίες θεματοφυλακής, χρηματοπιστηριακές υπηρεσίες, διαχείρισης διαθεσίμων, διαχείρισης ρευστότητας και χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.

Διαχείριση Περιουσίας (Wealth Management): περιλαμβάνει υπηρεσίες Private Banking σε μεσαίου και υψηλού εισοδήματος ιδιώτες, προϊόντα αμοιβαίων κεφαλαίων και καταθετικά-επενδυτικά, χρηματοοικονομική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων θεσμικών πελατών, καθώς επίσης και την αναλογία κερδών/ζημιών του Ομίλου από τον Όμιλο Eurolife.

Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς: περιλαμβάνει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε εταιρείες, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων και θεσμικών επενδυτών όπως επίσης και ειδικών χρηματοοικονομικών συμβουλών και διαμεσολαβήσεων τόσο σε ιδιώτες όσο και σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.

Διεθνείς Δραστηριότητες: περιλαμβάνει τις δραστηριότητες σε Βουλγαρία, Σερβία Κύπρο Λουξεμβούργο και σε Ρουμανία (οι δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση συμπεριλαμβάνονται ως την 31.03.2018).

Η απόδοση των πέντε βασικών επιχειρηματικών τομέων αναλύεται ως εξής:

Τα συνολικά έσοδα του τομέα Λιανικής Τραπεζικής ανήλθαν σε €645 εκατ. το 2018 έναντι €613 εκατ. το 2017, αυξημένα κατά 5,2% περίπου. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται κυρίως στην μείωση των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων προς την ΕΚΤ και την ΤτΕ λόγω της εισροής καταθέσεων, της απομόχλευσης στοιχείων ενεργητικού και την έκδοση χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού, το οποίο εν μέρει περιορίστηκε από τα μειωμένα έσοδα από τόκους δανείων.

Ο τομέας Λιανικής Τραπεζικής το 2018 παρουσίασε αύξηση στα καθαρά έσοδα από τόκους της τάξεως του 3,4% που διαμορφώθηκαν σε €570 εκατ. Οι προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών διαμορφώθηκαν σε €409 εκατ., μειωμένες κατά 18,7% σε σχέση με €503 εκατ. το 2017. Τα έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 12,8% για τη χρήση 2018 και διαμορφώθηκαν σε €53 εκατ. έναντι €47 εκατ. για τη χρήση 2017.

Ο τομέας Τραπεζικής Επιχειρήσεων το 2018 σημείωσε μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους κατά €23 εκατ., της τάξεως του 6,5% ποσοστιαία και διαμορφώθηκαν σε €329 εκατ. από €352 εκατ. το 2017.

Τα αποτελέσματα του τομέα Διαχείρισης Περιουσίας στη χρήση του 2018 σημείωσαν σημαντική αύξηση της τάξεως του 140% και ανήλθαν σε €48 εκατ. στη χρήση 2018 έναντι €20 εκατ. της χρήσης 2017 κυρίως λόγω της αναλογίας του Ομίλου επί των αποτελεσμάτων του ομίλου Eurolife ύψους €29,6 εκατ. το οποίο περιλαμβάνει €31 εκατ. κέρδη από την πώληση τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τα οποία μεταφέρθηκαν από τα λοιπά αποτελέσματα απευθείας από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων (€22 εκατ. μετά από φόρους).

Ο τομέας της Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς παρουσίασε συνολικά έσοδα ύψους €340 εκατ. στην χρήση 2018, έναντι €291 εκατ., ήτοι σημαντικά αυξημένα κατά 16,8% κυρίως λόγω αυξημένων προμηθειών από υπηρεσίες κεφαλαιαγοράς και λοιπές δραστηριότητες δικτύου.

Τα αποτελέσματα του τομέα Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς βελτιώθηκαν στη χρήση 2018, και παρουσίασαν κέρδη προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους €279 εκατ., έναντι €219 εκατ. το 2017.

Ο τομέας των Διεθνών δραστηριοτήτων παρουσίασε συνολικά έσοδα €433 εκατ. για τη χρήση 2018, στα ίδια επίπεδα με το 2017, όπου εν λόγω τομέας παρουσίασε συνολικά έσοδα της τάξεως των €434 εκατ.

Οι δραστηριότητες στην Ελλάδα αφορούν στο 76,5% των λειτουργικών εσόδων, ενώ οι διεθνείς δραστηριότητες το υπόλοιπο 23,5%, για τη χρήση 2018.

Ο τομέας «Λοιπά και Κέντρο Απαλοιφής» εμφάνισε ζημίες προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους για τη χρήση 2018 ύψους €62 εκατ., έναντι κερδών €17 εκατ. για τη χρήση 2017, κυρίως λόγω της αναγνώρισης €23 εκατ. για «έξοδα αναδιάρθρωσης» και €59 εκατ. τόκοι έξοδα για «Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)» με ημερομηνία έναρξης την 18 Ιανουαρίου 2018, διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028).

Οι λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως επενδυτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και των επενδύσεων σε ακίνητα (οι δραστηριότητες της Grivalia περιλαμβάνονται έως την 30.06.2017).

Οι αναφορές προς τη Διοίκηση του Ομίλου βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.). Οι λογιστικές αρχές των επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις βασικές λογιστικές αρχές.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων κατανέμονται με βάση αμοιβαίως συμφωνημένους όρους που προσεγγίζουν τις τιμές της αγοράς.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των συνολικών εσόδων του Ομίλου για κάθε κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά, για τις χρήσεις 2017 -2018:

Συνολικά Έσοδα ανά κατηγορία				
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	% επί του συνόλου	2018	% επί του συνόλου
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.802	95,7%	1.728	93,7%
Καταθέσεις και υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων	-68	-3,6%	-64	-3,5%
Κεφαλαιαγορές	131	7,0%	172	9,3%
Μη τραπεζικές και λοιπές εργασίες	17	0,9%	9	0,5%
Συνολικά Έσοδα	1.882	100,0%	1.845	100,0%

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Τα έσοδα από χρηματοδοτικές δραστηριότητες αποτελούν σταθερά τη σημαντικότερη πηγή καθαρών εσόδων για τον Όμιλο και διαμορφώθηκαν σε €1.728 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.802 εκατ. για την χρήση 2017. Η μείωση των εσόδων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες οφείλεται στην περιορισμένη απομόχλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Το 2018 ο Όμιλος παρουσίασε έσοδα από κεφαλαιαγορές ύψους €172 εκατ., έναντι €131 εκατ. το 2017. Η βελτίωση αυτή οφείλεται κυρίως στα αυξημένα αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους.

Γεωγραφική κατανομή συνολικών εσόδων Ομίλου

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε παρουσία μέσω ενός δικτύου 653 καταστημάτων και επιχειρηματικών κέντρων και απασχολούσε 13.162 υπαλλήλους, έναντι 700 καταστημάτων και 15.536 υπαλλήλων την 31.12.2017. Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν δραστηριότητες σε Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και σε Ρουμανία (οι δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση συμπεριλαμβάνονται ως την 31.03.2018). Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Ομίλου για την χρήση 2018 περιλαμβάνουν την Ρουμανία οι δραστηριότητες της οποίας είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ανάλυση των συνολικών εσόδων του Ομίλου βάσει των χωρών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος για τις χρήσεις 2017-2018:

Συνολικά έσοδα ανά γεωγραφικό τομέα				
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	% επί του συνόλου	2018	% επί του συνόλου
Ελλάδα	1.448	76,9%	1.412	76,5%
Ρουμανία	13	0,7%	12	0,7%
Βουλγαρία	201	10,7%	199	10,8%
Σερβία	76	4,0%	76	4,1%
Κύπρος	116	6,2%	118	6,4%
Λουξεμβούργο	28	1,5%	28	1,5%
Συνολικά Έσοδα	1.882	100,0%	1.845	100,0%

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Δεν υφίστανται άλλοι έκτακτοι παράγοντες οι οποίοι επηρέασαν τη δραστηριότητα και τα έσοδα του Ομίλου με εξαίρεση α) τη διάθεση του συνόλου της συμμετοχής της Τράπεζας, ήτοι ποσοστού 20%, στην Grivalia κατά την χρήση 2017 και β) την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία, Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A., κατά τη χρήση 2018 (βλ. σχετική αναφορά στις ενότητες 3.5.2 «Σημαντικά Γεγονότα» και 3.21.1 «Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018»).

3.9 Οργανωτική Διάρθρωση

3.9.1 Οι συμμετοχές της Eurobank

Η Τράπεζα είναι η απώτατη λειτουργούσα μητρική των εταιρειών οι οποίες περιλαμβάνονται στον πίνακα που παρατίθεται κατωτέρω. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Τράπεζα δεν ενοποιείτο από καμία άλλη εταιρεία. Η Τράπεζα είναι μητρική ομίλου εταιρειών.

Η Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ενοποίησε 59 εταιρείες με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης και 11 εταιρείες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Θυγατρικές

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι θυγατρικές του Ομίλου Eurobank κατά την 31 Δεκεμβρίου των χρήσεων 2017 και 2018:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Ποσοστό Συμμετοχής</u>		<u>Χώρα</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>εγκατάστασης</u>	
Be Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών	98,01	98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου παροχή λογιστικών, φορολογικών και λοιπών υπηρεσιών
Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.	100,00	100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και περιουσίας
Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ.	100,00	100,00	Ελλάδα	Χρηματιστηριακές και συμβουλευτικές υπηρεσίες
Eurobank Ergasias Leasing A.E.	100,00	100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Factors A.E.Π.Ε.Α.	100,00	100,00	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	100,00	100,00	Ελλάδα	Διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις
Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης Α.Ε.	100,00	-	Ελλάδα	Προώθηση/διαχείριση προϊόντων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης
Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	100,00	100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες ακινήτων
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Πιστώσεων	50,00	50,00	Ελλάδα	Διαχείριση πιστωτικών καρτών και παροχή λοιπών υπηρεσιών
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1	100,00	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2	100,00	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Στάνταρντ Κτηματική Α.Ε.	100,00	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία	-	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank Bulgaria A.D.	99,99	99,99	Βουλγαρία	Τράπεζα
Bulgarian Retail Services A.D.	100,00	100,00	Βουλγαρία	Παροχή χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών και διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB Property Services Sofia E.A.D.	100,00	99,99	Βουλγαρία	Υπηρεσίες ακινήτων
ERB Leasing E.A.D.	100,00	-	Βουλγαρία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
IMO 03 E.A.D.	100,00	100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Central Office E.A.D.	100,00	-	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	100,00	100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας

ERB Leasing Bulgaria E.A.D.	-	100,00	Βουλγαρία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd	100,00	100,00	Νησιά Cayman	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Berberis Investments Ltd	100,00	100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Funding Ltd	100,00	100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Eurobank Cyprus Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Τράπεζα
CEH Balkan Holdings Ltd ⁽¹⁾	100,00	100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Chamia Enterprises Company Ltd ⁽¹⁾	100,00	100,00	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
ERB New Europe Funding III Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Παροχή πιστώσεων
Foramonio Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
NEU 03 Property Holdings Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
NEU II Property Holdings Ltd	100,00	-	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
NEU BG Central Office Ltd ⁽¹⁾	100,00	100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
NEU Property Holdings Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Densho Investements Ltd	100,00	-	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Lenevino Holdings Ltd	100,00	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Rano Investments Ltd	-	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Neviko Ventures Ltd	-	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Mesal Holdings Ltd	100,00	-	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	100,00	100,00	Λουξεμβούργο	Τράπεζα
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	100,00	100,00	Λουξεμβούργο	Διαχείριση κεφαλαίων
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.	100,00	100,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB Lux Immo S.A.	-	100,00	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB New Europe Funding B.V.	100,00	100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Funding II B.V.	100,00	100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Holding B.V.	100,00	100,00	Ολλανδία	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Bancpost S.A.	99,15	-	Ρουμανία	Τράπεζα
ERB IT Shared Services S.A.	100,00	100,00	Ρουμανία	Επεξεργασία στοιχείων πληροφορικής
ERB Leasing IFN S.A.	100,00	-	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Retail Services IFN S.A.	100,00	-	Ρουμανία	Διαχείριση πιστωτικών καρτών
Eurobank Finance S.A. ⁽¹⁾	100,00	100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες
Eurobank Property Services S.A.	100,00	100,00	Ρουμανία	Υπηρεσίες ακινήτων
IMO Property Investments Bucuresti S.A.	100,00	100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO-II Property Investments S.A.	100,00	100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Eurobank A.D. Beograd ⁽²⁾	99,99	99,99	Σερβία	Τράπεζα
ERB Leasing A.D. Beograd ⁽¹⁾	99,99	99,99	Σερβία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Property Services d.o.o. Beograd	100,00	100,00	Σερβία	Υπηρεσίες ακινήτων
IMO Property Investments A.D. Beograd	100,00	100,00	Σερβία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Istanbul Holding A.S.	100,00	100,00	Τουρκία	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Plc	100,00	100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Anaptyxi SME I Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Karta II Plc	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion II Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων

Themeleion III Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion IV Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Tegea Plc ⁽¹⁾	-	-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Maximus Hellas Designated Activity Company	-	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Astarti Designated Activity Company	-	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων

⁽¹⁾ Εταιρείες οι οποίες ήταν υπό ρευστοποίηση την 31.12.2018.

⁽²⁾ Ο Όμιλος κατέχει το σύνολο των κοινών μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας. Επιπλέον, κατέχει ποσοστό 39,52% επί των προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου. Το ποσοστό συμμετοχής που αναφέρεται στον πίνακα προκύπτει από το συνολικό αριθμό (κοινών και προνομιούχων) μετοχών που κατέχει ο Όμιλος.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018, οι οποίες έχουν συνταχθεί από την Eurobank σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. και έχουν ελεγχθεί από Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές.

Το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, η Eurobank στις ανωτέρω εταιρείες (λαμβάνοντας υπόψη τη σημείωση 2 του ανωτέρω πίνακα) συμπίπτει με το ποσοστό συμμετοχής επί του μετοχικού τους κεφαλαίου, ως αυτό απεικονίζεται στον παραπάνω πίνακα.

Ο Όμιλος κατέχει το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου στην Hellenic Post Credit A.E. Παροχής Πιστώσεων, που ενοποιείται πλήρως. Η Τράπεζα, με τη σύμφωνη γνώμη του άλλου μετόχου που κατέχει το υπόλοιπο 50% του μετοχικού κεφαλαίου, έχει ορίσει τη πλειοψηφία των μελών του διοικητικού της συμβουλίου και κατευθύνει τις τρέχουσες δραστηριότητες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας.

Οι ακόλουθες εταιρείες δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κυρίως λόγω μη σημαντικότητας:

(i) Εταιρείες χαρτοφυλακίου και άλλες εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου για τη συγκέντρωση κεφαλαίων: (α) Themeleion III Holdings Ltd, Themeleion IV Holdings Ltd, Themeleion V Mortgage Finance Plc, Themeleion VI Mortgage Finance Plc, Anartychi APC Ltd, Byzantium II Finance Plc, Tegea Holdings Ltd και Anartychi SME I Holdings Ltd, οι οποίες είναι υπό εκκαθάριση και (β) Karta II Holdings Ltd.

(ii) Εταιρεία η οποία είναι αδρανής: Enalios Αξιοποιήσεις Ακινήτων Α.Ξ.Ε.

(iii) Εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους: Finas A.E., Rovinvest A.E., Provet A.E. και Promivet A.E.

Σχετικά με τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου σημειώνονται τα εξής:

Χρήση 2017

- Τον Ιανουάριο 2017, η Τράπεζα απέκτησε το σύνολο των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας επενδύσεων ακίνητης περιουσίας Στάνταρντ Κτηματική Α.Ε. Η εξαγορά πραγματοποιήθηκε με απόκτηση μετοχών της εταιρείας λόγω ενεργοποίησης ενεχύρου επί αυτών βάσει συμφωνίας χρηματοδοτικής μίσθωσης του Ομίλου υπολειπόμενου ποσού €20 εκατ. (μετά από πρόβλεψη απομείωσης ποσού €23 εκατ.), η οποία διακανονίστηκε σε επίπεδο ομίλου κατά την ημερομηνία της απόκτησης της εταιρείας και είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση €0,75 εκατ. ως κόστος επένδυσης της Τράπεζας στην εν λόγω εταιρεία. Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού ανήλθε σε €22 εκατ., ενώ των συνολικών υποχρεώσεων (αφορούν κυρίως στην ενδοομιλική χρηματοδοτική μίσθωση) ανήλθε σε €44 εκατ. Η υπεραξία ποσού €23 εκατ. που προέκυψε από τη συναλλαγή διεγράφη έναντι της πρόβλεψης απομείωσης για την ενδοομιλική χρηματοδοτική μίσθωση,

καθώς δεν υποστηριζόταν από την ανάλυση των ταμειακών ροών της εν λόγω εταιρείας.

- Το πρώτο τρίμηνο του 2017, ο σκοπός της εταιρείας Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, Ελλάδα, όπως προσδιορίζεται στο καταστατικό της, τροποποιήθηκε και η επωνυμία της εταιρείας μετατράπηκε σε Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις. Σε συνέχεια των παραπάνω, η εταιρεία απέκτησε άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία της επιτρέπει να λειτουργεί ως ανεξάρτητος διαχειριστής των δανείων που χορηγούνται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, σύμφωνα με το Νόμο 4354/2015. Τον Αύγουστο 2017, η Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις συγχωνεύθηκε με την Eurobank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών Α.Ε.
- Τον Φεβρουάριο 2017, η συμμετοχή της θυγατρικής εταιρείας της Τράπεζας, Grivalia Properties A.E.E.A.Π., στην θυγατρική της Grivalia Hospitality S.A. μειώθηκε από 100% σε 50%, σε συνέχεια αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου κατά €58 εκατ., υπέρ του νέου μετόχου της εταιρείας, ήτοι της Eurolife ERB A.E.A.Z. Από την ημερομηνία αυτή και μέχρι την 4 Ιουλίου 2017, βάσει των όρων της συμφωνίας των μετόχων, η Grivalia Hospitality S.A. είχε λογιστικοποιηθεί ως κοινοπραξία του Ομίλου σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Την 4 Ιουλίου 2017, ο Όμιλος ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πώλησης του 20% στην Grivalia Properties A.E.E.A.Π. Συνεπώς, από εκείνη την ημερομηνία, η Grivalia Properties A.E.E.A.Π. και οι υπόλοιπες θυγατρικές της (Reco Real Property A.D., Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε., Eliade Tower S.A., Retail Development S.A., Seferco Development S.A. και Grivalia New Europe S.A.) δεν ενοποιούνται.
- Το Μάρτιο 2017, ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση των εταιρειών Anartyxi II Holdings Ltd, Anartyxi II Plc, Ηνωμένο Βασίλειο, Daneion Holdings Ltd, Daneion 2007-1 Plc και Daneion APC Ltd, Ηνωμένο Βασίλειο.
- Τον Απρίλιο 2017, ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της εταιρείας ERB Asset Fin d.o.o. Beograd, Σερβία.
- Τον Απρίλιο 2017, ολοκληρώθηκε η πώληση της εταιρείας Eurobank A.E. Οργανωτικών Συστημάτων Μισθοδοσίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Ελλάδα έναντι συνολικού τιμήματος σε μετρητά ύψους €2,1 εκατ. Το κέρδος που προέκυψε από τη συναλλαγή και αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου ανέρχεται σε €0,5 εκατ.
- Τον Μάιο 2017, η θυγατρική της Τράπεζας Eurobank Cyprus Ltd απέκτησε το σύνολο των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Kamlo Investments Ltd έναντι μη σημαντικού τιμήματος σε μετρητά. Η εν λόγω συναλλαγή πραγματοποιήθηκε προκειμένου να αποκτήσει η οικονομική οντότητα ένα συγκεκριμένο ακίνητο αξίας €1,4 εκατ., το οποίο κατείχε η Eurobank Cyprus Ltd ως εξασφάλιση ενυπόθηκου μη εξυπηρετούμενου δανείου, στο πλαίσιο της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου. Τον Δεκέμβριο 2017, η Eurobank Cyprus Ltd προέβη στη πώληση του συνόλου των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Kamlo Investments Ltd με κέρδος €0,05 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.
- Τον Ιούνιο 2017, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας ERB Leasing A.D. Beograd, Σερβία.
- Τον Ιούλιο 2017, ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της εταιρείας Eurobank ERB A.E.Δ.Α.Κ., Ελλάδα.
- Την 24 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την σύναψη συμφωνίας με την Banca Transilvania αναφορικά με την πώληση της Bancpost S.A., της ERB Retail Services IFN S.A. και της ERB Leasing IFN S.A. στη Ρουμανία (θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση).
- Τον Δεκέμβριο 2017, τα διοικητικά συμβούλια της Τράπεζας και της θυγατρικής της, Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.
- Τον Δεκέμβριο 2017, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας Eurobank Finance S.A, Ρουμανία.
- Το 2017, η θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας, Eurobank Cyprus Ltd απέκτησε το σύνολο των

μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου των Densho Investments Ltd, Lenevino Holdings Ltd και Mesal Holdings Ltd έναντι μη σημαντικού τιμήματος σε μετρητά. Οι εν λόγω συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν προκειμένου να αποκτήσουν οι οικονομικές οντότητες συγκεκριμένα ακίνητα, τα οποία κατείχε η Eurobank Cyprus Ltd ως εξασφαλίσεις ενυπόθηκων μη εξυπηρετούμενων δανείων, στο πλαίσιο της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου.

Χρήση 2018

- Τον Ιούνιο 2018, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της Τράπεζας και της κατά 100% θυγατρικής της, Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης Α.Ε., αφού ελήφθησαν όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες αρχές. Η συναλλαγή λογιστικοποιήθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων χωρίς να έχει επίδραση στις εν λόγω καταστάσεις.
- Τον Ιανουάριο 2018, στο πλαίσιο της διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), η Τράπεζα ίδρυσε την κατά 100% θυγατρική της «Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία», για να λειτουργήσει ως εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα.
- Τον Ιανουάριο του 2018, η θυγατρική της Τράπεζας Eurobank Private Bank Luxembourg S.A. απέκτησε το 100% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της BHF Lux Immo S.A. έναντι τιμήματος €8,7 εκατ. σε μετρητά. Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η εύλογη αξία του συνόλου του ενεργητικού ανήλθε σε €19,2 εκατ., ενώ το σύνολο του παθητικού ανήλθε σε €11,4 εκατ. και αφορά κυρίως σε ενδοομιλική χρηματοδότηση €9 εκατ. και €2,1 εκατ. αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση που προέκυψε από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού. Συνεπώς, προέκυψε υπεραξία ποσού €0,9 εκατ. Επιπρόσθετα, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της αποκτηθείσας εταιρείας, η εταιρεία μετονομάστηκε σε ERB Lux Immo S.A.
- Τον Ιανουάριο του 2018 η Τράπεζα και η θυγατρική της Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. πούλησαν την συμμετοχή τους στην ERB Property Services Sofia A.D. στην Eurobank Bulgaria A.D., στην οποία το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου ανέρχεται σε 99,99%. Συνεπώς, η συμμετοχή του Ομίλου στην εταιρεία μειώθηκε από 100% σε 99,99%. Τον Ιούνιο 2018, σε συνέχεια των ανωτέρω συναλλαγών, η επωνυμία της εταιρείας άλλαξε σε ERB Property Services Sofia E.A.D.
- Τον Ιανουάριο του 2018, η θυγατρική της Τράπεζας NEU BG Central Office Ltd πούλησε τη συμμετοχή της στην IMO Central Office E.A.D. στην Eurobank Bulgaria A.D., στην οποία το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου ανέρχεται σε 99,99%. Συνεπώς, η συμμετοχή του Ομίλου στην εταιρεία μειώθηκε από 100% σε 99,99%. Τον Δεκέμβριο του 2018, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της IMO Central Office E.A.D και της Eurobank Bulgaria A.D. με την απορρόφηση της πρώτης από την δεύτερη. Η συναλλαγή αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων χωρίς επίπτωση στα εν λόγω αποτελέσματα.
- Τον Φεβρουάριο 2018, η Τράπεζα ίδρυσε την κατά 100% θυγατρική ERB Leasing Bulgaria EAD, η οποία προήλθε από τον μετασχηματισμό της ERB Leasing EAD μέσω απόσχισης (spin-off), στο πλαίσιο της οποίας, τμήμα του ενεργητικού και του παθητικού της τελευταίας περιήλθαν στην νεοϊδρυθείσα εταιρεία.
- Το πρώτο εξάμηνο του 2018, η γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας NEU II Property Holdings Ltd, αποφάσισε την εκκαθάρισή της, η οποία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018.
- Το πρώτο εξάμηνο του 2018, η Eurobank Cyprus Ltd πούλησε το 100% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Mesal Holdings Ltd με κέρδος €2,2 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

- Την 4 Απριλίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πώλησης των Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A (θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση) στην Banca Transilvania. Συνεπώς, από αυτήν την ημερομηνία, οι ανωτέρω θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία δεν ενοποιούνται.
- Στο πλαίσιο της διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), το δεύτερο τρίμηνο του 2018, η θυγατρική της Τράπεζας Eurobank Cyprus Ltd ίδρυσε την κατά 100% θυγατρική, Rano Investments Ltd, που λειτουργεί ως εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας στην Κύπρο.
- Το δεύτερο τρίμηνο του 2018, η Τράπεζα ίδρυσε την Maximus Hellas Designated Activity Company, μια εταιρεία ειδικού σκοπού για την τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων και δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Τον Ιούνιο 2018, η έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας Chamia Enterprises Company Ltd αποφάσισε την εκκαθάριση της.
- Τον Ιούλιο 2018, η Eurobank Cyprus Ltd πούλησε το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Densho Investments Ltd με κέρδος €0,02 εκατ., το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».
- Στο πλαίσιο της διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), τον Αύγουστο του 2018, η θυγατρική της Τράπεζας Eurobank Cyprus Ltd ίδρυσε την 100% θυγατρική, Neviko Ventures Ltd, που λειτουργεί ως εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας στην Κύπρο.
- Τον Οκτώβριο του 2018, η Τράπεζα ίδρυσε την Astarti Designated Activity Company, μια εταιρεία ειδικού σκοπού για την τιτλοποίηση καταναλωτικών δανείων και δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (SME).
- Τον Νοέμβριο του 2018, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της ERB Leasing E.A.D και η ζημιά που προέκυψε ποσού €1,6 εκατ. αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».
- Τον Δεκέμβριο του 2018, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας CEH Balkan Holdings Ltd.
- Το τέταρτο τρίμηνο του 2018, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας NEU BG Central Office Ltd.

Γεγονότα μετά την 31.12.2018 που αφορούν τον Όμιλο

- Τον Ιανουάριο του 2019, η Τράπεζα και η Cerved Credit Management Group S.r.l. (Cerved) υπέγραψαν μια δεσμευτική συμφωνία στο πλαίσιο της οποίας, η Cerved θα αποκτήσει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε (EPS) και τις θυγατρικές της, Eurobank Property Services S.A. Ρουμανίας και ERB Property Services d.o.o. Beograd Σερβίας από την Eurobank. Η EPS Ελλάδας ορίστηκε επίσης ως διαχειριστής ακίνητης περιουσίας της Eurobank για τα επόμενα πέντε χρόνια όσον αφορά όλες τις εκτιμήσεις ακινήτων και άλλες υπηρεσίες. Η συμφωνία, υπόκειται στους συνηθιστούς όρους που ισχύουν για παρόμοιες συναλλαγές, και προβλέπεται να λάβει χώρα μέχρι τις αρχές Απριλίου 2019 μέσω της απόκτησης από την Cerved, έναντι τιμήματος €8 εκατ., του συνολικού του μετοχικού κεφαλαίου της EPS. Επιπλέον αντίτιμο έως €5 εκατ. με την μορφή αμοιβής θα καταβληθεί εφόσον επιτευχθούν συγκεκριμένα οικονομικά αποτελέσματα και υπό όρους εντός χρονοδιαγράμματος έως το 2023. Η συναλλαγή είναι σύμφωνη με την στρατηγική της Τράπεζας να επικεντρωθεί στις βασικές λειτουργίες, υιοθετώντας ένα επιχειρηματικό μοντέλο εξωτερικής ανάθεσης σε σχέση με τις υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας.
- Τον Φεβρουάριο 2019, η Τράπεζα υπέγραψε προσύμφωνο με τρίτους για τη διάθεση της συμμετοχής της (100%) στη Σύγχρονο Ξενοδοχείν. Με βάση την ανωτέρω συμφωνία, τον Μάρτιο του 2019 έλαβε χώρα, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου η οποία καλύφθηκε από τον αγοραστή προκειμένου το χρέος της εταιρείας προς την Τράπεζα να αποπληρωθεί πλήρως. Με την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η συμμετοχή της Τράπεζας στην εταιρεία μειώθηκε σε 41% και σύμφωνα με την σχετική συμφωνία αγοραπωλησίας η οποία

υπεγράφη τον ίδιο μήνα, η πώληση της εταιρείας ολοκληρώθηκε.

Κοινοπραξίες / Συγγενείς εταιρείες

Οι συμμετοχές του Ομίλου Eurobank σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες λογίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι συμμετοχές του Ομίλου Eurobank σε κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρείες κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2018:

Επωνυμία εταιρείας	Μερίδιο Ομίλου		Χώρα	Τομέας δραστηριότητας
	31.12.2017	31.12.2018	εγκατάστασης	
Femion Ltd	66,45	66,45	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
ΤΕΦΙΝ Α.Ε. ⁽¹⁾	50,00	50,00	Ελλάδα	Εμπορία αυτοκινήτων και μηχανημάτων
Sinda Enterprises Company Ltd	48,00	48,00	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd	32,84	27,06	Σερβία	Ανάπτυξη οικοδομικών σχεδίων
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Ανώνυμη Εταιρεία	41,67	41,67	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. ⁽²⁾	33,82	33,82	Ελλάδα	Εταιρεία χρηματοδότησης επενδύσεων
Rosequeens Properties Ltd ⁽³⁾	33,33	33,33	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
Famar S.A. ⁽¹⁾	23,55	23,55	Λουξεμβούργο	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Odyssey GP S.a.r.l.	20,00	20,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών ⁽²⁾	20,00	20,00	Ελλάδα	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.	-	30,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018, οι οποίες έχουν συνταχθεί από την Eurobank σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. και έχουν ελεγχθεί από Τακτικούς Ορκωτούς Ελεγκτές.

⁽¹⁾ Εταιρείες οι οποίες είναι υπό εκκαθάριση την 31 Δεκεμβρίου 2018.

⁽²⁾ Ο όμιλος Eurolife (Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών και οι θυγατρικές της), ο όμιλος Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων (Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. και οι θυγατρικές της) και ο όμιλος Famar (Famar S.A και οι θυγατρικές της για τη χρήση 31 Δεκεμβρίου 2017) θεωρούνται συγγενείς εταιρείες του Ομίλου.

⁽³⁾ Η Rosequeens Properties Ltd (συμπεριλαμβανομένης της θυγατρικής της Rosequeens Properties SRL) θεωρείται κοινοπραξία του Ομίλου.

Οι παρακάτω εταιρείες δεν λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

(i) Φιλοξενία Θεατών, Επισκεπτών, Τουριστών Α.Ε., η οποία είναι αδρανής και υπό ρευστοποίηση συγγενής επιχείρηση και δεν λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης λόγω μη σημαντικότητας.

(ii) Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων και Αντασφαλίσεων Α.Ε. στη οποία ο Όμιλος συμμετέχει κατά 26,05%. Ο Όμιλος δεν εκπροσωπείται στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας και συνεπώς δεν ασκεί ουσιώδη επιρροή στην εταιρεία.

Επίσης, η Femion Ltd. λογιστικοποιείται ως κοινοπραξία του Ομίλου σύμφωνα με την ουσία και το σκοπό της κοινοπρακτικής σύμβασης και τους όρους συμφωνίας των μετόχων, που απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μετόχων για τις σημαντικές αποφάσεις και ορίζουν από κοινού έλεγχο μέσω της ίσης εκπροσώπησης των μετόχων στα διοικητικά όργανα της εταιρείας.

Σχετικά με τις συγγενείς επιχειρήσεις/κοινοπραξίες του Ομίλου σημειώνονται τα εξής:

Χρήση 2017:

- Τον Ιανουάριο 2017, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του χρέους της ΝΙΚΑΣ Α.Ε. και των θυγατρικών της, η Τράπεζα απέκτησε το 41,67% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε. έναντι τιμήματος €0,01 εκατ. Στη συνέχεια, η Τράπεζα συμμετείχε μαζί με τις άλλες τράπεζες οι οποίες είχαν συμμετοχή στο εξασφαλισμένο ομολογιακό δάνειο της ΝΙΚΑΣ Α.Ε. (η Alpha Bank και η Attica Bank), αναλογικά, δηλαδή με ποσό €7,5 εκατ., στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε. συνολικού ποσού €18 εκατ. Η Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε., σε εκτέλεση της συμφωνίας για την αναδιάρθρωση του χρέους της ΝΙΚΑΣ Α.Ε., η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση ακινήτου της εταιρείας, απέκτησε από τη ΝΙΚΑΣ Α.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος €17 εκατ. το εν λόγω ακίνητο, το οποίο είχε δοθεί ως εξασφάλιση του σχετικού ομολογιακού δανείου της εταιρείας. Το ποσό που εισπράχθηκε από την πώληση του ακινήτου χρησιμοποιήθηκε από τη ΝΙΚΑΣ Α.Ε. για τη μερική αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων της έναντι των τραπεζών. Η Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε. λογιστικοποιείται ως συγγενής εταιρεία του Ομίλου.
- Την 7 Μαρτίου 2017, η Τράπεζα απέκτησε το 24,37% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Famar S.A. έναντι τιμήματος €2. Η απόκτηση έλαβε χώρα σε εκτέλεση ενός Πρωτοκόλλου Αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με το οποίο η Marinopoulos Holding S.à r.l. είχε συμφωνήσει για την πώληση των μετοχών της εταιρείας στην Eurobank, την Alpha Bank, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την Τράπεζα Πειραιώς (οι Ελληνικές Τράπεζες). Στη συνέχεια, η συμμετοχή της Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας μειώθηκε σε 23,55%. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας των μετόχων που υπεγράφη την 7 Μαρτίου 2017, τη διοίκηση της Famar S.A. ανέλαβαν η Pillarstone και οι Ελληνικές Τράπεζες. Επιπλέον, οι Ελληνικές Τράπεζες διέθεσαν στη Famar S.A. νέα κεφάλαια ύψους €40 εκατ. (η Eurobank συμμετείχε με ποσοστό 24,37%) και το εναπομείναν χρέος της Famar Holding αναδιάρθρωθηκε. Ο στόχος της απόκτησης της Famar S.A. από τις Ελληνικές Τράπεζες ήταν να μεγιστοποιηθεί η δυνατότητα ανάκτησης των δανείων που έχουν χορηγηθεί στον όμιλο Famar και στον όμιλο Μαρινόπουλου, τα δάνεια του οποίου είχαν εξασφαλιστεί με ενέχυρο μετοχές της Famar. Βάσει των όρων της συμφωνίας των μετόχων, η Τράπεζα ασκεί ουσιαστική επιρροή στη Famar S.A. και παράλληλα παραμένει δικαιούχος του συμφωνητικού ενεχυρίασης των μετοχών σχετικά με τα προαναφερθέντα δάνεια. Ως αποτέλεσμα, το αναλογούν μερίδιο του Ομίλου σε οποιαδήποτε μεταβολή της καθαρής θέσης της Famar S.A., αποτυπώνεται μέσω της μεταβολής της αξίας του αντίστοιχου ενεχύρου που εξασφαλίζει τα υφιστάμενα δάνεια.
- Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, η συμμετοχή του Ομίλου στη Singidunum μειώθηκε από 43,19% σε 32,84%, λόγω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου, υπέρ του άλλου μετόχου Lamda Development B.V. σύμφωνα με την σχετική απόφαση των μετόχων.
- Την 4 Ιουλίου 2017, ο Όμιλος ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πώλησης του 20% της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. Συνεπώς, από εκείνη την ημερομηνία, οι Grivalia Hospitality S.A. και Piraeus Port Plaza 1 Ανώνυμη Εταιρεία Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και Επιχειρήσεων, κοινοπραξίες της Grivalia Properties A.E.E.A.Π., δεν περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Χρήση 2018

- Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, η συμμετοχή του Ομίλου στην Singidunum μειώθηκε σε 27,06%, σε συνέχεια της πρόσθετης αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ του άλλου μετόχου, της Lamda Development B.V. Συνεπώς, με βάση τους όρους της σχετικής συμφωνίας μετόχων, η εταιρεία δεν θεωρείται πλέον κοινοπραξία, αλλά συγγενής εταιρεία του Ομίλου, ενώ θα συνεχίσει να λογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
- Τον Σεπτέμβριο 2018, συμφωνήθηκαν μεταξύ της Famar S.A., των ελληνικών τραπεζών και της Pillarstone Europe LLP οι όροι της αναδιάρθρωσης της εταιρείας και των εταιρειών του ομίλου

της (οι οποίες ελέγχονται μέσω της θυγατρικής της Famar Holding S.A.R.L.). Τον Δεκέμβριο του 2018, η αναδιάρθρωση ολοκληρώθηκε με την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας με την οποία προέκυψε αλλαγή ελέγχου της Famar Holding S.A.R.L. και των θυγατρικών της, καθώς οι ελληνικές τράπεζες αντικαταστάθηκαν ως μέτοχοι από την Pillarstone Bidco S.C.A. (συνδεδεμένη εταιρεία της Pillarstone Europe LLP). Συγκεκριμένα, με βάση τη συμφωνία, η Τράπεζα απέκτησε 10,67% των μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου (κατηγορία Δ) της Pillarstone Bidco S.C.A. που δικαιούνται μερίδιο σε περίπτωση ανόδου της αξίας των μετοχών του ομίλου Famar λόγω της πώλησής του. Ως συνέπεια των ανωτέρω, τον Δεκέμβριο του 2018, αποφασίστηκε από την έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων της Famar S.A. η εκκαθάρισή της.

- Τον Δεκέμβριο του 2018, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του χρέους εταιρικού πελάτη της Τράπεζας, ιδρύθηκε η «Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.» (ΑΕΠ Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.), μια εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας ειδικού σκοπού, στην οποία η Eurobank κατέχει ποσοστό συμμετοχής 30%. Με βάση τους συμβατικούς όρους των συμφωνιών των μετόχων και την ουσία των συναφθέντων, η ΑΕΠ Αθηναϊκά Εμπορικά Καταστήματα Α.Ε. λογίζεται ως κοινοπραξία του Ομίλου.

Γεγονότα μετά την 31.12.2018 που αφορούν τον Όμιλο

- Τον Φεβρουάριο του 2019, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης χρέους, η Eurobank και η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., ίδρυσαν την Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ, για να λειτουργήσει ως εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, στην Ελλάδα. Με βάση τους συμβατικούς όρους των συμφωνιών των μετόχων και την ουσία των συναφθέντων, η Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ θα λογίζεται ως κοινοπραξία του Ομίλου.
- Τον Φεβρουάριο του 2019, η συμμετοχή του Ομίλου στην Singidunum μειώθηκε από 27,06% σε 25,34%, λόγω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου υπέρ του άλλου μετόχου Lamda Development B.V., σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία των μετόχων.
- Τον Μάρτιο του 2019, η Τράπεζα αύξησε τη συμμετοχή της στην Unisoft S.A από 18% σε 29%, ως αποτέλεσμα της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος αναδιάρθρωσης του χρέους της εταιρείας.

3.10 Ακίνητα, Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμός

Ακίνητα

Την 31.12.2018, το χαρτοφυλάκιο ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων παγίων της Eurobank ανήλθε σε €353 εκατ., περιλαμβάνοντας ακίνητα με αξία €266 εκατ. Κατά την ίδια ημερομηνία η αξία των ακινήτων επενδυτικού χαρακτήρα της Τράπεζας ανήλθε σε €316 εκατ. Επιπλέον, ο Όμιλος την 31.12.2018 κατείχε ακίνητα και λοιπό εξοπλισμό που περιήλθαν στην κατοχή του από πλειστηριασμούς με αξία €555 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών που έχουν δοθεί για την απόκτησή τους).

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μεγαλύτερα σε αξία ιδιόκτητα ακίνητα του Ομίλου κατά την 31.12.2018:

Διεύθυνση	Ιδιοκτήτης	Τύπος ακινήτου	Έκταση (τ.μ.) Βάσει Ε9	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018 (€ εκατ.)
260, Okolovrasten pat, Sofia, Βουλγαρία	Eurobank Bulgaria	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων	17.632,0	41,61
Πεσμαζόγλου 2-6 - Αθήνα	Eurobank	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων	12.164,0	26,55
Vuka Karadžića br.10, Beograd, Σερβία	Eurobank Serbia	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων	6.707,1	18,26*
Φιλελλήνων 10 - Αθήνα	Eurobank	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων	5.433,6	15,55
Ερμού 22 & Διομείας 3 - Αθήνα	ERB Leasing	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων/καταστημάτων	1.636,0	12,48
36ο χλμ Παραλ. Λεωφ. Σουνίου	Eurobank	Ξενοδοχειακό Συγκρότημα 'ΗΛΙΟΣ'	34.588,5	11,71
18ο χλμ. Μαραθώνος - Παλλήνη	ERB Leasing	Οικόπεδο με βιομηχανικό κτίριο	26.057,0	11,28
28ης Οκτωβρίου (πρώην Πατησιών) 159	ERB Leasing	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων/καταστημάτων	15.636,0	7,96
Έσλιν 13 - Αθήνα	Eurobank	Οικόπεδο και κτιριακό συγκρότημα γραφείων	3.755,3	5,95
Ιωάννου Νίκα 37 - Αχαρνές	Eurobank	Οικόπεδο με βιομηχανικό κτίριο	6.385,3	5,90

* RSD / EUR = 118

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Ο Όμιλος Eurobank εκμισθώνει ακίνητα σε τρίτους. Τα έσοδα ενοικίων από τις ανωτέρω εκμισθώσεις ανήλθαν σε €11,9 εκατ. κατά τη χρήση 2018 έναντι €7,9 εκατ. στη χρήση 2017. Επιπλέον, ο Όμιλος μισθώνει ακίνητα τα οποία χρησιμοποιούνται ως χώροι καταστημάτων και γραφείων. Κατά τη χρήση 2018 και τη χρήση 2017, ο Όμιλος κατέβαλε συνολικά ποσό ύψους €54,0 εκατ. και €55,8 εκατ. αντίστοιχα σε μισθώματα.

Την 31.12.2018, δεν υπήρχαν σημαντικά εμπράγματα βάρη επί των παγίων στοιχείων της Eurobank και του Ομίλου. Με βάση τα μέχρι σήμερα γνωστά δεδομένα, δεν υφίστανται περιβαλλοντικοί περιορισμοί, οι οποίοι δύνανται να επηρεάσουν σημαντικά τη χρήση των ακινήτων της Eurobank.

Η Τράπεζα δεν σχεδιάζει επενδύσεις σε ενσώματες ακινητοποιήσεις. Οι σκοπούμενες ενσώματες ακινητοποιήσεις της Grivalia, για τις οποίες το διοικητικό της συμβούλιο έχει αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις, παρατίθενται στην ενότητα 3.28.4 «Επενδύσεις σε Ακίνητα, Συμμετοχές, Κοινοπραξίες» του παρόντος Εγγράφου.

Μηχανογραφική Υποδομή

Οι λειτουργίες του Ομίλου Eurobank υποστηρίζονται από δύο μηχανογραφικά κέντρα αδιαλείπτου λειτουργίας πιστοποιημένα κατά ISO27001:2013, ISO9001:2008 και ISO22301:2012, τα οποία καλύπτουν πλήρως τις προδιαγραφές ασφαλείας και όλα τα κριτήρια απρόσκοπτης λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ανάκτησης στοιχείων και πληροφοριών σε περίπτωση καταστροφής (Disaster Recovery capabilities). Είναι σχεδιασμένα σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, αξιοποιώντας ευρέως τεχνικές Virtualization και Private Cloud, πάντα με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι κεντρικές εφαρμογές τραπεζικών συναλλαγών στην Ελλάδα και στις χώρες της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, είναι ενοποιημένες στο πλαίσιο μιας πελατοκεντρικής και πολυκαναλικής αρχιτεκτονικής αδιαλείπτου λειτουργίας. Πλαισιώνονται επίσης από εξειδικευμένα συστήματα αναλύσεων, διαχείρισης πληροφορίας και διαχείρισης κινδύνου (Corporate Data Warehouse).

Η Πληροφορική του Ομίλου λειτουργεί σύμφωνα με το λειτουργικό μοντέλο διαχείρισης υπηρεσιών (IT Service Management) το οποίο είναι πιστοποιημένο κατά ISO 20000:2013. Επαναλαμβανόμενες συγκριτικές μετρικές με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς αναδεικνύουν και επιβεβαιώνουν την αποτελεσματικότητα της Πληροφορικής του Ομίλου τόσο σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών όσο και σε αποδοτικότητα του κόστους.

3.11 Ευρεσιτεχνίες και σήματα

Από το 1992 η Eurobank είναι δικαιούχος διαφόρων σημάτων στην Ελλάδα που περιέχουν την ένδειξη «Eurobank», ενώ από το 1996 (ως μέλος του ομίλου EFG) μέχρι και το 2012 είχε το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τα ονόματα και σήματα «EFG» και «Eurobank», όπως επίσης και την κυκλική απεικόνιση που αποτελεί μέχρι σήμερα το εταιρικό της λογότυπο (έναν κύκλο που περιέχει ένα λατινικό γράμμα «L» και ένα ελληνικό γράμμα «Λ», εφεξής η «Κυκλική Απεικόνιση»), μόνα τους ή σε συνδυασμό με ένα προϊόν ή υπηρεσία, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και Νοτιοανατολικής Μεσογείου, σύμφωνα με σύμβαση την οποία η Eurobank είχε συνάψει με τον όμιλο EFG. Στις 23 Ιουλίου του 2012, οπότε η Eurobank έπαψε να είναι μέλος του ομίλου EFG, η παραπάνω σύμβαση, ως ίσχυε, έληξε όταν άλλαξε η μετοχική σύνθεση της Eurobank, λόγω της απώλειας ελέγχου της Eurobank από τον όμιλο EFG. Η σύμβαση προέβλεπε μια συγκεκριμένη μεταβατική περίοδο αλλαγής των λογοτύπων, στη λήξη της οποίας (την 31η Δεκεμβρίου 2013) ο όμιλος EFG υποχρεούτο να σταματήσει τη χρήση της «Κυκλικής Απεικόνισης», ενώ η Eurobank σταμάτησε τη χρήση της ένδειξης «EFG», με ορισμένες, χρονικά περιορισμένες, εξαιρέσεις. Στο πλαίσιο της παραπάνω συμφωνίας, ο όμιλος EFG έχει ήδη μεταβιβάσει στη Eurobank όλα τα σήματα που περιείχαν τις ενδείξεις «Eurobank» ή/και «Κυκλική Απεικόνιση» και δεν περιελάμβαναν την ένδειξη «EFG», στις χώρες που έχει παρουσία ή συμφέροντα ο Όμιλος Eurobank. Σήμερα, η Eurobank είναι δικαιούχος σημάτων με τις ενδείξεις «Eurobank» και «Κυκλική Απεικόνιση», είτε μόνες τους, είτε σε συνδυασμό ή σε συνδυασμό με κάποιο προϊόν ή υπηρεσία, τα οποία έχουν καταχωρισθεί, εκτός από την Ελλάδα, και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε άλλες χώρες ανά τον κόσμο. Η Eurobank είναι, επίσης, δικαιούχος σημάτων με την ένδειξη «ERB», είτε μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλες ενδείξεις, τα οποία έχουν καταχωριστεί στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Συνεπεία της συγχώνευσης με απορρόφηση του Νέο ΤΤ, είναι πλέον δικαιούχος και διαφόρων εμπορικών σημάτων τα οποία περιέχουν τις ενδείξεις «Ταχυδρομικό Ταμειστήριο»/«Hellenic Postbank»/ «ΤΤ».

Η Eurobank δεν εξαρτάται από τη χρήση ευρεσιτεχνιών σε σημαντικό βαθμό.

3.12 Κεφάλαια

3.12.1 Πηγές Κεφαλαίων

Κύριες πηγές χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Eurobank είναι τα ίδια κεφάλαιά της, οι καταθέσεις των πελατών της (όψεως, ταμειευτηρίου και προθεσμίας), οι συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων, η πλειοψηφία των οποίων πραγματοποιήθηκε με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού, ο δανεισμός από το Ευρωσύστημα, ο διατραπεζικός δανεισμός και οι πιστωτικοί τίτλοι.

Οι καταθέσεις πελατών αποτελούν την κυριότερη πηγή χρηματοδότησης της Τράπεζας με υπόλοιπο €39.083 εκατ. την 31.12.2018 και €33.843 εκατ. την 31.12.2017, εκ των οποίων περίπου €28.785 εκατ. και €24.579 εκατ. προέρχονται από την Ελλάδα και €10.298 εκατ. και €9.264 εκατ. αντιστοίχως εκτός Ελλάδος.

Οι εκδοθέντες τίτλοι σε θεσμικούς επενδυτές την 31.12.2018 ανέρχονταν στο ποσό των €1.802 εκατ., συμπεριλαμβανομένων προνομιούχων τίτλων ύψους €42 εκατ., καθώς και ομόλογα πρώτης εξασφάλισης (senior bonds) και τιτλοποιήσεις και καλυμμένες ομολογίες ποσού €1.760 εκατ.

Οι πιστωτικοί τίτλοι υπολοίπου €549 εκατ. την 31.12.2017 και €2.707 εκατ. την 31.12.2018 αφορούσαν σε μεσοπρόθεσμους τίτλους (EMTN), ομόλογα από τιτλοποίηση και καλυμμένες ομολογίες και ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2) παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα σύνοψη του δανεισμού του Ομίλου Eurobank προς και από πιστωτικά ιδρύματα και πιστωτικούς τίτλους / λουπές δανειακές υποχρεώσεις κατωτέρω.

Την 31.12.2018, η καθαρή χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα διαμορφώθηκε σε €2,1 δισ. έναντι €10,0 δισ. την 31.12.2017, κυρίως ως αποτέλεσμα της εισροής καταθέσεων, της αύξησης του δανεισμού μέσω συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων και των δύο εκδόσεων χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού τα οποία πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε διεθνή θεσμικό επενδυτή.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυναμικό απόθεμα ρευστότητας αξίας €13,0 δισ. την 31.12.2018, έναντι €7,7 δισ. την 31.12.2017. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας €1,3 δισ. (ρευστοποιήσιμη αξία) (2017: €2,2 δισ.). Πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων εξασφαλίσεων για την ΕΚΤ ποσού €2,6 δισ. (ρευστοποιήσιμη αξία) (2017: €2,8 δισ. διακρατείται από τις θυγατρικές του Ομίλου και για τις εξασφαλίσεις αυτές έχουν εφαρμοστεί προσωρινοί περιορισμοί από τις τοπικές εποπτικές αρχές και προσωρινά περιορίζεται η μεταφορά τους μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου.

Δομή Χρηματοδότησης

Η Eurobank αντλεί ρευστότητα κυρίως από το Ευρωσύστημα και τις καταθέσεις πελατών, καθώς και από τη διατραπεζική αγορά και την έκδοση τίτλων. Η δομή χρηματοδότησης του Ομίλου την 31.12.2017 και 31.12.2018 είχε ως εξής:

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017		31.12.2018	
	Υπόλοιπο	% επί του συνόλου	Υπόλοιπο	% επί του συνόλου
Δανεισμός από διατραπεζική αγορά	3.997	7,2%	6.376	11,5%
Δανεισμός από ΕΚΤ και κεντρικές τράπεζες	9.994	18,0%	2.050	3,7%
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	549	1,0%	2.707	4,9%
Προθεσμακές καταθέσεις	14.370	25,9%	16.990	30,8%
Λουπές καταθέσεις	19.473	35,1%	22.093	40,0%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	12,9%	5.031	9,1%
Σύνολο	55.533	100,0%	55.247	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τη Eurobank.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη σύνοψη του δανεισμού του Ομίλου Eurobank προς και από πιστωτικά ιδρύματα και πιστωτικούς τίτλους την 31.12.2017 και 31.12.2018:

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	31.12.2017		31.12.2018	
	Υπόλοιπα	% Διάρθρωση	Υπόλοιπα	% Διάρθρωση
Διατραπεζικός δανεισμός προς/(από):				
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	3.180	19,1%	3.734	39,2%
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (reverse repos)	46	0,0%	68	0,7%
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	13.991	83,9%	8.426	88,5%
Καθαρός διατραπεζικός δανεισμός (Α)	17.217	103,3%	12.228	128,4%
Πιστωτικοί τίτλοι				
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	(52)	-0,3%	(16)	-0,2%
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	-	0,0%	(947)	-9,9%
Ομόλογα από τιτλοποίηση	-	0,0%	(1.245)	-13,1%
Καλυμμένες ομολογίες	(497)	-3,0%	(499)	-5,2%
Σύνολο ομολογιακών εκδόσεων (Β)	(549)	-3,3%	(2.707)	-28,4%
Σύνολο καθαρού δανεισμού* (Α+Β)	16.668	100,0%	9.521	100,0%

* εξαριρουμένων των καταθέσεων πελατών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τη Eurobank.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η εξέλιξη του δανεισμού από το Ευρωσύστημα, καθώς και τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού (unutilized assets), που πληρούν τα κριτήρια για την άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα για τις χρήσεις που παρουσιάζονται.

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	31.12.2017	31.12.2018
Διαθέσιμα στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	7.288	12.316
ECB χρηματοδότηση	2.063	1.510
ELA χρηματοδότηση	7.931	540

⁽¹⁾ διαθέσιμα στοιχεία ενεργητικού σε όρους ρευστοποιήσιμης αξίας (cash value) για τη δυνητική άντληση ρευστότητας.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τη Eurobank.

Ίδια Κεφάλαια:

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Ίδια Κεφάλαια		
<i>(ποσά € σε εκατ.)</i>	31.12.2017	31.12.2018
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(2.556)	(3.721)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-
Προνομιούχοι τίτλοι	43	42
Δικαιώματα τρίτων	3	0
Σύνολο	7.150	5.031

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Μετοχικό κεφάλαιο - Κοινές Μετοχές

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας παρατίθενται στην ενότητα 3.25.1 «Μετοχικό Κεφάλαιο» του παρόντος Εγγράφου.

Όλες οι Κοινές Μετοχές διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών και έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον ελληνικό νόμο. Το κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι πλήρως καταβεβλημένο.

Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές - Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)

Στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα του προγράμματος ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008, η Τράπεζα είχε εκδώσει προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €950 εκατ., οι οποίες είχαν καλυφθεί από το Ελληνικό Δημόσιο. Την 18 Ιανουαρίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πλήρους αποπληρωμής των εν λόγω μετοχών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 και τις αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (κοινών και προνομιούχων) της, την 3 Νοεμβρίου 2017.

Η ανωτέρω αποπληρωμή ολοκληρώθηκε εν μέρει με μετρητά και εν μέρει με την παράδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 συνολικού ύψους €950.000.000 σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 της ΕΕ και δεν έχει επίπτωση στο CET1 του Ομίλου με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III.

Σύμφωνα με τους όρους της έκδοσης, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028) και σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41% (αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων) το οποίο θα καταβάλλεται εξαμηνιαία. Την 31.12.2018, τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα ανέρχονταν σε €947 εκατ., συμπεριλαμβανομένων €4 εκατ. εξόδων έκδοσης και €0,2 εκατ. δεδουλευμένων τόκων.

Προνομιούχοι Τίτλοι

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις εκδόσεις προνομιούχων τίτλων του Ομίλου παρατίθενται στη σημείωση 41 «Προνομιούχοι Τίτλοι» των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2018.

Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος προχώρησε στην έκδοση μεσοπρόθεσμων τίτλων ονομαστικής αξίας €25 εκατ. (εκ των οποίων €12 εκατ. διακρατούνται από πελάτες της Τράπεζας). Τον Ιούνιο και τον Νοέμβριο του 2018, τίτλοι ονομαστικής αξίας €48 και €4 εκατ. αντίστοιχα, έληξαν.

Καλυμμένες ομολογίες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Τράπεζα προχώρησε στην έκδοση καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας €2.720 εκατ. και την ακύρωση/μερική ακύρωση των καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας €2.030 εκατ. Όλες οι ανωτέρω εκδόσεις διακρατούνταν πλήρως από την Τράπεζα.

Ομόλογα από τιτλοποίηση

Τον Ιούνιο 2018, η Τράπεζα μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Maximus Hellas DAC, εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων και δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις συνολικής ονομαστικής αξίας €1.251,5 εκατ. τα οποία αποτελούνταν από: (α) τίτλους κύριας οφειλής (senior notes - τίτλοι κατηγορίας A) ονομαστικής αξίας €813,5 εκατ. με επιτόκιο Euribor τριμήνου πλέον 250 μονάδες βάσης, οι οποίοι πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε δύο εταιρείες έκδοσης εμπορικών χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού (Asset Backed Commercial Paper-ABCP), τις οποίες διαχειρίζεται διεθνής θεσμικός επενδυτής και (β) τίτλους μειωμένης

εξασφάλισης (τίτλοι κατηγορίας Β) ονομαστικής αξίας €438 εκατ., οι οποίοι διακρατήθηκαν από την Τράπεζα. Η συναλλαγή έχει λογιστικοποιηθεί ως δανεισμός με εξασφαλίσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τράπεζα διατηρεί όλους τους σημαντικούς κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των τιτλοποιημένων στοιχείων ενεργητικού. Την 31.12.2018, το υπόλοιπο των τίτλων κατηγορίας Α ανερχόταν σε €654 εκατ.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2018, η Τράπεζα, μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Astarti DAC, εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση δανείων μικρών επιχειρήσεων και καταναλωτικών δανείων συνολικής ονομαστικής αξίας €810 εκατ., τα οποία αποτελούνται από: (α) τίτλους κύριας οφειλής (senior notes - τίτλοι κατηγορίας Α) ονομαστικής αξίας €591 εκατ. με επιτόκιο Euribor τριμήνου πλέον 210 μονάδες βάσης, οι οποίοι πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε δύο εταιρείες έκδοσης εμπορικών χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού (Asset Backed Commercial Paper-ABCP), τις οποίες διαχειρίζεται διεθνής θεσμικός επενδυτής και (β) τίτλους μειωμένης εξασφάλισης (τίτλοι κατηγορίας Β) ονομαστικής αξίας €219 εκατ., οι οποίοι διακρατήθηκαν από την Τράπεζα. Η συναλλαγή έχει λογιστικοποιηθεί ως δανεισμός με εξασφαλίσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τράπεζα διατηρεί όλους τους σημαντικούς κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των τιτλοποιημένων στοιχείων ενεργητικού.

Τον Ιούλιο του 2018, τα ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων ονομαστικής αξίας €1.041 εκατ., τα οποία εκδόθηκαν από την εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Tegea PLC και διακρατήθηκαν από την Τράπεζα, αποπληρώθηκαν πλήρως.

3.12.2 Ταμειακές Ροές

Η ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων για τις χρήσεις 2017-2018 παρατίθεται κατωτέρω:

(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες)	1.103	1.429
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	598	520
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	3	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	439	-
Σύνολο	2.143	1.949

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις ταμειακές ροές του Ομίλου Eurobank των χρήσεων 2017-2018:

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	2018
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	(5.326)	(930)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	5.074	(362)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	471	1.252
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7	(0)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	226	(40)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	220	(154)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	1.697	2.143
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	2.143	1.949

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Κατά τις χρήσεις 2017 και 2018, ο Όμιλος εμφάνισε αρνητικές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες ύψους €5.326 εκατ. και €930 εκατ. αντίστοιχα, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης της εξάρτησης της Τράπεζας από τον μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Για τη χρήση 2018, ο Όμιλος εμφάνισε αρνητικές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες ύψους €362 εκατ. ως αποτέλεσμα, κυρίως, των αυξημένων εκροών από συναλλαγές επενδυτικών τίτλων. Οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες κατά τη χρήση 2017 ήταν θετικές ύψους €5.074 εκατ. ως αποτέλεσμα, κυρίως, των αυξημένων εισροών από την πώληση ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) στο πλαίσιο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) και του ΕΤΧΣ για την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του Ελληνικού δημόσιου χρέους.

Οι ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες κατά τις χρήσεις 2017 και 2018 ήταν θετικές και διαμορφώθηκαν σε €471 εκατ. και €1.252 εκατ. αντίστοιχα, κυρίως ως αποτέλεσμα από εκδόσεις πιστωτικών τίτλων.

3.12.3 Περιορισμοί στη Χρήση Κεφαλαίων

Δεν υφίστανται περιορισμοί στη χρήση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά, κατά άμεσο ή έμμεσο τρόπο, τις δραστηριότητες του Ομίλου Eurobank, πλην όσων προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των τραπεζών (βλ. ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα» του παρόντος Εγγράφου), στο Ν. 4548/2018 (βλ. ενότητα 3.22 «Μερισματική Πολιτική» του παρόντος Εγγράφου), στο Ν. 3864/2010 και την ενότητα 4.6.1 «Δικαιώματα μετόχων» του παρόντος Εγγράφου), στη νομοθεσία της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων και στις ακολουθούμενες σχετικές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στους όρους του εκάστοτε ισχύοντος σχεδίου αναδιάρθρωσης.

3.12.4 Διαχείριση Κινδύνων

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου), κίνδυνο ρευστότητας, καθώς και λειτουργικούς κινδύνους. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν οι ανωτέρω κίνδυνοι στη χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Διαχείριση Κινδύνων στόχοι και πολιτικές

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων είναι ένα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του για την επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρηματικών του στόχων. Ως εκ τούτου, η Διοίκηση του Ομίλου θεσπίζει επαρκείς μηχανισμούς για την έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει.

Λόγω του ότι οι οικονομικές, τραπεζικές, κανονιστικές και λειτουργικές συνθήκες διαρκώς εξελίσσονται και μεταβάλλονται, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνων με στόχο τη συνεχή και βέλτιστη προσαρμογή του στο περιβάλλον αυτό. Η δομή, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υφιστάμενοι μηχανισμοί ελέγχου της Τράπεζας διασφαλίζουν τόσο την αρχή της ανεξαρτησίας όσο και την άσκηση επαρκούς εποπτείας.

Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Διοίκησης, όπως επίσης και ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τον Όμιλο. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει διαθέσει σημαντικά μέσα για την αναβάθμιση των πολιτικών, μεθόδων και υποδομών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority - EBA) και της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, και τις βέλτιστες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές. Ο Όμιλος εφαρμόζει μια σαφώς προσδιορισμένη εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων, ανεξάρτητες αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αποτελεσματικές πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, κινδύνου ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου, στην Ελλάδα και σε κάθε χώρα του εξωτερικού όπου δραστηριοποιείται. Οι πολιτικές

διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της επικαιροποιούνται σε ετήσια βάση.

Η Στρατηγική Κινδύνων και Κεφαλαίου, η οποία είναι επίσημα καταγεγραμμένη, περιγράφει την κατεύθυνση του Ομίλου σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων, την αποστολή και τους στόχους της διαχείρισης κινδύνων, τους ορισμούς των κινδύνων, τις βασικές αρχές διαχείρισης κινδύνων, το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων, το πλαίσιο διακυβέρνησης της διαχείρισης, τους στρατηγικούς στόχους και τις κύριες διοικητικές πρωτοβουλίες για την βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται να αναλάβει ο Όμιλος για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων καθορίζεται στο εσωτερικό έγγραφο «Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων» μέσω ποσοτικών και ποιοτικών διατυπώσεων, που συμπεριλαμβάνουν και συγκεκριμένα όρια ανοχής ανά είδος κινδύνου. Οι βασικοί στόχοι του προσδιορισμού της διάθεσης ανάληψης κινδύνων είναι, η υποστήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης του Ομίλου, η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας σε συνδυασμό με την επίτευξη υψηλής αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Το επίπεδο ανάληψης κινδύνων επικοινωνείται διακριτά σε όλο τον Όμιλο, καθορίζοντας την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνου και τη βάση στην οποία οι πολιτικές κινδύνου και τα αντίστοιχα όρια αυτών καθορίζονται, τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Επιτροπή Ελέγχου

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου συνίσταται στη συνδρομή του Δ.Σ. αναφορικά με τη διεκπεραίωση των εποπτικών του αρμοδιοτήτων που, κατά κύριο λόγο, αφορούν:

- Την εξέταση της επάρκειας των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς της εποπτικής διαδικασίας.
- Την επίβλεψη και αξιολόγηση της διαδικασίας κατάρτισης και έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και της εγκυρότητας αυτών.
- Την επιλογή, αξιολόγηση της απόδοσης και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών.
- Την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την Επιτροπή Ελέγχου παρατίθενται στην ενότητα 3.15.3 «Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου» - «Επιτροπή Ελέγχου» του παρόντος Εγγράφου.

Επιτροπή Κινδύνων (ΕΔΚ του ΔΣ) - (Board Risk Committee - BRC)

Η ΕΔΚ του ΔΣ έχει ως αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να υποστηρίξει το ΔΣ και να διασφαλίσει ότι ο Όμιλος έχει μια σαφώς καθορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο και τη διάθεση ανάληψης κίνδυνου καθώς και να αξιολογεί το προφίλ κινδύνων που αναλαμβάνει ο Όμιλος, να παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα επίπεδα ανάληψης κινδύνων και να διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει εφαρμόσει ένα πλαίσιο διαχείρισης κίνδυνου με τις κατάλληλες μεθοδολογίες, εργαλεία, υποδείγματα, πηγές δεδομένων καθώς και το επαρκές και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό για να εντοπίζει, αξιολογεί, παρακολουθεί και να περιορίζει τους κινδύνους.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την Επιτροπή Ελέγχου παρατίθενται στην ενότητα 3.15.3 «Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου» - «Επιτροπή Κινδύνων» του παρόντος Εγγράφου.

Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (MRC)

Η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (Management Risk Committee - MRC) είναι μια επιτροπή συνιστώμενη από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο προς υποβοήθηση του έργου του, η οποία επιβλέπει το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων της Τράπεζας και, μεταξύ άλλων, διασφαλίζει ότι οι σημαντικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και τίθενται άμεσα υπόψη της ΕΔΚ του ΔΣ, καθώς και ότι οι ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες είναι επαρκείς για την ορθή διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις και καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, τα οποία παρουσιάζονται και συζητούνται στην Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΧΒΟ) και στη συνέχεια υποβάλλονται στη ΕΔΚ του ΔΣ για έγκριση.

Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού Ομίλου Eurobank- Group ALCO (G – ALCO)

Πρωταρχικός ρόλος του G – ALCO είναι:

α) να διαμορφώνει, υλοποιεί και εποπτεύει για τον Όμιλο (i) τη ρευστότητα και τις πολιτικές και στρατηγικές χρηματοδότησης, (ii) τις κατευθυντήριες γραμμές καθορισμού επιτοκίων και τις πολιτικές διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου, (iii) τις επενδύσεις κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης στο συναλλαγματικό κίνδυνο και τη στρατηγική αντιστάθμισής του, (iv) τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες ή/και τις επενδύσεις που επηρεάζουν το προφίλ του κινδύνου αγοράς και ρευστότητάς της Τράπεζας, ν) εγκρίνει σε πρώτο στάδιο, και εισηγείται στο BRC για τελική έγκριση, τα εκάστοτε όρια χωρών (country limits), δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έγκριση/παρακολούθηση ορίων χωρών όπου η Τράπεζα έχει στρατηγική παρουσία.

β) να εγκρίνει ή να προτείνει αλλαγές σε αυτές τις πολιτικές σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και του επιπέδου έκθεσης της Eurobank, όπως καθορίζονται από την Επιτροπή Κινδύνων και τη Διοίκηση της Τράπεζας (βλέπε σχετικά ενότητα 3.15.3 «*Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου*»), και σε συμμόρφωση με το θεσμοθετημένο από τις ρυθμιστικές ή/και εποπτικές αρχές πλαίσιο.

Ευθύνη του G-ALCO είναι να εξετάζει – σε μηνιαία βάση - τη συνολική εικόνα ρευστότητας και σχετικές εξελίξεις σε επίπεδο Eurobank / Ομίλου Eurobank και χωρών/θυγατρικών. Στο πλαίσιο αυτό, τα τοπικά ALCOs των θυγατρικών στις χώρες του εξωτερικού θα πρέπει να αναφέρουν στο G-ALCO σε μηνιαία βάση ουσιαστικές εξελίξεις και αποφάσεις (που αποτυπώνονται στα πρακτικά των αντίστοιχων τοπικών ALCO) με βάση τις παραπάνω αρχές και τις οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές των αντίστοιχων ρυθμιστικών τους αρχών.

Το G-ALCO συνεδριάζει μία φορά το μήνα ή πιο συχνά εάν κρίνεται απαραίτητο.

Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, με επικεφαλής τον Group Chief Risk Officer (GCRO), ενεργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση, την επιμέτρηση και τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και ρευστότητας και των λειτουργικών κινδύνων. Αποτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου (GCCS), τον Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου (GCRACS), τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS), τον Τομέα Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου, τον Τομέα Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης του Ομίλου, τη Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Λειτουργιών Διαχείρισης Κίνδυνου του Ομίλου (Group Risk Management Strategy Planning and Operations Unit) και τη Διεύθυνση Εποπτικών Σχέσεων & Σχεδιασμού Εξυγίανσης (η οποία έχει διπλή γραμμή αναφοράς ήτοι και προς τον Group CFO). Επιπρόσθετα, έχει δημιουργηθεί μια θέση Ανώτατου Συμβούλου ο οποίος αναφέρεται απ' ευθείας στον GCRO

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (MEA)

Σε συνέχεια της Πράξης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) 42/30.05.2014 και των τροποποιήσεων αυτής,, η οποία ενισχύει περαιτέρω τις υφιστάμενες εποπτικές οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση των πιστωτικών ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η Τράπεζα ανέλαβε μια σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό την προσαρμογή στις απαιτήσεις της ανωτέρω οδηγίας και την ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των προβληματικών δανείων. Ειδικότερα, η Τράπεζα μετέβαλε το λειτουργικό μοντέλο προβληματικών δανείων σε μία κάθετη οργανωτική δομή μέσω της δημιουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC) και της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group General Division- TAG).

Επιτροπή Διαχείριση Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC)

Η TAC με απευθείας γραμμή αναφοράς στη BRC, έχει συσταθεί με σκοπό να παράσχει στρατηγική καθοδήγηση και παρακολούθηση των προβληματικών δανείων της Τράπεζας διασφαλίζοντας την ανεξαρτησία της από τις υπόλοιπες επιχειρηματικές μονάδες και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Απόφασης 42/2014. Ειδικότερα, οι κυριότερες αρμοδιότητες της TAC αφορούν την παρακολούθηση της διαχείρισης των δανείων σε καθυστέρηση και της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τη διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής διαχείρισης των προβληματικών δανείων, καθώς και την έγκριση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας των μέτρων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης.

Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group General Division- TAG)

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου, η οποία έχει δημιουργηθεί ως μία ανεξάρτητη μονάδα, έχει ως επικεφαλής τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι η υπεύθυνη μονάδα για τη διαδικασία διαχείρισης των προβληματικών

δανείων του Ομίλου. Διασφαλίζει τη στενή παρακολούθηση, τον αυστηρό έλεγχο και την προσαρμογή των προγραμμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροοικονομικές εξελίξεις, το εποπτικό και νομοθετικό πλαίσιο, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις νέες ή εξελιγμένες εσωτερικές απαιτήσεις.

Η TAG αποτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής, τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Τραπεζικής Επιχειρήσεων, τον Τομέα Ανάκτησης Εξασφαλίσεων, τον Τομέα TAG Risk Management & Business Policies, τον Τομέα Operational Risk Management TAG, τον Τομέα Διαχείρισης Προγραμμάτων Επιχειρησιακής Βελτιστοποίησης, και τον Τομέα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και Γραφείου Διοίκησης TAG. Η δομή της TAG είναι πλήρως διαχωρισμένη από τις επιχειρηματικές μονάδες της Τράπεζας τόσο σε όρους διαχείρισης λογαριασμών (account management) όσο και διαδικασίας πιστωτικής έγκρισης, διασφαλίζοντας διαφάνεια, ευελιξία, καλύτερη ιεράρχηση και υπεύθυνη διαχείριση και μετατοπίζει τη διαχείριση από την ελαχιστοποίηση των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων στην ποιοτική διαχείρισή τους με γνώμονα την δημιουργία αξίας για την Τράπεζα, σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του Ομίλου.

Η TAG συνεργάζεται με την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων για την αμοιβαία κατανόηση των πρακτικών που εφαρμόζονται και την ανάπτυξη των κατάλληλων μεθοδολογιών σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από κάθε τύπο ρύθμισης δανείων και γενικά, την ανάπτυξη στρατηγικής διαχείρισης προβληματικών δανείων για όλα τα χαρτοφυλάκια. Οι εισηγήσεις και αναφορές της TAG στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του υποβάλλονται και στον GCRO, ο οποίος εκφράζει γνώμη.

Οι βασικές αρχές διακυβέρνησης της TAG περιλαμβάνουν:

- διατήρηση μιας σαφούς διαχωριστικής γραμμής μεταξύ των επιχειρηματικών μονάδων και της διαχείρισης προβληματικών δανείων,
- διασφάλιση της άμεσης συμμετοχής της ανώτατης διοίκησης στη διαχείριση των προβληματικών δανείων και στη στενή παρακολούθηση των αντίστοιχων χαρτοφυλακίων,
- ανάπτυξη αποτελεσματικής στρατηγικής επίλυσης προβλημάτων μέσω καινοτόμων προτάσεων που θα οδηγήσουν σε βιώσιμες λύσεις, εξασφαλίζοντας μια ενιαία προσέγγιση για τη διαχείριση προβληματικών δανείων όλων των χαρτοφυλακίων,
- σχεδιασμό βελτιώσεων στην παρακολούθηση και παροχή στοχευμένων λύσεων με την κατηγοριοποίηση των δανειοληπτών σε καθυστέρηση σε τομείς και το σχεδιασμό των μεθόδων διαχείρισης και ανάκτησης απαιτήσεων ανά τομέα,
- περιορισμός των μη ενήμερων δανείων μέσω έγκαιρης παρέμβασης και σαφούς ορισμού των βασικών χρηματοοικονομικών στόχων των προβληματικών δανείων,
- παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον βαθμό καθυστέρησης των δανείων, καθώς και προσδιορισμός των ενεργειών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- μεγιστοποίηση των στόχων σχετικά με τους πιστούχους που επιστρέφουν σε ενήμερη κατάσταση μέσω μέτρων ρύθμισης ή αποπληρωμών,
- παρακολούθηση των ζημιών που προέρχονται από προβληματικά δάνεια, και
- καθορισμός των κριτηρίων για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των προτεινόμενων μέτρων ρύθμισης ή λύσεων, καθώς και των μέτρων οριστικής διευθέτησης, και σχεδιασμός των σχετικών δέντρων αποφάσεων.

Επιχειρησιακοί στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ)

Στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση των ΜΕΑ, η ΤτΕ, σε συνεργασία με τον εποπτικό μηχανισμό της ΕΚΤ, σχεδίασε ένα πλαίσιο επιχειρησιακών στόχων για τη διαχείριση των ΜΕΑ, οι οποίοι συνοδεύονται από βασικούς δείκτες απόδοσης. Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο, οι Ελληνικές τράπεζες υπέβαλλαν στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2016 μια σειρά από επιχειρησιακούς στόχους για τα ΜΕΑ μαζί με μια αναλυτική στρατηγική διαχείρισης των ΜΕΑ με τριετή χρονικό ορίζοντα, τα οποία και αναθεωρούσαν μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2018, σε ετήσια βάση για να ευθυγραμμιστούν με τυχόν μεταβολές στο επιχειρησιακό περιβάλλον και τις στρατηγικές προτεραιότητες της Τράπεζας.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της Τράπεζας μειώθηκε κατά €2,8 δισ. σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2017 και ανήλθε σε €15,3 δισ., σύμφωνα με τον αναθεωρημένο στόχο που υποβλήθηκε στον ΕΕΜ τον Σεπτέμβριο του 2018.

Η Τράπεζα, εναρμονιζόμενη με τις απαιτήσεις του SSM και σύμφωνα με τους κύκλους υποβολής αναφορών που ισχύουν για τα Σημαντικά Ιδρύματα της ΕΕ (EU Significant Institutions) βάσει των οδηγιών της ΕΚΤ και του νέου υποδείγματος για την στρατηγική των ΜΕΑ, ολοκλήρωσε ένα σημαντικό έργο το οποίο είχε ως σκοπό να καταστήσει δυνατή τη συμμόρφωση όλων των εμπλεκόμενων μονάδων του Ομίλου με τις νέες υψηλές εποπτικές απαιτήσεις. Η νέα υποβολή της αναθεωρημένης στρατηγικής και λειτουργικών στόχων, που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2019, προβλέπει μείωση του δείκτη ΜΕΑ του Ομίλου σε 16% το 2019 και 8,8% το 2021 λαμβάνοντας υπόψη το Σχέδιο Επιτάχυνσης για τη μείωση των ΜΕΑ που ανακοινώθηκε στα πλαίσια του Σχεδίου Μετασχηματισμού της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει ενσωματώσει πλήρως τη στρατηγική για τα ΜΕΑ στις διαδικασίες διαχείρισης τους και στο επιχειρησιακό της σχέδιο. Η εποπτική αρχή παρακολουθεί στενά την πορεία για την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων σε τριμηνιαία βάση και δύναται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, να ζητήσει επιπρόσθετα διορθωτικά μέτρα

Νομοθετικό πλαίσιο

Τον Ιούνιο του 2018, σημαντικές νομοθετικές αλλαγές προς την κατεύθυνση μείωσης των ΜΕΑ περιλαμβάνουν την ψήφιση του Νόμου 4549/2018, ο οποίος τροποποιεί τον υφιστάμενο Νόμο 3869/2010 για τα Υπερχρεωμένα Νοικοκυριά και το Νόμο 4469/2017 για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών για τις επιχειρήσεις. Σε συνέχεια της διαπραγμάτευσης ανάμεσα, στην Ελληνική Κυβέρνηση και τους Θεσμούς, την 29 Μαρτίου 2019 ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο το νέο πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους.

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος ζημιών που προκύπτουν από οικονομικές δυσκολίες ή πολιτικές αναταραχές σε μια χώρα, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου ζημιών μετά την εθνικοποίηση, την απαλλοτρίωση και την αναδιάρθρωση του χρέους.

Ο κίνδυνος διακανονισμού είναι ο κίνδυνος που προκύπτει κατά την εκκαθάριση των πληρωμών, για παράδειγμα για συναλλαγές σε χρηματοπιστωτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων και των συναλλαγών νομισμάτων. Ο κίνδυνος προκύπτει όταν εμβάζονται χρηματικά ποσά προτού εξακριβωθεί ότι έχουν ληφθεί οι πληρωμές των αντισυμβαλλομένων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας που παρέχονται, όπως χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές, καθώς και από άλλες δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους, εμπορικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σε κεφαλαιαγορές και δραστηριότητες διακανονισμού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κυριότερος κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, η διαχείρισή του γίνεται ενεργά, και παρακολουθείται στενά από κεντροποιημένες μονάδες κινδύνου, οι οποίες αναφέρονται στον GCRO.

(α) Πιστοδοτική διαδικασία εγκρίσεων

Οι διαδικασίες έγκρισης των πιστοδοτήσεων και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων είναι κεντροποιημένες σε επίπεδο χώρας. Ο επαρκής διαχωρισμός των καθηκόντων διασφαλίζει την ανεξαρτησία μεταξύ των στελεχών που είναι υπεύθυνοι για την σχέση με τον πελάτη, την διαδικασία έγκρισης και εκταμίευσης του δανείου, καθώς και την παρακολούθηση αυτού σε όλη τη διάρκεια του.

Επιτροπές Πιστοδοτήσεων

Η διαδικασία έγκρισης των πιστοδοτήσεων των επιχειρηματικών δανείων είναι κεντροποιημένη και πραγματοποιείται μέσω επιτροπών πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά όρια, με σκοπό τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου. Οι βασικές επιτροπές είναι οι εξής:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (κεντρικές και τοπικές), οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέες πιστοδοτήσεις, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν τα υπάρχοντα όρια στα επίπεδα εγκρίσεών τους, τα οποία καθορίζονται με βάση τη συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), όπως επίσης και την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,

- Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (ΕΠΙΧ), οι οποίες λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα πιστοδοτήσεων και ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για πελάτες σε δυσχερή οικονομική θέση,
- Διεθνείς Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (Περιφερειακή και Χωρών), που έχουν συσταθεί για πιστοδοτήσεις σε επιχειρηματικούς πελάτες των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό, εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέα όρια, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν υφιστάμενα μέσα στα επίπεδα εγκριτικών ευχειριών τους, ανάλογα με τη συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου του (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), καθώς και με την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Διεθνείς Επιτροπές Ειδικού Χειρισμού που έχουν συσταθεί για το χειρισμό επιχειρηματικών πιστούχων σε δυσχερή οικονομική θέση των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό.

Οι επιτροπές πιστοδοτήσεων συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή και συχνότερα, όταν αυτό απαιτείται.

Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου

Οι κύριες δραστηριότητες της Γενικής Διεύθυνσης Πίστης του Ομίλου η οποία αναφέρεται στον GCRO είναι οι ακόλουθες:

- Επισκόπηση και αξιολόγηση πιστοδοτικών αιτημάτων που αφορούν σε:
 - (α) εγχώριες μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις όλων των διαβαθμίσεων κινδύνου,
 - (β) εξειδικευμένες χρηματοδοτήσεις, όπως του ναυτιλιακού κλάδου και χρηματοδοτήσεων υποδομών, μεγάλων εμπορικών ακινήτων και ξενοδοχειακών μονάδων (structured finance), και
 - (γ) πελάτες λιανικής τραπεζικής (μικρές επιχειρήσεις και ιδιώτες) πάνω από ένα προκαθορισμένο όριο,
- Σύνταξη ανεξάρτητης γνωμοδότησης κινδύνου για κάθε πιστοδοτικό αίτημα που περιλαμβάνει:
 - (α) αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του πιστούχου λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες κινδύνου (όπως κινδύνους αγοράς, λειτουργικούς, διαρθρωτικούς και οικονομικούς),
 - (β) την ανάλυση του τομέα δραστηριοποίησης του πιστούχου, και
 - (γ) προτάσεις για τη διαμόρφωση πιστοδοτικών συναλλαγών που να είναι ικανοποιητικά καλυμμένες και επαρκώς ελεγχόμενες από την Τράπεζα,
- Αξιολόγηση και επιβεβαίωση των πιστοληπτικών διαβαθμίσεων για κάθε πιστούχο ώστε να αντικατοπτρίζουν τους αντίστοιχους κινδύνους,
- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις επιτροπές πιστοδοτήσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες εγκρίσεων (με εξαίρεση την ΕΠΙΧ I - συμμετοχή χωρίς δικαίωμα ψήφου),
- Ενεργή συμμετοχή σε κανονιστικούς και εξωτερικούς ελέγχους της Τράπεζας,
- Προετοιμασία εξειδικευμένων αναφορών προς τη Διοίκηση της Τράπεζας σε τακτή βάση, σε σχέση με τους 25 μεγαλύτερους πιστοδοτούμενους ομίλους της Τράπεζας και στατιστικά αναφορικά με τις εγκρίσεις νέων χρηματοδοτήσεων,
- Διαφύλαξη της συμμόρφωσης των πιστοδοτικών μονάδων με συγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες (όπως διαδικασία παρακολούθησης έγκαιρης ανανέωσης ορίων SPPI/Derecognition, αξιολόγηση πελατών σε εξατομικευμένη βάση για σκοπούς απομείωσης, περιβαλλοντική και κοινωνική πολιτική) και,
- Παροχή εξειδικευμένης γνώσης, εμπειρίας και υποστήριξης σε άλλες διευθύνσεις της Τράπεζας, σε σχέση με επιχειρηματικές και πιστοδοτικές διαδικασίες, πολιτικές καλύψεων, νέα δανειακά προϊόντα και σχήματα ρύθμισης.

Η Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου μέσω του εξειδικευμένου Διεθνούς Τομέα Πίστεως είναι υπεύθυνη για την ενεργή συμμετοχή στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την επισκόπηση της πιστοδοτικής διαδικασίας για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο των θυγατρικών στο εξωτερικό. Επιπρόσθετα, ο Τομέας συμβουλεύει και υποστηρίζει τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Κινδύνων των θυγατρικών στο εξωτερικό.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Τομέας είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση, ανάμεσα σε άλλα και των παρακάτω δραστηριοτήτων:

- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις Διεθνείς επιτροπές (Περιφερειακή, Χωρών και Ειδικού Χειρισμού),
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης Ειδικού Χειρισμού που παρακολουθούν και αποφασίζουν την στρατηγική των προβληματικών επιχειρηματικών σχέσεων με δανειακά υπόλοιπα

μεγαλύτερα ενός ορίου που από κοινού θέτει ο Τομέας Διεθνούς Πίστης και ο Τομέας TAG της κάθε χώρας,

- Παροχή συμβουλών για βέλτιστες πρακτικές στις μονάδες πιστοδοτήσεων των θυγατρικών στο εξωτερικό και υλοποίηση ειδικών έργων του Ομίλου όπως η απόκτηση ή/και πωλήσεις δανείων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο των πιστοδοτήσεων και
- Σε συνεργασία με τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου διενεργεί ελέγχους σχετικά με την ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων καθώς επίσης και ειδικών κατηγοριών δανείων.

Οι θυγατρικές του Ομίλου σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Κύπρο και Λουξεμβούργο έχουν την ίδια δομή διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και τις ίδιες διαδικασίες ελέγχου με τη Τράπεζα και αναφέρονται απευθείας στον GCRO. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τους τομείς πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι οδηγίες σε επίπεδο Ομίλου τηρούνται και ότι η στρατηγική πιστωτικού κινδύνου εφαρμόζεται ομοιόμορφα στον Όμιλο.

Επιπροσθέτως, πληροφόρηση αναφορικά με την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων παρατίθεται στην ενότητα των «Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ)».

Εγκριτική διαδικασία Λιανικής Τραπεζικής

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι €5 εκατ.) γίνεται κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών σχετικά με τις αποδεκτές εξασφαλίσεις και την αρχή “four eyes principle”. Η αξιολόγηση στηρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, καθώς και σε στατιστικά υποδείγματα (statistical scorecards).

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς ιδιώτες (Individual Banking, καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια) γίνεται επίσης κεντροποιημένα και διαφοροποιείται μεταξύ ενήμερου και μη ενήμερου χαρτοφυλακίου. Υποστηρίζεται από την χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων (credit scoring models), καθώς και την εφαρμογή πιστοδοτικών κριτηρίων που βασίζονται στη συναλλακτική συμπεριφορά και την οικονομική κατάσταση των δανειοληπτών, περιλαμβανομένης της ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων και άλλους παράγοντες. Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και τυχόν αποκλίσεων που μπορεί να προκύψουν, οδηγεί σε αναπροσαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

(β) Παρακολούθηση Πιστωτικού Κινδύνου

Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου Ομίλου

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί και αξιολογεί την ποιότητα όλων των δανειακών χαρτοφυλακίων και λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρησιακές μονάδες της Τράπεζας. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου αναφέρεται στον GCRO.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- παρακολούθηση και αξιολόγηση της ποιότητας των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου των θυγατρικών του εξωτερικού,
- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση ανά τρίμηνο της συνολικής εικόνας των πιστωτικών ανοιγμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, με συνοδευτικές αναλύσεις,
- παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υιοθετημένων στρατηγικών και προτεινόμενων λύσεων σχετικά με την αντιμετώπιση και επίτευξη των στόχων μείωσης των μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), όπως αυτοί κοινοποιήθηκαν και συμφωνήθηκαν με τις Εποπτικές Αρχές,
- διασφάλιση ότι οι κατηγοριοποιήσεις κατά ΕΒΑ γίνονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και οδηγίες,
- επισκόπηση νέων πιστωτικών πολιτικών / τροποποιήσεων υφιστάμενων πριν την έγκριση από τα αρμόδια όργανα,
- συμμετοχή στην αξιολόγηση νέων δανειακών προϊόντων,
- συμμετοχή στην Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων,

- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση των συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας και απομείωσης που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Πιστωτικών Χειρισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου,
- χάραξη της πολιτικής προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου και τακτή αξιολόγηση της επάρκειάς τους για όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,

Επιπροσθέτως, στα πλαίσια της αξιολόγησης της απόδοσης του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου μέσω της εξειδικευμένης μονάδας Early Warning Unit (EWU) είναι επίσης υπεύθυνος να αξιολογεί το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και να εντοπίζει σημάδια πιθανής δυσκολίας αποπληρωμής στο μέλλον (distress signals) για συγκεκριμένους πιστούχους. Το EWU έχει αναπτύξει μία πολυπαραμετρική εφαρμογή η οποία λειτουργεί παράλληλα με τα συστήματα αξιολόγησης της Τράπεζας (rating systems) και στοχεύει στην εύρεση εκείνων των πιστούχων, των οποίων η χρηματοοικονομική κατάσταση μπορεί να χειροτερεύσει σημαντικά στο μέλλον και συνεπώς η Τράπεζα θα πρέπει να προβεί σε ενέργειες στενής παρακολούθησης και πιο αποτελεσματικής διαχείρισης.

Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου εφαρμόζει και τηρεί τη μέθοδο των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (Internal Ratings Based - IRB approach) σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας (Basel framework) και την Οδηγία της ΕΕ για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD). Επιπροσθέτως, αναπτύσσει και επικαιροποιεί υποδείγματα για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, την μέτρηση και παρακολούθηση των παραμέτρων κινδύνου, ενώ διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου. Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO.

Συγκεκριμένα, οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου περιλαμβάνουν:

- έλεγχο, επιμέτρηση και παρακολούθηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από το δανειακό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας καθώς και των αναφορών προς τη Διοίκηση και τις εποπτικές αρχές (EKT/SSM),
- επιμέτρηση, παρακολούθηση των παραμέτρων κινδύνου (PD, LGD, EAD) για σκοπούς υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας, καθώς και την εκτίμηση σχετικών παραμέτρων κινδύνου (όπως αυτήν της πιθανότητας αθέτησης - PD κατά το επόμενο 12μηνο καθώς επίσης και για καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των δανείων) για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης,
- αξιολόγηση της ομαδοποίησης των δανειακών ανοιγμάτων, διασφάλιση της ομοιογένειάς τους σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, επανααξιολόγηση και επανακαθορισμός του ορίου σχετικά με τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR threshold),
- μηνιαίος υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας (Pillar 1) και προετοιμασία των σχετικών αναφορών (Common Reporting - COREP, Supervisory Review and Evaluation Process - SREP) προς τη Διοίκηση και τις εποπτικές αρχές σε τριμηνιαία βάση,
- διενέργεια stress tests για εσωτερικούς και εποπτικούς σκοπούς (EBA/SSM) και συντήρηση της υποδομής για τη διενέργεια αυτών των ασκήσεων,
- συντονισμός της διενέργειας των stress test για τα δανειακά χαρτοφυλάκια σε επίπεδο Ομίλου,
- παρακολούθηση του εποπτικού πλαισίου σε σχέση με το πλαίσιο IRB, εκτίμηση της επίπτωσης μέσω της εκπόνησης και διαχείρισης των σχετικών έργων,
- διαχείριση της ανάπτυξης, εφαρμογής, τήρησης και επικαιροποίησης των IRB μοντέλων για τη μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (probability of default - PD), της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (loss given default - LGD) και της έκθεσης κατά την αθέτηση υποχρέωσης (exposure at default - EAD) για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου,
- προετοιμασία αναλύσεων πιστωτικού κινδύνου για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP) με βάση τον Πυλώνα 2,

- υλοποίηση του σχεδίου σταδιακής εφαρμογής (roll out) των IRB μοντέλων του Ομίλου,
- προετοιμασία των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3 για τον πιστωτικό κίνδυνο,
- παρακολούθηση του ρυθμιστικού πλαισίου σε σχέση με τα παραπάνω, εκτίμηση της επίπτωσης τους και έναρξη και διαχείριση των σχετικών έργων,
- προετοιμασία τακτικών αναφορών προς τον GCRO, την MRC και την BRC για: τα αποτελέσματα επικύρωσης των μοντέλων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, την εξέλιξη των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου (PD, LGD, EAD), την ενημέρωση αναφορικά με αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και εκτίμηση της επίπτωσης τους, και τα αποτελέσματα ασκήσεων AQRs,
- καθοδήγηση, παρακολούθηση και επίβλεψη των διευθύνσεων Πιστωτικού Κινδύνου των θυγατρικών σε ό,τι αφορά τη μοντελοποίηση, τις μεθοδολογίες για την διενέργεια stress tests και άλλα θεσμικά θέματα αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο,
- παρακολούθηση και καθοδήγηση των θυγατρικών του εξωτερικού για θέματα που άπτονται του πιστωτικού κινδύνου ICAAP, διενέργεια stress tests και λοιπών εποπτικών θεμάτων, σύμφωνα με τα πρότυπα του Ομίλου, καθώς και αξιολόγηση σχετικά με τη διενέργεια ασκήσεων stress σε τοπικό επίπεδο,
- συμμετοχή στην προετοιμασία του επιχειρηματικού πλάνου, του πλάνου που αφορά τους στόχους μείωσης των NPEs και του πλάνου ανακεφαλαιοποίησης (recovery plan) του Ομίλου σε σχέση με την εξέλιξη της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων (εκτιμώμενες προβλέψεις και σταθμισμένο ενεργητικό - RWAs) καθώς επίσης και συμμετοχή στις αρμόδιες επιτροπές,
- υποστήριξη των επιχειρηματικών μονάδων στη χρήση μοντέλων πιστωτικού κινδύνου για λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και αποφάσεων για σκοπούς χρηματοδότησης, στην εκτίμηση της κεφαλαιακής επίπτωσης των στρατηγικών πρωτοβουλιών και στην ανάπτυξη και χρήση των δεικτών που σχετίζονται με κινδύνους όπως ο δείκτης RAROC (Risk Adjusted Return on Capital) κλπ. και
- παροχή βοήθειας στη Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου στην αξιολόγηση της επίπτωσης του κινδύνου για διάφορα προγράμματα και προϊόντα.

Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης Ομίλου

Ο Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης του Ομίλου που συστάθηκε το Σεπτέμβριο του 2018 και αναφέρεται στον GCRO έχει ως κύρια εντολή:

- τη σύσταση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διακυβέρνησης και επικύρωσης των μοντέλων, και
- την ανεξάρτητη επικύρωση της τεχνικής και λειτουργικής αρτιότητας όλων των μοντέλων που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και των παραμέτρων τους, καθώς και τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου.

Πιο συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες του τομέα περιγράφονται ως εξής:

- προετοιμασία και επικαιροποίηση του πλαισίου μοντέλων του Ομίλου (για να περιλαμβάνει ορισμό μοντέλου, ρόλοι ανά μοντέλο, αρχές και μεθοδολογία κατηγοριοποίησης μοντέλων, αρχές επικύρωσης μοντέλων, κατάταξη σημαντικότητας και καθορισμός ορίων, διαχείριση μητρώου μοντέλων, κ.ο.κ.),
- δημιουργία και επικαιροποίηση του Μητρώου Μοντέλων του Ομίλου,
- αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης των μοντέλων σύμφωνα με την προβλεπόμενη μεθοδολογία του Πλαισίου Μοντέλων του Ομίλου,
- προετοιμασία και επικαιροποίηση του Πλαισίου Επικύρωσης Μοντέλων του Ομίλου και παροχή υποστήριξης στις θυγατρικές του Ομίλου κατά την εφαρμογή του,
- παρακολούθηση για τυχόν τροποποιήσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ σχετικά με την επικύρωση μοντέλων,
- υποβολή προτάσεων και παραπομπή για έγκριση των ποσοτικών ορίων με σκοπό την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων επικύρωσης των μοντέλων,

- διενέργεια ελέγχων επικύρωσης μοντέλων σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Μοντέλων του Ομίλου και τις εποπτικές απαιτήσεις,
- προετοιμασία λεπτομερών αναφορών προς την BRC σε ετήσια βάση για τα αποτελέσματα επικύρωσης των μοντέλων σύμφωνα με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις του επικυρωμένου μοντέλου και τυχόν υποβολή προτεινόμενου σχεδίου αποκατάστασης,
- διάδοση των αποτελεσμάτων σχετικά με τον έλεγχο επικύρωσης των μοντέλων στις BRC ή MRC του Ομίλου κατόπιν αναφοράς τους στον CRO του Ομίλου, όπου κρίνεται αναγκαίο,
- προετοιμασία σχεδίου δράσης για τυχόν ανάληψη ενεργειών αποκατάστασης ως αποτέλεσμα των ελέγχων που εφαρμοστήκαν σχετικά με την επικύρωση των μοντέλων και παραπομπή του σχεδίου προς έγκριση από την αρμόδια Διοικούσα Αρχή,
- συμμετοχή στη διαδικασία έγκρισης των νέων μοντέλων τα οποία αξιολογούν την ακρίβεια και καταλληλότητα των συστημάτων αξιολόγησης, και
- παρακολούθηση πρακτικών του κλάδου σχετικά με την ανάπτυξη και χρήση των μοντέλων καθώς και παρακολούθηση σχετικών κατευθυντήριων γραμμών της EKT και περιοριστικών μέτρων.

Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου (GMCRS) αναφέρεται στον GCRO και έχει την ευθύνη για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και αναφορά της έκθεσης του Ομίλου:

- (1) στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, δηλ. του κινδύνου ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο πλαίσιο δραστηριοτήτων της μονάδας διαχείρισης διαθεσίμων, όπως συναλλαγές χρεογράφων και παραγώγων, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων, τοποθετήσεις στην διατραπεζική αγορά και λοιπά.
- (2) Στον κίνδυνο αγοράς, ο οποίος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημιάς λόγω δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς. Μεταβολές σε επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads), τιμές μετοχών και σε άλλους σχετικούς παράγοντες, όπως στην τεκμαρτή μεταβλητότητα επί συναλλαγών δικαιωμάτων προαίρεσης επί των προηγούμενων μεταβλητών της αγοράς, μπορούν να επηρεάσουν τα έσοδα του Ομίλου ή την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του. Επιπλέον ο Τομέας έχει την ευθύνη της επιμέτρησης, παρακολούθησης και αναφοράς της έκθεσης του Ομίλου στον επιτοκιακό κίνδυνο στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο (interest rate risk in the Banking Book, IRRBB) δηλαδή ο κίνδυνος στα καθαρά επιτοκιακά έσοδα της Τράπεζας (NII) αλλά και παρούσα αξία της Τράπεζας (EVE, economic value of equity) λόγω των μεταβολών των επιτοκίων και των spreads
- (3) Στον κίνδυνο ρευστότητας

Σχετικά με τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου ο όμιλος θεσπίζει τα σχετικά όρια (βλέπε 6.2.1 (στ) Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου, Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου), τα οποία βασίζονται κυρίως στην πιστοληπτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου, όπως αυτή παρέχεται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, και στην κατηγορία του προϊόντος (π.χ. όρια ελέγχου καθαρών ανοιχτών θέσεων σε παράγωγα ανά ποσό και διάρκεια, έκθεσης σε κυβερνητικά ομόλογα και σε χρεόγραφα από τιτλοποιήσεις). Η χρήση των ανωτέρω ορίων, τυχόν υπερβάσεις αυτών, καθώς και η συνολική έκθεση ανά θυγατρική του Ομίλου, ανά αντισυμβαλλόμενο και κατηγορία προϊόντος παρακολουθούνται καθημερινά από τον Τομέα GMCRS. Οι συμβάσεις που μειώνουν τον κίνδυνο λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της τελικής έκθεσης.

Στην περίπτωση των μη εξασφαλισμένων συναλλαγών παραγώγων, ο Όμιλος επιμετρά την τρέχουσα έκθεση παράλληλα με το μελλοντικό δυνητικό άνοιγμα (ΜΔΑ) χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά μοντέλα. Η συνολική έκθεση χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της χρήσης των καθορισμένων ορίων.

Το σύστημα μέτρησης και αναφορών της έκθεσης στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιείται από το GMCRS είναι επίσης διαθέσιμο στις διευθύνσεις διαχείρισης διαθεσίμων των θυγατρικών του Ομίλου, δίνοντάς τους με αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα παρακολούθησης τόσο της έκθεσης όσο και των διαθέσιμων ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο.

Οι σχετικές αναλυτικές περιγραφές για τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, για τον κίνδυνο αγοράς και τον κίνδυνο ρευστότητας βρίσκονται στα αντίστοιχα τμήματα.

(γ) Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο

Ο κύριος σκοπός των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο, είναι η διασφάλιση της διαθεσιμότητας των συμφωνηθέντων κεφαλαίων στους πελάτες. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια, καθώς αντιπροσωπεύουν ανέκκλητες διαβεβαιώσεις ότι ο Όμιλος θα προβεί σε πληρωμές, σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν μπορεί να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του προς τρίτους. Οι ενέγγυες πιστώσεις, οι οποίες είναι γραπτές δεσμεύσεις του Ομίλου, εκ μέρους ενός πελάτη που εξουσιοδοτεί κάποιον τρίτο να εκδίδει διαταγές πληρωμής εις βάρος του Ομίλου, μέχρι ενός προκαθορισμένου ποσού και υπό ειδικούς όρους και συνθήκες, είναι εξασφαλισμένες από το υποκείμενο φορτίο εμπορευμάτων που σχετίζονται και συνεπώς φέρουν μικρότερο κίνδυνο από ότι ένα δάνειο. Οι δεσμεύσεις για επέκταση της πίστωσης αντιπροσωπεύουν συμβατικές υποχρεώσεις για παροχή πίστωσης με προκαθορισμένους όρους και προϋποθέσεις (σημ. 46) σε μορφή δανείων, εγγυήσεων ή ενέγγυων πιστώσεων για τις οποίες ο Όμιλος συνήθως εισπράττει προμήθεια δέσμευσης. Οι δεσμεύσεις αυτές είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός.

(δ) Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος καθορίζει τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, με την επιβολή ορίων έκθεσης ανά πιστούχο ή ομάδα πιστούχων και ανά κλάδο δραστηριότητας. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο περιορίζεται περαιτέρω με υπό-όρια που καλύπτουν την έκθεση σε στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού, και με ημερήσια όρια κινδύνου διακανονισμού σε σχέση με εμπορεύσιμα στοιχεία, όπως προθεσμιακά συμβόλαια ξένου συναλλάγματος.

Αυτού του είδους οι κίνδυνοι παρακολουθούνται σε περιοδική βάση και υπόκεινται σε ετήσια ή συχνότερη αναθεώρηση. Οι συγκεντρώσεις κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (Board Risk Committee – BRC). Οι αναφορές αυτές περιλαμβάνουν τα 25 μεγαλύτερα πιστωτικά ανοίγματα, τους κυριότερους πελάτες υπό επιτήρηση και προβληματικούς πελάτες, ανάλυση ανά κλάδο, ανάλυση ανά βαθμίδα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας, βαθμού καθυστέρησης και τα δανειακά χαρτοφυλάκια ανά χώρα.

(ε) Συστήματα διαβάθμισης

Διαβάθμιση επιχειρηματικών δανείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διαφορετικά συστήματα διαβάθμισης των επιχειρήσεων-πιστούχων, προκειμένου να προσδιορίζονται ορθότερα οι κίνδυνοι από πιστούχους με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο ο Όμιλος εφαρμόζει την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων όπως αυτή έχει καθοριστεί από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Αναλυτικότερα, χρησιμοποιούνται τα παρακάτω :

- Το μοντέλο Moody's Risk Analyst («MRA») το οποίο βασίζεται στην μεθοδολογία «Θεμελιώδης Ανάλυση» (“Fundamental Analysis”- “FA”) χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου των δανειοληπτών Επιχειρηματικής Πίστης.
- Το μοντέλο εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης “Internal Credit Rating” – “ICR” για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA.
- Τα μοντέλα διαβάθμισης εξειδικευμένων μορφών χρηματοδοτήσεων (specialized lending) βασίζονται στην μεθοδολογία Slotting όπως αυτή έχει καθοριστεί από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.
- Το μοντέλο Αξιολόγησης Συναλλαγών “Transactional Rating” (“TR”), το οποίο έχει αναπτυχθεί για την εκτίμηση της αναμενόμενης ζημίας λαμβάνοντας υπόψη την πιστωτική διαβάθμιση του δανειολήπτη μαζί με το προτεινόμενο πιστωτικό όριο και τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις/εγγυήσεις.
- Τέλος, πραγματοποιείται αξιολόγηση της βιωσιμότητας του πιστούχου και προσδιορίζονται οι παράγοντες απομείωσης χρησιμοποιώντας τα υποδείγματα Βιωσιμότητας και Απομείωσης (Viability and Impairment scorecards).

Οι λειτουργίες των MRA, ICR, των εξειδικευμένων υποδειγμάτων καθώς και των υποδειγμάτων Βιωσιμότητας και Απομείωσης υποστηρίζονται από την υπολογιστική πλατφόρμα του Risk Analyst (“RA”) που παρέχεται από εξωτερικό πάροχο (Moody's Analytics), ενώ το TR έχει αναπτυχθεί εσωτερικά και υποστηρίζεται από τις λειτουργικές εφαρμογές της Τράπεζας.

Το MRA ακολουθεί την προσέγγιση της «Θεμελιώδους Ανάλυσης» (FA) των Moody's. Τα FA μοντέλα ανήκουν στην οικογένεια των μοντέλων που ορίζονται ως «Συστήματα Γνώσεων» (Knowledge Based Systems) και βασίζονται στην προσέγγιση της πιθανολογικής αιτιολογίας. Χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για τις επιχειρήσεις, προκειμένου να αξιολογήσουν την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσουν την πιστοληπτική τους ικανότητα. Ειδικότερα, το MRA λαμβάνει υπόψη τους ισολογισμούς, τα οικονομικά αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές της επιχείρησης, για να υπολογίσει τους βασικούς της δείκτες. Η ανάλυση δεικτών περιλαμβάνει αξιολογήσεις της τάσης του κάθε δείκτη στην διάρκεια πολλαπλών περιόδων, τόσο σε επίπεδο κλίσης όσο και μεταβλητότητας της τάσης. Επίσης, συγκρίνει την τιμή του δείκτη της πιο πρόσφατης περιόδου με τις τιμές των τεταρτημορίων για συγκρίσιμες ομάδες επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, το MRA τροφοδοτείται με μία σειρά ποιοτικών παραγόντων που χρησιμοποιούνται ευρέως και σχετίζονται με την ποιότητα της διοίκησης της επιχείρησης, την διαβάθμιση της επιχείρησης στον κλάδο δραστηριοποίησής της και τον θεωρούμενο κίνδυνο του κλάδου. Το MRA χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση όλων των επιχειρήσεων που τηρούν πλήρη φορολογικά βιβλία, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή, και είναι προσαρμοσμένο στις ελληνικές οικονομικές συνθήκες.

Το MRA δεν χρησιμοποιείται για ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν διαφορετικές λογιστικές μεθόδους για να συντάξουν τις οικονομικές τους καταστάσεις όπως οι ασφαλιστικές και οι χρηματιστηριακές εταιρείες. Επιπρόσθετα, νεοσύστατες επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία για τουλάχιστον δύο ετήσιες οικονομικές περιόδους δεν μπορούν να αξιολογηθούν με το MRA. Στις περιπτώσεις αυτές, χρησιμοποιείται το "Internal Credit Rating"/"ICR" το οποίο αποτελεί υπόδειγμα που συνίσταται από ένα σύνολο παραγόντων ομαδοποιημένων σε τρεις κύριες ενότητες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους τομείς ανάλυσης: Οικονομικά Στοιχεία, Ποιοτικά Κριτήρια και Ανάλυση Συμπεριφοράς.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος διενεργεί συνολική αξιολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία βασίζεται τόσο στη διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (MRA ή ICR) όσο και στις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις της παρεχόμενης πίστωσης, με χρήση του Transactional Rating μέσω κλίμακας 14 βαθμών που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά επίπεδα αναμενόμενης ζημίας.

Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, αποτελεί αντικείμενο λεπτομερούς αξιολόγησης από το κατά περίπτωση αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο της Τράπεζας, βάσει της αντίστοιχης συνολικής πιστοληπτικής κλίμακας. Οι επιχειρήσεις-πιστούχοι χαμηλού κινδύνου εξετάζονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ενώ αυτές που είναι υψηλότερου κινδύνου είτε σε εξαμηνιαία βάση ή σε τριμηνιαία βάση.

Αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο των Εξειδικευμένων Χρηματοδοτήσεων (για το οποίο η Τράπεζα χρησιμοποιεί μοντέλα ειδικής διαβάθμισης σε συνάφεια με την μεθοδολογία Slotting και τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (EBA)), το χαρτοφυλάκιο αυτό περιλαμβάνει τα πιστωτικά ανοίγματα σε επιχειρήσεις που έχουν ειδικά δημιουργηθεί για να χρηματοδοτήσουν ή να χειριστούν φυσικά περιουσιακά στοιχεία, όπου η πρωταρχική πηγή εσόδου και αποπληρωμής της υποχρέωσης συνδέεται άμεσα με τα χρηματοδοτούμενα στοιχεία ενεργητικού. Κατά συνέπεια, οι τρεις κατηγορίες δανείων που συμπεριλαμβάνονται στις Εξειδικευμένες Χρηματοδοτήσεις είναι: Χρηματοδότηση Έργων (αξιολογούνται με το Υπόδειγμα της Χρηματοδότησης Έργων/Project Finance), Εμπορικά Ακίνητα (αξιολογούνται με τα Υποδείγματα Commercial Real Estate: CRE για επενδύσεις και CRE για αξιοποιήσεις ακινήτων) και Χρηματοδότηση Αντικειμένων (αξιολογούνται με το Υπόδειγμα της Χρηματοδότησης Αντικειμένων/Object Finance ειδικά προσαρμοσμένο για το χαρτοφυλάκιο Ναυτιλίας).

Αναφορικά με την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του πιστούχου και την ταξινόμηση κατά αντιστοιχία σε Βιώσιμο-Μη-Βιώσιμο, αυτή διενεργείται από το υπεύθυνο στέλεχος τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ως μέρος της εγκριτικής διαδικασίας. Η αξιολόγηση γίνεται μέσα από την πλατφόρμα του RA ως μέρος της υποβολής του πιστωτικού ορίου και της διαδικασίας ανανέωσης ή τροποποίησης. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την ταξινόμηση ενός πιστούχου ως «Βιώσιμου» ή «Μη-Βιώσιμου» συμπεριλαμβάνουν το επίπεδο του κύκλου εργασιών, τις τιμές συγκεκριμένων οικονομικών δεικτών, τη μελλοντική ικανότητα παραγωγής ταμειακών ροών, καθώς και ένα σύνολο από ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος έχει αναπτύξει ένα Υπόδειγμα εκτίμησης της πιθανότητας Απομείωσης σύμφωνα με το οποίο οι πιστούχοι θα πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με την πιθανότητα να μην αποπληρωθούν πλήρως οι υποχρεώσεις τους στον Όμιλο. Το Υπόδειγμα Διαβάθμισης Απομείωσης είναι ενσωματωμένο στην πλατφόρμα του RA, για να απεικονίζει και να αρχαιοθετεί με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, τις πληροφορίες που

λαμβάνονται υπόψη κατά τη διάρκεια της υποβολής των πιστωτικών ορίων, ειδικά σε σχέση με την αξιολόγηση των παραγόντων πρόκλησης της απομείωσης.

Η Τράπεζα έχει περαιτέρω ενισχύσει την αξιολόγηση των μοντέλων πιστωτικού κινδύνου των επιχειρήσεων συνδέοντας την εκτίμηση των παραμέτρων κινδύνου με μακροοικονομικούς παράγοντες και λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη της μετάβασης των διαβαθμίσεων κάτω από διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια (το βασικό, το δυσμενές και το αισιόδοξο).

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων στις πιστοδοτήσεις επιχειρήσεων:

- στην έγκριση ή απόρριψη πιστοδοτικών ορίων, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην διαδικασία ανανέωσης ορίων,
- στην κατανομή επαρκών επιπέδων για την έγκριση πιστοδοτικών ορίων,
- στην τιμολόγηση η οποία προσαρμόζεται στον κίνδυνο
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και την κατανομή εσωτερικού κεφαλαίου και
- στον υπολογισμό απομείωσης (κριτήρια για κατάταξη σε στάδια και μεταγενέστερη εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει των προβλεπόμενων παραμέτρων κινδύνου).

Διαβάθμιση δανείων λιανικής τραπεζικής

Ο Όμιλος αξιολογεί την διαβάθμιση των δανείων λιανικής τραπεζικής, βάσει στατιστικών υποδειγμάτων τόσο κατά την έναρξη της χρηματοδότησης, όσο και σε διαρκή βάση, λαμβάνοντας υπόψη και τα υποδείγματα συμπεριφοράς (behavioral scorecards). Τα υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (probability of default), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (loss given default) και την έκθεση κατά την αθέτηση. Επίσης καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προϊόντων της λιανικής τραπεζικής (πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, μη ασφαλισμένες ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, προσωπικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια και χρηματοδοτήσεις μικρών επιχειρήσεων).

Τα υποδείγματα αναπτύχθηκαν βάσει ιστορικών στοιχείων τόσο της Τράπεζας όσο και της αγοράς. Τα υποδείγματα συμπεριφοράς υπολογίζονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, διασφαλίζοντας έτσι ότι η εκτίμηση για τον πιστωτικό κίνδυνο είναι επικαιροποιημένη.

Τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στη διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στο πλαίσιο της διαδικασίας είσπραξης για την προτεραιοποίηση των δανειακών λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, συχνά τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο και για την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου συγκεκριμένων τομέων και νέων προϊόντων, καθώς επίσης και στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και του δείκτη RAROC (Risk Adjusted Return on Capital).

Τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα πληρούν τις απαιτήσεις της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων της Βασιλείας III (Basel III IRB approach). Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη σε IRB από το 2008 για τα ελληνικά χαρτοφυλάκια, τόσο τα επιχειρηματικά όσο και τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (όπως περιγράφεται στις γνωστοποιήσεις της Βασιλείας III, Πυλώνας 3, τα οποία είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Τράπεζας).

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΔΠΧΠ9, η Τράπεζα έχει περαιτέρω ενισχύσει την αξιολόγηση των μοντέλων πιστωτικού κινδύνου της λιανικής πίστης, συνδέοντας την εκτίμηση των παραμέτρων κινδύνου με μακροοικονομικούς παράγοντες και λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψή τους για πάνω από ένα χρόνο και σε ορίζοντα συνολικής διάρκειας ζωής κάτω από διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια (το βασικό, το δυσμενές και το αισιόδοξο) και υποστηρίζοντας την ανάλυση σε στάδια και τον επιμερισμό σε κατηγορίες κινδύνου μέσα σε ομοιογενείς ομάδες.

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου παρακολουθεί την επάρκεια των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης προκειμένου να κατηγοριοποιήσει τους πιστούχους βάσει κινδύνου, καθώς και για να προβλέψει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης και την ζημία εφόσον

υπάρξει αθέτηση και την έκθεση κατά την αθέτηση σε συνεχή βάση. Ο Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης Ομίλου εφαρμόζει την πολιτική επικύρωσης της Τράπεζας η οποία είναι σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών. Η Τράπεζα επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση και η επιβεβαίωση αυτή περιλαμβάνει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι διαδικασίες επικύρωσης καταγράφονται και επισκοπούνται σε τακτική βάση και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων.

Επιπλέον, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου ελέγχει ανεξάρτητα σε ετήσια βάση τη διαδικασία επικύρωσης στα συστήματα διαβάθμισης των δανείων επιχειρήσεων και λιανικής τραπεζικής.

(στ) Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Ένα βασικό στοιχείο της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου είναι η μείωση του κινδύνου μέσω της χρήσης διαφόρων τεχνικών. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, οι εγγυήσεις και οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού.

Είδη εξασφαλίσεων που γίνονται αποδεκτά από τον Όμιλο

Ο Όμιλος έχει εσωτερικές πολιτικές που περιλαμβάνουν τους παρακάτω τύπους εξασφαλίσεων που συνήθως γίνονται αποδεκτοί σε μία δανειακή σχέση:

- οικιστικά και εμπορικά ακίνητα (γραφεία, εμπορικά κέντρα, κλπ.), βιομηχανικά κτίρια και οικόπεδα,
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρεόγραφα συμπεριλαμβανομένων εισηγμένων μετοχών και ομολόγων,
- καταθέσεις,
- εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια, και
- εξοπλισμός, κυρίως οχήματα και πλοία.

Ένα συγκεκριμένο ποσοστό εξασφάλισης είναι προαπαιτούμενο, τόσο κατά την έγκριση της δανειακής σχέσης όσο και σε διαρκή βάση για κάθε τύπο εξασφαλίσεων, όπως παρουσιάζεται στην πιστωτική πολιτική του Ομίλου.

Για θέσεις, εκτός από δάνεια πελατών (δηλαδή συμφωνίες επαναγοράς, παράγωγα), ο Όμιλος αποδέχεται ως εξασφάλιση μόνο μετρητά ή ρευστοποιήσιμα ομόλογα.

Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης για τα δάνεια, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλη τη σχετική διαθέσιμη πληροφόρηση, περιλαμβανομένων των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών των εξασφαλίσεων, εφόσον οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τα εν λόγω χαρακτηριστικά κατά την τιμολόγηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών εξασφαλίσεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- η εύλογη αξία της εξασφάλισης, δηλ. η τιμή εξόδου (exit price) που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μια κανονική συναλλαγή στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς,
- η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει την ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να δημιουργούν οικονομικά οφέλη από την μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώληση του,
- μείωση της αξίας της εξασφάλισης εξετάζεται όταν ο τύπος, η τοποθεσία ή η κατάσταση (όπως η φθορά και η απαξίωση) του περιουσιακού στοιχείου το υποδεικνύουν,
- δεν υπάρχει αξία εξασφάλισης εάν η ενεργοποίηση της ενεχυρίασης στο αντικείμενο που αποτελεί την εξασφάλιση δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Ο Όμιλος Eurobank διενεργεί εκτιμήσεις της αξίας των εξασφαλίσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις πολιτικές του. Εκτός ειδικών περιπτώσεων (π.χ. κοινοπρακτικά δάνεια), οι εκτιμήσεις της αξίας των ακινήτων για όλες τις μονάδες πραγματοποιούνται από την Eurobank Property Services, η οποία την 1^η Απριλίου 2019 μεταβιβάστηκε στην Cerved Credit Management Group θυγατρική του Ομίλου Cerved, και μετονομάστηκε σε Cerved Property Services. Η Cerved Property Services έχει οριστεί ως κύριος πάροχος εκτιμήσεων και υπηρεσιών διαχείρισης για τα ακίνητα της Eurobank για τα επόμενα 5 χρόνια. Η Cerved Property Services

εποπτεύεται από το Royal Institute of Chartered Surveyors και χρησιμοποιεί πιστοποιημένους εσωτερικούς και εξωτερικούς εκτιμητές σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εμπειρία).

Όλες οι εκτιμήσεις λαμβάνουν υπόψη την περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο, την ηλικία του και την εμπορευσιμότητά του, ελέγχονται δε επιπρόσθετα και προσυπογράφονται από έμπειρο προσωπικό της θυγατρικής. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται βασίζεται σε διεθνή πρότυπα εκτιμήσεων (International Valuation Standards), ενώ υπάρχουν μηχανισμοί ποιοτικού ελέγχου, όπως διαδικασίες επισκόπησης και ανεξάρτητοι έλεγχοι δείγματος από ανεξάρτητους και αξιόπιστους οίκους εκτιμήσεων.

Προκειμένου να παρακολουθείται η αποτίμηση των οικιστικών ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τον δείκτη μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων, ο οποίος αναπτύχθηκε σε συνεργασία με άλλες μεγάλες ελληνικές τράπεζες. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε χρήση του δείκτη επιτρέπει την δυναμική παρακολούθηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων και των τάσεων της αγοράς σε ετήσια βάση. Ο δείκτης μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με φυσική αυτοψία και εκτιμήσεις με επισκόπηση εγγράφων, ανάλογα με το βαθμό σημαντικότητας της έκθεσης ανά πιστούχο και την κατηγοριοποίηση του δανειολήπτη (κατηγορία κινδύνου του πιστούχου EBA status).

Για τα εμπορικά ακίνητα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τον δείκτη μεταβολών αξιών εμπορικών ακινήτων που αναπτύχθηκε από την Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. Ο συγκεκριμένος δείκτης βασίζεται σε διεθνώς αποδεκτή μεθοδολογία και αποτελεί εργαλείο για τη στατιστική παρακολούθηση πιθανών μεταβολών στις αξίες των εμπορικών ακινήτων, καθώς και στις τάσεις της εν λόγω αγοράς. Ο δείκτης επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Ο δείκτης μεταβολών αξιών εμπορικών ακινήτων χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με φυσική αυτοψία και εκτιμήσεις με επισκόπηση εγγράφων, ανάλογα με το βαθμό σημαντικότητας της έκθεσης ανά πιστούχο και την κατηγοριοποίηση του δανειολήπτη (κατηγορία κινδύνου του πιστούχου EBA status).

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται αποδεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει κατάλληλο σύστημα ελέγχου, το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητά τους. Επιπρόσθετα, η αποτίμηση των μεταχρονολογημένων επιταγών παρακολουθείται με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών αναφορών και μέσω της επισκόπησης λεπτομερούς πληροφόρησης σχετικά με την εισπραξιμότητα, την αντικατάσταση και σφράγιση τους ανά εκδότη.

Πολιτική εξασφαλίσεων και καταγραφή

Αναφορικά με τις εξασφαλίσεις, η πολιτική του Ομίλου δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη οι εξασφαλίσεις καθώς και οι σχετικές διαδικασίες να πραγματοποιούνται εγκαίρως και με την δέουσα προσοχή προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μπορούν νομίμως να εκτελεστούν σε κάθε περίπτωση που αυτό απαιτηθεί. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα να εκποιήσει τις εξασφαλίσεις όταν ο οφειλέτης βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια και να είναι σε θέση να διεκδικήσει και να ελέγξει το προϊόν από τη διαδικασία εκποίησης.

Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις που χρησιμοποιούνται ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου από τον Όμιλο, παρέχονται σε μεγάλο βαθμό από τις κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ETEAN ΑΕ) και παρόμοια ταμεία, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες είναι επιπρόσθετως σημαντικοί εγγυητές πιστωτικού κινδύνου.

Διαχείριση ανακτηθέντων ακινήτων

Ο αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο είναι να ελαχιστοποιηθεί η χρονική περίοδος μέχρι την εκποίηση του περιουσιακού στοιχείου και να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση του δεσμευμένου κεφαλαίου.

Για τον σκοπό αυτό, η διαχείριση των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων στοχεύει στη βελτίωση του εσόδου από ενοίκια και των άλλων εσόδων, μέσω της εκμετάλλευσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους διακράτησης και συντήρησής τους. Επιπρόσθετως, Ο Όμιλος ασχολείται

ενεργά με τον εντοπισμό κατάλληλων ενδεχόμενων αγοραστών για το χαρτοφυλάκιο των ανακτηθέντων ακινήτων (περιλαμβανομένων εξειδικευμένων εταιρειών που ασχολούνται με την εξαγορά ειδικών χαρτοφυλακίων ανακτηθέντων ακινήτων), τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, προκειμένου να μειώσει το απόθεμα των ακινήτων σε έναν χρονικό ορίζοντα 3-5 ετών.

Τα ανακτηθέντα ακίνητα παρακολουθούνται στενά μέσω τεχνικών και νομικών αναφορών, προκειμένου η εμπορική τους αξία να αναφέρεται με ακρίβεια και να είναι επικαιροποιημένη σύμφωνα με τις τάσεις της αγοράς.

Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

Ο Όμιλος περιορίζει τον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου που απορρέει από τις δραστηριότητες διαχείρισης διαθεσίμων μέσω της σύναψης γενικών συμβάσεων συμψηφισμού και παρόμοιων συμφωνιών, καθώς και συμβάσεων ενεχυρίασης με τους αντισυμβαλλόμενους με τους οποίους διενεργεί ένα μεγάλο όγκο συναλλαγών. Οι γενικές συμβάσεις συμψηφισμού δεν καταλήγουν συνήθως στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως διακανονίζονται σε μικτή βάση (gross basis). Εντούτοις, ο πιστωτικός κίνδυνος κάθε αντισυμβαλλόμενου μειώνεται μέσω των συμβάσεων-πλασιών συμψηφισμού, στο βαθμό όπου σε περίπτωση αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, όλες οι ανοιχτές θέσεις με τον αντισυμβαλλόμενο κλείνουν και διακανονίζονται αφού ληφθεί υπόψη ο συμψηφισμός (net basis).

Στην περίπτωση των παραγώγων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ISDA (International Swaps and Derivatives Association), οι οποίες περιορίζουν την έκθεσή του μέσω του συμψηφισμού των ανοικτών θέσεων, και συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (CSAs - Credit Support Annex) οι οποίες μειώνουν περαιτέρω τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο. Κατά την εφαρμογή αυτών των συμβάσεων, η συνολική έκθεση με τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε ημερήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τυχόν συμψηφισμούς και εξασφαλίσεις.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων (repos), στις οποίες χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreements). Η έκθεση (η καθαρή διαφορά μεταξύ του ποσού που δανείστηκε στην συμφωνία επαναγοράς (repo) και της τρέχουσας αξίας των χρεογράφων) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση, ενώ το υπόλοιπο των εξασφαλίσεων αναπροσαρμόζεται μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων, ελαχιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο την έκθεση.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Υποδομών για τις Χρηματοοικονομικές Αγορές (European Market Infrastructure Regulation – EMIR), η Τράπεζα ξεκίνησε συναλλαγές για επιλεγμένες συμβάσεις παραγώγων που εκκαθαρίζονται κεντροποιημένα μέσω ενός εξουσιοδοτημένου κεντρικού αντισυμβαλλόμενου (central counterparty – CCP) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ο οποίος είναι καταγεγραμμένος στα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (trade repositories). Η χρήση του CCP αυξάνει τη διαφάνεια στην αγορά και μειώνει τον κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου και τους λειτουργικούς κινδύνους που σχετίζονται με την αγορά των παραγώγων.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα σύστημα διαχείρισης εξασφαλίσεων για την παρακολούθηση των συμβάσεων ISDA, CSAs και GMRA, δηλαδή η ημερήσια αποτίμηση των παραγώγων και η τρέχουσα αξία των χρεογράφων χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της έκθεσης με κάθε αντισυμβαλλόμενο. Οι εξασφαλίσεις που θα πρέπει να δοθούν επιπρόσθετα ή να απαιτηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζονται καθημερινά.

Με αυτό το σύστημα η Τράπεζα παρακολουθεί και ελέγχει τη ροή των εξασφαλίσεων στην περίπτωση των παραγώγων και των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων, ανεξάρτητα από τον αντισυμβαλλόμενο. Η επίδραση κάθε διακύμανσης της αγοράς που αυξάνει την έκθεση της Τράπεζας αναφέρεται και η Τράπεζα προχωρά άμεσα σε αίτημα για αύξηση της εξασφάλισης.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων

Ποσά σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9

Μέγιστη Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων	
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2018
Ποσά σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	
<i>Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των στοιχείων ενεργητικού εντός ισολογισμού έχει ως εξής:</i>	
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.309
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(2)
	2.307
Χρεωστικοί τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	22
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.871
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο ασοβέσιμο κόστος	
Επιχειρηματικά δάνεια	18.302
Στεγαστικά δάνεια	16.262
Καταναλωτικά δάνεια	3.988
Μικρές επιχειρήσεις	6.421
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(8.800)
	36.173
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες επιμετρούμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	59
Επενδυτικοί τίτλοι:	
Χρεωστικοί τίτλοι στο ασοβέσιμο κόστος	1.451
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(31)
	1.420
Χρεωστικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	6.248
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	104
Λοιπές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις (1)	71
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(18)
	53
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων εκτός ισολογισμού	
Δανειακές δεσμεύσεις	3.585
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις	1.122
Σύνολο	52.964

⁽¹⁾ Αφορά χρηματοοικονομικές απαιτήσεις για τις οποίες υπολογίζονται προβλέψεις απομείωσης με βάση τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι οποίες αναγνωρίζονται στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2018, χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τυχόν εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας που δεν πληρούν τα κριτήρια για συμψηφισμό στις οικονομικές καταστάσεις.

Σχετικά με τα εντός ισολογισμού στοιχεία του ενεργητικού, τα ποσά έκθεσης που αναφέρονται παραπάνω βασίζονται στα λογιστικά υπόλοιπα του ισολογισμού κατά την ημερομηνία αναφοράς. Για τα εκτός ισολογισμού στοιχεία, η μέγιστη έκθεση αφορά τα ονομαστικά ποσά που ενδέχεται να απαιτηθεί να καταβληθούν από τον Όμιλο εάν τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και λοιπών δεσμεύσεων ενεργοποιηθούν και οι δανειακές δεσμεύσεις εκταμειωθούν. Οι εκτός ισολογισμού δανειακές δεσμεύσεις που παρουσιάζονται παραπάνω, περιλαμβάνουν ανακλητές δανειακές δεσμεύσεις αξίας €3 δισ. για τις οποίες υπολογίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Ποσά σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

Μέγιστη Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων	
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017
Ποσά σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	
<i>Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων ισολογισμού:</i>	
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.123
Χρεωστικοί τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	20
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.878
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες :	
Επιχειρηματικά δάνεια	18.351
Στεγαστικά δάνεια	16.667
Καταναλωτικά δάνεια	5.251
Μικρές επιχειρήσεις	6.973
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(10.134)
Επενδυτικοί τίτλοι:	
Χρεωστικοί τίτλοι	7.519
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.349
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων εκτός ισολογισμού	1.406
Σύνολο	51.403

Σημείωση: Στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού εξαιρούνται ανακτηθέντα ακίνητα και σχετικές προκαταβολές αξίας €375 εκατ.

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2017, χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τυχόν εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας που δεν πληρούν τα κριτήρια για συμψηφισμό στις οικονομικές καταστάσεις.

Τα στοιχεία του ισολογισμού, που περιλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα, εμφανίζονται στην λογιστική τους αξία, όπως αυτή αναφέρεται στον ισολογισμό. Τα στοιχεία εκτός ισολογισμού περιλαμβάνουν εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές σε αναμονή, ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων και ενέγγυες πιστώσεις.

Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς ο οποίος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημιάς λόγω δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς. Μεταβολές σε επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads), τιμές μετοχών και σε άλλους σχετικούς παράγοντες, όπως στην τεκμαρτή μεταβλητότητα των προηγούμενων, μπορούν να επηρεάσουν τα έσοδα του Ομίλου ή την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του. Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου (GMCRS) διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους κινδύνους αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος.

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και αναφορά του κινδύνου αγοράς και ειδικότερα του επιτοκιακού κινδύνου του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου (Interest rate risk in the Banking Book – IRRBB). Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO και οι κύριες δραστηριότητές του περιλαμβάνουν:

- Την παρακολούθηση όλων των βασικών ενδείξεων που οδηγούν σε κίνδυνο αγοράς και επιτοκιακό κίνδυνο του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου (μέθοδο αξίας σε κίνδυνο/VaR, αναλύσεις ευαισθησίας, ανοίγματα επιτοκιακού κινδύνου),
- Εφαρμογή μεθοδολογιών για την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress testing) για τον κίνδυνο αγοράς (ιστορικό και υποθετικό) και επιτοκιακό κίνδυνο του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου,
- Παρακολούθηση και αναφορά της χρήσης των πιστωτικών ορίων αναφορικά με τον κίνδυνο αγοράς και τον επιτοκιακό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, και
- Ανάπτυξη, συντήρηση και διεύρυνση των υποδομών διαχείρισης κινδύνου.

Οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

(α) Επιτοκιακός κίνδυνος

Οι ταμειακές ροές και η εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω των διακυμάνσεων στα ισχύοντα επιτόκια αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου ταμιακών ροών, είναι ο κίνδυνος οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθούν λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας είναι ο κίνδυνος η αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθεί λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας αναλύεται περαιτέρω σε «Γενικό» και «Ειδικό». Ο πρώτος αναφέρεται σε αλλαγές στην εύλογη αξία θέσεων λόγω μεταβολών των επιτοκίων αναφοράς, ενώ ο τελευταίος αναφέρεται σε αλλαγές στην εύλογη αξία θέσεων λόγω κινήσεων σε συγκεκριμένες αποδόσεις εκδοτών και σε περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από την επίδραση των διακυμάνσεων στις ισχύουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

(γ) Μετοχικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος τιμής μετοχών ορίζεται ως ο κίνδυνος μείωσης της εύλογης αξίας τους, ως αποτέλεσμα της μεταβολής των μετοχικών δεικτών και της αξίας μεμονωμένων μετοχών. Η έκθεση στον κίνδυνο διακύμανσης των τιμών των μετοχών προέρχεται κυρίως από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

(δ) Τεκμαρτή μεταβλητότητα

Ο Όμιλος εκτίθεται σε περιορισμένο κίνδυνο τεκμαρτής μεταβλητότητας (implied volatility (vega) risk), κυρίως ως αποτέλεσμα των θέσεων του σε δικαιώματα προαίρεσης επί συμφωνιών ανταλλαγής (swaptions).

Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια της έκθεσης σε κινδύνους αγοράς, τα οποία παρακολουθούνται σε τακτική βάση.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR) για τη διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς σε Ελλάδα και Κύπρο. Ο κίνδυνος αγοράς στον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, εξαιρουμένης της Κύπρου, υπολογίζεται και παρακολουθείται χρησιμοποιώντας κυρίως αναλύσεις ευαισθησίας. Οι πληροφορίες για τον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων παρουσιάζονται ξεχωριστά, δεδομένου ότι προέρχονται από σημαντικά διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κινδύνου.

(i) VaR για 2018 και 2017

Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης και για προκαθορισμένη διάρκεια. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος είναι βασισμένο σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι ενδεχόμενες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς, θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή.

Παρόλο που το VaR είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς, οι υποθέσεις πάνω στις οποίες βασίζεται εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς. Για το λόγο αυτό τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχων («back testing»), ώστε να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του VaR.

Επειδή η μέθοδος VaR αποτελεί βασικό εργαλείο για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, έχουν θεσπιστεί όρια VaR για όλες τις ανοικτές θέσεις (εμπορικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκια), ενώ η πραγματική έκθεση του Ομίλου επισκοπείται από τη διοίκηση σε καθημερινή βάση. Παρόλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθοδολογίας δεν αποτρέπει ζημιές έξω από αυτά τα όρια σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

Μέσο VaR ανά κατηγορία κινδύνου (εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ⁽¹⁾) - Ελλάδα και Κύπρος

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	2017	2018
Κίνδυνος Επιτοκίου	17	35
Κίνδυνος Συναλλάγματος	1	1
Μετοχικός Κίνδυνος	1	1
Σύνολο VaR	18	35

⁽¹⁾ Η διακύμανση των επιτοκίων έχει εφαρμοσθεί σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η διακύμανση των περιθωρίων φερεγγυότητας (credit spreads) έχει εφαρμοσθεί μόνο στις θέσεις του χαρτοφυλακίου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL) και του χαρτοφυλακίου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση.

Η διαφοροποίηση κινδύνων επιδρά θετικά στο συνολικό VaR από τον επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό κίνδυνο.

Το VaR επιτοκιακού κινδύνου λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές στην εύλογη αξία όλων των στοιχείων που κατέχει ο Όμιλος, οι οποίες οφείλονται σε μεταβολές των επιτοκίων. Σε αυτό περιλαμβάνονται τα δάνεια και οι καταθέσεις, (πελάτες και διατραπεζική), χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και πιστωτικοί τίτλοι, τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που κατέχονται από τον Όμιλο. Παρά το μεγάλο σχετικό μέγεθος των χαρτοφυλακίων δανείων και καταθέσεων, της χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα και τους πιστωτικούς τίτλους, η αντιστοίχιση (matching) ημερομηνιών λήξης και ποσών, σε συνδυασμό με το τρέχον επίπεδο των επιτοκίων, σημαίνει ότι η οριακή συνεισφορά αυτών των στοιχείων στο VaR επιτοκιακού κινδύνου δεν είναι σημαντική. Το VaR επιτοκιακού κινδύνου του Ομίλου, οφείλεται κυρίως στον κίνδυνο που σχετίζεται με τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που επιδεικνύουν ευαισθησία σε μεταβολές των επιτοκίων.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις εξασφαλισμένης ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («geros») και διατραπεζικός δανεισμός), χρηματοδοτήσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Επιπρόσθετα, οι υποχρεώσεις κάλυψης των λογαριασμών περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά), για συμβόλαια μείωσης κινδύνου (CSAs, GMRA) και για εκκαθάριση συναλλαγών από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο (CCPs) έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιπέδων ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές ανάγκες μετρητών, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή της διοίκησης του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

- Η Επιτροπή Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας όσον αφορά στη ημερήσια διαχείριση ρευστότητας της Τράπεζας και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας της Τράπεζας.
- Ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Η παρακάτω λίστα περιλαμβάνει τις κύριες αναφορές που ετοιμάζονται σε περιοδική βάση:

- (α) Η εποπτική ανάλυση του ανοίγματος ρευστότητας (liquidity gap) μαζί με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας,
- (β) Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι ασκήσεις αυτές αξιολογούν τον αντίκτυπο ενός αριθμού συστημικών έκτακτων γεγονότων στη ρευστότητα του Ομίλου,
- (γ) Αναφορά επί των αναλύσεων ευαισθησίας κινδύνων αγοράς που επηρεάζουν τη ρευστότητα,
- (δ) Εκτίμηση δεικτών κάλυψης ρευστότητας (Liquidity coverage ratios -LCR) (νέος δείκτης στα πλαίσια της Βασιλείας III), και
- (ε) Αναφορά σχετική με τη σύσταση βαρών σε στοιχεία ενεργητικού.

Λειτουργικός κίνδυνος

Διακυβέρνηση

Ο λειτουργικός κίνδυνος εμπεριέχεται σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων είναι η διασφάλιση της αρτιότητας των λειτουργιών του Ομίλου και της ακεραιότητας της φήμης του, περιορίζοντας τον αντίκτυπο του λειτουργικού κινδύνου. Ωστόσο, λόγω της φύσης του, ο λειτουργικός κίνδυνος είναι αδύνατον να εξαλειφθεί πλήρως. Για την καλύτερη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, ο Όμιλος έχει καθιερώσει ένα τυπικό Πλαίσιο Διαχείρισης Επιχειρησιακού Κινδύνου, το οποίο καθορίζει την προσέγγισή του όσον αφορά τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αναφορά των λειτουργικών κινδύνων.

Η ευθύνη διακυβέρνησης για τη διαχείριση λειτουργικού κινδύνου αρχίζει από το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) μέσω της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτερης Διοίκησης στους Προϊσταμένους και το προσωπικό κάθε επιχειρηματικής μονάδας. Το ΔΣ εγκρίνει τους μηχανισμούς μέσω των οποίων ο Όμιλος διαχειρίζεται τον λειτουργικό κίνδυνο, καθορίζοντας τον τόνο και τις προσδοκίες από την αρχή και την εξουσιοδοτική αρχή. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee – BRC) και η Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee – AC) του Διοικητικού Συμβουλίου παρακολουθούν το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου και το προφίλ του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου των λειτουργικών ζημιών, της συχνότητας και της σοβαρότητάς τους.

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου (Group Chief Risk Officer – GCRO) είναι αρμόδιος για κάθε πρόγραμμα που σχετίζεται με τον λειτουργικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εφαρμογή του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων. Ο Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου έχει τη συνολική ευθύνη και εποπτεία των Μονάδων Λειτουργικού Κινδύνου στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Η Επιτροπή Λειτουργικών Κινδύνων είναι η εκτελεστική επιτροπή που αξιολογεί τους λειτουργικούς κινδύνους που προκύπτουν από τις δραστηριότητες του Ομίλου, και διασφαλίζει ότι κάθε επιχειρηματική μονάδα διαθέτει τις κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου της και ότι λαμβάνονται αμέσως τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα, όταν εντοπίζονται περιπτώσεις υψηλού κινδύνου.

Ο Τομέας Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου (Group Operational Risk Sector – GORS) είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων καθώς και για την εποπτεία του λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο του Ομίλου. Σε κάθε θυγατρική του Ομίλου λειτουργεί Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου, η οποία είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του πλαισίου λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου. Ο Τομέας Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου (GORS) είναι υπεύθυνος για:

- τον καθορισμό της μεθοδολογίας, τον προσδιορισμό, την αξιολόγηση και την αναφορά του λειτουργικού κινδύνου,
- την εφαρμογή των ρυθμιστικών απαιτήσεων και των κατευθυντήριων γραμμών του Ομίλου,
- την παρακολούθηση του επιπέδου και του προφίλ λειτουργικού κινδύνου και την υποβολή σχετικών αναφορών στην Επιτροπή Κινδύνων Ομίλου (BRC), και
- τον καθορισμό και την εφαρμογή της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον λειτουργικό κίνδυνο.

Οι επικεφαλής κάθε επιχειρηματικής μονάδας έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου που προκύπτει στις μονάδες τους και για τη συμμόρφωση με τους σχετικούς μηχανισμούς ελέγχου. Για τον σκοπό αυτό, κάθε επιχειρηματική μονάδα:

- εντοπίζει, αξιολογεί και παρακολουθεί τους λειτουργικούς κινδύνους της και εφαρμόζει ελέγχους και τεχνικές μετριασμού του κινδύνου,
- αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των ελέγχων,
- αναφέρει όλα τα σχετικά θέματα, και
- έχει πρόσβαση και χρησιμοποιεί τις μεθόδους και τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν από τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου, προκειμένου να διευκολύνεται η αναγνώριση, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων.

Κάθε επιχειρηματική μονάδα έχει ορίσει έναν Αρμόδιο Λειτουργικού Κινδύνου (OpRisk Partner), που λειτουργεί ως εσωτερικός συντονιστής για την διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων της μονάδας του και δρα ως σύνδεσμος με τη Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου της χώρας του. Ορισμένες επιχειρησιακές μονάδες έχουν συστήσει Μονάδα/Λειτουργία Καταπολέμησης της Απάτης, συνεκτιμώντας τον κίνδυνο απάτης στον οποίο είναι εκτεθειμένες. Ο κύριος σκοπός τους είναι η διαρκής ταυτοποίηση του κινδύνου απάτης και η έγκαιρη ανάληψη όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την αντιμετώπιση και μείωση του κινδύνου αυτού.

3.12.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα συνολικά εποπτικά κεφάλαια, το σύνολο του σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού και η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018:

Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας ⁽¹⁾			
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2018 Pro forma Grivalia
Ίδια κεφάλαια	7.150	5.031	5.903
Συν: Αναπροσαρμογές λόγω μεταβατικών διατάξεων εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ⁽²⁾	-	1.003	1.003
Μείον: Προνομιούχοι Τίτλοι	(43)	(42)	(42)
Μείον: Υπεραξία	-	(1)	(1)
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(220)	(482)	(395)
Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 capital)	6.887	5.509	6.468
Συν: Προνομιούχοι Τίτλοι αναπροσαρμογή phase out	21	17	17
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(21)	-	-
Κεφάλαια κατηγορίας 1 (Tier 1)	6.887	5.526	6.485
Μέσα κεφαλαίου και δάνεια μειωμένης εξασφάλισης αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2	-	950	950
Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	28	25	26
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	6.915	6.501	7.461
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	38.387	38.849	39.863
Δείκτες:			
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 capital ratio)	17,9%	14,2%	16,2%
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 capital ratio)	17,9%	14,2%	16,3%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total capital adequacy ratio)	18,0%	16,7%	18,7%

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018) και επεξεργασία των στοιχείων pro forma από τη Eurobank.

(1) Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2013/575 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (CRR).

(2) Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2395 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Σημείωση: Την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο CET1 του Ομίλου, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2024 (fully loaded CET1) θα ήταν 11,3% (31 Δεκεμβρίου 2017: 14,9%) ενώ ο αντίστοιχος pro-forma δείκτης με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θα ήταν 13,4%.

Pro-forma για την συγχώνευση με τη Grivalia, οι δείκτες συνολικών εποπτικών κεφαλαίων (total CAD) και κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώνονται σε 18,7% και 16,2% αντίστοιχα, έναντι δεικτών CAD OCR 13,75%² και CET1 OCR 10,25% σύμφωνα με τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - (SREP)).

² Η 'Συνολική κεφαλαιακή απαίτηση (OCR)' είναι το άθροισμα της συνολικής κεφαλαιακής απαίτησης βάσει της Διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης και της συνδυαστικής απαίτησης κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας.

Την 31.12.2018, σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 όπως ισχύει, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που πληρούν τα κριτήρια για μετατροπή τους σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (deferred tax credits – DTCs) ανέρχονται σε €3.927 εκατ., έναντι €3.952 εκατ. την 31.12.2017.

Στη διαμόρφωση των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και συγκεκριμένα στα «Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 capital)- (Πλήρης Εφαρμογή)», ύψους €5.697 εκατ. την 31.12.2017 και €4.325 εκατ. την 31.12.2018 προσμετρείται η ανωτέρω αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €3.952 εκατ. την 31.12.2017 και €3.927 εκατ. την 31.12.2018.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον εποπτικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων παρουσιάζονται στην ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό Πλαίσιο» - «Κανονιστική αντιμετώπιση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων» και στην ενότητα 3.21.3 «Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018» - «Αναβαλλόμενοι φόροι» του παρόντος Εγγράφου.

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχειρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου παρακολουθείται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») όπως υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας. Το πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας, όπως ισχύει, ενσωματώθηκε στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστή ως CRD IV), μαζί με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ (γνωστός ως CRR). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με το Νόμο 4261/2014. Επιπλέον, στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)» (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP), ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του ένα ευρύτερο φάσμα κατηγοριών κινδύνου και τις δυνατότητές του σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων αυτών. Η ΔΑΕΕΚ έχει ως απώτερο σκοπό να διασφαλίσει ότι ο Όμιλος διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη όλων των σημαντικών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, σε ορίζοντα τριών ετών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διενεργεί σε ετήσια βάση, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - (SREP)), ώστε να καθορίσει τις εποπτικές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της. Ο κύριος σκοπός της διαδικασίας SREP είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν επαρκείς ρυθμίσεις, στρατηγικές, διαδικασίες, μηχανισμούς, κεφάλαια και ρευστότητα ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων που έχουν αναλάβει ή στους οποίους ενδέχεται να εκτεθούν. Στους παραπάνω κινδύνους συμπεριλαμβάνονται εκείνοι που προέκυψαν από τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και οι κίνδυνοι που μπορεί το πιστωτικό ίδρυμα να δημιουργήσει στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Σύμφωνα με την απόφαση SREP του 2018, από την 1 Μαρτίου 2019 η Τράπεζα υποχρεούται να διατηρεί σε ενοποιημένη βάση το Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 τουλάχιστον στο 10,25% και το Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας τουλάχιστον στο 13,75% (Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένου του Κεφαλαίου Αποθέματος Ασφαλείας και του Αποθέματος Ασφαλείας των Συστημικά Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων).

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων («stress test») 2018

Την 31 Ιανουαρίου 2018, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - ΕΒΑ ξεκίνησε την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΕΕ») (EBA EU-wide stress test) για το 2018 και ανακοίνωσε τα μακροοικονομικά σενάρια. Η ΕΒΑ συντόνισε το stress test σε επίπεδο ΕΕ σε συνεργασία με την ΕΚΤ και τις εθνικές αρχές. Τα αποτελέσματα του stress test παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη και στο κοινό πληροφορίες σχετικά με την ανθεκτικότητα των τραπεζών, ιδίως την ικανότητά τους να απορροφούν τους κλυδωνισμούς και να ικανοποιούν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις υπό δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες.

Το stress test σε επίπεδο ΕΕ διεξήχθη σύμφωνα με τη μεθοδολογία, η οποία δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο 2017, τα υποδείγματα και τα σενάρια της ΕΒΑ. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε με βάση τα στοιχεία τέλους χρήσης 2017, όπως αυτά αναμορφώθηκαν για να περιλαμβάνουν την επίπτωση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 και αξιολόγησε την ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ στο πλαίσιο ενός κοινού μακροοικονομικού βασικού σεναρίου και ενός κοινού μακροοικονομικού δυσμενούς σεναρίου που καλύπτουν την περίοδο 2018-2020. Το βασικό σενάριο ήταν σύμφωνο με τις προβλέψεις του Δεκεμβρίου 2017 που δημοσίευσε η ΕΚΤ, ενώ το δυσμενές σενάριο, το οποίο αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (European Systemic Risk Board - ESRB) και την ΕΚΤ σε στενή συνεργασία με την ΕΒΑ και τις αρμόδιες αρχές, είχε σχεδιαστεί για να διασφαλιστεί επαρκής βαθμός αυστηρότητας για όλες τις χώρες της ΕΕ. Δεν περιείχε κάποιο όριο επιτυχίας/αποτυχίας, καθώς τα αποτελέσματα της άσκησης είχαν σχεδιαστεί για να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία στη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP).

Η Eurobank, μαζί με τις άλλες τρεις ελληνικές συστημικές τράπεζες που εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ, υποβλήθηκε στο ίδιο stress test σύμφωνα με τα σενάρια και τη μεθοδολογία της ΕΒΑ. Το χρονοδιάγραμμα της διενέργειας του stress test για τις ελληνικές συστημικές τράπεζες επιταχύνθηκε, προκειμένου αυτό, να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του ΤΠΟΣ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για την Ελλάδα.

Αποτελέσματα 2018 Stress Test για την Eurobank

Την 5 Μαΐου 2018, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων - Stress Test για τις τέσσερις Ελληνικές συστημικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της Eurobank. Βάσει της ενημέρωσης που έλαβε η Τράπεζα από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), σύμφωνα με το αποτέλεσμα του stress test, το οποίο συνεξετάστηκε με άλλους παράγοντες από το Εποπτικό Συμβούλιο του ΕΕΜ, δεν προέκυψε κεφαλαιακό έλλειμμα για την Τράπεζα, ούτε ανάγκη υποβολής σχεδίου κεφαλαιακής της ενίσχυσης.

Στο δυσμενές σενάριο, ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας (CAD) της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων Tier 2 εκδόσεως Ιανουαρίου 2018, είναι 9,5% και ο δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (CET1) 6,8%. Και οι δύο δείκτες θα ήταν περίπου 40 μονάδες βάσης (μ.β.) υψηλότεροι, στο 9,9% και 7,2% αντίστοιχα, εάν είχε συνυπολογιστεί η θετική επίδραση από την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία οι οποίες είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση, η οποία ολοκληρώθηκε στις αρχές Απριλίου 2018. Η απομείωση κεφαλαίου ανήλθε σε €3,4 δισ. (8,7 ποσοστιαίες μονάδες, εξαιρουμένης της αρνητικής επίπτωσης κατά 250 μ.β. λόγω του ότι οι προνομιούχες μετοχές έπαυσαν να λογίζονται στα βασικά ίδια κεφάλαια (CET1)). Στο βασικό σενάριο, η Τράπεζα ενισχύει την κεφαλαιακή της θέση με τους δείκτες CAD και CET1 να ανέρχονται σε 19,3% και 16,6% αντίστοιχα. Και σε αυτό το σενάριο, οι εν λόγω δείκτες θα ήταν περίπου 40 μ.β. υψηλότεροι, συνυπολογιζόμενης της θετικής επίδρασης από την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία οι οποίες είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση.

Η επίδοση της Τράπεζας στο stress test επιβεβαιώνει ότι παραμένει ανθεκτική σε αρνητικούς εξωγενείς παράγοντες. Τα συνολικά κεφάλαια της Τράπεζας και η συνολική ισχυρή της επίδοση, της επιτρέπει να επικεντρωθεί περαιτέρω στην αποδοτική εφαρμογή του επιχειρησιακού της σχεδιασμού, εστιάζοντας στην αποτελεσματική διαχείριση και στην ταχεία μείωση του υπολοίπου μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί, καθώς επίσης στη χρηματοδότηση των πελατών της, της ελληνικής οικονομίας και των άλλων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Οι ανωτέρω επιχειρησιακοί σχεδιασμοί, μαζί με πρόσθετες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, το μετασχηματισμό ή τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν περαιτέρω κεφάλαια και/ή θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού συμβάλλοντας στην περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης του Ομίλου.

Pro Forma Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας σύμφωνα με τους κανόνες της Βασιλείας III

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθενται οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας την 31.12.2018, σύμφωνα με τη σταδιακή εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III (2018) και την πλήρη εφαρμογή τους (2024).

	Κεφαλαιακή Επάρκεια σύμφωνα με τους Κανόνες της Βασιλείας III				
	31.12.2017 Σταδιακή εφαρμογή	31.12.2018 Σταδιακή εφαρμογή	31.12.2018 Πλήρης εφαρμογή	31.12.2018 Pro forma Grivalia Σταδιακή εφαρμογή	31.12.2018 Pro forma Grivalia Πλήρης εφαρμογή
Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1) (€ εκατ.)	6.887	5.509	4.325	6.468	5.284
Σύνολο σταθμισμένου ενεργητικού (€ εκατ.)	38.387	38.849	38.354	39.863	39.369
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 capital ratio)	17,9%	14,2%	11,3%	16,2%	13,4%
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier I ratio)	17,9%	14,2%	11,3%	16,3%	13,4%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total Capital Adequacy ratio)	18,0%	16,7%	14,0%	18,7%	16,1%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τη Eurobank.

Η εποπτική αντιμετώπιση των DTAs αναλύεται στην ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό Πλαίσιο» - «Κανονιστική αντιμετώπιση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων» του παρόντος Εγγράφου.

3.12.6 Πιστοληπτική Διαβάθμιση

Η πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας, όπως και των λοιπών ελληνικών τραπεζών, συνδέεται με την πιστοληπτική διαβάθμιση του Ελληνικού Δημοσίου και την αξιολόγηση των ΟΕΔ από τους διεθνείς οίκους.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η τρέχουσα πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας, όπως έχει αξιολογηθεί από τους διεθνείς οίκους των Fitch, Moody's, S&P και Capital Intelligence:

Διεθνής πιστοληπτικής αξιολόγησης	οίκος	Μακροπρόθεσμη Πιστοληπτική Διαβάθμιση	Βραχυπρόθεσμη Πιστοληπτική Διαβάθμιση	Προοπτική	Ημερομηνία Πιστοποίησης
Fitch	CCC		C	Σταθερή	8 Οκτωβρίου 2018
Moody's	Caa1		Not Prime	Σταθερή	5 Μαρτίου 2019
S&P	B-		B	Σταθερή	3 Ιουλίου 2018
Capital Intelligence	B+		B	Σταθερή	10 Οκτωβρίου 2018

Αντιστοίχως, στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η τρέχουσα πιστοληπτική διαβάθμιση του Ελληνικού Δημοσίου, όπως έχει αξιολογηθεί από τους ως άνω διεθνείς οίκους:

Διεθνής πιστοληπτικής αξιολόγησης	οίκος	Μακροπρόθεσμη Πιστοληπτική Διαβάθμιση	Βραχυπρόθεσμη Πιστοληπτική Διαβάθμιση	Προοπτική	Ημερομηνία Πιστοποίησης
Fitch	BB-		B	Σταθερή	10 Αυγούστου 2018
Moody's	B1		Not Prime	Σταθερή	1 Μαρτίου 2019
S&P	B+		B	Θετική	3 Ιουλίου 2018

Πηγή: Εκθέσεις και δελτία τύπου των ανωτέρω Διεθνών Οίκων Πιστοληπτικής Αξιολόγησης. Η Τράπεζα βεβαιώνει ότι οι πληροφορίες αυτές έχουν αναπαράχθει πιστά και ότι, εξ όσων γνωρίζει και είναι σε θέση να βεβαιώσει με βάση τις πληροφορίες που έχουν δημοσιευθεί από τους ανωτέρω Οίκους, δεν υπάρχουν παραλείψεις που θα καθιστούσαν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές.

Οι Moody's, Standard and Poor's και Fitch είναι εταιρείες εγκατεστημένες στο Ηνωμένο Βασίλειο ενώ η Capital Intelligence (Cyprus) Ltd. Είναι εγκατεστημένη στη Κύπρο. Οι προαναφερθέντες οίκοι αξιολόγησης έχουν εγγραφεί σύμφωνα με τον Κανονισμό 1060/2009 όπως ισχύει, και σύμφωνα με σχετική λίστα που έχει αναρτήσει η European Securities Market Authority με τελευταία ημερομηνία επικαιροποίησης την 10.07.2015.

¹ Πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες διαβάθμισης της S&P παρατίθενται στο http://www.standardandpoors.com/spf/general/RatingsDirect_Commentary_979212_06_22_2012_12_42_54.pdf

² Πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες διαβάθμισης της Fitch παρατίθενται στο <https://www.fitchratings.com/site/definitions/>

³ Πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες διαβάθμισης της Moody's παρατίθενται στο <https://www.moody's.com/ratings-process/Ratings-Definitions/002002>

⁴ Πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες διαβάθμισης της Capital Intelligence παρατίθενται στο <http://www.ciratings.com/page/rating-definitions/foreign-local-currency-ratings>.

3.12.7 Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Δεσμεύσεις

I. Λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις εμπορικών μισθώσεων για εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και οχήματα. Η πλειοψηφία των μισθώσεων του Ομίλου είναι συμβάσεις μακροπρόθεσμης διάρκειας, σύμφωνα με τους συνήθεις όρους των εμπορικών μισθώσεων που ισχύουν σε κάθε χώρα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων για ανανέωση. Συγκεκριμένα, όπως ορίζεται από τον Ελληνικό Νόμο για τις Εμπορικές Μισθώσεις που βρίσκεται σε ισχύ, το ελάχιστο χρονικό διάστημα που ισχύει για τις μισθώσεις των εμπορικών ακινήτων με έναρξη μετά το τέλος Φεβρουαρίου 2014 είναι τα τρία έτη. Κατά συνέπεια, οι μη ακυρώσιμες πληρωμές των λειτουργικών μισθώσεων καθορίζονται με βάση τις εν λόγω νομικές διατάξεις και τους σχετικούς συμβατικούς όρους.

Οι συμβάσεις μισθώσεων του Ομίλου δεν περιλαμβάνουν διατάξεις που να επιβάλλουν κάποιον περιορισμό στη δυνατότητα του Ομίλου να πληρώνει μερίσματα, να συμμετέχει σε συναλλαγές χρηματοδότησης χρέους ή να συνάπτει περαιτέρω συμβάσεις μίσθωσης.

α) Μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως μισθωτής

Τα πληρωτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως μισθωτής παρουσιάζονται παρακάτω:

Μισθώσεις όπου ο Όμιλος είναι μισθωτής		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017	31.12.2018
Εντός ενός έτους	37	33
Από ένα έως πέντε έτη	61	67
Άνω των πέντε ετών	35	34
	133	134

**Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.*

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών εισπρακτέων μισθωμάτων που θα ληφθούν από μη ακυρώσιμες υπενοικιάσεις δεν είναι σημαντικό.

β) Μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως εκμισθωτής

Τα εισπρακτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως εκμισθωτής παρουσιάζονται παρακάτω:

Μισθώσεις όπου ο Όμιλος είναι εκμισθωτής		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017	31.12.2018
Εντός ενός έτους	6	4
Από ένα έως πέντε έτη	17	12
Άνω των πέντε ετών	7	3
Σύνολο	30	19

**Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.*

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

II. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο και τις οποίες ανέλαβε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του που σχετίζονται με τις δανειοδοτήσεις στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες: α) χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, οι οποίες αναφέρονται σε εγγυήσεις και σε πιστωτικές επιστολές σε αναμονή που φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια (υποκατάστατα πιστώσεων), β) δεσμεύσεις για την επέκταση της πίστωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν ρητές δεσμεύσεις που είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός και γ) άλλες δεσμεύσεις που συνδέονται με πιστωτικό κίνδυνο, οι οποίες αφορούν ενέγγυες πιστώσεις και άλλες εγγυήσεις μεσαίου και χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο αναλύονται παρακάτω:

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις & λοιπές δεσμεύσεις		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017 ⁽¹⁾	31.12.2018
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	579	715
Ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων	457	580
Λοιπές δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	370	406
Σύνολο	1.406	1.701

⁽¹⁾ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο και αφορούν τις θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία, οι οποίες είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση ανέρχονται σε €88 εκατ. δεν περιλαμβάνονται στον ανωτέρω πίνακα.

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι αναλύσεις ανά στάδιο όλων των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ποσού €4,7 δισ. που περιλαμβάνουν ανακλητές δανειακές δεσμεύσεις ποσού €3 δισ. και αντίστοιχη πρόβλεψη απομείωσης ποσού €58 εκατ. (1 Ιανουαρίου 2018: €62 εκατ.) παρέχονται στη σημείωση 6 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018.

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει εκδώσει χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου ποσού €0,24 δισ. (2017: €0,24 δισ.) για την οποία έχει γίνει ισόποση κατάθεση βάσει σχετικής συμφωνίας ενεχυρίασης.

Λοιπές δεσμεύσεις

(α) Η Τράπεζα υπέγραψε με το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRB), συμβάσεις αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής και παροχής εξασφάλισης ποσού €10 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2018 (2017: €7 εκατ.), το οποίο αντιπροσωπεύει το 15% της υποχρέωσης πληρωμής στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRF) για την εισφορά εξυγίανσης των ετών 2016-2018.

Βάσει των ανωτέρων συμβάσεων, στις οποίες προβλέπεται η παροχή ισόποσης εξασφάλισης σε μετρητά, η Τράπεζα ανέλαβε να καταβάλλει στο SRB ποσό ύψους έως το ποσό της αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής, σε περίπτωση αξίωσης εκτέλεσης και απαίτησης για πληρωμή από αυτό αναφορικά με μια ενέργεια εξυγίανσης. Η εν λόγω εξασφάλιση σε μετρητά έχει αναγνωρισθεί ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στον ισολογισμό του Ομίλου.

(β) Την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι δεσμεύσεις που σχετίζονται με τις κεφαλαιουχικές δαπάνες ανήλθαν σε €18 εκατ. (2017: €31 εκατ.).

III. Δεσμεύσεις Ενεργητικού

Δεσμεύσεις Ενεργητικού		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017	31.12.2018
Δεσμευμένες καταθέσεις σε Τράπεζες	1.513	1.791
Δάνεια πελατών	24.718	15.829
Αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	3.835	4.166
Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	945	947
Σύνολο	31.011	22.733

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Ειδικότερα, τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού κατά την 31.12.2018 ανέρχονταν σε €22.733 εκατ. και περιλάμβαναν:

- Δεσμευμένες καταθέσεις σε τράπεζες ποσού €1.791 εκατ. από τις οποίες: α) ποσό €1.653 εκατ. αφορούσε σε χρηματικές εγγυήσεις που είχαν δοθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την κάλυψη κυρίως των καθαρών υποχρεώσεων του Ομίλου από πράξεις σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα βάσει συμφωνιών της Διεθνούς Ένωσης Ανταλλαγής και Παραγώγων (ISDA) και παραρτήματα πρόσθετης πιστωτικής κάλυψης (Credit Support Annex -CSA), β) ποσό €93 εκατ. αφορούσε σε χρηματικές εγγυήσεις που είχαν δοθεί στο πλαίσιο του προγράμματος τιτλοποιήσεων δανείων του Ομίλου και γ) ποσό €45 εκατ. που αφορούσε κυρίως σε χρηματικές εγγυήσεις στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της πώλησης θυγατρικών εταιρειών στην Ρουμανία.
- Δάνεια πελατών ποσού €15.829 εκατ. από τα οποία: α) ποσό €2.268 εκατ. αφορούσε σε τιτλοποιημένα δάνεια για την άντληση ρευστότητας, κυρίως μέσω της πώλησης των εν λόγω τίτλων σε τρίτους, β) ποσό €5.014 εκατ. αφορούσε σε ενεχυριασμένα δάνεια στο πλαίσιο του προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών για την άντληση ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες, μέσω συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων και μέσω της πώλησης τους σε τρίτους και γ) ποσό €8.547 εκατ. αφορούσε σε λοιπά δάνεια, τα οποία είχαν ενεχυριασθεί κυρίως σε κεντρικές και λοιπές τράπεζες.
- Αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου ποσού €4.166 εκατ. που είχαν δοθεί στο πλαίσιο διενέργειας πράξεων πώλησεως χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς τους (repos) καθώς και στο πλαίσιο άντλησης ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες.
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού €947 εκατ. από τα οποία: α) ποσό €707 εκατ. αφορούσε σε απαιτήσεις από το ταμείο εγγύησης καταθέσεων και επενδύσεων και β) ποσό €240 εκατ. αφορούσε σε ενεχυριασμένη απαίτηση που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου.

IV. Επίδικες υποθέσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, η πρόβλεψη που έχει αναγνωρισθεί για μια σειρά επίδικων υποθέσεων έναντι του Ομίλου ανέρχεται σε €56 εκατ., έναντι €70 εκατ. την 31.12.2017 (εκ των οποίων €7 εκατ. σχετίζονται με τις θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση). Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει €34 εκατ. για μία εκκρεμή δικαστική υπόθεση, η οποία σχετίζεται με την απόκτηση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου το 2013 (31.12.2017: €40 εκατ.).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά αναφέρονται στις ενότητες 3.23 «Δικαστικές και διαιτητικές διαδικασίες».

3.13 Πληροφορίες για τις τάσεις

Στις 25.11.2018, οι διοικήσεις της Τράπεζας και της Grivalia αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών. Επομένως, μετά την ενοποίηση του χαρτοφυλακίου ακινήτων της Grivalia και των ακινήτων της Eurobank, η Τράπεζα θα έχει ένα χαρτοφυλάκιο ακινήτων αξίας περίπου €2,1 δισ., pro-forma στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η Τράπεζα θα αναθέσει τη διαχείριση του συνόλου της ακίνητης περιουσίας της, στην εξειδικευμένη εταιρεία Grivalia Management Company, η οποία έχει συσταθεί από βασικά μέλη της διοικητικής ομάδας της Grivalia και θα απασχολήσει το προσωπικό της Grivalia. Ειδικότερα, το 70% της Grivalia Management Company ανήκει στον κ. Γιώργο Χρυσικό και το υπόλοιπο σε βασικά μέλη της διοικητικής ομάδας της Grivalia. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω εταιρεία δεν συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα η Eurobank. Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών αφορά συμβουλευτικές υπηρεσίες αναφορικά με την απόκτηση, τη μεταβίβαση, την εκμίσθωση, τη διαχείριση, την ανάπτυξη και τον στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς και συγκεκριμένες ενέργειες υλοποίησης, θα έχει δεκαετή διάρκεια και θα τεθεί σε ισχύ με την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης.

Παράλληλα, με στόχο τη σημαντική μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της, η Τράπεζα υλοποιεί το τριετές σχέδιο της όπως αυτό υποβλήθηκε στον SSM τον Σεπτέμβριο του 2018 και επικαιροποιήθηκε τον Μάρτιο 2019 και το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την πώληση μέσω τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου 44.000 περίπου μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων, ύψους €2 δισ. περίπου («Συναλλαγή Pillar»). Η Συναλλαγή Pillar προβλέπει τη μεταφορά του συνόλου των δανείων που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο σε όχημα ειδικού σκοπού (SPV) και την έκδοση στη συνέχεια τριών τύπων –ομολογιών κύριας οφειλής (senior notes), ενδιάμεσων τίτλων (mezzanine notes) και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (junior notes). Η κατανομή των τίτλων στις διαφορετικές σειρές τίτλων δεν έχει οριστικοποιηθεί. Η Τράπεζα προτίθεται να διακρατήσει το senior note και διερευνά μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας την πώληση του 95% των mezzanine και junior notes, για τα οποία δεσμευτικές προσφορές αναμένονται έως το τέλος Μαΐου 2019. Η Συναλλαγή Pillar υπόκειται σε έγκριση από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας (SSM)/ΤτΕ και αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2019.

Σε αυτό το πλαίσιο, στις 25.11.2018, το Δ.Σ. της Τράπεζας αποφάσισε, μετά την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης, να προχωρήσει στην υλοποίηση του Σχεδίου Επιτάχυνσης, το οποίο σε συνδυασμό με τη Συναλλαγή Pillar και τις λοιπές ενέργειες που προβλέπονται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί στον SSM στοχεύει στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου από €16,7 δισ. στις 31.12.2018 (37% NPE ratio) σε €6,6 δισ. στις 31.12.2019 (16% NPE ratio) και €3,5 δισ. στις 31.12.2021 (8,8% NPE ratio). Κάθε επιμέρους βήμα του Σχεδίου Επιτάχυνσης υπόκειται σε έγκριση από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας καθώς και κατά περίπτωση τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές.

Βήμα 1ο – Τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

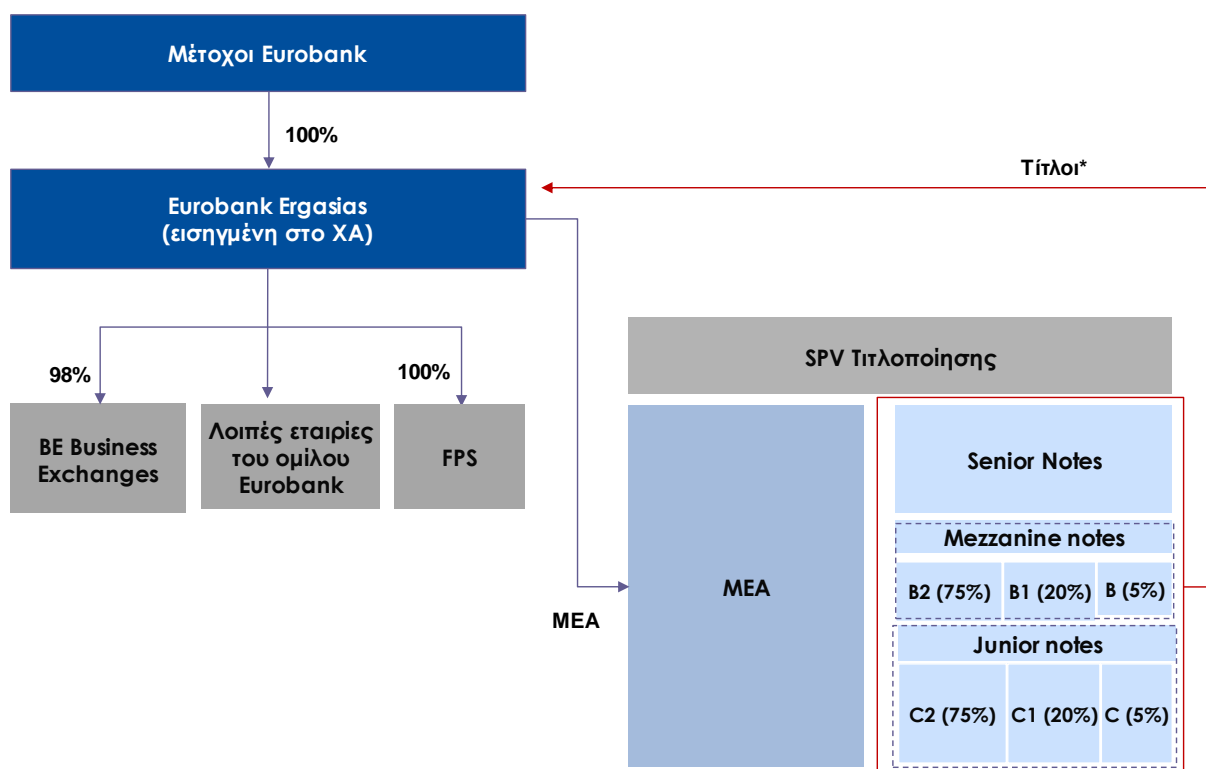
Εντός του δεύτερου τριμήνου 2019, η Τράπεζα θα προχωρήσει στη μεταβίβαση ΜΕΑ, εκτιμώμενης συνολικής λογιστικής αξίας (προ προβλέψεων) €7,5δισ.³ στο πλαίσιο τιτλοποίησης κατά τις διατάξεις του Ν. 3156/2003 («Τιτλοποίηση») σε εταιρείες ειδικού σκοπού αλλοδαπού δικαίου («SPV»).

Η εν λόγω τιτλοποίηση αφορά μη εξυπηρετούμενα δάνεια σε ιδιώτες ύψους περίπου €4,7 δισ. και μη εξυπηρετούμενα δάνεια μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων ύψους περίπου €2,8 δισ. («Τιτλοποιημένα ΜΕΑ»). Αρχικά το ως άνω χαρτοφυλάκιο ανερχόταν στο ποσό των €7 δισ. και σε δεύτερη φάση προστέθηκαν δάνεια ρυθμισμένα αλλά αβέβαιης είσπραξης ύψους €500 εκατ. Το 75% των Τιτλοποιημένων ΜΕΑ θα αφορά δάνεια τα οποία έχουν καταγγεληθεί.

Το τίμημα της μεταβίβασης των ΜΕΑ θα χρηματοδοτηθεί από τις εταιρείες ειδικού σκοπού με την έκδοση τίτλων (ομολογιών) κύριας οφειλής (senior notes), ενδιάμεσων τίτλων (mezzanine notes σειρά B, B1 και B2) και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (junior notes σειρά C, C1 και C2), οι οποίοι θα καλυφθούν αρχικά από την Τράπεζα. Η κατανομή των τίτλων στις διαφορετικές σειρές (Senior, B, C) δεν έχει προσδιοριστεί και η παρακάτω ενδεικτική κατανομή ενδέχεται να τροποποιηθεί κατά την υλοποίηση της συναλλαγής. Ο έλεγχος των SPV και της διαχείρισης των Τιτλοποιημένων ΜΕΑ θα ανήκει στους κατόχους της σειράς B1 των ενδιάμεσων τίτλων, τους οποίους μετά την ολοκλήρωση του 1^ο βήματος θα κατέχει η Eurobank.

³ Το τελικό ποσό ενδέχεται να διαφοροποιηθεί κατά την υλοποίηση της συναλλαγής.

Τα MEA αναμένεται να μεταβιβαστούν σε ένα ή περισσότερα SPVs με πανομοιότυπη δομή, η οποία σε απλοποιημένη μορφή παρουσιάζεται παρακάτω⁴:

Τα SPVs αναμένεται να έχουν έδρα την Ιρλανδία.

Η διαχείριση των Τιτλοποιημένων MEA θα γίνεται από την 100% θυγατρική της Eurobank Financial Planning Services S.A. («FPS»), που είναι αδειοδοτημένος διαχειριστής δανείων σε καθυστέρηση μέσω συμφωνίας παροχής υπηρεσιών (Service Level Agreement - SLA).

Στο στάδιο αυτό, δεδομένου ότι το σύνολο των τίτλων διακρατείται από την Τράπεζα, τα Τιτλοποιημένα MEA απεικονίζονται λογιστικά στις οικονομικές της καταστάσεις εφόσον διακρατεί τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα αυτών και δεν επέρχεται καμία μεταβολή στις ενοποιημένες οικονομικές της καταστάσεις ή τα εποπτικά της κεφάλαια.

Η Τιτλοποίηση τελεί υπό την αίρεση λήψης των αρμόδιων εταιρικών εγκρίσεων και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του α' εξαμήνου 2019.

Βήμα 2ο – Διάσπαση με απόσχιση του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας

Μετά την ολοκλήρωση της Τιτλοποίησης, μετά από απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, θα ξεκινήσει η διαδικασία διάσπασης της Τράπεζας με απόσχιση του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας σε άλλο νεοϊδρυθμένο πιστωτικό ίδρυμα («Νέα Eurobank») κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 και των άρθρων 54 επ. και 140 του ν. 4601/2019 («Απόσχιση»). Η Απόσχιση τελεί υπό την αίρεση λήψης εταιρικών και κανονιστικών εγκρίσεων και συγκεκριμένα από τη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας, τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας (SSM)/ΤτΕ όσον αφορά την άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος για τη Νέα Eurobank και το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, και αναμένεται να ξεκινήσει στο τέλος Ιουνίου 2019 και να ολοκληρωθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2019. Σημειώνεται ότι μετά την Απόσχιση οι υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του ΤΧΣ και τα δικαιώματα του ΤΧΣ κατά το νόμο 3864/2010 θα ισχύουν τόσο έναντι της Τράπεζας όσο και έναντι της Νέας Eurobank.

Ως συνέπεια της Απόσχισης, η Eurobank αναμένεται να εισφέρει στη Νέα Eurobank το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας καθώς και τα senior notes, το

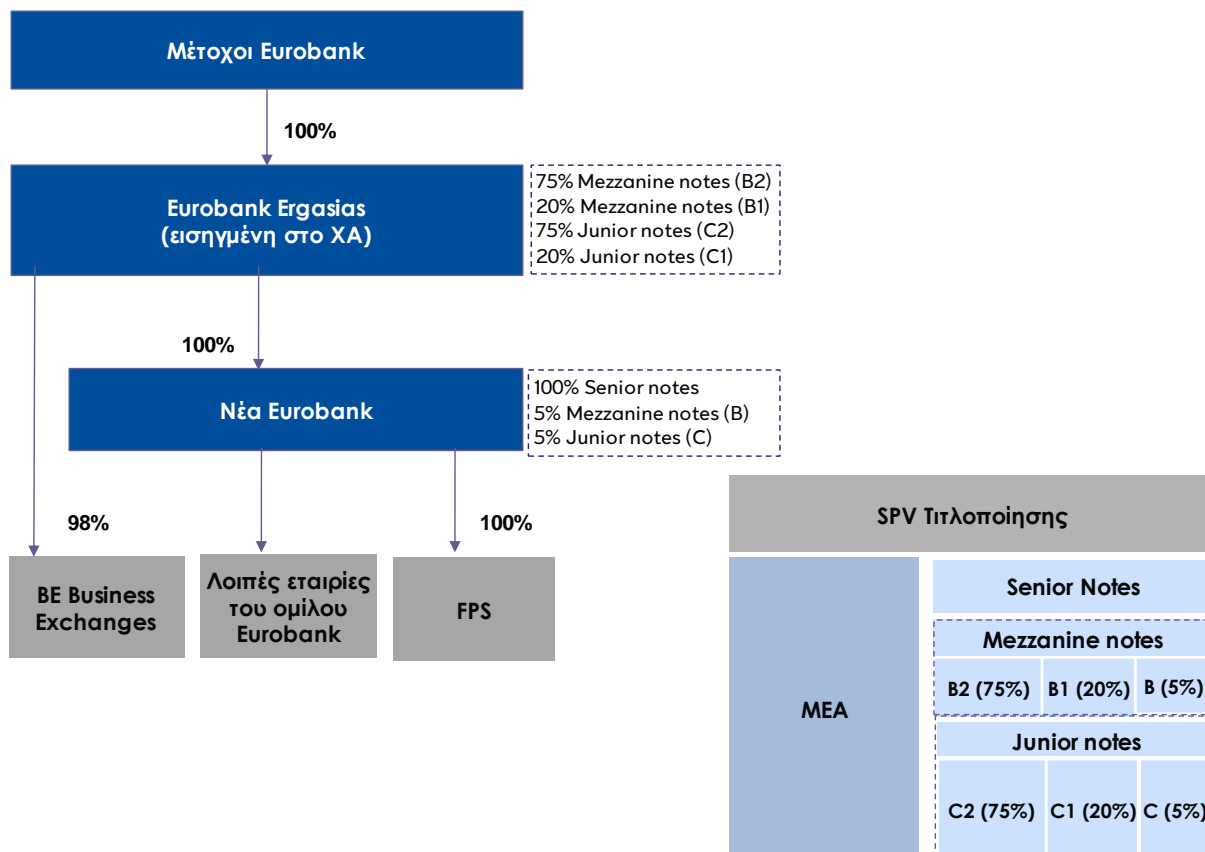
⁴ Η τελική δομή της συναλλαγής είναι υπό διαμόρφωση και ενδέχεται να διαφέρει από την παρουσιαζόμενη δομή

5% των mezzanine notes και το 5% των junior notes⁵, λαμβάνοντας ως αντάλλαγμα από τη Νέα Eurobank μετοχές αυτής.

Η Νέα Eurobank, η οποία θα είναι 100% θυγατρική της Eurobank, θα κατέχει άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος, με το ίδιο Δ.Σ. και βασική διοικητική ομάδα με την Τράπεζα πριν από την Απόσχιση.

Η Eurobank θα εξακολουθεί να είναι εταιρεία εισηγμένη στο Χ.Α. και μετά την ολοκλήρωση της απόσχισης του τραπεζικού κλάδου. Ωστόσο, δεν θα είναι πιστωτικό ίδρυμα, αλλά θα εξακολουθεί να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, παρέχοντας συγκεκριμένες μη τραπεζικές υπηρεσίες, όπως μεταξύ άλλων, μέσω της κατά 98,007% θυγατρικής της Be Business Exchanges, υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακίνησης τιμολογίων, λογιστικές και φορολογικές υπηρεσίες προς τρίτους, προς τη Νέα Eurobank και προς τις λοιπές θυγατρικές του Ομίλου κατά περίπτωση. Εκτιμάται ότι η Eurobank θα έχει το ίδιο Δ.Σ. με το Δ.Σ. της Τράπεζας πριν από την Απόσχιση και την ίδια διοικητική ομάδα προσαρμοσμένη ωστόσο στις νέες της δραστηριότητες.

Σχηματικά η ενδεικτική δομή του Ομίλου μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης αναμένεται να έχει ως εξής:

Στο στάδιο αυτό ο έλεγχος του SPV παραμένει στην Eurobank καθώς η Τράπεζα θα παραμείνει ο κάτοχος των τίτλων σειράς B1. Μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης, δεν επέρχεται καμία μεταβολή στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, ο οποίος συνεχίζει να διακρατά το σύνολο των εκδοθέντων από το SPV τίτλων και αναμένεται να απεικονίζει λογιστικά τα Τιτλοποιημένα MEA στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις, εφόσον διακρατεί τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα αυτών.

Βήμα 3ο – Πώληση των τίτλων σειράς B1 και σειράς C1 καθώς και πλειοψηφικού ποσοστού στην FPS

Μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης, το σχέδιο προβλέπει την ολοκλήρωση της μεταβίβασης σε στρατηγικό επενδυτή :

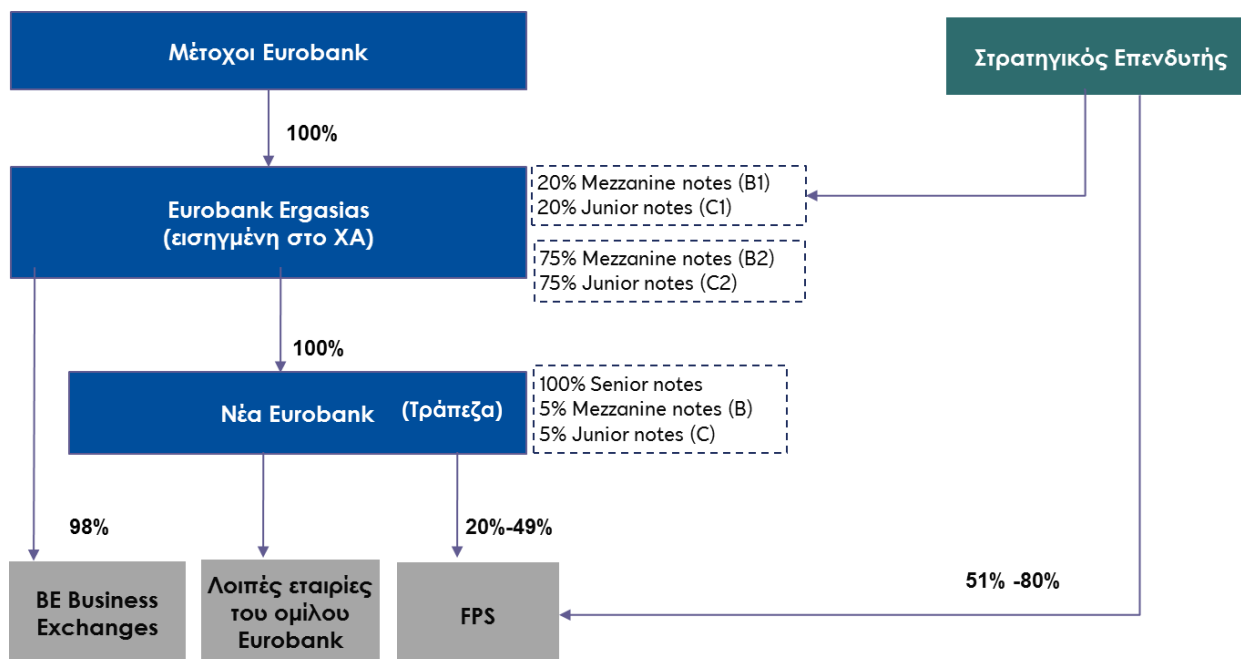
α) από τη Νέα Eurobank, ποσοστού 51% - 80% των μετοχών της FPS σε συνδυασμό με 10ετή σύμβαση διαχείρισης των εναπομεινάντων MEA του ισολογισμού της και

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 2017/2402 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2017 ο αρχικός δανειοδότης ή η μεταβιβάζουσα οντότητα θα πρέπει να διατηρεί σε συνεχή βάση σημαντικό καθαρό οικονομικό συμφέρον στην τιτλοποίηση όχι μικρότερο του 5%. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο αυτό επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, με τη διατήρηση του 5 % της ονομαστικής αξίας καθενός από τα τμήματα τιτλοποίησης που έχουν πωληθεί ή μεταβιβαστεί στους επενδυτές.

β) από τη Eurobank, των τίτλων σειράς B1 και σειράς C1.

Ο πλειοδοτικός διαγωνισμός για την εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένονται μη δεσμευτικές προσφορές για την πλειοψηφική συμμετοχή στην FPS και τους τίτλους σειράς B1 και σειράς C1 εντός του Μαΐου 2019. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται σε έγκριση από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας (SSM)/ΤτΕ και αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2019.

Μετά την ολοκλήρωση του τρίτου βήματος, η δομή του Ομίλου αναμένεται να έχει ως εξής:

Στο στάδιο αυτό, μετά τη μεταβίβαση των τίτλων και συγκεκριμένα τη μεταβίβαση των τίτλων της σειράς B1, ο έλεγχος του SPV Τιτλοποίησης θα περάσει από τη Eurobank στον στρατηγικό επενδυτή.

Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης στον στρατηγικό επενδυτή της πλειοψηφικής συμμετοχής στην FPS και την πώληση των τίτλων σειράς B1 και σειράς C1, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τα εποπτικά κεφάλαια της Eurobank θα ενσωματώνουν τα αποτελέσματα από τις εν λόγω μεταβιβάσεις, όπως θα έχουν προκύψει από τη διαγωνιστική διαδικασία. Ο Όμιλος θα διακρατεί την πλειοψηφία των τίτλων (και συγκεκριμένα τα senior notes και τις σειρές B, B2, C και C2) και τα Τιτλοποιημένα ΜΕΑ εξακολουθούν να απεικονίζονται λογιστικά στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις, εφόσον εκτιμάται ότι δεν θα πληρούνται οι λογιστικές προϋποθέσεις για την απο-αναγνώρισή τους, δηλαδή ο Όμιλος θα συνεχίσει διακρατεί τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα αυτών.

Βήμα 4ο – Εξέταση εναλλακτικών επιλογών για την επίτευξη της από-αναγνώρισης των ΜΕΑ

Μετά την ολοκλήρωση της Απόσχισης και λαμβάνοντας υπόψη τις τότε συνθήκες της αγοράς, η Eurobank θα εξετάσει εναλλακτικά σενάρια για τη μεταβίβαση των τίτλων σειράς B2 και σειράς C2 είτε μέσω της διανομής τους στους μετόχους είτε της διάθεσής τους σε τρίτους επενδυτές είτε οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών.

Η όποια συναλλαγή επιλεγεί θα τελεί υπό την αίρεση λήψης εγκρίσεων από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές και στόχος είναι να ολοκληρωθεί εντός του 2019.

Μετά την ολοκλήρωση της διανομής ή της διάθεσης των τίτλων B2 και των τίτλων C2 σε επενδυτές, εφόσον υλοποιηθεί, εκτιμάται ότι θα πληρούνται οι λογιστικές προϋποθέσεις για να πραγματοποιηθεί η λογιστική από-αναγνώριση των Τιτλοποιημένων ΜΕΑ από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τα εποπτικά κεφάλαια της Eurobank με συνέπεια τη μείωση του δείκτη ΜΕΑ. Η λογιστική από-αναγνώριση των Τιτλοποιημένων ΜΕΑ επιτυγχάνεται εφόσον μέσω της διανομής ή διάθεσης των ανωτέρω τίτλων, ο Όμιλος έχει μεταφέρει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα αυτών, ενώ θα συνεχίσει να διακρατεί το senior note και τις σειρές B και C. Η επίπτωση θα καθοριστεί από τη μέθοδο που θα επιλεγεί και τις συνθήκες της αγοράς κατά την από-αναγνώριση.

Σημειώνεται ότι τόσο η Συναλλαγή Pillar όσο και το Σχέδιο Επιτάχυνσης δεν αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες σύμφωνα με το άρθρο 4^α παράγραφο 5, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 809/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η απεικόνιση των προαναφερθεισών ενεργειών στο πλαίσιο της Συναλλαγής Pillar και του Σχεδίου Επιτάχυνσης θα οριστικοποιηθεί στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου Eurobank κατά τις χρονικές περιόδους που αφορούν.

Οι μέτοχοι θα ενημερώνονται για την υλοποίηση κάθε σημαντικής ενέργειας του Σχεδίου Επιτάχυνσης και της Τιτλοποίησης.

Όσον αφορά τις βασικές τάσεις που θα διαμορφώσουν την πορεία του Ομίλου κατά τη διάρκεια του 2019, εκτός της υλοποίησης της Συναλλαγής Pillar και του Σχεδίου Επιτάχυνσης, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Σε ότι αφορά στις καταθέσεις πελατών στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τη θετική εξέλιξη του ΑΕΠ, εκτιμάται ότι και το 2019, θα διατηρηθεί η θετική τάση του 2018. Ήδη στο α' τρίμηνο του 2019 οι καταθέσεις στην Ελλάδα σημείωσαν αύξηση κατά περίπου €500 εκατ. Στις χώρες εκτός Ελλάδος στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι καταθέσεις εκτιμάται ότι θα αυξηθούν επίσης έως το τέλος του 2019.

Αναφορικά με την ποιότητα του ενεργητικού κατά τη διάρκεια του 2019, παρατηρείται τάση επιβράδυνσης του σχηματισμού νέων καθυστερήσεων, υποβοηθούμενη από τη ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

Οι χορηγήσεις του Ομίλου το 2019 αναμένεται να παρουσιάσουν μικρή αύξηση υποβοηθούμενες και από την εξαγορά της βουλγαρικής θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς.

Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,1 δισ. εκ του οποίων €0,5 δισ. αφορούσαν σε ΕΛΑ).

Τα οργανικά κέρδη προ προβλέψεων δεν αναμένεται να μεταβληθούν σημαντικά. Ειδικότερα, τα καθαρά έσοδα, τόσο από τόκους, όσο και από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες, καθώς και τα λειτουργικά έξοδα εκτιμάται ότι δε θα παρουσιάσουν σημαντική μεταβολή. Αναφορικά με το δείκτη προβλέψεων προς το μέσο υπόλοιπο δανείων (μετά από προβλέψεις) – «Κόστος Κινδύνου», εκτιμάται ότι θα κυμανθεί σε ελαφρά χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το 2018. Τα καθαρά οργανικά αποτελέσματα το 2019 δεν αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντική μεταβολή.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και οι προκλήσεις για το 2019 σχετίζονται με τυχόν πολιτική αβεβαιότητα λόγω των εκλογικών αναμετρήσεων, την περαιτέρω απελευθέρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, την ψήφιση αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο των τραπεζών και της προστασίας των δανειοληπτών καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα και τον αντίκτυπό τους στην οικονομία.

3.14 Προβλέψεις ή εκτιμήσεις κερδών

Η διοίκηση της Τράπεζας δηλώνει ότι δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε ανακοίνωση πρόβλεψης ή εκτίμησης της κερδοφορίας για την τρέχουσα ή για τις επόμενες χρήσεις.

3.15 Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Τράπεζας, τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη είναι τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου, τα Μέλη της Διοικητικής Επιτροπής, οι Γενικοί Διευθυντές της, ο Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, ο Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και ο Επικεφαλής του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου.

3.15.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι συλλογικά υπεύθυνο για την μακροπρόθεσμη επιτυχία της Τράπεζας. Το Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητές του αποτελεσματικά και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις συμβατικές υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του ΤΧΣ, σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Καταστατικό⁶ της Τράπεζας, το Δ.Σ. μπορεί να αποτελείται από τρία έως είκοσι μέλη, ενώ σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, το εύρος αυτό ορίστηκε μεταξύ επτά και δέκα πέντε μελών (συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ).

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας α) ο αριθμός των μελών Δ.Σ. πρέπει να είναι μονός, β) η πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. πρέπει να είναι μη εκτελεστικά μέλη και τουλάχιστον τα μισά από τα μη εκτελεστικά να είναι ανεξάρτητα, με κριτήρια ανεξαρτησίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3016/2002 και τη Σύσταση της Ε.Ε. 2005/162/ΕΚ και γ) το Δ.Σ. πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) εκτελεστικά μέλη. Για τυχόν διαφοροποίηση από τις ρυθμίσεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας πρέπει να υπάρχει προγενέστερη συγκατάθεση του ΤΧΣ, σύμφωνα με την αρχή «συμμόρφωσης ή εξήγησης» («comply or explain» concept). Επίσης, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης εταιρικής διακυβέρνησης του ΤΧΣ, όπως έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 3864/2010, ο προσδοκώμενος αριθμός μελών του Δ.Σ. θα πρέπει να είναι μέχρι δεκατρία (13) μέλη.

Ο ν. 3864/2010, όπως ισχύει, εισήγαγε συγκεκριμένες ελάχιστες απαιτήσεις αναφορικά με το μέγεθος, τη δομή και τα μέλη του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. των πιστωτικών ιδρυμάτων των οποίων το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης δύναται να αξιολογείται από το ΤΧΣ σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις του ν. 3864/2010. Συγκεκριμένα, τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει (i) να διαθέτουν τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια εμπειρίας σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή διαχείρισης επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, εκ των οποίων, ειδικά για τα μη εκτελεστικά μέλη, τρία (3) χρόνια ως μέλη διοικητικού συμβουλίου σε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση του χρηματοπιστωτικού τομέα ή σε διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, (ii) να μην ασκούν, ούτε να τους έχει ανατεθεί κατά τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια πριν το διορισμό τους, σημαντικό δημόσιο λειτούργημα, όπως Αρχηγού του Κράτους ή Προέδρου της Κυβέρνησης, ανώτερου πολιτικού αξιωματούχου, ανώτερου κυβερνητικού, δικαστικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου ή σημαντική θέση ως ανώτερου στελέχους δημοσίων επιχειρήσεων ή στελέχους πολιτικού κόμματος, και (iii) να έχουν δηλώσει όλες τις οικονομικές διασυνδέσεις με το πιστωτικό ίδρυμα πριν από το διορισμό τους. Επιπρόσθετα, το Δ.Σ. πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον: (i) τρεις (3) εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκείς γνώσεις και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία (3) χρόνια ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά, τα οποία δεν πρέπει να έχουν κατά τα προηγούμενα δέκα (10) χρόνια οποιαδήποτε σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και τα οποία προεδρεύουν σε όλες τις επιτροπές του Δ.Σ., και (ii) ένα (1) μέλος με σχετική εξειδίκευση και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στη διαχείριση κινδύνων ή τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο επικεντρώνεται και έχει ως μοναδική του αρμοδιότητα τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε επίπεδο Δ.Σ. και προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του Δ.Σ. που ασχολείται με

⁶ Το Καταστατικό της Τράπεζας είχε ευθυγραμμιστεί με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, ενώ δεν έχει ακόμη εναρμονισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4548/2018. Σκοπός της Τράπεζας είναι να προσαρμόσει το Καταστατικό της με τις νέες διατάξεις του ν. 4548/2018 με απόφαση Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της, η οποία θα λάβει χώρα έως την 31.12.2020.

τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η οποία για την Τράπεζα, σύμφωνα με το ΤΧΣ, κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), είναι η Επιτροπή Κινδύνων. Παράλληλα και με βάση τις προβλέψεις του άρθρου 10, παρ. 6 του ν. 3864/2010, το ΤΧΣ με τη βοήθεια ανεξάρτητου συμβούλου έχει θεσπίσει επιπρόσθετα κριτήρια για την επιλογή μελών του Δ.Σ.

Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία καθορίζει τον ακριβή αριθμό των μελών του Δ.Σ. και το χρόνο της θητείας τους και ορίζει τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του. Στο Καταστατικό της Τράπεζας δεν προβλέπονται περιορισμοί στην επανεκλογή και παύση των μελών του Δ.Σ. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να εκλέγει και αναπληρωματικά μέλη του Δ.Σ., με σκοπό την αναπλήρωση μελών αυτού τα οποία παραιτούνται, αποβιώνουν ή αποβάλλουν την ιδιότητά τους με οποιονδήποτε άλλον τρόπο. Εφόσον η αναπλήρωση ελλειπόντων, κατά τα ως άνω, μελών του Δ.Σ. δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, το Δ.Σ. μπορεί με απόφαση των απομενόντων μελών του, εφόσον αυτά είναι τουλάχιστον τρία (3), να εκλέξει νέα μέλη σε αντικατάσταση των ελλειπόντων. Σε κάθε περίπτωση ελλειπόντων μελών, το Δ.Σ. δικαιούται, εφόσον ο αριθμός των απομενόντων μελών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών όπως είχαν πριν από την επέλευση των γεγονότων απώλειας της ιδιότητας και πάντως δεν είναι μικρότερος των τριών (3), να συνεχίσει τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της Τράπεζας, χωρίς να προβεί σε αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας, το Δ.Σ. εκλέγει από τα μέλη του τον Πρόεδρο και μέχρι τρεις (το ανώτατο) Αντιπρόεδρους. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, τα καθήκοντά του (όπως αυτά ορίζονται με διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού) ασκεί ο Αντιπρόεδρος. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Αντιπρόεδρου, καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο δεύτερος ή ο τρίτος Αντιπρόεδρος ή κάποιο μέλος που έχει υποδείξει το Διοικητικό Συμβούλιο. Δυνάμει της από 05.04.2018 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, περί συγκρότησης του Δ.Σ. σε σώμα, ορίστηκε ότι σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου, τα καθήκοντα του Προέδρου, όπως αυτά προκύπτουν από τον νόμο ή το καταστατικό, θα ασκεί ο Αντιπρόεδρος, ενώ σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος και του Αντιπρόεδρου, τα καθήκοντα του Προέδρου θα ασκεί ο Διευθύνων Σύμβουλος.

Σύμφωνα με τον Κώδικα και τις Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. προεδρεύει αυτού, διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητά του σε όλο το εύρος της λειτουργίας του. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. πρέπει να είναι μη εκτελεστικός και να μην κατέχει θέση Προέδρου στις Επιτροπές Κινδύνων και Ελέγχου του Δ.Σ. Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και υλοποίηση της στρατηγικής σύμφωνα με τους στόχους της Τράπεζας. Είναι επιφορτισμένος να ηγείται της Τράπεζας και να τον οδηγεί στην επίτευξη των στόχων της.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο και όποτε άλλοτε ο νόμος και οι ανάγκες της Τράπεζας το απαιτούν, μετά από πρόσκληση η οποία γνωστοποιείται στα μέλη του, σύμφωνα με το ν. 4548/2018, δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση και πέντε τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες αν η συνεδρίαση πρόκειται να διεξαχθεί εκτός της έδρας της Τράπεζας, διαφορετικά, η λήψη απόφασης επιτρέπεται μόνο εφ' όσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Δ.Σ. και κανείς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και τη λήψη αποφάσεων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης μαζί με τα υποστηρικτικά έγγραφα πρέπει να αποστέλλονται στον εκπρόσωπο του ΤΧΣ τουλάχιστον τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Δ.Σ., διαφορετικά ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ δικαιούται να ζητήσει την αναβολή της συνεδρίασης του Δ.Σ. το οποίο μπορεί να συνεχίσει τη συνεδρίαση μετά από τρεις εργάσιμες ημέρες.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, όταν παρίστανται τουλάχιστον το ήμισυ πλέον ενός από τα μέλη του (είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω τηλεφωνικής συνδιάσκεψης) ή αντιπροσωπεύονται, ουδέποτε, όμως, ο αριθμός των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων συμβούλων δύναται να είναι μικρότερος των τριών. Για τον προσδιορισμό της απαρτίας παραλείπονται τυχόν κλάσματα που προκύπτουν. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου του Δ.Σ. Σημειώνεται ότι κατά το 2018, το Δ.Σ. πραγματοποίησε 21 συνεδριάσεις και η μέση συμμετοχή των μελών ήταν 97% (2017: 95%). Επισημαίνεται ότι στη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας προβλέπεται ότι η υποχρεωτική ελάχιστη συμμετοχή των μελών στις συνεδριάσεις του Δ.Σ., σε ατομικό επίπεδο, θα πρέπει να διαμορφώνεται σε τουλάχιστον 85%. Τα μέλη δύναται να απουσιάζουν από ξεχωριστές συνεδριάσεις του Δ.Σ. (σε ποσοστό όχι ανώτερο του 15%), μόνο εφόσον αναφέρουν μία βάσιμη δικαιολογία.

Τα υποβαλλόμενα στο Δ.Σ. έγγραφα κοινοποιούνται μαζί με την πρόσκληση. Οι αποφάσεις λαμβάνονται μετά από συζήτηση κατά την οποία αναπτύσσονται διεξοδικά τα θέματα της ημερησίας διάταξης προς ικανοποίηση όλων των παρισταμένων μελών. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. τηρούνται από τον Γραμματέα του Δ.Σ., εγκρίνονται σε επόμενες συνεδριάσεις του και υπογράφονται από όλα τα παρισταμένα μέλη του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. εκπροσωπεί την Τράπεζα επί δικαστηρίου και εξωδίκως και μπορεί να αναθέτει την άσκηση του συνόλου ή μέρους των εξουσιών του, διαχείρισης και εκπροσώπησης, σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Δ.Σ. ή μη, υπαλλήλους της Τράπεζας ή τρίτους, καθορίζοντας και την έκταση των ανατιθέμενων εξουσιών. Τα πρόσωπα στα οποία ανατίθενται οι ανωτέρω εξουσίες δεσμεύουν την Τράπεζα, ως όργανα αυτής, σε όλη την έκταση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν. Περαιτέρω, το Δ.Σ. έχει, επιπλέον των αρμοδιοτήτων που προβλέπει ο νόμος, τη δυνατότητα να εκδίδει πάσης φύσης ομολογιακά δάνεια εκτός από αυτά που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης και να παρέχει στα μέλη του ή σε διευθυντές της Τράπεζας ή μετέχοντες με οποιονδήποτε τρόπο στη διεύθυνση αυτής, άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ.1 του ν. 4548/2018, για τη συμμετοχή τους σε διοικητικά συμβούλια ή στη διεύθυνση εταιρειών που επιδιώκουν σκοπούς όμοιους ή παρεμφερείς με το σκοπό της Τράπεζας.

Τα μέλη του Δ.Σ. και κάθε τρίτο πρόσωπο, στο οποίο έχουν ανατεθεί από αυτό αρμοδιότητες, έχουν υποχρέωση πίστωσης απέναντι στην Τράπεζα. Οφείλουν ιδίως να μην επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Τράπεζας και να αποκαλύπτουν έγκαιρα και με επάρκεια στα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τα ίδια συμφέροντά τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της εταιρείας, οι οποίες εμπíπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε σύγκρουση των συμφερόντων τους με εκείνα της εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014, η οποία ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οφείλουν ομοίως να αποκαλύπτουν και κάθε σύγκρουση των συμφερόντων της εταιρείας με τα συμφέροντα των συνδεδεμένων μερών, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του ν. 4548/2018, εφόσον έχουν σχέση με τα πρόσωπα αυτά.

Το υφιστάμενο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη, από τα οποία τέσσερα (4) εκτελεστικά, τρία (3) μη εκτελεστικά, πέντε (5) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, και έναν (1) εκπρόσωπο του ΤΧΣ, ο οποίος έχει οριστεί ως πρόσθετο μη-εκτελεστικό μέλος βάσει σχετικών νομοθετικών διατάξεων.

Η σημερινή σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ως εξής:

Διοικητικό Συμβούλιο	
Όνομα	Θέση στο Δ.Σ.
Γεώργιος Π. Ζασιάς	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Κ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Θεόδωρος Α. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Κωνσταντίνος Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Νικόλαος Α. Μπέρτσος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Richard Boucher	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Rajeev Kakar	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Bradley Paul L. Martin	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Jawaid Mirza	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
George Myhal	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη Εκτελεστικό Μέλος - Εκπρόσωπος ΤΧΣ

Όλα τα μέλη του υφιστάμενου Δ.Σ. εξελέγησαν από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 10.07.2018, με εξαίρεση τον κ. Γώργιο Ζασιά ο οποίος συμμετέχει στο Δ.Σ. από την 29.03.2019 και τον κ. Νικόλα Α. Μπέρτσο, ο οποίος εξελέγη ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 05.04.2019.

Σύμφωνα με την απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 10^{ης} Ιουλίου 2018 η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου θα λήξει στις 10.07.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η τακτική Γενική Συνέλευση για το έτος 2021.

Ακολούθως παρατίθενται σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Γεώργιος Π. Ζανιάς, Πρόεδρος - Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Γεώργιος Π. Ζανιάς είναι Πρόεδρος Δ.Σ. της Eurobank Ergasias A.E.

Ο κ. Γ. Ζανιάς στην Eurobank Ergasias A.E. είναι επίσης Πρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και μέλος στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και του Νομικού Επιστημονικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Κατά το παρελθόν διετέλεσε μέλος και Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, μέλος και Πρόεδρος των Δ.Σ. θυγατρικών της Τράπεζας Πειραιώς, μέλος Δ.Σ. στην Chirita A.E. καθώς και Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Από το Μάιο μέχρι τον Ιούλιο του 2012 ήταν Υπουργός Οικονομικών και πριν από αυτό Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων. Υπήρξε μέλος της Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Επιτροπής (EFC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Euro Working Group (EWG) της Ευρωζώνης καθώς και διεθνής εμπειρογνώμονας για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Παγκόσμιας Τράπεζας και των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, έχει θητεύσει ως Πρόεδρος και Επιστημονικός Διευθυντής του ΚΕΠΕ και Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Υπήρξε μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ), των Ελληνικών Χρηματοστηρίων (ΕΧΑΕ), της Γενικής Τράπεζας και του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ). Επίσης, διατέλεσε Governor της Black Sea and Development Bank και Alternate Governor της EBRD.

Είναι Καθηγητής Οικονομικών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Κατέχει Διδακτορικό (D.Phil.) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και έχει σπουδάσει επίσης οικονομικά στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (πρώην ΑΣΟΕΕ) και το Πανεπιστήμιο του Reading (Μεγάλη Βρετανία).

Γεώργιος Κ. Χρυσικός, Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Γεώργιος Χρυσικός γεννήθηκε στην Αθήνα το 1972 και είναι Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επενδυτικής Επιτροπής της Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ. Ξεκίνησε την συνεργασία του με την εταιρεία στις αρχές του 2006 όπου διετέλεσε Διευθυντής Επενδύσεων και Γενικός Διευθυντής.

Στο παρελθόν, ο κ. Χρυσικός διετέλεσε Γενικός Διευθυντής της Corporate Value Partners, Διευθύνων Σύμβουλος της DTZ Ελλάδος, Σύμβουλος του Δ.Σ. του Ιατρικού Ομίλου ΙΑΣΩ και Ανώτερο Στέλεχος με ειδίκευση στο Private Equity για την McKinsey & Co στα γραφεία του Λονδίνου. Ξεκίνησε την καριέρα του στον κατασκευαστικό κλάδο με την ιδιότητα του διευθυντή έργων. Κατέχει θέσεις στα Διοικητικά Συμβούλια των θυγατρικών εσωτερικού και εξωτερικού της Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ, είναι Πρόεδρος του Δ.Σ. της Grivalia Hospitality, είναι μη εκτελεστικό μέλος της Praktiker Hellas και της Μυτιληναίος Α.Ε. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος (MBA) σε Corporate Finance & Strategy από το Columbia Business School (NY), Μεταπτυχιακού Διπλώματος (MSc) σε Engineering & Construction Management από το UC Berkeley (CA), και πτυχίου (MEng) Πολιτικού Μηχανικού από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Αθηνών. Επίσης, είναι μέλος του Royal Institute of Chartered Surveyors (MRICS).

Φωκίων Χ. Καραβίας, Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Φωκίων Καραβίας κατέχει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E.

Έχει διατελέσει Ανώτατος Γενικός Διευθυντής Group Corporate and Investment Banking, Capital Markets & Wealth Management από τον Ιούλιο 2014 έως τον Ιανουάριο 2015 και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής (2014-2015), Γενικός Διευθυντής και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής κατά τη χρονική περίοδο 2005 – 2013 και Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και Treasurer από το 2002 έως το 2005 στην Eurobank.

Ξεκίνησε την καριέρα του στον τραπεζικό τομέα το 1991, στην JPMorgan, Νέας Υόρκης, στο market risk management division. Το 1994 εργάστηκε στη Citibank, Αθήνας, ως υπεύθυνος παραγωγών προϊόντων και προϊόντων σταθερού εισοδήματος στην Ελλάδα. Το 1997 εντάχθηκε στη Eurobank ως Επικεφαλής διαπραγμάτευσης προϊόντων σταθερού εισοδήματος και παραγωγών προϊόντων. Το 2000, διετέλεσε Treasurer στην Τέλεσις Τράπεζα Επενδύσεων. Είναι μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.

Κατέχει Δίπλωμα της Σχολής Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου της Αθήνας, Master και Διδακτορικό στον τομέα Chemical Engineering από το University of Pennsylvania, Philadelphia. Έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε θέματα που αφορούν στην ακαδημαϊκή του έρευνα. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1964.

Σταύρος Ε. Ιωάννου, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος – Group Chief Operating Officer (COO) & Διεθνείς Δραστηριότητες. Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού, της Διοικητικής Επιτροπής, της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού του Ομίλου και της Εκτελεστικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων της Eurobank. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 1961. Έχει διατελέσει επικεφαλής στην Τράπεζα Barclays PLC με ευθύνη στους χώρους Retail, Private Banking & Operations. Το 2003 εξελέγη Μέλος του Δ.Σ. της Millennium Bank με ευθύνη στους τομείς Retail, Private Banking & Business Banking. Από το 2005 έως το 2008 θήτευσε ως Διευθύνων Σύμβουλος στην Τράπεζα Eurobank A.D. Beograd, στη Σερβία. Διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Retail Banking (2013 – 2014), Πρόεδρος του Δ.Σ. της ERB IT Shared Services (2010-2014), των ERB Financial Planning Services (FPS) & ERB Remedial Services (ERS) (2013 – 2014), Αντιπρόεδρος της Eurobank Bulgaria AD (2013 – 2014), της Cardlink A.E. (2013 – 2015), των ERB Eurolife Life Insurance & ERB Eurolife General Insurance (2015-2016), Μέλος Δ.Σ. της Bancpost S.A. στη Ρουμανία (2012 - 2013), της ERB Insurance Group Holdings A.E. (2014-2016) και της ERB Business Services, Μέλος Δ.Σ. (2014-2017).

Είναι μέλος Δ.Σ. της Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ από τον Μάιο του 2017, της Eurobank Bulgaria AD από τον Οκτώβριο 2015, της Eurobank Cyprus Ltd από το Νοέμβριο 2015 της Eurobank AD Beograd στη Σερβία από το Νοέμβριο του 2010, της Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. από τον Νοέμβριο του 2013 και της Be Business Exchanges A.E. από τον Ιανουάριο του 2014. Κατέχει πτυχίο στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Πειραιά και Masters in Banking & Finance από το University of Wales, United Kingdom. Είναι Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Θεόδωρος Α. Καλαντώνης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης είναι Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E., επικεφαλής του Troubled Assets Group.

Είναι Πρόεδρος στο Δ.Σ. της Eurobank FPS A.E., Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων, Πρόεδρος στο Δ.Σ. ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε. Μεσιτείας Ασφαλίσεων και Αντιπρόεδρος, μη εκτελεστικός, στο Δ.Σ. της Eurolife ERB Insurance Group A.E.

Έχει διατελέσει Επικεφαλής του Retail Banking της Eurobank (2014–2016) και Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής στην Alpha Bank, με ευθύνη τις Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής, Digital Banking και Retail International (2013 - 2014). Επίσης έχει διατελέσει Επικεφαλής του Household Lending και Διευθύνων Σύμβουλος της Eurobank Cards A.E. (2009-2013) καθώς επίσης και ως Επικεφαλής της Στεγαστικής Πίστης στην Eurobank (2000- 2009).

Έχει εργαστεί στο παρελθόν σε επιτελικές θέσεις στις Battelle Europe, ABN AMRO Bank καθώς και στην American Express Bank.

Κατέχει πτυχίο Χημικού Μηχανικού από το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο και MBA από το Manchester Business School. Γεννήθηκε στη Στεφανιά Λακωνίας το 1962.

Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Κωνσταντίνος Βασιλείου είναι Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. Είναι επικεφαλής της Τραπεζικής Επιχειρήσεων και Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου (GCIB) και υπεύθυνος για τις μονάδες Large Corporate και Commercial Banking, καθώς επίσης και για τα εξειδικευμένα τμήματα Shipping, Structured Finance, Global Transaction Banking, Eurobank Equities, Investment Banking & Principal Capital Strategies και Loan Syndications & Debt Capital Markets. Είναι επίσης Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Factors, μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων της Eurobank Equities και της Ελληνικά Χρηματιστήρια-Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε.

Πριν την ένταξή του στη Eurobank στα τέλη του 2005, ο κ. Βασιλείου ήταν Country Manager στην Bank of Tokyo-Mitsubishi, με έδρα το Λονδίνο και με χώρες ευθύνης την Ελλάδα, Κύπρο όσο και την περιοχή των Βαλκανίων. Έχοντας περισσότερα από 20 χρόνια εμπειρίας στον τομέα Corporate & Investment Banking, έχει εμπλακεί ενεργά στις περισσότερες μεγάλες χρηματοδοτήσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, και έχει ολοκληρώσει ορισμένες από τις μεγαλύτερες εταιρικές αναδιαρθρώσεις χρέους στην Ελλάδα.

Ο κ. Βασιλείου είναι κάτοχος MBA από το Πανεπιστήμιο της Βοστώνης το 1998 και πτυχιούχος στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών το 1994. Γεννήθηκε το 1972.

Νικόλαος Α. Μπέρτσος, Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Νικόλαος Μπέρτσος κατέχει από το Νοέμβριο του 2013 μέχρι και σήμερα τη θέση του μη εκτελεστικού Προέδρου του Δ.Σ. της GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, στην οποία από τον Ιούνιο του 2008 έως τον Νοέμβριο του 2013 κατείχε τη θέση του Εκτελεστικού Προέδρου. Έχει διατελέσει Α΄ Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Υποδιοικητής της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος, Πρόεδρος της Διεθνικής ΑΕΔΑΚ, Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Εταιρίας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου (ΕΘΝΕΧ Α.Ε.), καθώς και Πρόεδρος της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών Ελλάδος. Έχει επίσης διατελέσει μέλος Δ.Σ. σε πολλές εταιρείες του Ιδιωτικού, του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημοσίου τομέα. Κατέχει πτυχίο του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές (Μ.Α.) στο Πανεπιστήμιο του Essex της Μ. Βρετανίας.

Richard P. Boucher, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Richard Boucher είναι μη εκτελεστικό μέλος στο Δ.Σ. στις εταιρείες Atlas Mara Plc, CRH Plc και Kennedy – Wilson Holdings Inc και εκτελεστικό μέλος στο Δ.Σ. στην εταιρεία Nkana Kitwe Risakake Company Limited. Από το 2009 έως το 2017 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος στην Bank of Ireland (BoI) έναν από τους μεγαλύτερους χρηματοοικονομικούς ομίλους της Ιρλανδίας. Πριν αναλάβει το ρόλο του Διευθύνοντος Συμβούλου, ο κ. Boucher ήταν Διευθύνων Σύμβουλος Retail Financial Services από το 2006 έως και το 2008 στο Bank of Ireland Group καθώς και στο Corporate Banking του εν λόγω ομίλου από το 2004 έως και το 2005. Από το 1991 έως το 2003 υπηρέτησε σε ανώτερες διοικητικές θέσεις στη Royal Bank of Scotland και στην Ulster Bank. Διετέλεσε Πρόεδρος του Irish Banking Federation από το 2005 έως το 2006, Πρόεδρος του Institute of Banking στην Ιρλανδία το 2007 και Μέλος του Δ.Σ. του Irish Business and Employers Confederation από το 2015 έως το 2017. Ο κ. Boucher κατέχει BA in Economics από το Trinity College του Δουβλίνου.

Rajeev Kakar, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Rajeev Kakar κατέχει τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του ΔΣ της Gulf International Bank. Υπήρξε ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος της Dunia Finance από το 2006 έως το 2018, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Fullerton Securities & Wealth Advisors από το 2008 έως το 2017 στο Νέο Δελχί και Μέλος του Board of Commissioner, της Adira Dinamika Multi Finance Tbk, θυγατρικής της Bank Danamon στην Ινδονησία από το 2010 έως το 2013. Ο κ. Kakar διετέλεσε Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος (EVP) και Παγκόσμιος Επικεφαλής της Καταναλωτικής Τραπεζικής (Global Head of Consumer Banking) και περιφερειακός Διευθύνων Σύμβουλος (CEO) για την περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής (CEEMEA) της Fullerton Financial Holdings, 100% θυγατρικής της Temasek Holdings, στη Σιγκαπούρη, καθώς και ιδρυτικό μέλος της Παγκόσμιας Διοικητικής Επιτροπής στη Fullerton. Από τον Σεπτέμβριο του 2003 ως τον Ιανουάριο του 2006, ήταν ο περιφερειακός Διευθύνων Σύμβουλος της Citibank, για τις περιοχές της Τουρκίας, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής (ΤΜΕΑ). Νωρίτερα, τον Ιούλιο του 2002, ο κ. Kakar ήταν Διευθύνων Σύμβουλος της Citibank για τις περιοχές της Τουρκίας και της Αιγύπτου, ενώ από το 2000 έως το 2002 ήταν Διευθύνων Σύμβουλος και Country Head της Citibank στην Αίγυπτο. Ο κ. Kakar κατέχει Masters of Business Administration (MBA) στα Χρηματοοικονομικά και Marketing από το Indian Institute of Management, Ahmedabad, Ινδία, και πτυχίο Technology and Mechanical Engineering από το Indian Institute of Technology στο Νέο Δελχί.

Bradley Paul L. Martin, Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Bradley Paul Martin είναι Αντιπρόεδρος Στρατηγικών Επενδύσεων της Fairfax Financial Holdings, όπου εργάζεται από το 1998 σε ανώτατο επίπεδο, έχοντας διατελέσει, μεταξύ άλλων, επικεφαλής λειτουργιών (Chief Operating Officer) από το 2006 μέχρι το 2012. Ο κ. Martin είναι Πρόεδρος Δ.Σ. της εταιρείας Resolute Forest Products Inc. και μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. στις εταιρείες Blue Ant Media Inc και AGT Food and Ingredients Inc. Υπήρξε μέλος Δ.Σ. της Bank of Ireland από το 2013 έως το 2017. Ο κ. Martin είναι πτυχιούχος Νομικής του Πανεπιστημίου του Τορόντο και πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ ενώ υπήρξε συνεργάτης στο δικηγορικό γραφείο Torys LLP (πριν το 1998).

Jawaid Mirza, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Mirza είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της South African Bank of Athens, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της Commercial International Bank ("CIB") στην Αίγυπτο και από το 2013 είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Operations & Technology στο Δ.Σ. της CIB καθώς και μέλος των Επιτροπών Διαχείρισης Κινδύνων, Διακυβέρνησης και Αποδοχών & Βιωσιμότητας. Έχει διατελέσει Group Chief Operating Officer και Διευθύνων Σύμβουλος του Consumer Banking & Operations στην CIB Αιγύπτου, στο οποίο ήταν υπεύθυνος στους τομείς

του επιχειρηματικού ανασχεδιασμού, τεχνολογίας, ανθρώπινου δυναμικού, Global Business Services, Operations and Corporate Marketing & Communication.

Πριν από τη θητεία του στη CIB Bank, ο κ. Mirza εργάστηκε επί 15 έτη στην ABN AMRO στην οποία κατείχε ανώτατες διευθυντικές θέσεις ως Οικονομικός Διευθυντής Ασίας και Μέσης Ανατολής, Chief Operating Officer Global Private Banking & Asset Management, Chief Operating Officer της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής και Οικονομικός Διευθυντής Ευρώπης. Ο κ. Mirza έχει παρακολουθήσει το Director's Consortium του Πανεπιστημίου Stanford Business School στις ΗΠΑ, το Queens Executive Program, του Queen's University, Kingston στο Οντάριο του Καναδά και είναι CFO Strategic Partner του Wharton Business School στην Πενσυλβάνια των ΗΠΑ.

George E. Myhal, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. George Myhal είναι μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. σε εταιρείες του Brookfield Asset Management Group καθώς και στην Trisura Group Limited. Έχει διατελέσει Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος στην Partners Value Investments LP, Senior Managing Partner και Chief Operating Officer της Brookfield Asset Management Inc, με αρμοδιότητα τη στρατηγική και επιχειρηματική ανάπτυξη του τομέα διαχείρισης χαρτοφυλακίων επενδύσεων της Brookfield από το 2001 έως το 2014 και Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Trilon Financial Corporation από το 1992 έως το 2002. Η Trilon ήταν εταιρεία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και παρείχε στους πελάτες της παγκοσμίως διάφορες υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Ο κ. Myhal διετέλεσε από το 1981 έως το 1991 Managing Partner της Hees International Bancorp Inc, μιας εμπορικής τράπεζας προδρόμου της Brookfield ενώ ήταν υπεύθυνος για τις δραστηριότητες διαχείρισης χαρτοφυλακίων επενδύσεων και διαχείρισης διαθεσίμων. Ο κ. Myhal κατέχει BEng in Industrial Engineering από το Πανεπιστήμιο του Τορόντο του Καναδά.

Αικατερίνη Κ. Μπερίτση, Μη Εκτελεστικό Μέλος - Εκπρόσωπος ΤΧΣ

Η κα Μπερίτση διετέλεσε μη Εκτελεστικό Μέλος, εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας σύμφωνα με τον Ν.3864/2010, στο Δ.Σ. της Τράπεζας Πειραιώς από τον Ιούνιο του 2012 έως τον Νοέμβριο του 2017. Την ίδια περίοδο ήταν Μέλος στην Επιτροπή Ελέγχου (και Πρόεδρος της από τον Οκτώβριο του 2013 έως και τον Μάιο του 2014), στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, στην Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών ΔΣ, στην Επιτροπή Αποδοχών και στην Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού. Από τον Αύγουστο του 2011 έως και τον Οκτώβριο του 2012 διετέλεσε Πρόεδρος στο Δ.Σ. της Νέας Proton Bank A.E., εντεταλμένη από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Πρόεδρος στην Επιτροπή Ελέγχου. Από το 2009 έως το 2011 διετέλεσε Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. στον Όμιλο Credit Agricole και Μέλος στην Επιτροπή Ελέγχου στις θυγατρικές τράπεζες στη Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλβανία και Κύπρο. Στην Εμπορική Τράπεζα την περίοδο 1980-2008 κατείχε Διευθυντικές θέσεις σε διάφορες μονάδες θυγατρικών εσωτερικού και εξωτερικού, μεγάλων επιχειρήσεων, ανθρώπινου δυναμικού, ενώ από το 2000 έως το 2009 ήταν Μέλος Δ.Σ. σε διάφορες θυγατρικές του Ομίλου Εμπορικής Τράπεζας, όπως Εμπορική Factoring, Εμπορική Επενδυτική, Phoenix Metrolife Ασφαλιστική Εταιρεία, Εμπορική Διαχείρισης, Εμπορική Κεφαλαίου και Συμμετοχών και διετέλεσε Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Συντονισμού και Επικοινωνίας καθώς και Εκτελεστικός Γραμματέας στο ΔΣ για τη περίοδο από το 2008 έως το 2009. Κατά την περίοδο 1978-1980 υπήρξε στέλεχος στη Motor Oil Hellas SA στους τομείς εγγυητικών επιστολών, πιστωτικών ορίων, ταμειακών ροών θυγατρικών εξωτερικού. Η κα Μπερίτση είναι Πτυχιούχος Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών και έχει συμμετάσχει σε πολυάριθμα χρηματοοικονομικά και διοικητικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

3.15.2 Διοικητικά, διαχειριστικά, εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας συστήνει Επιτροπές προς υποβοήθηση του έργου του, η σημαντικότερη από τις οποίες είναι η Διοικητική Επιτροπή (Executive Board).

Διοικητική Επιτροπή (Executive Board)

Η Διοικητική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου, όπως έχει διαμορφωθεί από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι να:

1. Διαχειρίζεται την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου όπως έχει διαμορφωθεί από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού σύμφωνα με την καθοδήγηση του Δ.Σ.
2. Συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό, το επιχειρηματικό σχέδιο και το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας. Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού ανασκοπεί τα κύρια σημεία και τους στόχους που εμπεριέχονται σε αυτά, καθώς και τις σημαντικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και τα υποβάλλει για έγκριση στο Δ.Σ.
3. Εγκρίνει θέματα σχετικά με τις στρατηγικές επιλογές του Ομίλου (π.χ. στρατηγικές συνεργασίες, αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, εκδόσεις μετατρέψιμων ομολογιακών και/ή προγράμματα έκδοσης χρέους, συγχωνεύσεις, εξαγορές ή πωλήσεις, το σχηματισμό κοινοπραξιών, σύσταση ή λύση εταιρειών ειδικού σκοπού, διανομή μερίσματος, τις λοιπές σημαντικές επενδύσεις ή από-επενδύσεις του Ομίλου κ.λπ.) διασφαλίζοντας ότι είναι σύμφωνα με την στρατηγική του Ομίλου, εάν το θέμα υπό συζήτηση είναι χαμηλότερο από ή ίσο με €40 εκατ. Στην περίπτωση όμως όπου:
 - α. το υπό συζήτηση θέμα υπερβαίνει τα €40 εκατ.
 - β. η απόφαση του Δ.Σ. είναι υποχρεωτική από το νόμο ή από συμβατικές δεσμεύσεις της Τράπεζας.
 - γ. κρίνεται αναγκαία από την ΕΣΣ, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τη φύση των στρατηγικών επιλογών υπό συζήτηση.τα θέματα αυτά θα πρέπει να εγκριθούν από το Δ.Σ. μετά από σχετική πρόταση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού (σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της).
4. Παρακολουθεί την απόδοση της κάθε επιχειρηματικής μονάδας και χώρας δραστηριοποίησης σε σχέση με τον προϋπολογισμό και εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, όπου απαιτείται.
5. Λαμβάνει αποφάσεις για όλες τις σημαντικές πρωτοβουλίες του Ομίλου, που στοχεύουν στην αναμόρφωση του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου, στην ενίσχυση της λειτουργικής αποδοτικότητας και του εξορθολογισμού του κόστους και στη βελτίωση της οργανωτικής και επιχειρηματικής δομής.
6. Εξασφαλίζει τη διατήρηση επαρκών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.
7. Εξετάζει και εγκρίνει πολιτικές της Τράπεζας (εκτός των Πιστοδοτικών Πολιτικών οι οποίες εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και/ή την Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και/ή την Επιτροπή Κινδύνων του Δ.Σ.) οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της και/ή οι οποίες έχουν ουσιώδη σημασία για την Τράπεζα, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, αυτών που χρήζουν έγκρισης από το Δ.Σ. σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.
8. Εξετάζει την απόδοση της κάθε Επιτροπής ή / και προσώπων στους οποίους έχει εκχωρηθεί μέρος των αρμοδιοτήτων της, όπως έχουν εγκριθεί.
9. Εγκρίνει διαγραφές (σε ενιαία βάση) μεγαλύτερες από €10 εκατ. και μικρότερες από €100 εκατ. για επιχειρηματικά δάνεια και μεγαλύτερες από €10 εκατ. και μικρότερες από €70 εκατ. για δάνεια λιανικής.
10. Για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα δανειοληπτών που ανήκουν σε ευαίσθητες κατηγορίες (όπως αυτές καθορίζονται στην ειδικότερη πολιτική της Τράπεζας), εγκρίνει όρια που υπερβαίνουν το 5% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και Διαγραφές/Αφέσεις Χρέους για ποσά μεγαλύτερα από €20 εκατ. και μικρότερα από €50 εκατ.
11. Εξασφαλίζει την επάρκεια των συστημάτων, μηχανισμών και διαδικασιών διακυβέρνησης σχετικά με τους Σχεδιασμούς Εξυγίανσης.
12. Προσλαμβάνει εξωτερικές εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων, κατά την απόλυτη κρίση της, και εγκρίνει τις αμοιβές και τους όρους απασχόλησης τους, σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

13. Προσλαμβάνει συμβούλους επενδυτικών τραπεζών, κατά την απόλυτη κρίση της και εγκρίνει τις αμοιβές και τους όρους απασχόλησης τους, σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας, όπου απαιτείται.

Η Διοικητική Επιτροπή συνεδριάζει σε εβδομαδιαία βάση ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και τηρούνται πρακτικά. Η σημερινή σύνθεση της Διοικητικής Επιτροπής, κατόπιν της από 02.09.2016 σχετικής απόφασης του Διευθύνοντος Συμβούλου, έχει ως εξής:

Διοικητική Επιτροπή (Executive Board)		
Όνομα	Ιδιότητα	Θέση στην Επιτροπή
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος	Πρόεδρος
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Group Chief Operating Officer (Group COO) & Διεθνείς Δραστηριότητες της Τράπεζας	Μέλος
Θεόδωρος Α. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Troubled Assets Group της Τράπεζας	Μέλος
Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου	Μέλος
Χρήστος Ν. Αδάμ	Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου, Group Chief Risk Officer (Group CRO)	Μέλος
Δημοσθένης Ι. Αρχοντίδης	Γενικός Διευθυντής, Global Markets & Wealth Management, Επικεφαλής της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας Ομίλου	Μέλος
Ιάκωβος Δ. Γιαννακλής	Γενικός Διευθυντής Retail Banking της Τράπεζας	Μέλος
Απόστολος Π. Καζάκος	Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου	Μέλος
Χάρης Β. Κοκολογιάννης	Γενικός Διευθυντής Group Finance, Group Chief Financial Officer (Group CFO)	
Αναστάσιος Λ. Πανούσης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής	Μέλος
Κωνσταντίνος Α. Βουσβούνης	Senior Advisor Risk Management Ομίλου	Μέλος
Μιχάλης Λ. Λούης	Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας	Μέλος

Ακολούθως παρατίθενται σύντομα βιογραφικά σημειώματα των Μελών της Διοικητικής Επιτροπής και των λοιπών διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και ανωτέρων διοικητικών στελεχών της Τράπεζας (μη συμπεριλαμβανομένων των μελών Δ.Σ., τα οποία παρουσιάστηκαν παραπάνω):

Χρήστος Ν. Αδάμ (Γενικός Διευθυντής – Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής και Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου)

Ο κ. Χρήστος Αδάμ είναι Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου από το 2013. Έχει διατελέσει Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής από το 2005 έως το 2013 ενώ ήταν Επικεφαλής του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου από το 1998. Από τον Νοέμβριο του 1990 έως τον Μάρτιο του 1997 ήταν Senior Account Officer και Senior Manager στο Corporate Division. Από τον Νοέμβριο του 1987 έως τον Νοέμβριο του 1990 είχε καθήκοντα Account Officer του τμήματος εταιρικών πελατών στην ANZ Grindlays S.A. και από τον Ιανουάριο του 1987 έως τον Οκτώβριο του 1987 εργάσθηκε στην ERGOBANK στο τμήμα Πιστωτικού Ελέγχου των κεντρικών υπηρεσιών. Είναι Μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, Eurobank Factors A.E., Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων A.E., Eurobank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών A.E., Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής & Στεγαστικής Πίστης A.E. και Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.

Κατέχει MBA με ειδίκευση στα Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Michigan, Ann Arbor, USA με πλήρη υποτροφία από το ίδρυμα Fulbright και Δίπλωμα Οικονομικών της Οικονομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δήμος Ι. Αρχοντίδης (Γενικός Διευθυντής – Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο κ. Δημοσθένης Αρχοντίδης είναι Γενικός Διευθυντής της Eurobank από τον Ιούλιο 2010 και μέλος της Διοικητικής Επιτροπής από τον Φεβρουάριο 2015. Ανέλαβε καθήκοντα επικεφαλής του Global Markets &

Wealth Management τον Φεβρουάριο 2015 και επικεφαλής του Wealth Management (Private Banking Ελλάδα, Eurobank Private Bank Λουξεμβούργου και Eurobank Asset Management) τον Αύγουστο του 2013 ενώ ήταν επικεφαλής του Group Private Banking από τον Μάρτιο 2008 και εργάζεται στην Τράπεζα από τον Δεκέμβριο 2001. Στην προηγούμενη θέση του στην Τράπεζα, ήταν επικεφαλής του Global Market Sales στο Dealing Room, όπου είχε την ευθύνη ομάδων που ασχολούνταν με ποικίλες δραστηριότητες στις διεθνείς Κεφαλαιαγορές, όπως διοργάνωση & αναδοχές εκδόσεων χρέους, ανάπτυξη και πωλήσεις σε παράγωγα & δομημένα προϊόντα. Στο παρελθόν έχει εργαστεί στην εταιρεία Συμβούλων Monitor σε διάφορες αποστολές στις ΗΠΑ, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και την Ελλάδα (1995-96). Η τραπεζική του καριέρα άρχισε το 1997 στην Bankers Trust στο Λονδίνο, όπου ασχολήθηκε με την ανάπτυξη και τιμολόγηση μετοχικών παραγώγων, καλύπτοντας τις ανάγκες Θεσμικών πελατών στην Ελλάδα και την Τουρκία επίσης σε δομημένα προϊόντα σταθερού εισοδήματος και εξειδικευμένες συναλλαγές διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού. Μετά την εξαγορά της Bankers Trust από την Deutsche Bank (Ιούνιος 1999) εργάστηκε στην Μονάδα Δομημένων Πιστωτικών Παραγώγων στο Λονδίνο.

Ο κ. Αρχοντίδης κατέχει τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και διδακτορικό σε Business Economics (συνδυασμός Ph.D. σε Οικονομικά και MBA) από το Πανεπιστήμιο Harvard και το Harvard Business School στις ΗΠΑ, όπου φοίτησε με πλήρη υποτροφία. Η διδακτορική του διατριβή εστιάστηκε στις στρατηγικές συμμαχίες εταιρειών και τον οικονομικό τους αντίκτυπο στους μικρότερους εταίρους των συμμαχιών. Έλαβε το πρώτο πανεπιστημιακό πτυχίο και αποφοίτησε με υψηλό αριστείο (Summa Cum Laude) από το Hamilton College στις ΗΠΑ το 1991, όπου σπούδασε Οικονομικά και Μαθηματικά και έλαβε επιμέρους διακρίσεις και στα δύο πεδία, με αποτέλεσμα την ένταξή του στην τιμητική ακαδημαϊκή λέσχη Phi Beta Kappa (ΦΒΚ) Academic Honor Society. Τέλος, στα πλαίσια των πανεπιστημιακών σπουδών, φοίτησε στο London School of Economics την ακαδημαϊκή χρονιά 1989-90, όπου και παρακολούθησε μαθήματα σε Οικονομικά και Μαθηματικά.

Ιάκωβος Δ. Γιαννακλής (Γενικός Διευθυντής - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο κ. Ι. Γιαννακλής γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971. Ξεκίνησε την καριέρα του το 1988 στο Δίκτυο καταστημάτων της Εθνικής Τράπεζας. Το 1994 εντάχθηκε στη Eurobank, αρχικά στο Δίκτυο καταστημάτων και μετέπειτα στη Διοίκηση Δικτύου. Έχει διατελέσει Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εξυπηρέτησης και Ανάπτυξης Πελατείας κατά τη χρονική περίοδο 2004-2009. Από το 2009 διετέλεσε Επικεφαλής Τομέα στο Δίκτυο Καταστημάτων και Επικεφαλής Τομέα Εμπορικής Ανάπτυξης Δικτύου Καταστημάτων ενώ το 2014 ανέλαβε Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Δικτύου Καταστημάτων. Το 2016 ανέλαβε τη θέση του Γενικού Διευθυντή Retail Banking. Είναι μέλος της Διοικητικής Επιτροπής, του Group Asset & Liabilities Committee (G-ALCO), του People Advisory Committee και της Επιτροπής Δανείων & Προϊόντων της Τράπεζας, καθώς και μέλος στο ΔΣ της Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις.

Είναι κάτοχος πτυχίου Business Administration από το City University of Seattle και κάτοχος Μεταπτυχιακού (MBA) από το University of Indianapolis.

Απόστολος Καζάκος (Γενικός Διευθυντής - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο Απόστολος Καζάκος είναι Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Στρατηγικής Ομίλου της Eurobank από τον Απρίλιο του 2015. Από τον Αύγουστο του 2014 μέχρι το Μάρτιο του 2015 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Στρατηγικής Ομίλου & Επενδυτικών Σχέσεων της Εθνικής Τράπεζας. Πριν από την Εθνική Τράπεζα και συγκεκριμένα από το Σεπτέμβριο του 2013 κατείχε την θέση του Γενικού Διευθυντή και Επικεφαλής της Διεύθυνσης Επενδυτικής Τραπεζικής, Αναδιαρθρώσεων & Επενδύσεων Κεφαλαίου της Γενικής Τράπεζας, του Ομίλου Πειραιώς. Από το 1998 έως το 2013 κατείχε διάφορες θέσεις στον τομέα της επενδυτικής τραπεζικής της Telesis Τράπεζας Επενδύσεων και της Eurobank, ενώ από το 2010 και έπειτα υπήρξε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της Eurobank Equities, του επενδυτικού βραχίονα του Ομίλου Eurobank. Έχει συμμετάσχει ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος στις μεγαλύτερες ιδιωτικοποιήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και σε μερικές από τις σημαντικότερες ιδιωτικές εταιρικές συναλλαγές. Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο (MSc) σε Διεθνή Χρεόγραφα, Επενδύσεις και Τραπεζική (ISMA) από το University of Reading (UK) και πτυχίο Λογιστικής από τη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κεντρικής Μακεδονίας, Ελλάδα. Γεννήθηκε στο Κέπλινγκεν, Γερμανίας το 1972.

Χάρης Β. Κοκολογιάννης (Γενικός Διευθυντής - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο κ. Χάρης Κοκολογιάννης είναι Γενικός Διευθυντής Group Finance, Group Chief Financial Officer (Group CFO). Ορκωτός Λογιστής – Ελεγκτής, μέλος του Chartered Institute of Management Accountant (C.I.M.A.). Κατέχει

μεταπτυχιακό τίτλο (MBA) από το University of Warwick (UK) και Πτυχίο του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (πρώην ΑΣΟΕΕ). Από τον Ιανουάριο του 2008 μέχρι τον Ιούλιο του 2013 διετέλεσε Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής του Τομέα Group Finance and Control της Eurobank ενώ από τον Ιούλιο 2013 ανέλαβε καθήκοντα Group CFO. Ξεκίνησε την καριέρα του ως Ορκωτός Ελεγκτής στην Deloitte & Touche, ενώ έχει διατελέσει Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου στην ΑΓΕΤ Ηρακλής, Group Financial Manager στον Όμιλο Plias, Director of Finance and Control στην L'Oreal Hellas, και Group CFO στην Lafarge-Heracles General Cement Company.

Αναστάσιος Λ. Πανούσης (Γενικός Διευθυντής - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Με περισσότερα από 25 χρόνια εμπειρίας στο Retail Banking & NPL management ξεκίνησε την καριέρα του το 1994 στην ABN AMRO BANK και εν συνεχεία ανέλαβε διευθυντικές θέσεις στην AMERICAN EXPRESS BANK έως το 2001. Από το 2001 διετέλεσε Επικεφαλής της Διεθνούς Λιανικής Τραπεζικής της Εθνικής Τράπεζας (NBG) έχοντας την ευθύνη της Λιανικής Τραπεζικής 6 χωρών της Ν.Α Ευρώπης για 5 χρόνια πριν την ένταξη του στην Eurobank το 2006, όπου και ανέλαβε Βοηθός Γενικός Διευθυντής στην Επιχειρηματική Μονάδα Στεγαστικής Πίστης. Από το 2010-2014 ήταν Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Εμπορικών Εργασιών & Διεθνών Δραστηριοτήτων Καταναλωτικής, Στεγαστικής Πίστης και Καρτών. Από τον Ιούλιο του 2014 αναλαμβάνει Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Τραπεζικής Ιδιωτών & Διευθύνων Σύμβουλος της Eurobank Household Lending. Τον Σεπτέμβριο του 2016 ανέλαβε την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής και έγινε Διευθύνων Σύμβουλος της Eurobank FPS ΑΕΔΑΔΠ.

Συμμετέχει στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών Eurobank FPS ΑΕΔΑΔΠ, της Τειρεσίας Α.Ε., ενώ είναι μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ).

Είναι κάτοχος MBA από το ALBA και πτυχίου στην Εφαρμοσμένη Πληροφορική από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΥΕΒ) καθώς επίσης και απόφοιτος του INSEAD-Leadership Program.

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1969, είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά.

Κωνσταντίνος Α. Βουσβούνης (Senior Advisor Group Risk Management - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο κ. Κωνσταντίνος Βουσβούνης είναι Σύμβουλος Διοίκησης στη Γενική Διεύθυνση Risk Management Ομίλου και μέλος Δ.Σ. εταιρειών του Ομίλου στην Ελλάδα και στην Ν.Α. Ευρώπη. Στο παρελθόν έχει διατελέσει Σύμβουλος Διοίκησης και Επικεφαλής, Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου, Γενικός Διευθυντής Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Eurobank Equities Α.Ε.Π.Ε.Υ., Διευθύνων Σύμβουλος της EFG Telesis Finance, Επικεφαλής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής για δραστηριότητες σε Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, Ελλάδα, Μέση Ανατολή και Αφρική (Bank of America, Αθήνα & Λονδίνο), Γενικός Διευθυντής Ελλάδας και Κύπρου (Bank of America, Αθήνα), Relationship Manager (National Westminster Bank, Αθήνα), στέλεχος του Special Assets Group (Continental Bank, Αθήνα). Κατέχει MBA από το Manchester Business School και Πτυχίο Οικονομικών Επιστημών από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961.

Μιχάλης Λ. Λούης (Επικεφαλής - Μέλος της Διοικητικής Επιτροπής)

Ο κ. Μιχάλης Λούης είναι Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών Δραστηριοτήτων του Ομίλου, από τον Οκτώβριο του 2014 και Διευθύνων Σύμβουλος της Eurobank Κύπρου από το 2007.

Άρχισε την καριέρα του στον Τραπεζικό Τομέα το 1987 στη Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου, όπου κατείχε διάφορες Διευθυντικές θέσεις. Το 1989 και το 1990 εργάστηκε σε θυγατρική της HSBC στη Νέα Υόρκη, στον Τομέα του Corporate Finance.

Είναι κάτοχος πτυχίου στη Λογιστική από το Ealing College του Λονδίνου και Μεταπτυχιακού στη Λογιστική και Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων από το London School of Economics and Political Sciences.

Γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1962.

Δέσποινα Ε. Ανδρεάδου (Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου)

Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου Eurobank. Εργάστηκε ως Ορκωτός Λογιστής-Ελεγκτής στις εταιρείες Ernst & Young (1985-1990) στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην PricewaterhouseCoopers (1990-1998) στην Ελλάδα. Εντάχθηκε στην Τράπεζα ως επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου το 1998. Είναι Ορκωτός Λογιστής Ελεγκτής, Μέλος του Institute of Chartered Accountants of England

and Wales (ICAEW). Είναι κάτοχος πτυχίου BSc (Hons) Economics με εξειδίκευση στη Λογιστική και Χρηματοοικονομικά στο London School of Economics and Political Science. Επίσης έκανε σπουδές Διοίκησης Επιχειρήσεων στο University of Manchester Institute of Science & Technology.

Μιχαήλ Γ. Βλασταράκης, (Γενικός Διευθυντής)

Γενικός Διευθυντής Marketing & Εταιρικής Επικοινωνίας Ομίλου Eurobank. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Eurobank a.d. Belgrade. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1962. Έχει διατελέσει σε θέσεις ευθύνης στις τράπεζες Eurobank, Ευρωεπενδυτική Τράπεζα, Barclays Bank στην Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς επίσης και στην Εθνική Τράπεζα. Κατά τη διάρκεια της καριέρας του, έχει συμβάλει στην ανάπτυξη της Λιανικής Τραπεζικής στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Τα τελευταία 4 χρόνια είναι Επικεφαλής του Marketing και της Εταιρικής Επικοινωνίας του Ομίλου Eurobank. Είναι κάτοχος MBA in Financial Services από το ALBA Graduate Business School και πτυχίου Οικονομικών Επιστημών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Έχει επίσης εκπαιδευτεί, σε θέματα Στρατηγικού Marketing στο Harvard Business School και Διοίκησης στο IMD.

Αναστάσιος Χ. Ιωαννίδης, (Γενικός Διευθυντής)

Ο κ. Αναστάσιος Ιωαννίδης είναι Γενικός Διευθυντής Global Markets & Treasury από το 2015. Εργάζεται στην Τράπεζα από το 1995 έχοντας διατελέσει Group Treasurer από το 2009, Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής από το 2007, Βοηθός Γενικός Διευθυντής-Επικεφαλής Trading Ομίλου από το 2003 και Επικεφαλής Fixed Income Trading από το 2000.

Είναι Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού Ομίλου Eurobank (G-Alco), Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Πιστοδοτήσεων (ΚΕΠ) για Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, Μέλος του Global Markets Credit Committee (GMCC), Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής Capital Markets & Wealth Management και Μέλος του Operational Risk Committee (ORC). Από το 2016 είναι Πρόεδρος της Ένωσης Διαπραγματευτών Χρηματοοικονομικών Προϊόντων Ελλάδος "Forex Club Hellas".

Σπούδασε Μηχανολόγος Μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το 1994 απέκτησε το μεταπτυχιακό του δίπλωμα στο Shipping, Trade and Finance (Cass Business Scholl). Γεννήθηκε στη Γερμανία το 1968.

Φίλιππος Σ. Καραμανώλης, (Γενικός Διευθυντής)

Ο κ. Φίλιππος Καραμανώλης είναι Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Operations της Eurobank από τον Ιούλιο του 2018. Εντάχθηκε στον Όμιλο το 2001 με στόχο την ανάπτυξη του Consumer Finance στη Βουλγαρία όπου διετέλεσε Γενικός Διευθυντής της Bulgarian Retail Services (2001-2005) και Executive Director στην Τράπεζα Postbank. Ακολούθως (2005-2008) διετέλεσε Executive Vice President στην Τράπεζα Bancpost και Γενικός Διευθυντής της Euroline Retail Services. Από το 2008 μέχρι το 2016 ήταν CEO της Eurobank A.D. Beograd και Country CEO για τη Σερβία. Παράλληλα διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Επιχειρήσεων Σερβίας και μέλος του ΔΣ Serbian Bank Association. Τέλος, την περίοδο 2016-2018 διετέλεσε CEO της Bancpost S.A. και Country CEO για τη Ρουμανία καθώς επίσης και μέλος ΔΣ Council of Banking Employers in Romania. Πριν ενταχθεί στον Όμιλο, κατείχε θέσεις ευθύνης στη British Airways στο Λονδίνο και στην Εγνατία Τράπεζα στην Ελλάδα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μαθηματικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος MSc in Management Science and Operational Research από το Warwick Business School του Ηνωμένου Βασιλείου. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1965.

Ελευθέριος Ν. Οικονομίδης, (Γενικός Διευθυντής)

Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης Πίστης Ομίλου (Group Chief Credit Officer). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971. Εργάστηκε στην Price Waterhouse Coopers ως Auditor (1996-1998) και στην Telesis Investment Bank ως Large Corporate Account Officer (1998-2000). Από το 2000 εργάζεται στην Eurobank. Διετέλεσε Wholesale Credit Audit Manager στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (2000-2003). Ανέλαβε σημαντικές θέσεις ευθύνης στη Θυγατρική EFG Telesis Finance στη Διεύθυνση Debt Capital Markets Greek Syndicated Loans (2003-2008), διετέλεσε Επικεφαλής Global Corporate Clients International (2008-2013) και Επικεφαλής του Τομέα Απαιτήσεων Ειδικού Χειρισμού Τραπεζικής Επιχειρήσεων (2013-2016). Από το 2016 κατέχει τη θέση του Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης Πίστης Ομίλου, με ενεργή συμμετοχή στις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (ΚΕΠ, ΕΠΙΧ) της Τράπεζας στις οποίες είναι μέλος. Ο κ. Ε.Οικονομίδης είναι κάτοχος πτυχίου BSc in Business Administration από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, MBA in International Banking and Finance από το University of Birmingham και επαγγελματικής πιστοποίησης από το Association of Chartered Certified Accountants, Fellow status (FCCA).

Γεώργιος Τ. Ορφανίδης, (Γενικός Διευθυντής)

Ο κ. Ορφανίδης είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Κολωνίας (Γερμανία). Είναι δικηγόρος Αθηνών και παρ'Αρείω Πάγω. Από το 1993 ήταν Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας Κρήτης, η οποία στη συνέχεια απορροφήθηκε από την Eurobank. Το έτος 2007 ανέλαβε τη θέση του Δικαστικού Συμβούλου της Eurobank και από το 2014 τη θέση του Γενικού Διευθυντή Νομικών Υπηρεσιών. Είναι τακτικός καθηγητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (από το 2009) στο οποίο υπηρετεί ως μέλος του διδακτικού επιστημονικού προσωπικού από το 1990. Έχει συγγράψει μονογραφίες, αυτοτελείς μελέτες, συμβολές σε τιμητικούς τόμους και υπομνηματιστικά έργα, παρατηρήσεις σε δικαστικές αποφάσεις κλπ. Ορισμένες μελέτες έχουν δημοσιευθεί σε γερμανικά νομικά περιοδικά και αφορούν γερμανικό δίκαιο. Υπήρξε κατ'επανάληψη μέλος νομοπαρασκευαστικών επιτροπών με την πανεπιστημιακή ιδιότητα, είναι μέλος επιστημονικών οργανώσεων της ημεδαπής και αλλοδαπής και συμμετέχει σε συνέδρια και επιστημονικές εκδηλώσεις.

Ανδρέας Α. Χασάπης (Γενικός Διευθυντής)

Ο Ανδρέας Χασάπης είναι Γενικός Διευθυντής, επικεφαλής της Επιχειρησιακής Μονάδας Commercial Banking από τον Ιούλιο του 2014, που έχει την ευθύνη για τις μεσαίες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps). Είναι επίσης Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής ERB Leasing SA και Αντιπρόεδρος της ERB Factors SA. Πριν τη σημερινή του θέση, ήταν επικεφαλής του τομέα Group Transaction Banking και του Τομέα μεγάλων εταιρικών πελατών. Η εμπειρία του στον κλάδο Τραπεζών και Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών υπερβαίνει τα 25 χρόνια. Είναι κάτοχος διπλώματος Bachelor στη Διεθνή Διοίκηση Επιχειρήσεων και MBA στα Χρηματοοικονομικά και Επενδυτική Τραπεζική από το πανεπιστήμιο Pace της Νέας Υόρκης. Μιλά ελληνικά, αγγλικά και γαλλικά.

Σπύρος Χ. Γκούμας (Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής της Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου)

Ο κ. Σπυρίδων Γκούμας είναι Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής της Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου της Eurobank από την 1η Σεπτεμβρίου του 2015. Από τον Οκτώβριο του 2015, είναι Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Χρηματοοικονομικού Μεσολαβητή.

Ο κ. Γκούμας διαθέτει εκτενή εμπειρία πλέον των τριών δεκαετιών στον τραπεζικό και στον ευρύτερο χρηματοοικονομικό χώρο στη Βόρεια Αμερική, την Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή και εκτός από την εξειδίκευσή του στο Compliance είχε αναλάβει θέσεις ευθύνης στους χώρους του Retail Banking και των Back Office operations.

Πριν την ένταξή του στο δυναμικό της Eurobank τον Σεπτέμβριο του 2015, ήταν Επικεφαλής Compliance στην Dunia Finance στο Dubai των Η.Α.Ε. για τέσσερα χρόνια. Στο παρελθόν από το 1994 μέχρι το 2011 κατείχε θέσεις ευθύνης τόσο σε Διεθνείς όσο και σε Ελληνικές Τράπεζες. Υπήρξε Επικεφαλής Compliance της Τράπεζας & του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, μετά από την θητεία του ως Country Compliance Director στην Citibank με ευθύνη για όλες τις εταιρείες του Ομίλου στην Ελλάδα και την Κύπρο, ενώ είχε διατελέσει Διευθυντής Compliance για την ING Bank στην Αθήνα. Ξεκίνησε την σταδιοδρομία του στο Βανκούβερ του Καναδά το 1986, όπου εργάστηκε μέχρι το 1994. Είναι απόφοιτος του Κολλεγίου Αθηνών και κάτοχος πτυχίου BA από το Πανεπιστήμιο Simon Fraser του Καναδά.

Είναι Μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Μέλος (MICA) του International Compliance Association και του Συνδέσμου Επαγγελματιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ελλάδος, καθώς και Μέλος (CFE) του Association of Certified Fraud Examiners.

3.15.3 Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το Δ.Σ. υποβοηθείται στο έργο του από Επιτροπές στις οποίες αναθέτει ορισμένες από τις αρμοδιότητές του, εγκρίνει τον Κανονισμό Λειτουργίας τους καθώς και τη σύνθεσή τους, με εξαίρεση τη σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου, τα μέλη της οποίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Οι Επιτροπές του Δ.Σ. είναι η Επιτροπή Ελέγχου, η Επιτροπή Κινδύνων, η Επιτροπή Αποδοχών, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού. Το Δ.Σ. λαμβάνει από τις εν λόγω Επιτροπές τακτικές και έκτακτες εκθέσεις και αξιολογεί την απόδοσή τους σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, το ΤΧΣ ορίζει τον εκπρόσωπό του καθώς και τον παρατηρητή του, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου, στις Επιτροπές του Δ.Σ. ή αντικαθιστά αυτούς με γραπτό αίτημα προς τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και ο ορισμός τους ολοκληρώνεται αμέσως μετά τη λήψη του γραπτού αιτήματος του ΤΧΣ από την Τράπεζα, χωρίς να απαιτούνται επιπλέον ενέργειες. Το ΤΧΣ συναίνεσε στο αίτημα της Τράπεζας να εξαιρεθεί η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού από την πρόβλεψη της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας για τον ορισμό του εκπροσώπου και του παρατηρητή του ΤΧΣ σε όλες τις επιτροπές του Δ.Σ.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να συμμετέχει, να ζητά τη σύγκληση και να προσθέτει θέματα στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων των Επιτροπών Ελέγχου, Κινδύνων, Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων. Επιπρόσθετα, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου συμβούλου διεθνούς κύρους, εμπειρίας και εξειδίκευσης να προβαίνει στη δική του αξιολόγηση των Επιτροπών του Δ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου 3864/2010 όπως ισχύει.

Επιτροπή Ελέγχου

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας συνίσταται στη συνδρομή του Δ.Σ. αναφορικά με τη διεκπεραίωση των εποπτικών του αρμοδιοτήτων που, κατά κύριο λόγο, αφορούν:

- Την εξέταση της επάρκειας των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς της εποπτικής διαδικασίας,
- Την επίβλεψη και αξιολόγηση της διαδικασίας κατάρτισης και έκδοσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και της εγκυρότητας αυτών,
- Την επιλογή, αξιολόγηση της απόδοσης και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών,
- Την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων εκλέγει τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου μετά από πρόταση του Δ.Σ. στη Γενική Συνέλευση, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων στο Δ.Σ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία του Δ.Σ. της Τράπεζας, με τη δυνατότητα να ανανεώσουν τη θητεία τους, ενώ σε κάθε περίπτωση η θητεία τους στην Επιτροπή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δώδεκα (12) χρόνια. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ενώ τα μέλη της Επιτροπής μπορούν επίσης να εκλέξουν και Αντιπρόεδρο. Η εκλογή του Προέδρου και του Αντιπροέδρου γίνεται μέσω της διαδικασίας υποβολής προτάσεων από την Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και έγκρισης από το Δ.Σ. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να ανέρχονται σε τουλάχιστον τρία (3) και δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 40% (αν προκύψει κλάσμα, στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) των συνολικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να είναι μη εκτελεστικά, ενώ από αυτά το 75% τουλάχιστον (αν προκύψει κλάσμα, στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) πρέπει να είναι ανεξάρτητα (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Ο Πρόεδρος της Επιτροπής πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος και να πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο ν. 3864/2010. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πρέπει να αποτελεί μέλος της Επιτροπής Ελέγχου. Το ΤΧΣ ορίζει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας.

Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου έχουν επαρκή γνώση στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα και τις απαιτούμενες ικανότητες και εμπειρία για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων, ο οποίος είναι και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου, έχουν οριστεί ως ειδικοί σε οικονομικά και ελεγκτικά θέματα και σε θέματα κινδύνων.

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τουλάχιστον οκτώ (8) φορές το χρόνο ή συχνότερα, όπως απαιτούν οι περιστάσεις, αναφέρεται στο Δ.Σ. σε τριμηνιαία βάση σχετικά με τις δραστηριότητές της, υποβάλλει τα πρακτικά των συνεδριάσεών της στο Δ.Σ. και υποβάλλει ετησίως Έκθεση πεπραγμένων της Επιτροπής Ελέγχου στο Δ.Σ. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν όταν τα μισά συν ένα από τα μέλη παρίστανται ή εκπροσωπούνται, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τρία (3) μέλη, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου, παρίστανται. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ελέγχου λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος της

Επιτροπής, έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση που κάποια απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου δεν ληφθεί ομόφωνα, ενημερώνεται το Δ.Σ.

Η Επιτροπή εξετάζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της κάθε δύο χρόνια και εάν απαιτείται τον αναθεωρεί, εκτός εάν σημαντικές αλλαγές απαιτούν αναθεώρηση σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Ο Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από το Δ.Σ. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά τον Ιούλιο του 2017. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η σημερινή Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ελέγχου				
Όνομα	Ιδιότητα στο Δ.Σ.	Θέση στην Επιτροπή / Ημερομηνία Απόκτησης Θέσης	Ημερομηνία Εκλογής	Ημερομηνία Λήξης Θητείας
Jawaid Mirza	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος (Απόφαση Γ.Σ. 10.07.2018)	Γ.Σ. 10.07.2018	
Bradley Paul L. Martin	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Αντιπρόεδρος (Απόφαση Επιτροπής Ελέγχου 23.07.2018)	Γ.Σ. 10.07.2018	10.07.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας
Richard P. Boucher	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Γ.Σ. 10.07.2018)	Γ.Σ. 10.07.2018	εντός της οποίας θα συνέλθει
Νικόλαος Α. Μπέρτσος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Γ.Σ. 10.07.2018)	Γ.Σ. 05.04.2019	η τακτική Γ.Σ. για το έτος 2021
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.-Εκπρόσωπος ΤΧΣ	Μέλος (Απόφαση Γ.Σ. 10.07.2018)	Γ.Σ. 10.07.2018	

Επιτροπή Κινδύνων

Ο σκοπός της Επιτροπής Κινδύνων είναι να συνδράμει το έργο του Δ.Σ. στα ακόλουθα θέματα τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας και των θυγατρικών της:

- στη διασφάλιση ότι ο Όμιλος έχει ορθά ορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και διάθεση ανάληψης κινδύνων, σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου, καθώς και ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνων καθορίζεται με βάση ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια και όρια ανοχής για όλους τους σχετικούς κινδύνους,
- στη διασφάλιση ότι ο Όμιλος έχει κατάλληλο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο είναι ενσωματωμένο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (π.χ. παρουσίαση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, προσαρμοσμένη στον κίνδυνο τιμολόγησης, εσωτερικά μοντέλα/υποδείγματα προσομοίωσης /αξιολόγησης κινδύνων, προσαρμοσμένα στον κίνδυνο μέτρα απόδοσης και κατανομή κεφαλαίων) του Ομίλου,
- στον καθορισμό αρχών διαχείρισης κινδύνων και στη διασφάλιση ότι η Τράπεζα έχει κατάλληλες μεθοδολογίες, εργαλεία, υποδείγματα, πηγές δεδομένων καθώς και επαρκές και κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τον περιορισμό των κινδύνων,
- στην παρακολούθηση και αξιολόγηση, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, του προφίλ κινδύνων που αναλαμβάνει ο Όμιλος, στην αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και στην ανάλογη καθοδήγηση του Δ.Σ. (αυτή η παρακολούθηση υποστηρίζεται μέσω τακτικών αναφορών της Εκτελεστικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων λειτουργικού κινδύνου και κινδύνου φήμης),
- στη διασφάλιση ότι διενεργούνται οι κατάλληλες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests), το λιγότερο σε ετήσια βάση και αναφορικά με τους βασικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος,
- στην επισκόπηση και έγκριση της ανάπτυξης εσωτερικών υποδειγμάτων αξιολόγησης κινδύνων (πλαίσιο, πολιτικές κλπ.) καθώς και η τακτική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα εν

λόγω εσωτερικά υποδείγματα αξιολόγησης κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των δοκιμών επικύρωσης και των δοκιμαστικών εκ των υστέρων ελέγχων – validation and back testing),

- στην επισκόπηση και έγκριση των συστημάτων διαβάθμισης και των διαδικασιών εκτίμησης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ), περιλαμβανομένης της παρακολούθησης της προόδου της σταδιακής εφαρμογής της ΠΕΔ, καθώς και στην παρακολούθηση και καταγραφή των διαφορών μεταξύ των πραγματοποιηθέντων και των εκτιμώμενων ποσοστών αθέτησης,
- στην τήρηση μιας ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής αρχιτεκτονικής για την υλοποίηση της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας («ΕΔΑΚΕ») και της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας («ΕΔΑΕΡ»), διασφαλίζοντας ότι η ΕΔΑΚΕ και η ΕΔΑΕΡ είναι ενσωματωμένες στο συνολικό διοικητικό πλαίσιο της Τράπεζας,
- στην αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας και της επάρκειας ρευστότητας του Ομίλου,
- στην αξιολόγηση, σε συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα επίπεδα ανάληψης κινδύνων, της καταλληλότητας των ορίων έκθεσης σε κινδύνους, της επάρκειας των προβλέψεων και γενικότερα της κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τους κινδύνους που αναλαμβάνει ο Όμιλος, μεταξύ άλλων, μέσω της ετήσιας έκθεσης που εκπονείται από τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου και της έκθεσης που συντάσσεται από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου,
- στην ενημέρωση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου του Δ.Σ. σχετικά με ζητήματα διαχείρισης κινδύνων και στην εισήγηση σε ετήσια βάση προς το Δ.Σ. της μελλοντικής στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων και διάθεση ανάληψης κινδύνου,
- στην επίβλεψη, επισκόπηση και έγκριση του πλαισίου, της στρατηγικής, των πολιτικών και των διαδικασιών που ακολουθεί η Τράπεζα για τον Κίνδυνο Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο.

Τα μέλη της Επιτροπής Κινδύνων ορίζονται από το Δ.Σ., κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, σύμφωνα με το κατά περίπτωση νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Ο Πρόεδρος, που πληρεί τις προϋποθέσεις του ανεξάρτητου μέλους του Δ.Σ. με μεγάλη εμπειρία στην εμπορική τραπεζική και ιδιαίτερα σε θέματα κινδύνου και/ή διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και είναι γνώστης του ελληνικού και διεθνούς κανονιστικού πλαισίου, και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων ορίζονται επίσης από το Δ.Σ. σύμφωνα με τις κατά περίπτωση νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις. Η εκλογή του Προέδρου και του Αντιπροέδρου γίνεται γίνεται κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και εγκρίνεται από το Δ.Σ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Κινδύνων συμπίπτει με αυτή του Δ.Σ. της Τράπεζας, με δυνατότητα ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Επιτροπή Κινδύνων δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να προτείνει αλλαγή της σύνθεσης της Επιτροπής Κινδύνων οποιαδήποτε στιγμή το θεωρήσει αναγκαίο. Τα μέλη της Επιτροπής Κινδύνων πρέπει να ανέρχονται σε τουλάχιστον τρία (3) και δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 40% (αν προκύψει κλάσμα, στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) των συνολικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Τα μέλη της Επιτροπής Κινδύνων πρέπει να είναι μη εκτελεστικά. Τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ και αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πρέπει να αποτελεί μέλος της Επιτροπής Κινδύνων. Το ΤΧΣ ορίζει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας.

Η Επιτροπή Κινδύνων συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων ενημερώνει τα μέλη του Δ.Σ., στις τριμηνιαίες συναντήσεις του Δ.Σ., για τα σημαντικά θέματα (αν υπάρχουν) που κάλυψε η Επιτροπή κατά την προηγούμενη περίοδο. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή εκπροσωπούνται το ήμισυ πλέον ενός (1) των μελών της, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τρία (3) μέλη, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου, παρίστανται. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Κινδύνων λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση που κάποια

απόφαση της Επιτροπής Κινδύνων δεν ληφθεί ομόφωνα, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά. Εκτός από τα μέλη της Επιτροπής Κινδύνων, τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου έχουν τη δυνατότητα να παρίστανται σε συνεδριάσεις της Ε.Κ., όταν συζητούνται κοινά θέματα (δηλαδή για θέματα λειτουργικού κινδύνου και για θέματα ασφάλειας στην πληροφορική (IT security) και κινδύνων στον κυβερνοχώρο (cyber risk)). Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κινδύνων μπορεί να καλέσει και άλλα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου ή εξωτερικούς ειδικούς συμβούλους, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

Η Επιτροπή Κινδύνων εξετάζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της κάθε δύο χρόνια και τον αναθεωρεί ανάλογα εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στο ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση ή/και στο κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλουν νωρίτερη αναθεώρηση. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Κινδύνου αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά τον Οκτώβριο του 2018. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η σημερινή Επιτροπή Κινδύνων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Κινδύνων				
Όνομα	Ιδιότητα στο Δ.Σ.	Θέση στην Επιτροπή / Ημερομηνία Απόκτησης Θέσης	Ημερομηνία Εκλογής	Ημερομηνία Λήξης Θητείας
Richard P. Boucher	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	10.07.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η τακτική Γ.Σ. για το έτος 2021
Rajeev Kakar	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Αντιπρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	
Bradley Paul L. Martin	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	
Jawaid Mirza	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.-Εκπρόσωπος ΤΧΣ	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	

Επιτροπή Αποδοχών

Το Δ.Σ. έχει αναθέσει στην Επιτροπή Αποδοχών την ευθύνη α) για την παροχή εξειδικευμένων και ανεξάρτητων συμβουλών επί θεμάτων που σχετίζονται με την Πολιτική Αποδοχών και την εφαρμογή της σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου και για τα κίνητρα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση κινδύνων, κεφαλαίων και ρευστότητας, β) να διασφαλίσει την κατάλληλη άσκηση των καθηκόντων της, την αποτελεσματική ευθυγράμμιση των αμοιβών του προσωπικού με τους κινδύνους που η Τράπεζα αναλαμβάνει και διαχειρίζεται και την απαιτούμενη ευθυγράμμιση μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου και γ) να εγκρίνει ή να προτείνει για έγκριση όλα τα ανοίγματα των μελών του Δ.Σ. της Τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα, των μελών της Διοικητικής Επιτροπής, των Επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, των Γενικών Διευθυντών της Τράπεζας, των επικεφαλής των Γενικών Διευθύνσεων, των Επικεφαλής με γραμμή αναφοράς στον Πρόεδρο του Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας καθώς και για τα συγγενικά πρόσωπα των προαναφερόμενων κατηγοριών προσώπων (σύζυγοι, τέκνα, αδέρφια). Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. έχουν την ευθύνη για την έγκριση και την περιοδική ανασκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και την επίβλεψη της εφαρμογής της σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου.

Τα μέλη της Επιτροπής Αποδοχών, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου, ορίζονται από το Δ.Σ. σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία των μελών του Δ.Σ. της Τράπεζας, με δυνατότητα ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Επιτροπή δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων πρέπει να ανέρχονται σε τουλάχιστον τρία (3) και δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 40% (αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) των συνολικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Τα μέλη της Επιτροπής Αποδοχών πρέπει να είναι μη εκτελεστικά. Η πλειοψηφία των μελών (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ και αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά

μέλη. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πρέπει να αποτελεί μέλος της Επιτροπής Αποδοχών. Το ΤΧΣ ορίζει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας.

Η Επιτροπή Αποδοχών συνέρχεται τουλάχιστον δύο (2) φορές τον χρόνο και τηρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων. Η Επιτροπή Αποδοχών βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται σε αυτήν το ήμισυ πλέον ενός (1) των μελών της (προς εξεύρεση του αριθμού της απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτων κλάσμα), με την προϋπόθεση ότι τα παριστάμενα μέλη είναι τουλάχιστον τρία (3), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο Πρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά.

Η Επιτροπή Αποδοχών εξετάζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της κάθε δύο (2) χρόνια και τον αναθεωρεί ανάλογα εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στο ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση ή/και στο κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλουν νωρίτερη αναθεώρηση. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Αποδοχών αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά τον Ιανουάριο του 2019. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Αποδοχών έχει ως εξής:

Επιτροπή Αποδοχών				
Όνομα	Ιδιότητα στο Δ.Σ.	Θέση στην Επιτροπή / Ημερομηνία Απόκτησης Θέσης	Ημερομηνία Εκλογής	Ημερομηνία Λήξης Θητείας
Rajeev Kakar	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	10.07.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η τακτική Γ.Σ. για το έτος 2021
Bradley Paul L. Martin	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Αντιπρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	
George E. Myhal	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 01.04.2019)	Δ.Σ. 01.04.2019	
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.-Εκπρόσωπος ΤΧΣ	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	

Επιτροπή Υποψηφιοτήτων

Το Δ.Σ. έχει αναθέσει στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων την ευθύνη για α) την καθοδήγηση της διαδικασίας του διορισμού των μελών του Δ.Σ. και των Επιτροπών του, β) τον εντοπισμό, την ανάδειξη και τη σύσταση υποψηφίων για διορισμό στο Δ.Σ. και γ) την εξέταση θεμάτων που σχετίζονται με την επάρκεια, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του Δ.Σ., καθώς και το διορισμό όλων των στελεχών της Τράπεζας σε επίπεδο Γενικού Διευθυντή και πάνω, καθώς και των Επικεφαλής των Γενικών Διευθύνσεων. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων για την εκτέλεση των καθηκόντων της, λογοδοτεί στο Δ.Σ.

Τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων διορίζονται από το Δ.Σ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία των μελών του Δ.Σ. της Τράπεζας, με δυνατότητα ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Επιτροπή δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 40% (αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) των συνολικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) με ελάχιστο τα τρία (3) μέλη. Τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων πρέπει να είναι μη εκτελεστικά. Η πλειοψηφία των μελών (εξαιρούμενου του εκπροσώπου του ΤΧΣ και αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πρέπει να αποτελεί μέλος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων. Το ΤΧΣ ορίζει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας.

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων συνέρχεται τουλάχιστον δύο (2) φορές το χρόνο και τηρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται σε αυτήν το ήμισυ πλέον ενός (1) των μελών της (προς εξεύρεση του αριθμού της απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτων κλάσμα), με την προϋπόθεση ότι τα παριστάμενα μέλη είναι τουλάχιστον τρία (3), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο Πρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά.

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων εξετάζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της κάθε δύο (2) χρόνια και τον αναθεωρεί ανάλογα εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στο ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση ή/και στο κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλουν ωριότερη αναθεώρηση. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά τον Μάρτιο του 2017. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων έχει ως εξής:

Επιτροπή Υποψηφιοτήτων				
Όνομα	Ιδιότητα στο Δ.Σ.	Θέση στην Επιτροπή / Ημερομηνία Απόκτησης Θέσης	Ημερομηνία Εκλογής	Ημερομηνία Λήξης Θητείας
Rajeev Kakar	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 01.04.2019)	Δ.Σ. 01.04.2019	
Bradley Paul L. Martin	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Αντιπρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	10.07.2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η τακτική Γ.Σ. για το έτος 2021
Γεώργιος Π. Ζανιάς	Πρόεδρος Δ.Σ. και μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 01.04.2019)	Δ.Σ. 01.04.2019	
Jawaid Mirza	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 05.04.2019)	Δ.Σ. 05.04.2019	
George E. Myhal	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.-Εκπρόσωπος ΤΧΣ	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 10.07.2018)	Δ.Σ. 10.07.2018	

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΕΣΣ)

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού συστήνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι (α) να συνδράμει τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. στο σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου και (β) να προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε σχέση με τη στρατηγική του Ομίλου.

Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΕΣΣ) είναι:

1. Να εξασφαλίζει ότι ο Όμιλος αναπτύσσει μια άρτια σχεδιασμένη μεσοπρόθεσμη στρατηγική, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ. και του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου.
2. Να εξετάζει, στο πλαίσιο στο οποίο η Διοικητική Επιτροπή συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό και το μεσοπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο, τους βασικούς στόχους που εμπεριέχονται εκεί, καθώς και τις κύριες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, πριν από την υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.
3. Να εξετάζει, να αναλύει και να μελετά θέματα σχετικά με τις στρατηγικές επιλογές του Ομίλου (π.χ. στρατηγικές συνεργασίες, αυξήσεις κεφαλαίων, εκδόσεις μετατρεψίμων ομολογιακών και γενικότερα εκδόσεις χρέους, εξαγορές ή πωλήσεις, το σχηματισμό κοινοπραξιών, δημιουργία ή λύση εταιρειών ειδικού σκοπού, διανομή μερίσματος και όλες τις λοιπές σημαντικές επενδύσεις ή από-επενδύσεις του Ομίλου, κ.λ.π.) διασφαλίζοντας ότι είναι σύμφωνα με την Στρατηγική του Ομίλου. Η Επιτροπή υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις, προς το Διοικητικό Συμβούλιο εφόσον:

- α. το θέμα υπό συζήτηση υπερβαίνει τα €40 εκατ. ενώ για θέματα που δεν υπερβαίνουν τα €40 εκατ. η έγκριση θα δίνεται από την Διοικητική Επιτροπή,
- β. η έγκριση από το Δ.Σ. είναι αναγκαία βάση νομού ή άλλων συμβατικών δεσμεύσεων,
- γ. κρίνεται αναγκαίο από την ίδια την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τη φύση των στρατηγικών επιλογών υπό συζήτηση.
4. Να υποβάλλει προς έγκριση στο Δ.Σ. εισηγήσεις αναφορικά με τη στρατηγική και τον προϋπολογισμό του Χαρτοφυλακίου Ακινήτων, όπως περιγράφεται στη Συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας και της Grivalia Management Company
 5. Να υποβάλλει προς έγκριση στο Δ.Σ. εισηγήσεις για την απόκτηση και διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εκτός των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων (όπως αυτά καθορίζονται στη συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας και της Grivalia Management Company) με λογιστική αξία άνω των €10 εκατ.
 6. Να υποβάλλει προς έγκριση στο Δ.Σ. εισηγήσεις για τη διάθεση ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων (όπως αυτά καθορίζονται στη συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας και της Grivalia Management Company) με ακαθάριστη λογιστική αξία άνω των €20 εκατ.
 7. Να παρακολουθεί και να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου τα απαιτούμενα εποπτικά και εσωτερικά κεφάλαια να καλύπτουν όλες τις μορφές κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών κινδύνων ή κινδύνων φήμης, καθώς και άλλων μη-ποσοτικά μετρήσιμων κινδύνων) και να εξασφαλίσει ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις πληρούνται ανά πάσα στιγμή.
 8. Να εξετάζει και να αξιολογεί όλες τις στρατηγικές πρωτοβουλίες του Ομίλου που στοχεύουν στον ανασχεδιασμό του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου.
 9. Να παρακολουθεί σε τακτική βάση τη στρατηγική και τους βασικούς δείκτες απόδοσης του Ομίλου, ανά κλάδο.
 10. Να εξετάζει και, εφόσον απαιτείται, να υποβάλει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για όλα τα λοιπά θέματα στρατηγικής σημασίας για τον Όμιλο.

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού συνεδριάζει κάθε δύο εβδομάδες ή όποτε είναι απαραίτητο, τηρεί πρακτικά και αναφέρεται στο Δ.Σ. σε τριμηνιαία βάση και όποτε κρίνεται αναγκαίο.

Η σημερινή σύνθεση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού έχει ως εξής:

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού				
Όνομα	Ιδιότητα	Θέση στην Επιτροπή / Ημερομηνία Απόκτησης Θέσης	Ημερομηνία Εκλογής	Ημερομηνία Λήξης Θητείας
Γεώργιος Π. Ζανιάς	Πρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 01.04.2019)	Δ.Σ. 01.04.2019	
Γεώργιος Κ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.	Αντιπρόεδρος (Απόφαση Δ.Σ. 05.04.2019)	Δ.Σ. 05.04.2019	
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015	
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Group Chief Operating Officer (COO) & Διεθνείς Δραστηριότητες της Τράπεζας	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015	Άνευ
Θεόδωρος Α. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Troubled Assets Group της Τράπεζας	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015	

Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015
Χρήστος Ν. Αδάμ	Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου, Group Chief Risk Officer (Group CRO)	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015
Χάρης Β. Κοκολογιάννης	Γενικός Διευθυντής Group Finance, Group Chief Financial Officer (Group CFO)	Μέλος (Απόφαση Δ.Σ. 16.02.2015)	Δ.Σ. 16.02.2015

3.15.4 Ελεγκτικές Μονάδες

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει μία σειρά εξειδικευμένων ελεγκτικών μονάδων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και των οποίων η κύρια ευθύνη είναι να λειτουργούν ως ανεξάρτητοι ελεγκτικοί μηχανισμοί. Οι πιο σημαντικές ελεγκτικές μονάδες καθώς και τα βασικά καθήκοντα και αρμοδιότητές τους περιγράφονται παρακάτω:

3.15.4.1 Εσωτερικός Έλεγχος

Ο βασικός ρόλος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου (ΓΔΕΕ) είναι η υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου με την παροχή εύλογης διασφάλισης, υπό τη μορφή ανεξάρτητης γνώμης, ως προς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Οι περιοχές που υπάγονται στον έλεγχο της ΓΔΕΕ περιλαμβάνουν τόσο την Τράπεζα όσο και τις θυγατρικές της στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Προκειμένου να διαφυλαχθεί η ανεξαρτησία της, η ΓΔΕΕ αναφέρεται απευθείας στην Επιτροπή Ελέγχου, είναι ανεξάρτητη από μονάδες της Τράπεζας που έχουν επιχειρησιακές αρμοδιότητες ενώ για διοικητικά θέματα αναφέρεται στο Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Η ΓΔΕΕ απαρτίζεται από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Sector), τη Διεύθυνση Forensic Audit, τη Διεύθυνση International Audit και τη Διεύθυνση Business Monitoring and Organizational Support. Η ΓΔΕΕ επίσης έχει μια μονάδα Centre of Excellence for Audit Standards & Methodology, που παρακολουθεί και υιοθετεί τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς επίσης και μονάδα Quality Assurance, η οποία αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Ομίλου και τη συμμόρφωση με τα Πρότυπα του Διεθνούς Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA).

Η μεθοδολογία που εφαρμόζει η ΓΔΕΕ είναι βασισμένη στην αξιολόγηση κινδύνων (risk based) και εξετάζει την ύπαρξη και την επάρκεια των μηχανισμών ελέγχου που απαιτούνται για την κάλυψη των αντίστοιχων κινδύνων. Η αξιολόγηση των κινδύνων καλύπτει όλες τις μονάδες, τις λειτουργίες, τις διαδικασίες και τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και συνιστά τη βάση της εκπόνησης του πλάνου ελέγχου, το οποίο οδηγεί στη διενέργεια των ελέγχων.

Το προσωπικό της ΓΔΕΕ διαθέτει σημαντική τραπεζική και ελεγκτική εμπειρία. Η πλειοψηφία του προσωπικού διαθέτει πιστοποιήσεις από διεθνώς αναγνωρισμένους φορείς και σώματα ελεγκτών, όπως ICAEW, ACCA, CIA και CISA. Η ΓΔΕΕ ακολουθεί το Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου του IIA και έχει πιστοποιηθεί για τη διενέργεια ελέγχων σύμφωνα με τα Πρότυπα του IIA.

Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, όπως ορίστηκε από την Επιτροπή Ελέγχου, είναι η κα. Ανδρεάδου, της οποίας το βιογραφικό παρατίθεται στην ενότητα 3.15.2 «Διοικητικά, διαχειριστικά, εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη».

Αρχές Εσωτερικού Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου που βασίζεται σε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και στην ορολογία COSO και έχει σχεδιαστεί για να παρέχει εύλογη διασφάλιση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων στις ακόλουθες κατηγορίες:

- την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των εργασιών.
- την αξιοπιστία και την πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων καθώς και των καταστάσεων διοικητικής πληροφόρησης.
- τη συμμόρφωση με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου περιγράφονται κατωτέρω:

Περιβάλλον Ελέγχου: Το περιβάλλον ελέγχου αποτελεί το θεμέλιο για όλα τα επιμέρους στοιχεία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, παρέχει πειθαρχία και συνοχή και ενδυναμώνει τη συνείδηση του ελέγχου από τους εργαζόμενους. Η ακεραιότητα και οι υψηλές ηθικές αξίες που εκπορεύονται από τη φιλοσοφία διοίκησης, τον τρόπο λειτουργίας καθώς και τις κατάλληλες προσλήψεις και πολιτικές κατάρτισης, διασφαλίζουν την ικανότητα του προσωπικού του Ομίλου. Η οργανωτική δομή του Ομίλου είναι κατάλληλη για το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του οργανισμού, παρέχοντας σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και ξεκάθαρες γραμμές διοίκησης.

Διαχείριση Κινδύνων: Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του. Έχει καθιερώσει επομένως μηχανισμούς για τον εντοπισμό αυτών των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην επίτευξη των στόχων του Ομίλου. Δεδομένου ότι οι συνθήκες στην οικονομία, τη βιομηχανία, το κανονιστικό και λειτουργικό πλαίσιο θα συνεχίσουν να αλλάζουν, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να καθορίζονται (και να εξελίσσονται), κατά τρόπο που να επιτρέπει τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων και των νέων κινδύνων που συνδέονται με τις αλλαγές αυτές.

Ελεγκτικοί Μηχανισμοί: Οι μηχανισμοί του συστήματος εσωτερικού ελέγχου αποτυπώνονται στις πολιτικές και τις λεπτομερείς διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι εργασίες εκτελούνται με ασφάλεια και όλες οι συναλλαγές καταγράφονται με ακρίβεια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες και τους κανονισμούς που έχει ορίσει η Διοίκηση. Οι μηχανισμοί αυτοί καλύπτουν το σύνολο των οργανωτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σε όλα τα διοικητικά επίπεδα και σε όλες τις λειτουργίες. Ένα από τα κύρια μέτρα σε επίπεδο οργάνωσης που εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου του Ομίλου είναι ο διαχωρισμός των καθηκόντων. Οι αρμοδιότητες που διαχωρίζονται είναι: η εγκριτική (όρια, υπερβάσεις ορίου, ειδικές συναλλαγές), η συναλλακτική, η διοικητική (διοικητικές πληροφορίες, εκκαθάριση, επιβεβαιωτικοί έλεγχοι, έλεγχοι έγκρισης συναλλαγών, έλεγχοι τεκμηρίωσης συναλλαγών, τήρηση αρχείου, φύλαξη) και η ελεγκτική (συμφωνίες, παρακολούθηση ορίων, έγκριση υπέρβασης ορίων, διαχείριση κινδύνων, έλεγχοι συμμόρφωσης, απογραφές).

Πληροφόρηση και Επικοινωνία: Οι πληροφορίες πρέπει να εντοπίζονται, να συλλέγονται και να μεταφέρονται σε μορφή και χρόνο τέτοιο ώστε να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να ασκούν τα καθήκοντά τους. Ο Όμιλος έχει δημιουργήσει αποτελεσματικά κανάλια επικοινωνίας προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες μεταφέρονται προς όλες τις κατευθύνσεις μέσα στους κόλπους του οργανισμού. Υπάρχουν επίσης οι σχετικοί μηχανισμοί για να λαμβάνουν την κατάλληλη εξωτερική πληροφόρηση καθώς και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τρίτα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εποπτικών αρχών, των μετόχων και των πελατών.

Παρακολούθηση και έλεγχος: Ο Όμιλος έχει θεσπίσει μηχανισμούς για το συνεχή έλεγχο των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της συνήθους πορείας των εργασιών. Αυτοί περιλαμβάνουν τακτικές διαχειριστικές και εποπτικές δραστηριότητες καθώς και άλλες ενέργειες που διενεργεί το προσωπικό κατά την άσκηση των καθηκόντων του, οι οποίες αξιολογούν την απόδοση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Γίνονται επίσης ανεξάρτητες αξιολογήσεις του συστήματος εσωτερικού ελέγχου από την Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητα των οποίων εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από την αξιολόγηση των κινδύνων και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών ελέγχου. Τυχόν ελλείψεις του συστήματος εσωτερικού ελέγχου επισημαίνονται μέσω της ιεραρχίας και τα σοβαρά θέματα

αναφέρονται στη Διοίκηση, την Επιτροπή Ελέγχου και το Δ.Σ. Κάθε τρία χρόνια η αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε ενοποιημένη και ατομική βάση αξιολογείται ανεξάρτητα από ελεγκτική εταιρεία, διαφορετική από αυτήν που έχει αναλάβει το ρόλο του Ορκωτού Ελεγκτή των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, όπως ορίζεται στην Πράξη Διοικητή της ΤτΕ 2577/2006. Η αναφορά αξιολόγησης υποβάλλεται για περαιτέρω αξιολόγηση στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας και προς γνώση του Δ.Σ., και στη συνέχεια υποβάλλεται στην ΤτΕ.

3.15.4.2 Κανονιστική Συμμόρφωση

Η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου έχει συσταθεί με την έγκριση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου ως μόνιμη και ανεξάρτητη μονάδα, η οποία έχει διπλή γραμμή αναφοράς στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Κανονιστική Συμμόρφωση προάγει εντός της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου μια εταιρική κουλτούρα η οποία ενθαρρύνει την ακεραιότητα μέσα από τη δεοντολογική συμπεριφορά και τη δέσμευση για συμμόρφωση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο καθώς και με τα διεθνή πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης.

Η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου έχει την εποπτεία της συνολικής λειτουργίας της κανονιστικής συμμόρφωσης του Ομίλου. Στο πλαίσιο αυτό, εποπτεύει, παρακολουθεί, συντονίζει και αξιολογεί τις δραστηριότητες των Διευθύνσεων/Μονάδων Κανονιστικής Συμμόρφωσης των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα του Ομίλου.

Η κύρια αρμοδιότητα της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου είναι η διασφάλιση επαρκούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το σύνολο των ηθικών αξιών όπως αυτές ορίζονται στον «Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας» του Ομίλου, καθώς με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ειδικότερα, η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου είναι υπεύθυνη να:

- συμβουλεύει το Δ.Σ. και τη Διοίκηση σχετικά με τη συμμόρφωση της Τράπεζας για το ισχύον νομικό, ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο και να διασφαλίζει τη διαρκή ενημέρωσή τους για τις εξελίξεις,
- εκδίδει πολιτικές, διαδικασίες και άλλα έγγραφα με σκοπό την παροχή καθοδήγησης στο προσωπικό σχετικά με την κατάλληλη εφαρμογή των νόμων, κανόνων και προτύπων,
- υποστηρίζει τις επιχειρηματικές μονάδες στην ανάπτυξη και την εφαρμογή ρυθμιστικών πολιτικών και διαδικασιών,
- εξετάζει πελάτες, προϊόντα και υπηρεσίες υψηλού κινδύνου και να συμβουλεύει για τους πιθανούς κινδύνους συμμόρφωσης και τη διαχείρισή τους,
- διασφαλίζει ότι το προσωπικό είναι επαρκώς εκπαιδευμένο και ενημερώνεται συνεχώς σε θέματα συμμόρφωσης μέσω του σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων και της παροχής οδηγιών για την εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων στην πράξη,
- αναπτύσσει ένα ισχυρό πλαίσιο αξιολόγησης του κινδύνου συμμόρφωσης και να υποστηρίζει τις επιχειρηματικές μονάδες ώστε να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους συμμόρφωσης,
- παρακολουθεί και να ελέγχει αν το προσωπικό εφαρμόζει αποτελεσματικά τις εσωτερικές διαδικασίες που αποσκοπούν στην επίτευξη συμμόρφωσης με τις κανονιστικές διατάξεις. Παράλληλα, να κάνει αναφορές σχετικά με ενδεχόμενες παραβιάσεις και απαιτούμενες βελτιώσεις και να παρακολουθεί την εφαρμογή τους,
- εξετάζει τους λογαριασμούς του προσωπικού με σκοπό την παρακολούθηση της συμμόρφωσής του με τις εσωτερικές πολιτικές, τις διαδικασίες και τον κώδικα δεοντολογίας και τον εντοπισμό ενδείξεων απάτης,
- παρακολουθεί την έγκαιρη υποβολή των εκθέσεων στις αρμόδιες αρχές και να αναφέρει στην Επιτροπή Ελέγχου τυχόν καθυστερήσεις και πρόστιμα από παραβιάσεις των κανονισμών,
- εκπληρώνει τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο και να συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές και τους εξωτερικούς φορείς.

Το πεδίο των δραστηριοτήτων της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου καλύπτει τους ακόλουθους βασικούς τομείς:

- το οικονομικό έγκλημα, συμπεριλαμβανομένων των νόμων και των κανονισμών για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της

χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει την παροχή έγκαιρων και ορθών απαντήσεων στα αιτήματα των εποπτικών και δικαστικών αρχών για την άρση του τραπεζικού απορρήτου ή τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τη συνεργασία μαζί τους προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο τους. Το Δ.Σ. διορίζει το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος για το ξέπλυμα χρήματος καθώς και τον/την αναπληρωτή του,

- τη νομοθεσία για την ακεραιότητα της χρηματοπιστωτικής αγοράς, όσον αφορά την παροχή επενδυτικών προϊόντων και υπηρεσιών σε Πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των νόμων και των κανονισμών σχετικά με τη χειραγώγηση της αγοράς, της κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών και τον αθέμιτο ανταγωνισμό,
- τους επιχειρηματικούς και εσωτερικούς κανόνες συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών διατάξεων περί σύγκρουσης συμφερόντων, του εσωτερικού κώδικα δεοντολογίας και της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς,
- τους νόμους και τους κανονισμούς για την προστασία των καταναλωτών (συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της Τράπεζας με το θεσμικό πλαίσιο για τους αδρανείς λογαριασμούς, τον Κώδικα Δεοντολογίας δανείων, τη νομοθεσία περί υπηρεσιών πληρωμών και το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων),
- οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο το οποίο σύμφωνα με νόμο ή κανονιστική διάταξη εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Επικεφαλής του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου είναι κος Σπύρος Γκούμας, του οποίου το βιογραφικό παρατίθεται στην ενότητα 3.15.2 «Διοικητικά, διαχειριστικά, εποπτικά όργανα και ανώτερα διοικητικά στελέχη».

3.15.5 Δηλώσεις μελών διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων καθώς και ανώτερων διοικητικών στελεχών

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων καθώς και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας δήλωσαν τα ακόλουθα:

1. Εκτός από τις δραστηριότητές τους που συνδέονται με την ιδιότητά τους και τη θέση τους στην Τράπεζα, και όσων συνδέονται με την ιδιότητα του εταίρου και με συμμετοχές σε διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα και αναφέρονται παρακάτω στο σημείο 3 της παρούσας ενότητας, δεν ασκούν άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες που να είναι σημαντικές για την Τράπεζα.
2. Δεν υφίστανται οικογενειακοί δεσμοί μεταξύ των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων της Τράπεζας ή των ανώτερων διευθυντικών στελεχών της με εξαίρεση τους κκ. Χάρη Κοκολογιάννη και Απόστολο Καζάκο, οι οποίοι είναι κουμπάροι.
3. Δεν διατελούν σήμερα μέλη διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, ούτε είναι εταίροι σε άλλη εταιρεία ή νομικό πρόσωπο, εξαιρουμένων των θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας και την ιδιότητα που κατέχουν σήμερα σε αυτές, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:
 - Ο κ. Γεώργιος Ζανιάς είναι σήμερα μέλος δ.σ. στο Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών.
 - Ο κ. Γεώργιος Χρυσικός είναι εκτελεστικός πρόεδρος και μέτοχος με ποσοστό 70% στην εταιρεία Grivalia Management Company A.E. (από 18.03.2019), μέτοχος με ποσοστό 100% στην εταιρεία Costam Limited (από 02.07.2018), εκτελεστικό μέλος δ.σ. στις εταιρείες Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (από 18.06.2007), Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε. (από 09.01.2014), Grivalia New Europe S.A. (από 10.07.2015), Seferco Development S.A. (από 31.07.2008) και Eliade Tower S.A. (από 14.01.2009). Επίσης, συμμετέχει ως μέλος στο Supervisory Board της εταιρείας Reco Real Property A.D. (από 29.06.2012) και ως μη εκτελεστικό μέλος στο δ.σ. των εταιρειών Μυτιληναίος Α.Ε. (από 18.09.2017) και Grivalia Hospitality S.A. (από 26.06.2015).
 - Ο κ. Σταύρος Ιωάννου είναι μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (από 02.05.2017).

- Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης είναι από 04.08.2016 έως σήμερα αντιπρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (στην οποία από 26.09.2014 συμμετείχε στο δ.σ. της ως μη εκτελεστικό μέλος). Επίσης, από τις 04.08.2016 είναι αντιπρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. των εταιρειών Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων και Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρία Ασφαλίσεων Ζωής, ενώ προηγουμένως από την 27.03.2015 συμμετείχε στα δ.σ. των εν λόγω εταιρειών ως μη εκτελεστικό μέλος. Τέλος ο κ. Καλαντώνης είναι από 01.02.2019 έως σήμερα πρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος στο δ.σ. της ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε. Μεσιτείας Ασφαλίσεων (στην οποία από 27.03.2015 έως 23.05.2017 συμμετείχε ως μη εκτελεστικό μέλος και από 24.05.2017 έως 31.01.2019 ως αντιπρόεδρος μη εκτελεστικό μέλος).
- Ο κ. Κωνσταντίνος Βασιλείου είναι εταίρος στις εταιρείες Kultia A.E. (ποσοστό 49%) και Αφοί Καράμπελα Α.Ε.Β.Ε. (ποσοστό <3,5%) και από τις 16.02.2015 έως σήμερα συμμετέχει ως μη εκτελεστικό μέλος στο δ.σ. της Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. Συμμετοχών Εκκαθάρισης Διακανονισμού και Καταχώρισης (Ε.Χ.Α.Ε.).
- Ο κ. Νικόλαος Μπέρτσος είναι πρόεδρος, μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην εταιρεία Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (από 11/2013) και μέλος της επενδυτικής επιτροπής της εν λόγω εταιρείας (από το 2008). Επίσης, είναι μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην Retail Development S.A (από 09/2010) και μέλος του εποπτικού συμβουλίου στην Reco Real Property A.D. (από 05/2010).
- Ο κ. Richard Boucher είναι μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στις εταιρείες CRH Plc (από 04/2018) και Kennedy-Wilson Holdings, Inc. (από 11/2018) και εκτελεστικό μέλος δ.σ. (executive director από τον 03/2018) στην εταιρεία Nkana Kitwe Risakake Company Limited, η οποία ελέγχεται από τον ίδιο.
- Ο κ. Rajeen Kakar είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. και μέλος σε επιτροπές του δ.σ. (Executive Committee, Risk Committee και Audit Committee) της Gulf International Bank στο Μπαχρέιν (από 8/2018), και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. της Gulf International Bank στο Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας (από 3/2019). Επίσης, είναι μέλος του Global Advisory Board του Πανεπιστημίου του Σικάγο – Booth School of Business ΗΠΑ (από το 2009) και μέλος του Industry Advisory Board του SP Jain School Global Management ΗΑΕ (από το 2011).
- Ο κ. Bradley Paul Martin είναι σήμερα αντιπρόεδρος Στρατηγικών Επενδύσεων της Fairfax Financial Holdings Limited (από το 2012) και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στις εταιρείες Resolute Forest Products Ltd (από το 2012), Blue Ant Media Inc (από 2/2016) και AGT food and Ingredients Inc (από το 2018).
- Ο κ. Jawaid Mirza είναι σήμερα μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στην AGT Food and ingredients και μη εκτελεστικό – ανεξάρτητο μέλος δ.σ. (non-executive independent director) στην Commercial International Bank, στην Grobank (πρώην South African Bank of Athens Limited) καθώς και στην Atlas Mara Ltd.
- Ο κ. George Myhal είναι σήμερα μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στις εταιρείες Brookfield Annuity Corporation και Trisura Group Limited, ενώ ελέγχει τη νομική οντότητα Windermere Investment Corporation.
- Ο κ. Κωνσταντίνος Βουσβούνης είναι από 19.06.2014 έως σήμερα μέλος δ.σ. στη Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε.
- Ο κ. Μιχάλης Λούης είναι μέλος στο δ.σ. της εταιρείας Cyprus Seeds (από 10/2018).
- Ο κ. Αναστάσιος Πανούσης είναι μέτοχος με ποσοστό 50% στην Αχιλλεύς III Ενεργειακή Ε.Π.Ε. (από το 2013), μέτοχος κατά 100% της Leomar Properties Μονοπρόσωπη ΙΚΕ (από 08.09.2018) καθώς και μη εκτελεστικό μέλος στο δ.σ. της Τειρεσίας Α.Ε. (από 11.06.2018).
- Ο κ. Γεώργιος Ορφανίδης είναι πρόεδρος στο κοινωφελές ίδρυμα «Μορφωτικό Ίδρυμα Ηθικής και Κοινωνικής Διαπαιδαγώγησης».
- Η κα Δέσποινα Ανδρεάδου είναι μέτοχος (100%) και διαχειριστής της εταιρείας Hoban Ventures Ltd (από 7/2013).
- Ο κ. Σπυρίδων Γκούμας είναι μέλος του δ.σ. της Ελληνικός Χρηματοοικονομικός Μεσολαβητής-

4. Δεν διατέλεσαν μέλη διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων ή εταίροι σε άλλη εταιρεία ή νομικό πρόσωπο, εξαιρουμένων των θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας, σε οποιαδήποτε στιγμή των πέντε τελευταίων ετών, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

- Ο κ. Γεώργιος Ζανιάς έχει διατελέσει αντιπρόεδρος δ.σ. στην ETBA Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙΠΕ) Α.Ε. (από 10/2018 έως 03/2019), πρόεδρος δ.σ. της Πειραιώς Real Estate Α.Ε. (από 11/2017 έως 03/2019), πρόεδρος δ.σ. της PICAR Α.Ε. (από 02/2017 έως 03/2019), μέλος δ.σ. στην Chirita Α.Ε. (από 06/2015 έως 03/2019). Από το 2012 έως το 2015 έχει διατελέσει πρόεδρος δ.σ. της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας και της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, καθώς και μέλος δ.σ. της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου και του Ιδρύματος Κώστα και Ελένης Ουράνη. Επίσης υπήρξε μέλος δ.σ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής Ιστορίας (2013-2015). Τέλος, από το 2012 έως το 2015 ο κ. Ζανιάς ήταν μέλος του Institute International d' Etudes Bancaires και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Hellenic Observatory of London School of Economics.
- Ο κ. Γεώργιος Χρυσικός υπήρξε μέλος δ.σ. των εταιρειών Praktiker Hellas Εμπορική Α.Ε. (05.06.2014-25.04.2019) και Lamda Helix Α.Ε. (20.05.2013-9/2017), Γενικός Γραμματέας δ.σ. στο Ελληνοβρετανικό Εμπορικό Επιμελητήριο (30.04.2014-6/2017) και εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην εταιρεία Pearl Island Holding Limited (CY) (09.03.2017-15.05.2018). Τέλος, κατά την περίοδο 09.03.2017-25.10.2017 υπήρξε εκτελεστικό μέλος δ.σ. των εταιρειών Don Bernardo Hotel S.A., Don Bernardo Residences S.A., Pearl Island Airport S.A., Pearl Island Limited S.A., Pearl Island Utility S.A. και Zoniro Panama S.A.
- Ο κ. Φωκίων Καραβίας διετέλεσε μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. της Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. Συμμετοχών Εκκαθάρισης Διακανονισμού και Καταχώρισης (Ε.Χ.Α.Ε.) κατά το διάστημα 23.09.2013-13.02.2015.
- Ο κ. Σταύρος Ιωάννου διετέλεσε αντιπρόεδρος δ.σ. στην Κάρντλινκ Α.Ε. (27.02.2013-23.01.2015).
- Ο κ. Richard Boucher διετέλεσε εκτελεστικό μέλος δ.σ. (executive director) στην Bank of Ireland (10/2006-10/2017) και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στην εταιρεία Atlas Mara Limited (από 10/2017 έως 10/05/2019).
- Ο κ. Raejev Kakar υπήρξε ιδρυτής, managing director και διευθύνων σύμβουλος της Dunia Finance LLC στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (2006-2018), πρόεδρος του δ.σ. και μέλος σε επιτροπές του δ.σ. (risk committee, board remuneration, nomination committee, audit committee) της Fullerton Securities & Wealth Advisors στην Ινδία (2008-2017). Επίσης, διετέλεσε εκτελεστικός αντιπρόεδρος (EVP) και παγκόσμιος διευθύνων σύμβουλος της καταναλωτικής τραπεζικής (Global Consumer Bank CEO) και εκτελεστικός αντιπρόεδρος (EVP) και περιφερειακός διευθύνων σύμβουλος (Regional CEO) για την περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής (CEEMEA) της Fullerton Financial Holdings στη Σιγκαπούρη (2006-2017) καθώς και ιδρυτικό μέλος της Παγκόσμιας Διοικητικής Επιτροπής (Global Co-founder & Global Fullerton Management Board Member) στην εν λόγω εταιρεία. Επιπρόσθετα υπήρξε μέλος στο δ.σ. και στις επιτροπές του δ.σ. Risk και Audit στην Fullerton India Credit Corporation (2009-2017). Τέλος, από το 2012-2016 διετέλεσε μέλος του Global Advisory Board του Association of External Search Consultants των ΗΠΑ.
- Ο κ. Bradley Paul Martin διετέλεσε πρόεδρος της εταιρείας Ridley Inc (2008-6/2015). Επίσης, υπήρξε μέλος δ.σ. (director) στις εταιρείες Hub International Inc (2013-10/2014), Blue Ant Media Inc (2010-6/2014) και Cunningham Lindsey Group Limited (2007-6/2014) και μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στην Bank of Ireland (2013-2017).
- Ο κ. George Myhal υπήρξε μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. (non-executive director) στις εταιρείες Brookfield Annuity Holdings Inc, Riskcorp Inc και Partners Limited, καθώς και εκτελεστικό μέλος

δ.σ. (executive director) στις εταιρείες Partners Value Investments LP, Partners Value Investments Inc, Partners Value Split Corp, Partners Value Investments LP Group, Global Champions Split Corporation και Global Resource Champions Split Corporation.

- Η κα Αικατερίνη Μπερίτση υπήρξε μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. ως εκπρόσωπος του ΤΧΣ στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. για το χρονικό διάστημα 6/2012-11/2017.
 - Ο κ. Κωνσταντίνος Βουσβούνης διετέλεσε μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. στην εταιρεία Π.Γ. Νίκας Α.Β.Ε.Ε. (από 04.11.2011 έως 18.01.2017) και μέλος δ.σ. στην εταιρεία Chipita Α.Β.Ε.Ε. (από 24.09.2013 έως 07.05.2015).
 - Ο κ. Απόστολος Καζάκος υπήρξε μέλος στο δ.σ. της Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (29.05.2015-16.10.2017).
 - Ο κ. Φίλιππος Καραμανώλης υπήρξε μέλος δ.σ. στο Council of Banking Employers in Romania (2016-2018), στο Serbia Bank Association (2010-2016), μέλος του Board of Trustees του International School of Belgrade (2013-2016) και πρόεδρος στο Σύνδεσμο Ελληνικών Επιχειρήσεων Σερβίας (2010-2015).
 - Ο κ. Σπυρίδων Γκούμας διετέλεσε επικεφαλής compliance της Dunia Finance (5/2011-8/2015).
5. Δεν έχει υπάρξει οποιαδήποτε καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου εναντίον τους για τέλεση δόλιας πράξης κατά τα πέντε τελευταία έτη.
6. Δεν συμμετείχαν σε οποιαδήποτε διαδικασία πτώχευσης, αναγκαστικής διαχείρισης ή εκκαθάρισης κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών.
7. Δεν έχουν γίνει αποδέκτες οποιασδήποτε δημόσιας επίσημης κριτικής ή/και κύρωσης εκ μέρους των καταστατικών ή ρυθμιστικών αρχών (συμπεριλαμβανομένων τυχόν επαγγελματικών οργανώσεων στις οποίες μετέχουν), και δεν έχουν παρεμποδιστεί από δικαστήριο να ενεργούν με την ιδιότητα του μέλους διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου ενός εκδότη ή να παρέμβουν στην διαχείριση ή στο χειρισμό των υποθέσεων ενός εκδότη κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών με τις κατωτέρω εξαιρέσεις:
- Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την απόφαση 50/800/13.11.2017, αποφάσισε ότι το διοικητικό συμβούλιο της Proton Bank καθώς επίσης και ο επίτροπος που είχε τοποθετηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΦΕΚ Β'1850/19.8.2011), παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του νόμου 3340/2005, όπως εξειδικεύονται από τις παρ. 2γ) και παρ. 3δ) του ίδιου άρθρου, και επέβαλε στην κα. Μπερίτση πρόστιμο €10.000 υπό την ιδιότητά της ως μη εκτελεστικό μέλος δ.σ. της Proton Bank κατά την περίοδο 8/2011-10/2011. Πρόστιμα επεβλήθησαν επίσης σε όλα τα μέλη του δ.σ. της συγκεκριμένης περιόδου καθώς και στον επίτροπο. Η κα. Μπερίτση έχει καταθέσει προσφυγή κατά της σχετικής απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στο Διοικητικό Εφετείο.
 - Η κεντρική τράπεζα της Σερβίας (National Bank of Serbia) δυνάμει των από 24.04.2019 αποφάσεων της με αριθμούς 3589 (Απόφαση για Οδηγίες και Μέτρα (Decision on Orders and Measures G.)) και 3590 (Απόφαση περί επιβολής Προστίμου (Decision on imposing a Fine G.)) αποφάσισε ότι η Eurobank A.D. Belgrade, το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής και ορισμένα μέλη του Εκτελεστικού της Συμβουλίου (Executive Board) οφείλουν να προβούν σε ενέργειες σύμφωνα με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις τους (που απορρέουν μεταξύ άλλων από το άρθ. 73 παρ. 1 στοιχείο 18 του (σερβικού) νόμου περί Τραπεζών και του στοιχείου 9 παρ. 1 και 2 της Απόφασης σχετικά με την Διαχείριση Κινδύνων από τις Τράπεζες) και τα αποδεκτά πρότυπα βέλτιστων πρακτικών και επέβαλε στην άνω Τράπεζα (Eurobank A.D. Belgrade), σε όλα τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου και σε ορισμένα μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου αυτής, μεταξύ των οποίων και στους κυρίους Σταύρο Ιωάννου, Μιχάλη Λούη και Μιχαήλ Βλασταράκη, υπό την ιδιότητά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, πρόστιμο, για τους λόγους που αναφέρονται στις ως άνω αποφάσεις.
8. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το αξίωμα τους δεν δημιουργούν στο πρόσωπό τους οποιαδήποτε υφιστάμενη ή δυνητική σύγκρουση με ιδιωτικά τους συμφέροντα ή άλλες υποχρεώσεις τους.

9. Η τοποθέτηση στο αξίωμά τους δεν είναι αποτέλεσμα οποιασδήποτε ρύθμισης ή συμφωνίας μετόχων της Τράπεζας ή συμφωνίας μεταξύ της Τράπεζας και πελατών της, προμηθευτών της ή άλλων προσώπων, με εξαίρεση την τοποθέτησή της κας Αικατερίνης Μπερίτση ως μη εκτελεστικού μέλου Δ.Σ., η οποία έγινε κατόπιν σχετικής πρότασης του ΤΧΣ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3864/2010.

10. Δεν υφίσταται στο πρόσωπό τους οποιοσδήποτε συμβατικός περιορισμός ο οποίος αφορά τη διάθεση, εντός ορισμένης χρονικής περιόδου, των κινητών αξιών της Τράπεζας που κατέχουν.

11. Δεν κατέχουν μετοχές της Τράπεζας με ημερομηνία 10.05.2019, με εξαίρεση τα ακόλουθα:

- Ο κ. Φωκίων Καραβίας κατέχει 7.569 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Σταύρος Ιωάννου κατέχει 1.528 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Γεώργιος Χρυσικός κατέχει 237 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Νικόλαος Μπέρτσος κατέχει 41.272 Μετοχές και 350 παράγωγα του Χ.Α. επί Μετοχών της Τράπεζας.
- Ο κ. Bradley Paul Martin κατέχει 66.500 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Χρήστος Αδάμ κατέχει 577 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Κωνσταντίνος Βουσβούνης κατέχει 698 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Ιάκωβος Γιαννακλής κατέχει 1.756 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Αναστάσιος Πανούσης κατέχει 1.390 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Μιχαήλ Βλασταράκης κατέχει 4.956 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Φίλιππος Καραμανώλης κατέχει συνολικά 32.508 μετοχές της Τράπεζας.
- Ο κ. Ελευθέριος Οικονομίδης κατέχει 147 μετοχές της Τράπεζας.
- Η κα Δέσποινα Ανδρεάδου κατέχει 468 μετοχές της Τράπεζας.

Η επαγγελματική διεύθυνση των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων καθώς και των ανώτερων διοικητικών στελεχών, για τους σκοπούς του παρόντος Εγγράφου, είναι η έδρα της Τράπεζας, Όθωνος 8, Τ.Κ. 10557, Αθήνα.

3.16 Αμοιβές και Οφέλη

Αναλυτικά οι συνολικές αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και των εποπτικών οργάνων καθώς και των ανώτερων διοικητικών στελεχών της Τράπεζας, τόσο από την Τράπεζα όσο και από τις ενοποιούμενες με αυτήν εταιρείες για την χρήση 2018, παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Μεικτές Αποδοχές (€) ⁽¹⁾	Εργοδοτικές Εισφορές (€)	Αμοιβές Δ.Σ. (€) ⁽²⁾	Σύνολο Καθαρών Αμοιβών (€)
Γεώργιος Π. Ζανιάς ⁽³⁾	Πρόεδρος Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος	-	-	-	-
Γεώργιος Κ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.	-	9.032	40.000	26.550
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος	300.901	20.856		157.053
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Group Chief Operating Officer (COO) & Διεθνείς Δραστηριότητες της Τράπεζας	350.960	20.230		183.047
Θεόδωρος Α. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Troubled Assets Group της Τράπεζας	350.190	20.230		163.536
Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου	351.061	20.230		192.637
Νικόλαος Α. Μπέρτσος ⁽⁴⁾	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.	-	-		-
Richard P. Boucher	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		16.446	117.500	59.584
Rajeev Kakar ⁽⁵⁾	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		8.116	49.839	30.223
Bradley Paul L. Martin	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		16.619	131.868	66.193
Jawaid Mirza	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		16.446	117.500	59.584
George E. Myhal	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		9.314	41.250	25.416
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ. - Εκπρόσωπος ΤΧΣ		16.086	87.500	47.098
Χρήστος Ν. Αδάμ	Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου, Group Chief Risk Officer (Group CRO)	325.908	20.230		152.610
Δημοσθένης Ι. Αρχοντίδης	Γενικός Διευθυντής, Global Markets & Wealth Management, Επικεφαλής της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας Ομίλου	299.511	20.230		165.333
Ιάκωβος Δ. Γιαννακλής	Γενικός Διευθυντής Retail Banking της Τράπεζας	238.649	20.230		113.508
Απόστολος Π. Καζάκος	Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου	282.017	20.230		155.983
Χάρης Β. Κοκολογιάννης	Γενικός Διευθυντής Group Finance, Group Chief Financial Officer (Group CFO)	326.958	20.230		163.801

Αναστάσιος Λ. Πανούσης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής	242.049	20.230		134.703
Κωνσταντίνος Α. Βουσβούνης	Senior Advisor Risk Management Ομίλου	287.435	20.230		135.379
Μιχάλης Λ. Λούης	Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας	444.384	14.057		283.367
Δέσποινα Ε. Ανδρεάδου	Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου	239.749	20.230		133.477
Μιχάλης Γ. Βλασταράκης	Γενικός Διευθυντής Marketing & Εταιρικής Επικοινωνίας Ομίλου	278.279	20.230		153.990
Αναστάσιος Χ. Ιωαννίδης	Γενικός Διευθυντής Global Markets & Treasury	275.585	20.856		129.333
Φιλίππος Σ. Καραμανώλης ⁽⁶⁾	Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Operations	130.312	10.670		70.075
Ελευθέριος Ν. Οικονομίδης ⁽⁷⁾	Γενικός Διευθυντής Πίστης Ομίλου (Group Chief Credit Officer)	80.893	8.372		45.847
Γεώργιος Τ. Ορφανίδης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών	239.063	18.796		118.088
Ανδρέας Α. Χασάπης	Γενικός Διευθυντής Commercial Banking	236.802	20.230		112.471
Σπυριδων Χ. Γκούμας	Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου	167.313	20.160		84.615
Νικόλαος Β. Καραμούζης ⁽⁸⁾	Πρόεδρος Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος		18.552	293.000	139.673
Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη ⁽⁹⁾	Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Προϊόντων Retail Banking	196.483	20.138		94.471
Σωτήριος Χ. Συρμακέζης ⁽¹⁰⁾	Γενικός Διευθυντής Group Digital Banking	48.715	3.092		31.408
Αθηνά Α. Δεσύπρη ⁽¹¹⁾	Γενικός Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου	268.725	20.230		148.943
Stephen L. Johnson ⁽¹²⁾	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		9.436	55.377	32.499
Ανδρονίκη Ε. Μπούμη ⁽¹³⁾	Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ., Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου		4.759	21.075	16.107
Lucrezia Reichlin ⁽¹⁴⁾	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.		16.033	83.008	43.432
Σύνολο		5.961.942	561.056	1.037.917	3.670.034

Πηγή: Επεξεργασία οικονομικών στοιχείων από την Τράπεζα.

Σημειώσεις:

- (1) Περιλαμβάνεται το φορολογητέο εισόδημα από τη χρήση εταιρικού αυτοκινήτου.
- (2) Περιλαμβάνονται οι αμοιβές από το συμμετοχή στο Δ.Σ. της Τράπεζας και θυγατρικών της εταιρειών, καθώς και οι αμοιβές από συμμετοχή σε Επιτροπές των Δ.Σ.
- (3) Εξελέγη Μέλος Δ.Σ. στις 29/03/2019, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος μέλους κ. Νικόλαου Καραμούζη.
- (4) Εξελέγη Μέλος Δ.Σ. στις 05/04/2019.
- (5) Εξελέγη Μέλος Δ.Σ. στις 10/07/2018.
- (6) Τοποθετήθηκε ως Γενικός Διευθυντής στις 16/07/2018.
- (7) Τοποθετήθηκε ως Γενικός Διευθυντής στις 27/07/2018.
- (8) Αποχώρησε από την Τράπεζα στις 29/03/2019.
- (9) Αποχώρησε από την Τράπεζα στις 14/12/2018.
- (10) Αποχώρησε από την Τράπεζα στις 19/01/2018.
- (11) Αποχώρησε από την Τράπεζα στις 19/06/2018.
- (12) Ήταν Μέλος του Δ.Σ. μέχρι την 10/07/2018.
- (13) Ήταν Μέλος του Δ.Σ. μέχρι την 10/07/2018.
- (14) Ήταν Μέλος του Δ.Σ. μέχρι την 31/03/2019.

Σημειώνεται ότι η κα. Α. Δεσύπρη λαμβάνει ως αποζημίωση το ποσό των €672,6 χιλ. μικτά (€365,6 χιλ. καθαρά) σταδιακά μέσω μηνιαίας καταβολής μισθών για 3 έτη, σύμφωνα με τους όρους του του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου, στο οποίο και συμμετείχε (Αναγκαστική Άδεια 3 ετών). Από το ανωτέρω ποσό, μέσα στη χρήση του 2018 καταβλήθηκε αποζημίωση ύψους €57,1 χιλ. μικτά (€23,7 χιλ. καθαρά).

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω πρόσωπα δεν καλύπτονται με πρόσθετα ασφαλιστήρια συμβόλαια για παροχές σύνταξης, ζωής και υγείας, πέραν των προβλεπόμενων για τους υπαλλήλους της Τράπεζας. Ειδικότερα τα εκτελεστικά μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας υπάγονται στο ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής και υγείας που παρέχει η Τράπεζα στους εργαζομένους της και βάσει αυτού, η Τράπεζα για το έτος 2018 κατέβαλλε ασφάλιστρα που κυμαίνονται μεταξύ €2.000-€5.000 για τα εν λόγω πρόσωπα. Παράλληλα, τα ανωτέρω πρόσωπα καλύπτονται από το ομαδικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα της Τράπεζας και το οποίο προβλέπει μηνιαίες εργοδοτικές εισφορές που υπολογίζονται με ενιαίο τρόπο για όλους τους εργαζομένους ως εξής: 2% επί μισθού έως €2.432,25 και 8% επί μισθού που υπερβαίνει τα €2.432,25.

Η Διοίκηση της Τράπεζας βεβαιώνει ότι το συνολικό ύψος των ποσών, για το οποίο έχει γίνει πρόβλεψη ή έχει καταλογιστεί για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 στα δεδουλευμένα έξοδά του Ομίλου για συντάξεις, αποζημιώσεις ή παρεμφερή οφέλη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, ανέρχεται στο ποσό των €1.623.722 και ότι η πρόβλεψη αυτή είναι επαρκής, όπως προκύπτει από την από 28.1.2019 ειδική αναλογιστική μελέτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρότυπο 19 των IAS.

Κατά την 31.12.2018 υπήρχε Πολιτική Διακοπής Συνεργασίας (ΠΔΣ) της Τράπεζας με τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθώς και με λοιπά μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών της οργάνων ή με ανώτερα διοικητικά στελέχη της (εκτός του Επικεφαλής του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου), η οποία προβλέπει τη δυνατότητα καταβολής αποζημίωσης σε περίπτωση αποχώρησης από την Τράπεζα με καλούς όρους, εξαιρουμένων των περιπτώσεων παραίτησης ή συνταξιοδότησης ή καταγγελίας από την Τράπεζα για λόγους που αφορούν στην προσωπική συμπεριφορά ή στην υπηρεσιακή απόδοση των ανωτέρω στελεχών, ως ακολούθως:

Έτη Υπηρεσίας στον Όμιλο	Αριθμός Μισθών Αποζημίωσης
< 10 έτη υπηρεσίας	12 μισθοί
≥ 10 – 15 έτη υπηρεσίας	18 μισθοί
> 15 έτη υπηρεσίας	24 μισθοί

Εναλλακτικά, αντί για την ως άνω αποζημίωση, τα ανωτέρω στελέχη έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν είτε μακροχρόνια άδεια μετ' αποδοχών με διάρκεια ίση με τον αριθμό των μηνών που αντιστοιχούν στα χρόνια της προϋπηρεσίας τους, είτε το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου που εφαρμόζεται εκείνη τη στιγμή στην Τράπεζα.

Αναλυτικά τα συνολικά ποσά αποζημίωσης σε περίπτωση αποχώρησης των ανωτέρω στελεχών, εφόσον αποχωρούσαν την 31.12.2018, παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Μεικτό Ποσό Αποζημίωσης (€)
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος	125.275,36
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Group Chief Operating Officer (COO) & Διεθνείς Δραστηριότητες της Τράπεζας	70.247,12
Θεόδωρος Α. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Troubled Assets Group της Τράπεζας	70.247,12
Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής Ομίλου	70.213,38
Χρήστος Ν. Αδάμ	Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου, Group Chief Risk Officer (Group CRO)	96.160,27
Δημοσθένης Ι. Αρχοντίδης	Γενικός Διευθυντής, Global Markets & Wealth Management, Επικεφαλής της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας Ομίλου	126.355,02
Ιάκωβος Δ. Γιαννακλής	Γενικός Διευθυντής Retail Banking της Τράπεζας	191.958,28
Απόστολος Π. Καζάκος	Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου	144.152,15
Χάρης Β. Κοκολογιάννης	Γενικός Διευθυντής Group Finance, Group Chief Financial Officer (Group CFO)	96.160,27
Αναστάσιος Λ. Πανούσης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Λιανικής Τραπεζικής	187.454,68
Δέσποινα Ε. Ανδρεάδου	Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου	188.653,17
Μιχάλης Γ. Βλασταράκης	Γενικός Διευθυντής Marketing & Εταιρικής Επικοινωνίας Ομίλου	148.261,65
Αναστάσιος Χ. Ιωαννίδης	Γενικός Διευθυντής Global Markets & Treasury	152.456,70
Φιλίππος Σ. Καραμανώλης	Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Operations	147.766,84
Ελευθέριος Ν. Οικονομίδης	Γενικός Διευθυντής Πίστης Ομίλου (Group Chief Credit Officer)	249.670,53
Γεώργιος Τ. Ορφανίδης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών	188.940,53
Ανδρέας Α. Χασάπης	Γενικός Διευθυντής Commercial Banking	198.333,55
Σύνολο		2.452.306,62

Πέραν των ανωτέρω αμοιβών, δεν υφίστανται άλλες αμοιβές και οφέλη για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων της Τράπεζας από την Τράπεζα ή/και τις θυγατρικές της εταιρείες.

3.17 Τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου – Εταιρική διακυβέρνηση

3.17.1 Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του άρθρου 152 του νόμου 4548/2018, όπως ισχύει, η Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας πρέπει να περιλαμβάνει, τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία αναφέρει τουλάχιστον τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με:

- τον Κώδικα και τις Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας,
- τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπόλοιπων διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων,
- τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, τις βασικές εξουσίες της και τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας και τον τρόπο άσκησής τους,
- το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και τη διαχείριση κινδύνων σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,
- την πολιτική Διαφοροποίησης των μελών του Δ.Σ.
- τους κατόχους τίτλων που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου και τις ίδιες μετοχές (Οδηγία 2004/25/ΕΚ) και
- αναφορά στον ιστότοπο στον οποίο η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι διαθέσιμη στο κοινό.

Οι λοιπές πληροφορίες που απαιτούνται από την Οδηγία 2004/25/ΕΚ σχετικά με σημαντικές συμμετοχές, αρμοδιότητες για έκδοση νέων μετοχών και περιορισμούς δικαιωμάτων ψήφου παρατίθενται στις σχετικές ενότητες της Έκθεσης Διαχείρισης του Δ.Σ.

3.17.2 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας – Πρακτικές

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης καθώς και τις συμβατικές υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του ΤΧΣ, η Eurobank και οι θυγατρικές της έχουν υιοθετήσει και εφαρμόζουν Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αποτυπώνει τις αρχές και τις πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Ο Κώδικας και οι αντίστοιχες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.eurobank.gr.

Ειδικότερα οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Eurobank και ο Όμιλος διασφαλίζουν ότι:

- η σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου εξασφαλίζουν τη διαφάνεια, αξιοπιστία και συνέπεια κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων,
- για όλους τους Μετόχους υφίσταται ίση μεταχείριση και προστασία των συμφερόντων τους,
- όλοι οι Μέτοχοι λαμβάνουν επαρκή και έγκαιρη ενημέρωση για την πορεία των εργασιών της Τράπεζας και του Ομίλου,
- το Internal Governance Control Manual της Τράπεζας, και οι Κανονισμοί Εσωτερικής Διακυβέρνησης των θυγατρικών καθώς και η οργανωτική διάρθρωση της Τράπεζας και των θυγατρικών της έχουν ως αποτέλεσμα τη σαφή και διακριτή κατανομή ευθυνών και αρμοδιοτήτων, καθώς και τη δημιουργία ισχυρού περιβάλλοντος εσωτερικού ελέγχου και
- αποτρέπονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων.

Τέλος, η Τράπεζα έχει συστήσει εξειδικευμένο Τομέα Group Company Secretariat, με στόχο τη διασφάλιση της διαρκούς βέλτιστης εφαρμογής των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της.

Η Τράπεζα συμμορφώνεται με το ισχύον πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης, το οποίο έχει υιοθετήσει και χρησιμοποιεί, όπως αυτό καθορίζεται από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (κυρίως τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, του Ν. 3016/2002, του Ν. 4449/2017, του Ν. 4261/2014, της προβλεπόμενης από το Ν. 3864/2010 Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας με το ΤΧΣ, της απόφ. ΕΚ 5/204/2000 και της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν), τους κανονισμούς και το Καταστατικό της Τράπεζας καθώς και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης.

3.18 Υπάλληλοι

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Eurobank απασχολούσε 13.162 εργαζομένους σε ενοποιημένη βάση. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των υπαλλήλων του Ομίλου μεταξύ Ελλάδας και Λοιπών Χωρών κατά την 31 Δεκεμβρίου των χρήσεων 2017, και 2018:

Κατανομή προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή		
	31.12.2017	31.12.2018
Ελλάδα	9.418	8.997
Δίκτυο διανομής	3.791	3.513
Κεντρικά γραφεία	5.627	5.484
Λοιπές Χώρες	4.097	4.165
Δίκτυο διανομής	2.289	2.282
Κεντρικά γραφεία	1.808	1.883
Σύνολο	13.515	13.162
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.021	-
Δίκτυο διανομής	1.168	-
Κεντρικά γραφεία	853	-
Σύνολο	15.536	13.162

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Οι Λοιπές Χώρες όπου ο Όμιλος απασχολεί προσωπικό είναι οι: Ρουμανία Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρος, και Λουξεμβούργο. Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Ομίλου για την χρήση 2017 περιλαμβάνουν την Ρουμανία οι δραστηριότητες της οποίας ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενες προς πώληση.

Ο αριθμός προσωπικού του Ομίλου Eurobank ανά επιχειρηματικό τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου των χρήσεων 2017 και 2018:

Κατανομή προσωπικού ανά τομέα δραστηριότητας		
	31.12.2017	31.12.2018
Τραπεζική Ιδιωτών Πελατών	5.647	5.326
Τραπεζική Επιχειρήσεων	689	688
Διαχείριση Επενδύσεων	231	215
Επενδυτική Τραπεζική & Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	92	91
Λοιπά	2.759	2.677
Διεθνείς Δραστηριότητες	4.097	4.165
Σύνολο	13.515	13.162
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.021	-
Σύνολο	15.536	13.162

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Σημειώνεται ότι το προσωπικό της Grivalia θα παραιτηθεί την ημέρα ολοκλήρωσης της Συγχώνευσης ή την προηγούμενη ημέρα οπότε και δεν θα μεταφερθεί μέσω της Συγχώνευσης στην Τράπεζα.

Ο Όμιλος επενδύει στη συνεχή εκπαίδευση των ανθρώπων του και ενισχύει διαρκώς κάθε προσπάθεια προσανατολισμού τους σε τομείς όπου μπορούν να αναπτυχθούν τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, έχει αναπτυχθεί ένα σύγχρονο πλαίσιο μάθησης μέσω του οποίου παρέχονται εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων ανάλογα με τη θέση εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη ηγετικών και διοικητικών ικανοτήτων με προγράμματα που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με καταξιωμένους εκπαιδευτικούς φορείς (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεθνές Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ALBA, κ.α). Παράλληλα, με στόχο την εμπέδωση στη γνώση του αντικειμένου εργασίας, η Eurobank επενδύει και σε εκπαιδευτικά προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση επίσημης πιστοποίησης (π.χ. ΤτΕ) και άλλων επαγγελματικών πιστοποιήσεων (ACCA, CIA, CFA, κ.α.).

Η διαδικασία επιλογής προσωπικού του Ομίλου Eurobank, είτε αφορά εξωτερικούς είτε εσωτερικούς υποψηφίους, εστιάζει στην αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση. Βασίζεται σε προκαθορισμένα κριτήρια, πλήρως εναρμονισμένα με τις αξίες και το όραμα της Eurobank και τις πιο

σύγχρονες μεθοδολογίες αξιολόγησης, οι οποίες εφαρμόζονται από την Τράπεζα και όλες τις θυγατρικές εταιρείες στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο Όμιλος αποδίδει σημαντική έμφαση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του και έτσι εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο επαγγελματικής ανάπτυξης που απευθύνεται στο σύνολο του προσωπικού με διακριτά προγράμματα και εφαρμογές για όλα τα ιεραρχικά επίπεδα και στόχο τη διαρκή ενίσχυση της οργανωτικής απόδοσης μέσω της στοχευμένης ανάπτυξης των ατομικών δυνατοτήτων.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική Αποδοχών, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εταιρικής διακυβέρνησής της και είναι σύμφωνη προς τη συνολική πολιτική λειτουργίας της, την επιχειρηματική στρατηγική της, τους στόχους καθώς και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά της και τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας για τους μετόχους της και περιλαμβάνει μέτρα για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

Επίσης, η Πολιτική Αποδοχών προάγει την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και συνάδει με τους στόχους της επιχειρησιακής στρατηγικής και της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, την εταιρική κουλτούρα, τις αξίες, τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων καθώς και δεν θα πρέπει να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικών κινδύνων εκ μέρους της Τράπεζας.

Κατά συνέπεια, τα πρότυπα λειτουργίας και οι μηχανισμοί που έχουν υιοθετηθεί, διασφαλίζουν ότι τα επίπεδα αποδοχών συνδέονται άμεσα με τα επιδιωκόμενα επιχειρηματικά αποτελέσματα και τις επιθυμητές συμπεριφορές.

Η Πολιτική Αποδοχών έχει υιοθετηθεί και εφαρμόζεται σύμφωνα και με τον Ν. 4261/2014 όπως είναι σε ισχύ, ο οποίος ενσωματώνει την Οδηγία 2013/36/ΕΕ, την Πράξη Διοικητή 2650/2012, τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ σχετικά με τις ορθές Πολιτικές Αποδοχών δυνάμει του Άρθρου 74(3) και του Άρθρου 75(2) της Οδηγίας 2013/36/ΕΥ και τις δημοσιοποιήσεις δυνάμει του Άρθρου 450 του Κανονισμού (ΕΥ) αριθμ. 575/2013 και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών όσον αφορά στην πώληση και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής (ΕΒΑ/GL/2016/06).

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει ένα ανταγωνιστικό πλαίσιο αποδοχών και παροχών για τους εργαζομένους του με σκοπό την προσέλκυση, απασχόληση και διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού του. Οι βασικές του αρχές είναι:

- Να διασφαλίζεται ότι οι αποδοχές είναι επαρκείς για τη διακράτηση και προσέλκυση στελεχών με την κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρία,
- Να διασφαλίζεται η εσωτερική ισορροπία μεταξύ όλων των μονάδων του Ομίλου,
- Να αποφεύγεται η ανάληψη υπερβολικών κινδύνων και
- Να διασφαλίζεται η σύνδεση των αποδοχών με την αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων επιτυγχανόμενων επιδόσεων.

Ο Όμιλος στην Ελλάδα προσφέρει μια σειρά παροχών για τον εργαζόμενο και την οικογένειά του. Πρόκειται για ασφαλιστικά προγράμματα που καλύπτουν τους τομείς της υγείας, ζωής και σύνταξης, καθώς και για προγράμματα που στοχεύουν στην περαιτέρω ενίσχυση της οικογένειας του εργαζομένου μέσω ειδικών παροχών/επιδομάτων.

Ο κύριος συνταξιοδοτικός φορέας για τους εργαζομένους της Eurobank είναι ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και ο επικουρικός φορέας, που καλύπτει το 80% περίπου των εργαζομένων της είναι το ΕΤΕΑΕΠ. Το υπόλοιπο 20% των εργαζομένων καλύπτονται επικουρικά κυρίως από το ΤΑΠΙΛΤΑΤ. Το ταμείο κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτει τους εργαζομένους της Eurobank για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι το ΤΑΥΤΕΚΩ (Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας).

Στην Eurobank στην Ελλάδα, δραστηριοποιούνται έξι (6) πρωτοβάθμια συνδικαλιστικά σωματεία εργαζομένων, ως αποτέλεσμα των συγχωνεύσεων με τις Τράπεζες Αθηνών, Κρήτης, Εργασίας, Νέο ΤΤ και Νέα Proton Bank. Η Τράπεζα σέβεται το συνταγματικό δικαίωμα κάθε εργαζομένου, για συμμετοχή σε συλλόγους εργαζομένων. Το αντιπροσωπευτικό σωματείο είναι το «Σωματείο Union Eurobank» με το οποίο συζητούνται και συνυπογράφονται οι εκάστοτε Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις.

Η πλειοψηφία του προσωπικού είναι μέλη σε κάποιο από τα παραπάνω συνδικαλιστικά σωματεία. Κάθε ένα από τα εν λόγω σωματεία υπάγεται στην Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδος (ΟΤΟΕ), τη

μεγαλύτερη κλαδική συνδικαλιστική οργάνωση στον τραπεζικό χώρο, η οποία με τη σειρά της είναι μέλος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ). Συνήθως, οι κλαδικές συλλογικές διαπραγματεύσεις πραγματοποιούνται μεταξύ των εκπροσώπων των ελληνικών τραπεζών και της ΟΤΟΕ και στη συνέχεια υλοποιούνται από την κάθε τράπεζα, συμπεριλαμβανομένης της Eurobank. Στις 16 Μαρτίου 2016 υπεγράφη νέα τριετής κλαδική συλλογική σύμβαση με την ΟΤΟΕ. Στις 26 Μαρτίου 2019 υπεγράφη νέα τριετής κλαδική συλλογική σύμβαση με την ΟΤΟΕ.

Ο αρχικός Εσωτερικός Κανονισμός Εργασίας θεσπίστηκε στις 12.09.2000 με Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση στην οποία αντισυμβαλλόμενοι ήταν η Eurobank και το «Σωματείο Union Eurobank». Στις 6 Απριλίου 2015, θεσπίστηκε νέος Εσωτερικός Κανονισμός Εργασίας, με Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση μεταξύ της Eurobank και του «Σωματείου Union Eurobank». Στον Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας υπάγεται όλο το προσωπικό της Eurobank, εκτός από τους ακόλουθους:

- i. Τα μέλη του Δ.Σ. που παρέχουν σ' αυτήν υπηρεσίες με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή άλλη διαρκή σχέση, τους Γενικούς Διευθυντές, τους Αναπληρωτές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές και/ή άλλα Διευθυντικά στελέχη ίδιου επιπέδου ανεξαρτήτως τίτλου, τους ιατρούς και το λοιπό νοσηλευτικό προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή οποιαδήποτε άλλη.
- ii. Τον νομικό σύμβουλο και τους δικηγόρους της Τράπεζας.
- iii. Τους μισθωτούς πάσης φύσεως με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.
- iv. Τους νεοπροσληφθέντες μισθωτούς με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη συμπλήρωση της προβλεπόμενης από τον Οργανισμό δοκιμαστικής υπηρεσίας.
- v. Τους Αλλοδαπούς, δηλαδή εκείνους που προσλήφθηκαν εκτός Ελλάδας από την Τράπεζα και υπηρετούν σε υπηρεσίες ή υποκαταστήματα αυτής στην Ελλάδα.
- vi. Τους συμβούλους, ειδικούς συνεργάτες και άλλους επαγγελματίες, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, είτε με μηνιαία αμοιβή, είτε με άλλο τρόπο αμοιβής, ανεξάρτητα από τη φύση της σχέσης τους με την Τράπεζα.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Εργασίας της Eurobank ρυθμίζει μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

- Τα καθήκοντα των εργαζομένων και τις υποχρεώσεις της Eurobank,
- Τις τακτικές αποδοχές του προσωπικού που αποτελούνται από έναν ενιαίο μισθό (συνολικός συμβατικός μισθός) ο οποίος συμφωνείται μεταξύ του υπαλλήλου και της Eurobank και καλύπτει τις εκάστοτε νόμιμες αποδοχές,
- Τη διαδικασία προσλήψεων,
- Την αξιολόγηση των εργαζομένων,
- Τις ώρες εργασίας,
- Τις μεταθέσεις
- Το Υπηρεσιακό Πειθαρχικό Συμβούλιο και τη λειτουργία του και
- Τη λύση της εργασιακής σχέσης.

Λογιστικές αρχές παροχών προς το προσωπικό

α. Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος Eurobank παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει ο Όμιλος επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές του Ομίλου αναγνωρίζονται ως έξοδο στη χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

β. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (SLSRI) και παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος παρέχει μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών σε Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία, βάσει σχετικά παρεμφερών κανονιστικών πλαισίων. Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, ο Όμιλος σχηματίζει υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για υπαλλήλους που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των

υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Το ποσό της υποχρέωσης σχηματίζεται βάσει αναλογιστικής μελέτης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης για τον Όμιλο αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης την περίοδο που προκύπτουν και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους.

Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ο Όμιλος επιπλέον λαμβάνει υπόψη πιθανές αποχωρήσεις προσωπικού προ της κανονικής συνταξιοδότησης βάσει των όρων προηγούμενων προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου.

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία είναι πληρωτέες όταν η απασχόληση του εργαζομένου τερματίζεται από τον Όμιλο πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, ή όταν ένας εργαζόμενος δέχεται προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Ο Όμιλος αναγνωρίζει παροχές εξόδου από την υπηρεσία το συντομότερο μεταξύ των παρακάτω ημερομηνιών: (α) όταν ο Όμιλος δεν έχει την δυνατότητα να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και (β) όταν ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κόστη μίας αναδιάρθρωσης και περιλαμβάνει την πληρωμή των παροχών εξόδου από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που μία προσφορά γίνεται για να ενθαρρύνει την οικειοθελή αποχώρηση, οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία επιμετρώνται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές που καθίστανται καταβλητέες σε περισσότερο από 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς προεξοφλούνται σε παρούσα αξία.

Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου 2017

Η εφαρμογή του Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου, που ήταν ήδη σε ισχύ κατά τη διάρκεια του 2017, είχε σχεδιαστεί για το προσωπικό του Ομίλου στην Ελλάδα στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας και σύμφωνα με τις σχετικές κύριες δεσμεύσεις που αναφέρονται σε αυτό. Στο ίδιο πλαίσιο ανακοινώθηκε την 19 Ιανουαρίου 2018 και υλοποιήθηκε ένα πρόσθετο πρόγραμμα με τους ίδιους όρους, το οποίο αφορούσε σε υπαλλήλους συγκεκριμένων επιλεγμένων μονάδων στην Ελλάδα.

Έως την 31 Δεκεμβρίου 2018, το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου, μετά από προβλέψεις για αποζημίωση λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ανήλθε σε €173,6 εκατ., εκ των οποίων €54,6 εκατ. αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου για το έτος 2018. Η ετήσια εκτιμώμενη εξοικονόμηση, ως αποτέλεσμα του πρόσθετου κόστους του προγράμματος, ανέρχεται σε €22,6 εκατ.

Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου 2019

Η Τράπεζα Eurobank αποφάσισε να θέσει σε λειτουργία νέο Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου, εντός Μαΐου 2019, το οποίο απευθύνεται σε εργαζομένους άνω των 54 ετών, καθώς και σε εργαζόμενους που απασχολούνται σε συγκεκριμένες μονάδες της Τράπεζας, ανεξαρτήτως ηλικίας. Οι συμμετέχοντες καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα σε ένα εφάπαξ ποσό με μέγιστο όριο το μικτό ποσό των €160 χιλ. και σε μία αναγκαστική άδεια 2 ετών με ταυτόχρονη καταβολή ποσοστού μισθών και αντίστοιχων εργοδοτικών εισφορών (χωρίς ανώτερο πλαφόν). Για τους άνω των 54 ετών θα δίνονται δύο επιπλέον επιλογές: εφάπαξ ποσό με μέγιστο όριο το μικτό ποσό των €180 χιλ. και αναγκαστική άδεια 5 ετών με ταυτόχρονη καταβολή ποσοστού μισθών και αντίστοιχων εργοδοτικών εισφορών με ανώτερο πλαφόν το μικτό ποσό των €250 χιλ. για όλη την περίοδο της 5ετίας. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να εξετάσει κάθε αίτηση και να την αποδεχθεί ή να απορρίψει σύμφωνα με την ελεύθερη κρίση της.

Το εκτιμώμενο κόστος για το νέο πρόγραμμα εθελουσίας ανέρχεται σε περίπου €25 εκατ.

3.19 Κύριοι μέτοχοι

Κατά την ημερομηνία της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε μεταξύ άλλων την παρούσα Συγχώνευση, το μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank ανήρχετο στο ποσό των €655.799.629,50 διαιρούμενο σε 2.185.998.765 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία, το οποίο αντιπροσωπεύει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Κατά την 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, δεν υφίσταται φυσικό ή νομικό πρόσωπο που να κατέχει άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας.

Με βάση τις τελευταίες γνωστοποιήσεις στις οποίες έχουν προβεί τα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί από την Τράπεζα στο Η.Δ.Τ. του Χ.Α., τα ακόλουθα πρόσωπα ελέγχουν ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας:

Μέτοχος	% Δικαιωμάτων Ψήφου
Fairfax Financial Holdings Limited	16,88%
The Capital Group Companies INC	8,3421%
RWC Asset Advisors (US) LLC	5,23%

Οι γνωστοποιήσεις, στις οποίες έχουν προβεί τα προαναφερθέντα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του Ν. 3556/2007 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί από την Τράπεζα στο Η.Δ.Τ. του Χ.Α. στο πλαίσιο του Ν. 3556/2007, έχουν ως εξής:

1. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν.3556/2007 και με βάση τη σχετική γνωστοποίηση που έλαβε η Eurobank από την εταιρεία «Fairfax Financial Holdings Limited» (εφεξής «Fairfax») στις 4 Δεκεμβρίου 2015, μετά την ολοκλήρωση αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου με καταβολή μετρητών και την έναρξη διαπραγμάτευσης των νέων κοινών μετοχών στο Χ.Α. στις 2 Δεκεμβρίου 2015, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank που κατείχε έμμεσα η Fairfax, μέσω ελεγχόμενων θυγατρικών της, υπερέβη, στις 2 Δεκεμβρίου 2015, του ορίου του 15% επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Eurobank, καθώς το ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου της Fairfax ανήλθε σε 16,88%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 369.028.211 δικαιώματα ψήφου επί μετοχών της Eurobank. Στην εν λόγω γνωστοποίηση δηλώνεται ότι η Fairfax δεν είναι ελεγχόμενη επιχείρηση από οποιοδήποτε πρόσωπο, όπως η έννοια της ελεγχόμενης επιχείρησης ορίζεται στο ν. 3556/2007. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα σχετική γνωστοποίηση (TR-1) η αλυσίδα των ελεγχόμενων θυγατρικών της Fairfax, μέσω των οποίων κατέχονται τα εν λόγω δικαιώματα ψήφου, είναι οι ακόλουθες:

Επωνυμία ελεγχόμενης οντότητας	% δικαιωμάτων ψήφου
1. Advent Capital (No 3) Ltd	0,74%
2. American Safety Casualty Insurance Company	0,00%
3. American Safety Indemnity Company	0,00%
4. Brit Insurance (Gibraltar) PCC Limited	0,59%
5. Brit UW Limited	1,42%
6. Clearwater Insurance Company	0,01%
7. Clearwater Select Insurance Company	0,69%
8. Fairfax (Barbados) International Corp.	2,31%
9. Fairfax Financial Holdings Master Trust Fund	0,20%
10. Falcon Insurance Company (Hong Kong) Ltd.	0,10%
11. Federated Insurance Company of Canada	0,04%
12. First Capital Insurance Limited	0,71%
13. Hudson Insurance Company	0,47%
14. Newline Corporate Name Limited	0,77%
15. Newline Insurance Company Limited	0,02%

16. Northbridge Commercial Insurance Corporation	0,01%
17. Northbridge General Insurance Corporation	0,05%
18. Northbridge Personal Insurance Corporation	0,02%
19. Odyssey Reinsurance Company	3,29%
20. Resolution Group Reinsurance (Barbados) Limited	0,14%
21. RiverStone Insurance (UK) Limited	0,00%
22. TIG Insurance (Barbados) Ltd.	0,25%
23. TIG Insurance Company	0,95%
24. United States Fire Insurance Company	1,93%
25. Wentworth Insurance Company Ltd.	0,36%
26. Zenith Insurance Company (US)	1,77%
27. Zenith Insurance Company (Canada)	0,02%
Σύνολο	16,88%

- Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν. 3556/2007 και με βάση τη σχετική γνωστοποίηση που έλαβε η Eurobank από την εταιρεία «The Capital Group Companies, Inc.» (εφεξής «Capital») στις 4 Δεκεμβρίου 2015, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank που κατείχε έμμεσα η Capital, επί του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων ψήφου της Eurobank, υπερέβη, στις 2 Δεκεμβρίου 2015, του ορίου του 5% επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Eurobank, καθώς το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου της Capital διαμορφώθηκε σε 8,3421%. Το εν λόγω ποσοστό αφορά σε 182.358.578 δικαιώματα ψήφου της «Capital Research and Management Company» (εφεξής «CRMC»), ελεγχόμενης εταιρείας της Capital. Σημειώνεται ότι η CRMC διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία συνιστώμενα από μετοχικούς τίτλους για λογαριασμό διαφόρων εταιριών επενδύσεων.
- Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν. 3556/2007 και με βάση τη σχετική γνωστοποίηση που έλαβε η Eurobank από την εταιρεία «RWC Asset Advisors (US) LLC» («RWC»), το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank που κατείχε έμμεσα η RWC υπερέβη στις 21.02.2019 του ορίου του 5% επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Eurobank, καθώς το ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου της RWC ανήλθε σε 5,23%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 114.328.108 δικαιώματα ψήφου επί μετοχών της Eurobank. Η RWC κατέχει τα προαναφερθέντα δικαιώματα ψήφου υπό την ιδιότητά της ως διαχειριστής επενδύσεων στα ακόλουθα κεφάλαια (funds), βάσει της οποίας τόσο η διαχείριση χαρτοφυλακίου όσο και η λήψη αποφάσεων ψήφου λαμβάνονται από την RWC: RWC Funds-RWC Global Emerging Markets Fund, RWC Emerging Markets Equity Master Fund Limited, RWC Global Emerging Markets Equity Fund, SEI Canada Emerging Markets Equity Fund, SEI Global Master Fund – The SEI Emerging Markets Equity Fund, SIT (International) Emerging Markets Equity Fund, Grove Portfolio, APG Emerging Markets Equity Fund, International Bank for Reconstruction and Development.

Σύμφωνα με πρόσθετες γνωστοποιήσεις που έλαβε η Eurobank από τη Fairfax και έχουν δημοσιοποιηθεί από τη Eurobank στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς, η Fairfax ελέγχει έμμεσα στις 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, ποσοστό 18,40% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Eurobank.

Εξ' όσων γνωρίζει η Τράπεζα, κανένα άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πέραν αυτών που παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα, δεν κατέχει ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας.

Στην Eurobank δεν υφίστανται μέτοχοι με ειδικά δικαιώματα ή κάτοχοι άλλων κινητών αξιών πλην μετοχών με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

α) Δυνάμει της από 30.6.2009 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας εγκρίθηκε η έκδοση, εν όλω ή τμηματικά, μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου διάρκειας 91 ετών, συνολικής ονομαστικής αξίας έως €500.000.000. Κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου, έχουν εκδοθεί 8.002 μετατρέψιμες ομολογίες ονομαστικής αξίας έκαστης €50.000 και συνολικής ονομαστικής αξίας €400.100.000, εξαγοράσιμες και μετατρέψιμες σε κοινές Μετοχές, μετά την πάροδο πενταετίας από την έκδοσή τους και μέχρι σήμερα. Οι

μετατρέψιμες ομολογίες καλύφθηκαν από θυγατρικές της Eurobank, εκ των οποίων 8.000 μετατρέψιμες ομολογίες καλύφθηκαν από την θυγατρική της Τράπεζας με την τότε επωνυμία EFG Hellas Funding Limited και σήμερα ERB Hellas Funding Limited προκειμένου αυτή να εκδώσει και να διαθέσει στην αγορά ισόποσους ανταλλάξιμους προνομιούχους τίτλους (exchangeable preferred securities) με κοινές Μετοχές.

Ως εκ τούτου ο Όμιλος, μέσω της ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε δύο σειρές (Σειρές D και E) ανταλλάξιμων προνομιούχων τίτλων (exchangeable preferred securities) συνολικής ονομαστικής αξίας €400.000.000 εκατ., οι οποίοι αποτελούν στοιχεία των Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 του Ομίλου. Συγκεκριμένα εξέδωσε 6.000 ανταλλάξιμους προνομιούχους τίτλους της Σειράς D ονομαστικής αξίας €50.000 έκαστος και 2.000 ανταλλάξιμους προνομιούχους τίτλους της Σειράς E, ονομαστικής αξίας €50.000 έκαστος που διατέθηκαν με ιδιωτική τοποθέτηση σε επενδυτές που διέθεταν την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία. Αυτοί οι προνομιούχοι τίτλοι είναι ανταλλάξιμοι με κοινές Μετοχές υπό ορισμένες συνθήκες είτε από τον εκδότη είτε από τον κάτοχο τους. Το δικαίωμα ανταλλαγής της Σειράς D αυτών των προνομιούχων τίτλων δύναται να ασκηθεί από τον Οκτώβριο του 2014 και της Σειράς E από το Φεβρουάριο του 2015, ήτοι μετά την παρέλευση πενταετίας από την έκδοσή τους και μέχρι σήμερα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στους όρους των τίτλων.

Σε συνέχεια προσκλήσεων που απηύθυνε η Τράπεζα προς τους κατόχους των ανταλλάξιμων προνομιούχων τίτλων κατά τα έτη 2013 και 2015 για την εξαγορά των τίτλων τους, σύμφωνα με τους όρους των σχετικών προσκλήσεων, δεν υφίστανται, κατά την Ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου, προνομιούχοι τίτλοι της Σειράς E, ενώ η εναπομείνασα συνολική ονομαστική αξία των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D ανέρχεται στο ποσό των €19,5 εκατ. Αντίστοιχα, κατά την ημερομηνία του Εγγράφου η εναπομείνασα συνολική ονομαστική αξία των ομολογιών της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των €19,5 εκατ.

Σύμφωνα με τους όρους των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D και με την σύμφωνη γνώμη του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού κατά τα απαιτούμενα στο άρθρο 77 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, η ERB Hellas Funding Limited εξέδωσε στις 23 Απριλίου 2019 ανακοίνωση, μεταξύ άλλων, προς τους κατόχους των ανταλλάξιμων προνομιούχων τίτλων της Σειράς D, για την πρόθεσή ολικής εξαγοράς των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D συνολικής εναπομείνασας ονομαστικής αξίας ποσού €19,5 εκατ. την 29^η Οκτωβρίου 2019. Σύμφωνα με τους όρους των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D και μέχρι την εξαγορά τους από την ERB Hellas Funding Limited, σε συνέχεια της από 23 Απριλίου 2019 ανακοίνωσης, δεν υφίσταται δικαίωμα των κατόχων των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D για ανταλλαγή των τίτλων τους με κοινές μετοχές της Τράπεζας.

β) Οι σχέσεις της Τράπεζας με το ΤΧΣ ρυθμίζονται από τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας (βλ. σχετικά ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα» - «Η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας» και «Εξουσίες του ΤΧΣ» του Εγγράφου).

Σύμφωνα με δήλωση της Τράπεζας, κανείς εκ των μετόχων της Τράπεζας δεν μπορεί να θεωρηθεί, βάσει της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο και του ποσοστού δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει, ως ασκών τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο αυτής.

Επιπλέον, σύμφωνα με δήλωσή της, η Τράπεζα δεν γνωρίζει συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της που να ρυθμίζουν θέματα άμεσου ή έμμεσου ελέγχου αυτής.

Κάθε Μετοχή της Τράπεζας παρέχει το δικαίωμα μίας ψήφου.

Δεν είναι γνωστή στην Τράπεζα η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών τους εκδόσεως της Τράπεζας ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές τους εκδόσεως της Τράπεζας.

Επίσης, στο βαθμό που η Τράπεζα γνωρίζει, η φύση του ελέγχου που ασκείται από τους μετόχους της, δεν ασκείται με τρόπο καταχρηστικό. Προς διασφάλιση μάλιστα αυτού, η Τράπεζα φροντίζει να τηρεί όλους τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία περί εισηγμένων εταιρειών και περί εταιρικής διακυβέρνησης μηχανισμούς.

Τέλος, η Τράπεζα δηλώνει ότι δεν έχει λάβει γνώση οποιασδήποτε συμφωνίας, της οποίας η εφαρμογή θα μπορούσε, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, να επιφέρει αλλαγές όσον αφορά στον έλεγχο της άμεσα ή έμμεσα.

Η μετοχική σύνθεση της Eurobank, όπως θα διαμορφωθεί μετά τη Συγχώνευση, παρατίθεται στην ενότητα 4.9 «Μείωση διασποράς (*Dilution*)» του παρόντος Εγγράφου.

Ίδιες Μετοχές

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων μπορεί να εξουσιοδοτεί το Δ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 49 του νόμου 4548/2018, να προβαίνει στην υλοποίηση προγράμματος απόκτησης ιδίων μετοχών. Εντούτοις, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 16Γ του ν. 3864/2010, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών από την Τράπεζα χωρίς την έγκριση του ΤΧΣ.

Στα συνήθη πλαίσια των εργασιών τους, οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να πραγματοποιήσουν αγορές και πωλήσεις μετοχών της Τράπεζας.

Με ημερομηνία 31.12.2018, η Τράπεζα δεν κατέχει ίδιες μετοχές. Η Eurobank Equities, θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας, κατέχει 1.194.032 μετοχές Eurobank, η ονομαστική αξία των οποίων ανερχόταν σε €358.209,6 (€0,30 ανά μετοχή) και η λογιστική αξία σε €616.582,2. Επιπλέον, την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο αριθμός των μετοχών της Eurobank που κατείχαν οι συγγενείς εταιρείες του Ομίλου στα συνήθη πλαίσια των ασφαλιστικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων τους ήταν συνολικά 18.406.000 (31 Δεκεμβρίου 2017: 1.486.000).

3.20 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με δήλωση της Τράπεζας, δεν υπάρχουν άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη όπως αυτά ορίζονται από τον Κανονισμό 1606/2002, τις διατάξεις του σχετικού Προτύπου (Δ.Λ.Π. 24), οι οποίες παρακολουθούνται διακριτά από τον Όμιλο εκτός από αυτές που παρατίθενται παρακάτω, σύμφωνα με την Ενότητα 19 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 809/2004 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί τραπεζικές συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών του και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές περιλαμβάνουν δάνεια, καταθέσεις και εγγυήσεις. Επιπλέον, μέσα στα συνήθη πλαίσια των επενδυτικών τραπεζικών εργασιών του, ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους των συνδεδεμένων μερών.

Από το Νοέμβριο του 2015, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ ανέρχεται σε 2,38%. Το ΤΧΣ θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Τράπεζα βάσει των διατάξεων που προβλέπει ο Νόμος 3864/2010, όπως είναι σε ισχύ και της νέας σύμβασης πλαισίου συνεργασίας την οποία υπέγραψε η Τράπεζα με το ΤΧΣ.

Συναλλαγές με Συνδεδεμένα μέρη 01.01 - 31.03.2019:

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών με (α) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ καθώς και (β) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα παρουσιάζονται παρακάτω:

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.03.2019	
	ΒΜΔ και εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6,83	20,36
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	3,24
Υποχρεώσεις προς πελάτες	14,69	39,77
Λοιπές υποχρεώσεις	0,03	4,15
Ληφθείσες εγγυήσεις	0,03	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	(0,00)	(1,08)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	0,00	2,69
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	-	0,10
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	-	-
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	-	(1,70)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα)	-	(6,29)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τη Eurobank.

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα.

Κατά την περίοδο που έληξε την 31.03.2019, δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές με το ΤΧΣ. Επιπλέον, την 31.03.2019 τα δάνεια, μετά από προβλέψεις, που δόθηκαν σε μη ενοποιούμενες εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους ήταν €3,2 εκατ.

Κατά την περίοδο που έληξε την 31.03.2019, αντιλογίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ποσού €0,3 εκατ. έναντι δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου, ενώ η αντίστοιχη συνολική πρόβλεψη απομείωσης ανέρχεται σε €1,1 εκατ. Επιπρόσθετα, την 31.03.2019, η αναπροσαρμογή των δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ανέρχεται σε €17,7 εκατ.

Σημειώνεται ότι, η Διοίκηση του Ομίλου δηλώνει ότι μετά την 01.04.2019 και μέχρι την ημερομηνία του Ενημερωτικού Δελτίου δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.

Η Τράπεζα χορηγεί δάνεια στους υπαλλήλους της με προνομιακούς όρους σε σχέση με τα δάνεια σε τρίτους. Η πολιτική αυτή, που ακολουθείται από όλες τις τράπεζες εν γένει στην Ελλάδα, ισχύει μόνο για τους υπαλλήλους και όχι για τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα ή εταιρείες που ελέγχονται από αυτούς, ενώ οι

χορηγήσεις προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου λαμβάνουν χώρα με τους συνήθεις όρους της αγοράς, λαμβανομένης υπόψη της αυξημένης πιστοληπτικής τους ικανότητας και των λοιπών εξασφαλίσεων. Οι προνομιακοί όροι αναφέρονται κυρίως στο χαμηλότερο επιτοκιακό περιθώριο για στεγαστικά δάνεια, όπου η εξασφάλιση διέπεται από τους συνήθεις επιχειρηματικούς όρους. Οι συναλλαγές προς συνδεδεμένα μέρη συνιστούν ελάχιστο ποσοστό επί του συνόλου των χορηγήσεων και εγγυητικών επιστολών αντίστοιχα της Τράπεζας. Έχουν δοθεί στα πλαίσια των πιστοδοτικών πολιτικών της Τράπεζας, με επαρκείς εξασφαλίσεις και καλύμματα. Για τις χορηγήσεις προς συνδεδεμένα μέρη έχουν σχηματισθεί επαρκείς προβλέψεις ως ανωτέρω.

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου)

Οι αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης που έχουν τη μορφή βραχυπρόθεσμων παροχών για την περίοδο 01.01.-31.03.2019 ανέρχονται σε €1,51 εκατ. και μακροπρόθεσμων παροχών σε €0,21 εκατ. Επιπλέον, ο Όμιλος έχει σχηματίσει μια υποχρέωση καθορισμένων παροχών για τα βασικά μέλη της Διοίκησης ποσού €1,6 εκατ. την 31.03.2019, ενώ το αντίστοιχο κόστος για την περίοδο ανέρχεται σε €0,02 εκατ.

3.21 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του Ομίλου, τη χρηματοοικονομική του θέση και τα αποτελέσματά του

Οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο αφορούν στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων που έληξαν στις 31.12.2017 και 31.12.2018 οι οποίες συντάχθηκαν από την Eurobank βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α).

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Eurobank για τη χρήση που έληξε την 31.12.2017 εγκρίθηκαν με την από 10.07.2018 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της και έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers A.E.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Eurobank για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 εγκρίθηκαν με την από 29.03.2019 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου και έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.

Η Eurobank έχει συντάξει έκθεση για κάθε χρήση, η οποία περιλαμβάνει σημειώσεις και πληροφορίες επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις είναι διαθέσιμες στα γραφεία της Eurobank στη διεύθυνση Φιλελλήνων 10 και Ξενοφώντος 13, 1^{ος} όροφος, 10557, Αθήνα, καθώς και στην ηλεκτρονική της διεύθυνση: <http://www.eurobank.gr>.

3.21.1 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσεων 2017 και 2018

Συγκρισιμότητα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών:

Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 με ημερομηνία 01.01.2018. Η επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, προ φόρων, ανέρχεται στα €1.090 εκατ. και οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Ελληνικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η επίπτωση του οποίου ανέρχεται σε €949 εκατ. Η μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ίδιων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους κατά €1.085 εκατ. η οποία αναγνωρίζεται ως προσαρμογή του υπολοίπου έναρξης της 1 Ιανουαρίου 2018.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στην αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν αναγνώρισε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που ανέρχονται σε €300 εκατ. περίπου, επί της επίπτωσης λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 της Τράπεζας και των Ελληνικών θυγατρικών της. Στο τέταρτο τρίμηνο του 2018, μετά από επαναξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει €27 εκατ. αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, επηρεάζοντας αντίστοιχα την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι σημαντικότερες αλλαγές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, έχουν ως εξής:

- Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από τράπεζες και πελάτες, τα οποία επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος βάσει του ΔΛΠ 39, επιμετρώνται επίσης στο αποσβέσιμο κόστος βάσει του ΔΠΧΑ 9, εκτός από ένα μη σημαντικό μέρος (0,2%) των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες λογιστικής αξίας €71 εκατ., το οποίο έχει αναταξινομηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (υποχρεωτικά).
- Η πλειονότητα των ομολόγων λογιστικής αξίας €5.309 εκατ. (σε σύνολο επενδυτικών τίτλων AFS €5.509 εκατ.), τα οποία ήταν ταξινομημένα ως διαθέσιμα προς πώληση βάσει του ΔΛΠ 39, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση βάσει του ΔΠΧΑ 9.
- Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι €442 εκατ. και χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου €1.554 εκατ. επιμετρούμενοι στο αποσβέσιμο κόστος βάσει του ΔΛΠ 39, επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση βάσει του ΔΠΧΑ 9 ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισής τους.
- Ελάχιστες περιπτώσεις χρεωστικών τίτλων λογιστικής αξίας €101 εκατ. δεν πέρασαν τον έλεγχο του SPPI και συνεπώς επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων βάσει του ΔΠΧΑ 9.
- Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια λογιστικής αξίας €86 εκατ. τα οποία ταξινομούνταν ως διαθέσιμα προς πώληση βάσει του ΔΛΠ 39 επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων βάσει του ΔΠΧΑ 9.

- Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου και παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ύψους €49 εκατ. και €1.878 εκατ. αντιστοίχως, επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων βάσει του ΔΛΠ 39, επίσης επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων βάσει του ΔΠΧΑ 9.
- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (σύνθετοι τίτλοι, σύνθετες καταθέσεις) επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, ενώ όπου κρίνεται κατάλληλο, τα ενσωματωμένα παράγωγα διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαιά τους. Η Τράπεζα έχει αλλάξει το χειρισμό, όπως επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, και τα ενσωματωμένα παράγωγα αντισταθμίζονται πλήρως χρησιμοποιώντας οικονομική αντιστάθμιση μέσω αντίθετων θέσεων σε μεμονωμένα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Αναλυτικά η επίπτωση παρατίθεται στη σημείωση 2.3.2 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων Χρήσης 2018. Στην ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ρών τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοστεί για να απεικονιστεί στην κατηγορία των ταμειακών ρών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες η διανομή κερδών ύψους €25 εκατ. από τις μη συνεχιζόμενες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

I. θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία ταξινομημένες ως κατεχόμενες προς πώληση

Θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία ταξινομημένες ως κατεχόμενες προς πώληση

Τον Σεπτέμβριο του 2017, η πώληση των Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A. (θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία) θεωρήθηκε πολύ πιθανή, ως εκ τούτου από την 30 Σεπτεμβρίου 2017 οι εν λόγω εταιρείες ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση. Την 24 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την σύναψη συμφωνίας με τη Banca Transilvania (BT) αναφορικά με την προαναφερθείσα πώληση. Σε συνέχεια της εν λόγω συμφωνίας, την 3 Απριλίου 2018, η Eurobank και η BT ολοκλήρωσαν όλες τις εναπομείνουσες ενέργειες και εκπλήρωσαν όλους τους όρους για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών που κατείχε ο Όμιλος στις ανωτέρω εταιρείες στην BT.

Οι ανωτέρω εταιρείες αποτελούσαν το σημαντικότερο τμήμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη Ρουμανία, οι οποίες παρουσιάζονται στον Τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Τα αποτελέσματα των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση παρουσιάζονται παρακάτω:

(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	
	Για την περίοδο που έληξε	
	31.12.2017	31.03.2018⁽¹⁾
Καθαρά έσοδα από τόκους	98	24
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	22	5
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	5	0
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	2	1
Λειτουργικά έξοδα	(89)	(22)
Κέρδη προ απομειώσεων, ζημιών επιμέτρησης και προβλεψεων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	38	8
Ζημίες απομείωσης δανείων και απαιτήσεων	(35)	(3)
Ζημίες επιμέτρησης μη κυκλοφορούντων παγίων και λουπών στοιχείων ενεργητικού	(60)	(0)
Λοιπές ζημίες απομείωσης και προβλέψεις	(10)	(1)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(67)	4
Φόρος εισοδήματος	(4)	(1)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) μετά φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ ζημιάς από την πώληση	(71)	3
Ζημιά από την πώληση	-	(80)
Φόρος από την πώληση	-	8
Ζημιές μετά φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(71)	(69)
Καθαρά κέρδη (ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν σε τρίτους	0	0
Καθαρές ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους μετόχους	(71)	(69)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την αναπροσαρμοσμένη ζημιά από την πώληση, για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι βασικές κατηγορίες των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση αναλύονται παρακάτω:

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.03.2018
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.254	1.251
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	328	328
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες ⁽¹⁾	333	224
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ⁽¹⁾	243	197
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	26	8
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση	2.184	2.008
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.831	1.768
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	93	26
Λοιπές υποχρεώσεις	35	33
Υποχρεώσεις δραστηριοτήτων προς πώληση	1.959	1.827
Ενδοομιλικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τις θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία κατεχόμενες προς πώληση (μετά από ενδοομιλικές υποχρεώσεις)	30	28
Καθαρή θέση των δραστηριοτήτων προς πώληση	255	209
Καθαρή θέση των δραστηριοτήτων προς πώληση που αναλογεί σε τρίτους	2	2
Καθαρή θέση των δραστηριοτήτων προς πώληση που αναλογεί στους μετόχους	253	207

⁽¹⁾ Την 31 Μαρτίου 2018, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται ανωτέρω ανέρχονται σε €285 εκατ.

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Έως την ημερομηνία της πώλησης, οι συσσωρευμένες ζημιές (που σχετίζονται κυρίως με συναλλαγματικές διαφορές) που αναλογούν στους μετόχους και έχουν αναγνωριστεί στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ανέρχονταν σε €46 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €42 εκατ.).

Το τίμημα της συναλλαγής, αφαιρούμενων των σχετικών εξόδων, ανήλθε σε €205 εκατ., επιπλέον του ειδικού μερίσματος €25 εκατ. και της επιστροφής κεφαλαίου €50 εκατ. που εισπράχθηκαν το 2017 και το πρώτο τρίμηνο του 2018, αντίστοιχα. Το τέταρτο τρίμηνο του 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη €14,6 εκατ. σχετικά με την οριστικοποίηση των οικονομικών στοιχείων των ανωτέρω εταιρειών στη Ρουμανία.

Σύμφωνα με τη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς (η Συμφωνία) μεταξύ του Ομίλου Eurobank (ο Πωλητής) και της Banca Transilvania (BT) (Αγοραστής), υπάρχουν και ειδικές ρήτρες αποζημίωσης βάσει των οποίων ο Αγοραστής θα μπορούσε να απαιτήσει από τον Πωλητή συγκεκριμένα ποσά, υπό ορισμένους περιορισμούς στην συνολική απαίτηση. Στο πλαίσιο αυτό, το τρίτο τρίμηνο του 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη €15 εκατ. για φορολογικά θέματα της Bancpost S.A. (βλ. παρακάτω «Φορολογικός έλεγχος»). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το αποτέλεσμα της πώλησης το οποίο αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε ζημιά ύψους €72 εκατ. μετά φόρου, περιλαμβανομένων των προαναφερθεισών σωρευτικών ζημιών ύψους €46 εκατ., οι οποίες αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων από τα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση όπου είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί. Η συναλλαγή είχε θετική επίπτωση στην κεφαλαιακή θέση και στη ρευστότητα του Ομίλου.

Φορολογικός έλεγχος

Σύμφωνα με το πόρισμα του φορολογικού ελέγχου που κοινοποιήθηκε στην Bancpost S.A. τον Ιούλιο του 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου για τα έτη 2011-2015, οι πρόσθετοι φόροι προς πληρωμή ανέρχονται συνολικά σε €40 εκατ. περίπου. Οι εν λόγω φόροι προκύπτουν από τον

καταλογισμό πρόσθετων παρακρατούμενων φόρων ύψους €30 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων προσαυξήσεων ποσού €10 εκατ.) και πρόσθετου φόρου εισοδήματος ύψους €10 εκατ. ως αποτέλεσμα τόσο της μη φορολογικής έκπτωσης ορισμένων δαπανών όσο και της αναγνώρισης τεκμαρτού φορολογητέου εισοδήματος.

Ο Όμιλος είναι σε στενή συνεργασία με την ΒΤ, η οποία έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες αμφισβήτησης του πορίσματος του φορολογικού ελέγχου στο δικαστήριο.

Με βάση τη Συμφωνία, ο Αγοραστής μπορεί να απαιτήσει από τον Πωλητή, υπό ορισμένους περιορισμούς στην συνολική απαίτηση, τις φορολογικές υποχρεώσεις που θα καταλογιστούν από τη φορολογική αρχή ως αποτέλεσμα φορολογικού ελέγχου που θα καλύπτει όλα τα φορολογικά αντικείμενα, για όλες τις ανοικτές (αυτές που δεν έχουν παραγραφεί) φορολογικές χρήσεις της Bancpost S.A. μέχρι την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Σε σχέση με τα ανωτέρω, στο τρίτο τρίμηνο του 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε την προαναφερθείσα πρόβλεψη €15 εκατ. στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εθνική Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή της Ρουμανίας (ANPC)

Επιπρόσθετα, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, η Εθνική Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή (ANPC) της Ρουμανίας επέβαλε δύο πρόστιμα στην Bancpost S.A. κατόπιν καταγγελιών από ορισμένους πιστούχους της. Οι περιπτώσεις αφορούσαν χαρτοφυλάκια εξυπηρετούμενων δανείων που είχαν εκχωρηθεί από την Bancpost S.A. στην ERB New Europe Funding II B.V. (NEF II) (μια εταιρεία ειδικού σκοπού στην Ολλανδία που ελέγχεται από την Eurobank) το 2008. Η ANPC επέβαλε στην Bancpost S.A. πρόστιμα συνολικού ύψους €68 χιλ., καθώς αμφισβήτησε τη δυνατότητα της NEF II να αποκτήσει τις δανειακές απαιτήσεις της Bancpost S.A και επίσης λόγω ισχυρισμών για ορισμένες παραβιάσεις των νόμων περί προστασίας των καταναλωτών. Επιπλέον, η ANPC κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πληρωμές από τους καταναλωτές, όπως οι τόκοι, οι αμοιβές και οι ποινές όλων των δανείων που είχαν εκχωρηθεί στη NEF II, εισπράττονταν παράνομα από την NEF II για περίοδο δέκα ετών και πρέπει να επιστραφούν από την Bancpost S.A.

Ο Όμιλος βρίσκεται σε στενή συνεργασία με την ΒΤ, η οποία βρίσκεται στη διαδικασία αμφισβήτησης των αποφάσεων της ANPC στα δικαστήρια.

Η προαναφερόμενη Συμφωνία για την πώληση της Bancpost S.A. μεταξύ του Ομίλου Eurobank και της ΒΤ προβλέπει επίσης αποζημίωση για ζημιές που προκύπτουν από απαιτήσεις έναντι του Αγοραστή ή της Bancpost S.A. σε σχέση με τα ανωτέρω δάνεια και απαιτήσεις.

Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις όλων των ανωτέρω υποθέσεων της Bancpost S.A. και βρίσκεται στο στάδιο της ανάλυσης των τυχόν επιπτώσεων που ενδέχεται να επηρεάσουν τα νόμιμα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από την Συμφωνία με την ΒΤ.

II. Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Το τέταρτο τρίμηνο του 2018, με βάση τη συμφωνία πώλησης του 80% των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων του Ομίλου, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2016, η Τράπεζα έλαβε επιστροφή ποσού €4,9 εκατ. λόγω της επίλυσης νομικής διεκδίκησης υπέρ της Eurolife ERB Ασφαλίσεων Ζωής Α.Ε., επηρεάζοντας τα αποτελέσματα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες με κέρδος ποσού €3,5 εκατ., μετά φόρου.

III. Υπό-όμιλος Grivalia

Τον Ιούνιο 2017, ο υπο-όμιλος Grivalia (Grivalia Properties A.E.E.A.Π και οι θυγατρικές της) ταξινομήθηκε ως κατεχόμενος προς πώληση, καθώς η πώληση του συνολικού ποσοστού συμμετοχής 20% που διακρατούσε η Τράπεζα στο μετοχικό κεφάλαιο της Grivalia Properties A.E.E.A.Π θεωρήθηκε πολύ πιθανή.

Οι δραστηριότητες προς πώληση του υπο-ομίλου Grivalia περιελάμβαναν: (α) την Grivalia Properties A.E.E.A.Π και τις θυγατρικές της στην Ελλάδα και το Λουξεμβούργο, οι οποίες περιλαμβάνονταν στον επιχειρηματικό τομέα των λουϊών δραστηριοτήτων, και (β) τις θυγατρικές της Grivalia στη Ρουμανία και τη Σερβία, οι οποίες περιλαμβάνονταν στον επιχειρηματικό τομέα των Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Την 4 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την επιτυχή πώληση του συνόλου της συμμετοχής της στην Grivalia Properties A.E.E.A.Π. Το καθαρό κέρδος του υπο-ομίλου Grivalia για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένου του αποτελέσματος από την πώληση, ανήλθε συνολικά σε €10 εκατ. κέρδη, περιλαμβανομένης ζημιάς €1 εκατ. που αναλογούσε στους μετόχους.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την πώληση του υπο-ομίλου Grivalia παρέχονται στη σημείωση 17 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

3.21.2 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων Χρήσεων 2017 – 2018

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των αποτελεσμάτων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	2017	2018
Τόκοι έσοδα	2.164	2.186
Τόκοι έξοδα	(700)	(770)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.464	1.416
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	372	422
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(114)	(124)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	258	298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	10	13
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	67	37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	73	83
Λουπά έσοδα / (έξοδα)	10	(2)
Λειτουργικά έσοδα	1.882	1.845
Λειτουργικά έξοδα	(895)	(879)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης	987	966
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις *	(750)	(680)
Λουπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(50)	(21)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(13)	(62)
Αναλογία κερδών από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	7	29
Κέρδη προ φόρου	181	232
Φόρος εισοδήματος	(5)	(76)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	176	156
Καθαρές ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(61)	(65)
Καθαρά κέρδη	115	91
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε τρίτους	11	0
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους	104	91
Κέρδη ανά μετοχή (σε €)		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,05	0,04
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	0,08	0,07

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή της κατάστασης αποτελεσμάτων «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις» έχει μετονομασθεί σε «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών», χωρίς να επέλθει αλλαγή στο σχετικό υπόλοιπο όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα συνολικά έσοδα του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 - 2018:

ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018	
Καθαρά κέρδη	115	91	
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:			
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	27	22	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>(8)</u>	<u>(19)</u>	3
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	(88)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>-</u>	<u>(75)</u>	(163)
Χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων			
μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	244	-	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>(31)</u>	<u>-</u>	-
Συναλλαγματικές διαφορές			
συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού *	2	(10)	
μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού *	<u>4</u>	<u>34</u>	24
Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες			
μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	<u>52</u>	<u>52</u>	<u>(33)</u>
		290	(169)
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	(2)	(2)	0
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση		288	(169)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί σε:			
Μετόχους			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	470	(59)	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>(78)</u>	<u>392</u>	<u>(19)</u>
Δικαιώματα τρίτων			
από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0	0	
από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>11</u>	<u>11</u>	<u>0</u>
		403	(78)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Στην κατηγορία «Συναλλαγματικές διαφορές» οι τίτλοι των γραμμών «μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους», έχουν τροποποιηθεί σε «συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού» και «μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού» αντίστοιχα, χωρίς να υπάρχει αλλαγή στα σχετικά υπόλοιπα όπως είχαν δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Ακολουθεί ανάλυση των επί μέρους λογαριασμών των αποτελεσμάτων χρήσεως του Ομίλου Eurobank για τις εξεταζόμενες χρήσεις 2017-2018:

Το 2018, ο Όμιλος δραστηριοποιήθηκε σε ένα περιβάλλον με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες χώρες που έχει σημαντική παρουσία. Ειδικότερα, η σταδιακή βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, υποστηριζόμενη από την επιτυχή ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης τον Αύγουστο, καθώς και τα θετικά αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (EBA) για τις εγχώριες τράπεζες, είχαν θετική επίδραση στον ελληνικό τραπεζικό τομέα.

Λειτουργικά έσοδα

Τα λειτουργικά έσοδα διαμορφώθηκαν σε €1.845 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.882 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 2,0%, κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εσόδων από τόκους και των χαμηλότερων εσόδων από συναλλακτικές και λοιπές δραστηριότητες, η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται ανάλυση της δομής των λειτουργικών εσόδων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 και 2018:

Λειτουργικά Έσοδα		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.464	1.416
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	258	298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	10	13
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	67	37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	73	83
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	10	(2)
Σύνολο	1.882	1.845

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Καθαρά Έσοδα από Τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για τις χρήσεις 2017 - 2018 αναλύονται ως ακολούθως:

Καθαρά Έσοδα από Τόκους		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	1.616	1.554
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6	19
Επενδυτικοί τίτλοι ⁽¹⁾	195	179
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	347	433
Σύνολο	2.164	2.186
Τόκοι έξοδα		
Πελάτες	(165)	(178)
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(212)	(114)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(6)	(87)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(317)	(391)
Σύνολο	(700)	(770)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.464	1.416

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

⁽¹⁾ Τα έσοδα από τόκους από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών που περιλαμβάνονται δεν ήταν σημαντικά για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017.

Σημείωση: Οι γραμμές του ανωτέρω πίνακα έχουν ενοποιηθεί για τη χρήση 2018 προκειμένου η πληροφόρηση να παρουσιάζεται συγκριτικά με τη χρήση 2017. Περισσότερα σχετικά με το λογαριασμό «Καθαρά Έσοδα από Τόκους» παρατίθενται στη σχετική σημείωση 7 στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €1.416 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €1.464 εκατ. στη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 3,3%. Η εν λόγω μείωση αποδίδεται κυρίως στα υψηλότερα επίπεδα εξόδων από τόκους κατά 10,0% περίπου (€70 εκατ.), η οποία αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από τόκους κατά 1,0% περίπου (€22 εκατ.). Η πορεία των καθαρών εσόδων από τόκους ενσωμάτωσε την αρνητική επίδραση του κόστους των ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης (κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2) που εκδόθηκαν τον Ιανουάριο 2018, την απομόχλευση των δανείων και των μειωμένων επιτοκιακών περιθωρίων των επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, καθώς και τη θετική επίδραση από το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης λόγω της μείωσης της εξάρτησης από τη χρηματοδότηση που παρέχει ο ΕΛΑ.

Τα έσοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €2.164 εκατ. και €2.186 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1,0%. Τα έσοδα από τόκους ενισχύθηκαν λόγω της αύξησης των εσόδων από τόκους από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Τα έξοδα από τόκους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε €700 εκατ. και €770 εκατ. στις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση 10,0%. Τα έξοδα από τόκους επηρεάστηκαν από την αύξηση των τόκων για υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των εξόδων τόκων προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως αποτέλεσμα της μείωσης του κόστους χρηματοδότησης κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το καθαρό περιθώριο επιτοκίου, (ήτοι ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους προς το μέσο όρο του ενεργητικού για τη χρήση) διαμορφώθηκε σε 2,41% και 2,47% για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα (εξαιρουμένων των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων), βλέπε σχετικά ενότητα 3.4 «Επιλεγμένες Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες» και ενότητα 3.21.6 «Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες» - «Ανάλυση της Μεταβολής των Επιτοκιακών Εσόδων και των Επιτοκιακών Εξόδων – Ανάλυση Μεταβολής Υπολοίπων και Επιτοκίου».

Τα καθαρά έσοδα από τόκους (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) αντιπροσωπεύουν το 77,8% και 76,7% των συνολικών λειτουργικών εσόδων του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017 και 2018 αντίστοιχα. Τα καθαρά ποσά από τόκους εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό τόσο από το ύψος των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αλλά και το καθαρό περιθώριο επιτοκίου.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα έσοδα από τόκους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανά κατηγορία δανείου και ποιοτική διαβάθμιση:

31.12.2017

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	Τόκοι έσοδα από μη απομειωμένα δάνεια	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια	Σύνολο
Λιανική Τραπεζική	658	292	950
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	494	172	666
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.152	464	1.616

31.12.2018

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	Τόκοι έσοδα από μη απομειωμένα δάνεια	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια	Σύνολο
Λιανική Τραπεζική	589	319	908
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	498	148	646
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.087	467	1.554

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τόκοι έσοδα από δάνεια και απαιτήσεις προς το Δημόσιο τομέα.

Η μεταβολή της παρούσας αξίας της ζημιάς απομείωσης €283 εκατ. (δάνεια λιανικής τραπεζικής €183 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια €100 εκατ.) περιλαμβάνεται στα έσοδα από τόκους από απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις πελατών (2017: δάνεια λιανικής τραπεζικής €189 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια €97 εκατ.).

Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες από συμβάσεις με πελάτες στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, αναλυμένα στις βασικές κατηγορίες ανά υπηρεσία και επιχειρηματικό τομέα.

Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες							
31 Δεκεμβρίου 2017							
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και προϊόντα Κεφαλαίαγοράς	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής	Σύνολο
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	10	43	0	6	9	(0)	68
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	6	1	26	3	7	1	44
Υπηρεσίες κεφαλαίαγοράς	-	24	3	2	2	2	33
Δραστηριότητες δικτύου και πιστωτικές κάρτες	31	4	(0)	11	67	(0)	113
Λοιπά	0	9	(1)	(8)	(0)	(0)	0
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	47	81	28	14	85	3	258

31 Δεκεμβρίου 2018							
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και προϊόντα Κεφαλαίαγοράς	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής	Σύνολο
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	8	55	0	5	8	(0)	76
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	12	1	26	3	7	1	50
Υπηρεσίες κεφαλαίαγοράς	-	11	2	29	2	1	45
Δραστηριότητες δικτύου και πιστωτικές κάρτες	33	4	(0)	12	70	(1)	118
Λοιπά	0	10	(1)	-	0	(0)	9
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	53	81	27	49	87	1	298

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) ανήλθαν σε €298 εκατ. το 2018 από €258 εκατ. το 2017, ενισχυμένα κατά 15,5%, κυρίως λόγω της εξάλειψης των εξόδων σχετικά με τις εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου του Πυλώνα II και τη βελτίωση των εσόδων από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, τις δραστηριότητες στις αγορές κεφαλαίου και τις προμήθειες δανείων.

Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες

Το 2018 τα έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες διαμορφώθηκαν σε €13 εκατ., έναντι €10 εκατ. το 2017, κυρίως λόγω αύξησης στα έσοδα από ενοίκια. Τα έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν έσοδα από εκμίσθωση ακινήτων και λοιπά έσοδα υπηρεσιών που παρέχονται από τον Όμιλο (π.χ. υπηρεσίες IT, ηλεκτρονικό εμπόριο).

Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων

Τα αποτελέσματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων του Ομίλου Eurobank (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε κέρδη €120 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι κερδών €140 εκατ. για τη χρήση 2017 αντιστοίχως. Η μείωση κατά €20 εκατ., ήτοι 14,3% αποδίδεται κατά κύριο λόγο στον περιορισμό των κερδών από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και των χαμηλότερων αποτελεσμάτων από μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία αντισταθμίστηκαν μερικώς από τα κέρδη αποτελεσμάτων από ομόλογα και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα.

Αποτελέσματα Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών και Επενδυτικών Τίτλων

(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Ομόλογα και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	45	82
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	29	(6)
Κέρδη (ζημίες) από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	53	22
Συναλλαγματικές διαφορές	13	22
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	140	120

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Σημείωση: Οι γραμμές του ανωτέρω πίνακα έχουν ενοποιηθεί για τη χρήση 2018 προκειμένου η πληροφόρηση να παρουσιάζεται συγκριτικά με τη χρήση 2017. Περισσότερα σχετικά εμ το λογαριασμό «Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων» παρατίθενται στη σχετική σημείωση 10 στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

Λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Τα λοιπά έσοδα / (έξοδα) διαμορφώθηκαν σε ζημίες €2 εκατ. στη χρήση 2018, έναντι κερδών €10 εκατ. στη χρήση 2017. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) περιλαμβάνουν κυρίως: (α) €5,5 εκατ. κέρδος από την αποαναγνώριση δανείων που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, οι όροι των οποίων τροποποιήθηκαν σημαντικά, (β) €1,6 εκατ. ζημιά από την πώληση της ERB Leasing E.A.D., (γ) €2,2 εκατ. κέρδος από την πώληση της Mesal Holdings Ltd και (δ) €6,8 εκατ. έξοδο από προμήθεια που σχετίζεται με αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 4472/2017.

Λειτουργικά Έξοδα

Τα λειτουργικά έξοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για τις χρήσεις 2017 - 2018 αναλύονται ως ακολούθως:

Λειτουργικά Έξοδα		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	506	487
Διοικητικά έξοδα	206	208
Εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων	67	67
Αποσβέσεις ενσώματων πάγιων στοιχείων	36	37
Αποσβέσεις άυλων πάγιων στοιχείων	24	26
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	56	54
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	895	879

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα του Ομίλου (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε €879 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €895 εκατ. για τη χρήση 2017. Η μείωση κατά €16 εκατ., ήτοι 1,8% περίπου αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη μείωση των εξόδων που σχετίζονται με τα ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις και των αμοιβών και εξόδων προσωπικού, σε συνέχεια της μείωσης του προσωπικού της Τράπεζας και του αριθμού των καταστημάτων του δικτύου, η οποία μετριάστηκε μερικώς από την αύξηση των διοικητικών εξόδων και των αποσβέσεων ενσώματων και άυλων παγίων.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 το ποσό των λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων των εισφορών σε κάποιο ταμείο εγγύησης των καταθέσεων ή ταμείο εξυγίανσης) για τις Ελληνικές δραστηριότητες του Ομίλου ανήλθε σε €638 εκατ. (2017: €664 εκατ.).

Εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων

Το 2016, ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (EME) (Single Resolution Mechanism – SRM), ο οποίος αποτελεί έναν από τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης στην Ευρωζώνη μαζί με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism – SSM), τέθηκε σε εφαρμογή. Το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRF) δημιουργήθηκε με την Οδηγία 2014/806/ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίσει ενιαία πρακτική στις χρηματοδοτήσεις εξυγίανσης εντός EME και υπάγεται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (Single Resolution Board – SRB). Ο EME προβλέπει ότι το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF) θα δημιουργηθεί κατά την διάρκεια μιας περιόδου οκτώ ετών με «εκ των προτέρων» εισφορές του τραπεζικού τομέα, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν αμετάκλητες δεσμεύσεις πληρωμής ως μέρος του συνολικού ποσού της εισφοράς.

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού των χρήσεων 2017-2018 αναλύονται ως εξής:

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Μισθοί, ημερομίσθια και έκτακτες αμοιβές	367	357
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	78	68
Αμοιβές συνταξιοδότησης και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	15	16
Λοιπά έξοδα	46	46
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	506	487

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017 ανήλθε σε 13.256 (31 Δεκεμβρίου 2017: 13.738). Την 31.12.2018 ο αριθμός των καταστημάτων και των κέντρων επιχειρηματικής και ιδιωτικής τραπεζικής του Ομίλου, ανήλθε σε 653.

Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Ο Όμιλος αναγνώρισε προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) ύψους €680 εκατ. στη χρήση 2018, έναντι €750 εκατ. στη χρήση 2017, αντιστοίχως. Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σημείωσαν μείωση €70 εκατ. έναντι του 2017, ήτοι μείωση 9,3% και αντιστοιχούσαν σε 189 μονάδες βάσης επί των μέσων χορηγήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διαμόρφωση των προβλέψεων του Ομίλου παρατίθενται στην ενότητα 3.21.3 «Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018» -« Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών», στην ενότητα 3.4 «Επιλεγμένες Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες» - «Επιλεγμένοι Χρηματοοικονομικοί Δείκτες» και ενότητα 3.21.6 «Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες» του παρόντος Εγγράφου.

Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι λοιπές ζημιές απομείωσης και τα έξοδα αναδιάρθρωσης για τις χρήσεις 2017 και 2018:

Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις

(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ακινήτων	(34)	(30)
Ζημιές απομείωσης /αντιλογισμός ομολόγων	(1)	15
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ⁽¹⁾	(15)	(6)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	(50)	(21)
Κόστος Προγραμμάτων Εθελουσίας Εξόδου και λοιπές σχετικές δαπάνες	(8)	(57)
Λοιπά έξοδα αναδιάρθρωσης	(5)	(5)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(13)	(62)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(63)	(83)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει ζημιές απομείωσης μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων (σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 για το έτος 2017), λοιπών στοιχείων ενεργητικού και προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις και για λοιπούς λειτουργικούς κινδύνους.

Το 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ποσού €21 εκατ. (2017: €50 εκατ.), εκ των οποίων τα €30 εκατ. (2017: €34 εκατ.) αφορούσαν το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών και ανακτηθέντων ακινήτων και €15 εκατ. έσοδο αφορούσαν τη μείωση της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων κυρίως ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου κατά τη διάρκεια της περιόδου. Επιπρόσθετα, €57 εκατ. κόστος για προγράμματα εθελουσίας εξόδου (Voluntary Exit Schemes - VES) και λοιπές σχετικές δαπάνες αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης συμπεριλαμβανομένου και ενός πρόσθετου προγράμματος το οποίο ανακοινώθηκε την 19 Ιανουαρίου 2018 και εφαρμόστηκε για υπαλλήλους συγκεκριμένων επιλεγμένων μονάδων στην Ελλάδα.

Για τη χρήση 2018, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των τιμών της αγοράς ακινήτων και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χαρτοφυλακίου ακινήτων του Ομίλου, έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων ποσό ύψους €30 εκατ. για ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων, επενδυτικών ακινήτων και ακινήτων ανακτηθέντων από πλειστηριασμούς, εκ των οποίων €21 εκατ. αφορούν τις ελληνικές δραστηριότητες.

Την 31.12.2018, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία ανήλθαν σε €5 εκατ. και σχετίζονται κυρίως με την βελτιστοποίηση των δανειακών δραστηριοτήτων. Την 31.12.2017 ο Όμιλος είχε αναγνωρίσει έξοδα αναδιάρθρωσης ποσού €5 εκατ., τα οποία σχετίζονταν κυρίως με τον εξορθολογισμό του δικτύου του στην Ελλάδα.

Κέρδη προ φόρου

Τα κέρδη προ φόρου του Ομίλου Eurobank (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €232 εκατ., έναντι κερδών €181 εκατ. για τη χρήση 2017, σημειώνοντας αύξηση 28,2% η οποία αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες κατά 15,5%, στην περαιτέρω συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων κατά 1,8%, καθώς και στον περιορισμό των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και των λοιπών ζημιών απομείωσης κατά 9,3% και 58,0% αντίστοιχα.

Σε ένα βελτιούμενο αλλά με αρκετές ακόμα προκλήσεις επιχειρηματικό περιβάλλον, για τη χρήση 2018, τα λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) διαμορφώθηκαν σε €966 εκατ. για τη χρήση 2018, έναντι €987 εκατ. για τη χρήση 2017, ελαφρώς μειωμένα κατά 2,1%, συνεπεία της μείωσης των λειτουργικών εσόδων.

Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών προ φόρου του Ομίλου Eurobank για τις εξεταζόμενες χρήσεις 2017 και 2018 αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Φόρος Εισοδήματος		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Τρέχων φόρος	(34)	(46)
Αναβαλλόμενος φόρος	29	(16)
Προσαρμογές φόρου	-	(14)
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(5)	(76)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013, όπως ισχύει, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα για το έτος 2018 είναι 29%. Επιπρόσθετα, τα μερίσματα που διανέμονται, από την 1 Ιανουαρίου του 2019 υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 10 %, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων τα οποία υπό προϋποθέσεις απαλλάσσονται του φόρου. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Νόμου 4579/2018, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2018 και τροποποίησε το Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα, εκτός από τον φορολογικό συντελεστή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων θα μειώνεται ετησίως κατά 1%, τα τέσσερα επόμενα έτη ξεκινώντας από το 2019, καταλήγοντας σε 25% από το 2022 και έπειτα. Αυτό οδήγησε σε μείωση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης κατά €0,2 εκατ. για τις ελληνικές θυγατρικές της Τράπεζας η οποία έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη ποσού €14 εκατ. στην κατάσταση αποτελεσμάτων για φορολογικές απαιτήσεις των οποίων η εκδίκαση εκκρεμεί.

Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο της Επικρατείας κοινοποίησε τις αποφάσεις του στην Τράπεζα και σε μια άλλη ελληνική τράπεζα, σχετικά με την άρνηση του δικαιώματος επιστροφής των προκαταβληθέντων φόρων (μέσω παρακράτησης) επί των τόκων ομολόγων και εντόκων γραμματίων του έτους 2008 (ποσού €4 εκατ. για την Τράπεζα). Οι εν λόγω αποφάσεις ερμήνευσαν τον ελληνικό φορολογικό νόμο που ίσχυε το έτος 2008 και ανέφεραν ότι οι ανωτέρω παρακρατούμενοι φόροι δύναται να συμψηφιστούν μόνο με τον ετήσιο φόρο εισοδήματος των τραπεζών και το εναπομένον μη συμψηφισθέν μέρος αυτών δεν είναι επιστρεπτέο. Ωστόσο, αναφορικά με τέτοιου είδους παρακρατούμενους φόρους έχουν εκδοθεί δύο προγενέστερες ευνοϊκές αποφάσεις, επίσης από το Συμβούλιο της Επικρατείας, για διαφορετικά έτη (η μία αφορούσε την Τράπεζα για το έτος 2010 και η δεύτερη αφορούσε άλλο τραπεζικό ίδρυμα). Η Τράπεζα προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά της ανωτέρω απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας. Επιπλέον των προαναφερθέντων, η Τράπεζα έχει παρόμοιες εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις σχετικά με την ερμηνεία του Ν. 2238/1994, ποσού €46 εκατ. για το έτος 2012.

Την 29 Μαρτίου 2019, το Ελληνικό Κοινοβούλιο ψήφισε νομοσχέδιο που περιλαμβάνει διατάξεις με τις οποίες διασφαλίζεται η ανακτησιμότητα τόσο των φορολογικών απαιτήσεων του Νόμου 2238/1994 που προκύπτουν (όπως αναφέρθηκε παραπάνω) από παρακρατούμενους φόρους επί τόκων ομολόγων (για τα έτη 2008, 2010, 2011 και 2012) όσο και των φορολογικών απαιτήσεων του Νόμου 4046/2012 (για τα έτη 2010, 2011 και 2012) που προκύπτουν από φόρους ποσού €13 εκατ. για την Τράπεζα, οι οποίοι παρακρατήθηκαν επί τόκων Ελληνικών κρατικών ομολόγων, Ελληνικών εντόκων γραμματίων και εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο Όμιλος αξιολογεί όλες τις σχετικές εξελίξεις σε σχέση με το σύνολο των ανοικτών φορολογικών υποθέσεων του (π.χ. νομοθετικές αλλαγές, πάγια νομολογία, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, διοικητικές πρακτικές) και σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά αναφέρονται στην ενότητα 3.3 «Φορολογικός Έλεγχος» του παρόντος Εγγράφου.

Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) επί όλων των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών, καθώς επίσης και επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών με το φορολογικό συντελεστή που αναμένεται να ισχύει στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση.

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

Αναβαλλόμενοι φόροι		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	2018
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	4.926	4.855
ΔΠΧΑ 9 επίπτωση μετάβασης	-	5
Έσοδο/(έξοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	29	(16)
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λουιτών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	-	64
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	(85)	-
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(8)	(2)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(7)	7
Λουιά	-	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.855	4.912

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναλύεται παρακάτω:

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	2018
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.859	4.916
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(4)	(4)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	4.855	4.912

Ο αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο) / έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	2018
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση, πωλήσεις και διαγραφές δανειακών απαιτήσεων	104	82
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	(8)	41
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	(50)	(50)
Μεταβολές στην εύλογη αξία και λουιτές προσωρινές διαφορές	(17)	(89)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου (έξοδο)/έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	29	(16)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Την 31.12.2018, ο Όμιλος αναγνώρισε καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις €4,9 δισ. που αναλύονται παρακάτω:

(α) €3.132 εκατ. αφορούν σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές λόγω προβλέψεων απομείωσης/αποτίμησης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών διαγραφών χρέους σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013, όπως είναι σε ισχύ. Αυτές οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος,

- (β) €1.151 εκατ. αφορούν σε φορολογικές ζημιές από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες υπόκεινται σε απόσβεση για φορολογικούς σκοπούς (δηλ. 1/30 των ζημιών ετησίως αρχίζοντας από τη χρήση 2012 και εφεξής),
- (γ) €265 εκατ. αφορούν στο αναπόσβεστο υπόλοιπο οριστικών φορολογικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, που υπόκεινται σε απόσβεση (δηλαδή 1/20 των ζημιών ετησίως αρχίζοντας από το 2016 και εφεξής), σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013 όπως είναι σε ισχύ,
- (δ) €63 εκατ. αφορούν κυρίως σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές εκ των οποίων €62 εκατ. προέκυψαν από τις δραστηριότητες της Τράπεζας το 2018 (περιλαμβάνουν €48 εκατ. περίπου φορολογικές ζημιές, οι οποίες προέκυψαν από την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία τον Απρίλιο του 2018). Οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την Τράπεζα εντός πέντε ετών μετά από το έτος της αναγνώρισής τους,
- (ε) €23 εκατ. αφορούν κυρίως σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές σχετικά με την (αναπόσβεστη για φορολογικούς σκοπούς) αξία των εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, υποκείμενων σε δεκαετή απόσβεση, με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία, κατά το έτος που πραγματοποιήθηκαν και
- (στ) €278 εκατ. αφορούν σε λοιπές εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές (ζημιές αποτίμησης, προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό κλπ), η πλειονότητα των οποίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Τα καθαρά κέρδη (από συνεχιζόμενες δραστηριότητες) του Ομίλου Eurobank για τη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε €156 εκατ., έναντι €176 εκατ. για τη χρήση 2017, ήτοι σημειώνοντας μείωση 11,4%, παρά την αύξηση των προ φόρων κερδών, λόγω της αύξησης του κονδυλίου «Φόρος εισοδήματος» ανωτέρω.

Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους

Τα καθαρά κέρδη στους μετόχους του Ομίλου Eurobank για τη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε €91 εκατ., έναντι €104 εκατ. για τη χρήση 2017. Ο Όμιλος διατήρησε την κερδοφορία του, υποστηριζόμενος από τις σταθερά κερδοφόρες διεθνείς δραστηριότητες, τη βελτίωση των οργανικών κερδών προ προβλέψεων, τις πρωτοβουλίες περιορισμού του κόστους και την αποτελεσματική διαχείριση των NPEs.

3.21.3 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία των ισολογισμών του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2017 και την 31.12.2018:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ		
<i>(Ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	31.12.2017	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.524	1.924
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.123	2.307
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου *	49	43
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.878	1.871
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	37.108	36.232
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	7.605	7.772
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	156	113
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	390	353
Επενδύσεις σε ακίνητα	277	316
Άυλα πάγια στοιχεία	152	183
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.859	4.916
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.724	1.934
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση	2.184	20
Σύνολο ενεργητικού	60.029	57.984
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	9.994	2.050
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.997	6.376
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.853	1.893
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	39.083
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	549	2.707
Λοιπές υποχρεώσεις	684	844
Υποχρεώσεις δραστηριοτήτων προς πώληση	1.959	-
Σύνολο υποχρεώσεων	52.879	52.953
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(2.556)	(3.721)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-
Προνομιούχοι τίτλοι	43	42
Δικαιώματα τρίτων	3	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	5.031
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	60.029	57.984

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή του ισολογισμού «Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» έχει μετονομασθεί σε «Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου». Η εν λόγω μετονομασία δεν έχει επιφέρει αλλαγή στο συγκριτικό υπόλοιπο της 31.12.2017, όπως είχε δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού αφορούσαν αποκλειστικά σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Την 31.12.2018 το σύνολο του ενεργητικού του Ομίλου διαμορφώθηκε σε €57.984 εκατ., έναντι €60.029 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 3,4%, σε συνέχεια κυρίως της πώλησης των δραστηριοτήτων στη Ρουμανία και της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9.

Στη συνέχεια ακολουθεί ανάλυση των σημαντικότερων μεγεθών του ενοποιημένου ισολογισμού για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018.

Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες

Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Ταμείο	421	429
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.103	1.495
Σύνολο	1.524	1.924

εκ των οποίων:

Υποχρεωτικές και ενεχυριασμένες καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες	421	495
--	-----	-----

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες, περιλαμβάνουν καταθέσεις αξίας €495 εκατ., έναντι €421 εκατ. την 31.12.2017 στην Τράπεζα της Ελλάδος και στις λοιπές κεντρικές τράπεζες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο που υποχρεούνται να τηρούν οι τράπεζες. Το μεγαλύτερο μέρος των εν λόγω καταθέσεων είναι άμεσα διαθέσιμο, εφόσον τηρείται το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο.

Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Η ανάλυση των απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018 παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Δεσμευμένες καταθέσεις σε τράπεζες	1.513	1.791
Τοποθετήσεις σε τράπεζες και λοιπές απαιτήσεις έναντι τραπεζών	312	267
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με τράπεζες	298	249
Σύνολο	2.123	2.307

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου σε τράπεζες περιλαμβάνουν κυρίως: α) €1.653 εκατ. εξασφαλίσεις σε μετρητά σχετικές με τις συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου για συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και για συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (CSAs, GMRAs), β) €93 εκατ. δεσμευμένες καταθέσεις οι οποίες σχετίζονται με τιτλοποιήσεις χρέους και γ) €44 εκατ. εξασφαλίσεις σε μετρητά οι οποίες σχετίζονται με τη πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την γεωγραφική κατανομή των απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου:

Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Ελλάδα	8	77
Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες	1.910	2.060
Λοιπές χώρες	205	170
Σύνολο	2.123	2.307

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου

Το υπόλοιπο του εν λόγω λογαριασμού διαμορφώθηκε σε €49 εκατ. και €43 εκατ. την 31.12.2017 και 31.12.2018 αντίστοιχα και αναλύεται στον κάτωθι πίνακα:

Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Ομόλογα	20	22
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	29	21
Σύνολο	49	43

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Δάνεια και Απαιτήσεις από Πελάτες

Το υπόλοιπο του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος, προ προβλέψεων απομείωσης διαμορφώθηκε σε €44.973 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €47.242 εκατ. την 31.12.2017, σημειώνοντας μείωση 4,8% ως αποτέλεσμα κυρίως των συναλλαγών πώλησης και των διαγραφών μη εξυπηρετούμενων δανείων παρά την ενίσχυση της χρηματοδότησης υγιών και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Την 31.12.2018 ποσό €24.723 εκατ. αφορούσε δάνεια προς επιχειρήσεις (μικρές επιχειρήσεις και επιχειρηματικά δάνεια) και αναλογούσε στο 55% του υπολοίπου των χορηγήσεων προ προβλέψεων (έναντι €25.324 εκατ. την 31.12.2017) και ποσό €20.250 εκατ. δάνεια προς νοικοκυριά που αναλογούσε στο 45,0% (στεγαστικά 36% και καταναλωτικά 9%), έναντι €21.918 εκατ. την 31.12.2017. Την 31.12.2018, €38.602 εκατ. αφορούσαν δάνεια από τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα (85,8% του συνολικού χαρτοφυλακίου), ενώ €6.371 εκατ. δάνεια από τις Διεθνείς δραστηριότητες, έναντι €40.891 εκατ. και €6.351 εκατ. την 31.12.2017 αντίστοιχα.

Το σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (μετά από προβλέψεις) και των δανείων και απαιτήσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων διαμορφώθηκε σε €36.232 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €37.108 εκατ. την 31.12.2017.

Η ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Ομίλου Eurobank στις 31.12.2017 και 31.12.2018 παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	01.01.2018	31.12.2018
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος			
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	47.242	47.122	44.973
Πρόβλεψη απομείωσης	(10.134)	(11.107)	(8.800)
Λογιστική αξία	37.108	36.015	36.173
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	65	59
Σύνολο	37.108	36.080	36.232

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά επιχειρηματική μονάδα την 31.12.2018:

	31.12.2017	01.01.2018	31.12.2018			
			Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των μη απομειωμένων δανείων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Συνολική αξία
(ποσά σε € εκατ.)	Συνολική αξία	Συνολική αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος						
Στεγαστικά δάνεια:						
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	16.667	16.667	6.706	3.513	6.043	16.262
- Πρόβλεψη απομείωσης	(2.318)	(2.646)	(35)	(284)	(2.228)	(2.547)
Λογιστική αξία	14.349	14.021	6.671	3.229	3.815	13.715
Καταναλωτικά δάνεια:						
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	5.251	5.251	2.225	359	1.404	3.988
- Πρόβλεψη απομείωσης	(2.076)	(2.294)	(39)	(103)	(1.093)	(1.235)
Λογιστική αξία	3.175	2.957	2.186	256	311	2.753
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις:						
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	6.973	6.973	1.604	1.208	3.609	6.421
- Πρόβλεψη απομείωσης	(2.069)	(2.386)	(15)	(213)	(1.630)	(1.858)
Λογιστική αξία	4.904	4.587	1.589	995	1.979	4.563
Επιχειρηματικά δάνεια:						
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	18.351	18.231	10.824	1.881	5.597	18.302
- Πρόβλεψη απομείωσης	(3.671)	(3.781)	(57)	(111)	(2.992)	(3.160)
Λογιστική αξία	14.680	14.450	10.767	1.770	2.605	15.142
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος						
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	47.242	47.122	21.359	6.961	16.653	44.973
- Πρόβλεψη απομείωσης	(10.134)	(11.107)	(146)	(711)	(7.943)	(8.800)
Λογιστική αξία	37.108	36.015	21.213	6.250	8.710	36.173
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων						
Λογιστική αξία	-	65				59
Σύνολο	37.108	36.080				36.232

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

⁽¹⁾ Την 31.12.2018 συμπεριλαμβάνονται δάνεια πελατών πιστωτικά απομειωμένα (POCI) με λογιστική αξία προ πρόβλεψης €5 εκατ. και πρόβλεψη απομείωσης €0,1 εκατ. (1 Ιανουαρίου 2018 : €5 εκατ. λογιστική αξία προ πρόβλεψης και €1 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης).

Πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων

Την 30 Σεπτεμβρίου 2018, χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις (NPL) της Τράπεζας, συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου περίπου €1,1 δισ. (€1,0 δισ. περιλαμβάνονται στον ισολογισμό με προβλέψεις απομείωσης ποσού €0,94 δισ.) ταξινομήθηκε ως κατεχόμενο προς πώληση, καθώς η πώληση του θεωρήθηκε πολύ πιθανή. Την 16 Οκτωβρίου 2018, η Τράπεζα, σύμφωνα με το σχέδιο μείωσης των NPEs, ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει συμφωνία με την κοινοπραξία των εταιρειών της B2Holding ASA και της Waterfall Asset Management για την πώληση του εν λόγω χαρτοφυλακίου. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου θα παραμείνει στην Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (FPS), η οποία είναι 100% θυγατρική της Τράπεζας και έχει λάβει άδεια διαχείρισης NPLs και θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με την επίσης αδειοδοτημένη εταιρεία B2Kapital A.E. Τον Δεκέμβριο του 2018, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση χωρίς επίπτωση στα αποτελέσματα.

Επιπρόσθετα, το τρίτο τρίμηνο του 2018, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων λογιστικής αξία προ προβλέψεων απομείωσης €59 εκατ. (€17 εκατ. μετά από προβλέψεις απομείωσης), που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του στη Βουλγαρία. Τα αποτελέσματα του Ομίλου δεν επηρεάστηκαν από την εν λόγω πώληση.

Το Νοέμβριο 2017, η Τράπεζα σύμφωνα με τη στρατηγική της για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ολοκλήρωσε την πώληση του χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφαλίσεις συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου ύψους €1,5 δισ. προς την Intrum Ελλάς DAC, (Intrum), εταιρεία που ελέγχεται από τον Όμιλο Intrum έναντι τιμήματος €35 εκατ. Από το εν λόγω ποσό, €608 εκατ. αφορούσαν σε χρηματοδοτικά ανοίγματα που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό με πρόβλεψη απομείωσης €584 εκατ. Συνεπώς, ο Όμιλος αναγνώρισε κέρδος ύψους €8,5 εκατ. αφαιρουμένων των εξόδων πώλησης

ύψους €2 εκατ. στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» και ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων μειώθηκε περίπου κατά 70 μονάδες βάσης. Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου ανατέθηκε στην Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (FPS).

Ταξινόμηση μη εξυπηρετούμενων δανείων ως κατεχόμενων προς πώληση

Τον Δεκέμβριο του 2018, η Τράπεζα σύναψε συμφωνία για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων. Κατά συνέπεια, δάνεια ποσού €65 εκατ., για τα οποία είχαν σχηματιστεί προβλέψεις απομείωσης ποσού €45 εκατ. ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση, καθώς η πώληση τους θεωρήθηκε πολύ πιθανή. Τον Ιανουάριο 2019, η πώληση του εν λόγω χαρτοφυλακίου ολοκληρώθηκε.

Οι ανωτέρω πωλήσεις των μη εξυπηρετούμενων δανειακών ανοιγμάτων το 2018, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο μείωσης των NPEs του Ομίλου, είναι συνεπείς με το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη (hold-to-collect) για τα δάνεια και τις απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις όπως αναλύονται στη σημείωση 24 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2018.

Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Το υπόλοιπο των προβλέψεων απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών διαμορφώθηκε σε €8.800 εκατ. την 31.12.2018, έναντι €10.134 εκατ. την 31.12.2017, ως αποτέλεσμα κυρίως των συναλλαγών πώλησης και των διαγραφών μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στο τέλος του 2018, το ποσό των NPEs του Ομίλου μειώθηκε κατά €3,5 δισ. σε €16,7 δισ., έναντι €20,1 δισ. την 31.12.2017, κυρίως μέσω του αρνητικού σχηματισμού NPEs σε όλα τα τρίμηνα του 2018 συνολικού ποσού €0,9 δισ. συγκριτικά με αρνητικό σχηματισμό ποσού €0,7 δισ. το 2017, της πώλησης χαρτοφυλακίου καταναλωτικών δανείων ποσού €1 δισ. το τέταρτο τρίμηνο καθώς και των διαγραφών δανείων μειώνοντας το δείκτη των NPEs του Ομίλου κατά 550 μονάδες βάσης σε 37,0% έναντι 42,6% την 31.12.2017. Οι προβλέψεις δανείων (ζημιές) ανήλθαν σε €680 εκατ. ή 1,89% του μέσου υπολοίπου δανείων μετά από προβλέψεις (2017: €750 εκατ. ή 2,0%), οδηγώντας το δείκτη κάλυψης των NPEs σε 53,2% (έναντι 50,4% την 31.12.2017).

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους ανά κατηγορία δανείων και ανά στάδιο σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 υπολογίζεται σε σχέση με τα υπόλοιπα έναρξης και λήξης της περιόδου αναφοράς από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως την 31 Δεκεμβρίου 2018 και παρατίθεται αναλυτικά στην Σημείωση 25 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ανά κατηγορία δανείων για την περίοδο αναφοράς από 1 Ιανουαρίου 2017 έως 31 Δεκεμβρίου 2017, έχει ως ακολούθως:

Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών					
31 Δεκεμβρίου 2017					
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	Επιχειρηματικά	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Μικρές επιχειρήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	4.509	2.272	2.732	2.085	11.598
Προβλέψεις περιόδου	185	248	196	121	750
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	5	1	7	2	15
Διαγραφές και πωλήσεις δανείων και απαιτήσεων ⁽²⁾	(840)	(59)	(770)	(35)	(1.704)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(97)	(68)	(37)	(84)	(286)
Προβλέψεις απομείωσης για μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(32)	(46)	(16)	(49)	(143)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις ⁽¹⁾	(59)	(30)	(36)	29	(96)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	3.671	2.318	2.076	2.069	10.134

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει πρόβλεψη απομείωσης ποσού €70 εκατ. (€31 εκατ. στεγαστικά και €39 εκατ. δάνεια μικρών επιχειρήσεων) η οποία σχετίζεται με την πώληση δανείων προ πρόβλεψης απομείωσης, ποσού €150 εκατ. της Bancprost S.A., που είχε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση, στη θυγατρική της Τράπεζας ERB New Europe Funding II B.V.

⁽²⁾ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 περιλαμβάνεται ποσό €584 εκατ. το οποίο σχετίζεται με συναλλαγές πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση του Ομίλου κατά την εκτίμηση της πρόβλεψης απομείωσης από δάνεια και απαιτήσεις πελατών αξιολογούνται διαρκώς, ειδικά σε συνθήκες οικονομικής αβεβαιότητας, λαμβάνοντας υπόψη την πιο πρόσφατη διαθέσιμη πληροφόρηση και τις προσδοκίες σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις που θεωρούνται εύλογες.

Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων του Ομίλου Eurobank στις 31.12.2017 και 31.12.2018 παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	01.01.2018	31.12.2018
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	-	5.966	6.248
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	-	1.398	1.420
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	187	104
Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι	5.509	-	-
Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	1.654	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη	442	-	-
Σύνολο	7.605	7.551	7.772

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Το σύνολο του χαρτοφυλακίου επενδυτικών τίτλων την 31.12.2018 διαμορφώθηκε σε €7.772 εκατ., σημειώνοντας αύξηση κατά 2,2% έναντι της 31.12.2017 και 2,9% έναντι της 01.01.2018 (ημερομηνία μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9).

Σε συνέχεια της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος μετέφερε χρεωστικούς τίτλους από το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων στο αποσβέσιμο κόστος. Την 31.12.2018, η εύλογη αξία των τίτλων που μεταφέρθηκαν ήταν €71 εκατ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η ανωτέρω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31.12.2018, θα είχε ως αποτέλεσμα €1 εκατ. κέρδος, μετά από φόρους, το οποίο θα αναγνωριζόταν στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση.

Πώληση ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ)

Στο πλαίσιο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) και του ΕΤΧΣ για την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του Ελληνικού δημόσιου χρέους, η Τράπεζα είχε συνάψει συμφωνία με το ΕΤΧΣ, το Ελληνικό Δημόσιο, το ΤΧΣ και την Τράπεζα της Ελλάδος την 16 Μαρτίου 2017 για την ανταλλαγή των ομολόγων κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ, τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί για την ανακεφαλαιοποίηση του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ, τα οποία θα επαναπωλούνταν στο ΕΤΧΣ ύστερα από μία σύντομη περίοδο διακράτησης.

Τον Ιανουάριο 2018, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση της συνολικής θέσης των εν λόγω ομολόγων του ΕΤΧΣ, καθώς τα εναπομείναντα προαναφερθέντα ομόλογα σταθερού επιτοκίου ονομαστικής αξίας €362 εκατ. επαναπωλήθηκαν στο ΕΤΧΣ, χωρίς επίπτωση στα αποτελέσματα της Τράπεζας.

Περαισσότερες πληροφορίες σχετικά με το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων του Ομίλου αναφέρονται στη σημείωση στη σημείωση 6.2.1.3 «Ομόλογα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου», στη σημείωση 26 «Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων», 26.1 «Κίνηση των επενδυτικών τίτλων», 26.2 «Κίνηση των αναμενόμενων πιστωτικών» και 26.3 «Αποθεματικό ιδίων κεφαλαίων: αναπροσαρμογή επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)» των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018.

Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του υπολοίπου «Λοιπών στοιχείων ενεργητικού» του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	704	707
Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς και σχετικές προκαταβολές	375	555
Ενεχυριασμένο ποσό που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	241	240
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος ⁽¹⁾	147	53
Προπληρωμένα έξοδα και δεδουλευμένα έσοδα	82	83
Λοιπές εγγυήσεις	62	76
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽²⁾	16	122
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	97	98
Σύνολο	1.724	1.934

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει παρακρατούμενους φόρους μετά από προβλέψεις.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες και υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με πλειστηριασμούς και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Στο πλαίσιο της ενεργούς διαχείρισης των NPEs, ο Όμιλος αξιοποίησε την πλατφόρμα ηλεκτρονικών πλειστηριασμών η οποία τέθηκε σε εφαρμογή τον Φεβρουάριο του 2018, προκειμένου να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις προγραμματισμένες διαδικασίες πλειστηριασμού για τις ελληνικές δραστηριότητες. Αυτός ήταν ο κύριος παράγοντας που συνέβαλε στην καθαρή αύξηση των ανακτηθέντων ακινήτων από πλειστηριασμούς και των σχετικών προκαταβολών κατά €180 εκατ. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Την 31.12.2018, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ποσού €98 εκατ., μετά από προβλέψεις αφορούν, μεταξύ άλλων, σε απαιτήσεις σχετιζόμενες με (α) προκαταβολές σε προμηθευτές, (β) δημόσιους οργανισμούς και (γ) νομικές υποθέσεις.

Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Τα υπόλοιπα των λογαριασμών την 31.12.2017 και 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς ΕΚΤ και ΤτΕ	9.994	2.050
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	9.994	2.050
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.368	5.652
Δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς οργανισμούς	491	591
Τρεχούμενοι λογαριασμοί τραπεζών και υπόλοιπα σε διακανονισμό	132	115
Διατραπεζικός δανεισμός	6	18
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.997	6.376
Σύνολο	13.991	8.426

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Την 31.12.2018, η εξάρτηση της Τράπεζας από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε σε €2,1 δισ. (εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούν σε χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας - ELA), κυρίως λόγω της εισροής καταθέσεων, απομόχλευσης στοιχείων ενεργητικού, αύξησης των συναλλαγών *geros* (πωλήσεις χρεογράφων με συμφωνία επαναγοράς) σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου και δύο εκδόσεων χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού, τα οποία πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε διεθνή θεσμικό επενδυτή. Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ELA. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ.

Την 31.12.2018, η πλειοψηφία των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων από συναλλαγές με λοιπές τράπεζες πραγματοποιήθηκε με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού με εγγύηση χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου και κρατικά χρεόγραφα άλλων μελών της Ευρωζώνης, ομόλογα ΕΤΧΣ/ΕΜΣ και καλυμμένες ομολογίες που εκδόθηκαν από την Τράπεζα. Την 31.12.2018, ο δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς οργανισμούς περιλαμβάνει δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development) και από λοιπούς παρεμφερείς οργανισμούς.

Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του υπολοίπου των καταθέσεων πελατών του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Υποχρεώσεις προς Πελάτες		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Καταθέσεις ταμειευτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	19.412	21.875
Προθεσμιακές καταθέσεις	14.370	16.990
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων	53	200
Λοιπά προθεσμιακά προϊόντα	8	18
Σύνολο	33.843	39.083

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Οι συνολικές καταθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (*geros*), αυξήθηκαν την 31.12.2018 κατά €5.240 εκατ., ήτοι 15,5% σχέση με την 31.12.2017 και διαμορφώθηκαν σε €39.083 εκατ. (€28.785 εκατ. στην Ελλάδα και €10.298 εκατ. στο εξωτερικό), έναντι €33.843 εκατ. την 31.12.2017 (€24.579 εκατ. στην Ελλάδα και €9.264 εκατ. στο εξωτερικό). Η εν λόγω αύξηση

των καταθέσεων πελατών οφείλεται στην αύξηση κατά 18,2% και κατά 12,7% του υπολοίπου προθεσμιακών καταθέσεων και του υπολοίπου καταθέσεων ταμειυτηρίου και όψεως αντίστοιχα. Ειδικότερα, η αύξηση κατά €4,2 δισ. των καταθέσεων από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα οφείλεται στη βελτίωση της εμπιστοσύνης των καταθετών συνεπεία της σταδιακής σταθεροποίησης του εγχώριου μακροοικονομικού περιβάλλοντος και στη σημαντική αύξηση των καταθέσεων από το Δημόσιο Τομέα. Οι καταθέσεις προθεσμίας μαζί με τα repos αντιστοιχούν στο 44,0% των συνολικών καταθέσεων, ήτοι σε €17.208 εκατ., ενώ οι καταθέσεις ταμειυτηρίου και όψεως αποτελούν το 56,0%, ήτοι €21.875 εκατ.

Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, ανακλήθηκε η επιλογή επιμέτρησης των σύνθετων καταθέσεων στην εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και έκτοτε επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, μετά το διαχωρισμό των ενσωματωμένων παραγώγων από τα κύρια συμβόλαιά τους. Τον Νοέμβριο του 2018, οι εν λόγω καταθέσεις έληξαν. Τα λοιπά προθεσμιακά προϊόντα σχετίζονται με μεσοπρόθεσμους τίτλους κύριας οφειλής που κατείχαν πελάτες της Τράπεζας ποσού €18 εκατ. (31.12.2017: €8 εκατ.).

Χορηγήσεις / Καταθέσεις

Ο λόγος χορηγήσεις προς καταθέσεις βελτιώθηκε την 31.12.2018 σε σχέση με την 31.12.2017 ως εξής:

Χορηγήσεις προς Καταθέσεις		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017	31.12.2018
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (μετά από προβλέψεις)	37.108	36.232
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	39.083
% χορηγήσεων επί των καταθέσεων	109,6%	92,6%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

Ο λόγος χορηγήσεις προς καταθέσεις βελτιώθηκε σε 92,6% από 109,6% την 31.12.2017, κυρίως ως αποτέλεσμα της σημαντικής ενίσχυσης των καταθέσεων.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του υπολοίπου των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Ομόλογα από τιτλοποίηση	-	1.245
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	-	947
Καλυμμένες ομολογίες	497	499
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	52	16
Σύνολο	549	2.707

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους» την 31.12.2018 διαμορφώθηκε σε €2.707 εκατ., έναντι €549 εκατ. την 31.12.2017. Η σημαντική αύξηση του υπολοίπου την 31.12.2018 έναντι της 31.12.2017 αποδίδεται κυρίως (α) στην έκδοση χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού τα οποία πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε διεθνή θεσμικό επενδυτή και (β) στην έκδοση ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης για την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα του προγράμματος ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας.

Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, ανακλήθηκε η επιλογή επιμέτρησης των σύνθετων τίτλων στην εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και έκτοτε επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, μετά το διαχωρισμό των ενσωματωμένων παραγώγων από τα κύρια συμβόλαια τους. Την 31.12.2018, η λογιστική αξία των εν λόγω

τίτλων ανερχόταν σε €3 εκατ. Από τη μεταβολή της εύλογης αξίας τους για την περίοδο από την ημερομηνία επαναμέτρησης έως την 31.12.2018, θα προέκυπτε κέρδος ύψους €0,1 εκατ. το οποίο έχει ήδη αναγνωρισθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων μέσω της αποτίμησης των ενσωματωμένων παραγώγων.

Αναλυτικές πληροφορίες για τους υπολογαριασμούς «Ομόλογα από τιτλοποίηση», «Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)», «Καλυμμένες ομολογίες» και «Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)» παρατίθενται στην ενότητα 3.12.1 «Πηγές Κεφαλαίων» του παρόντος Εγγράφου.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Φεβρουάριο του 2019, η Τράπεζα προχώρησε στη μερική ακύρωση καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας €50 εκατ., τα οποία διακρατούνταν προηγουμένως από την Τράπεζα.

Την 18 Μαρτίου 2019 η Τράπεζα, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού Maximus Hellas DAC, προχώρησε στην αύξηση της έκδοσης ομολόγων με τιτλοποίηση δανείων η οποία ανήλθε συνολικά σε ονομαστική αξία €1.338 εκατ., εκ των οποίων €910 εκατ. κατηγορίας Α διακρατήθηκαν από διεθνή θεσμικό επενδυτή και €428 εκατ. κατηγορίας Β διακρατήθηκαν από την Τράπεζα.

Λοιπές Υποχρεώσεις

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του υπολοίπου «Λοιπών υποχρεώσεων» του Ομίλου Eurobank την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Λοιπές υποχρεώσεις		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	31.12.2017	31.12.2018
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽¹⁾	252	297
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα δεδουλευμένα	81	96
Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	50	49
Πρόβλεψη αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	-	58
Πρόβλεψη χρηματοοικονομικής εγγύησης για πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	45	43
Λοιπές προβλέψεις	80	106
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	7	8
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	4	4
Λοιπές υποχρεώσεις	165	183
Σύνολο	684	844

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με τραπεζικές επιταγές και εμβάσματα, συναλλαγές πιστωτικών καρτών, λοιπές τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες.

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Την 31.12.2018, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού €183 εκατ. αφορούν κυρίως σε: (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, (γ) υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη και (δ) υποχρεώσεις συναλλαγών (trading liabilities).

Την 31.12.2018, οι λοιπές προβλέψεις ποσού €106 εκατ. (31.12.2017: €80 εκατ.) περιλαμβάνουν κυρίως: (α) €56 εκατ. για εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση, (β) €8 εκατ. για έξοδα αναδιάρθρωσης (σχετίζονται κυρίως με το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου) και (γ) λοιπές προβλέψεις για λειτουργικούς κινδύνους ποσού €39 εκατ., εκ των οποίων €32 εκατ. αφορούν σε μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Η εφαρμογή του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου, που ήταν ήδη σε ισχύ κατά τη διάρκεια του 2017, είχε σχεδιαστεί για το προσωπικό του Ομίλου στην Ελλάδα στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας. Στο ίδιο πλαίσιο ανακοινώθηκε την 19 Ιανουαρίου 2018 και υλοποιήθηκε ένα

πρόσθετο πρόγραμμα με τους ίδιους όρους, το οποίο αφορούσε σε υπαλλήλους συγκεκριμένων επιλεγμένων μονάδων στην Ελλάδα.

Έως την 31.12.2018, το κόστος του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου, μετά από προβλέψεις για αποζημίωση λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ανήλθε σε €174 εκατ., εκ των οποίων €55 εκατ. αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου για τη χρήση 2018. Η ετήσια εκτιμώμενη εξοικονόμηση, ως αποτέλεσμα του πρόσθετου κόστους του προγράμματος το οποίο αναγνωρίστηκε τη χρήση 2018, ανέρχεται σε €22,6 εκατ.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την «Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία» παρατίθενται στη σημείωση 39 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018.

3.21.4 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες ενοποιημένων ταμειακών ροών χρήσεων 2017 – 2018

Η ανάλυση των ταμειακών ροών του Ομίλου Eurobank για τις οικονομικές χρήσεις 2017 - 2018 παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	2017	2018
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	181	232
Προσαρμογές για:		
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις *	750	680
Λοιπές ζημιές απομείωσης, προβλέψεις και έξοδα αναδιάρθρωσης	63	83
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων	60	63
Λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	(135)	(166)
Λοιπές προσαρμογές	(13)	(58)
	906	834
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες		
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	(10)	(74)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου *	(29)	3
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	499	(99)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(356)	(822)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(160)	(82)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού	14	(185)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(7.867)	(5.698)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς πελάτες	1.743	5.240
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις ⁽¹⁾	(35)	(13)
	(6.201)	(1.730)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε	(31)	(34)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	(5.326)	(930)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(97)	(114)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	93	37
(Αγορές)/πωλήσεις και λήξεις επενδυτικών τίτλων	4.950	(205)
Απόκτηση θυγατρικών, μετά από αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα	(0)	(7)
Απόκτηση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, συμμετοχές σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και επιστροφή κεφαλαίου *	(8)	23
Πώληση θυγατρικών, μετά από πωληθέντα ταμειακά διαθέσιμα	125	(114)
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από επενδυτικούς τίτλους, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	11	18
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	5.074	(362)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
(Αποπληρωμές)/εισπράξεις από πιστωτικούς τίτλους	445	1.210
Επιστροφή κεφαλαίου και διανομή κερδών από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες ⁽¹⁾	25	50
Αγορά προνομιούχων τίτλων	-	(1)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων	-	(3)
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών	1	0
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών, μετά από έξοδα	-	(4)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	471	1.252
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7	(0)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	226	(40)
Καθαρές ταμειακές ροές από / (σε) μη συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	357	(104)
Καθαρές ταμειακές ροές από / (σε) μη συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	(92)	1
Καθαρές ταμειακές ροές από / (σε) μη συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	(40)	(51)
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(5)	0
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	220	(154)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	1.697	2.143
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	2.143	1.949

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

⁽¹⁾ Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοστεί για να απεικονιστεί στην κατηγορία των ταμειακών ροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες η διανομή κερδών ύψους €25 εκατ. από τις μη συνεχιζόμενες στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

* Σημείωση: Με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 από 01.01.2018, η γραμμή «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις» έχει μετονομασθεί σε «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών», η γραμμή «Καθαρή (αύξηση) / μείωση σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» έχει μετονομασθεί σε «Καθαρή (αύξηση)/ μείωση σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου» και η γραμμή «Απόκτηση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες και συμμετοχές σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου» έχει μετονομασθεί σε «Απόκτηση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, συμμετοχές σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και επιστροφή κεφαλαίου» χωρίς να επέλθει αλλαγή στο σχετικό υπόλοιπο όπως είχαν δημοσιευθεί στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με αρχική λήξη μικρότερη ή ίση των τριών μηνών:

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	2017	2018
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαριουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες)	1.103	1.429
Απαίτησεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	598	520
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	3	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	439	-
Σύνολο	2.143	1.949

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Τα λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)*</i>	2017	2018
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και δεδουλευμένοι τόκοι	(59)	(81)
(Κέρδη)/ζημιές από επενδυτικούς τίτλους	(73)	(83)
Έσοδα από μερίσματα	(3)	(2)
Σύνολο	(135)	(166)

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018).

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018, στις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες περιλαμβάνεται επιστροφή κεφαλαίου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (δηλ. Bancprost S.A.) ποσού €50 εκατ. Επιπλέον, οι λοιπές προσαρμογές στα κέρδη προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν κυρίως την αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες €29 εκατ.

Μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31.12.2018, οι μεταβολές των υποχρεώσεων του Ομίλου που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, δηλαδή οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους, οφείλονται σε: α) εκδόσεις πιστωτικών τίτλων €2.362 εκατ. (μετά από έξοδα έκδοσης) εκ των οποίων €946 εκατ. σχετίζονται με την έκδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 (Tier 2) μετά την πλήρη εξόφληση των προνομιούχων μετοχών β) αποπληρωμή χρέους ποσού €206 εκατ. και γ) απόσβεση των εξόδων έκδοσης και σε δεδουλευμένους τόκους ύψους €2 εκατ.

Η περιγραφή των μεταβολών των ταμειακών ροών του Ομίλου Eurobank για τις χρήσεις 2017-2018 παρατίθεται στην ενότητα 3.12.2 «Ταμειακές Ροές» του παρόντος Εγγράφου.

3.21.5 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες για τις μεταβολές της Ενοποιημένης Καθαρής Θέσης των οικονομικών χρήσεων 2017 και 2018

Στους παρακάτω πίνακες ακολουθούν οι καταστάσεις των μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου Eurobank για τις οικονομικές χρήσεις 2017 και 2018:

	ΕΝΟΠΙΩΜΗΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ							Σύνολο
	Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας				Μετοχικό κεφάλαιο - προνομιούχες μετοχές			
(ποσά σε εκατ. ευρώ)*	Μετοχικό κεφάλαιο - κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Εδικά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Μετοχικό κεφάλαιο - προνομιούχες μετοχές	Προνομιούχοι τίτλοι	Δικαιώματα τρίτων	
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2017	655	8.055	7.715	(10.664)	950	43	640	7.394
Καθαρά κέρδη	-	-	-	104	-	-	11	115
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	288	-	-	-	0	288
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	-	-	288	104	-	-	11	403
Απόκτηση / μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	-	-	-	-	(634)	(634)
(Αγορά)/ πώληση ιδίων μετοχών	(0)	(0)	-	1	-	-	-	1
Διανεμηθέντα μερίσματα από θυγατρικές της Τράπεζας με διακρίματα τρίτων	-	-	-	-	-	-	(15)	(15)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους:								
- Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	0	-	-	-	1	1
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	2	(2)	-	-	-	-
	(0)	(0)	2	(1)	-	-	(648)	(647)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	655	8.055	8.005	(10.561)	950	43	3	7.150
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2018	655	8.055	8.005	(10.561)	950	43	3	7.150
Επίπτωση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018	-	-	9	(1.094)	-	-	(0)	(1.085)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018, αναμορφωμένο	655	8.055	8.014	(11.655)	950	43	3	6.065
Καθαρά κέρδη	-	-	-	91	-	-	0	91
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	(169)	-	-	-	0	(169)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	(169)	91	-	-	0	(78)
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών	-	-	-	-	(950)	-	-	(950)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρικές με δικαιώματα τρίτων	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	-	(0)	-	-	(2)	(2)
(Αγορά)/ πώληση ιδίων μετοχών	0	0	-	(0)	-	-	-	0
Πληρωμή μερισμάτων προνομιούχων τίτλων και επαναγορά μετά από φόρους	-	-	-	(2)	-	(1)	-	(3)
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	(48)	48	-	-	-	-
	0	0	(48)	46	(950)	(1)	(3)	(956)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	655	8.055	7.797	(11.518)	-	42	0	5.031

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των χρήσεων 2017 και 2018.

3.21.6 Επιλεγμένες Οικονομικές, Στατιστικές και άλλες Πληροφορίες

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενότητα αναφέρονται στην Eurobank και στις θυγατρικές της. Τα στατιστικά δεδομένα που παρουσιάζονται ακολούθως μπορεί να διαφέρουν από τα στοιχεία που εμφανίζονται στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, όπως αυτά παρουσιάζονται σε άλλα κεφάλαια του παρόντος Εγγράφου. Οι πληροφορίες αυτές προέρχονται από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις και από πληροφοριακές καταστάσεις που υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με προβλεπόμενα από το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο. Η πληροφόρηση αυτή αποτελεί τμήμα της τακτικής χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης του Ομίλου Eurobank προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Τα ποσά που παρουσιάζονται είναι σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.).

Μέσα Υπόλοιπα των Τοκοφόρων Στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού και Επιτόκια

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα μέσα υπόλοιπα των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού για τις χρήσεις 2017-2018, καθώς και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα τόκων και τα μέσα επιτόκια που αντιστοιχούν σε κάθε στοιχείο του ενεργητικού και του παθητικού. Τα μέσα υπόλοιπα που παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες έχουν υπολογιστεί με βάση τα υπόλοιπα στο τέλος κάθε τριμήνου.

Μέσα Υπόλοιπα Τοκοφόρων Στοιχείων (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017			2018		
	Μέσο Υπόλοιπο	Μέσο Τόκος	Μέσο Επιτόκιο %	Μέσο Υπόλοιπο	Μέσο Τόκος	Μέσο Επιτόκιο %
Ενεργητικό						
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.176	6	0,2%	3.711	19	0,5%
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	48.267	1.616	3,3%	46.104	1.554	3,4%
Τοκοφόρα χρεόγραφα	9.768	195	2,0%	7.260	179	2,5%
Σύνολο τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού	61.211	1.817	3,0%	57.075	1.752	3,1%
Παθητικό						
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	17.661	(212)	1,2%	10.282	(114)	1,1%
Υποχρεώσεις προς πελάτες	32.776	(165)	0,5%	37.072	(178)	0,5%
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	190	(6)	3,2%	2.181	(87)	4,0%
Σύνολο τοκοφόρων στοιχείων παθητικού	50.627	(383)	0,8%	49.535	(379)	0,8%
Καθαρά έσοδα από τόκους από λουιά παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ⁽¹⁾		30			43	
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο από μέσα τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού %	61.211	1.464	2,39%	57.075	1.416	2,48%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

(1) Περιλαμβάνει καθαρά έσοδα τόκων από παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία συμπεριλαμβανομένων αυτών που συνδέονται με χρεόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου.

Ανάλυση της Μεταβολής των Επιτοκιακών Εσόδων και των Επιτοκιακών Εξόδων – Ανάλυση Μεταβολής Υπολοίπων και Επιτοκίου

Ο ακόλουθος πίνακας αναλύει τις μεταβολές στα καθαρά επιτοκιακά έσοδα του ομίλου Eurobank για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018, σε αυτές που προέρχονται από τη μεταβολή των μέσων υπολοίπων των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και σε αυτές που οφείλονται στις μεταβολές των επιτοκίων για τις περιόδους αναφοράς. Οι μεταβολές έχουν υπολογιστεί με βάση τα μέσα υπόλοιπα των στοιχείων του προηγούμενου πίνακα «Μέσα Υπόλοιπα Τοκοφόρων Στοιχείων».

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Καθαρή Μεταβολή (Α=Β+Γ+Δ)	Μεταβολή λόγω		
		Όγκου (Β)	Επιτοκίου (Γ)	Όγκου και επιτοκίου (Δ)
Ενεργητικό				
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	13	1	10	2
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(62)	(72)	11	(0)
Τοκοφόρα χρεόγραφα	(16)	(50)	46	(12)
Σύνολο τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού	(65)	(121)	67	(11)
Παθητικό				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	98	89	16	(7)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(13)	(22)	7	1
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	(81)	(63)	(2)	(16)
Σύνολο τοκοφόρων στοιχείων παθητικού	4	4	22	(22)
Καθαρά έσοδα από τόκους από λουπά παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	13			13

*Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Σημειώσεις:

1) Η μεταβολή λόγω του όγκου προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ των μέσων υπολοίπων τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού-παθητικού στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου με τα μέσα υπόλοιπα τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού-παθητικού στο τέλος του προηγούμενου έτους πολλαπλασιαζόμενη με το μέσο επιτόκιο του προηγούμενου έτους.

2) Η μεταβολή λόγω του επιτοκίου προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ των επιτοκίου στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου με το επιτόκιο στο τέλος του προηγούμενου έτους πολλαπλασιαζόμενη με το μέσο υπόλοιπο τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού-παθητικού στο τέλος του προηγούμενου έτους.

3) Η μεταβολή λόγω όγκου και επιτοκίου προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ των μέσων υπολοίπων τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού-παθητικού στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου με τα μέσα υπόλοιπα τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού-παθητικού στο τέλος του προηγούμενου έτους πολλαπλασιαζόμενη με τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου στο τέλος της περιόδου υπό εξέταση με το επιτόκιο στο τέλος του προηγούμενου έτους.

Τοκοφόρα Στοιχεία Ενεργητικού – Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο από Μέσα Τοκοφόρα Στοιχεία Ενεργητικού

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα μέσα υπόλοιπα των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, τα καθαρά έσοδα από τόκους του Ομίλου Eurobank, καθώς και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο από μέσα τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού για τις χρήσεις 2017-2018 με βάση τα υπόλοιπα στο τέλος κάθε τριμήνου.

(ποσά σε εκατ. ευρώ, εκτός από % ποσοστά)	Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο	
	2017	2018
Μέσο υπόλοιπο τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού	61.211	57.075
Μέσο υπόλοιπο τοκοφόρων στοιχείων παθητικού	50.627	49.535
Καθαρά επιτοκιακά έσοδα	1.464	1.416
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο από μέσα τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού (%)	2,39%	2,48%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Δάνεια και Απαιτήσεις Πελατών ανά κατηγορία

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ανά κατηγορία και ανά γεωγραφική περιοχή έδρας της θυγατρικής του Ομίλου που εκδίδει το δάνειο για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018:

Δάνεια και Απαιτήσεις Πελατών που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος						
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017			31.12.2018		
	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος
Επιχειρηματικά δάνεια	14.683	3.668	18.351	14.608	3.694	18.302
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	6.422	552	6.973	5.966	455	6.421
Καταναλωτικά Δάνεια	4.509	742	5.251	3.153	835	3.988
Στεγαστικά Δάνεια	15.277	1.390	16.667	14.875	1.387	16.262
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	40.891	6.351	47.242	38.603	6.371	44.973
Μείον: Πρόβλεψη για πιστωτικούς κινδύνους	(9.504)	(630)	(10.134)	(8.505)	(295)	(8.800)
Σύνολο	31.387	5.721	37.108	30.098	6.075	36.173

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Δάνεια σε καθυστέρηση >90 ημερών

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018:

Δάνεια σε καθυστέρηση >90 ημερών						
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2017			31.12.2018		
	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος
Επιχειρηματικά δάνεια	4.430	389	4.819	3.976	162	4.139
Καταναλωτικά δάνεια	2.246	33	2.279	1.211	32	1.243
Στεγαστικά δάνεια	4.764	230	4.994	4.583	179	4.762
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	3.412	260	3.672	2.901	134	3.035
Σύνολο δανείων σε καθυστέρηση>90 ημερών	14.851	912	15.763	12.672	507	13.179

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018 ως ποσοστό (%) επί του συνολικού χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία:

Δάνεια σε καθυστέρηση >90 ημερών - % επί του συνολικού χαρτοφυλακίου		
%	2017	2018
Επιχειρηματικά δάνεια	26,3%	22,6%
Καταναλωτικά δάνεια	43,4%	31,2%
Στεγαστικά δάνεια	30,0%	29,3%
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	52,7%	47,3%
Σύνολο δανείων σε καθυστέρηση>90 ημερών	33,4%	29,3%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει το ποσοστό των δανείων σε καθυστέρηση >90 ημερών που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ως ποσοστό επί του συνολικού χαρτοφυλακίου ανά γεωγραφική περιοχή έδρας της θυγατρικής του Ομίλου για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018.

Δάνεια σε καθυστέρηση >90 ημερών - % ανά γεωγραφική περιοχή

%	2017	2018
Ελλάδα	36,3%	32,8%
Νέα Ευρώπη / Διεθνείς Δραστηριότητες	14,4%	8,0%
Σύνολο	33,4%	29,3%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs) με ημερομηνία 31.12.2017 και 31.12.2018 σε εφαρμογή των ορισμών της ΕΒΑ που έχουν κοινοποιηθεί με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9^{ης} Ιανουαρίου 2015, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα 31.12.2017

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	>90 ημέρες καθυστέρησης	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση 0-89 ημέρες καθυστέρησης (1)	Λοιπά απομειωμένα δάνεια ⁽²⁾	Σύνολο Μη-Εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων
Σύνολο	15.763	3.595	747	20.105

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα 31.12.2018

<i>(ποσά σε εκατ. ευρώ)</i>	>90 ημέρες καθυστέρησης	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση 0-89 ημέρες καθυστέρησης (1)	Λοιπά απομειωμένα δάνεια ⁽²⁾	Σύνολο Μη-Εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων
Σύνολο	13.179	3.023	450	16.653

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Δάνεια που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος.

(1) Μη εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση.

(2) Απομειωμένα δάνεια λόγω συνθηκών άλλων από την εφαρμογή μέτρων ρύθμισης.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την κατανομή των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs) που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ανά είδος δανείου και ανά γεωγραφική περιοχή έδρας της θυγατρικής του Ομίλου με ημερομηνία 31.12.2017 και 31.12.2018:

31.12.2017				
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο NPEs	Δείκτης Μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ⁽¹⁾ (%)	Προβλέψεις επί NPEs ⁽²⁾ (%)	Δείκτης Συνολικής (Προβλέψεις και Εξασφαλίσεις/Εγγυήσεις) κάλυψης προβλέψεων επί NPEs ⁽³⁾ (%)
Καταναλωτικά δάνεια	2.612	57,9%	78,3%	84,5%
Στεγαστικά δάνεια	6.150	40,3%	35,8%	106,7%
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	4.074	63,4%	46,8%	98,1%
Σύνολο Λιανικής	12.836	49,0%	48,0%	99,9%
Δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις	6.086	41,4%	55,0%	100,8%
Ελλάδα	18.922	46,3%	50,2%	99,8%
Διεθνείς δραστηριότητες	1.183	18,6%	53,2%	106,0%
Σύνολο	20.105	42,6%	50,4%	100,2%

31.12.2018				
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο NPEs	Δείκτης Μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ⁽¹⁾ (%)	Προβλέψεις επί NPEs ⁽²⁾ (%)	Δείκτης Συνολικής (Προβλέψεις και Εξασφαλίσεις/Εγγυήσεις) κάλυψης προβλέψεων επί NPEs ⁽³⁾ (%)
Καταναλωτικά δάνεια	1.356	43,0%	88,5%	98,1%
Στεγαστικά δάνεια	5.812	39,1%	42,2%	111,8%
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	3.462	58,0%	51,6%	105,6%
Σύνολο Λιανικής	10.631	44,3%	51,2%	101,8%
Δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις	5.353	36,6%	58,3%	103,6%
Ελλάδα	15.983	41,4%	53,6%	106,5%
Διεθνείς δραστηριότητες	669	10,5%	44,3%	107,2%
Σύνολο	16.653	37,0%	53,2%	106,6%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

(1) Ο λόγος των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) προς το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (προ προβλέψεων), που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.

(2) Ο λόγος των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, περιλαμβανομένων των προβλέψεων για δεσμεύσεις που σχετίζονται με το πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού), προς το σύνολο των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost), στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.

(3) Ο λόγος των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, περιλαμβανομένων των προβλέψεων για δεσμεύσεις που σχετίζονται με το πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού), πλέον των αντίστοιχων εγγυήσεων και εξασφαλίσεων προς το σύνολο των NPEs που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost), στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την κατανομή των Μη Εξυπηρετούμενων δανείων σε ρύθμιση («non performing forborne loans», «NPFs») ανά είδος δανείου με ημερομηνία 31.12.2017 και 31.12.2018:

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση | 31.12.2017

(ποσά σε εκατ. ευρώ)		%
Εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση	5.086	46%
NPF 0-89 ημέρες	1.750	16%
NPF 1-29 ημέρες	955	9%
NPF 30-90 ημέρες	890	8%
NPF > 90 ημέρες	2.474	22%
Σύνολο μη εξυπηρετούμενων δανείων υπό ρύθμιση	11.154	100%

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση | 31.12.2018

(ποσά σε εκατ. ευρώ)		%
Εξυπηρετούμενα δάνεια υπό ρύθμιση	4.884	51%
NPF 0-89 ημέρες	1.451	15%
NPF 1-29 ημέρες	876	9%
NPF 30-90 ημέρες	697	7%
NPF > 90 ημέρες	1.756	18%
Σύνολο μη εξυπηρετούμενων δανείων υπό ρύθμιση	9.662	100%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των μέσων υπολοίπων καταθέσεων και μέσων επιτοκίων, για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018:

	Υποχρεώσεις προς πελάτες			
	Μέσο Υπόλοιπο	Μέσο Επιτόκιο	Μέσο Υπόλοιπο	Μέσο Επιτόκιο
(ποσά σε εκατ. ευρώ, εκτός από ποσοστά)	2017	2017	2018	2018
Καταθέσεις Ομίλου				
-Καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	18.427	0,2%	20.547	0,2%
Προθεσμιακές καταθέσεις	13.889	1,0%	16.524	0,9%
Σύνολο	32.316	0,5%	37.072	0,5%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Τα μέσα υπόλοιπα που παρουσιάζονται στον παραπάνω πίνακα έχουν υπολογιστεί με βάση τα υπόλοιπα στο τέλος κάθε τριμήνου.

Χρονοανάλυση

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές για το 2018 και το 2017. Τα στοιχεία των υποχρεώσεων μη ορισμένης λήξης (καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου) εμφανίζονται στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το χειρότερο πιθανό σενάριο αφού βασίζεται στην παραδοχή ότι όλες οι υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν νωρίτερα από το αναμενόμενο (όλες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποσύρονται στη συμβατική τους λήξη). Το πρόσφατο παρελθόν έχει δείξει ότι ακόμη και σε περιόδους συστημικής χρηματοοικονομικής κρίσης, η πιθανότητα ενός τέτοιου γεγονότος είναι απομακρυσμένη.

Χρονοανάλυση Υποχρεώσεων		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017	2018
Υποχρεώσεις προς πελάτες:		
Εντός 1 μήνα	24.742	29.285
1 έως 3 μήνες	3.775	3.797
3 μήνες έως 1 έτος	5.215	5.791
Άνω του 1 έτους	130	247
Ονομαστικές εκροές	33.862	39.120

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank από Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2018.

Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα

Λόγω της κρίσης του ελληνικού χρέους, οι Ελληνικές τράπεζες απέκτησαν μέρος της χρηματοδότησής τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Την 31 Δεκεμβρίου 2018, η

καθαρή χρηματοδότηση που είχε λάβει η Τράπεζα από αυτές τις πηγές ανερχόταν σε €2,1 δισ. (εκ των οποίων €0,5 δισ. αφορούν σε χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ. Από τέλος Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ. Την 28 Φεβρουαρίου 2019, η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €1,3 δισ. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το μέσο υπόλοιπο χρηματοδότησης και το μέσο επιτόκιο για το 2017 και το 2018:

Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα		
	2017	2018
Μέσο υπόλοιπο χρηματοδότησης (€ εκατ.)	12.809	4.707
Μέσο επιτόκιο %	-1,23%	-1,07%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

Το μέσο υπόλοιπο υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των ημερήσιων υπολοίπων της κάθε χρήσης.

Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση των καταθέσεων πελατών, ανά γεωγραφική περιοχή έδρας της θυγατρικής του Ομίλου για τις χρήσεις που έληξαν 31.12.2017 και 31.12.2018:

Υποχρεώσεις προς Πελάτες						
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2017			2018		
	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος	Ελλάδα	Διεθνείς	Όμιλος
Ταμειυτηρίου	7.598	986	8.584	8.004	886	8.890
Όψεως	6.357	4.471	10.828	7.856	5.129	12.985
Προθεσμακές	10.562	3.807	14.370	12.737	4.254	16.990
Σύνολο	24.518	9.264	33.782	28.596	10.269	38.865
Repos	53	0	53	170	30	200
EMTNs	8	0	8	18	0	18
Σύνολο Υποχρεώσεων προς πελάτες	24.579	9.264	33.843	28.785	10.299	39.083

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Eurobank.

«Άτυπες (pro-forma) ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

1 Πλαίσιο κατάρτισης των άτυπων (pro-forma) ενοποιημένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Οι άτυπες (pro-forma) ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 συντάχθηκαν από τη Διοίκηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής: «Eurobank» ή «απορροφώσα») σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Παράρτημα II, όπως ισχύει, προκειμένου να περιληφθούν στο Έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005, για την εισαγωγή στην αγορά αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών των νέων μετοχών που θα προκύψουν στο πλαίσιο της συγχώνευσης με απορρόφηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία» (εφεξής: «Grivalia» ή «απορροφούμενη») από την Eurobank, εγκρίθηκαν με την από 13 Μαΐου 2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank και περιλαμβάνουν τον pro-forma ενοποιημένο ισολογισμό, την pro-forma ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις (εφεξής «pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες»). Επίσης, επί των άτυπων pro-forma ενοποιημένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών έχει εκδοθεί από τον ορκωτό ελεγκτή Χαράλαμπο Συρούνη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 19071) της εταιρείας KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. «Έκθεση Διασφάλισης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή».

Οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν καταρτισθεί μόνο για ενδεικτικούς σκοπούς προκειμένου να παρουσιασθεί η επίδραση της συγχωνεύσεως με απορρόφηση της Grivalia από την Eurobank στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Λόγω της φύσης τους, οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες αφορούν μια υποθετική κατάσταση και συνεπώς δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική χρηματοοικονομική θέση του ανωτέρω συγχωνευόμενου σχήματος ή τα πραγματικά αποτελέσματά του. Οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες βασίζονται σε ιστορικές οικονομικές πληροφορίες των συγχωνευόμενων εταιρειών και στις pro-forma προσαρμογές επί αυτών.

2 Πηγές στις οποίες βασίζονται οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

Οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 συντάχθηκαν βάσει των ακόλουθων δημοσιευμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων:

- Οι ετήσιες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018 της Eurobank, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο την 29 Μαρτίου 2019 και έχουν ελεγχθεί από τον ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή λογιστή Χαράλαμπο Συρούνη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 19071) της εταιρείας KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.,
- Οι ετήσιες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018 της Grivalia, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο την 7 Φεβρουαρίου 2019 και έχουν ελεγχθεί από τον ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή λογιστή Κωνσταντίνο Μιχαλάτο (Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701) της εταιρείας Πράσιγουωτερχαουκούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνονται ως ιστορικές πληροφορίες στις pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση παρατίθενται αναλυτικά στις σημειώσεις των ανωτέρω ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες είναι διαθέσιμες στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των δύο εταιρειών.

3 Λογιστική Συγχώνευσης

Οι διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» εφαρμόζονται στην περίπτωση της συγχώνευσης μεταξύ της Eurobank και της Grivalia. Οι συνενώσεις επιχειρήσεων απεικονίζονται λογιστικά με εφαρμογή της μεθόδου απόκτησης (acquisition method), η οποία απαιτεί την αναγνώριση του αποκτώντος, τον προσδιορισμό της ημερομηνίας απόκτησης και την αναγνώριση και αποτίμηση του μεταβιβασθέντος ανταλλάγματος, των αναγνωρίσιμων στοιχείων ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων τρίτων στην αποκτώμενη επιχείρηση έτσι ώστε να προκύψει η αναγνώριση της υπεραξίας ή κέρδους που προκύπτει από τη συνένωση.

Η συγχώνευση μεταξύ της Eurobank και της Grivalia θα γίνει με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Κατά συνέπεια, ως “αποκτών” αναγνωρίζεται η Eurobank. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 15 του Δ.Π.Χ.Α. 3, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ο αποκτών θα κατατάξει ή θα προσδιορίσει τα αναγνωρίσιμα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις, όπως απαιτείται για τη μεταγενέστερη εφαρμογή άλλων Δ.Π.Χ.Α. Ο αποκτών θα πραγματοποιήσει αυτές τις κατατάξεις ή τους προσδιορισμούς με βάση τους συμβατικούς όρους, τις οικονομικές συνθήκες, τις λειτουργικές ή λογιστικές πολιτικές καθώς και άλλες σχετικές συνθήκες όπως υφίστανται κατά την ημερομηνία απόκτησης. Συγκεκριμένα, το κόστος των ενσώματων παγίων και των επενδύσεων σε ακίνητα κατά την ημερομηνία συναλλαγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Δ.Π.Χ.Α. 3, θα επιμετρηθεί και θα αποτυπωθεί σε εύλογες αξίες. Σε μεταγενέστερες περιόδους, σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του λογιστικά αποκτώντος, ήτοι της Eurobank, τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στο κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες απομειώσεις.

4 Προσδιορισμός του ανταλλάγματος, των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων και της προκύπτουσας υπεραξίας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 3, το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα σε μια συνένωση επιχειρήσεων επιμετράται σε εύλογη αξία, η οποία θα υπολογίζεται ως το άθροισμα της εύλογης αξίας των μεταφερθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία απόκτησης από τον αποκτώντα, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον αποκτώντα προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες και τα συμμετοχικά δικαιώματα που έχει εκδώσει ο αποκτών. Ο αποκτών προσδιορίζει την ημερομηνία της απόκτησης, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ουσιαστικά αποκτά τον έλεγχο της αποκτώμενης επιχείρησης. Ως ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου της Grivalia θεωρείται η ημερομηνία κατά την οποία ελήφθησαν οι εγκρίσεις από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων (Γ.Σ.) των δύο εταιρειών, δηλαδή η 05.04.2019.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ο αποκτών θα αναγνωρίσει, ξεχωριστά από την υπεραξία, τα αναγνωρίσιμα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, τις αναλαμβανόμενες υποχρεώσεις καθώς και τυχόν δικαιώματα τρίτων (Non Controlling Interests) στον αποκτώμενο. Η αναγνώριση των αποκτώμενων αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων υπόκειται στους όρους που καθορίζονται στις παραγράφους 11 και 12 του Δ.Π.Χ.Α. 3.

Ο αποκτών θα επιμετρήσει τα αποκτηθέντα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στις εύλογες αξίες τους κατά την ημερομηνία απόκτησής τους.

Όποια διαφορά μεταξύ:

- α. του συνόλου της αξίας του τιμήματος, της αξίας των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε ο αποκτών προηγουμένως στον αποκτώμενο και του ποσού των δικαιωμάτων τρίτων στον αποκτώμενο, καθώς και
- β. της αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου, αναγνωρίζεται ως υπεραξία (goodwill) εφόσον το αποτέλεσμα του ανωτέρω υπολογισμού είναι θετικό ή ως κέρδος στα αποτελέσματα χρήσεως εφόσον το αποτέλεσμα είναι αρνητικό.

Για τους σκοπούς σύνταξης των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών η συναλλαγή έχει απεικονιστεί ως αν είχε πραγματοποιηθεί την 01.01.2018, εφαρμόζοντας το προσδιορισθέν αντάλλαγμα και την υπολογισθείσα υπεραξία όπως περιγράφονται στις κατωτέρω παραγράφους.

Με βάση τα ανωτέρω, παρατίθενται αναλυτικά οι κάτωθι υπολογισμοί:

- α. Το αντάλλαγμα (τίμημα) της συγχώνευσης υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των νέων κοινών μετοχών της Eurobank που πρόκειται να εκδοθούν αφαιρουμένων αυτών που αντιστοιχούν στις μετοχές Grivalia που κατέχει η εταιρεία ERB Equities (100% θυγατρική της Eurobank) την 31 Δεκεμβρίου 2018 και προσδιορίζεται ως εξής:

Σύνολο κοινών μετοχών Grivalia:	101.260.000
Μείον: Ίδιες μετοχές Grivalia	<u>(4.857.273)</u>
Μετοχές Grivalia που θα ανταλλαχθούν:	96.402.727
Σχέση ανταλλαγής	15,8
Αριθμός νέων μετοχών Eurobank:	1.523.163.087
Τιμή Χ.Α. 05.04.2019	0,7185
A. Εύλογη αξία νέων μετοχών Eurobank:	1.094.392.678
Μετοχές Grivalia που κατείχε ο όμιλος Eurobank την 31.12.2018	38.135
Σχέση ανταλλαγής	15,8
Αριθμός νέων ιδίων μετοχών:	602.533
Τιμή Χ.Α. 05.04.2019	0,7185
B. Εύλογη αξία νέων ιδίων μετοχών :	432.920
<u>Γ. Συνολικό Τίμημα (A-B)</u>	<u>1.093.959.758</u>

Σημειώνεται ότι: i) η εύλογη αξία προσδιορίζεται ως το γινόμενο του αριθμού των προς έκδοση κοινών μετοχών της Eurobank, βάσει του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, επί της χρηματιστηριακής τιμής κλεισίματος που έχει διαμορφωθεί στο Χ.Α. για τις κοινές μετοχές της Eurobank την 05.04.2019, δηλαδή της ημερομηνίας κατά την οποία εγκρίθηκε η συγχώνευση της Eurobank με την Grivalia με απορρόφηση δεύτερης από την πρώτη από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιρειών, ii) αφαιρετικά του τιμήματος λογίζεται η εύλογη αξία των νέων μετοχών που αντιστοιχούν στις μετοχές Grivalia που κατείχε ο όμιλος Eurobank (μέσω της ERB Equities) την 31.12.2018 και οι οποίες απεικονίζονται ως ίδιες μετοχές στον ενοποιημένο ισολογισμό, iii) την 17 Δεκεμβρίου 2018 η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Grivalia αποφάσισε την ακύρωση 4.857.273 ιδίων μετοχών της Grivalia και iv) σύμφωνα με το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως αυτό εγκρίθηκε από τα Διοικητικά Συμβούλια της Eurobank και της Grivalia την 22.02.2019 και από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιρειών την 05.04.2019, η σχέση ανταλλαγής ορίστηκε σε 15,8 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της απορροφώσας για κάθε 1 κοινή ονομαστική μετοχή της απορροφούμενης. Σύμφωνα με την ανεξάρτητη γνώμη, όπως προκύπτει από την έκθεση γνωμοδότησης σχετικά με την προτεινόμενη συγχώνευση δια απορροφήσεως της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. από την Eurobank Ergasias A.E. του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή Δημητρίου Κατσιμπόκη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 34671) της ανεξάρτητης ελεγκτικής εταιρείας «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» η σχέση ανταλλαγής που προέκυψε από την αποτίμηση είναι εύλογη και λογική.

β. Η εύλογη αξία προηγούμενης συμμετοχής του ομίλου Eurobank στο μετοχικό κεφάλαιο της Grivalia προσδιορίζεται ως το γινόμενο του αριθμού των κατεχόμενων μετοχών την 31.12.2018 επί της χρηματιστηριακής τιμής κλεισίματος που έχει διαμορφωθεί στο Χρηματιστήριο Αθηνών για τις μετοχές της Grivalia την 05.04.2019, της ημερομηνίας κατά την οποία εγκρίθηκε η συγχώνευση της Eurobank με την Grivalia με απορρόφηση δεύτερης από την πρώτη από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιρειών. Ειδικότερα:

Μετοχές Grivalia που κατείχε ο όμιλος Eurobank την 31.12.2018 :	38.135
Τιμή ΧΑ 05.04.2019 :	11,30
Δ. Εύλογη αξία προηγούμενης συμμετοχής στη Grivalia :	430.926

γ. Το εν λόγω τίμημα πλέον της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στη Grivalia συγκρίνεται με το σύνολο των αναγνωρίσιμων στοιχείων ενεργητικού/παθητικού όπως προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις της Grivalia της 31 Δεκεμβρίου 2018 πλέον των προσαρμογών εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού. Βάσει της λογιστικής αρχής που ακολουθεί η Eurobank για τις συνενώσεις εταιρειών (Δ.Π.Χ.Α. 3), εάν το σύνολο του μεταφερθέντος ανταλλάγματος είναι μεγαλύτερο από την εύλογη αξία των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία (goodwill) και συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Άυλα πάγια στοιχεία».

Με βάση τα ανωτέρω, ο υπολογισμός της υπεραξίας (goodwill) που προκύπτει από την συγχώνευση προσδιορίζεται ως εξής:

Γ.	Συνολικό τίμημα πλέον	1.093.959.758
Δ.	Εύλογη αξία προηγούμενης συμμετοχής στην Grivalia μείον	430.926
Ε.	Αναγνωρίσιμα Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων της Grivalia την 31.12.2018 μετά από προσαρμογές	(870.616.084)
	– Αναγνωρίσιμα Στοιχεία Ενεργητικού & Υποχρεώσεων της Grivalia την 31.12.2018	871.981.536
	– Προσαρμογή εύλογης αξίας των στοιχείων Ενεργητικού της Grivalia ¹	(1.365.452)
ΣΤ.	Προσωρινή υπεραξία (Goodwill) από τη συνένωση (Γ+Δ-Ε)	223.774.599

¹ Αφορά προσαρμογή επί των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων της Grivalia τα οποία έχουν επιμετρηθεί στο κόστος.

Όπως παρουσιάζεται ανωτέρω, για τον υπολογισμό της υπεραξίας (goodwill) από τη συνένωση προκειμένου να προσδιορισθούν τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της Grivalia ελήφθησαν υπόψη οι ελεγμένες οικονομικές της καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 και για τον προσδιορισμό του τιμήματος ελήφθη η αξία μετοχής της Eurobank την 5 Απριλίου 2019 δηλαδή της ημερομηνίας κατά την οποία εγκρίθηκε η συγχώνευση της Eurobank με την Grivalia με απορρόφηση δεύτερης από την πρώτη από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιρειών. Ο υπολογισμός της υπεραξίας από τη συνένωση όπως θα περιληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου μετά τη συγχώνευση θα βασιστεί στα αντίστοιχα στοιχεία, όπως έχουν οριστεί ανωτέρω (ενότητα 4). Η οριστικοποίηση της υπολογισθείσας υπεραξίας από τη συνένωση θα ολοκληρωθεί εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων (εντός 12 μηνών) από τη παράγραφο 45 του Δ.Π.Χ.Α. 3 και κατά συνέπεια τα σχετικά ποσά ενδέχεται να διαφέρουν αυτών που έχουν περιληφθεί στις pro-forma χρηματοοικονομικές πληροφορίες συμπεριλαμβανομένης της υπολογισθείσας υπεραξίας από τη συνένωση.

5 Λογιστικές αρχές και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τις pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες

- 1) Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι pro-forma ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες είναι όμοιες με εκείνες με τις οποίες συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Eurobank και οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στις ενοποιημένες οικονομικές της καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31.12.2018.
- 2) Στις 22 Φεβρουαρίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank ενέκρινε την επικείμενη συμφωνία (Service Level Agreement, "SLA"), της Eurobank με την τότε υπό-σύσταση εταιρεία με την επωνυμία «Grivalia Management Company S.A.». Η εταιρεία «Grivalia Management Company S.A.» ιδρύθηκε εντός του Μαρτίου 2019 και θα απασχολήσει το προσωπικό της Grivalia. Η Eurobank θα συνάψει 10ετή σύμβαση παροχής υπηρεσιών με την Grivalia Management Company για το συνολικό χαρτοφυλάκιο ακίνητης περιουσίας των εταιρειών, όπως θα προκύψει με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Εάν εφαρμόζονταν τα όσα προβλέπονται στο SLA από την 1 Ιανουαρίου 2018, θα προέκυπτε εκτιμώμενο κόστος ποσού €13 εκατ., υπολογισμένο με βάση την ελάχιστη ετήσια αμοιβή παροχής υπηρεσιών για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων καθώς και την αμοιβή για τα ανακτηθέντα ακίνητα για το 2018 προσαυξημένες με ΦΠΑ. Το κόστος αυτό καλύπτεται εξ' ολοκλήρου από τα έξοδα προσωπικού της Grivalia, τα οποία για τη χρήση 2018 ανέρχονταν σε €14 εκατ. και ως εκ τούτου, δεν διενεργήθηκε σχετική εγγραφή προσαρμογής στην pro-forma ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Σημειώνεται επίσης ότι την 31.12.2018 η σχηματισθείσα πρόβλεψη της Grivalia για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ανερχόταν σε €147 χιλ. Λόγω της μη

σημαντικότητας του ποσού, δεν διενεργήθηκε εγγραφή προσαρμογής για τον αντιλογισμό της εν λόγω πρόβλεψης στις pro-forma χρηματοοικονομικές πληροφορίες.

3) Υπήρξαν ανακατατάξεις στην παρουσίαση των κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων της Grivalia προκειμένου να συμπεριληφθούν στις IFRS γραμμές των οικονομικών καταστάσεων της Eurobank.

Ειδικότερα, στην pro-forma Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων συμπεριλήφθηκαν:

α) τα έσοδα (έσοδα ενοικίων) της Grivalia στη γραμμή «Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες»,

β) τα κέρδη από την πώληση επενδυτικών ακινήτων στη γραμμή «Λοιπά έσοδα»,

γ) τα άμεσα έξοδα σχετιζόμενα με επενδύσεις σε ακίνητα, οι φόροι σχετιζόμενοι με ακίνητα, τα έξοδα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού - ΔΣ, οι αποσβέσεις παγίων στοιχείων και τα λοιπά έξοδα, στη γραμμή «Λειτουργικά έξοδα»,

δ) οι προβλέψεις έναντι επισφαλών απαιτήσεων, στη γραμμή «Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις»,

ε) τα χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα, στις γραμμές «Τόκοι έσοδα» και «Τόκοι έξοδα» αντίστοιχα,

στ) η αρνητική υπεραξία από συμμετοχή σε κοινοπραξία και από εξαγορά θυγατρικής, το κέρδος από αλλαγή στη μέθοδο ενοποίησης κοινοπραξίας καθώς και τα λοιπά έσοδα, στη γραμμή «Λοιπά έσοδα»,

ζ) το μερίδιο αποτελέσματος από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, στη γραμμή «Αναλογία Κερδών/ (Ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες».

Στο pro-forma Ενοποιημένο Ισολογισμό συμπεριλήφθηκαν:

α) Οι επενδύσεις σε ακίνητα, τα ενσώματα πάγια, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, η συμμετοχή σε κοινοπραξίες, καθώς και η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, στις αντίστοιχες γραμμές του Ισολογισμού της Eurobank,

β) Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, καθώς και οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, στη γραμμή «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού»,

γ) Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (καταθέσεις σε τράπεζες) στη γραμμή «Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα»,

δ) Το σύνολο των δανείων, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων (μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων), στη γραμμή «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα»,

ε) Όλες οι υπόλοιπες μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες εγγυήσεις, λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, υποχρεώσεις προς τους μετόχους, μερίσματα πληρωτέα, τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις), στη γραμμή «Λοιπές Υποχρεώσεις»,

στ) Το μετοχικό κεφάλαιο, οι ίδιες μετοχές - ονομαστική αξία και η επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου προς τους μετόχους, στη γραμμή «Μετοχικό κεφάλαιο»,

ζ) Το αποθεματικό υπέρ το άρτιο και οι ίδιες μετοχές - υπέρ το άρτιο, στη γραμμή «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο»,

η) Τα λοιπά αποθεματικά και κέρδη εις νέον, στη γραμμή «Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον».

6 Άτυπες (pro-forma) Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες χρήσης 2018

Pro-forma Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης 2018

	Σημείωση	Όμιλος Eurobank	Όμιλος Grivalia	Εγγραφές Προσαρμογής		Pro forma Κατάσταση Αποτελεσμάτων
				Απαλοιφές ενδοομιλικών υπολοίπων	Προσαρμογές επί των ακινήτων	
(ποσά σε εκατ. ευρώ)						
Τόκοι έσοδα	1	2.186	1	(4)		2.183
Τόκοι έξοδα	1	(770)	(6)	4		(772)
Καθαρά έσοδα από τόκους		1.416	(5)	0		1.411
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		422	-			422
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		(124)	-			(124)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		298	-			298
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	2	13	72	(17)		68
Έσοδα από μερίσματα						-
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών		37	-			37
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους		83	-			83
Καθαρό κέρδος/ (ζημιά) από αναπροσαρμογή των επενδύσεων σε ακίνητα σε εύλογη αξία	3	-	18		(18)	-
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)		(2)	2			0
Λειτουργικά έσοδα		1.845	87	(17)	(18)	1.897
Λειτουργικά έξοδα	2	(879)	(25)	17	(10)	(897)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης		966	62	0	(28)	1.000
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών		(680)	-			(680)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	4	(21)	(0)	1	(3)	(23)
Έξοδα αναδιάρθρωσης		(62)	-			(62)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	5	29	(3)		(1)	25
Κέρδη προ φόρου		232	59	1	(32)	260
Φόρος εισοδήματος	6	(76)	(8)		9	(75)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		156	51	1	(23)	185
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(65)	-			(65)
Καθαρά κέρδη		91	51	1	(23)	120
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε τρίτους		0	-			0
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους		91	51	1	(23)	120

Pro-forma Ενοποιημένος Ισολογισμός 31 Δεκεμβρίου 2018

31 Δεκεμβρίου 2018	Εγγραφές Προσαρμογής					Pro forma Ισολογισμός	
	Όμιλος Eurobank	Όμιλος Grivalia	Απαλοιφές ενδοομικών υπολοίπων	Εγγραφή συνένωσης	Προσαρμογές επί των ακινήτων		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	Σημείωση						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		1.924				1.924	
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	7	2.307	64	(58)		2.313	
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	8	43			(0)	43	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		1.871				1.871	
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10	36.232		(149)		36.083	
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων		7.772				7.772	
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	5	113	62		(1)	174	
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	11	353	8		(1)	563	
Επενδύσεις σε ακίνητα	13	316	1.008		(234)	1.090	
Αυλα πάγια στοιχεία	9	183	0		224	407	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	6	4.916	0		9	4.925	
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	12	1.934	18	(2)		1.950	
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση		20				20	
Σύνολο ενεργητικού		57.984	1.160	(209)	223	(23)	59.135
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες		2.050				2.050	
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10	6.376	226	(150)		6.452	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		1.893				1.893	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7	39.083		(58)		39.025	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους		2.707				2.707	
Λοιπές υποχρεώσεις	12	844	62	(2)		904	
Σύνολο υποχρεώσεων		52.953	288	(210)	-	53.031	
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	8	655	165		33	853	
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	14	8.055	549		(549)	8.055	
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	9	(3.721)	158	1	739	(2.846)	
Προνομιούχοι τίτλοι		42				42	
Δικαιώματα τρίτων		0				0	
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.031	872	1	223	(23)	6.104
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		57.984	1.160	(209)	223	(23)	59.135

7 Σημειώσεις επί των pro-forma προσαρμογών

Οι pro-forma προσαρμογές περιλαμβάνουν τα κάτωθι:

- Απαλοιφή των χρηματοοικονομικών εξόδων του ομίλου Grivalia ποσού €3,4 εκατ. (τόκοι έσοδα για τον όμιλο Eurobank) και των εσόδων από τόκους του ομίλου Grivalia ποσού €0,4 εκατ. (τόκοι έξοδα για τον όμιλο Eurobank).
- Ποσό €16,7 εκατ. αφορά απαλοιφή εσόδων από μισθώματα του ομίλου Grivalia (λειτουργικά έξοδα για τον όμιλο Eurobank). Ποσό €9,4 εκατ. αφορά αποσβέσεις ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και επενδύσεων σε ακίνητα. Οι αποσβέσεις υπολογίστηκαν λαμβάνοντας ως βάση υπολογισμού την εύλογη αξία τους την 31.12.2017 ή μεταγενέστερα για τις αγορές κατά την διάρκεια της χρήσεως 2018 το κόστος κτήσης αυτών, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των ακινήτων η οποία ορίστηκε στα 50 έτη σύμφωνα με την ακολουθούμενη λογιστική πολιτική του Ομίλου Eurobank. Η προσαρμογή αναμένεται να έχει παρατεταμένη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank.
- Αντιλογισμός της μεταβολής της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου Grivalia ποσού €18,2 εκατ. για την χρήση 2018, λόγω της μεταβολής της λογιστικής πολιτικής από την εύλογη αξία στο κόστος κτήσεως για τις επενδύσεις σε ακίνητα.
- Ποσό €0,7 εκατ. αφορά αντιλογισμό του ECL (Expected Credit Losses) για δάνεια προς τον Όμιλο Grivalia. Ποσό €3,1 εκατ. αφορά προσαρμογή ζημιάς απομείωσης επί των ακινήτων της Grivalia λόγω της μεταβολής της λογιστικής πολιτικής από την εύλογη αξία στο κόστος κτήσεως για τις επενδύσεις σε ακίνητα. Η αναπόσβεστη αξία των ακινήτων την 31.12.2018 συγκρίθηκε με την εύλογη αξία τους την ίδια ημερομηνία και εφόσον ήταν μεγαλύτερη τότε διενεργήθηκε

απομείωση της αξίας των ακινήτων. Η προσαρμογή αναμένεται να έχει παρατεταμένη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank.

5. Για τις εταιρίες που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις οικονομικές καταστάσεις της Grivalia, έγιναν προσαρμογές ποσού €0,6 εκατ. στο αποτέλεσμα που έχει εγγράψει ο όμιλος Grivalia (αναλογία κερδών/ζημιών) λόγω της αναγνώρισης των επενδυτικών ακινήτων τους στο κόστος κτήσεως στο πλαίσιο εναρμόνισης των λογιστικών πολιτικών με αυτές της Eurobank.
6. Αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού €8,7 εκατ. ως αποτέλεσμα των προσαρμογών επί των ακινήτων, που αναμένεται να έχει παρατεταμένη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank.
7. Απαλοιφή απαιτήσεων-υποχρεώσεων από καταθέσεις του ομίλου Grivalia στον όμιλο Eurobank, ποσού €58 εκατ.
8. Με βάση το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως αυτό εγκρίθηκε από τα Διοικητικά Συμβούλια της Eurobank και της Grivalia την 22.02.2019 και εγκρίθηκε από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιριών την 05.04.2019, το νέο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank διαμορφώνεται στο ποσό των €853.107.225,96 διαιρούμενο σε 3.709.161.852 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €0,23 η κάθε μία και προέκυψε ως άθροισμα του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank (€655.799.629,50) και της Grivalia (€164.848.663,17), καθώς επίσης και της κεφαλαιοποίησής, προς το σκοπό στρογγυλοποίησής της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών της Eurobank, ποσού €32.458.933,29 προερχόμενο από φορολογημένα κέρδη. Το νέο μετοχικό κεφάλαιο του ομίλου Eurobank διαμορφώνεται στο ποσό των €852.694.016 μετά την αφαίρεση: α) των ιδίων μετοχών Eurobank που κατέχονταν από τις θυγατρικές εταιρίες του ομίλου την 31.12.2018 ποσού €274.627 (1.194.032 μετοχές x €0,23 ανά μετοχή) και β) των ιδίων μετοχών Grivalia που κατέχονταν από την ERB Equities και οι οποίες μετατράπηκαν σε μετοχές Eurobank ποσού €138.583 (602.533 μετοχές x €0,23 ανά μετοχή).
9. Τα αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον έχουν προσαρμοστεί με : α) το πιστωτικό υπόλοιπο ποσού €739 εκατ. (συμπεριλαμβανομένης της προσωρινής υπεραξίας από τη συνένωση ποσού €223,8 εκατ., το οποίο παρουσιάζεται στα Άυλα πάγια στοιχεία) και αναλύεται στο παρακάτω πίνακα και β) χρεωστικό υπόλοιπο ποσού €23 εκατ. που αντιστοιχεί στις προσαρμογές που έχουν αναγνωρισθεί στη pro-forma κατάσταση αποτελεσμάτων του 2018 για την εναρμόνιση των λογιστικών πολιτικών των δύο εταιριών όπως αναφέρονται στις σημειώσεις 2, 3, 4, 5 και 6.

(ποσά σε εκατ. ευρώ)

Εύλογη αξία νέων μετοχών Eurobank	1.094,4
Συμφηφισμός των αναγνωρίσιμων στοιχείων ενεργητικού & υποχρεώσεων της Grivalia μετά από προσαρμογές:	(870,6)
<i>Μετοχικό κεφάλαιο</i>	<i>(164,8)</i>
<i>Αποθεματικό υπέρ το άρτιο</i>	<i>(549,0)</i>
<i>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον</i>	<i>(158,2)</i>
<i>Προσαρμογή εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού</i>	<i>1,4</i>
Προσαρμογή εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού της Grivalia	(1,4)
Μεταβολή εύλογης αξίας προηγούμενης συμμετοχής στη Grivalia	0,1
Αναταξινόμηση του "αποθεματικού υπέρ το άρτιο" της Grivalia στα "αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον" (σημ. 14)	549,0
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού της Eurobank (σημ. 8)	(32,5)
<u>Σύνολο</u>	<u>739,0</u>

10. Απαλοιφή απαιτήσεων-υποχρεώσεων από δάνεια του ομίλου Eurobank προς την Grivalia, ποσού €150 εκατ., και αντिलογισμός του ECL για τα αντίστοιχα δάνεια (σημ. 4).
11. Οι προσαρμογές αφορούν: α) την αναταξινόμηση ποσού €203 εκατ. (συμπεριλαμβανομένης της υπολογιζόμενης απόσβεσης) από τις επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου της Grivalia στα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια τα οποία μισθώνονται από τον όμιλο της Eurobank στο πλαίσιο της λειτουργίας του, β) την αναγνώριση ζημιάς ποσού €1,36 εκατ. από την επιμέτρηση των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων της Grivalia σε εύλογη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018, για σκοπούς υπολογισμού της υπεραξίας από τη συνένωση, εκ του οποίου ποσό €0,8 εκατ. αφορά την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

12. Απαλοιφή απαιτήσεων-υποχρεώσεων από εγγυήσεις από μισθώσεις ακινήτων ποσού €2,1 εκατ. της Eurobank προς την Grivalia.
13. Περιλαμβάνονται εγγραφές προσαρμογής λόγω της μεταβολής της λογιστικής πολιτικής από την εύλογη αξία στο κόστος κτήσεως για τις επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου Grivalia. Ειδικότερα: α) αντιλογισμός της μεταβολής της εύλογης αξίας ποσού €18,2 εκατ. για το 2018 (σημ. 3), β) αποσβέσεις για το έτος 2018 ποσού €9,5 εκατ. (σημ. 2), γ) αναταξινόμηση ποσού €203 εκατ. (σημ.11) και δ) ζημιά απομείωσης των επενδυτικών ακινήτων ποσού €3,1 εκατ. (σημ. 4).
14. Η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο του νέου Ομίλου διαμορφώνεται στο ποσό των €8.055 εκατ. μετά από: α) την μεταφορά του αποθεματικού υπέρ το άρτιο της Grivalia ποσού €549 εκατ. στα αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον του νέου ομίλου, β) την αναπροσαρμογή της αξίας (διαφορά ονομαστικής αξίας από το κόστος κτήσεως) των ιδίων μετοχών Eurobank λόγω της μείωσης της ονομαστικής αξίας της μετοχής σε €0,23 ποσού €0,1 εκατ. ζημίας, και γ) την αφαίρεση των ιδίων μετοχών Grivalia οι οποίες μετατράπηκαν σε μετοχές Eurobank ποσού €0,3 εκατ. (διαφορά ονομαστικής αξίας από την εύλογη αξία της 05.04.2019). Η αφαίρεση των ιδίων μετοχών (όταν υφίστανται) αναμένεται να έχει παρατεταμένη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank.

Λοιπές Σημειώσεις:

- Έχουν αναφερθεί ανωτέρω οι προσαρμογές (σημειώσεις 2, 4, 6 και 14) που αναμένεται να έχουν παρατεταμένη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Eurobank.
- Τυχόν διαφορές στις αθροίσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

8 Έκθεση Διασφάλισης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή επί των Άτυπων (pro-forma) Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε Έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005

«Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της EUROBANK ERGASIAS A.E.

Ολοκληρώσαμε την εργασία διασφάλισης για την έκδοση έκθεσης επί των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών της «EUROBANK ERGASIAS A.E.» (η «Τράπεζα»), οι οποίες καταρτίστηκαν από τη Διοίκηση της Τράπεζας. Οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες αποτελούνται από τον άτυπο (pro-forma) ενοποιημένο ισολογισμό κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, την άτυπη (pro-forma) ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, καθώς και από τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις, που παρατίθενται στην Ενότητα 3.21.7 «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες χρήσης 2018» του Εγγράφου του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005 (το «Έγγραφο») που εκδόθηκε από την Τράπεζα. Τα εφαρμοζόμενα κριτήρια βάσει των οποίων η Διοίκηση της Τράπεζας έχει καταρτίσει τις άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες, καθορίζονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινοτήτων όπως ισχύει και περιγράφονται στην Ενότητα 3.21.7 «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες χρήσης 2018» του Εγγράφου που εκδόθηκε από την Τράπεζα.

Οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν καταρτισθεί από τη Διοίκηση της Τράπεζας, προκειμένου να απεικονίσουν την επίδραση της επικείμενης συναλλαγής απορρόφησης της Grivalia Properties Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία για επεξηγηματικούς λόγους, με την παραδοχή ότι η επικείμενη συναλλαγή απορρόφησης λαμβάνει χώρα την 1η Ιανουαρίου 2018 όπως αυτή αναφέρεται στην Ενότητα 3.21.7 «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες χρήσης 2018» του Εγγράφου που εκδόθηκε από την Τράπεζα, στη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και στη χρηματοοικονομική επίδοση της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, η Διοίκηση της Τράπεζας έχει αντλήσει πληροφορίες για τον ενοποιημένο ισολογισμό και την ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia Properties Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 για τις οποίες έχει δημοσιευθεί έκθεση ελέγχου.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Άτυπες (pro-forma) Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες

Η Διοίκηση της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών βάσει των προβλεπόμενων του Παραρτήματος II του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως ισχύει και η βάση σύνταξής τους είναι συνεπής με τις λογιστικές αρχές της Τράπεζας.

Ευθύνες του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη όπως απαιτείται από τα προβλεπόμενα του Παραρτήματος II του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 της ΕΕ όπως ισχύει σχετικά με το εάν 1) οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν καταρτισθεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, από τη Διοίκηση της Τράπεζας, στη βάση εφαρμοζόμενων κριτηρίων που παρατίθεται στην Ενότητα 3.21.7 «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες χρήσης 2018» του Εγγράφου που εκδόθηκε από την Τράπεζα και εάν 2) η βάση αυτή είναι συνεπής με τις λογιστικές αρχές της Τράπεζας.

Διενεργήσαμε την εργασία μας σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Διασφάλισης (ΔΠΑΔ) 3420, Αναθέσεις Διασφάλισης για Έκδοση Έκθεσης επί της Κατάρτισης Άτυπων (Προ-φόρμα) Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών που Περιλαμβάνονται σε Ενημερωτικό Δελτίο, το οποίο έχει εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης, όπως έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία.

Αυτό το πρότυπο απαιτεί από τον ελεγκτή να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις δεοντολογίας και να σχεδιάζει και να διενεργεί διαδικασίες για την απόκτηση εύλογης διασφάλισης σχετικά με το εάν η Διοίκηση της Τράπεζας έχει καταρτίσει, από κάθε ουσιώδη άποψη, τις άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες βάσει των προβλεπόμενων στο Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΚ) ΔΤ 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινοτήτων όπως ισχύει και η βάση σύνταξής τους είναι συνεπής με τις λογιστικές αρχές της Τράπεζας.

Η εταιρεία μας εφαρμόζει το Διεθνές Πρότυπο Δικλίδων Ποιότητας (ΔΠΔΠ) 1 «Δικλίδες Ποιότητας για τις Εταιρείες που διενεργούν Ελέγχους και Επισκοπήσεις Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και Άλλες Αναθέσεις Διασφάλισης και Συναφών Υπηρεσιών» όπως έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και κατά συνέπεια διατηρεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα ποιοτικού ελέγχου που περιλαμβάνει τεκμηριωμένες πολιτικές και διαδικασίες σχετικά με τη συμμόρφωση με τις δεοντολογικές απαιτήσεις, τα επαγγελματικά πρότυπα και τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

Έχουμε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και λοιπές δεοντολογικές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ο οποίος βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές της ακεραιότητας, της αντικειμενικότητας, της επαγγελματικής επάρκειας και της δέουσας μέριμνας, της εμπιστευτικότητας και της επαγγελματικής συμπεριφοράς.

Για σκοπούς αυτής της εργασίας ανάθεσης, δεν έχουμε την ευθύνη της επικαιροποίησης ή της επανέκδοσης οποιασδήποτε έκθεσης ή γνώμης επί οποιωνδήποτε ιστορικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών, ούτε έχουμε διενεργήσει, στα πλαίσια αυτής της εργασίας ανάθεσης, έλεγχο ή επισκόπηση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

Ο σκοπός των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο Έγγραφο του άρθρου 4 του Ν. 3401/2005 είναι μόνο για να εξηγήσει την επίπτωση ενός σημαντικού γεγονότος ή συναλλαγής επί των μη προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Τράπεζας, όπως θα ήταν εάν το γεγονός είχε συμβεί ή η συναλλαγή είχε αναληφθεί σε προγενέστερη επιλεγμένη, για σκοπούς απεικόνισης, ημερομηνία. Συνεπώς, δεν παρέχουμε οποιαδήποτε διασφάλιση ότι το πραγματικό αποτέλεσμα του γεγονότος ή της συναλλαγής κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 θα ήταν όπως απεικονίζεται.

Μια εργασία εύλογης διασφάλισης ως προς το εάν οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες συντάχθηκαν, από κάθε ουσιώδη άποψη, βάσει των εφαρμοζόμενων κριτηρίων, συνεπάγεται την διενέργεια διαδικασιών για να αξιολογήσουμε εάν τα εφαρμοζόμενα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση της Τράπεζας για την κατάρτιση των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών παρέχουν εύλογη βάση για την απεικόνιση των σημαντικών επιπτώσεων που σχετίζονται άμεσα στο γεγονός ή τη συναλλαγή, καθώς και για την απόκτηση επαρκών και κατάλληλων τεκμηρίων για το εάν:

- Οι σχετικές άτυπες (pro-forma) προσαρμογές για την κατάρτιση των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών ενσωματώνουν με κατάλληλο τρόπο την επίπτωση των εν λόγω κριτηρίων, και

- Οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες αντικατοπτρίζουν την ενδεδειγμένη εφαρμογή αυτών των προσαρμογών στις μη προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες.

Οι διαδικασίες που επιλέχθηκαν εξαρτώνται από την κρίση του ελεγκτή, λαμβάνοντας υπόψη την κατανόησή του περί της φύσης της Τράπεζας, του γεγονότος ή της συναλλαγής για τα οποία έχουν καταρτιστεί οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες, καθώς και άλλες σχετικές περιστάσεις που αφορούν στην παρούσα εργασία.

Αυτή η εργασία διασφάλισης περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των άτυπων (pro-forma) χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

Πιστεύουμε ότι τα τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι άτυπες (pro-forma) χρηματοοικονομικές πληροφορίες έχουν καταρτισθεί κατάλληλα από κάθε ουσιώδη άποψη, βάσει των εφαρμοζόμενων κριτηρίων που παρατίθενται στην Ενότητα 3.21.7 «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες χρήσης 2018» του Εγγράφου και η βάση αυτή είναι συνεπής με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζει η Τράπεζα.

Περιορισμός Χρήσης

Η παρούσα Έκθεση απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 809/2004 της ΕΕ και παρέχεται αποκλειστικά για λόγους συμμόρφωσης με τον ανωτέρω Κανονισμό και για κανένα άλλο σκοπό.

Αθήνα, 13 Μαΐου 2019

ΚΡΜΓ Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ

ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΑΜ ΣΟΕΛ 19071»

3.22 Μερισματική Πολιτική

Για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2018, η Τράπεζα δεν διένειμε μέρισμα στους κατόχους κοινών Μετοχών της ούτε κατέβαλε για το έτος 2017 τη σταθερή απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο ως κάτοχο προνομίουχων μετοχών της, οι οποίες εξαγοράστηκαν πλήρως στις 17.01.2018, οπότε και η Τράπεζα δεν υπάγεται πλέον στις διατάξεις του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας του ν. 3723/2008.

Οι Νέες Μετοχές θα παρέχουν δικαίωμα προς απόληψη μερίσματος που τυχόν θα διανεμηθεί μετά την ημερομηνία έκδοσής τους σε σχέση με τη χρήση που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και εφεξής, εφόσον υπάρχουν κέρδη προς διανομή και αφού ληφθεί υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. σχετικά κατωτέρω).

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (άρθρο 159, παρ. 2 του ν. 4548/2018), το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο (α) κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη, (β) κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και (γ) κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Πριν διανείμει μέρισμα, η Τράπεζα πρέπει, σύμφωνα με το Καταστατικό της και το νόμο 4548/2018, να διαθέτει ποσοστό τουλάχιστον 5% των καθαρών κερδών της για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού μέχρι τη συμπλήρωση ποσού τακτικού αποθεματικού ίσου προς το ένα τρίτο (1/3) του μετοχικού της κεφαλαίου. Μετά την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης, η διάθεση κερδών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού παύει να είναι υποχρεωτική. Η διάθεση κερδών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού ξαναγίνεται υποχρεωτική εάν το αποθεματικό στη συνέχεια πέσει κάτω από το ένα τρίτο του μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά πριν από οποιαδήποτε απόφαση για διανομή μερίσματος προς εξίσωση του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το Καταστατικό της και την ελληνική νομοθεσία, και υπό την επιφύλαξη των περιορισμών που αναφέρονται ανωτέρω και κατωτέρω, κάθε χρόνο η Τράπεζα υποχρεούται να διανείμει ελάχιστο μέρισμα από τα ετήσια καθαρά της κέρδη, εφόσον υπάρχουν, ίσο με το 35% των ετήσιων καθαρών κερδών της σε ατομική βάση (μετά την αφαίρεση της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν προέρχονται από πραγματοποιημένα κέρδη) (το «**Ελάχιστο Μέρισμα**»). Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία μπορεί να μειωθεί το ως άνω ποσοστό, όχι όμως κάτω του 10%. Μη διανομή του ελάχιστου μερίσματος επιτρέπεται μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία 80% του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία είναι δυνατόν τα κέρδη που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν σε όλους τους μετόχους με μορφή μετοχών, υπολογιζόμενων στην ονομαστική τους αξία. Το καθαρό κέρδος που απομένει από την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία τους μετά την αφαίρεση των ζημιών από την ίδια αιτία, δε λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του Ελάχιστου Μερισματος. Καθαρά κέρδη που απομένουν μετά την αφαίρεση των ποσών των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη, του ποσού για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού της Τράπεζας και την καταβολή του Ελάχιστου Μερισματος μπορούν να διανεμηθούν σύμφωνα με την απόφαση της εκάστοτε Γενικής Συνέλευσης.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει τη διανομή κερδών που υπερβαίνουν το Ελάχιστο Μέρισμα με απόφαση λαμβανομένη με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Δε μπορεί να γίνει καμία διανομή εάν, κατά την ημερομηνία λήξης της προηγούμενης χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας είναι ή πρόκειται να γίνει μετά τη διανομή κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά της Τράπεζας για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το Καταστατικό της, τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν και τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Σε κάθε περίπτωση, το ποσό του μερίσματος το οποίο διανέμεται στους μετόχους δε μπορεί να υπερβαίνει τα καθαρά κέρδη της τελευταίας χρήσης προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες

χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από την ετήσια Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα υποχρεωτικά σύμφωνα με το νόμο ή το Καταστατικό της Τράπεζας αποθεματικά.

Αφού εγκριθεί η διανομή τους, τα μερίσματα θα πρέπει να καταβληθούν στους μετόχους εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της απόφασης της τακτικής γενικής συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και αποφάσισε τη διανομή. Η διανομή μερισμάτων εγκρίνεται και τα διανεμόμενα μερίσματα καταβάλλονται εντός της επόμενης χρήσης. Μη εισπραχθέντα μερίσματα παραγράφονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου εφόσον δεν αναζητηθούν από τους μετόχους εντός πέντε ετών από την 31^η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο αποφασίστηκε η διανομή τους.

Σύμφωνα με το νόμο 4548/2018, η Τράπεζα μπορεί επίσης να διανείμει προσωρινό μέρισμα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την προϋπόθεση ότι καταρτίζονται οικονομικές καταστάσεις από τις οποίες προκύπτει ότι υφίστανται τα προς τούτο αναγκαία ποσά και οι οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του ν. 4548/2018, 2 μήνες πριν από τη διανομή. Το ποσό που θα διανεμηθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των κερδών που προκύπτει, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται σχετικά στο ν. 4548/2018.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4261/2014 και ιδίως τα άρθρα 4, 96, 121 έως 132 και 165 αυτού, τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 και την Σύσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υπ' αριθμόν 2019/1 (2019/C 11/01), αναφορικά με την καταβολή μερισμάτων από τα πιστωτικά ιδρύματα το 2019 για την χρήση του 2018, τα πιστωτικά ιδρύματα απαιτείται να θεσπίζουν πολιτικές διανομής μερισμάτων στη βάση συντηρητικών και συνετών παραδοχών, έτσι ώστε να είναι σε θέση να εξακολουθούν να πληρούν τις εκάστοτε εφαρμοστέες κεφαλαιακές απαιτήσεις και τα αποτελέσματα της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process-SREP), μετά από κάθε διανομή.

3.23 Δικαστικές και διαιτητικές διαδικασίες

Η Διοίκηση της Τράπεζας δηλώνει ότι για τον νέο Όμιλο της Eurobank (μετά την ολοκλήρωση της παρούσας συγχώνευσης), δεν εκκρεμεί διοικητική, δικαστική ή διαιτητική διαδικασία η έκβαση της οποίας (με βάση την υπάρχουσα πραγματική και νομική κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί και δικαστικώς), θα μπορούσε να έχει ή είχε κατά τη διάρκεια των 12 προηγούμενων από την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του νέου Ομίλου .

3.24 Σημαντικές αλλαγές στην οικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου

Πλην της Συγχώνευσης δεν υφίστανται σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν τη χρηματοοικονομική ή εμπορική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου, από την ημερομηνία λήξης της οικονομικής χρήσης 2018 έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος Εγγράφου.

3.25 Πρόσθετες πληροφορίες

3.25.1 Μετοχικό Κεφάλαιο

Το καταβεβλημένο και εγγεγραμμένο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την 01.01.2018, την 31.12.2018 και κατά την 05.04.2019, ημερομηνία της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε την παρούσα Συγχώνευση, ανερχόταν στο ποσό των €655.799.629,50 διαιρούμενο σε 2.185.998.765 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας

Σύμφωνα με την από 05.04.2019 απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας, εγκρίθηκε μεταξύ άλλων η Συγχώνευση με απορρόφηση από την Τράπεζα της εταιρείας Grivalia. Συνεπεία της ως άνω Συγχώνευσης, η οποία εγκρίθηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. πρωτ. 1547823-1/17.05.2019 απόφασης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας σήμερα ανέρχεται σε €853.107.225,96, διαιρούμενο σε 3.709.161.852 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου άυλες μετοχές, ονομαστικής αξίας €0,23 έκαστη.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι πλήρως καταβεβλημένο, και δεν υπάρχει δικαίωμα ή υποχρέωση απόκτησης σε σχέση με εγκεκριμένο αλλά μη εγγεγραμμένο κεφάλαιο, ή για δέσμευση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, εκτός της περίπτωσης μετατροπής των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε οριστικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ως αποτέλεσμα της ενεργοποίησης του μηχανισμού λόγω ζημιών μετά από φόρους, που οδηγεί σε έκδοση νέων μετοχών και ενδέχεται να επιφέρει απίσχναση των υπολοίπων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Δεν υπάρχουν προνομιούχες μετοχές, ιδρυτικοί τίτλοι ή κινητές αξίες ανταλλάξιμες με μετοχές της Εταιρείας ή κινητές αξίες με τίτλους επιλογής (warrants), με εξαίρεση των μετατρέψιμων ομολογιών και των ανταλλάξιμων προνομιούχων τίτλων που έχει εκδώσει ο Όμιλος (βλ. σχετική αναφορά στην ενότητα 3.19 «Κύριοι Μέτοχοι»).

Δεν υφίσταται δικαίωμα προαίρεσης για το μετοχικό κεφάλαιο οποιουδήποτε μέλους του Ομίλου, ούτε συμφωνία (υπό όρους ή άνευ) που να προβλέπει ότι το κεφάλαιο αυτό θα αποτελέσει το αντικείμενο δικαιώματος προαίρεσης.

Όλες οι μετοχές έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις και κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της Τράπεζας. Τα δικαιώματα των μετοχών της Τράπεζας περιγράφονται στην ενότητα 4.6.1 «Δικαιώματα Μετόχων» του Εγγράφου.

Ίδιες Μετοχές

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις ίδιες μετοχές παρατίθενται στην ενότητα 3.19 «Κύριοι Μέτοχοι».

3.25.2 Εξέλιξη Μετοχικού Κεφαλαίου

Κατά την περίοδο που καλύπτουν οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Εγγράφου και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσής του (δηλαδή από 01.01.2017 έως σήμερα), οι μεταβολές που επήλθαν στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είχαν ως ακολούθως:

Την 1^η Ιανουαρίου 2017, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε €1.605.924.629,50 διαιρούμενο σε 2.531.498.765 μετοχές συνολικά, εκ των οποίων: α) 2.185.998.765 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία, το οποίο αντιπροσώπευε ποσοστό 40,84% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και β) 345.500.000 προνομιούχες ονομαστικές μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €2,75 η κάθε μία, εκδοθείσες σύμφωνα με τον Νόμο 3723/2008 που κατέχονταν από το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες αντιπροσώπευαν ποσοστό 59,16% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

- Σύμφωνα με την απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (κοινών και προνομιούχων) της Τράπεζας την 3 Νοεμβρίου 2017, η Τράπεζα, την 17 Ιανουαρίου 2018, ολοκλήρωσε την πλήρη αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών εν μέρει με μετρητά και εν μέρει με την παράδοση

κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 συνολικού ύψους €950.000.000 σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τους όρους της «Σύμβασης Εξαγοράς και Κάλυψης» μεταξύ της Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου, τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028) και πληρώνουν σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41%.

Την ίδια ημερομηνία (17 Ιανουαρίου 2018), το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μειώθηκε κατά €950.125.000, με την ακύρωση των συνολικά 345.500.000 ανωτέρω προνομιούχων μετοχών και από την ημερομηνία αυτή το Ελληνικό Δημόσιο δε κατέχει καμία προνομιστική μετοχή της Τράπεζας, οι οποίες είχαν εκδοθεί βάσει του Νόμου 3723/2008.

Σε συνέχεια της ανωτέρω μείωσης, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε €655.799.629,50 διαιρούμενο σε 2.185.998.765 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία.

- Σύμφωνα με την από 05.04.2019 απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας το μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε λόγω συγχωνεύσεως της Τράπεζας με την Grivalia, η οποία λύθηκε – χωρίς να επακολουθήσει εκκαθάριση – με απορρόφησή της από την Τράπεζα, με τη διαδικασία συγχωνεύσεως που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 2, 69-70, 72-77α του κ.ν. 2190/1920, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997. Συγκεκριμένα, η ανωτέρω Γενική Συνέλευση αποφάσισε τις ακόλουθες μεταβολές του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας: Α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των €164.848.663,17, το οποίο αντιστοιχεί στο μετοχικό κεφάλαιο της απορροφώμενης, και Β) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, για λόγους στρογγυλοποίησης της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών της Τράπεζας, με κεφαλαιοποίηση φορολογημένων (βάσει του άρθρου 26 ν. 3634/2008) κερδών, τα οποία τηρούνται στα βιβλία της Τράπεζας σε λογαριασμούς «ειδικών φορολογημένων αποθεματικών» και, ειδικότερα (α) με κεφαλαιοποίηση του συνόλου του αποθεματικού ύψους €24.494.700,31, από το λογαριασμό «φορολογημένα αποθεματικά χρεογράφων, σύμφωνα με το άρθρο 26 ν. 3634/2008» και (β) μέρους συνολικού αποθεματικού ύψους €20.072.205,02, από το λογαριασμό «φορολογημένα αποθεματικά κερδών, σύμφωνα με το άρθρο 26 ν. 3634/2008» και, συγκεκριμένα, αποθεματικού ύψους €7.964.232,98. Συνολικά, δηλαδή, κεφαλαιοποιείται ποσό ύψους €32.458.933,29 και, λαμβανομένης υπόψη της άθροισης των μετοχικών κεφαλαίων των συγχωνευόμενων εταιρειών, η τελική ονομαστική αξία των κοινών μετοχών της Τράπεζας μειώνεται από €0,30 σε €0,23.

Κατόπιν της ανωτέρω αυξήσεως, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε €853.107.225,96 και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της σε 3.709.161.852 μετοχές κοινές με ψήφο, ονομαστικής αξίας €0,23 η κάθε μία.

3.25.3 Καταστατικό

Το Καταστατικό της Τράπεζας είχε ευθυγραμμιστεί με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, ενώ δεν έχει ακόμη εναρμονισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4548/2018. Σκοπός της Τράπεζας είναι να προσαρμόσει το Καταστατικό της με τις νέες διατάξεις του ν. 4548/2018 με απόφαση Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της, η οποία θα λάβει χώρα έως την 31.12.2020.

Σκοπός

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού της, σκοπός της Τράπεζας είναι η διενέργεια πάσης φύσεως εργασιών και δραστηριοτήτων, τις οποίες επιτρέπεται να διενεργούν τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Ο σκοπός της Τράπεζας είναι ο ευρύτερος δυνατός υπό την έννοια ότι οι εργασίες, έργα, υπηρεσίες και πάσης φύσεως δραστηριότητες της Τράπεζας δύνανται να περιλαμβάνουν κάθε εργασία, έργο, υπηρεσία και γενικώς δραστηριότητα που, είτε εκ παραδόσεως είτε στο πλαίσιο των τεχνικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων, αποτελούν εκάστοτε εργασίες, έργα, υπηρεσίες και γενικώς δραστηριότητες δυνάμενες εκάστοτε να ασκούνται από πιστωτικό ίδρυμα.

Στο σκοπό της Τράπεζας εμπίπτουν ενδεικτικώς οι κατωτέρω δραστηριότητες:

- α. Αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτών κεφαλαίων.

- β. Χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.
- γ. Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing).
- δ. Πράξεις διενέργειας πληρωμών, περιλαμβανομένης της μεταφοράς κεφαλαίων.
- ε. Έκδοση και διαχείριση μέσω πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών).
- στ. Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων.
- ζ. Συναλλαγές για λογαριασμό της ίδιας της Τράπεζας ή της πελατείας της, που αφορούν:
 - i. μέσα χρηματαγοράς (αξιόγραφα, πιστοποιητικά καταθέσεων κ.λ.π.)
 - ii. συνάλλαγμα
 - iii. προθεσμιακά συμβόλαια χρηματοπιστωτικών τίτλων ή χρηματοπιστωτικά δικαιώματα
 - iv. συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος
 - v. κινητές αξίες
- η. Συμμετοχές σε εκδόσεις τίτλων και παροχή συναφών υπηρεσιών περιλαμβανομένων ειδικότερα και των υπηρεσιών αναδόχου εκδόσεως τίτλων.
- θ. Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου τους, τη στρατηγική συγκεκριμένου τομέα βιομηχανίας και συναφή θέματα παροχής συμβουλών, καθώς και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς επιχειρήσεων.
- ι. Διαμεσολάβηση στις διατραπεζικές αγορές.
- ια. Διαχείριση χαρτοφυλακίου πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων πελατών ή παροχή συμβουλών για τη διαχείριση αυτού.
- ιβ. Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών.
- ιγ. Συλλογή και επεξεργασία εμπορικών πληροφοριών, περιλαμβανομένων και των υπηρεσιών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας πελατών.
- ιδ. Εκμίσθωση θυρίδων.
- ιε. Έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος.
- ιστ. Δραστηριότητες που αφορούν στην παροχή κυρίων και παρεπόμενων επενδυτικών υπηρεσιών, όπως αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 4 του ν. 3606/2007, όπως εκάστοτε ισχύει.
- ιζ. Κάθε άλλη συναφής προς τις ανωτέρω εργασία ή δραστηριότητα, επιτρεπόμενη από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Στο πλαίσιο του ανωτέρω σκοπού της, η Τράπεζα μπορεί να προβαίνει σε ίδρυση επιχειρήσεων και εταιρειών οποιασδήποτε μορφής, σε απόκτηση συμμετοχής με οποιονδήποτε τρόπο σε υφιστάμενες επιχειρήσεις και εταιρείες, σε συνεργασία με οποιονδήποτε τρίτο και γενικώς σε κάθε ενέργεια που εξυπηρετεί άμεσα ή έμμεσα τον σκοπό της.

Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, συγκαλείται από το Δ.Σ. και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Τράπεζα. Οι αποφάσεις της είναι δεσμευτικές για το Διοικητικό Συμβούλιο και τα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας, καθώς και τους Μετόχους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απουσιάζουν από τη Γενική Συνέλευση και εκείνων που διαφωνούν. Οι Μέτοχοι έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση και να ψηφίζουν είτε αυτοπροσώπως είτε δι' αντιπροσώπων τους. Ο διορισμός και η ανάκληση αντιπροσώπου μπορούν να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, και συγκεκριμένα μέσω της διαδικτυακής πρόσβασης, με τη χρήση προσωπικών κωδικών, σε ειδικό μηχανογραφικό σύστημα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούται να συμμετέχει και να ψηφίζει όποιος εμφανίζεται ως κάτοχος Μετοχών στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων που διαχειρίζεται η «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της αρχικής συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης (Ημερομηνία Καταγραφής -Record Date). Η ως άνω ημερομηνία καταγραφής ισχύει και στην περίπτωση εξ αναβολής ή επαναληπτικής συνεδρίασης, με την προϋπόθεση ότι η εξ αναβολής ή η επαναληπτική συνεδρίαση δεν απέχει περισσότερες από τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία καταγραφής. Αν αυτό δεν συμβαίνει ή αν για την περίπτωση της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης δημοσιεύεται νέα πρόσκληση, συμμετέχει στη γενική συνέλευση το πρόσωπο που έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά την έναρξη της τρίτης ημέρας πριν από την ημέρα της εξ αναβολής ή της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης.

Σε κάθε Γενική Συνέλευση το Δ.Σ. φροντίζει ώστε η αναλυτική πρόσκληση και τα σχετικά έγγραφα να είναι διαθέσιμα στους Μετόχους τουλάχιστον είκοσι (20) πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων αποφάσεων ή σχολίων του Δ.Σ. για κάθε θέμα της ημερησίας διάταξης. Η πρόσκληση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, πληροφορίες που αφορούν το χρόνο και τον τόπο της Γενικής Συνέλευσης, τα θέματα ημερήσιας διάταξης, τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου, οδηγίες για τον τρόπο συμμετοχής και άσκησης των δικαιωμάτων τους, αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου, τη διαδικασία για ψήφο μέσω αντιπροσώπου, τα δικαιώματα των μετόχων μειοψηφίας και τη διεύθυνση της ιστοσελίδας της Τράπεζας, όπου είναι διαθέσιμες οι προβλεπόμενες από το νόμο πληροφορίες σχετικά με τη Γενική Συνέλευση.

Σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης.

Το ανωτέρω δικαίωμα δεν έχει ασκηθεί μέχρι σήμερα.

Η Γενική Συνέλευση είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με, *inter alia*, (i) τη συγχώνευση (με ορισμένες εξαιρέσεις), διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της Τράπεζας, (ii) την τροποποίηση του Καταστατικού της Τράπεζας (εκτός ορισμένων τροποποιήσεων που προβλέπονται στο νόμο), (iii) την αύξηση ή τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (εκτός των αυξήσεων που αποφασίζονται από το Δ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4548/2018 ή επιβάλλονται από το νόμο), την έκδοση μετατρέψιμων ή κερδοφόρων ομολογιών, (iv) την εκλογή μελών του Δ.Σ. (εκτός της εκλογής μελών προς αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποβιωσάντων ή προσώπων που άλλων έπαυσαν να είναι μέλη του Δ.Σ.) και ελεγκτών, (v) το διορισμό εκκαθαριστών, (vi) τη διάθεση των ετήσιων κερδών, (vii) την έγκριση των ετήσιων ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, (viii) την έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών και της Έκθεσης Αποδοχών που προβλέπονται στα άρθρα 110 και 112 αντίστοιχα του νόμου 4548/2018, (ix) την έγκριση της συνολικής διαχείρισης που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση και την απαλλαγή των ελεγκτών και (x) την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν Μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων στη Γενική Συνέλευση ψήφων. Κατ' εξαίρεση, όσον αφορά ορισμένες σημαντικές αποφάσεις, (αυξήσεις, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου, μεταβολή εθνικότητας ή του εταιρικού σκοπού, συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας κ.λπ.), η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/2 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Οι αντίστοιχες αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των 2/3 των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί απαρτία, συγκαλείται επαναληπτική Γενική Συνέλευση κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 130 του νόμου 4548/2018.

Τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης.

Όσον αφορά στα δικαιώματα μειοψηφίας, αυτά προβλέπονται στο άρθρο 141 του νόμου 4548/2018 (βλ. ενότητα 4.6.1 «Δικαιώματα μετόχων»).

3.25.4 Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα

Ο Όμιλος Eurobank υπόκειται στους νόμους, τους κανονισμούς, τις διοικητικές πράξεις και τις πολιτικές για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες της κάθε χώρας, στην οποία δραστηριοποιούνται τα μέλη του. Επίσης, δεδομένου ότι οι Κοινές Μετοχές διαπραγματεύονται στο Χ.Α., η Τράπεζα υπόκειται στην εφαρμοστέα νομοθεσία για την κεφαλαιαγορά.

Κανονιστικό πλαίσιο για την εποπτεία των τραπεζών - Η Τράπεζα της Ελλάδος και ο Ενιαίος Μηχανισμός Εποπτείας

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας και η εθνική εποπτική αρχή για τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (η «**CRD IV**», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι η κεντρική τράπεζα για το ευρώ και διαχειρίζεται τη νομισματική πολιτική της Ευρωζώνης. Με στόχο τη δημιουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εποπτείας για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων της Ευρωζώνης, ο Κανονισμός 1024/2013/ΕΕ παραχώρησε στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές των Κρατών Μελών της Ευρωζώνης, αρμοδιότητα άμεσης εποπτείας τραπεζών «με συστημική σπουδαιότητα» στην Ευρωζώνη. Στις τράπεζες συστημικής σπουδαιότητας περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε τράπεζα στην Ευρωζώνη, (i) η οποία έχει στοιχεία ενεργητικού αξίας μεγαλύτερης των €30 δισ., (ii) τα στοιχεία του ενεργητικού της οποίας αποτελούν το 20% τουλάχιστον του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος του κράτους εγκατάστασής της, (iii) η οποία έχει ζητήσει ή έχει λάβει άμεσα δημόσια χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΧΣ ή τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), ή (iv) η οποία είναι ένα από τα τρία πιο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα στη χώρα εγκατάστασής της.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανέλαβε πλήρως τις ακόλουθες εποπτικές αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, στις 4 Νοεμβρίου 2014:

- να χορηγεί άδειες λειτουργίας σε πιστωτικά ιδρύματα και να τις ανακαλεί,
- όσον αφορά πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία επιθυμούν να ιδρύσουν υποκατάστημα ή να παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες σε Κράτος Μέλος της Ε.Ε., που δε συμμετέχει στην Ευρωζώνη, να εκτελεί τα καθήκοντα της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους καταγωγής,
- να αξιολογεί γνωστοποιήσεις για την απόκτηση και τη διάθεση ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα,
- να διασφαλίζει συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με διατάξεις που επιβάλλουν απαιτήσεις στους τομείς των ιδίων κεφαλαίων, της τιτλοποίησης, των ορίων μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, της ρευστότητας, της μόχλευσης, καθώς και απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και δημοσίευσης πληροφοριών σχετικά με τα παραπάνω θέματα,
- να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση των πιστωτικών ιδρυμάτων, τις διαδικασίες διαχείρισης του κινδύνου, τους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, τις πολιτικές και πρακτικές αμοιβών και τις αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκτίμηση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων (περιλαμβανομένων των υποδειγμάτων εσωτερικής διαβάθμισης),
- να διενεργεί εποπτικούς ελέγχους, περιλαμβανομένων ενδεχομένως και σε συντονισμό με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και την πιθανή δημοσίευσή τους, και, βάσει αυτών των ελέγχων της, να επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα ειδικές απαιτήσεις πρόσθετων ιδίων κεφαλαίων, ειδικές απαιτήσεις δημοσίευσης, ρευστότητας καθώς και άλλα μέτρα,
- να ασκεί εποπτεία σε ενοποιημένη βάση στις μητρικές των πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένες σε ένα από τα Κράτη Μέλη της Ευρωζώνης, μεταξύ άλλων σε σώματα εποπτών, και

- να εκτελεί εποπτικά καθήκοντα όσον αφορά τα σχέδια ανάκαμψης, να παρεμβαίνει εγκαίρως όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα ή όμιλος δεν πληροί ή είναι πιθανό να παραβεί τις ισχύουσες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας και, μόνο στις περιπτώσεις που ρητώς επιτρέπεται στη σχετική νομοθεσία, να επιφέρει διαρθρωτικές αλλαγές ώστε να προλαμβάνει τις οικονομικές πιέσεις ή την αφερεγγυότητα, εξαιρουμένων των εξουσιών εξυγίανσης.

Αναφορικά με την εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, οι εθνικές εποπτικές αρχές θα συνεχίσουν να είναι υπεύθυνες για θέματα εποπτείας που δεν έχουν ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όπως η προστασία των καταναλωτών, η αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, οι υπηρεσίες πληρωμών και τα υποκαταστήματα τραπεζών τρίτων κρατών. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, από την άλλη, είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία τραπεζών «με συστημική σπουδαιότητα» και έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα: (i) να χορηγεί και να ανακαλεί άδειες τραπεζών στην Ευρωζώνη, (ii) να αξιολογεί την απόκτηση και τη διάθεση ειδικών συμμετοχών σε τράπεζες, (iii) να διασφαλίζει την συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με όλες τις προληπτικές απαιτήσεις που τους επιβάλλονται, (iv) να επιβάλλει, όπου χρειάζεται, υψηλότερες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας με στόχο την αντιμετώπιση συστημικών ή μακροπροληπτικών κινδύνων υπό τους όρους που προβλέπονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, (v) να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με όλες τις απαιτήσεις που τους επιβάλλουν ισχυρές πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικούς ελέγχους αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, και (vi) να παρεμβαίνει εγκαίρως όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα δεν πληροί ή είναι πιθανό να παραβεί τις ισχύουσες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει επίσης δικαίωμα επιβολής οικονομικών κυρώσεων και δύναται να εκδίδει κανονισμούς μόνο αν χρειάζεται για την οργάνωση ή τον προσδιορισμό των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των Κρατών Μελών της Ευρωζώνης συγκροτούν το Ευρωσύστημα, το κεντρικό τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ασκεί τις εποπτικές της αρμοδιότητες σε συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές των διαφόρων Κρατών Μελών. Στην Ελλάδα, επομένως, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συνεργάζεται με την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η λειτουργία και η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός της Ε.Ε. διέπεται από τη CRD IV και τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (η «**CRR**») όπως έχουν συμπληρωθεί, τροποποιηθεί και ισχύουν.

Πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας

Τον Δεκέμβριο 2010, η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία εξέδωσε δύο έγγραφα για το προληπτικό κανονιστικό πλαίσιο («Βασιλεία III: Ένα παγκόσμιο κανονιστικό πλαίσιο για πιο ανθεκτικές τράπεζες και τραπεζικά συστήματα» και «Βασιλεία III: Διεθνές πλαίσιο για τη μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας, τα πρότυπα και τον έλεγχο», όπως στη συνέχεια αναθεωρήθηκαν ή και αντικαταστάθηκαν), τα οποία περιέχουν το πακέτο μεταρρυθμίσεων Βασιλεία III για τα κεφάλαια και τη ρευστότητα. Το πλαίσιο Βασιλεία III εφαρμόστηκε στην Ε.Ε. μέσω της CRD IV και του CRR.

Η εφαρμογή του ανωτέρω πλαισίου άρχισε την 1^η Ιανουαρίου 2014, ενώ ορισμένα στοιχεία του πλαισίου (ορισμένες δευτερεύουσες μεταβατικές διατάξεις προβλέπεται να τεθούν σε εφαρμογή μέχρι το 2027), αλλά ενδέχεται στην πράξη η εφαρμογή του πλαισίου μέσω της εθνικής νομοθεσίας να καθυστερήσει.

Το κανονιστικό αυτό πλαίσιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα βασικά σημεία:

- **Ποιότητα και ποσότητα κεφαλαίου:** Ο CRR αναθεώρησε τον ορισμό των εποπτικών κεφαλαίων και των συνιστωσών του σε κάθε κατηγορία. Επιπλέον, εισήγαγε ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 ίσο προς 4,5%, δείκτη Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 ίσο τουλάχιστον με 6%, καθώς και απαίτηση τα Πρόσθετα Μέσα Κατηγορίας 1 να περιέχουν μηχανισμό μείωσης της ονομαστικής αξίας τους σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος ενεργοποίησης. Με την CRD IV, από την 1^η Ιανουαρίου 2019 οπότε και έπαυσε η ισχύς των μεταβατικών διατάξεων, υπάρχει υποχρέωση

αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ίσου προς 2,5%, ο δε ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 θα είναι ίσος προς 7% και ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου στο 10,5%.

- **Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου:** Επιπλέον των ελαχίστων δεικτών Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 και Κεφαλαίου Κατηγορίας 1, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να διατηρούν πρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα ίσο προς 2,5% του συνολικού ποσού ανοιγμάτων σε κίνδυνο, αποτελούμενο από στοιχεία Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1, ως απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου. Τυχόν μείωση του αποθέματος αυτού θα επιφέρει περιορισμούς σε διανομές μερισμάτων, διανομές κεφαλαιακών μέσων και άλλων ποσών και προορίζεται να απορροφά ζημίες σε ακραίες περιόδους.
- **Απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου:** Σύμφωνα με τη CRD IV, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απαιτούν τη δημιουργία κεφαλαιακού αποθέματος έναντι του συστημικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό τομέα ή σε ένα ή περισσότερα υποσύνολά του, ώστε να αποτρέπονται και να μετριάζονται οι μακροπρόθεσμοι μη κυκλικό συστημικοί ή μακροπροληπτικοί κίνδυνοι που δεν καλύπτονται από τον CRR (δηλαδή ο κίνδυνος διαταραχής του χρηματοοικονομικού συστήματος, που είναι δυνατόν να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο χρηματοοικονομικό σύστημα και την πραγματική οικονομία στο σχετικό Κράτος Μέλος). Το απόθεμα δύναται να κυμαίνεται μεταξύ 1% και 5% και συγκροτείται από στοιχεία Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1.
- **Αφαιρέσεις από το Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1:** Ο CRR αναθεώρησε τον ορισμό των στοιχείων που πρέπει να αφαιρούνται από τα εποπτικά κεφάλαια. Επιπροσθέτως, τα περισσότερα από τα στοιχεία που απαιτείται να αφαιρούνται από τα εποπτικά κεφάλαια θα αφαιρούνται στο σύνολό τους από το Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1.
- **Περιορισμοί στην διατήρηση του προϋφιστάμενου καθεστώτος για στοιχεία του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1, Πρόσθετα στοιχεία Κατηγορίας 1 και στοιχεία της Κατηγορίας 2:** Τα κεφαλαιακά μέσα τα οποία δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις ένταξης στα στοιχεία του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1, στα Πρόσθετα στοιχεία Κατηγορίας 1 ή στα στοιχεία της Κατηγορίας 2 εξαλείφονται σταδιακά έως την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Η εποπτική αναγνώριση κεφαλαιακών μέσων που πληρούσαν τις προϋποθέσεις ένταξης στα στοιχεία ιδίων κεφαλαίων μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2011 θα περιοριστεί κατά συγκεκριμένο ποσοστό (ανά έτος) στα επόμενα χρόνια. Μέσα που προβλέπουν αύξηση επιτοκίου κατά τη διάρκειά τους (step-up) θα εξαλείφονται κατά την ημερομηνία πραγματικής ληκτότητάς τους εάν τα μέσα αυτά δεν πληρούν τα νέα κριτήρια για να συμπεριληφθούν στα κεφάλαια Κατηγορίας 1 ή Κατηγορίας 2.
- **Μη διατήρηση του προϋφιστάμενου καθεστώτος για μέσα που εκδόθηκαν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014:** Μόνο όσα μέσα εκδόθηκαν πριν την 31^η Δεκεμβρίου 2013 είναι πιθανόν να ενταχθούν στις μεταβατικές ρυθμίσεις που περιγράφονται ανωτέρω.
- **Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας:** Προκειμένου να προστατευθεί ο τραπεζικός τομέας από τον κίνδυνο αυξημένης συνολικής πιστωτικής επέκτασης, τα πιστωτικά ιδρύματα θα απαιτείται, σύμφωνα με τη CRD IV, να διατηρούν ένα επιπλέον κεφαλαιακό απόθεμα ύψους 0-2,5% του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 σε περιόδους αυξημένης πιστωτικής επέκτασης, ανάλογα με τις συνθήκες σε εθνικό επίπεδο. Όταν το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας τεθεί σε ισχύ, θα εισαχθεί ως επέκταση του αποθέματος διατήρησης κεφαλαίου. Με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 55/18.12.2015, η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιοποίησε τη μεθοδολογία της για τον καθορισμό του ποσοστού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας σε τριμηνιαία βάση, η οποία στηρίζεται στη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ΕΣΣΚ/2014/1. Σύμφωνα με την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 152/17.12.2018, για το πρώτο τρίμηνο του 2019, το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας καθορίζεται στο 0%.
- **Κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι:** Με στόχο την αντιμετώπιση του συστημικού κινδύνου που προκύπτει από τη διασύνδεση πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων χρηματοδοτικών ιδρυμάτων μέσω των αγορών παραγώγων, η Επιτροπή της Βασιλείας στήριξε τις προσπάθειες της Επιτροπής Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού (CPSS) και του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO) για τη δημιουργία ισχυρών προτύπων για τις υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών, συμπεριλαμβανομένων των κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Για όλα τα ανοίγματα συναλλαγών

έναντι αναγνωρισμένων κεντρικών αντισυμβαλλόμενων, θεσπίστηκε ένας συντελεστής στάθμισης κινδύνου 2% (ο οποίος αντικατέστησε τον προηγούμενο συντελεστή στάθμισης κινδύνου 0%). Η κεφαλαιοποίηση των ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι κεντρικών αντισυμβαλλόμενων θα βασίζεται εν μέρει στη συμμόρφωση του κεντρικού αντισυμβαλλόμενου με τα πρότυπα του IOSCO (δεδομένου ότι οι κεντρικοί συμβαλλόμενοι που δε συμμορφώνονται με αυτά θα αντιμετωπίζονται ως διμερή ανοίγματα και δε θα τυγχάνουν της προνομιακής κεφαλαιακής μεταχείρισης που περιγράφηκε ανωτέρω). Όπως προαναφέρθηκε, οι εξασφαλίσεις και τα ανοίγματα στις τρέχουσες τιμές αγοράς ενός πιστωτικού ιδρύματος έναντι κεντρικών αντισυμβαλλόμενων που πληρούν τα ενισχυμένα αυτά κριτήρια θα υπόκειται σε συντελεστή στάθμισης κινδύνου 2% και τα ανοίγματα κεφαλαίου εκκαθάρισης έναντι κεντρικών αντισυμβαλλόμενων θα κεφαλαιοποιούνται με βάση μέθοδο που λαμβάνει υπόψη την ευαισθησία στον κίνδυνο ως προς τη σειρά πληρωμής.

- **Πολλαπλασιαστής συσχέτισης αξίας στοιχείων ενεργητικού για μεγάλες οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα:** Πολλαπλασιαστής 1,25% θα εφαρμόζεται στην παράμετρο συσχέτισμού όλων των ανοιγμάτων σε μεγάλες οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα, οι οποίες πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια που προσδιορίζονται στον CRR.
- **Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου:** Ο CRR αύξησε τα πρότυπα διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλόμενου σε ποικίλους τομείς, συμπεριλαμβανομένου και του λεγόμενου «κινδύνου δυσμενούς συσχέτισης», δηλαδή των περιπτώσεων εκείνων όπου το άνοιγμα αυξάνεται όταν η πιστωτική ποιότητα του αντισυμβαλλόμενου χειροτερεύει, είτε εξαιτίας παραγόντων που σχετίζονται με γενικούς κινδύνους αγοράς, είτε λόγω της φύσης των συναλλαγών με τον συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο. Ο CRR εισήγαγε και μία επιπλέον κεφαλαιακή απαίτηση για ενδεχόμενες ζημιές με τρέχουσες τιμές αγοράς (κίνδυνος CVA), που συνδέεται με τη χειροτέρευση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός αντισυμβαλλόμενου και τον υπολογισμό του «αναμενόμενου θετικού ανοίγματος» λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους ακραίων συνθηκών.
- **Δείκτης μόχλευσης:** Ο δείκτης μόχλευσης υπολογίζεται ως το κεφαλαιακό μέτρο ενός ιδρύματος (το οποίο είναι Κεφάλαιο Κατηγορίας 1) προς το μέτρο συνολικού ανοίγματος του ιδρύματος αυτού και εκφράζεται ως ποσοστό. Μια σημαντική διαφορά μεταξύ του ελαχίστου δείκτη κεφαλαίου και του δείκτη μόχλευσης είναι ότι δεν εφαρμόζεται στάθμιση κινδύνου στα στοιχεία ενεργητικού. Οι διατάξεις του CRR για τη μόχλευση τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν δυνάμει του κατ'εξουσιοδότηση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2015/62 της 10^{ης} Οκτώβριου 2014, στόχος του οποίου είναι να διασφαλιστεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών της Ε.Ε. χρησιμοποιούν τις ίδιες μεθόδους ως προς τον υπολογισμό, την υποβολή στοιχείων και τη δημοσιοποίηση των δεικτών μόχλευσής τους. Σύμφωνα με την 15^η έκθεση της Επιτροπής της Βασιλείας για την πρόοδο της εφαρμογής του ως άνω κανονιστικού πλαισίου (Οκτώβριος 2018), από την 1^η Ιανουαρίου 2018, θεσπίστηκαν οι προδιαγραφές του δείκτη μόχλευσης.
- **Συστημικώς σημαντικά ιδρύματα:** Τα συστημικώς σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να έχουν ικανότητα απορρόφησης ζημιών επιπλέον των ελαχίστων προτύπων και να εργάζονται συνεχώς για το θέμα αυτό. Σύμφωνα με το νέο πλαίσιο, είναι δυνατόν να απαιτηθεί από ένα συστημικώς σημαντικό ίδρυμα να διατηρεί κεφαλαιακό απόθεμα έως 2% του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια για την αναγνώριση μιας τράπεζας ως συστημικώς σημαντικής. Το εν λόγω κεφαλαιακό απόθεμα θα αποτελείται από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 και θα είναι επιπρόσθετο αυτού.
- **Απαιτήσεις ρευστότητας:** Ο CRR θέσπισε ένα δείκτη κάλυψης κινδύνου ρευστότητας, ο οποίος είναι το ποσό μη βεβαρημένων, υψηλής ποιότητας ρευστών διαθέσιμων, τα οποία πρέπει να διακρατώνται από ένα πιστωτικό ίδρυμα προκειμένου να συμψηφίζονται οι υπολογιζόμενες καθαρές χρηματικές εκροές σε σενάριο προσομοίωσης ακραίας κατάστασης 30 ημερών. Ο εν λόγω δείκτης τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή σε ποσοστό 100% τον Ιανουάριο του 2018. Ο CRR εισήγαγε επίσης έναν δείκτη σταθερής χρηματοδότησης, ο οποίος απεικονίζει το ποσό μακροπρόθεσμης σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διακρατάται από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε περίοδο ενός έτους με βάση τους παράγοντες κινδύνου ρευστότητας που εφαρμόζονται στα στοιχεία ενεργητικού του και τα ανοίγματα ρευστότητας εκτός ισολογισμού. Ο εν λόγω δείκτης τέθηκε σε εφαρμογή από

την 1^η Ιανουαρίου 2018, παρέχοντας και στις δύο περιπτώσεις τη δυνατότητα στα Κράτη Μέλη να διατηρήσουν ή να εισάγουν εθνικές διατάξεις έως ότου θεσπιστούν δεσμευτικά ελάχιστα πρότυπα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι διατάξεις του CRR ως προς τις απαιτήσεις ρευστότητας εξειδικεύτηκαν πρόσφατα δυνάμει του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2015/61 της 10^{ης} Οκτωβρίου 2014, με τον οποίον θεσπίστηκε ένα πλήρες σύνολο κανόνων για τα ρευστά διαθέσιμα, τις χρηματικές εκροές και τις χρηματικές εισροές που απαιτούνται για να υπολογιστεί η ακριβής κάλυψη του κινδύνου ρευστότητας. Με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1620/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2018, τροποποιήθηκε ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2015/61/ΕΕ και συμπληρώθηκε ο Κανονισμός 575/2013/ΕΕ.

Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συνέπεια και η αποτελεσματικότητα των εποπτικών πρακτικών σε όλη την Ε.Ε., η EAT συνεχίζει να επεξεργάζεται το Εγχειρίδιο κανόνων της EAT, ένα ενιαίο εγχειρίδιο εποπτικών κανόνων που θα ισχύει σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. Στην ιστοσελίδα της EAT υπάρχει διαθέσιμο ένα διαδραστικό εργαλείο - εγχειρίδιο εποπτικών κανόνων το οποίο έχει μόνο ενημερωτικό χαρακτήρα.

Ο CRR αναθέτει στην EAT την κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων κανονιστικών ή εφαρμοστικών τεχνικών προτύπων καθώς και κατευθυντηρίων γραμμών ή αναφορών σχετικά με τη ρευστότητα, προκειμένου να ενισχυθεί η κανονιστική εναρμόνιση στη Ευρώπη μέσω του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων. Συγκεκριμένα, ο CRR αναθέτει στην EAT την υπόδειξη των κατάλληλων ενιαίων ορισμών για τα ρευστά διαθέσιμα ως προς το δείκτη κάλυψης κινδύνου ρευστότητας. Επιπλέον, ο CRR ορίζει ότι η EAT θα υποβάλλει εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τις λειτουργικές απαιτήσεις για τη διακράτηση ρευστών διαθεσίμων. Ακόμη, αναθέτει στην EAT να υποδεικνύει την επίπτωση της απαίτησης κάλυψης κινδύνου ρευστότητας στην επιχειρηματική δραστηριότητα και στο προφίλ κινδύνου των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στην Ε.Ε., τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, την οικονομία και τη σταθερότητα στην παροχή του τραπεζικού δανεισμού.

Στις 10 Οκτωβρίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έναν κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό, με τον οποίο προσδιορίστηκε το πλαίσιο για τον δείκτη κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας. Εν όψει αυτών, η EAT τροποποίησε τα εφαρμοστικά τεχνικά πρότυπα για την εποπτική υποβολή εκθέσεων ως προς τον δείκτη κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας από τα πιστωτικά ιδρύματα της Ε.Ε. Επίσης, το εποπτικό όργανο της Επιτροπής της Βασιλείας εξέδωσε τον Ιανουάριο 2013 το αναθεωρημένο κείμενο "Βασιλεία III Δείκτης κάλυψης κινδύνου ρευστότητας και εργαλεία παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας", όπου, μεταξύ άλλων, ορίζονται, συγκεκριμένα θέματα σε σχέση με την αλληλεπίδραση του δείκτη κάλυψης κινδύνου ρευστότητας και της χρήσης δεσμευμένων διευκολύνσεων ρευστότητας κεντρικών τραπεζών. Στις 12 Ιανουαρίου 2014, η Επιτροπή της Βασιλείας εξέδωσε κείμενο με τις τελικές απαιτήσεις γνωστοποιήσεων σε σχέση με το δείκτη κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας, με τις οποίες οφείλουν να συμμορφωθούν οι τράπεζες από την πρώτη περίοδο υποβολής στοιχείων μετά την 1^η Ιανουαρίου 2015.

Εκτός από τις ουσιαστικές αλλαγές στις κεφαλαιακές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις ρευστότητας, που εισήχθησαν με το πλαίσιο Βασιλεία III, τον CRR και τη CRD IV (όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν), υπάρχουν κάποιες νέες πρωτοβουλίες σε παγκόσμιο επίπεδο, που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ολοκλήρωσης, οι οποίες δημιουργούν, από κανονιστική άποψη, επιπλέον πίεση μεσοπρόθεσμα και θα επηρεάσουν τη μελλοντική θεσμική κατεύθυνση της Ε.Ε. Επιπλέον, τροποποιήσεις στο υφιστάμενο πλαίσιο τιτλοποιήσεων έφεραν οι Κανονισμοί ΕΕ 2017/2402 και 2017/2401 ενώ τον Δεκέμβριο του 2018, η EAT δημοσίευσε σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Απαιτήσεις συμμόρφωσης και υποβολής στοιχείων

Η CRD IV ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν. 4261/2014 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2014, παρότι κάποιες διατάξεις (συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τις απαιτήσεις τήρησης κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας και ειδικού αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας για κάθε ίδρυμα, τα παγκοσμίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα και λοιπά συστημικά σημαντικά ιδρύματα, την αναγνώριση του ποσοστού αποθέματος ασφαλείας συστημικού κινδύνου, τον καθορισμό ποσοστών αντικυκλικών αποθεμάτων ασφαλείας, την αναγνώριση των ποσοστών αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας άνω του 2,5%, τις αποφάσεις των αρμοδίων αρχών για τα αντικυκλικά αποθέματα ασφαλείας τρίτης χώρας, τον υπολογισμό του ποσοστού ειδικού αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας κάθε ιδρύματος, τους περιορισμούς

διανομής κερδών και το σχέδιο διατήρησης κεφαλαίου) τέθηκαν σταδιακά σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Επιπροσθέτως, ορισμένες διατάξεις σχετικές με διοικητικές ποινές και άλλα διοικητικά μέτρα ισχύουν από τις 5 Μαΐου 2014. Ο CRR ισχύει άμεσα από την 1^η Ιανουαρίου 2014, με εξαίρεση ορισμένες διατάξεις του που θα τίθενται σταδιακά σε ισχύ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στα οικεία άρθρα του CRR.

Σύμφωνα με το άρθρο 166 του Ν. 4261/2014, κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν υπό το Ν. 3601/2007, ο οποίος αντικαταστάθηκε στο σύνολό του από το Ν. 4261/2014, θα παραμείνουν σε ισχύ, εφόσον δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του Ν. 4261/2014 ή του CRR, μέχρι να αντικατασταθούν από νέες κανονιστικές πράξεις που θα εκδοθούν δυνάμει του Ν. 4261/2014.

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, απαιτείται, μεταξύ άλλων, να:

- τηρούν τους δείκτες ρευστότητας που επιβάλλει ο CRR,
- να διατηρούν συστήματα και διαδικασίες αποτελεσματικού εσωτερικού ελέγχου, κανονιστικής συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με νεώτερες πράξεις του Διοικητή και της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος,
- να γνωστοποιούν στοιχεία για την χρηματοοικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος και την πολιτική του για τη διαχείριση κινδύνων,
- να παρέχουν στην Τράπεζα της Ελλάδος και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όποιες επιπλέον πληροφορίες τους ζητηθούν,
- να ειδοποιούν ή να ζητούν την άδεια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος ως προς ορισμένες λειτουργίες ή δραστηριότητες, και
- να επιτρέπουν στην Τράπεζα της Ελλάδος και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να διενεργούν ελέγχους και να εξετάζουν τα βιβλία και τα αρχεία του πιστωτικού ιδρύματος.

Εάν ένα πιστωτικό ίδρυμα παραβιάσει τυχόν νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που εμπίπτει στην εποπτική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ή κατά περίπτωση, της Τράπεζας της Ελλάδος, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή Τράπεζα της Ελλάδος, αντίστοιχα, έχουν την εξουσία να:

- να απαιτήσουν από αυτό τη λήψη κατάλληλων μέτρων για να αρθεί η παραβίαση,
- να επιβάλουν πρόστιμα,
- να ορίσουν επίτροπο, και
- εφόσον η παραβίαση δεν δύναται να θεραπευτεί, να ανακαλέσουν την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος και να το θέσουν υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης.

Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή, κατά περίπτωση, η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται:

- να υποχρεώσει οποιαδήποτε τράπεζα που δε συμμορφώνεται, ή είναι πιθανό ότι δε θα συμμορφωθεί, με τις απαιτήσεις του Ν. 4261/2014 ή και του CRR να προβεί στις όποιες απαραίτητες ενέργειες σε αρχικό στάδιο προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα σχετικά προβλήματα, και συγκεκριμένα δύναται να επιβάλει απαγόρευση ή περιορισμούς στη διανομή μερισμάτων, να απαιτήσει από το πιστωτικό ίδρυμα να προβεί σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή να απαιτήσει την προηγούμενη έγκρισή της εποπτικής αρχής για μελλοντικές συναλλαγές του ιδρύματος, οι οποίες ενδέχεται να αποβούν επιζήμιες για τη φερεγγυότητα του πιστωτικού ιδρύματος, κατά την άποψη της εποπτικής αρχής,
- να απαιτήσει από το πιστωτικό ίδρυμα να προβεί εντός προθεσμίας σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 136 του Ν. 4261/2014,
- να διορίσει επίτροπο σε πιστωτικό ίδρυμα για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 137 του Ν. 4261/2014. Αυτή η περίοδος δύναται να

παρατείνεται για διάστημα που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τους 6 μήνες. Ο επίτροπος οφείλει να αξιολογήσει την εν γένει οικονομική, διοικητική και οργανωτική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος και να προβεί σε κάθε απαραίτητη ενέργεια είτε για την προετοιμασία του ιδρύματος για ανάκαμψη ή εφαρμογή των μέτρων εξυγίανσης ή για την θέση του σε ειδική εκκαθάριση. Ο επίτροπος υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ή, κατά περίπτωση, της Τράπεζας της Ελλάδος.

- σύμφωνα με το άρθρο 138 του Ν. 4261/2014, να παρατείνει, μετά το διορισμό του επιτρόπου και κατά ανώτατο όριο 20 εργάσιμων ημερών, το διάστημα εντός του οποίου οφείλει η τράπεζα να εκπληρώσει κάποιες ή όλες τις υποχρεώσεις της, εάν η ρευστότητά της έχει μειωθεί σημαντικά και αναμένεται ότι τα ίδια κεφάλαιά της δε θα είναι επαρκή. Η περίοδος των 20 ημερών δύναται να παραταθεί περαιτέρω κατά 10 εργάσιμες μέρες με απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή, κατά περίπτωση, της Τράπεζας της Ελλάδος, και
- να διορίσει ειδικό εκκαθαριστή για να αναλάβει τη διοίκηση της τράπεζας σύμφωνα με τα άρθρα 145 έως 146 του Ν. 4261/2014, εάν αφαιρεθεί η άδεια λειτουργίας της. Η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, δυνάμει της Απόφασης 180/3/22.02.2016 και της Απόφασης 221/4/17.03.2017 ως ισχύει, έχει εκδώσει κανονισμό που περιλαμβάνει κανόνες για την ειδική εκκαθάριση τραπεζών και τη διαχείριση και ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εκκαθάρισης.

Ο CRR επιβάλλει υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων στα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ε.Ε. Οι διατάξεις αυτές έχουν συμπληρωθεί με τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της EAT της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2014 για τις υποχρεώσεις γνωστοποίησης για τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα. Επίσης, η Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2651/2012 όπως έχει τροποποιηθεί με τις Πράξεις της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 108/19.12.2016, 133/13.02.2018, 139/24.04.2018, επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεώσεις περιοδικής υποβολής στοιχείων στην Τράπεζα της Ελλάδος για θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον CRR.

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης αφορούν την υποβολή περιοδικών στοιχείων σχετικά με τα ακόλουθα:

- την κεφαλαιακή διάρθρωση, τις ειδικές συμμετοχές, τα πρόσωπα που έχουν στενούς δεσμούς με την τράπεζα, τα δάνεια και λοιπές πιστοδοτήσεις που έχουν χορηγηθεί προς αυτά τα πρόσωπα από την τράπεζα,
- τους δείκτες ιδίων κεφαλαίων και κεφαλαιακής επάρκειας,
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και το κίνδυνο διακανονισμού/παράδοσης,
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου συναλλάγματος),
- τις πληροφορίες ως προς τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών,
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο,
- τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τον κίνδυνο συγκέντρωση ανοιγμάτων,
- τον κίνδυνο ρευστότητας,
- τα στοιχεία της διατραπεζικής αγοράς,
- τις οικονομικές καταστάσεις και άλλες χρηματοοικονομικές πληροφορίες,
- τα καλυμμένα ομόλογα,
- τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου,
- την πρόληψη και καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- τα συστήματα πληροφορικής, και
- λοιπά στοιχεία και πληροφορίες.

Η Τράπεζα υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος ή και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκθέσεις σε ατομική βάση και σε επίπεδο ομίλου ημερησίως, μηνιαίως, τριμηνιαίως, εξαμηνιαίως ή ετησίως.

Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 15 Μαΐου 2014, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ε.Ε. υιοθέτησαν την Οδηγία 2014/59/ΕΕ (η «**BRRD**»), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 2 Ιουλίου 2014. Η BRRD ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν. 4335/2015, που τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 2015, με εξαίρεση τις διατάξεις για την αναδιάρθρωση παθητικού (bail-in), οι οποίες ήταν αρχικά εφαρμοστέες από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Κατόπιν της θέσπισης του Ν. 4340/2015, το μέτρο της αναδιάρθρωσης παθητικού τέθηκε σε ισχύ από τη 1^η Νοεμβρίου 2015, με εξαίρεση τις διατάξεις των παρ. 9 (σχετικά με την προϋπόθεση απορρόφησης ζημιών και τις άλλες προϋποθέσεις για τη συνεισφορά του ταμείου εξυγίανσης στην εξυγίανση ενός πιστωτικού ιδρύματος σε περίπτωση εξαίρεσης επιλέξιμης απαίτησης από τη διαδικασία εξυγίανσης) και 11 (σχετικά με την χρηματοδότηση της αρχής εξυγίανσης από εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης) του εσωτερικού άρθρου 44 του αρ.2 του Ν. 4335/2015, που παρέμειναν εφαρμοστέες από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Η παρ. 2(β) του εσωτερικού άρθρου 56 του αρ.2 του Ν. 4335/2015 (σχετικά με την προϋπόθεση απορρόφησης ζημιών για την εφαρμογή των μέτρων δημόσιας χρηματοπιστωτικής σταθεροποίησης) είναι επίσης εφαρμοστέα από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Η BRRD τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2017/2399/ΕΕ και ο Ν. 4335/2015 με το Ν. 4583/2018 αντίστοιχα.

Η BRRD βασίζεται σε ένα δίκτυο εθνικών αρχών και ταμείων εξυγίανσης για την εξυγίανση των τραπεζών. Σύμφωνα με το Ν.4335/2015, ως προς τα πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει οριστεί ως η εθνική αρχή εξυγίανσης και το Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) ως το εθνικό ταμείο εξυγίανσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει ότι στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης, η εποπτεία των τραπεζών και η εξυγίανση αυτών πρέπει να ασκούνται σε ενιαίο επίπεδο, καθιστώντας έτσι πρόδηλη την ανάγκη για την σύσταση του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRM) με ένα κεντρικό σώμα λήψης αποφάσεων (SRB) και το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF). Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Κανονισμό 806/2014/ΕΕ («**Κανονισμός SRM**») (βλ. κατωτέρω «**Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (SRM)**»).

Εξουσίες για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών

Το πλαίσιο που προβλέπεται στο Ν. 4335/2015 εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, καθώς και στις εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που υποχρεούνται να έχουν ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο €730.000. Οι εξουσίες που παρέχονται με το Ν. 4335/2015 για τα πιστωτικά ιδρύματα στις αρμόδιες ελληνικές αρχές (δηλαδή στην Τράπεζα της Ελλάδος, αρμόδια αρχή για τα πιστωτικά ιδρύματα, και την αρχή εξυγίανσης) διαιρούνται σε τρεις κατηγορίες:

- (α) *Προετοιμασία και πρόληψη*: Ο Ν. 4335/2015 προβλέπει προπαρασκευαστικά στάδια και σχέδια για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων εμφάνισης πιθανών προβλημάτων. Υπό το Ν. 4335/2015 τα πιστωτικά ιδρύματα απαιτείται να καταρτίζουν σχέδια ανάκαμψης, ενώ η αρχή εξυγίανσης καταρτίζει σχέδιο εξυγίανσης για κάθε πιστωτικό ίδρυμα. Ακόμη, ο Ν. 4335/2015 ενισχύει τις εποπτικές εξουσίες των αρχών να αντιμετωπίζουν ή να εξαλείφουν εμπόδια στη διαδικασία εξυγίανσης. Οι χρηματοοικονομικοί όμιλοι δύνανται επίσης να συνάπτουν ενδοομιλικές συμφωνίες χρηματοδοτικής στήριξης για να αποτρέπουν την πρόκληση κρίσης ή να την περιορίζουν.
- (β) *Έγκαιρη παρέμβαση*: Σε περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων, ο Ν. 4335/2015 παρέχει εξουσίες στην αρμόδια αρχή για να σταματήσει σε αρχικό στάδιο η χειροτέρευση της κατάστασης μιας τράπεζας ώστε να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα. Οι εξουσίες αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να απαιτηθεί από ένα πιστωτικό ίδρυμα να εφαρμόσει το σχέδιο ανάκαμψής του, να αντικαταστήσει την υφιστάμενη διοίκησή του, να καταρτίσει σχέδιο αναδιάρθρωσης του χρέους του με τους πιστωτές του και να αλλάξει την επιχειρηματική στρατηγική του και τις νομικές και οργανωτικές δομές του. Εάν τα ανωτέρω εργαλεία αποδειχτούν ανεπαρκή, θα διοριστούν νέα ανώτερα διοικητικά στελέχη ή νέο

διοικητικό συμβούλιο υπό την προϋπόθεση έγκρισης τους από την αρμόδια αρχή, η οποία δύναται επίσης να διορίσει προσωρινά έναν ή περισσότερους επιτρόπους, και

- (γ) *Εξυγίανση*: Η εξυγίανση αποτελεί το μέσο για την αναδιοργάνωση ή την εκκαθάριση μια τράπεζας συντεταγμένα χωρίς διαδικασία αφερεγγυότητας, διατηρώντας ταυτόχρονα τη συνέχιση των κρίσιμων λειτουργιών της και περιορίζοντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό κάθε έκθεση των φορολογουμένων σε ζημίες.

Προϋποθέσεις εξυγίανσης

Οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρωθούν πριν η αρχή εξυγίανσης αναλάβει εξυγιαντική δράση σε σχέση με ένα πιστωτικό ίδρυμα, είναι οι ακόλουθες:

- (α) η αρμόδια αρχή διαπιστώνει, μετά από διαβούλευση με την αρχή εξυγίανσης, ότι το ίδρυμα τελεί σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας. Ένα ίδρυμα θεωρείται ότι τελεί σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας αν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- το ίδρυμα παραβιάζει ή κρίνεται πιθανό ότι θα παραβιάσει τις προϋποθέσεις της αδειοδότησής του, κατά τρόπο που θα δικαιολογούσε την ανάκληση της άδειας λειτουργίας του (μεταξύ άλλων, διότι το ίδρυμα έχει υποστεί ή είναι πιθανόν να υποστεί ζημίες οι οποίες θα εξαντλήσουν το σύνολο ή σημαντικό μέρος των ιδίων κεφαλαίων του),
 - τα στοιχεία ενεργητικού του ιδρύματος υπολείπονται, ή υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις βάσει των οποίων κρίνεται ότι πρόκειται, στο εγγύς μέλλον, να υπολείπονται, των υποχρεώσεών του,
 - το ίδρυμα δεν είναι σε θέση ή υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία βάσει των οποίων κρίνεται ότι το ίδρυμα δεν πρόκειται να είναι σε θέση, στο εγγύς μέλλον, να εξοφλήσει τις οφειλές του ή να ανταποκριθεί σε άλλες υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν απαιτητές,
 - όταν απαιτείται έκτακτη δημόσια χρηματοοικονομική στήριξη εκτός εάν η έκτακτη δημόσια χρηματοοικονομική στήριξη λαμβάνει οποιαδήποτε από τις μορφές που απαριθμούνται στο εσωτερικό άρθρο 32(3)(δ) (αα), (ββ) ή (γγ) του αρ.2 του Ν. 4335/2015, το οποίο αντανάκλα τις αντίστοιχες διατάξεις της BRRD.
- (β) λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική στιγμή και άλλες σχετικές περιστάσεις, δεν υπάρχει εύλογη προοπτική εναλλακτικών ενεργειών από τον ιδιωτικό τομέα ή λήψης εποπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης ή της απομείωσης ή της μετατροπής κεφαλαιακών μέσων, προκειμένου να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα του ιδρύματος εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, και
- (γ) η ενέργεια εξυγίανσης είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ειδικότερα απαιτείται για την επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων εξυγίανσης κατά το εσωτερικό άρθρο 31 του αρ.2 του Ν.4335/2015 και είναι αναλογική προς αυτούς, ενώ με την εκκαθάριση του ιδρύματος κατά τις συνήθεις διαδικασίες αφερεγγυότητας οι εν λόγω στόχοι εξυγίανσης δεν θα επιτυγχάνονταν στον ίδιο βαθμό.

Εργαλεία εξυγίανσης

Σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έναρξη εξυγίανσης, ο Ν. 4335/2015 παραθέτει μια σειρά ελάχιστων εργαλείων εξυγίανσης, τα οποία η αρχή εξυγίανσης μπορεί να εφαρμόζει μεμονωμένα ή συνδυαστικά και σύμφωνα με τις διατάξεις της BRRD. Αυτά τα εργαλεία είναι τα ακόλουθα:

- (α) *Εντολή μεταβίβασης*: Η αρχή εξυγίανσης μπορεί να μεταβιβάσει ένα ίδρυμα, ή το σύνολο ή μέρος των δραστηριοτήτων του με εμπορικούς όρους, χωρίς να απαιτείται η έγκριση των μετόχων ή η τήρηση άλλων διαδικαστικών διατυπώσεων που άλλως θα ίσχυαν, εκτός των διαδικαστικών διατυπώσεων που προβλέπονται στο Ν. 4335/2015.

- (β) *Μεταβατικό ίδρυμα*: Η αρχή εξυγίανσης μπορεί να μεταβιβάσει το σύνολο ή ένα μέρος των δραστηριοτήτων ενός ιδρύματος σε ένα «μεταβατικό ίδρυμα» (νομικό πρόσωπο ελεγχόμενο από δημόσια αρχή). Οι εργασίες του μεταβατικού ιδρύματος είναι προσωρινές, με σκοπό την πώληση των δραστηριοτήτων του στον ιδιωτικό τομέα όταν οι συνθήκες της αγοράς είναι κατάλληλες.
- (γ) *Διαχωρισμός περιουσιακών στοιχείων*: Η αρχή εξυγίανσης μπορεί να μεταβιβάσει στοιχεία, (συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων), χωρίς προηγούμενη έγκριση των μετόχων του υπό εξυγίανση ιδρύματος προς εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να τύχουν διαχείρισης και επίλυσης σε βάθος χρόνου. Η μεταβίβαση είναι δυνατή μόνον όταν: (α) δεδομένης της κατάστασης της αγοράς για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, η ρευστοποίηση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο συνήθων διαδικασιών αφερεγγυότητας είναι πιθανό να έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε μία ή περισσότερες χρηματοπιστωτικές αγορές, (β) η μεταβίβαση είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία του υπό εξυγίανση ιδρύματος ή του μεταβατικού ιδρύματος, ή (γ) η μεταβίβαση είναι απαραίτητη προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα έσοδα από τη ρευστοποίηση. Το συγκεκριμένο εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο σε συνδυασμό με άλλα εργαλεία ώστε να μη δημιουργείται αδικαιολόγητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για το ίδρυμα σε κατάσταση αφερεγγυότητας.
- (δ) *Αναδιάρθρωση παθητικού (bail-in)*: Το εργαλείο αναδιάρθρωσης παθητικού μέσω του οποίου η αρχή εξυγίανσης έχει την εξουσία να μειώσει την αξία επιλέξιμων απαιτήσεων ενός ιδρύματος που βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή και να μετατρέψει τις απαιτήσεις αυτές σε μετοχές. Η αρχή εξυγίανσης μπορεί να χρησιμοποιήσει το εργαλείο αυτό μόνον για να ανακεφαλαιοποιήσει ένα ίδρυμα στο μέτρο που αυτό απαιτείται ώστε να αποκατασταθεί η ικανότητα συμμόρφωσής του με τις προϋποθέσεις αδειοδότησής του, προκειμένου να συνεχίσει τις δραστηριότητες για τις οποίες έχει αδειοδοτηθεί, και όπου η εφαρμογή του θα αποκαταστήσει την οικονομική ευρωστία και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ιδρύματος, ειδάλλως η αρχή εξυγίανσης δύναται να χρησιμοποιήσει αυτό το εργαλείο αποκλειστικά για τη μετατροπή απαιτήσεων ή χρεωστικών τίτλων σε μετοχές ή τη μείωση της ονομαστικής αξίας απαιτήσεων ή χρεωστικών τίτλων που μεταβιβάζονται σε μεταβατικό ίδρυμα με σκοπό την παροχή κεφαλαίου σε αυτό ή που μεταβιβάζονται στο πλαίσιο εφαρμογής της εντολής μεταβίβασης ή του διαχωρισμού περιουσιακών στοιχείων.

Ο Ν. 4335/2015 προβλέπει την ακόλουθη σειρά για την άσκηση από την αρχή εξυγίανσης της εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής των υποχρεώσεων ενός ιδρύματος υπό εξυγίανση:

- (α) Στοιχεία Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1,
(β) Πρόσθετα στοιχεία Κατηγορίας 1,
(γ) Στοιχεία Κατηγορίας 2,
(δ) άλλες απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης, σύμφωνα με την ιεράρχηση των απαιτήσεων αυτών σε κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας, και
(ε) άλλες επιλέξιμες υποχρεώσεις, σύμφωνα με την ιεράρχηση των απαιτήσεων αυτών σε κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Για τους σκοπούς του εργαλείου αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in), τα ιδρύματα οφείλουν, σύμφωνα με το Ν. 4335/2015 να διατηρούν ανά πάσα στιγμή επαρκές συνολικό ποσό ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τράπεζες έχουν επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών. Η απαίτηση αυτή υπολογίζεται ως το ποσό των ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων εκφρασμένο ως ποσοστό επί τοις εκατό του συνόλου των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων του ιδρύματος.

Εξουσίες της αρχής εξυγίανσης

Η αρχή εξυγίανσης έχει ευρείες εξουσίες για την εφαρμογή των εργαλείων και μέτρων εξυγίανσης. Οι ακόλουθες εξουσίες είναι γενικές και μπορούν να ασκούνται μεμονωμένα ή κατά οποιονδήποτε συνδυασμό. Η αρχή εξυγίανσης δύναται:

- (α) να απαιτεί από κάθε πρόσωπο να παρέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου αυτή να αποφασίζει και να προετοιμάζει μια ενέργεια εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένης της επικαιροποίησης και της συμπλήρωσης των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα σχέδια εξυγίανσης, και της απαίτησης παροχής πληροφοριών μέσω επιτόπιων ελέγχων,
- (β) να αναλαμβάνει τον έλεγχο ενός ιδρύματος υπό εξυγίανση και να ασκεί όλα τα δικαιώματα και τις εξουσίες που παρέχονται στους μετόχους, άλλους ιδιοκτήτες και στο διοικητικό συμβούλιο του υπό εξυγίανση ιδρύματος,
- (γ) να μεταβιβάζει μετοχές ή άλλους τίτλους ιδιοκτησίας που έχουν εκδοθεί από ένα υπό εξυγίανση ίδρυμα,
- (δ) να μεταβιβάζει σε άλλο πρόσωπο, με τη συναίνεσή του, δικαιώματα, περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις ενός υπό εξυγίανση ιδρύματος,
- (ε) απομειώνει, μέχρι και μηδενισμού, αρχικό ποσό ή το οφειλόμενο ανεξόφλητο υπόλοιπο των επιλέξιμων υποχρεώσεων ενός υπό εξυγίανση ιδρύματος,
- (στ) να μετατρέπει επιλέξιμες υποχρεώσεις ενός υπό εξυγίανση ιδρύματος σε κοινές μετοχές ή άλλους τίτλους ιδιοκτησίας του εν λόγω ιδρύματος ή της οντότητας που αναφέρεται στις περιπτώσεις β', γ' ή δ' της παραγράφου 1 του εσωτερικού άρθρου 1 του αρ. 2 του Ν. 4335/2015, ενός σχετικού μητρικού ιδρύματος ή οντότητας ή ενός μεταβατικού ιδρύματος, στο οποίο μεταβιβάζονται περιουσιακά στοιχεία του εν λόγω ιδρύματος ή της οντότητας,
- (ζ) να ακυρώνει χρεωστικά μέσα που έχουν εκδοθεί από ένα υπό εξυγίανση ίδρυμα, εξαιρουμένων των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων,
- (η) να απομειώνει, μέχρι και μηδενισμού, την ονομαστική αξία μετοχών ή άλλων τίτλων ιδιοκτησίας ενός υπό εξυγίανση ιδρύματος, καθώς και να τα ακυρώνει,
- (θ) να απαιτεί από ένα υπό εξυγίανση ίδρυμα ή από το σχετικό μητρικό ίδρυμα να εκδώσει νέες μετοχές ή άλλους τίτλους ιδιοκτησίας ή άλλα κεφαλαιακά μέσα, συμπεριλαμβανομένων προνομιούχων μετοχών και υπό αίρεση μετατρέψιμων χρηματοπιστωτικών μέσων,
- (ι) να τροποποιεί τη ληκτότητα των χρεωστικών μέσων και άλλων επιλέξιμων υποχρεώσεων που έχουν εκδοθεί από ένα υπό εξυγίανση ίδρυμα ή να τροποποιεί το ύψος των πληρωτέων τόκων δυνάμει αυτών ή την ημερομηνία κατά την οποία οι τόκοι καθίστανται πληρωτέοι, περιλαμβανομένης της προσωρινής αναστολής τους, εξαιρουμένων των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων,
- (ια) να καταγγέλλει και να ρευστοποιεί χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή συμβάσεις παραγώγων,
- (ιβ) να απομακρύνει ή να αντικαθιστά το διοικητικό συμβούλιο και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη ενός υπό εξυγίανση ιδρύματος, και
- (ιγ) να απαιτεί από την αρμόδια αρχή να αξιολογήσει εγκαίρως τον αγοραστή ειδικής συμμετοχής, κατά παρέκκλιση από τα χρονικά όρια που τίθενται για τη σχετική υποχρέωση γνωστοποίησης.

Η αρχή εξυγίανσης, εφαρμόζει τα εργαλεία εξυγίανσης και ασκεί τις σχετικές εξουσίες έχοντας υπόψη τους ακόλουθους στόχους:

- (α) τη διασφάλιση της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών,
- (β) την αποφυγή σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ιδίως με την πρόληψη της μετάδοσής τους, μεταξύ άλλων, και με τη διατήρηση της πειθαρχίας της αγοράς,
- (γ) την προστασία των δημόσιων πόρων με την ελαχιστοποίηση της εξάρτησης από έκτακτη δημόσια χρηματοοικονομική στήριξη,
- (δ) την αποφυγή της σημαντικής απομείωσης αξίας και προσπάθεια ελαχιστοποίησης του κόστους της εξυγίανσης,
- (ε) την προστασία των καταθετών και των επενδυτών που καλύπτονται από συστήματα εγγύησης καταθέσεων και επενδύσεων αντίστοιχα, και

(στ) την προστασία των κεφαλαίων και των περιουσιακών στοιχείων των πελατών.

Επιπλέον, η αρχή εξυγίανσης οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τις ακόλουθες αρχές για τη διαδικασία εξυγίανσης:

- (α) οι μέτοχοι του υπό εξυγίανση ιδρύματος υφίστανται πρώτοι τις ζημίες,
- (β) οι πιστωτές του ιδρύματος υπό εξυγίανση υφίστανται ζημίες μετά τους μετόχους, σύμφωνα με τη κατάταξη των απαιτήσεών τους στο πλαίσιο των συνήθων διαδικασιών αφερεγγυότητας,
- (γ) το διοικητικό συμβούλιο και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη του υπό εξυγίανση ιδρύματος αντικαθίστανται, εκτός από περιπτώσεις κατά τις οποίες η παραμονή τους κρίνεται από την αρχή εξυγίανσης, κατά τις περιστάσεις, αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της εξυγίανσης,
- (δ) το διοικητικό συμβούλιο και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη του ιδρύματος υπό εξυγίανση παρέχουν κάθε απαραίτητη βοήθεια για την επίτευξη των στόχων εξυγίανσης,
- (ε) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που τυχόν φέρουν αστική ή ποινική ευθύνη για την αφερεγγυότητα του ιδρύματος εξακολουθούν να φέρουν ευθύνη,
- (στ) εκτός αντιθέτου διατάξεως του Ν. 4335/2015, οι πιστωτές της ίδιας τάξεως τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης,
- (ζ) κανένας πιστωτής δεν υφίσταται μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα είχε υποστεί εάν το ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί κατά τις συνήθεις διαδικασίες αφερεγγυότητας (η "Αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης κανενός πιστωτή"),
- (η) οι εγγυημένες καταθέσεις προστατεύονται πλήρως, και
- (θ) η ενέργεια εξυγίανσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διασφαλίσεις του Ν. 4335/2015.

Αποτίμηση

Η αποτίμηση των στοιχείων και η εφαρμογή των εργαλείων και των εξουσιών εξυγίανσης θα βασιστεί στην αποτίμηση της πραγματικής αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού του ιδρύματος που βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας. Η αρχή εξυγίανσης οφείλει, επομένως, να διασφαλίσει τη διενέργεια δίκαιης, συνετής και ρεαλιστικής αποτίμησης των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού του ιδρύματος από πρόσωπο ανεξάρτητο από κάθε δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένης της αρχής εξυγίανσης, καθώς και του ίδιου του πιστωτικού ιδρύματος. Ο εν λόγω εκτιμητής διορίζεται από την αρχή εξυγίανσης.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (SRM)

Ο Κανονισμός 806/2014/ΕΕ Κανονισμός (SRM) σχετικά με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (SRM) και το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF) επέκτεινε τους κανόνες του εγχειριδίου κανόνων για την εξυγίανση των τραπεζών, που περιλαμβάνονται στη BRRD, και δημιούργησε τον SRM, ο οποίος συμπληρώνει τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM) και συγκεντρώνει βασικές αρμοδιότητες και μέσα για τη διαχείριση της αφερεγγυότητας οποιασδήποτε τράπεζας στην Ευρωζώνη και σε οποιοδήποτε Κράτος Μέλος της Τραπεζικής Ένωσης. Επίσης, ο Κανονισμός SRM θέσπισε το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB), το οποίο διαθέτει κεντρικές εξουσίες για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων και διαδικασιών εξυγίανσης, καθώς και το SRF, προς υποστήριξη του SRM. Κύριος στόχος του SRM είναι να διασφαλίσει τη σωστή διαχείριση πιθανής μελλοντικής αφερεγγυότητας τραπεζών στην τραπεζική ένωση με ελάχιστο κόστος για τους φορολογούμενους και την πραγματική οικονομία. Το SRB άρχισε τις εργασίες του ως ανεξάρτητος οργανισμός της Ε.Ε. από την 1^η Ιανουαρίου 2015 και είναι πλήρως λειτουργικό από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Σύμφωνα με τον Κανονισμό SRM, η εξουσία σχεδιασμού και υλοποίησης της εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων, που εποπτεύονται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μεταβιβάστηκε από την υφιστάμενη αρχή εξυγίανσης, την Τράπεζα της Ελλάδος, στο SRB από την 1^η Ιανουαρίου 2016. Ο Κανονισμός SRM θέσπισε τα ακόλουθα:

- Ο Κανονισμός SRM εφαρμόζεται σε όλες τις τράπεζες που εποπτεύονται από τον SSM. Συγκεκριμένα, εάν μια εποπτευόμενη τράπεζα παραβιάσει ή ενδέχεται να παραβιάσει στο εγγύς μέλλον τις κεφαλαιακές απαιτήσεις ή τις απαιτήσεις ρευστότητας (π.χ. λόγω ταχείας επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασής της, ιδίως λόγω επιδείνωσης της κατάστασης της ρευστότητας ή αύξησης του επιπέδου της μόχλευσης ή των μη εξυπηρετούμενων δανείων), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα έχει την εξουσία να επιβάλει μέτρα έγκαιρης παρέμβασης. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την εξουσία της να απαιτήσει αλλαγές στη νομική ή λειτουργική δομή ή την επιχειρηματική στρατηγική μιας τράπεζας και να απαιτήσει από το όργανο διοίκησης τη σύγκληση γενικής συνέλευσης των μετόχων, με δικαίωμα να ορίσει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και να ζητήσει την εξέταση συγκεκριμένων αποφάσεων προς έγκριση από τη γενική συνέλευση.
- Το SRB θα εκπονεί σχέδια εξυγίανσης και θα υλοποιεί τις διαδικασίες εξυγίανσης άμεσα για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όπως και για τους ομίλους που δραστηριοποιούνται διασυννοριακά. Οι εθνικές αρχές εξυγίανσης θα εκπονούν σχέδια εξυγίανσης και θα λαμβάνουν αποφάσεις για την εξυγίανση τραπεζών, οι οποίες δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην επικράτειά τους και δεν υπόκεινται σε πλήρη άμεση εποπτεία από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα χρησιμοποιούνται κεφάλαια από το SRF. Τα Κράτη Μέλη έχουν την ευχέρεια να επιλέξουν την ανάληψη άμεσης ευθύνης για το σύνολο των τραπεζών τους από το SRB. Σε κάθε περίπτωση, το SRB θα λαμβάνει αποφάσεις για όλες τις τράπεζες, ακόμα και για εκείνες που δραστηριοποιούνται μόνο σε μία χώρα και δεν υπόκεινται σε πλήρη άμεση εποπτεία από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν κεφάλαια για την εξυγίανσή τους από το SRF.
- Η λήψη αποφάσεων σε κεντρικό επίπεδο οικοδομείται στη βάση ενός ισχυρού SRB, το οποίο αποτελείται από μόνιμα μέλη, καθώς και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ε.Ε., την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές αρχές εξυγίανσης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα γνωστοποιεί την αφερεγγυότητα μιας τράπεζας στο SRB, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις οικείες εθνικές αρχές εξυγίανσης. Κατόπιν, το SRB θα αξιολογεί κατά πόσον υφίσταται συστημική απειλή και λύση από τον ιδιωτικό τομέα.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης που το ίδρυμα βρίσκεται σε σημείο μη βιωσιμότητας ή απαιτούνται συγκεκριμένα είδη έκτακτης δημόσιας χρηματοοικονομικής στήριξης, το SRB σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές εξυγίανσης μπορεί να λάβει μέτρα προ της εξυγίανσης. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τη μείωση της αξίας και την ακύρωση μετοχών ή άλλων τίτλων ιδιοκτησίας καθώς και τη μετατροπή κεφαλαιακών μέσων, όπως τα κεφαλαιακά μέσα Κατηγορίας 2, σε μετοχές και άλλους τίτλους ιδιοκτησίας.
- Εάν μια τράπεζα πληροί τις προϋποθέσεις για να εξυγιανθεί, το SRB μπορεί να υιοθετήσει σχέδιο εξυγίανσης (για τις προϋποθέσεις της εξυγίανσης, βλ. ανωτέρω «*Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων*»).
- Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου εξυγίανσης, το SRB εντοπίζει όλα τα ουσιώδη εμπόδια στη διαδικασία εξυγίανσης, και δύναται να απαιτήσει, εφόσον είναι απαραίτητο, την εξάλειψή τους. Για το σκοπό αυτό, το σχέδιο εξυγίανσης θα εκθέτει τις επιλογές εφαρμογής των εργαλείων εξυγίανσης και άσκησης των εξουσιών εξυγίανσης επί του πιστωτικού ιδρύματος (για την περιγραφή των σχετικών εργαλείων και εξουσιών, βλ. ανωτέρω «*Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων*»).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση εκείνων των σημείων της απόφασης του SRB που εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρειά του και την αποδοχή ή την απόρριψη του σχεδίου εξυγίανσης. Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τελεί υπό την αποδοχή ή την εναντίωση του Συμβουλίου της Ε.Ε. (σιωπηλή διαδικασία/silence procedure) μόνον σε περίπτωση τροποποίησης του ποσού που αντλείται από τους πόρους του SRF ή εφόσον δεν συντρέχει δημόσιο συμφέρον για την εξυγίανση μιας τράπεζας. Εάν το Συμβούλιο της Ε.Ε. ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντιταχθεί στο σχέδιο εξυγίανσης, το SRB θα έχει την

υποχρέωση να το τροποποιήσει. Το σχέδιο εξυγίανσης θα υλοποιείται από τις εθνικές αρχές εξυγίανσης. Εφόσον η εξυγίανση συνεπάγεται την παροχή κρατικής ενίσχυσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να την εγκρίνει πριν από την υιοθέτηση του σχεδίου εξυγίανσης από το SRB.

- Η ολομέλεια του SRB θα είναι αρμόδια για τη λήψη γενικής φύσεως αποφάσεων και συγκεκριμένων αποφάσεων εξυγίανσης που ενέχουν τη χρήση πλέον των €5 δισ. από τα κεφάλαια του SRF. Η εκτελεστική συνεδρίαση του SRB θα είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων για τράπεζες ή για ομίλους τραπεζών, εφόσον η χρήση κεφαλαίων από το SRF υπολείπεται των ανωτέρω ορίων. Το SRB θα απαρτίζεται από τον Πρόεδρό του, τέσσερα μόνιμα μέλη και ένα μέλος που θα διορίζεται από κάθε συμμετέχον Κράτος Μέλος και θα εκπροσωπεί την εθνική αρχή εξυγίανσης, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα εκπροσωπούνται στην ολομέλεια και στις εκτελεστικές συνεδριάσεις του SRB με μόνιμους παρατηρητές. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα ληφθούν υπόψη τα συμφέροντα όλων των Κρατών Μελών επί των οποίων η εξυγίανση έχει κάποια επίπτωση, τα Κράτη Μέλη που πιθανόν να επηρεαστούν από την εξυγίανση θα συμμετέχουν στην παραπάνω συνεδρίαση. Κανείς από τους συμμετέχοντες στις συνεδριάσεις δεν θα έχει δικαίωμα αρνησικυρίας.
- Ακόμη, το SRB είναι υπεύθυνο για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, με το οποίο οι τράπεζες οφείλουν να συμμορφώνονται ανά πάσα στιγμή (βλ. «*Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων*»). Ως επιλέξιμες νοούνται οι υποχρεώσεις, επί των οποίων είναι δυνατόν να εφαρμοστεί το εργαλείο της αναδιάρθρωσης παθητικού. Αντιστοίχως, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας εξέδωσε πρόταση για την εφαρμογή αρχών σχετικά με την ικανότητα πλήρους απορρόφησης ζημιών (total loss absorbency capacity) ως πρότυπο για τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η πρόταση προβλέπει ότι μόνο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1, επιπλέον αυτού που απαιτείται για την ικανοποίηση των ελάχιστων κεφαλαιακών αναγκών και των απαιτήσεων ικανότητας πλήρους απορρόφησης ζημιών, μπορεί να προσμετρηθεί στα εποπτικά κεφαλαιακά αποθέματα.
- Όλες οι τράπεζες των συμμετεχόντων Κρατών Μελών θα καταβάλλουν εισφορές στο SRF. Ο στόχος του SRF είναι να συγκεντρώσει κεφάλαια ύψους 55 δισ. ευρώ (έως το 2024) και έχει τη δυνατότητα δανεισμού, εφόσον αυτό αποφασιστεί από την ολομέλεια του SRB. Το SRF ανήκει στο SRB και διοικείται από αυτό. Τα κεφάλαια του SRF στοχεύεται να φθάσουν ποσοστό τουλάχιστον 1% των εγγυημένων καταθέσεων όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων των Κρατών Μελών που συμμετέχουν στην Τραπεζική Ένωση εντός περιόδου οκτώ ετών. Κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής περιόδου, το SRF που θεσπίστηκε από τον Κανονισμό SRM, θα απαρτίζεται από εθνικά σκέλη, τα οποία θα αντιστοιχούν στα συμμετέχοντα Κράτη Μέλη. Οι πόροι που θα σωρευθούν σε αυτά τα σκέλη θα αμοιβαιοποιηθούν προοδευτικώς εντός περιόδου οκτώ ετών. Η σύσταση του SRF και των εθνικών σκελών του, όπως οι αποφάσεις για τη χρήση τους, ρυθμίζονται στον Κανονισμό SRM, ενώ η μεταφορά εθνικών πόρων στο SRF και η ενεργοποίηση της αμοιβαιοποίησης των εισφορών ρυθμίζονται σε διακυβερνητική συμφωνία της 21^{ης} Μαΐου 2014 μεταξύ των Κρατών Μελών που συμμετέχουν στον SRM. Επίσης, στις 24 Νοεμβρίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε μια εκτελεστική πράξη του Συμβουλίου για τον υπολογισμό των εισφορών των τραπεζών στο SRF, ενώ στις 22 Ιανουαρίου 2015, εκδόθηκε ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2015/81/ΕΕ του Συμβουλίου περί ενιαίων όρων εφαρμογής του Κανονισμού SRM όσον αφορά τις εκ των προτέρων εισφορές στο SRF.

Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων

Το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων («**ΤΕΚΕ**») είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου καθολικός διάδοχος του πρώην Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4370/2016 που ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2014/49/ΕΕ. Σύμφωνα με τον ν.4370/2014, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και τα υποκαταστήματα στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν ιδρυθεί σε τρίτες χώρες που δεν είναι μέλη της Ε.Ε. και δεν καλύπτονται από σύστημα εγγύησης ισοδύναμο με αυτό του ΤΕΚΕ, συμμετέχουν

υποχρεωτικά στο ΤΕΚΕ. Ελληνικά υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί σε Κράτη Μέλη της Ε.Ε. δύνανται να συμμετέχουν στο ΤΕΚΕ προαιρετικά.

Το ΤΕΚΕ εφαρμόζει χρηστές και διαφανείς πρακτικές διακυβέρνησης, εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομικών και διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διορίζεται ένας εκ των Υποδιοικητών της Τράπεζας της Ελλάδος. Από τα υπόλοιπα έξι μέλη, ένα προέρχεται από το Υπουργείο Οικονομικών, τρία από την Τράπεζα της Ελλάδος και δύο από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών. Το Διοικητικό Συμβούλιο, απαρτιζόμενο από τα μέλη που προτείνονται από τους ανωτέρω φορείς διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και έχει πενταετή θητεία. Όταν καλείται να αποφασίσει για θέματα εξυγίανσης σε σχέση με συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΕΚΕ δε θα περιλαμβάνει μέλη από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

Σκοπός του ΤΕΚΕ είναι (α) η καταβολή αποζημιώσεων στους καταθέτες των συμμετεχόντων πιστωτικών ιδρυμάτων που θα βρεθούν σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους («**Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων**») σύμφωνα με το άρθρο 104 του Ν. 4335/2015, (β) η καταβολή αποζημιώσεων σε επενδυτές - πελάτες των συμμετεχόντων πιστωτικών ιδρυμάτων σε περίπτωση που αυτά τα πιστωτικά ιδρύματα περιέλθουν σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις που απορρέουν από την παροχή των «καλυπτόμενων επενδυτικών υπηρεσιών» («**Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων**»), και (γ) η παροχή χρηματοδότησης στην περίπτωση είτε μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων πιστωτικού ιδρύματος προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή προς άλλο πρόσωπο είτε μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος που δύνανται να συσταθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 40 του Ν. 4335/2015 («**Σκέλος Εξυγίανσης**»).

Καθένα από τα τρία Σκέλη (Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων, Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων και Σκέλος Εξυγίανσης) είναι σαφώς διακριτά μεταξύ τους και διαθέτουν αυτοτελή κεφάλαια κάθε ένα εκ των οποίων χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών του.

Από την έναρξη ισχύος του Ν. 4335/2015, το Σκέλος Εξυγίανσης είναι το ελληνικό «ταμείο εξυγίανσης» με στόχο τη διασφάλιση της εφαρμογής από τη Τράπεζα της Ελλάδος (και το SRB), υπό την ιδιότητά της ως εθνική αρχή εξυγίανσης σύμφωνα με τη BRRD, των εργαλείων και των εξουσιών εξυγίανσης σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές εξυγίανσης που τίθενται στα άρθρα 31 και 34 του Ν. 4335/2015 (τα οποία αντανακλούν τα άρθρα 31 και 34 της BRRD). Επίσης, το ΤΕΚΕ δύναται να λαμβάνει δάνειο εξυγίανσης από το ΤΧΣ για την κάλυψη δαπανών για τη χρηματοδότηση διαδικασιών εξυγίανσης δυνάμει των Ν. 4340/2015 και 4346/2015, που τροποποίησε μεταξύ άλλων το Ν. 3864/2010. Για την αποπληρωμή του δανείου αυτού θα ευθύνονται ως εγγυητές τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στο ΤΕΚΕ κατά το λόγο εισφορών τους προς το Σκέλος Εξυγίανσης ή το Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων, κατά περίπτωση.

Υπό το Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων, το ανώτατο όριο κάλυψης σύμφωνα με το Ν. 4370/2016 για κάθε καταθέτη με καταθέσεις που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των «εξαιρούμενων καταθέσεων» και για το σύνολο των καταθέσεων του σε πιστωτικό ίδρυμα που καλύπτεται από το ΤΕΚΕ αφαιρουμένων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του έναντι του ιδίου πιστωτικού ιδρύματος ανέρχεται σε €100.000 (Κατ' εξαίρεση προστατεύονται με πρόσθετο όριο τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ καταθέσεις που προέρχονται αποδεδειγμένα από συγκεκριμένες δραστηριότητες). Υπό το Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων, το ανώτατο όριο κάλυψης ως προς τις καλυπτόμενες υπηρεσίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ανέρχεται σε €30.000 για το σύνολο των απαιτήσεων επενδυτή-πελάτη έναντι ορισμένου συμμετέχοντος πιστωτικού ιδρύματος, ανεξαρτήτως καλυπτόμενων επενδυτικών υπηρεσιών, αριθμού λογαριασμών, νομίματος και τύπου παροχής της υπηρεσίας. Ορισμένες καταθέσεις και επενδυτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στα άρθρα 8 και 12 του Ν. 4370/2016, εξαιρούνται από τις καλύψεις του ΤΕΚΕ.

Σύμφωνα με το Ν. 4370/2016, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα υποχρεούνται να συμμετέχουν στο Σκέλος Εξυγίανσης, ενώ σύμφωνα με το Ν. 4335/2015, το Σκέλος Εξυγίανσης έχει την εξουσία να εισπράττει εισφορές εκ των προτέρων από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα σε χώρες εκτός Ε.Ε., που υπολογίζονται ανάλογα με το προφίλ κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων με βάση τα κριτήρια που τίθενται στον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 103(7) της BRRD. Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 99 του Ν. 4335/2015, τα πιστωτικά ιδρύματα καταβάλουν έκτακτες εισφορές εκ των υστέρων, υπολογιζόμενες δυνάμει απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος ενεργούσης υπό την ιδιότητα της ως της ελληνικής αρχής εξυγίανσης.

Οι πόροι του TEKE προέρχονται από τις αρχικές, τις τακτικές και έκτακτες εισφορές των συμμετεχόντων πιστωτικών ιδρυμάτων, από δωρεές, από τη ρευστοποίηση απαιτήσεων και τα έσοδα από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του. Το Σκέλος Εξυγίανσης χρηματοδοτείται από τις εκ των προτέρων και εκ των υστέρων εισφορές, που αναφέρονται ανωτέρω, και από εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης του άρθρου 105 της BRRD.

Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων

Σύμφωνα με τον Ν. 4224/2013 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 6/2014, όπως αντικαταστάθηκε από το Ν. 4389/2016 (άρθρα 72-98) και τροποποιήθηκε περαιτέρω με το Ν. 4497/2017 (άρθρο 102), συστάθηκε κυβερνητικό συμβούλιο διαχείρισης ιδιωτικού χρέους (το «**Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους**») με τους ακόλουθους σκοπούς:

- τη διαμόρφωση πολιτικών σχετικά με την οργάνωση ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού αποτελεσματικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών δανείων,
- την κατάθεση προτάσεων τροποποιήσεων του υφιστάμενου νομικού πλαισίου σε θέματα ουσίας και διαδικασίας για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας στην επίλυση θεμάτων ιδιωτικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης της επιτάχυνσης των διαδικασιών αναφορικά με τις καθυστερούμενες αποπληρωμές και τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την αγορά ακινήτων,
- την κατάρτιση δράσεων ευαισθητοποίησης για την άμεση και αποτελεσματική ενημέρωση και υποστήριξη των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη λήψη αποφάσεων επί των ανωτέρω θεμάτων,
- τη δημιουργία ενός δικτύου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για θέματα διαχείρισης οφειλών, και
- τη διαμόρφωση και επίβλεψη τήρησης των αναγκαίων χρονοδιαγραμμάτων για την υλοποίηση ενός στρατηγικού σχεδίου για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του ιδιωτικού χρέους.

Επιπλέον, ο Ν. 4224/2013 προβλέπει ότι το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους ορίζει τις αρχές που σχετίζονται με τον «συνεργάσιμο δανειολήπτη» και προβαίνει στην εκτίμηση των «εύλογων δαπανών διαβίωσης», με βάση τα ετήσια στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Η Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 42/30.5.2014, όπως τροποποιήθηκε με τις Πράξεις της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 47/09.02.2015, 102/30.08.2016, 134/05.03.2018, 136/02.04.2018 («**Απόφαση 42/2014**») καθόρισε το πλαίσιο των υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων αναφορικά με τη διαχείριση των σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων, προβλέποντας για τη διαχείριση των εν λόγω δανείων τη δημιουργία ανεξάρτητης μονάδας κάθε πιστωτικού ιδρύματος και τη θέσπιση διακριτής διαδικασίας, η οποία θα υποστηρίζεται από τα κατάλληλα μηχανογραφικά συστήματα, και την περιοδική υποβολή αναφορών προς τη διοίκηση των πιστωτικών ιδρυμάτων και την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον, στην Απόφαση 42/2014, όπως ισχύει, αναφέρονται ενδεικτικά τύποι ρύθμισης δανείων

Η Απόφαση 42/2014 συμπληρώθηκε από την Απόφαση 116/25.8.2014 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος η οποία θέσπισε κώδικα δεοντολογίας για τη διαχείριση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων (ο «**Κώδικας Δεοντολογίας**») που εκδόθηκε δυνάμει της εξουσιοδότησης που δόθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος από τον Ν. 4224/2013.

Ο Κώδικας θεσπίζει γενικές αρχές συμπεριφοράς για πιστωτές και οφειλέτες και υιοθετεί βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες έχουν ως στόχο την ενίσχυση του κλίματος εμπιστοσύνης, την αμοιβαία δέσμευση και την ανταλλαγή μεταξύ δανειολήπτη και ιδρύματος της αναγκαίας πληροφόρησης, προκειμένου κάθε πλευρά να είναι σε θέση να σταθμίσει τα οφέλη ή τις συνέπειες εναλλακτικών λύσεων εξυπηρέτησης (λύσεις ρύθμισης) ή οριστικού διακανονισμού (λύσεις οριστικής διευθέτησης) των δανείων σε καθυστέρηση, των οποίων η σύμβαση δεν έχει καταγγελθεί, με τελικό σκοπό την επιλογή της καταλληλότερης λύσης λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε οφειλέτη. Εφαρμόζεται σε πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως προσδιορίζονται στο Κεφαλαίο Πρώτο της Απόφασης 195/29.07.2016 της Επιτροπής Πιστωτικών και

Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος. Για τους σκοπούς του Κώδικα Δεοντολογίας, «δάνειο» σημαίνει κάθε μορφής οφειλή έναντι ιδρύματος που εφαρμόζει τον Κώδικα.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας (ο οποίος τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και αναθεωρήθηκε μεταγενέστερα με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος), υιοθετεί τους ορισμούς του «συνεργάσιμου δανειολήπτη» και των «ευλόγων δαπανών διαβίωσης» του Ν. 4224/2013. Ένας δανειολήπτης θεωρείται συνεργάσιμος εάν: (i) παρέχει στο δανειστή του πλήρη και επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας δικά του ή του αντικλήτου του, (ii) είναι διαθέσιμος σε επικοινωνία με τον δανειστή και ανταποκρίνεται με ειλικρίνεια και σαφήνεια, σε κλήσεις και επιστολές του δανειστή εντός 15 εργάσιμων ημερών, (iii) προβαίνει σε πλήρη και ειλικρινή γνωστοποίηση πληροφοριών προς το δανειστή του, αναφορικά με την τρέχουσα οικονομική του κατάσταση, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημέρα μεταβολής της ή από το σχετικό αίτημα του δανειστή, (iv) προβαίνει σε πλήρη και ειλικρινή γνωστοποίηση προς το δανειστή οποιασδήποτε πληροφορίας, η οποία ενδεχομένως θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική του κατάσταση, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημέρα που θα περιέλθει σε γνώση του η εν λόγω πληροφόρηση και (v) συναινεί σε διερεύνηση εναλλακτικής πρότασης αναδιάρθρωσης της οφειλής του.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας απαιτεί λεπτομερείς γραπτές διαδικασίες για τα δάνεια σε καθυστέρηση με αναφορά στις κατηγορίες οφειλετών, γραπτές διαδικασίες για την αξιολόγηση των ενστάσεων από τριμελείς επιτροπές ενστάσεων, κατάλληλο προσωπικό για τον αποτελεσματικό χειρισμό υποθέσεων που εμπίπτουν εντός του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας, λεπτομερείς γραπτές διαδικασίες για τις επικοινωνίες με τους οφειλέτες, τυποποίηση του περιεχομένου των επικοινωνιών, συμμόρφωση με τις οδηγίες του Κώδικα Δεοντολογίας αναφορικά με τον τρόπο, τις ώρες και την εμπιστευτικότητα των επικοινωνιών, προβλέψεις εκπαίδευσης για το προσωπικό, εγκαταστάσεις επικοινωνίας για την υποβολή ερωτημάτων, δηλώσεων, εγγράφων και δικαιολογητικών από τους οφειλέτες και τη διαθεσιμότητα ενημερωτικών φυλλαδίων και άλλου ενημερωτικού υλικού για τους οφειλέτες (σε έντυπη μορφή και σε ευκόλως προσβάσιμη, φιλική προς το χρήστη, ιστοσελίδα ειδικά προορισμένη για δάνεια σε καθυστέρηση).

Περαιτέρω περιλαμβάνονται ειδικές προϋποθέσεις αναφορικά με τις διαδικασίες για τα δάνεια σε καθυστέρηση, τις διαδικασίες για την αξιολόγηση των ενστάσεων και το χειρισμό των «μη-συνεργάσιμων» οφειλετών. Κάθε πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα που δεσμεύεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει στην Τράπεζα της Ελλάδος τη συμμόρφωση του με τις επιταγές του Κώδικα Δεοντολογίας.

Ο Ν. 4224/2013 προβλέπει ότι ο Συνήγορος του Καταναλωτή θα λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής μεταξύ πιστωτών και οφειλετών με σκοπό τη ρύθμιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ιδίως αναφορικά με θέματα που άπτονται της εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Οι όροι και οι διαδικασίες για τη διαμεσολάβηση που πραγματοποιείται από το Συνήγορο του Καταναλωτή καθορίζονται δυνάμει της Υπουργικής Απόφασης 5921/2015.

Με την υπ' αριθμόν 118/19.05.2017 Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος θεσπίζεται πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις του Ν. 4354/2015. Η πράξη αυτή τροποποιήθηκε πρόσφατα με την υπ' αριθμόν 153/08.01.2019 απόφαση της προαναφερόμενης επιτροπής.

Ρύθμιση Οφειλών Υπερχρεωμένων Φυσικών Προσώπων

Ο Ν. 3869/2010 για τη «ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων» θεσπίστηκε στις 3 Αυγούστου 2010 και κατόπιν τροποποιήθηκε κυρίως από τους νόμους 4336/2015, 4346/2015, 4549/2018 και το Ν. 4592/2019 με τον οποίο κυρώθηκε η από 31.12.2018 ΠΝΠ. Ο Ν. 3869/2010 επιτρέπει σε υπερχρεωμένους οφειλέτες οι οποίοι, χωρίς δόλο, έχουν περιέλθει σε αποδεδειγμένη κατάσταση μόνιμης και γενικής αδυναμίας πληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, να υποβάλουν αίτηση για τη ρύθμιση των οφειλών τους. Όλοι οι ιδιώτες, τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επαγγελματίες, υπόκεινται στις διατάξεις του Ν. 3869/2010, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα. Η αποδοχή δε υπερχρεωμένης κληρονομιάς, ακόμα και αν γίνεται εν γνώσει της υπερχρέωσης, δεν συνιστά από μόνη της και χωρίς τη συνδρομή άλλων περιστάσεων δόλια περιέλευση σε αδυναμία πληρωμής χρηματικών οφειλών.

Ο σκοπός της τροποποίησης του Ν. 3869/2010 από τον Ν. 4336/2015 ήταν να τον καταστήσει πιο αποτελεσματικό διασφαλίζοντας αποτελεσματική δικαστική προστασία σε υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα

ενώ συγχρόνως προστατεύοντας τους πιστωτές από καταχρήσεις των διαδικασιών από τους οφειλέτες. Επιπροσθέτως αρκετών τροποποιήσεων που σκοπούν να επισπεύσουν και να τυποποιήσουν τις διαδικασίες, ο Ν. 4336/2015 εισήγαγε: (α) την προϋπόθεση για τον οφειλέτη να είναι «συνεργάσιμος δανειολήπτης» τόσο ως προϋπόθεση για την ειδική δικαστική προστασία για μικροοφειλές όσο και ως συνεχή γενική υποχρέωση σε όλες τις διαδικασίες, και (β) την έννοια των «ευλόγων δαπανών διαβίωσης», οι οποίες λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο για τον καθορισμό των πληρωτέων από τον οφειλέτη δόσεων. Επίσης, ο Ν. 4336/2015 εισήγαγε μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μεγάλη συσσώρευση υποθέσεων (π.χ. αυξάνοντας τον αριθμό των δικαστών και του δικαστικού προσωπικού).

Οι τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 4346/2015, μεταξύ άλλων, θέτουν τις προϋποθέσεις για: (α) την προστασία της κύριας κατοικίας του οφειλέτη από εκποίηση, και (β) τη μερική κάλυψη από το Ελληνικό Δημόσιο του ποσού της μηνιαίας καταβολής οφειλέτη που ορίζει δικαστική απόφαση. Επίσης, προβλέπεται ότι η υποχρέωση του οφειλέτη να επιδεικνύει τη συμπεριφορά του συνεργάσιμου δανειολήπτη καταλαμβάνει και την περίοδο αποπληρωμής σύμφωνα με το σχέδιο διευθέτησης οφειλών. Οι τροποποιήσεις του Ν.3869/2010 δυνάμει του Ν. 4346/2015 τέθηκαν σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016.

Ο Ν. 3869/2010 αρχικά επέτρεπε τη ρύθμιση όλων των οφειλών προς πιστωτικά ιδρύματα (καταναλωτικά, επιχειρηματικά και στεγαστικά δάνεια, είτε εξυπηρετούνταν ακριβόχρονα, είτε ήταν σε καθυστέρηση) όπως επίσης και αυτές προς άλλους πιστωτές με την εξαίρεση οφειλών προερχόμενων από αδικοπραξίες που διαπράχθηκαν με δόλο, διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, οφειλές από φόρους, τέλη προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τέλη προς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης ή οφειλές που προέκυψαν από χορήγηση δανείων από οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης υπό τα άρθρα 15 και 16 του Ν. 3586/2007.

Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον Ν. 4336/2015 το πεδίο εφαρμογής του νόμου πλέον καλύπτει όλες τις οφειλές προς ιδιώτες (αλλά εξαιρώντας οφειλές που προέρχονται από αδικοπραξίες τελεσθείσες με δόλο ή βαρεία αμέλεια ή διατροφή συζύγου ή ανηλίκου τέκνου) και έχει επεκταθεί να καλύπτει επίσης οφειλές προς το Ελληνικό Δημόσιο, τη φορολογική διοίκηση, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, όσο και τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω οφειλές συνυπάρχουν με οφειλές προς ιδιώτες πιστωτές. Επιπλέον, σύμφωνα με τις τελευταίες τροποποιήσεις του νόμου, ο οφειλέτης δύναται να επιλέξει να συμπεριλάβει οφειλές οι οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου ή έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι ακόμη σε ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Οι οφειλές θα πρέπει να έχουν γεννηθεί τουλάχιστον ένα έτος πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης και απαλλαγή από τα χρέη επιτρέπεται μόνον μια φορά. Η διαδικασία έχει τρία στάδια: (1) την προαιρετική διαδικασία προδικαστικού συμβιβασμού, (β) το δικαστικό συμβιβασμό, και (3) τη δικαστική ρύθμιση της οφειλής.

Για τους σκοπούς αυτών των διαδικασιών, οι τράπεζες υποχρεούνται, μέσα σε τριάντα ημέρες από την υποβολή σε αυτά σχετικού αιτήματος του οφειλέτη, να του παραδώσουν χωρίς οικονομική επιβάρυνση αναλυτική κατάσταση των προς αυτά οφειλών του (περιλαμβάνοντας κεφάλαιο, τόκους και έξοδα, αριθμό και ημερομηνία σύναψης της δανειακής σύμβασης καθώς και το επιτόκιο με το οποίο εκτοκίζεται η οφειλή), καθώς και συγχρόνως να τον ενημερώσουν εγγράφως για το ποσό που αντιστοιχεί στο 10% της τελευταίας ενήμερης δόσης. Ομοίως, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν δυνάμει του Ν. 4336/2015, εντός της ίδιας χρονικής περιόδου, και κατόπιν της υποβολής σχετικού αιτήματος από τον οφειλέτη, το Δημόσιο, η φορολογική διοίκηση, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να παραδώσουν στον οφειλέτη πλήρη ανάλυση των βεβαιωμένων οφειλών του προς αυτά τα μέρη.

Για την έναρξη των διαδικασιών, ο οφειλέτης υποχρεούται να αιτηθεί στο Ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ή άλλως τη συνήθη διαμονή του και να παρουσιάσει αποδεικτικό υλικό αναφορικά με την περιουσιακή κατάσταση του ίδιου και της συζύγου του, τα πάσης φύσεως εισοδήματά τους, τους πιστωτές και τις απαιτήσεις τους, τυχόν μεταβιβάσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων του επί ακινήτων, στις οποίες ο οφειλέτης προέβη την τελευταία τριετία πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, τυχόν σχέδιο για διευθέτηση των οφειλών ή αίτημα για ολική διαγραφή των χρεών (όπου επιτρέπεται, σύμφωνα με την τροποποίηση δυνάμει του Ν. 4336/2015), μια έγγραφη υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει πτωχευτική ικανότητα, ότι το περιεχόμενο της υποβληθείσας αίτησης είναι ορθό, ότι παρέχει άδεια

σε οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα, στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή, να διαβιβάζει έως τη συζήτηση της αίτησης, στους πιστωτές κατά των οποίων στρέφεται η αίτηση, την κίνηση των τραπεζικών του λογαριασμών και λοιπών τραπεζικών προϊόντων για τη χρονική περίοδο από πέντε έτη πριν την άσκηση της αιτήσεως έως την ημέρα της συζήτησής της καθώς και ότι παρέχεται η άδεια στους πιστωτές αποκλειστικά για το σκοπό της δικαστικής και εξώδικης διαχείρισης της αίτησης του οφειλέτη να επεξεργάζονται και να ανταλλάσσουν δεδομένα που κατέχουν ή λαμβάνουν από πιστωτικά ιδρύματα.

Από την υποβολή της αίτησης για ρύθμιση και μέχρι την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης, ο οφειλέτης οφείλει να καταβάλλει τμήμα του εισοδήματος του στους πιστωτές του σε μηνιαίες καταβολές. Ειδικότερα, το ελάχιστο ποσό που θα καταβάλλεται από τον οφειλέτη αντιστοιχεί στο 10 τοις εκατό των δόσεων που ο αιτών οφείλει να καταβάλει σε όλους τους δανειστές την ημέρα της κατάθεσης της αίτησης (όχι λιγότερο από €40 μηνιαίως). Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όπως χρόνια ανεργία χωρίς υπαιτιότητα του οφειλέτη, σοβαρά προβλήματα υγείας, ανεπαρκές εισόδημα για την κάλυψη στοιχειωδών βιοτικών αναγκών ή άλλων λόγων ίδιας βαρύτητας, είναι δυνατός ο προσδιορισμός της μηνιαίας δόσεως σε ποσό που υπολείπεται των εν λόγω ορίων ή και ο ορισμός μηδενικών δόσεων.

Έως την «ημέρα της επικύρωσης» (κατά την οποία ο προδικαστικός συμβιβασμός επικυρώνεται από το δικαστήριο ή η έκδοση προσωρινής διαταγής συζητείται) ή, στην περίπτωση της αίτησης για υποβολή στη διαδικασία για την ταχεία διευθέτηση μικροοφειλών, έως την ημέρα συζήτησης της εν λόγω αίτησης, απαγορεύεται η λήψη καταδικωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη όσον αφορά τις απαιτήσεις των πιστωτών που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του και η μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του. Οι απαγορεύσεις αυτές δεν ισχύουν εάν ο οφειλέτης έχει ήδη καταθέσει δύο φορές την αίτηση και έχει παραιτηθεί ισάριθμες φορές από αυτήν. Ως παραίτηση λογίζεται και η άπρακτη παρέλευση χρονικού διαστήματος τριάντα ημερών από τη ματαίωση της συζήτησης στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, χωρίς να έχει ζητηθεί ο προσδιορισμός νέας συζήτησης.

Εάν το σχέδιο διευθέτησης των οφειλών δεν γίνεται δεκτό από τους πιστωτές ή οι προϋποθέσεις για την αντικατάσταση της συναίνεσης των πιστωτών που δεν συμφώνησαν δεν πληρούνται, οι διαδικασίες για την απαλλαγή και τη ρύθμιση της οφειλής ενεργοποιούνται. Σε αυτή την περίπτωση, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση επί της αίτησης. Εάν το δικαστήριο κρίνει πως η περιουσία και το εισόδημα του οφειλέτη δεν είναι επαρκή, αφού λάβει υπόψη τις ειδικές συνθήκες της υπόθεσης, θα καθορίσει το ποσό που ο οφειλέτης θα πρέπει να καταβάλλει, σε μηνιαία βάση για περίοδο τριών ετών απευθείας σε όλους τους πιστωτές του (εκτός αν το δικαστήριο ορίσει διαφορετικά).

Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι απαιτείται η ρευστοποίηση της περιουσίας του οφειλέτη, ορίζει εκκαθαριστή. Ωστόσο, είναι δυνατό για τον οφειλέτη να ζητήσει την εξαίρεση της κύριας κατοικίας του από την περιουσία που θα εκκαθαριστεί (όχι μόνον στην περίπτωση κυριότητας αλλά και στην περίπτωση που έχει τη ψιλή κυριότητα ή επικαρπία ή ιδανικό μερίδιο επ' αυτών). Ειδικότερα, προβλέπεται ότι:

- Ο οφειλέτης δύναται μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2019 να υποβάλει στο δικαστήριο πρόταση εκκαθάρισης και σχέδιο διευθέτησης και να ζητήσει την εξαίρεση της βεβαρημένης ή μη με εμπράγματα ασφάλεια κύριας κατοικίας του από την εκποίηση, εφόσον στο πρόσωπό του πληρούνται σωρευτικά ορισμένες προϋποθέσεις: (α) το συγκεκριμένο ακίνητο να χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του οφειλέτη, (β) το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης όπως προσδιορίζονται στο Ν. 3869/2010, προσαυξημένες κατά 70%, (γ) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας κατά το χρόνο συζήτησης της αίτησης δεν υπερβαίνει τις €180.000 για τον άγαμο οφειλέτη, προσαυξημένη κατά €40.000 για τον έγγαμο οφειλέτη και κατά €20.000 ανά τέκνο και μέχρι τρία τέκνα, και (δ) ο οφειλέτης θα πρέπει να είναι συνεργάσιμος δανειολήπτης κατά την έννοια του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, όπου αυτός εφαρμόζεται. Το σχέδιο διευθέτησης οφειλών θα προβλέπει ότι ο οφειλέτης θα καταβάλλει το μέγιστο της δυνατότητας αποπληρωμής του και ότι το καταβλητέο ποσό θα είναι τόσο ώστε οι πιστωτές του να μην βρεθούν, χωρίς τη συναίνεσή τους, σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν που θα βρίσκονταν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης. Η διαδικασία και τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό: (α) της μέγιστης ικανότητας αποπληρωμής του οφειλέτη, (β) του ποσού το οποίο θα ελάμβαναν οι πιστωτές σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, και (γ) της ενδεχομένης ζημίας των πιστωτών καθορίζονται από την πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος με αριθμό 54/15.12.2015.

- Μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2019 εφόσον σωρευτικά ισχύουν τα εξής: (α) το συγκεκριμένο ακίνητο χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του οφειλέτη, (β) το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημά του υπολείπεται ή είναι ίσο των ευλόγων δαπανών διαβίωσης όπως αυτές προσδιορίζονται στο Ν. 3869/2010, (γ) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του κατά το χρόνο συζήτησης της αίτησης δεν υπερβαίνει τις €120.000 για τον άγαμο οφειλέτη, προσαυξημένη κατά €40.000 για τον έγγαμο οφειλέτη και κατά €20.000 ανά τέκνο και μέχρι τρία τέκνα, (δ) ο οφειλέτης είναι συνεργάσιμος δανειολήπτης (κατά την έννοια του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, όπου αυτός εφαρμόζεται), και (ε) ο οφειλέτης έχει πραγματική αδυναμία πληρωμών των μηνιαίων καταβολών, όπως αυτές ορίζονται στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών, ο οφειλέτης δικαιούται με αίτησή του να ζητήσει συνεισφορά του Δημοσίου στην εξόφληση των μηνιαίων καταβολών, του σχεδίου διευθέτησης οφειλών διασφαλίζεται, ότι οι πιστωτές δεν θα βρεθούν, χωρίς τη συναίνεσή τους, σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν στην οποία θα βρίσκονταν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, με την υποβολή αίτησης στο Ελληνικό Δημόσιο για τη μερική κάλυψη του ποσού της μηνιαίας καταβολής του σχεδίου διευθέτησης οφειλών. Ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλει το μέγιστο της δυνατότητας αποπληρωμής του και σε κάθε περίπτωση υποχρεούται στην καταβολή ελάχιστης συνεισφοράς. Η συνεισφορά του Ελληνικού Δημοσίου στο σχέδιο διευθέτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τα τρία έτη και καταβάλλεται στους πιστωτές υπό την προϋπόθεση ότι ο οφειλέτης παραμένει συνεπής στην καταβολή της ελάχιστης συνεισφοράς. Τα κριτήρια προσδιορισμού του ύψους της συνεισφοράς του Δημοσίου, η ελάχιστη συνεισφορά του οφειλέτη καθώς και η διαδικασία εφαρμογής του συγκεκριμένου μηχανισμού οικονομικής ενίσχυσης καθορίζονται με την υπ' αριθμόν 130377/15.12.2015 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 το Δημόσιο είχε τη δυνατότητα να προβεί σε μερική κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του ποσού που καταβάλλει ο οφειλέτης που εκπληρώνει τις ανωτέρω προϋποθέσεις και του ποσού που ορίζεται στο σχέδιο διευθέτησης. Στην περίπτωση αυτή το σχέδιο διευθέτησης θεωρείται ότι εξυπηρετείται και οποιοδήποτε μη καταβληθέν ποσό κεφαλαιοποιείται στο υπολειπόμενο ποσό του σχεδίου διευθέτησης οφειλών. Οι όροι και προϋποθέσεις εξόφλησης της εν λόγω οφειλής από το Ελληνικό Δημόσιο για το 2016 καθορίστηκαν με την προαναφερθείσα Κοινή Υπουργική Απόφαση.
- Η εξυπηρέτηση της οφειλής γίνεται με επιτόκιο που δεν υπερβαίνει αυτό της ενήμερης οφειλής ή το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο που ίσχυε κατά τον τελευταίο μήνα για τον οποίο υφίσταται μέτρηση (σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της ΤτΕ) αναπροσαρμοζόμενο με βάση το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ ως επιτόκιο αναφοράς, ή, σε περίπτωση σταθερού επιτοκίου, το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου σταθερού επιτοκίου ανάλογης διάρκειας (επίσης σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της ΤτΕ), και χωρίς ανατοκισμό. Η περίοδος τοχρεολυτικής εξόφλησης καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ύψος της οφειλής και την οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα είκοσι έτη, εκτός αν οι σχετικές πιστωτικές συμβάσεις είχαν μεγαλύτερη διάρκεια, οπότε το δικαστήριο μπορεί να προσδιορίσει μεγαλύτερη διάρκεια, όχι όμως πέραν των τριάντα πέντε ετών. Οι απαιτήσεις των πιστωτών ικανοποιούνται από τις καταβολές του οφειλέτη με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 974 επ. ΚΠολΔ.
- Σε περίπτωση πώλησης του ακινήτου κατά την διάρκεια της ρύθμισης, αν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό της διευθετημένης δανειακής οφειλής (όπως αυτή καθορίζεται από τη δικαστική απόφαση), για την οποία έχει εγγραφεί προσημείωση ή υποθήκη στην κύρια κατοικία, τότε, το ήμισυ της διαφοράς κατανέμεται υπέρ των ενέγγυων και προνομιούχων πιστωτών. Σε κάθε περίπτωση το ποσό το οποίο λαμβάνει ο κάθε πιστωτής από την παραπάνω κατανομή, δεν μπορεί να είναι ανώτερο του ποσού που θα λάμβανε δυνάμει του σχεδίου διευθέτησης οφειλών.

Η ομαλή εκπλήρωση από τον οφειλέτη των υποχρεώσεων του σχεδίου διευθέτησης τον απαλλάσσει από κάθε τυχόν υφιστάμενο υπόλοιπο οφειλής έναντι όλων των πιστωτών, ακόμη και έναντι εκείνων που δεν ανήγγειλαν τις απαιτήσεις τους. Το δικαστήριο με αίτηση του οφειλέτη πιστοποιεί αυτή την απαλλαγή του. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης καθυστερεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων από το σχέδιο διευθέτησης, με συνέπεια το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικώς την αξία τριών μηνιαίων δόσεων, διαδοχικών ή μη, ο θιγόμενος πιστωτής μπορεί να επιδώσει στον οφειλέτη εξώδικη όχληση με την οποία θα τον καλεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του εντός τριάντα ημερολογιακών ημερών. Εάν ο

οφειλέτης δεν συμμορφωθεί προσηκόντως, εκπίπτει αυτοδικαίως από τη ρύθμιση έναντι όλων των πιστωτών από την ημέρα που ο θιγόμενος πιστωτής επιδώσει σχετική δήλωση στους υπόλοιπους πιστωτές, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταθέσει σχετικό σημείωμα με ενσωματωμένη την ανωτέρω αναφερόμενη εξώδικη όχληση στο φάκελο που τηρείται στο αρμόδιο δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτή, ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την ανατροπή της έκπτωσής του αν αποδεικνύει ότι η μη καταβολή των δόσεων οφείλεται σε γεγονός ανωτέρας βίας, μη δυνάμενο να αντιμετωπιστεί με αίτηση μεταρρύθμισης της απόφασης ή ότι ο θιγόμενος πιστωτής άσκησε καταχρηστικά το δικαίωμά του.

Τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι συνοφειλετών ή εγγυητών του οφειλέτη δεν θίγονται, εκτός αν αυτοί οι συνοφειλέτες ή εγγυητές υπάγονται στις ίδιες διαδικασίες αφερεγγυότητας. Τα δικαιώματα των εμπραγμάτως εξασφαλισμένων πιστωτών επί του υπέγγυου αντικειμένου επίσης δεν θίγονται. Εάν όμως ο εγγυητής, ο εις ολόκληρον υπόχρεος ή άλλο δικαιούχο σε αναγωγή πρόσωπο καταβάλει τόσο το τμήμα της οφειλής από την οποία ο οφειλέτης πρόκειται να απαλλαγεί όσο και μέρος της οφειλής που περιλαμβάνεται στην απόφαση ρύθμισης ή στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών, τότε αυτός υποκαθίσταται αυτοδικαίως για το τελευταίο ποσό στη θέση του πιστωτή στο μέτρο και με τις προϋποθέσεις που η οφειλή αυτή έχει διαμορφωθεί δυνάμει της ρύθμισης ή του σχεδίου διευθέτησης οφειλών που επικυρώθηκε με τη δικαστική απόφαση.

Ο Ν. 4336/2015 εισήγαγε επίσης μία διαδικασία για την ταχεία ρύθμιση μικροοφειλών. Ισχύει για κάθε οφειλέτη που σωρευτικά αποδεικνύει ότι (α) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης και της επικύρωσης δεν διαθέτει οποιαδήποτε ακίνητη περιουσία και δεν έχει προβεί σε πράξη διάθεσης ακίνητης περιουσίας κατά την τελευταία τριετία πριν από την κατάθεση της αίτησης, β) τα λοιπά περιουσιακά του στοιχεία είτε ως δικαιούχος είτε ως συνδικαιούχος συμπεριλαμβανομένων καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα δεν υπερβαίνουν σε αξία το ποσό των €1.000, (γ) οι οφειλές που περιλαμβάνονται στην αίτηση συνιστούν το σύνολο των υποχρεώσεών του, (δ) το ύψος των οφειλών δεν υπερβαίνει συνολικά τα €20.000, (ε) πρόκειται για οφειλές που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ρύθμισης αυτής, (στ) τα πάσης φύσεως εισοδήματά του καθ' όλη τη διάρκεια του τελευταίου έτους πριν από την ημέρα της επικύρωσης είναι μηδενικά, (ζ) είναι συνεργάσιμος σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, και (η) δεν υπάρχουν εμπραγμάτως ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ασφαλισμένοι πιστωτές. Ο οφειλέτης δύναται να απαλλαγεί συνολικά από τις οφειλές του κατόπιν παρέλευσης περιόδου προσωρινής απαλλαγής δεκαοκτώ μηνών, υπό την προϋπόθεση ότι κατά τη διάρκεια ισχύος της προσωρινής απαλλαγής δεν μεταβληθούν οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις. Ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να ενημερώνει οποτεδήποτε καταστεί αναγκαίο, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο ανά τρίμηνο από την ημερομηνία εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως επί της προσωρινής απαλλαγής την γραμματεία του αρμοδίου δικαστηρίου που τηρείται ο φάκελός του για κάθε μεταβολή της περιουσιακής και εισοδηματικής κατάστασης του ίδιου και της οικογενείας του.

Οδηγίες σχετικά με το χειρισμό υποθέσεων υπαγωγής οφειλετών στις διατάξεις του Ν. 3869/2010 δίνονται με την ΠΟΛ 1036/18.03.2016 του Υπουργείου Οικονομικών ενώ οι βασικές τροποποιήσεις του Ν. 3869/2010 από το Ν. 4549/2018 που σχετίζονται με τη θέση του Ελληνικού Δημοσίου ως πιστωτή που συμμετέχει στη δικαστική διαδικασία ρύθμισης οφειλών του εν λόγω νόμου υπογραμμίζονται μέσω της ΠΟΛ 1122/26.06.2018 του Υπουργείου Οικονομικών.

Από την 1^η Μαρτίου 2019, ένας υπερχρεωμένος οφειλέτης δεν δύναται πλέον να ζητήσει τη ρύθμιση των οφειλών του βάσει των διατάξεων του Ν. 3869/2010. Ένα νέο πλαίσιο θεσπίστηκε πρόσφατα και θα τεθεί σε ισχύ από την 30^η Απριλίου 2019.

Σύμφωνα με το νέο νόμο, οι υπερχρεωμένοι οφειλέτες που πληρούν τα κατωτέρω κριτήρια μπορούν να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2019 για τη ρύθμιση των οφειλών τους και την προστασία της κύριας κατοικίας τους, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των όρων της ρύθμισης. Όλοι οι ιδιώτες, τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επαγγελματίες, υπόκεινται στις νέες διατάξεις ανεξάρτητα από το εάν έχουν ή όχι πτωχευτική ικανότητα σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα.

Ρύθμιση οφειλών είναι εφικτή μόνο για ποσά που οφείλονται σε πιστωτικά ιδρύματα και από οποιαδήποτε αιτία καθώς και οφειλές από στεγαστικά δάνεια προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, εφόσον για τις οφειλές αυτές έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης σε ακίνητο που χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία του οφειλέτη και για οφειλές που βρίσκονται σε καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018.

Τα ακόλουθα κριτήρια πρέπει να πληρούνται σωρευτικά: α) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του οφειλέτη (ήτοι η τελευταία δηλωθείσα κατοικία) για την οποία ζητείται προστασία βρίσκεται στην Ελλάδα και δεν υπερβαίνει τα 175.000 ευρώ (για επιχειρηματικά δάνεια) και τα 250.000 ευρώ για κάθε άλλο είδος δανείου, (β) το συνολικό οφειλόμενο ποσό δεν υπερβαίνει τα 130.000 ευρώ (το συνολικό οφειλόμενο ποσό δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ για τα επιχειρηματικά δάνεια), (γ) δεν έχει εκδοθεί οριστική δικαστική απόφαση με βάσει το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 3869/2010, δ) το διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του οφειλέτη δεν υπερβαίνει το ποσό των 12.500 ευρώ κατά το τελευταίο έτος, προσαυξημένο κατά 8.500 ευρώ για τον έγγαμο οφειλέτη ή οφειλέτη που έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και κατά 5.000 ευρώ για κάθε εξαρτώμενο μέλος και μέχρι τρία εξαρτώμενα μέλη, ε) καταθέσεις και άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή πολύτιμα μέταλλα του οφειλέτη, της συζύγου ή του συζύγου του και των εξαρτώμενων μελών δεν υπερβαίνει το ποσό των 15.000 ευρώ κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, και στ) εάν το σύνολο των οφειλών υπερβαίνει τα 20.000 ευρώ, η ακίνητη περιουσία καθώς και τα μεταφορικά μέσα του οφειλέτη, της/του συζύγου και των εξαρτώμενων μελών δεν υπερβαίνει το ποσό των 80.000 ευρώ κατά το έτος υποβολής της αίτησης.

Για την προστασία της κύριας κατοικίας του, ο οφειλέτης καταβάλλει το 120% της αξίας αυτής σε μηνιαίες ισόποσες τοκοχρεωλυτικές δόσεις με επιτόκιο ίσο με το Euribor τριμήνου προσαυξημένο κατά 2% σε χρονικό διάστημα 25 ετών. Αν το 120% της αξίας της κύριας κατοικίας του οφειλέτη υπερβαίνει το σύνολο των οφειλών που περιλαμβάνονται στην αίτηση ρύθμισης, τότε καταβάλλεται το σύνολο των οφειλών σε αντίστοιχες τοκοχρεωλυτικές δόσεις. Για τον προσδιορισμό του καταβλητέου ποσού, ως αξία της κύριας κατοικίας λογίζεται η εμπορική της αξία όπως αυτή αποτυπώνεται στα βιβλία του πιστωτικού ιδρύματος κατά την 31^η Δεκεμβρίου του τελευταίου έτους, πριν την υποβολή της αίτησης για ρύθμιση των οφειλών. Εάν η αίτηση υποβληθεί μέχρι την 30^η Απριλίου λαμβάνεται υπόψη η αξία της 31^{ης} Δεκεμβρίου του προτελευταίου έτους πριν την υποβολή της αίτησης. Ο οφειλέτης δύναται να αποδείξει ότι η εμπορική αξία της κύριας κατοικίας του είναι διαφορετική από την καταχωρημένη στα βιβλία του πιστωτικού ιδρύματος αξία. Στην περίπτωση δε αυτή, το ποσό καθορίζεται βάσει της αποδεδειγμένης εμπορικής αξίας.

Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν κρίθηκε επιλέξιμος ή ενώ κρίθηκε επιλέξιμος για οποιοδήποτε λόγο δεν επιτεύχθηκε συμφωνία με έναν ή περισσότερους πιστωτές, μπορεί να ζητήσει εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας συναινετικής ρύθμισης, από το Ειρηνοδικείο του τόπου στο οποίο βρίσκεται η κύρια κατοικία του, την προστασία της κύριας κατοικίας του. Αν ο οφειλέτης κριθεί μη επιλέξιμος, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση και επιβάλλει ποινή η οποία ισούται με το 5% της συνολικής οφειλής της οποίας ζητήθηκε η ρύθμιση, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 1.500 ευρώ ούτε να υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ.

Το Ελληνικό Δημόσιο συνεισφέρει στις μηνιαίες καταβολές. Η συνεισφορά καταβάλλεται σε ειδικό ακατάσχετο λογαριασμό με δικαιούχο τον οφειλέτη. Η συνεισφορά δεν κατάσχεται ούτε συμψηφίζεται και διαρκεί για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις και το ποσό της συνεισφοράς του Ελληνικού Δημοσίου επανεξετάζονται αυτεπαγγέλτως κάθε έτος.

Ο νέος νόμος προβλέπει επίσης ρητά ότι (α) η μεταβίβαση των απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων ή η ανάθεση διαχείρισης τους κατά το Ν. 4354/2015, καθώς και η τιτλοποίησή τους κατά το Ν. 3156/2003 ή η υποκατάσταση εγγυητή ή εν γένει συνοφειλέτη σε αυτές δεν εμποδίζει τη ρύθμισή τους, β) η πρόταση ρύθμισης του πιστωτή, που έγινε αποδεκτή από τον οφειλέτη, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, δυνάμει του οποίου μπορεί να επισπευσθεί αναγκαστική εκτέλεση στη λουπή περιουσία του οφειλέτη πλην της κύριας κατοικίας του, καθώς και στην κύρια κατοικία, αν ο οφειλέτης καταστεί υπερήμερος ως προς τις μηνιαίες καταβολές της ρύθμισης, με συνέπεια το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικά την αξία τριών μηνιαίων δόσεων, και γ) κάθε οφειλέτης δύναται να υποβάλει μόνο μια αίτηση για ρύθμιση των οφειλών του, ήτοι απαγορεύεται η υποβολή δεύτερης αίτησης από τον ίδιο οφειλέτη ακόμα και εάν με τη δεύτερη αίτηση ζητείται ρύθμιση διαφορετικών οφειλών σε σχέση με την πρώτη ή εάν ο οφειλέτης εξέπεσε της ρύθμισης.

Επίσης, σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας ρύθμισης και πλειστηριασμού, ο οφειλέτης που κρίθηκε μη επιλέξιμος μπορεί να αναστείλει τον πλειστηριασμό της κύριας κατοικίας του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1000 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Τέλος, εάν ο οφειλέτης καταστεί υπερήμερος ως προς τις μηνιαίες καταβολές της ρύθμισης, με συνέπεια το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικά την αξία τριών μηνιαίων δόσεων, ο

Θιγόμενος πιστωτής δικαιούται να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 926 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβεί μεταξύ της επίδοσης της επιταγής προς εκτέλεση και της κατάσχεσης ανέρχεται σε 30 ημερολογιακές ημέρες.

Ειδικές διαδικασίες για υπερχρεωμένες επιχειρήσεις και επαγγελματίες

Α. Ο Ν.4469/2017 (Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων) ο οποίος ισχύει από 3-8-2017 αποτελεί το ισχύον νομικό πλαίσιο για την εξωδικαστική ρύθμιση χρηματικών οφειλών επιχειρήσεων και επαγγελματιών προς οποιονδήποτε πιστωτή, οι οποίες είτε προέρχονται από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη, είτε αποτελούν οφειλές από άλλη αιτία και αυτό εφόσον η ρύθμιση των οφειλών αυτών κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του οφειλέτη.

Ο Νόμος αυτός προβλέπει τη ρύθμιση ή διαγραφή χρεών φυσικών προσώπων με πτωχευτική ικανότητα και νομικών προσώπων, τα οποία αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) και έχουν φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον:

α) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 είχαν οφειλή προς χρηματοδοτικό φορέα από δάνειο ή πίστωση σε καθυστέρηση τουλάχιστον ενενήντα (90) ημερών ή οφειλή που ρυθμίστηκε μετά την 1η Ιουλίου 2016 ή είχαν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση ή προς Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή προς άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ή είχε βεβαιωθεί η μη πληρωμή επιταγών εκδόσεώς του λόγω μη επαρκούς υπολοίπου κατά το άρθρο 40 του Ν. 5960/1933 ή είχαν εκδοθεί διαταγές πληρωμής ή δικαστικές αποφάσεις λόγω ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων εις βάρος τους,

β) οι συνολικές προς ρύθμιση οφειλές τους ξεπερνούν το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και

γ) πληρούν ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, ήτοι.

Ο οφειλέτης που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, κρίνεται επιλέξιμος για υπαγωγή στην εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών, εφόσον έχει θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στο νόμο.

Ο οφειλέτης που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, κρίνεται επιλέξιμος για υπαγωγή στην εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών, εφόσον πληροί μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης α) έχει θετικά αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων ή β) έχει θετική καθαρή θέση (equity).

Στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης δεν υπάγονται οφειλές του οφειλέτη που έχουν γεννηθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 2017.

Πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων: (α) δεν υπερβαίνουν ατομικά για κάθε πιστωτή το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ και ποσοστό ενάμισι τοις εκατό (1,5%) του συνολικού χρέους του οφειλέτη και (β) δεν υπερβαίνουν αθροιστικά το ποσό των πέντε εκατομμυρίων 5.000.000) ευρώ και ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού χρέους του οφειλέτη, δεν συμμετέχουν στη διαδικασία και δεν δεσμεύονται από τη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών.

Αν οι απαιτήσεις που emπίπτουν στα κριτήρια της περίπτωση α' υπερβαίνουν αθροιστικά ένα από τα κριτήρια της περίπτωση β', δεν συμμετέχουν στη διαδικασία και δεν δεσμεύονται από τη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών οι πιστωτές με τις μικρότερες απαιτήσεις έως τη συμπλήρωση του ποσοστού του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) ή του ποσού των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ. Οι λοιποί πιστωτές, ακόμα και εάν οι απαιτήσεις τους δεν υπερβαίνουν τα κριτήρια της περίπτωσης α', συμμετέχουν στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης.

Β. Ο Ν. 4307/2014 ο οποίος θεσπίστηκε στις 15 Νοεμβρίου 2014, προβλέπει έκτατη δικαστική διαδικασία για την υπαγωγή ενός οφειλέτη στην ειδική διαχείριση επιχειρήσεων (με πτωχευτική ικανότητα) που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και εκκινεί από έναν ή περισσότερους πιστωτές (περιλαμβάνοντας υποχρεωτικά τουλάχιστον έναν χρηματοδοτικό φορέα με απαίτηση ή απαιτήσεις οι οποίες είναι τουλάχιστον ίσες με το 40% των συνολικών απαιτήσεων σε βάρος του οφειλέτη), με αίτηση η οποία υποβάλλεται στο Μονομελές

Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει την έδρα του. Η αίτηση πρέπει να προσδιορίζει το διορισμένο ειδικό διαχειριστή, ο οποίος θα πρέπει να έχει αποδεχτεί το διορισμό του. Για τους σκοπούς της διαδικασίας της ειδικής διαχείρισης, οι επιλέξιμοι οφειλέτες θα πρέπει είτε (α) να βρίσκονται σε γενική και μόνιμη αδυναμία εκπλήρωσης ληξιπρόθεσμων χρηματικών υποχρεώσεων, ή (β) στην περίπτωση κεφαλαιουχικών εταιρειών, θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια για αίτηση λύσης της εταιρείας με δικαστική απόφαση υπό το άρθρο 48 του Ν. 2190/1920 για τουλάχιστον δυο συνεχόμενες χρήσεις. Σημειώνεται ότι από 1η Ιανουαρίου 2019, το εν λόγω άρθρο έχει καταργηθεί.

Ελληνική νομοθεσία και κανόνες αναφορικά με την αφερεγγυότητα

Ο πτωχευτικός κώδικας θεσπίστηκε με τον Ν. 3588/2007 (ο «**Πτωχευτικός Κώδικας**»), τροποποιώντας και αντικαθιστώντας παλαιότερες διατάξεις για την αφερεγγυότητα (αναφορικά τόσο με την εκκαθάριση όσο και την εξυγίανση). Ο Πτωχευτικός Κώδικας έχει τροποποιηθεί ποικίλες φορές και πιο πρόσφατα δυνάμει των Ν. 4336/2015, 4446/2016, 4472/2017, 4497/2017, 4512/2018 και 4549/2018. Με τις τελευταίες αλλαγές τροποποιήθηκαν και αντικαταστάθηκαν ποικίλες διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα, αναφορικά με τη συμφωνία εξυγίανσης και την ειδική εκκαθάριση καθώς και αναφορικά με την κατάταξη των πιστωτών.

Ο Ν. 4336/2015 θεσπίστηκε ως προαπαιτούμενο για τους σκοπούς του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής με σκοπό τη βελτίωση του νομικού πλαισίου που αφορά την αφερεγγυότητα τόσο εταιρειών όσο και νοικοκυριών σύμφωνα με τις μεταρρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ενιαίου Μηχανισμού Εποπτείας σε συνεργασία με το ΔΝΤ.

Ο Πτωχευτικός Κώδικας εφαρμόζεται μόνο σε επιχειρήσεις, περιλαμβάνοντας έτσι εμπόρους, προσωπικές εταιρείες, ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό και το κέντρο των κύριων συμφερόντων τους βρίσκεται στην Ελλάδα, αλλά εξαιρώντας ορισμένες ρυθμιζόμενες οντότητες (όπως τα πιστωτικά ιδρύματα και οι ασφαλιστικές εταιρείες).

Υπό τον Πτωχευτικό Κώδικα (όπως έχει τροποποιηθεί), οι ακόλουθες διαδικασίες αφερεγγυότητας είναι διαθέσιμες στους οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια αφερεγγυότητας του Πτωχευτικού Κώδικα:

- (α) η πτώχευση, που ρυθμίζεται στα Άρθρα 1–98 του Πτωχευτικού Κώδικα (με εξαίρεση τις απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης αναφορικά με μικρούς οφειλέτες (όταν πληρούνται τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια: (α) η αξία της πτωχευτικής περιουσίας δεν υπερβαίνει τα €150.000, (β) καθαρό κύκλο εργασιών τουλάχιστον €200.000, (γ) ο μέσος όρος ατόμων που απασχολούνται να μην υπερβαίνει τα πέντε, που ρυθμίζονται από τα άρθρα 162–163 του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 62 του Ν. 4472/2017 και τα άρθρα 163(A)-163(Γ) του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως συμπληρώθηκαν από το άρθρο 62 του Ν. 4472/2017). Οι πτωχευτικές διαδικασίες εκκινούν με την κήρυξη της πτώχευσης από το δικαστήριο κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε πιστωτή, του οφειλέτη ή του εισαγγελέα. Ο ίδιος ο οφειλέτης υποχρεούται να εκκινήσει πτωχευτικές διαδικασίες εντός 30 ημερών από την ημερομηνία από την οποία κατέστη αδύνατο να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Από την κήρυξη της πτώχευσης, διορίζεται σύνδικος ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διοίκηση της περιουσίας του οφειλέτη για τους σκοπούς της εκκαθάρισης και διανομής του προϊόντος της εκκαθάρισης στους πιστωτές, σύμφωνα με τα αντίστοιχα δικαιώματα προτεραιότητας.
- (β) η συμφωνία εξυγίανσης υπό τον Πτωχευτικό Κώδικα (Άρθρα 99–106(ΣΤ)) μεταξύ του οφειλέτη και απαιτούμενης πλειοψηφίας των πιστωτών ή μεταξύ των πιστωτών με σκοπό έστω και την μερική ικανοποίησή τους από τον οφειλέτη. Οι διαδικασίες συμφωνίας εξυγίανσης είναι διαθέσιμες με την αίτηση του οφειλέτη, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν στοιχεία παρούσας ή επαπειλούμενης οικονομικής αδυναμίας του οφειλέτη να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις καθώς καθίστανται ληξιπρόθεσμες, κατά τρόπο γενικό, ή εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι μια τέτοια οικονομική αδυναμία είναι πιθανό να επέλθει. Το δικαστήριο δύναται επίσης να δεχτεί την αίτηση του οφειλέτη εάν εκτιμήσει ότι ο οφειλέτης βρίσκεται ήδη σε παύση πληρωμών, υπό την προϋπόθεση ότι ο οφειλέτης υποβάλει συγχρόνως αίτηση κήρυξης πτώχευσης και έκθεση εμπειρογνώμονα. Προκειμένου να επικυρωθεί συμφωνία εξυγίανσης, θα πρέπει να έχει συναφθεί από τον οφειλέτη και από πιστωτές του που εκπροσωπούν το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των απαιτήσεων στο οποίο περιλαμβάνεται το σαράντα τοις εκατό (40%) των τυχόν εμπραγμάτως ή με προσημείωση υποθήκης

εξασφαλισμένων απαιτήσεων. Η επικύρωση συμφωνίας, η οποία έχει συναφθεί μόνον από πιστωτές, που συγκεντρώνουν προαναφερόμενο ποσοστό, χωρίς τη σύμπραξη του οφειλέτη, είναι δυνατή εφόσον ο οφειλέτης βρίσκεται, κατά το χρόνο σύναψης της συμφωνίας, σε παύση πληρωμών. Όλοι οι πιστωτές του οφειλέτη δεσμεύονται από τη συμφωνία εξυγίανσης μόλις αυτή επικυρωθεί.

- (γ) το σχέδιο αναδιοργάνωσης υπό τον Πτωχευτικό Κώδικα (Άρθρα 107–131) μετά την έγκριση του από το δικαστήριο και τους πιστωτές. Η σχετική διαδικασία μπορεί να κινηθεί με υποβολή αιτήσεως στο δικαστήριο από:
- (i) τον οφειλέτη, είτε συγχρόνως με την αίτηση του για την κήρυξη πτώχευσης ή εντός τριών μηνών (η εν λόγω περίοδος δύναται να παραταθεί μόνο ένα επιπλέον μήνα από το δικαστήριο) από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης, ή
 - (ii) τους πιστωτές που εκπροσωπούν το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των απαιτήσεων στο οποίο περιλαμβάνεται το σαράντα τοις εκατό (40%) των τυχόν εμπραγμάτως ή με προσημείωση υποθήκης εξασφαλισμένων απαιτήσεων με την αίτηση για κήρυξη πτώχευσης.

Η πτώχευση αποτελεί διαδικασία εκκαθάρισης. Οι συμφωνίες εξυγίανσης (οι οποίες είναι επίσης διαθέσιμες και προπτωχευτικά στην περίπτωση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης χρηματικών υποχρεώσεων καθώς καθίστανται ληξιπρόθεσμες) και τα σχέδια αναδιοργάνωσης (τα οποία είναι διαθέσιμα μόνο μετά την κήρυξη πτώχευσης) αποτελούν διαδικασίες εξυγίανσης.

Ο Πτωχευτικός Κώδικας περιλαμβάνει λεπτομερείς διατάξεις για κάθε μία από τις ανωτέρω διαδικασίες αφερεγγυότητας και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται αναφορικά με κάθε διαδικασία, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων των πιστωτών βάσει αυτών.

Η τροποποίηση του Πτωχευτικού Κώδικα από τους νόμους 4336/2015 και 4446/2016 περιλαμβάνει διατάξεις που σκοπούν να καταστήσουν τις εν λόγω διαδικασίες πιο πρόσφορες και αποτελεσματικές, θέτοντας, μεταξύ άλλων, πιο αυστηρά χρονικά πλαίσια για την ολοκλήρωση των ποικίλων σταδίων των εν λόγω διαδικασιών και ενισχύοντας τις προϋποθέσεις τεκμηρίωσης τόσο επί τη βάσει εγγράφων όσο και εμπειρογνομόνων, αναφορικά με τις προοπτικές της εξυγίανσης.

Μία πλέον σημαντική αλλαγή που εισήχθη με την τροποποίηση από το Ν. 4336/2015 αφορά τους διαχειριστές αφερεγγυότητας. Από 1 Ιανουαρίου 2016, οι αρμοδιότητες του συνδίκου, του μεσολαβητή, του ειδικού εντολοδόχου και του ειδικού εκκαθαριστή (κατά περίπτωση σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα, ανάλογα με τον τύπο των διαδικασιών) δύναται να ασκούνται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο καταχωρημένο σε επαγγελματικό μητρώο, το οποίο θα έχει το δικαίωμα να ασκεί το επάγγελμα του διαχειριστή αφερεγγυότητας. Το Προεδρικό Διάταγμα 133/2016 που εκδόθηκε μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθόρισε τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος του διαχειριστή αφερεγγυότητας, το διορισμό και την παύση, τις εξουσίες και τα καθήκοντα καθώς και την εποπτεία και την ευθύνη αυτού.

Ο Ν. 4472/2017 εισήγαγε αλλαγές στην πτωχευτική διαδικασία που αφορά στους μικρούς οφειλέτες και ο Ν. 4512/2018, μεταξύ άλλων και για απαιτήσεις που γεννήθηκαν από την 17 Ιανουαρίου 2018, στη σειρά κατάταξης και την ικανοποίηση των πιστωτών πριν και μετά την αφερεγγυότητα.

Σειρά κατάταξης πριν και μετά την αφερεγγυότητα

Ο Πτωχευτικός Κώδικας, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας και ο Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις για την κατάταξη των απαιτήσεων των δανειστών και διακρίνουν μεταξύ: (1) απαιτήσεων με γενικό προνόμιο (το γενικό προνόμιο ισχύει αυτοδικαίως και αφορά, μεταξύ άλλων, απαιτήσεις από ΦΠΑ και άλλους φόρους, απαιτήσεις του Δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων, απαιτήσεις εργαζομένων και ασφαλιστικών ταμείων, και, σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα, απαιτήσεις από χρηματοδοτήσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση της δραστηριότητας μετά την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας), (2) απαιτήσεων με ειδικό προνόμιο (συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων πιστωτών με εξασφάλιση), και (3) μη εξασφαλισμένων απαιτήσεων.

Η έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας δεν επηρεάζει το προνόμιο στην κατάταξη των πιστωτών με εξασφαλισμένες απαιτήσεις και οι πιστωτές με έγκαιρα εξασφαλισμένες απαιτήσεις (δηλαδή απαιτήσεων της περίπτωσης (2) ανωτέρω, σε αντίθεση με τους μη εξασφαλισμένους πιστωτές) δύνανται να ξεκινήσουν ατομικά διαδικασία εκτέλεσης για την απαίτησή τους μετά την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας κατά του οφειλέτη (υπό τον όρο ότι, ανάλογα με το είδος και το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διαδικασία αφερεγγυότητας, είναι δυνατόν να επιβληθεί αναστολή στην εκτέλεση κατά τα οριζόμενα στον Πτωχευτικό Κώδικα).

Η διάκριση μεταξύ απαιτήσεων με γενικό προνόμιο, απαιτήσεων με ειδικό προνόμιο και μη εξασφαλισμένων απαιτήσεων είναι κρίσιμη για τη διανομή του προϊόντος της ρευστοποίησης των στοιχείων που βαρύνονται με ασφάλεια. Οι απαιτήσεις με γενικό ή ειδικό προνόμιο ικανοποιούνται πριν τις μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις.

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, και για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας που ξεκίνησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου 2016 και κηρυχθείσες πτωχεύσεις πριν την 1^η Ιανουαρίου 2016, εάν απαιτήσεις με γενικό προνόμιο συνυπάρχουν με απαιτήσεις με ειδικό προνόμιο, οι απαιτήσεις με γενικό προνόμιο ικανοποιούνται έως το ένα τρίτο του εκπλειστηριάσματος, υπό τον όρο ότι κάποιες απαιτήσεις με γενικό προνόμιο (απαιτήσεις από ΦΠΑ και απαιτήσεις εργαζομένων και ασφαλιστικών ταμείων) προηγούνται όλων των άλλων απαιτήσεων χωρίς να περιορίζεται η ικανοποίησή τους στο ένα τρίτο του εκπλειστηριάσματος. Οι μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις θα ικανοποιηθούν συμμετρως μόνο από το υπόλειμμα του προϊόντος ρευστοποίησης της πτωχευτικής περιουσίας, μετά την ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων με γενικό ή ειδικό προνόμιο -

Ωστόσο μετά την τροποποίηση των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας από το Ν. 4335/2015 και τις τροποποιήσεις του Πτωχευτικού Κώδικα δυνάμει των νόμων 4336/2015, 4446/2016 και 4512/2018, η προαναφερθείσα απόλυτη προτεραιότητα των απαιτήσεων με γενικό προνόμιο (25%) δεν ισχύει για διαδικασίες εκτέλεσης που ξεκίνησαν, και πτωχεύσεις που κηρύχθηκαν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2016. Από την αλλαγή αυτή θα επωφεληθούν, τόσο πιστωτές με ειδικό προνόμιο (65%), όσο και οι μη εξασφαλισμένοι πιστωτές. Οι τελευταίοι θα δικαιούνται να ικανοποιηθούν από ποσοστό (10%) επί του προϊόντος της εκτέλεσης, Ο Ν. 4512/2018 εισήγαγε επίσης αλλαγή στη σειρά κατάταξης και την ικανοποίηση των πιστωτών επί απαιτήσεων που γεννήθηκαν μετά την 17^η-1-2018 και έχει συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος.

Οι νόμοι 4335/2015 και 4336/2015 θεσπίστηκαν ως προαπαιτούμενα του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής. Εκτός από τις τροποποιήσεις των διατάξεων για τη σειρά διανομής, τα νομοθετήματα αυτά εισήγαγαν εκτενείς δικονομικές αλλαγές με στόχο την τυποποίηση και την επίσπευση της απονομής δικαιοσύνης και των διαδικασιών εκτέλεσης πριν και μετά την αφερεγγυότητα, καθώς και την αποφυγή της κατάχρησης των διαδικασιών αυτών.

Επιπρόσθετες ενέργειες για την ρύθμιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Το ζήτημα των υψηλών και αυξανόμενων ποσοστών των μη εξυπηρετούμενων δανείων τίθεται στο Μνημόνιο Συνεργασίας το οποίο αποτελεί τμήμα του Ν. 4336/2015. Ειδικότερα, εκτός από τις ενέργειες που έχουν ήδη γίνει από την Ελληνική Δημοκρατία (όπως η τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας, του Ν. 3869/2010 και του Ν. 4224/2013), σύμφωνα με το Μνημόνιο Συνεργασίας έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015, η Τράπεζα της Ελλάδος έπρεπε να υποβάλει έκθεση για την κατηγοριοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών, καθώς και να αξιολογήσει την ικανότητα των τραπεζών να αντιμετωπίζουν κάθε κατηγορία μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ΤΧΣ, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, οφείλει να παράσχει ανάλυση για τον προσδιορισμό των μη κανονιστικών περιορισμών και εμποδίων (π.χ. διοικητικά, οικονομικά, νομικά κ.λπ.), στην ανάπτυξη μιας δυναμικής αγοράς μη εξυπηρετούμενων δανείων. Έως την ίδια ημερομηνία, μια ομάδα εργασίας με ανεξάρτητη εξειδίκευση και διεθνή πείρα, κλήθηκε να εξετάσει και να προτείνει ειδικές δράσεις για να επιταχυνθεί η τακτοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη περιττών νομικών ή άλλων εμποδίων για την εξυπηρέτηση και τη διάθεση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με παράλληλη προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας που έχει καταρτίσει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Ελληνική Κυβέρνηση ενίσχυσε το θεσμικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με (i) τη βελτίωση του νομικού πλαισίου για θέματα

αφερεγγυότητας εταιρειών και νοικοκυριών, (ii) τη δημιουργία υπηρεσίας πίστωσης και πλούτου ως ανεξάρτητης αρχής που θα προσδιορίζει τις δυνατότητες πληρωμής των δανειοδοτών για τη διευκόλυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων, (iii) την τροποποίηση του νόμου για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, ώστε να ενθαρρυνθούν οι οφειλέτες να συμμετάσχουν, διασφαλίζοντας συγχρόνως ίση μεταχείριση μεταξύ των ιδιωτικών και των δημόσιων πιστωτών, και (iv) την πλήρη ενεργοποίηση εξειδικευμένων τμημάτων για την εκδίκαση υποθέσεων εταιρικής πτώχευσης.

Με την από 195/1/29.07.2016 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ο Κώδικας Δεοντολογίας για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών οφειλών που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4224/2013.

Επιτόκια

Κατά το ελληνικό δίκαιο, τα συμβατικά επιτόκια που εφαρμόζονται σε τραπεζικά δάνεια και πιστώσεις γενικά δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο εκ του νόμου, αλλά πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες προϋποθέσεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της σαφήνειας και της διαφάνειας, περιλαμβάνοντας και την περίπτωση αναπροσαρμογής. Ειδικότερα, η Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2501/2002 και η Απόφαση 178/2004 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από τις Αποφάσεις 234/2006, 243/2007 και 259/2008 της εν λόγω Επιτροπής) προβλέπουν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα οφείλουν να προσδιορίζουν τα επιτόκιά τους στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς και με κανόνες ελεύθερου ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη τους αναλαμβανόμενους κινδύνους κατά περίπτωση, καθώς και πιθανές αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες και τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που παρέχονται ειδικά γι' αυτό το σκοπό από τα μέρη.

Περιορισμοί όμως υφίστανται ως προς τον ανατοκισμό. Συγκεκριμένα, ανατοκισμός των τραπεζικών δανείων και πιστώσεων ισχύει μόνον εφόσον προβλέπεται στη σχετική σύμβαση και υπό την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπονται στο άρθρο 12 του Ν. 2601/1998, στο άρθρο 30 του Ν. 2789/2000 και στο άρθρο 39 του Ν. 3259/2004. Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα πρέπει ακόμη να εφαρμόζουν το άρθρο 150 του Ν. 4261/2014 για τα επιτόκια δανείων και άλλων πιστώσεων, σύμφωνα με το οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να απέχουν από τη λογιστικοποίηση εισοδήματος εκ τόκων δανείων που είναι σε καθυστέρηση για χρονικό διάστημα ανώτερο των τριών μηνών ή, στην περίπτωση οφειλών από δάνεια προς φυσικά πρόσωπα που εξασφαλίζονται πλήρως με ακίνητα, χρονικό διάστημα έξι μηνών.

Το επιτόκιο υπερημερίας δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ετήσιο συμβατικό επιτόκιο, προσαυξανόμενο κατά τον ανώτατο αριθμό εκατοστιαίων μονάδων, όπως ορίζεται κάθε φορά από την Τράπεζα της Ελλάδος (επί του παρόντος 2,5% επιπλέον του εκάστοτε συμβατικού επιτοκίου).

Εξασφαλίσεις δανείων

Τα ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα δύνανται να χορηγούν στους πελάτες τους δάνεια και πιστώσεις με εξασφαλίσεις επί ακινήτων, κινητών και απαιτήσεων του δανειολήπτη (συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων σε μετρητά).

Ζητήματα σχετικά με τη χορήγηση δανείων που εξασφαλίζονται με εμπράγματα ασφάλεια ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Νομοθετικού Διατάγματος 17.7/13.08.1923, ενώ ο Ν. 3301/2004 ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

Η ενυπόθηκη χρηματοδότηση από τράπεζες πραγματοποιείται κυρίως με προσημείωση υποθήκης, λόγω του χαμηλότερου κόστους της προσημείωσης έναντι του κόστους της υποθήκης και της ευχερέστερης εγγραφής της σε σχέση με την υποθήκη. Η προσημείωση δύναται να τραπεί σε υποθήκη εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας των ενενήντα ημερών από την τελεσιδικία της απόφασης, που επιδικάζει την ασφαλιζόμενη απαίτηση.

Περιορισμοί στη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης παρασχεθεισών εξασφαλίσεων

Σύμφωνα με το Ν. 3814/2010, πλειστηριασμοί που επισπεύθησαν από πιστωτικά ιδρύματα ή εταιρείες παροχής πιστώσεων ή τους εκδοχείς αυτών για την ικανοποίηση απαιτήσεων που δεν υπερέβαιναν τις

€200.000 ανεστάλησαν, αρχικά μέχρι τις 30 Ιουνίου 2010, και στη συνέχεια διαδοχικά μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4224/2013, ανεστάλησαν από την 1^η Ιανουαρίου 2014 μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2014 οι πλειστηριασμοί κατά ακινήτων που είχαν δηλωθεί ως κύρια κατοικία του οφειλέτη στην τελευταία δήλωσή φόρου εισοδήματος του, εφόσον η αντικειμενική αξία του ακινήτου δεν υπερέβαινε τις €200.000, και πληρούνταν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια: (α) το ετήσιο δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα του οφειλέτη, κατόπιν της αφαίρεσης των κρατήσεων υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, του φόρου εισοδήματος και της εισφοράς αλληλεγγύης, ήταν μικρότερο ή ίσο των €35.000, (β) η συνολική αξία της κινητής και ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη δεν υπερέβαινε τις €270.000, και (γ) το σύνολο των καταθέσεων και επενδύσεων σε κινητές αξίες του οφειλέτη στην Ελλάδα και στο εξωτερικό την 20^η Νοεμβρίου 2013, δεν υπερέβαινε τις €15.000, εξαιρουμένων περιοδικών παροχών από συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά προγράμματα. Οι οφειλέτες που δεν πληρούσαν τα ανωτέρω κριτήρια, δεν προστατεύονταν πλέον έναντι κατασχέσεων και πλειστηριασμών. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, οι οφειλέτες ήταν υποχρεωμένοι να κάνουν μηνιαίες καταβολές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. οφειλετών χωρίς εισόδημα), οι οφειλέτες ήταν δυνατόν να απαλλαγούν από την καταβολή ποσών.

Με την ΚΥΑ 49214/21.7.2015 επιβλήθηκε γενική αναστολή των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης (συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας πλειστηριασμών και κατασχέσεων) έως τις 31 Ιουλίου 2015 (η οποία παρατάθηκε εκ νέου έως τις 31 Οκτωβρίου 2015 με την ΚΥΑ 70905/29.9.2015). Από τον Ιανουάριο του 2016, περιορισμός των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις οφειλετών φυσικών προσώπων και για την κύρια κατοικία τους εφόσον έχουν ενταχθεί στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Από την 21 Φεβρουαρίου 2018, γίνονται μόνο ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 208 του Ν. 4512/2018.

Από τη δημοσίευση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 26ης Ιουλίου 2018 έως και την 30.09.2019 αναστέλλεται σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων που περιέρχονται ή περιήλθαν προσωρινά ή μόνιμα σε κατάσταση απρόβλεπτης έκτακτης ανάγκης εξαιτίας των πυρκαγιών που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018 η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης κινητών και ακινήτων καθώς και οι προθεσμίες άσκησης ανακοπών και αιτήσεων που αφορούν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Περιορισμοί στη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης δύνανται να προκύψουν από διάταξη ανακριτή ή δικαστικού συμβουλίου ή απόφαση του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (άρθρο 7 του Ν. 3691/2008) σχετικά με την επιβολή απαγόρευσης εκποίησης ή τη με οποιονδήποτε άλλο τρόπο διάθεση περιουσιακών στοιχείων (κινητών, ακινήτων, απαιτήσεων, κλπ.) με σκοπό να εμποδιστεί οποιαδήποτε περαιτέρω διάθεση κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, είτε από τον ίδιο τον οφειλέτη, είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο (π.χ. την Τράπεζα), περιλαμβανομένου και του Ελληνικού Δημοσίου, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ότι σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, είναι δυνατή η δήμευση αυτών, είτε ως παρεπόμενη ποινής, είτε ως μέτρου ασφαλείας.

Επίσης, περιορισμοί δύνανται να προκύψουν σε περίπτωση εκχώρησης λόγω ενεχύρου από τον οφειλέτη στην Τράπεζα απαίτησής του έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου από την υποχρέωση προσκόμισης (από την Τράπεζα) φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του εκχωρητή όταν η εκχώρηση γίνεται βάσει των διατάξεων του ν.δ. της 17^{ης} Ιουλίου/13 Αυγούστου 1923.

MiFID, MiFID II, MiFIR και Κανονισμός για την Κατάχρηση της Αγοράς

Η MiFID, η Οδηγία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2006/73/EK και ο Κανονισμός 1287/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο με το Ν. 3606/2007 και με μεταγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθώς και Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Με τις διατάξεις τους εισήχθησαν σημαντικές αλλαγές με σκοπό τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις επενδυτικές υπηρεσίες: οι πάροχοι επενδυτικών υπηρεσιών υποχρεώθηκαν να κατηγοριοποιούν τους πελάτες τους ανάλογα με το προφίλ του κινδύνου τους, να τηρούν αυξημένη διαφάνεια ως προς τις αμοιβές και τα έξοδα που χρεώνουν στους πελάτες τους, να διασφαλίζουν την έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των εντολών των πελατών τους που αφορούν σε συναλλαγές στο Χ.Α., να εντοπίζουν και να προλαμβάνουν καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων και να συμμορφώνονται με άλλες σχετικές υποχρεώσεις.

Η MiFID II και ο MiFIR εκδόθηκαν στις 15 Μαΐου 2014 και η MiFID II ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το Ν. 4514/2018. Το νέο πλαίσιο στόχο έχει να καταστήσει τις χρηματοπιστωτικές αγορές πιο αποτελεσματικές, ανθεκτικές και διαφανείς. Στο πλαίσιο αυτό, θεσπίζει κανόνες για τις συναλλαγές υψηλής συχνότητας, βελτιώνει τη διαφάνεια και την εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών, συμπεριλαμβανομένων των αγορών παραγωγών, και αντιμετωπίζει το ζήτημα της υπερβολικής μεταβλητότητας των τιμών στις αγορές παραγωγών επί εμπορευμάτων. Επιπλέον, επεκτείνει την εποπτεία σε όλα τα εισηγμένα προς διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικά μέσα, τις εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές και τους τόπους διαπραγμάτευσης. Ακόμη, οικοδομώντας επί των προϋπαρχόντων κανόνων, η MiFID II ενισχύει την προστασία των επενδυτών εισάγοντας ισχυρές οργανωτικές απαιτήσεις και απαιτήσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς ή ενισχύοντας το ρόλο των οργάνων διοίκησης. Επίσης, το νέο πλαίσιο ενισχύει το ρόλο και τις εποπτικές αρμοδιότητες των εποπτικών αρχών και θεσπίζει εξουσίες για την απαγόρευση ή τον περιορισμό της προώθησης και διανομής ορισμένων προϊόντων σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

Ο Κανονισμός 2014/596/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Απριλίου 2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ που τέθηκε σε ισχύ την 3^η Ιουλίου 2016, κατήργησε την Οδηγία 2003/6/ΕΚ. Ο Κανονισμός αυτός θέσπισε ένα κοινό κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με την κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών, την παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών και τη χειραγώγηση της αγοράς, καθώς και μέτρα για την πρόληψη της κατάχρησης της αγοράς για τη διασφάλιση της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών. Την 24^η Μαΐου 2018 δημοσιεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση των Κανονισμών 2014/596/ΕΕ και 2017/1129/ΕΕ όσον αφορά την προώθηση της χρήσης των αγορών ανάπτυξης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Υπηρεσίες πληρωμών και Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ

Υπηρεσίες πληρωμών

Η Ελλάδα ενσωμάτωσε την Οδηγία 2007/64/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών που είναι γνωστή ως Οδηγία για τις Υπηρεσίες Πληρωμών (Payment Services Directive ή PSD) με το Ν. 3862/2010.

Στις 24 Ιουλίου 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2013/36/ΕΕ και 2009/110/ΕΚ και την κατάργηση της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ, η οποία ενσωματώνει και καταργεί την PSD. Η Οδηγία 2015/2366/ΕΕ, γνωστή και ως Οδηγία για τις Υπηρεσίες Πληρωμών Νο 2 (Payment Services Directive 2 ή PSD 2) αναμένεται να βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τις υπηρεσίες πληρωμών και ευρύτερα για όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες, δεδομένης της ανάγκης για καινοτόμα, αποτελεσματικά και ασφαλή μέσα πληρωμών. .

Η PSD 2 ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4537/2018 (ΦΕΚ Α' 84/15.05.2018), ο οποίος αντικατέστησε το Ν. 3862/2010.

Στις 24 Ιουλίου 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε επίσης πρόταση Κανονισμού σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με τη χρήση καρτών, η οποία οδήγησε στη θέσπιση στις 29 Απριλίου 2015 του Κανονισμού 2015/751/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες.

Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ

Ο Κανονισμός 2560/2001/ΕΚ για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ έθεσε τα θεμέλια για την πολιτική του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε ευρώ (Single Euro Payments Area ή SEPA), καθιερώνοντας την αρχή ότι οι τράπεζες δεν επιτρέπεται να επιβάλλουν διαφορετικές χρεώσεις για εγχώριες και διασυνοριακές πληρωμές ή αναλήψεις μέσω των Μηχανημάτων Αυτόματης Ανάληψης (ATM) εντός της Ε.Ε. Μετά την έκδοση της Οδηγίας PSD και πριν την έκδοση του Ν. 3862/2010, και συγκεκριμένα την 1^η Νοεμβρίου 2009, τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός 924/2009/ΕΚ για τις διασυνοριακές πληρωμές στην Ε.Ε., ο οποίος κατήργησε τον Κανονισμό 2560/2001/ΕΚ, και εισήγαγε πρόσθετες διατάξεις οι οποίες προώθησαν περαιτέρω την οικονομική ενοποίηση της Ε.Ε., και την εφαρμογή του SEPA ειδικότερα, και μείωσε σημαντικά τις χρεώσεις που κατέβαλαν οι καταναλωτές και άλλοι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών για ρυθμισμένες υπηρεσίες πληρωμών, όπως

μεταφορές πιστώσεων, άμεσες χρεώσεις, αναλήψεις μετρητών και εμβάσματα. Ο Κανονισμός 924/2009 εφαρμόζεται επί πληρωμών σε ευρώ σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε.

Ο Κανονισμός 924/2009/ΕΚ τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 260/2012/ΕΕ, ο οποίος είναι επίσης γνωστός ως Κανονισμός (μετάβασης στον) SEPA. Ο Κανονισμός SEPA καθιέρωσε τεχνικές και επιχειρηματικές προδιαγραφές για μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις σε ευρώ. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του, οι μεταφορές πιστώσεων και οι άμεσες χρεώσεις θα πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του το αργότερο μέχρι την 1^η Φεβρουαρίου 2014, με την επιφύλαξη ορισμένων περιορισμένων εξαιρέσεων που προβλέπει ο εν λόγω Κανονισμός. Ο Κανονισμός 248/2014/ΕΕ τροποποίησε τον Κανονισμό SEPA και προέβλεψε μεταβατική περίοδο 6 μηνών (έως την 1^η Αυγούστου 2014) για να διασφαλιστεί ότι θα υπάρξει μηδαμινή αναστάτωση για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Τα Κράτη Μέλη εφαρμόζουν τους κανόνες σε σχέση με τις κυρώσεις για παραβιάσεις των άρθρων του Κανονισμού SEPA από τις 2 Αυγούστου 2014. Στις χώρες εκτός Ευρωζώνης, οι διατάξεις του Κανονισμού SEPA τέθηκαν σε ισχύ από την 31^η Οκτωβρίου 2016. Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι από αυτές τις ημερομηνίες και μετά, τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων σε ευρώ αντικαταστάθηκαν από τα αντίστοιχα συστήματα του SEPA, Σύστημα Μεταφοράς Πιστώσεων του SEPA και Σύστημα Άμεσης Χρέωσης του SEPA, τα οποία είναι σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό SEPA. Το νόμισμα των κεφαλαίων που ανταλλάσσονται μέσω αυτών των συστημάτων είναι ομοίως το ευρώ.

Πλήρης συμμόρφωση με τον Κανονισμό SEPA αναμένεται να οδηγήσει σε πιο αυτοματοποιημένες εσωτερικές διαδικασίες, χαμηλότερα κόστη διαχείρισης πληροφοριακών συστημάτων, μειωμένα κόστη από τραπεζικές χρεώσεις, πιο περιορισμένο αριθμό τραπεζικών λογαριασμών και συστημάτων διαχείρισης μετρητών, και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ενοποίηση των πληρωμών οποιουδήποτε οργανισμού.

Στις 19 Νοεμβρίου 2017, οι κατευθυντήριες γραμμές του Συστήματος Μεταφοράς Πιστώσεων του SEPA (SCT) 2017, έκδοση 1.1., τέθηκαν σε ισχύ ενώ οι διαδικασίες έρευνας SCT θα τεθούν σε ισχύ από την 17^η Νοεμβρίου 2019.

Το διεθνές πρότυπο ISO20022 XML αποτελεί το μορφότυπο για τη σύνταξη αλλά και διαβίβαση των μηνυμάτων που περιέχουν τα πληροφοριακά στοιχεία των πληρωμών SEPA.

Την 26 Οκτωβρίου 2017, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών έθεσε σε δημόσια διαβούλευση επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές, προκειμένου να εναρμονιστούν περαιτέρω οι ανέπαφες συναλλαγές που διενεργούνται μέσω καρτών πληρωμών ή κινητών συσκευών σε περιβάλλον SEPA (Mobile Contactless SEPA Card Payments Interoperability Implementation Guidelines), οι οποίες βασίζονται στην ασύρματη τεχνολογία μικρής εμβέλειας. Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε και η τελική έκδοση των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών εκδόθηκε την 25^η Ιουνίου 2018.

Προστασία καταναλωτών

Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα υπόκεινται στη νομοθεσία που αποσκοπεί στην προστασία των καταναλωτών έναντι καταχρηστικών συμβατικών όρων και προϋποθέσεων, ιδίως στο Ν. 2251/1994, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Αυτή η νομοθεσία περιλαμβάνει διατάξεις για την προώθηση και τη διαφήμιση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, απαγόρευση μη δίκαιων και παραπλανητικών εμπορικών πρακτικών, όπως και κυρώσεις για την αθέτηση αυτών των κανόνων και απαγορεύσεων. Ο Ν. 2251/1994 τροποποιήθηκε σημαντικά με το Ν. 4512/2018 (σε ισχύ από την 17^η Μαρτίου 2018) και κωδικοποιήθηκε με την υπ' αριθμόν 5338/2018 Υπουργική Απόφαση. Μεταξύ άλλων, τροποποιήθηκαν ο ορισμός του καταναλωτή (ο οποίος πλέον αφορά κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για λόγους οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα), η προστασία των πολύ μικρών επιχειρήσεων και το πλαίσιο που ρυθμίζει το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Επιπροσθέτως, διάφορα θέματα που αφορούν στην προστασία των καταναλωτών ρυθμίζονται μέσω διοικητικών πράξεων, όπως η Απόφαση Ζ1-798/2008 του Υπουργού Ανάπτυξης για την απαγόρευση των γενικών όρων συναλλαγών που έχουν κριθεί ως καταχρηστικοί δυνάμει αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων (όπως τροποποιήθηκε δυνάμει των Αποφάσεων Ζ1-21/2011 και Ζ1-74/2011 του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης). Επίσης, η Πράξη 2501/2002 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί, περιλαμβάνει κάποιες υποχρεώσεις γνωστοποίησης σχετικά με την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η Ελλάδα ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2011/90/ΕΕ), δυνάμει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Ζ1-699/2010. Η εν λόγω Κοινή Υπουργική Απόφαση προβλέπει, μεταξύ άλλων, αυξημένη προστασία των καταναλωτών στο πλαίσιο των καταναλωτικών πιστωτικών συμβάσεων και απαιτεί την παροχή τυποποιημένων πληροφοριών μέσω της διαφήμισης καθώς και την ενημέρωση των καταναλωτών προσυμβατικά και κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Η Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-699/2010 τροποποιήθηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-111/2012 και την Κοινή Υπουργική Απόφαση 108544/2018, η οποία, μεταξύ άλλων, ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία 2011/90/ΕΕ με έναρξη ισχύος από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και θέσπισε επιπλέον κριτήρια για τον υπολογισμό του πραγματικού συνολικού ετήσιου επιτοκίου.

Το 2013, η Ελλάδα ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2011/83/ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών μέσω της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Ζ1-891/2013, η οποία τροποποίησε τον Ν. 2251/2004 σε πολλά σημεία. Η ως άνω απόφαση, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από την Υπουργική Απόφαση 27764/2014, τέθηκε σε ισχύ στις 13 Ιουνίου 2014 και εφαρμόζεται σε καταναλωτικές συμβάσεις που συνάπτονται μετά από αυτήν την ημερομηνία.

Πιο πρόσφατα, η Υπουργική Απόφαση 56885/2014 θέσπισε κώδικα δεοντολογίας για την προστασία των καταναλωτών κατά την περίοδο των προσφορών, των εκπτώσεων και των προωθητικών ενεργειών, ενώ με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 70330/2015 ενσωματώθηκε η Οδηγία 2013/11/ΕΕ για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και εισήχθησαν συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού 524/2013/ΕΕ για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών.

Με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 5921/2015 (σε ισχύ από την 19^η Ιανουαρίου 2015) καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις της διαμεσολάβησης του Συνηγούρου του Καταναλωτή μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και οφειλετών στο πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας.

Με το Προεδρικό Διάταγμα 10/2017 θεσπίστηκε ο Κώδικας Καταναλωτικής Δεοντολογίας, σκοπός του οποίου είναι η θέσπιση αρχών που πρέπει να διέπουν τη συναλλακτική συμπεριφορά και τις σχέσεις μεταξύ των προμηθευτών, των καταναλωτών και των ενώσεών τους. Τέλος, η Υπουργική Απόφαση 31619/2017 εισήγαγε τον «Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο».

Γενικός Κανονισμός ΕΕ για την Προστασία Δεδομένων

Ο Κανονισμός 2016/679/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (επίσης γνωστός ως Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων ή ΓΚΠΔ) αποτελεί το νέο νομικό ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία δεδομένων. Εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 25^η Μαΐου 2018 αλλά έχει και εξωεδαφικό πεδίο εφαρμογής. Ειδικότερα ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται:

- (α) στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός υπεύθυνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξάρτητα από το κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (β) στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εφόσον οι δραστηριότητες επεξεργασίας σχετίζονται με την προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών στα εν λόγω υποκείμενα των δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξαρτήτως εάν απαιτείται πληρωμή από τα υποκείμενα των δεδομένων, ή με την παρακολούθηση της συμπεριφοράς των υποκειμένων των δεδομένων στο βαθμό που αυτή λαμβάνει χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- (γ) για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υπεύθυνο επεξεργασίας μη εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά σε τόπο όπου εφαρμόζεται το δίκαιο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου.

Παρότι οι βασικές υφιστάμενες αρχές επεξεργασίας παραμένουν ίδιες, ο ΓΚΠΔ εισάγει νέες υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους επεξεργασίας και ενισχυμένα δικαιώματα για τα υποκείμενα των δεδομένων.

Οι εποπτικές αρχές έχουν εξουσία να επιβάλουν διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων από τον ΓΚΠΔ, συμπεριλαμβανομένων προστίμων για σοβαρές παραβιάσεις ύψους σε περίπτωση επιχειρήσεων έως το 4 τοις εκατό του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ή 20 εκατομμύρια ευρώ, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο και πρόστιμα σε περίπτωση επιχειρήσεων έως το 2 τοις εκατό του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος ή 10 εκατομμύρια ευρώ, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο για άλλες καθορισμένες παραβάσεις. Ο ΓΚΠΔ προσδιορίζει μια σειρά από κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την επιβολή των προστίμων και τον προσδιορισμό του ύψους αυτών (όπως ενδεικτικά η φύση, η βαρύτητα, η διάρκεια της παράβασης κ.α.). Εν αναμονή του σχετικού εθνικού εφαρμοστικού νόμου, η Τράπεζα έχει λάβει μέτρα για να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ.

Απαγόρευση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Ως πλήρως συνεργαζόμενο μέλος της Διεθνούς Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Financial Action Task Force ή FATF) και Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα συμμορφώνεται πλήρως με τις συστάσεις της FATF και το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο, και έχει ενσωματώσει στο Ελληνικό δίκαιο τις σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες καθώς και τη Διεθνή Σύμβαση για την Καταστολή της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας δυνάμει του Ν. 3034/2002.

Το 2012, οι συστάσεις της FATF αναθεωρήθηκαν προκειμένου να ενισχυθούν οι απαιτήσεις για καταστάσεις υψηλότερου κινδύνου και να επιτραπεί στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να έχουν μια πιο στοχευμένη προσέγγιση σε τομείς όπου οι υψηλοί κίνδυνοι παραμένουν ή ότι η εφαρμογή θα μπορούσε να ενισχυθεί. Σύμφωνα με τις συστάσεις, οι τράπεζες οφείλουν πρώτα να αναγνωρίζουν, να αξιολογούν και να κατανοούν τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και ύστερα να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αμβλύνουν τον κίνδυνο. Αυτή η προσέγγιση βάσει του κινδύνου τους επιτρέπει να υιοθετήσουν ένα σύνολο πιο ευέλικτων μέτρων εντός του πλαισίου των συστάσεων της FATF, για να στοχεύουν σε πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων και να εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης ανάλογα της φύσης των κινδύνων, ώστε να εστιάζουν τις προσπάθειες τους κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.

Στις 20 Μαΐου 2015, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ε.Ε. εξέδωσε την Οδηγία 2015/849/ΕΕ σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού 648/2012/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής. Η εν λόγω Οδηγία συμπληρώθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2018/1108/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2018/843/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η εν λόγω οδηγία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 4557/2018.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εκδώσει την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2652/2012 και η Απόφαση 94/23/2015 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίες τροποποίησαν την Απόφαση 281/5/2009, καθώς και τις Αποφάσεις 95/10/2013, 108/4.4.2014 και 139/24.4.2018, με τις οποίες τροποποιήθηκε η Πράξη 2651/2012 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, που ενισχύουν το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος ιδρυμάτων. Οι τροποποιήσεις εναρμονίζουν κατά βάση το ισχύον πλαίσιο με τις αναθεωρημένες συστάσεις της FATF, και ειδικότερα εισάγουν κριτήρια για τους πελάτες υψηλού κινδύνου, τη χρήση απλοποιημένων διαδικασιών επιμέλειας για συναλλαγές ηλεκτρονικού χρήματος και επιβάλλουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις στα εποπτευόμενα ιδρύματα για την υποβολή στοιχείων σχετικά με ύποπτες συναλλαγές σε διασυννοριακές μεταφορές κεφαλαίων και πληροφορίες για τραπεζικά προϊόντα και πελάτες υψηλού κινδύνου.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εκδώσει κανονιστικές πράξεις που αντικατοπτρίζουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τον Κανονισμό 847/2015/ΕΕ περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

Τέλος, ο Όμιλος έχει θεσπίσει διαδικασίες ώστε να συμμορφώνεται και με τη νομοθεσία των Η.Π.Α. που είναι γνωστή ως “USA PATRIOT Act 2001”, η οποία περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν τράπεζες και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς αναφορικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συμμετοχή σε ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα

Το άρθρο 23 του Ν. 4261/2014 και οι σχετικές Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθιερώνουν μια ειδική διαδικασία για τη γραπτή γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της πρόθεσης κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο δρα μεμονωμένα ή από κοινού με άλλα πρόσωπα, να αποκτήσει ή να αυξήσει περαιτέρω, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή των μεριδίων κεφαλαίου που κατέχει να φθάνει ή να υπερβαίνει συγκεκριμένα κατώτατα όρια (20%, 33,3% ή 50%), ή ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να καταστεί θυγατρική του επιχείρηση που εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί τον υποψήφιο αγοραστή σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 4261/2014 και εγκρίνει ή απορρίπτει την απόκτηση. Η υποχρέωση γνωστοποίησης προς την Τράπεζα της Ελλάδος ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.4261/2014, και στην περίπτωση που φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποφασίσει να παύσει να κατέχει ή να μειώσει, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα, ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή των μεριδίων κεφαλαίου που κατέχει να μειωθεί κάτω από τα κατώτατα όρια που προβλέπονται ανωτέρω ή ώστε να παύσει, άμεσα ή έμμεσα, το πιστωτικό ίδρυμα να είναι θυγατρική του.

Το άρθρο 23 προβλέπει ακόμη ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που έχει αποφασίσει να αποκτήσει ή να αυξήσει περαιτέρω, άμεσα ή έμμεσα, υφιστάμενη συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει στην Ελλάδα ούτως ώστε το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου ή του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει να φθάνει ή να υπερβαίνει το όριο του 5%, οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως την Τράπεζα της Ελλάδος και να της γνωστοποιήσει το ποσοστό της νέας συμμετοχής. Η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί εντός πέντε εργάσιμων ημερών, εάν η συμμετοχή αυτή οδηγεί σε σημαντική επιρροή και σε θετική περίπτωση ενημερώνει τον υποψήφιο αγοραστή και προβαίνει στην απαιτούμενη αξιολόγηση της παραγράφου 1 του άρθρου 24.

Το άρθρο 15 του Ν. 4261/2014 προβλέπει ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται ανά πάσα στιγμή να ζητά, μεταξύ άλλων, προσωπικά και οικονομικά στοιχεία για (i) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, συμμετοχή ή δικαιώματα ψήφου σε ποσοστό ανώτερο του 1% στο μετοχικό κεφάλαιο πιστωτικού ιδρύματος, (ii) τους είκοσι μεγαλύτερους μετόχους του πιστωτικού ιδρύματος και τα φυσικά πρόσωπα που τους ελέγχουν, άμεσα ή έμμεσα, σε περίπτωση που οι εν λόγω μέτοχοι είναι νομικά πρόσωπα, και (iii) τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν, μέσω γραπτών ή άλλων συμφωνιών ή μέσω κοινής δράσης, τον έλεγχο του πιστωτικού ιδρύματος.

Η Πράξη 22/2013 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία συμπληρώθηκε με την Πράξη 48/2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής για την προσθήκη των δηλώσεων περί δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προσδιορίζει συγκεκριμένες διατάξεις για την αδειοδότηση της εγκατάστασης και λειτουργίας πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα. Επιπλέον, η εν λόγω πράξη εξειδικεύει τις απαραίτητες πληροφορίες για την προληπτική αξιολόγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος των προτεινόμενων μετόχων, μελών του οργάνου διοίκησης και βασικών στελεχών του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) και της EAT.

Οι ανωτέρω εποπτικές αρμοδιότητες ασκούνται από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό, ήτοι το σύστημα τραπεζικής εποπτείας το οποίο περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και, μεταξύ άλλων εθνικών εποπτικών αρχών, την Τράπεζα της Ελλάδος.

Συμμετοχές τραπεζών στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων εταιρειών

Ο Ν. 4261/2014 δεν περιέχει διατάξεις για τη συμμετοχή τραπεζών στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων εταιρειών. Εντούτοις, το άρθρο 89 του Κανονισμού 2013/575/ΕΕ (CRR, ο οποίος τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό

2017/2401/ΕΕ) προβλέπει ότι αναφορικά με (i) ειδική συμμετοχή τράπεζας, το ποσό της οποίας υπερβαίνει το 15% του αποδεκτού κεφαλαίου της, σε επιχείρηση εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα, και (ii) το σύνολο ειδικών συμμετοχών τράπεζας, το ποσό του οποίου υπερβαίνει το 60% του αποδεκτού κεφαλαίου της, σε επιχείρηση εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα, οι εθνικές αρχές οφείλουν να διαλέξουν μεταξύ των ακόλουθων δύο επιλογών:

- (α) για τον σκοπό υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα τον CRR, οι τράπεζες εφαρμόζουν συντελεστή στάθμισης κινδύνου 1.250% στο μεγαλύτερο από τα εξής στοιχεία:
- το ποσό των ειδικών συμμετοχών που αναφέρονται στο στοιχείο (i) ανωτέρω, το οποίο υπερβαίνει το 15% του αποδεκτού κεφαλαίου της τράπεζας,
 - το συνολικό ποσό των ειδικών συμμετοχών που αναφέρονται στο στοιχείο (ii) ανωτέρω, το οποίο υπερβαίνει το 60% του αποδεκτού κεφαλαίου της τράπεζας.
- (β) οι αρμόδιες αρχές απαγορεύουν στα ιδρύματα να διαθέτουν ειδικές συμμετοχές κατά τα παραπάνω σε ποσό που υπερβαίνει τα ποσοστά αποδεκτού κεφαλαίου που ορίζονται στις ανωτέρω παραγράφους.

Δυνάμει της Απόφασης 114/2014 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων, η Τράπεζα της Ελλάδας ακολούθησε την επιλογή (α).

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2604/2008, οι διατάξεις της οποίας έχουν εξειδικευθεί με την Απόφαση 281/10/2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 3601/2007 και η οποία συμπληρώθηκε με την Απόφαση 300/2010 της ίδιας επιτροπής, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λαμβάνουν την προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος προκειμένου να αποκτήσουν ειδική συμμετοχή ή να επαυξήσουν υφιστάμενη ειδική συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών εταιρειών, επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, επιχειρήσεων διαχείρισης συστημάτων πληροφορικής, επιχειρήσεων συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, επιχειρήσεων διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, επιχειρήσεων διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, επιχειρήσεων διαχείρισης συστημάτων πληρωμών και εξωτερικών οργανισμών πιστοληπτικής αξιολόγησης. Με βάση το άρθρο 166 του Ν. 4261/2014, κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν υπό την ισχύ του Ν. 3601/2007 θα παραμείνουν σε ισχύ, εφόσον δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του Ν. 4261/2014 ή του CRR, μέχρι να αντικατασταθούν από νέες κανονιστικές πράξεις.

Οι νέες και σημαντικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, με τις οποίες αποκτάται ο έλεγχος προσώπου, πρέπει να γνωστοποιούνται στην Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ν. 3959/2011, ή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον έχουν κοινοτική διάσταση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό 139/2004/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και οι επενδυτές πρέπει να ενημερώνονται όταν ορισμένα όρια ιδιοκτησίας ξεπεραστούν, αναφορικά με εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χ.Α., σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007 και τον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Κεφαλαιακοί περιορισμοί

Στις 28 Ιουνίου 2015, δυνάμει Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που εκδόθηκε την ημερομηνία αυτή, όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια («ΠΝΠ της 28^{ης} Ιουνίου 2015»), επιβλήθηκαν στην Ελλάδα περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων και τραπεζική αργία. Η ΠΝΠ της 28^{ης} Ιουνίου 2015 προέβλεπε ακόμη τη δημιουργία επιτροπής για την έγκριση των τραπεζικών συναλλαγών κατά τη διάρκεια της τραπεζικής αργίας («Επιτροπή Εγκρίσεων»).

Η τραπεζική αργία έληξε στις 20 Ιουλίου 2015 και οι κεφαλαιακοί περιορισμοί αμβλύθηκαν αρχικά δυνάμει της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 18^{ης} Ιουλίου 2015, όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια και ως ισχύει («ΠΝΠ της 18^{ης} Ιουλίου 2015»). Με την ΠΝΠ της 18^{ης} Ιουλίου 2015 προβλέφθηκε και η συνέχεια της Επιτροπής Εγκρίσεων.

Με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, από την 1η Οκτωβρίου 2018 επιτρέπονται χωρίς περιορισμό ποσού οι κάθε μορφής αναλήψεις μετρητών από κατάσταση ή από Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ) από τα ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των αναλήψεων με χρήση πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών που έχουν εκδοθεί από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, καθώς και κάθε άλλη πληρωμή μετρητών από τα ιδρύματα, ανεξαρτήτως νομίσματος, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εισπράξεων επιταγών και των πληρωμών βάσει εγγυητικών επιστολών. Επίσης, επιτρέπονται οι κάθε μορφής αναλήψεις μετρητών από τα ιδρύματα στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των αναλήψεων με χρήση πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών που έχουν εκδοθεί από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, έως του ποσού των ευρώ πέντε χιλιάδων (5.000) ή του ισοποσού σε ξένο νόμισμα, ανά ημερολογιακό μήνα ανά καταθέτη (Customer ID), ανά πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης επιτρέπεται η χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών στο εξωτερικό για αγορές αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς μετρητά έως το ανώτατο όριο που ορίζεται ανά πιστωτικό ίδρυμα με απόφαση της Επιτροπής Εγκρίσεων. Εξακολουθούν να ισχύουν ορισμένοι περιορισμοί στη μεταφορά κεφαλαίων, με κυριότερους τους εξής:

- Απαγορεύονται οι με κάθε τρόπο μεταφορές κεφαλαίων ή μετρητών στο εξωτερικό (μέσω εντολών μεταφοράς ή με τη χρήση προπληρωμένων, πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών), με εξαίρεση μεταφορές χαρτονομισμάτων σε ευρώ ή και σε ξένο νόμισμα μέχρι €10.000 ή του αντίστοιχου ποσού σε άλλο νόμισμα, ανά άτομο και ανά ταξίδι στο εξωτερικό (οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού εξαιρούνται από τον περιορισμό αυτό). Επιτρέπεται ειδικώς η αποδοχή και εκτέλεση εντολών μεταφοράς κεφαλαίων προς το εξωτερικό από πιστωτικά ιδρύματα έως του ποσού των €4.000 ανά καταθέτη και ανά ημερολογιακό δίμηνο, μέχρι του συνολικού μηνιαίου ορίου που θέτει η Επιτροπή Εγκρίσεων για κάθε πιστωτικό ίδρυμα.
- Απαγορεύεται η κατάρτιση συμβάσεων αποδοχής συναλλαγών με κάρτες πληρωμών, εφόσον η εκκαθάρισή τους πραγματοποιείται με πίστωση λογαριασμού του εμπόρου, ο οποίος τηρείται εκτός Ελλάδος σε φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών.
- Απαγορεύεται η μεταφορά θεματοφυλακής στο εξωτερικό για χρηματοπιστωτικά μέσα του αρ. 5 του Ν. 3606/2007 καθώς και η μεταφορά κεφαλαίων για την απόκτησή τους μέσω οργανωμένων αγορών και πολυμερών μηχανισμών διαπραγμάτευσης ή επαγγελματιών που διαθέτουν τέτοια χρηματοπιστωτικά μέσα όπως Ο.Σ.Ε.Κ.Α. ή Ο.Ε.Ε. Η απαγόρευση μεταφοράς θεματοφυλακής επί χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εντούτοις επιτρεπτή για την εκκαθάριση και το διακανονισμό συναλλαγών επί των εν λόγω χρηματοπιστωτικών μέσων.

Συναλλαγές που δεν επιτρέπονται από την ΠΝΠ μπορούν, κατ' εξαίρεση, να διενεργηθούν κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Εγκρίσεων. Η ΠΝΠ της 18ης Ιουλίου 2015, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, περιλαμβάνει και μία σειρά εξαιρέσεων από τις αναφερόμενες σε αυτήν απαγορεύσεις και περιορισμούς. Αξιοσημείωτες είναι οι ακόλουθες:

- Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα μπορούν να μεταφέρουν κεφάλαια για τους σκοπούς διαχείρισης της ρευστότητάς τους και εκπλήρωσης υποχρεώσεων πληρωμών στο πλαίσιο διαχείρισης συμβάσεων, όπως για παράδειγμα για την εξυπηρέτηση πληρωμών σε σχέση με τίτλους και τιτλοποιήσεις του πιστωτικού ιδρύματος και των θυγατρικών συμπεριλαμβανομένων πληρωμών κουπονιών, εξοφλήσεων τιμολογίων τρίτων προσώπων και ολικής ή μερικής αποπληρωμής κεφαλαίου.

- Επίσης χρηματικά ποσά τα οποία μετά την 20.7.2015 μεταφέρονται από την αλλοδαπή με μεταφορά πίστωσης σε λογαριασμούς που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα μπορούν να μεταφερθούν εκ νέου εν μέρει ή στο σύνολό τους σε λογαριασμό που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα στο εξωτερικό.

Σχετικά με τις μεταφορές κεφαλαίων για συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων, επιτρέπονται οι μεταφορές κεφαλαίων εντός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος για σκοπούς εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις οργανωμένες αγορές του Χ.Α. και στην ΕΝ.Α. («Χρηματοπιστωτικά Μέσα») και εκπλήρωσης υποχρεώσεων πληρωμών προς τους δικαιούχους Χρηματοπιστωτικών Μέσων (ενδεικτικώς, πληρωμές τοκομεριδίων και μερισμάτων από τους εκδότες), για την ικανοποίηση υφιστάμενων, κατά την έναρξη της Τραπεζικής Αργίας πάγιων εντολών μεταφοράς κεφαλαίων προς ΟΣΕΚΑ, ΟΕΕ (ως διαχειριστές ΔΟΕΕ) ή προς αμοιβαία κεφάλαια unit linked, καθώς και για την επένδυση σε μερίδια ΟΣΕΚΑ που διατίθενται στην Ελλάδα. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπονται οι μεταφορές κεφαλαίων από ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα και εκτός Ελλάδος για να καθίσταται δυνατή η επανεπένδυση διαθεσίμων ΟΣΕΚΑ, ΟΕΕ, ασφαλιστικών εταιριών, ασφαλιστικών οργανισμών/ φορέων κοινωνικής ασφάλισης και ορισμένων άλλων προσώπων.

- Επενδύσεις σε Χρηματοπιστωτικά Μέσα επιτρέπονται μόνο με τη χρήση νέων κεφαλαίων ήτοι κεφαλαίων, που προέρχονται από εμβάσματα εξωτερικού, από το προϊόν πώλησης μέσων, από επιστροφή ασφαλειών (margin), από χρηματικές διανομές στους δικαιούχους αυτών των μέσων, από πιστώσεις προερχόμενες από θέσεις σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, από διαθέσιμα πιστωτικά υπόλοιπα δικαιούχων σε επενδυτικούς λογαριασμούς που τηρούνται σε πιστωτικά ιδρύματα από εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και από καταβολές σε μετρητά. Δεν υφίστανται περιορισμοί για τις μεταφορές κεφαλαίων προς την Ελλάδα για την απόκτηση νέων Χρηματοπιστωτικών Μέσων που εκδίδονται στο πλαίσιο αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ή ομολογιακού δανείου ή τίτλων ή για την ανακεφαλαιοποίηση ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Επίσης, δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταφορά του προϊόντος πώλησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων ή των διανομών μερισμάτων επ' αυτών μέσω ελληνικής τράπεζας σε λογαριασμό εκτός Ελλάδος και μέχρι τον τελικό δικαιούχο, εφόσον (α) εάν πρόκειται για υφιστάμενο λογαριασμό, γινόταν μέσω του λογαριασμού αυτού η εκκαθάριση και ο διακανονισμός των συναλλαγών του οικείου επενδυτικού λογαριασμού πριν από την έναρξη της τραπεζικής αργίας της 28^{ης} Ιουνίου 2015, ή (β) εάν πρόκειται για νέο επενδυτικό λογαριασμό, τα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά Χρηματοπιστωτικών Μέσων μέσω αυτού του επενδυτικού λογαριασμού έχουν μεταφερθεί από τραπεζικό λογαριασμό του εξωτερικού.

Τέλος, επιτρέπεται η μεταφορά κεφαλαίων από πιστωτικό ίδρυμα εκτός Ελλάδος για αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων του αρ. 5 του Ν. 3606/2007, εφόσον ο τραπεζικός λογαριασμός του δικαιούχου από τον οποίο θα γίνει η μεταφορά ή ο λογαριασμός πελατείας που τηρεί ο παρέχων τις επενδυτικές υπηρεσίες σε πιστωτικό ίδρυμα, από τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μεταφορά για λογαριασμό του δικαιούχου, έχει πιστωθεί μετά την έναρξη της τραπεζικής αργίας της 28ης Ιουνίου 2015 με κεφάλαια που προέρχονται από έμβασμα εξωτερικού, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων μεταφοράς πιστώσεως λόγω πωλήσεως, εξαγοράς, ή εξόφλησης χρηματοπιστωτικών μέσων του εξωτερικού ή εισπράξεως χρηματικών διανομών που σχετίζονται με τα ως άνω χρηματοπιστωτικά μέσα. Συνεπεία δε της επιβολής των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, είχε ανασταλεί κάθε πράξη εκτελέσεως έως τις 31 Οκτωβρίου 2015.

Λοιποί νόμοι και κανονιστικές διατάξεις για τις τράπεζες στην Ελλάδα

Το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας

Το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας περιλάμβανε τρεις βασικούς πυλώνες, καθένας εκ των οποίων περιγράφεται συνοπτικά κατωτέρω:

Πρώτος Πυλώνας: Διάθεση κεφαλαίων μέχρι €5 δισ. προκειμένου να αυξηθούν οι δείκτες των βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το κεφάλαιο λαμβάνει τη μορφή Προνομιούχων Μετοχών σταθερής απόδοσης 10%. Η ως άνω σταθερή απόδοση είναι καταβλητέα σε κάθε περίπτωση, εκτός εάν είτε

εφαρμόζεται το άρθρο 44Α του Ν. 2190/1920 είτε η καταβολή του σχετικού ποσού θα οδηγούσε σε μείωση των κυρίων στοιχείων των βασικών ιδίων κεφαλαίων του υπόχρεου πιστωτικού ιδρύματος κάτω από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο. Η τιμή έκδοσης των Προνομιούχων Μετοχών θα πρέπει να είναι ίση με την ονομαστική αξία των κοινών μετοχών της τελευταίας έκδοσης κάθε συμμετέχουσας τράπεζας. Οι Προνομιούχες Μετοχές εξαγοράζονται στην τιμή διάθεσής τους είτε μετά πάροδο πέντε ετών από την έκδοσή τους είτε κατ' επιλογή της συμμετέχουσας τράπεζας σε προγενέστερο χρόνο με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, έναντι ΟΕΔ ίσης αξίας ή μετρητών ίσης αξίας. Κατά το χρόνο επαναγοράς των Προνομιούχων Μετοχών με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, η ονομαστική αξία αυτών των ομολόγων θα πρέπει να είναι ίση με την ονομαστική αξία των ομολόγων που αρχικά εκδόθηκαν για την ανάληψη των Προνομιούχων Μετοχών και ταυτόχρονα θα πρέπει να λήγουν κατά την ημερομηνία επαναγοράς των Προνομιούχων Μετοχών ή εντός χρονικού διαστήματος μέχρι τριών μηνών από την ημερομηνία αυτή. Επιπλέον, κατά την ημερομηνία επαναγοράς των Προνομιούχων Μετοχών, η τρέχουσα αξία των ΟΕΔ θα πρέπει να ταυτίζεται με την ονομαστική τους αξία. Σε περίπτωση που αυτό δε συμβεί τότε η τυχόν διαφορά μεταξύ τρέχουσας αξίας και ονομαστικής αξίας αυτών των ομολόγων θα διακανονισθεί με την καταβολή μετρητών μεταξύ του συμμετέχοντος πιστωτικού ιδρύματος και του Ελληνικού Δημοσίου. Κατά την ημερομηνία επαναγοράς τους, καταβάλλεται στο Ελληνικό Δημόσιο και η αναλογούσα σταθερή απόδοση (10%). Σε περίπτωση μη επαναγοράς τους μετά πάροδο πέντε ετών από την έκδοσή τους ή μη λήψης απόφασης για την επαναγορά τους από τη γενική συνέλευση της εκδότριας τράπεζας εντός πέντε ετών από την έκδοσή τους, επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, προοδευτικά σωρευτική προσαύξηση ποσοστού 2% κατ' έτος στο ετήσιο δικαίωμα σταθερής απόδοσης (10%) που παρέχεται στο Ελληνικό Δημόσιο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, οι συμμετέχουσες τράπεζες υποχρεούνται να μετατρέψουν τις Προνομιούχες Μετοχές σε μετοχές κοινές ή άλλης υφιστάμενης κατά το χρόνο της μετατροπής κατηγορίας, εφόσον δεν είναι δυνατή η κατά τα ως άνω εξαγορά λόγω του ότι δεν πληρούνται από τη συμμετέχουσα τράπεζα οι απαιτήσεις ελάχιστης κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος. Ο συντελεστής μετατροπής θα αποφασιστεί δυνάμει της ανωτέρω απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και θα λαμβάνει υπ' όψη τη μέση χρηματιστηριακή τιμή των κοινών μετοχών της συμμετέχουσας τράπεζας κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους που προηγείται της μετατροπής.

Με την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 με το άρθρο 80 του Ν. 4484/2017, προεβλέφθη ότι μετά την πάροδο της πενταετίας, επιτρέπεται να γίνει εξαγορά των προνομιούχων μετοχών εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, σε μετρητά ή με παράδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 (Tier II) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013, ή με συνδυασμό των δύο, με τη σύμφωνη γνώμη της εποπτικής αρχής. Στην περίπτωση που η εξαγορά γίνει με παράδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 (ανταλλαγή), αυτά πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) η ονομαστική αξία τους να υπολογίζεται με βάση την αρχική τιμή διάθεσης των προνομιούχων μετοχών,
- (β) να έχουν τα χαρακτηριστικά που πληρούν τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 για τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 και ιδίως του άρθρου 63 αυτού,
- (γ) να έχουν δεκαετή διάρκεια με δικαίωμα του εκδότη που ασκείται κατά την αποκλειστική του κρίση να προβεί στην ανάκληση ή εξόφληση ή επαναγορά ή πρόωρη αποπληρωμή τους μετά την πενταετία, με έγκριση, της εποπτικής αρχής,
- (δ) η πρόωρη αποπληρωμή πριν την πενταετία επιτρέπεται με την έγκριση της εποπτικής αρχής μόνο εφόσον επέλθει εποπτικό ή φορολογικό γεγονός, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 78 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013,
- (ε) η εξόφλησή τους μετά την πενταετία και οποτεδήποτε μέχρι τη λήξη τους, καθώς και όταν συντρέχει η ανωτέρω περίπτωση δ` να γίνεται στην ονομαστική τους αξία,
- (στ) κατά την εξαγορά ή την πρόωρη αποπληρωμή να καταβάλλονται πάντα οι αναλογούντες δεδουλευμένοι τόκοι της τρέχουσας τοκοφόρου περιόδου,
- (ζ) το ονομαστικό τους επιτόκιο (κουπόνι) να είναι σταθερό και να καταβάλλεται ανά εξάμηνο την τελευταία ημέρα του έκτου και του δωδέκατου μήνα κάθε έτους. Ειδικά για την πρώτη καταβολή, το επιτόκιο υπολογίζεται για το χρονικό διάστημα που υπολείπεται ως τη συμπλήρωση της εγγύτερης εκ των ως άνω ημερομηνιών, εφόσον είναι μικρότερο των έξι (6) μηνών,

(η) το ύψος του επιτοκίου να υπολογίζεται με βάση τη μέση απόδοση του δεκαετούς ομολόγου αναφοράς του Ελληνικού Δημοσίου, κατά τις πρώτες δεκαπέντε (15) ημέρες του Ιουνίου 2017 αυξημένη κατά πενήντα (50) μονάδες βάσης και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 6%, και

(θ) να είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμα και δεκτικά εισαγωγής σε οργανωμένη αγορά.

Το αίτημα εξαγοράς των προνομιούχων μετοχών υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος εκδίδει σχετική απόφαση τηρουμένων των κανόνων κρατικών ενισχύσεων της Ε.Ε. Εφόσον η εξαγορά γίνει με ανταλλαγή κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2, για την ανάληψή τους από το Ελληνικό Δημόσιο υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και της τράπεζας, στην οποία καθορίζονται μεταξύ άλλων οι ειδικότεροι όροι αυτών των μέσων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την ως άνω συναλλαγή. Ο Πρώτος Πυλώνας σταμάτησε να έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Δεύτερος Πυλώνας: Παροχή εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ύψους μέχρι €85 δισ. Αυτές οι εγγυήσεις αφορούν νέα δάνεια (εξαιρουμένων των διατραπεζικών δανείων) που συνάπτονται (με ή χωρίς την έκδοση χρεωστικών τίτλων) από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα μέχρι τις 31 Μαΐου 2019 και έχουν διάρκεια από τρεις μήνες έως τρία έτη. Αυτές οι εγγυήσεις είναι διαθέσιμες στα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα που καλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τα κριτήρια που διαλαμβάνονται στην υπ' αριθ. 54201/B2884/2008 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια, το μερίδιο αγοράς, το μέγεθος της εναπομείνουσας διάρκειας των υποχρεώσεων και τη συμβολή του πιστωτικού ιδρύματος στην χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των στεγαστικών δανείων. Οι όροι για την παροχή των εγγυήσεων προς τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνονται στις υπ' αριθ. 2/5121/2009, 29850/B.1465/2010 και 5209/B237/2012 αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Τρίτος Πυλώνας: Διάθεση ειδικών τίτλων ύψους μέχρι €8 δισ. Αυτοί οι τίτλοι έχουν διάρκεια έως τρία έτη, εκδίδονταν από τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ. μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015 και διετίθεντο σε συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα που κάλυπταν τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος. Αυτοί οι τίτλοι είναι μηδενικού επιτοκίου και εκδίδονταν στην ονομαστική τους αξία σε πολλαπλάσια του €1.000.000. Εκδίδονταν βάσει διμερούς συμβάσεως μεταξύ του συμμετέχοντος πιστωτικού ιδρύματος και του Ο.Δ.ΔΗ.Χ. Οι τίτλοι είναι πληρωτέοι είτε την ημερομηνία λήξης της διμερούς σύμβασης (ανεξαρτήτως της ημερομηνίας λήξης των τίτλων) είτε την ημερομηνία κατά την οποία το πιστωτικό ίδρυμα θα παύσει να υπάγεται στο Ν. 3723/2008. Οι συμμετέχουσες τράπεζες που είχαν λάβει αυτούς τους τίτλους μπορούν να τους χρησιμοποιούν μόνο ως εξασφάλιση σε πράξεις αναχρηματοδότησης σε σχέση με πάγιες διευκολύνσεις από την ΕΚΤ ή/και ως εξασφάλιση για διατραπεζικές χρηματοδοτήσεις. Το προϊόν της ρευστοποίησης αυτών των τίτλων απαιτείται να διατεθεί για την χορήγηση στεγαστικών δανείων και δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις με ανταγωνιστικούς όρους.

Ο Ν. 3723/2008 προβλέπει το διορισμό ενός εκπροσώπου από το Ελληνικό Δημόσιο στο διοικητικό συμβούλιο των συμμετεχουσών τραπεζών που έχουν χρησιμοποιήσει και εξακολουθούν να χρησιμοποιούν είτε την κεφαλαιακή διευκόλυνση (Πρώτος Πυλώνας) είτε τη διευκόλυνση εγγυήσεως (Δεύτερος Πυλώνας). Αυτός ο εκπρόσωπος έχει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη ορισμένων αποφάσεων από το διοικητικό συμβούλιο που αφορούν στις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των ανώτατων διοικητικών στελεχών ή αποφάσεων για τη διανομή μερισμάτων, καθώς και αποφάσεων με στρατηγικό χαρακτήρα ή αποφάσεων με τις οποίες μεταβάλλεται ουσιαστικά η νομική και χρηματοοικονομική κατάσταση της συμμετέχουσας τράπεζας και για την έγκριση των οποίων απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ωστόσο, ο εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας του μόνο μετά από απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή εάν θεωρεί ότι οι εν λόγω εταιρικές αποφάσεις μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσουν ουσιαστικά τη φερεγγυότητα και τη δέουσα λειτουργία της συμμετέχουσας τράπεζας. Επιπροσθέτως, οι συμμετέχουσες τράπεζες θα πρέπει να περιορίσουν το ύψος των μέγιστων αποδοχών των ανώτατων στελεχών τους ούτως ώστε να μην υπερβαίνει το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και δε θα πρέπει να καταβάλουν πρόσθετες απολαβές (bonus) για όλο το διάστημα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας. Επίσης, κατά την ίδια περίοδο, το μέρισμα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% των διανεμητέων κερδών της συμμετέχουσας τράπεζας (σε ατομική βάση σε επίπεδο μητρικής εταιρείας). Σύμφωνα με το Ν. 3756/2009 και μεταγενέστερη νομοθεσία, οι συμμετέχουσες τράπεζες μπορούν να διανείμουν μερίσματα μόνο σε κατόχους κοινών μετοχών τους αποκλειστικά στη μορφή κοινών μετοχών σε σχέση με τις χρήσεις 2008-2013, οι οποίες

δεν θα πρέπει να προέρχονται από επαναγορά ιδίων μετοχών, ενώ τέλος, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών.

Περαιτέρω, οι συμμετέχουσες τράπεζες υποχρεούνται να μην ασκούν επιθετικές εμπορικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης των ενισχύσεων που λαμβάνουν από το πρόγραμμα, σε βάρος των ανταγωνιστών τους που δεν τυγχάνουν παρόμοιας προστασίας. Επίσης, υποχρεούνται να αποφεύγουν την επέκταση των δραστηριοτήτων τους ή την επιδίωξη άλλων σκοπών με τρόπους που θα επέφεραν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Για το σκοπό αυτό, οι συμμετέχουσες τράπεζες οφείλουν να διασφαλίζουν ότι ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του ενεργητικού τους δεν θα υπερβαίνει όποιο από τα παρακάτω ποσοστά είναι υψηλότερο, δηλαδή:

- τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του ονομαστικού ΑΕΠ της Ελλάδος κατά το προηγούμενο έτος,
- το μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης των στοιχείων του ενεργητικού της περιόδου 1987-2007 για τον τραπεζικό τομέα, ή
- το μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης των στοιχείων του ενεργητικού στον τραπεζικό τομέα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των προηγούμενων έξι μηνών.

Προς τον σκοπό εποπτείας της υλοποίησης και εφαρμογής του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας, ο Ν. 3723/2008 προβλέπει τη σύσταση ενός συμβουλίου εποπτείας («**Συμβούλιο Εποπτείας**») υπό την προεδρία του Υπουργού Οικονομικών, με τη συμμετοχή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, του Υφυπουργού Οικονομικών (αρμόδιου για το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) και των εκπροσώπων του Δημοσίου στα διοικητικά συμβούλια των συμμετεχουσών τραπεζών. Το Συμβούλιο Εποπτείας συνεδριάζει μια φορά το μήνα προκειμένου να επιβλέπει την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας και να διασφαλίζει ότι η δημιουργούμενη ρευστότητα χρησιμοποιείται προς όφελος των καταθετών, των δανειοληπτών και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας. Σε περίπτωση που οι συμμετέχουσες τράπεζες δε συμμορφώνονται με τους όρους του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας, θα τους επιβάλλονται κυρώσεις, ενώ η παρασχεθείσα ρευστότητα και εγγυήσεις δύνανται να ανακληθούν ολικά ή μερικά.

Τραπεζικοί Επίτροποι (Monitoring Trustees)

Σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2013, ορίστηκαν Τραπεζικοί Επίτροποι (Monitoring Trustees) σε όλες τις τράπεζες υπό αναδιάρθρωση, περιλαμβανομένης της Τράπεζας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ελληνική Δημοκρατία έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το Δεκέμβριο του 2012 σχετικά με τις υπό αναδιάρθρωση τράπεζες. Οι δεσμεύσεις περιέχονται στο Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Θεσμών, που αποτελεί μέρος της Πρώτης Αξιολόγησης του Δευτέρου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, το οποίο εγκρίθηκε δυνάμει του Ν. 4046/2012.

Η ελεγκτική εταιρεία Grant Thornton A.E. ορίστηκε ως Monitoring Trustee στην Τράπεζα στις 22 Φεβρουαρίου 2013. Η εντολή προς τον Monitoring Trustee της Τράπεζας παρατάθηκε και τροποποιήθηκε στις 29 Μαΐου 2014 προκειμένου να συμπεριληφθεί η επίβλεψη της εφαρμογής (i) του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και (ii) των Δεσμεύσεων στα καθήκοντα του Monitoring Trustee, όπως απαιτείτο από την Απόφαση περί Κρατικής Ενίσχυσης. Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, η εν λόγω εντολή παρατάθηκε εκ νέου με λήξη την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι Δεσμεύσεις

Οι δεσμεύσεις της Τράπεζας που περιλαμβάνονταν στο αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης, όπως αυτό εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 26 Νοεμβρίου 2015, έχουν εκπληρωθεί μέχρι το τέλος του 2018. Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 ο Όμιλος εκπλήρωσε/τήρησε τις εναπομείνουσες δεσμεύσεις του σχεδίου αναδιάρθρωσης που περιελάμβαναν: (α) τη μείωση του χαρτοφυλακίου στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου στο εξωτερικό (μη σχετιζόμενων με Έλληνες πελάτες), μετά την ολοκλήρωση της πώλησης, τον Απρίλιο του 2018, των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση και (β) τη μείωση του δείκτη χορηγήσεων μετά από προβλέψεις προς καταθέσεις για τις τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα κάτω από το όριο

115%, καθώς ο αντίστοιχος δείκτης έχει βελτιωθεί σε 105% την 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: 128%)

Κατόπιν της ολοκλήρωσης του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, που παρακολουθούταν από την Grant Thornton A.E. (Τον Τραπεζικό Επίτροπο της Τράπεζας), η θητεία του Τραπεζικού Επιτρόπου επίσης έληξε την 31 Δεκεμβρίου του 2018.

Η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας

Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας τον Μάιο του 2014, η οποία καλύφθηκε πλήρως από ιδιώτες, θεσμικούς και άλλους επενδυτές, το ποσοστό κοινών μετοχών με δικαιώματα ψήφου κυριότητας του ΤΧΣ μειώθηκε από 95,23% σε 35,41%, και επακολούθως το ΤΧΣ και η Τράπεζα συνήψαν στις 26 Αυγούστου 2014 τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, που αντικατέστησε την αρχική σύμβαση πλαισίου συνεργασίας της 12^{ης} Ιουλίου 2013.

Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας το Νοέμβριο του 2015, η οποία καλύφθηκε πλήρως από ιδιώτες, θεσμικούς και άλλους επενδυτές, το ποσοστό κοινών μετοχών με δικαιώματα ψήφου κυριότητας του ΤΧΣ μειώθηκε περαιτέρω από 35,41% σε 2,38%. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, στις 4 Δεκεμβρίου 2015 το ΤΧΣ και η Τράπεζα συνήψαν τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, που αντικατέστησε τη σύμβαση πλαισίου συνεργασίας της 26^{ης} Αυγούστου 2014.

Η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας ρυθμίζει θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, (α) την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας, (β) το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και την παρακολούθηση αυτού και (γ) την παρακολούθηση της εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας και της απόδοσης της Τράπεζας στη διαχείριση αυτών. Επιπλέον, ασχολείται με (δ) την εξειδίκευση για την Τράπεζα των ουσιωδών υποχρεώσεων που προβλέπονται στον ν. 3864/2010 και τις περιπτώσεις μετατροπής των υπό περιορισμούς τελούντων δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ σε πλήρη, (ε) την παρακολούθηση του πραγματικού προφίλ κινδύνου της Τράπεζας συγκρινόμενο με την εγκεκριμένη στρατηγική κινδύνου και κεφαλαίου, (στ) τη συναίνεση του ΤΧΣ για τη στρατηγική κινδύνου και κεφαλαίου του Ομίλου της Τράπεζας και για τη στρατηγική, την πολιτική και τη διακυβέρνηση του Ομίλου της Τράπεζας σχετικά με τη διαχείριση των καθυστερούμενων και μη εξυπηρετούμενων δανείων και οποιαδήποτε σχετική τροποποίηση, προσθήκη, αναθεώρηση ή απόκλιση (ζ) τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκπροσώπου του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

1. Δικαιώματα ψήφου στη Γενική Συνέλευση που περιορίζονται σε αποφάσεις για την τροποποίηση του Καταστατικού, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων για την αύξηση ή τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου ή την παροχή σχετικής εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο, αποφάσεις σχετικές με συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές, αναβιώσεις, την παράταση της διάρκειας ή τη λύση της Τράπεζας, αποφάσεις για τη μεταβίβαση στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών της ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018.
2. Το δικαίωμα να ορίζει έναν εκπρόσωπό του ως μη εκτελεστικό μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο.
3. Το δικαίωμα σε περίπτωση εκκαθάρισης της Τράπεζας, για όσο διάστημα συμμετέχει στο πιστωτικό ίδρυμα, ως μέτοχος να ικανοποιείται από το προϊόν της εκκαθάρισης προνομιακά έναντι όλων των άλλων μετόχων.
4. Το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του.
5. Το δικαίωμα, με τη βοήθεια ανεξάρτητου συμβούλου διεθνούς κύρους, εμπειρίας και εξειδίκευσης, να αξιολογεί το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας, το μέγεθος, τη δομή και την κατανομή των αρμοδιοτήτων εντός του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, καθώς και

τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Ν. 3864/2010.

6. Το δικαίωμα να εγκρίνει το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή τυχόν τροποποιήσεις επ' αυτού πριν την υποβολή του στο Υπουργείο Οικονομικών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να παρακολουθεί και να αξιολογεί την πρόοδο εφαρμογής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης (επισημαίνεται ότι το εντός του 2018 ολοκληρώθηκαν οι δεσμεύσεις της Τράπεζας σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης).

Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 3864/2010, έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- α) Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.
- β) Το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:
- i) σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για όσους έχουν τη θέση ή εκτελούν καθήκοντα γενικού διευθυντή, καθώς και για τους αναπληρωτές τους,
- ii) εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος,
- iii) που αφορά εταιρικές πράξεις (περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή λύσης της Τράπεζας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών, ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018) και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.
- γ) Το δικαίωμα να ζητεί την αναβολή επί τρεις (3) εργάσιμες ημέρες της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προκειμένου να λάβει οδηγίες από την Εκτελεστική Επιτροπή του ΤΧΣ.
- δ) Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ε) Το δικαίωμα να εγκρίνει τον Οικονομικό Διευθυντή.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνει υπόψη του την επιχειρηματική αυτονομία του πιστωτικού ιδρύματος.

Επιπροσθέτως των δικαιωμάτων που προβλέπονται στον Ν. 3864/2010, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, το ΤΧΣ έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Να ορίζει τον εκπρόσωπο του ΤΧΣ ως μέλος στην Επιτροπή Ελέγχου, στην Επιτροπή Κινδύνων, στην Επιτροπή Αποδοχών και στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων.
- Να ορίζει ένα Παρατηρητή χωρίς δικαίωμα ψήφου στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Επιτροπή Ελέγχου, στην Επιτροπή Κινδύνων, στην Επιτροπή Αποδοχών και στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων.
- Να προβαίνει σε επισκόπηση της ετήσιας αυτό-αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των επιτροπών του.
- Να παρακολουθεί την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της Τράπεζας και τη σχετική απόδοση της Τράπεζας.

Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, έχει τα πρόσθετα δικαιώματα να:

- Ζητεί τη σύγκληση των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου στις οποίες είναι μέλος.
- Προσθέτει θέματα στα ζητήματα που υποβάλλονται στις Γενικές Συνελεύσεις και στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Ελέγχου, της Επιτροπής Κινδύνων, της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων.
- Ζητεί την αναβολή της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου στην περίπτωση που η πρόσκληση, η ημερήσια διάταξη και το σχετικό συνοδευτικό υλικό δεν έχει αποσταλεί τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία για την οποία έχει οριστεί η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ζητεί την αναβολή της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή τη συζήτηση επί ενός θέματος για μέχρι τρεις εργάσιμες ημέρες, σε περίπτωση που κρίνει μη επαρκές το υλικό, τα δεδομένα ή τις πληροφορίες και το υποστηρικτικό υλικό που υποβλήθησαν στο ΤΧΣ ενόψει συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ασκήσει δικαίωμα αρνησικυρίας για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα έχει αντίστοιχο δικαίωμα σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 3864/2010.

Περαιτέρω, η Τράπεζα, σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, υποχρεούται να λαμβάνει την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ΤΧΣ για τη στρατηγική κινδύνου και κεφαλαίου του Ομίλου της Τράπεζας και για τη στρατηγική, την πολιτική και τη διακυβέρνηση του Ομίλου της Τράπεζας σχετικά με τη διαχείριση των καθυστερούμενων και μη εξυπηρετούμενων δανείων και οποιαδήποτε σχετική τροποποίηση, προσθήκη, αναθεώρηση ή απόκλιση.

Υπόδειγμα της σύμβασης πλαισίου συνεργασίας που έχει συνάψει η Eurobank και υπόδειγμα της σύμβασης πλαισίου συνεργασίας που έχουν συνάψει οι έτερες τρεις συστημικές Τράπεζες βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΤΧΣ (<http://www.hfsf.gr/>), ενώ τα έγγραφα και οι πληροφορίες που βρίσκονται αναρτημένα εκεί δεν αποτελούν μέρος του παρόντος.

Σύμφωνα με την από 22 Φεβρουαρίου 2019 συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ (η «**Σύμβαση ΤΧΣ**»), οι υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του ΤΧΣ και τα δικαιώματα του ΤΧΣ κατά τον Ν. 3864/2010 και τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας προστατεύονται πλήρως και εξακολουθούν να ισχύουν έναντι της Τράπεζας όσο και έναντι της νέας Eurobank, εφόσον υλοποιηθεί το σχέδιο απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της Eurobank όπως περιγράφεται στην από 26 Νοεμβρίου 2018 ανακοίνωση της Τράπεζας.

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ)

Το Πρώτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής απαιτούσε την ίδρυση του ΤΧΣ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση μέσω κεφαλαίων που ήταν διαθέσιμα από το ΔΝΤ και την ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής κεφαλαιοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Το ΤΧΣ ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2010 με το Ν. 3864/2010 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με αρχικό σκοπό να συνεισφέρει στη διατήρηση της σταθερότητας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα μέσω της παροχής κεφαλαίων σε πιστωτικά ιδρύματα λειτουργούντα στην Ελλάδα που πληρούσαν ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας. Ο σκοπός, η διακυβέρνηση, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την παροχή κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ, καθώς και το είδος κεφαλαιακής ενίσχυσης σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα το 2011, το 2012, το 2013, το 2014, το 2015, το 2016, το 2017 και πλέον πρόσφατα το 2018 (δυνάμει των νόμων 4537/2018 και 4549/2018).

Σκοπός

Το ΤΧΣ έχει συσταθεί ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με σκοπό τη συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, ενεργώντας σε συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας που απορρέουν από το Ν. 4046/2012 σχετικά με το Δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής και με το Ν. 4336/2015 σχετικά με το Τρίτο Πρόγραμμα

Οικονομικής Προσαρμογής (σημειώνεται ότι την 21^η Νοεμβρίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ενισχυμένη εποπτεία για την Ελλάδα)⁷. Στο πλαίσιο του σκοπού του το ΤΧΣ:

- Παρέχει κεφαλαιακή ενίσχυση σε αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των συνεταιριστικών τραπεζών, των υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υποκαταστημάτων θυγατρικών αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 και σε συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις της ΕΕ.
- Παρακολουθεί και αξιολογεί, για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ, το βαθμό συμμόρφωσης με τα σχέδια αναδιάρθρωσής τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την επιχειρησιακή τους αυτονομία. Το ΤΧΣ διασφαλίζει τη, με όρους αγοράς λειτουργία τους με τρόπο ώστε να προάγεται η κατά διαφανή τρόπο συμμετοχή ιδιωτών στο κεφάλαιο τους και να τηρούνται οι περί κρατικών ενισχύσεων κανόνες.
- Ασκεί τα δικαιώματα του μετόχου που απορρέουν από τη συμμετοχή του στα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση, όπως τα δικαιώματα αυτά ορίζονται στον Ν. 3864/2010 και σε συμβάσεις - πλαίσιο συνεργασίας που συνάπτει με τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 4 του Ν. 3864/2010 σε συμμόρφωση με κανόνες που υπηρετούν τη χρηστή διαχείριση της περιουσίας του ΤΧΣ και με τους κανόνες της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων και ανταγωνισμού.
- Διαθέτει μέρος ή το σύνολο των χρηματοπιστωτικών μέσων που έχουν εκδοθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία συμμετέχει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 8 του Ν. 3864/2010.
- Χορηγεί δάνειο προς το ΤΕΚΕ για σκοπούς εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 3864/2010.
- Διευκολύνει τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Συνάπτει συμβάσεις - πλαίσιο συνεργασίας ή τροποποιεί υφιστάμενες συμβάσεις - πλαίσιο συνεργασίας, αντίστοιχα, με όλα τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία λαμβάνουν ή έχουν λάβει, αντίστοιχα, χρηματοδοτική διευκόλυνση από το ΕΤΧΣ και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), προκειμένου να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των σκοπών και των δικαιωμάτων του για όσο χρόνο κατέχει μετοχές ή άλλα κεφαλαιακά μέσα ή παρακολουθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το ΤΧΣ εκπληρώνει το σκοπό του ενεργώντας βάσει ολοκληρωμένης στρατηγικής για τον τραπεζικό τομέα και τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η οποία αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ. Η προσωρινή ενίσχυση της ρευστότητας που παρέχεται στο πλαίσιο λειτουργίας του Ευρωσυστήματος και της Τράπεζας της Ελλάδος δεν εντάσσεται ρητώς στο σκοπό του ΤΧΣ. Η διάρκεια του ΤΧΣ ορίζεται μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2022 και δύναται να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των σκοπών του.

Διακυβέρνηση του ΤΧΣ

Το ΤΧΣ διοικείται από δύο όργανα με εξουσίες λήψης αποφάσεων, το Γενικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή. Το Γενικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, ελέγχει τη συμμόρφωση της Εκτελεστικής Επιτροπής με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως έχει τροποποιηθεί, και αποφασίζει για τα θέματα σχετικά με την παροχή κεφαλαιακής ενίσχυσης σε πιστωτικά ιδρύματα, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου και τη διάθεση της

⁷ Πιο συγκεκριμένα, στις 20 Αυγούστου 2018, ολοκληρώθηκε επιτυχώς το πρόγραμμα στήριξης της σταθερότητας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Με τη λήξη του εν λόγω προγράμματος, η Ελλάδα εντάσσεται στο τακτικό πλαίσιο οικονομικής εποπτείας των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου συντονισμού της οικονομικής πολιτικής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργοποίησε την ενισχυμένη εποπτεία για την Ελλάδα δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 472/2013, με ισχύ από τις 21 Αυγούστου 2018.

συμμετοχής του ΤΧΣ σε πιστωτικά ιδρύματα. Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την προπαρασκευή του έργου του ΤΧΣ, την εφαρμογή των αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων και την εκτέλεση των πράξεων που απαιτούνται για τη διοίκηση και λειτουργία, καθώς και την εκπλήρωση του σκοπού του ΤΧΣ. Δεδομένου του σημαντικού ρόλου του ΤΧΣ, οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Ν. 3864/2010 προβλέπουν τη δημιουργία μιας ανεξάρτητης επιτροπής επιλογής υψηλού κύρους για την προ-επιλογή των μελών των δύο παραπάνω διοικητικών οργάνων, και την τυχόν απομάκρυνση αυτών, τον καθορισμό της αμοιβής τους και των άλλων όρων εργασίας τους, και την αξιολόγηση της απόδοσής τους ετησίως βάσει κριτηρίων που θα καθοριστούν από την ίδια.

Χρηματοδότηση

Σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ χρηματοδοτείται από: (α) πόρους που αντλούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης της Ελλάδας από την ΕΕ και το ΔΝΤ δυνάμει του Ν. 3845/2010 και του Ν. 4060/2012, και (β) πόρους που αντλούνται στο πλαίσιο της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης. Τα κεφάλαια αυτά δύναται να καταβάλλονται σταδιακά από το Ελληνικό Δημόσιο και ενσωματώνονται σε τίτλους, οι οποίοι δεν είναι μεταβιβάσιμοι μέχρι τη λήξη της διάρκειας του ΤΧΣ. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται, με απόφασή του, να ζητήσει την επιστροφή κεφαλαίου από το ΤΧΣ στο Ελληνικό Δημόσιο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 12 του Ν. 3864/2010. Πριν από τη λήξη της διάρκειας του ΤΧΣ ή την έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισής του, ο Υπουργός Οικονομικών αποφασίζει από κοινού με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) το διάδοχο φορέα, ο οποίος πρέπει να είναι ανεξάρτητος από το νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και τον τρόπο που θα μεταβιβαστούν το κεφάλαιο και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του ΤΧΣ. Η οικονομική και νομική θέση των ΕΤΧΣ και του ΕΜΣ δεν πρέπει να χειροτερεύσει εξαιτίας αυτής της μεταβίβασης. Αν κατά τη λήξη της διάρκειας του ΤΧΣ και πριν την έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισης, το ΤΧΣ δεν έχει πλέον υποχρεώσεις προς το ΕΤΧΣ ή τον ΕΜΣ και δεν κατέχει περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων οι ανωτέρω έχουν εμπράγματα ασφάλειες ή άλλα δικαιώματα, τα περιουσιακά στοιχεία του ΤΧΣ, γενομένης της εκκαθάρισεως, θα περιέλθουν αυτοδικαίως στο Ελληνικό Δημόσιο, ως οιονεί καθολικό διάδοχο.

Εξουσίες του ΤΧΣ

Δυνάμει του Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ έχει συγκεκριμένες εξουσίες στα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία προσφέρει κεφαλαιακή ενίσχυση, τις οποίες ασκεί μέσω εκπροσώπου που ορίζει στο διοικητικό συμβούλιο του οικείου πιστωτικού ιδρύματος. Ο εκπρόσωπος αυτός έχει δικαίωμα:

- να ζητεί τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος.
- αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος: (i) σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) προς τον πρόεδρο, τον διευθύνοντα σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και για όσους έχουν τη θέση ή εκτελούν καθήκοντα γενικού διευθυντή, καθώς και για τους αναπληρωτές τους, (ii) εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος (όπως την επιχειρηματική στρατηγική του, τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού κ.λπ.), ή (iii) που αφορά εταιρικές πράξεις τροποποίησης του καταστατικού του πιστωτικού ιδρύματος (συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών) ή για όποιο άλλο θέμα για το οποίο απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018, και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος.
- να ζητεί την αναβολή επί τρεις εργάσιμες ημέρες συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος, προκειμένου να λάβει οδηγίες από την Εκτελεστική Επιτροπή του ΤΧΣ.

Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί έως το πέρας της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος.

- να ζητεί τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος.
- να εγκρίνει τον Οικονομικό Διευθυντή.

Για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων του, το ΤΧΣ με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του, έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα βιβλία και τα στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος.

Δυνάμει των πρόσφατων νομοθετικών εξελίξεων, το ΤΧΣ έχει πλέον δικαίωμα, με τη βοήθεια ανεξάρτητου συμβούλου διεθνούς κύρους, εμπειρίας και εξειδίκευσης, να αξιολογεί το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τα οποία έχει υπογράψει σύμβαση πλαισίου συνεργασίας. Ειδικότερα, το ΤΧΣ: (i) θα αξιολογεί το μέγεθος, τη δομή και την κατανομή των αρμοδιοτήτων εντός του διοικητικού συμβουλίου και των επιτροπών που συστήνει το διοικητικό συμβούλιο (καθώς και τα μέλη αυτών ώστε να εξασφαλίζεται το κατάλληλο μέγεθος και σύνθεση των οργάνων αυτών) και, εάν το κρίνει απαραίτητο, κάθε άλλης επιτροπής του πιστωτικού ιδρύματος, προς εκπλήρωση των στόχων του σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, βάσει κριτηρίων που θα καθορίσει το ίδιο, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Το μέγεθος και η συλλογική γνώση του διοικητικού συμβουλίου και των επιτροπών του πρέπει να αντανακλούν το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ιδρύματος, και (ii) θα προτείνει βελτιώσεις και τυχόν αλλαγές στο υφιστάμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης του πιστωτικού ιδρύματος. Εκτός από τα κριτήρια που θα καθορίσει το ΤΧΣ, με τη συνδρομή του ανεξάρτητου συμβούλου, ο Ν. 4340/2015 και ο Ν. 4346/2015 εισήγαγαν κάποιες ελάχιστες απαιτήσεις ως προς το μέγεθος, τη δομή και τα μέλη του διοικητικών συμβουλίων και των επιτροπών τους εντός των πιστωτικών ιδρυμάτων που αξιολογούνται. Ειδικότερα, όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και των επιτροπών αυτού πρέπει (i) να διαθέτουν τουλάχιστον δεκαετή εμπειρία σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή της διαχείρισης επισφαλών περιουσιακών στοιχείων (εκ της οποίας, ειδικά ως προς τα μη εκτελεστικά μέλη, τρία έτη, ως μέλη διοικητικού συμβουλίου σε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση του χρηματοπιστωτικού τομέα ή σε διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα), (ii) κανένα μέλος δεν πρέπει να ασκεί, ούτε να του έχει ανατεθεί, κατά τα τελευταία τέσσερα έτη πριν τον διορισμό του σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα, όπως Αρχηγού του Κράτους ή Προέδρου της Κυβέρνησης, ανώτερου πολιτικού αξιωματούχου, ανώτερου κυβερνητικού, δικαστικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου ή σημαντική θέση ανώτερου στελέχους δημοσίων επιχειρήσεων ή στελέχους πολιτικού κόμματος, και (iii) κάθε μέλος πρέπει να δηλώνει τυχόν οικονομικές διασυνδέσεις του με το πιστωτικό ίδρυμα πριν από το διορισμό του. Επιπλέον, τα διοικητικά συμβούλια πρέπει να περιλαμβάνουν: (i) τουλάχιστον τρεις εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκή γνώση και με διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (εκ των οποίων τουλάχιστον τρία έτη ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά), υπό την προϋπόθεση ότι δεν είχαν καμία σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα κατά τα προηγούμενα δέκα έτη, που θα προεδρεύουν σε όλες τις επιτροπές του διοικητικού συμβουλίου, και (ii) τουλάχιστον ένα μέλος που θα διαθέτει σχετική εξειδίκευση και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε ετών στους τομείς της διαχείρισης κινδύνων ή της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων, θα έχει ως αρμοδιότητα τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου και θα προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου που θα ασχολείται με τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Εάν το ΤΧΣ κρίνει ότι τα παραπάνω κριτήρια δεν πληρούνται, θα ενημερώσει σχετικώς το διοικητικό συμβούλιο του οικείου πιστωτικού ιδρύματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα ανακοινώνονται επίσης στις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Εάν το διοικητικό συμβούλιο δεν λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την υλοποίηση των σχετικών προτάσεων του ΤΧΣ, το ΤΧΣ θα συγκαλέσει τη γενική συνέλευση των μετόχων με σκοπό την ενημέρωσή τους επί των προτάσεών του (που είναι δυνατόν να προβλέπουν και την αντικατάσταση ορισμένων μελών). Σε περίπτωση που η γενική συνέλευση των μετόχων δεν συμφωνήσει εντός τριών μηνών με την πρόταση του ΤΧΣ για αντικατάσταση μελών, το ΤΧΣ θα δημοσιοποιήσει εντός τεσσάρων εβδομάδων στην ιστοσελίδα του σχετική αναφορά επί του αξιολογηθέντος πιστωτικού ιδρύματος, των κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση, των ονομάτων των μελών του διοικητικού συμβουλίου που δεν πληρούσαν τα σχετικά κριτήρια και των προτάσεων του ΤΧΣ.

Σε περίπτωση εκκαθάρισης του πιστωτικού ιδρύματος, το ΤΧΣ, υπό την ιδιότητά του ως μέτοχος τους πιστωτικού ιδρύματος, θα ικανοποιείται από το προϊόν της εκκαθάρισης προνομιακά έναντι όλων των άλλων μετόχων, από κοινού με το Ελληνικό Δημόσιο ως δικαιούχος των προνομιούχων μετοχών.

Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου εκδοθείσες δυνάμει του Ν. 3864/2010

Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 36/2015 για την εφαρμογή του Ν. 3864/2010 (όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015 και το Ν. 4346/2015)

I. Μέσα παροχής και κατανομή κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ

Τα μέσα παροχής και η κατανομή κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ σύμφωνα με το Ν. 3864/2010 με τη μορφή κοινών μετοχών και Υπό Αίρεση Μετατρέψιμων Ομολογιών, οι προϋποθέσεις έκδοσης Υπό Αίρεση Μετατρέψιμων Ομολογιών από πιστωτικά ιδρύματα και η εγγραφή του ΤΧΣ για τέτοιες ομολογίες, οι όροι αυτών και οι προϋποθέσεις μετατροπής τους προσδιορίστηκαν με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ. αρ. 36 που εκδόθηκε στις 2 Νοεμβρίου 2015 (η «**ΠΥΣ 36/2015**»)

Κατανομή της κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΠΥΣ 36/2015, η κατανομή της ενίσχυσης του ΤΧΣ σε κοινές μετοχές και σε Υπό Αίρεση Μετατρέψιμες Ομολογίες, θα γίνεται ως ακολούθως:

- Εάν το ΤΧΣ χορηγεί κεφαλαιακή ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 7 του Ν.3864/2010 και το επωφελούμενο πιστωτικό ίδρυμα εμπίπτει στην περίπτωση της προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης του άρθρου 32, παρ. 3(δ)(γγ) του Ν.4335/2015, η κεφαλαιακή ενίσχυση θα κατανέμεται ως εξής:
 - (α) το 25 % αυτής σε κοινές μετοχές, και
 - (β) το 75% αυτής σε Υπό Αίρεση Μετατρέψιμες Ομολογίες
- Εάν το ΤΧΣ χορηγεί κεφαλαιακή ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 7 του Ν.3864/2010 μετά την επιβολή των μέτρων επιμερισμού του βάρους του άρθρου 6B του νόμου αυτού (μέτρα δημόσιας χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4335/2015), η κεφαλαιακή ενίσχυση θα κατανέμεται ως εξής:
 - (α) σε κοινές μετοχές ως το ύψος του ποσού που απαιτείται για να καλυφθούν ζημιές που το ίδρυμα έχει ήδη υποστεί ή είναι πιθανό να υποστεί στο εγγύς μέλλον, και
 - (β) για την κάλυψη του εναπομείναντος ποσού, που θα αντιστοιχούσε σε προληπτική ανακεφαλαιοποίηση, κατά 25% σε κοινές μετοχές και κατά 75% σε υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες.

II. Αναθεώρηση Πλαισίου Ανακεφαλαιοποίησης

Ως κατωτέρω παρατίθεται μία σύνοψη των κύριων όρων υπό τους οποίους δύναται να παρασχεθεί κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ σύμφωνα με τον Ν. 4340/2015 και τον Ν. 4346/2015, σε αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα. Η κατωτέρω σύνοψη δεν περιλαμβάνει ειδικότερους όρους που εφαρμόζονται σε συνεταιριστικές και μη-συστημικές τράπεζες.

Διαδικασία και Προϋποθέσεις για την Παροχή Κεφαλαιακής Ενίσχυσης από το ΤΧΣ ως Προληπτική Ανακεφαλαιοποίηση (παράγραφος 3, εδάφιο (γγ) άρθρου 32 του Ν. 4335/2015, που ενσωματώνει το άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ) – Εθελοντικά και Υποχρεωτικά Μέτρα:

- (α) Για τη λήψη κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να υποβάλει αίτημα κεφαλαιακής ενίσχυσης στο ΤΧΣ μέχρι του ποσού του κεφαλαιακού ελλείμματος που προσδιορίστηκε από την αρμόδια αρχή, έχοντας ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 του Ν. 3864/2010. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

(i) Την πραγματοποίηση μίας αξιολόγησης βιωσιμότητας του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος από την αρμόδια αρχή για τα επόμενα 3 έως 5 έτη, επί τη βάση ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης (ή όσον αφορά πιστωτικά ιδρύματα τα οποία έχουν ήδη λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ και τα οποία έχουν ήδη εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης την υποβολή προσχεδίου τροποποίησης του ήδη εγκεκριμένου σχεδίου αναδιάρθρωσης) που υποβάλλεται από το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα.

(ii) Την έγκριση του εν λόγω σχεδίου αναδιάρθρωσης από το ΤΧΣ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (με τις όποιες τροποποιήσεις μπορεί να ζητηθούν από το ΤΧΣ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

(iii) Την έκδοση Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Τράπεζα της Ελλάδος, που αποφασίζεται η υποχρεωτική εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται κατωτέρω (άρθρο 6α του Ν. 3864/2010) και η συμμόρφωση με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις σχετικές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

(β) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης ή το προσχέδιο τροποποίησης του ήδη εγκεκριμένου σχεδίου αναδιάρθρωσης, ανάλογα της περιπτώσεως, πρέπει να περιγράφει, υπό το πρίσμα συντηρητικών εκτιμήσεων, με ποια μέσα το πιστωτικό ίδρυμα θα επανέλθει σε ικανοποιητική κερδοφορία τα επόμενα 3 έως 5 έτη, απαριθμώντας τα εθελοντικά μέτρα που θα ληφθούν από το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε κεφαλαιακού ελλείμματος.

Όταν το σχέδιο αναδιάρθρωσης ή το προσχέδιο τροποποίησης του ήδη εγκεκριμένου σχεδίου αναδιάρθρωσης, ανάλογα της περιπτώσεως, εγκριθεί από το ΤΧΣ, αυτό διαβιβάζεται στο Υπουργείο Οικονομικών και υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομικών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση. Μετά την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχεδίου αναδιάρθρωσης ή του τροποποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης, και μόνο κατόπιν της έκδοσης της Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 6α του Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ παρέχει την προβλεπόμενη στο άρθρο 7 κεφαλαιακή ενίσχυση, με σκοπό την ελαχιστοποίηση της ανάγκης κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα πάντοτε με το νομοθετικό πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων και τις σχετικές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το ΤΧΣ παρακολουθεί και αξιολογεί την προσήκουσα εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης, καθώς και, κατά περίπτωση, κάθε τυχόν τροποποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης, και οφείλει περαιτέρω να παράσχει στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε αναγκαία πληροφορία, προκειμένου να διασφαλίζεται η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για αυτό το σκοπό το ΤΧΣ και το σχετικό πιστωτικό ίδρυμα συνάπτουν σύμβαση πλαισίου συνεργασίας, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 6 του Ν. 3864/2010.

(γ) Εφόσον τα εθελοντικά μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή του τροποποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 6 δεν μπορούν να καλύψουν το συνολικό κεφαλαιακό έλλειμμα του πιστωτικού ιδρύματος, όπως αυτό έχει προσδιορισθεί από την αρμόδια αρχή, και προκειμένου να αποφευχθούν σημαντικές διαταραχές στην οικονομία με αρνητικές συνέπειες στους πολίτες, και προκειμένου η κρατική ενίσχυση να είναι η μικρότερη δυνατή, με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Τράπεζα της Ελλάδος, αποφασίζεται η υποχρεωτική εφαρμογή των κατωτέρω αναφερόμενων μέτρων, προς το σκοπό της κατανομής του υπολοίπου του κεφαλαιακού ελλείμματος του πιστωτικού ιδρύματος στους κατόχους κεφαλαιακών μέσων και άλλων υποχρεώσεων, όπως κρίνεται κάθε φορά αναγκαίο.

Η κατανομή ολοκληρώνεται με τη δημοσίευση της ως άνω Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και γίνεται σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά απαιτήσεων, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 της ΕΕ και το άρθρο 145Α(1) του Ν. 4261/2014:

- (i) στις κοινές μετοχές,
- (ii) εάν είναι απαραίτητο, στις προνομιούχες μετοχές και στα άλλα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (CET 1 instruments),
- (iii) εάν είναι απαραίτητο, στα πρόσθετα μέσα κατηγορίας 1 (Tier 1 instruments),

- (iv) εάν είναι απαραίτητο, στα μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2 instruments),
- (v) εάν είναι απαραίτητο, σε όλες τις άλλες υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης,
- (vi) εάν είναι απαραίτητο, στις μη εξασφαλισμένες κοινές υποχρεώσεις που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου (unsecured senior liabilities non preferred by mandatory provisions of law).

Διαφοροποιήσεις στην τάξη, με βάση το άρθρο 145A(1) του Ν. 4261/2014 και τις σχετικές συμφωνίες, μεταξύ απαιτήσεων που εμπίπτουν στην ίδια τάξη της ανωτέρω σειράς κατάταξης λαμβάνονται υπόψη στην ανωτέρω κατανομή. Αποκλίσεις, τόσο από την ανωτέρω σειρά κατάταξης όσο και από τον κανόνα της ίσης μεταχείρισης, δικαιολογούνται όταν υφίστανται αντικειμενικοί λόγοι για αυτό.

- (δ) Η υποχρεωτική εφαρμογή των μέτρων που αποφασίζονται με την ανωτέρω αναφερόμενη Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν:
- (i) την απορρόφηση τυχόν ζημιών από τους μετόχους ώστε να εξασφαλίζεται ότι η καθαρή θέση του πιστωτικού ιδρύματος είναι μηδενική, όπου είναι απαραίτητο, δια της μείωσης της ονομαστικής αξίας των μετοχών, ύστερα από απόφαση του αρμοδίου οργάνου του πιστωτικού ιδρύματος.
 - (ii) Τη μείωση της ονομαστικής αξίας των προνομιούχων μετοχών και άλλων μέσων κεφαλαίου κατηγορίας 1, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, της ονομαστικής αξίας των πρόσθετων μέσων κατηγορίας 1, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, της ονομαστικής αξίας των μέσων κατηγορίας 2 και των λοιπών υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, της ονομαστικής αξίας των μη εξασφαλισμένων κοινών υποχρεώσεων που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η καθαρή θέση του πιστωτικού ιδρύματος θα είναι ίση με μηδέν ή
 - (iii) σε περίπτωση που η καθαρή θέση του πιστωτικού ιδρύματος είναι ανωτέρα του μηδενός, τη μετατροπή των άλλων μέσων κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και, εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των πρόσθετων μέσων κατηγορίας 1 και, εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των μέσων κατηγορίας 2, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των λοιπών υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης, και εν συνεχεία, εφόσον είναι απαραίτητο, των μη εξασφαλισμένων υποχρεώσεων που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου, σε κοινές μετοχές, ώστε να αποκατασταθεί το αναγκαίο επίπεδο του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας για τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτό απαιτείται από την αρμόδια αρχή.

Αντικείμενο των ανωτέρω μέτρων δύνανται να αποτελούν και:

- (i) οποιοσδήποτε υποχρεώσεις έχει αναλάβει το πιστωτικό ίδρυμα μέσω της παροχής εγγυήσεων σε σχέση με την έκδοση τίτλων κεφαλαίου ή υποχρεώσεων από τρίτα νομικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του πιστωτικού ιδρύματος, και
 - (ii) οποιοσδήποτε απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού ιδρύματος λόγω δανειακών συμφωνιών μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και των ως άνω τρίτων νομικών προσώπων.
- (ε) Κατ'εξαίρεση και υπό την προϋπόθεση προηγούμενης θετικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σύμφωνα με τα άρθρα 107 έως 109 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ανωτέρω μέτρα μπορεί να μην εφαρμόζονται είτε συνολικά είτε σε σχέση με συγκεκριμένα μέσα, σε περίπτωση που το Υπουργικό Συμβούλιο κρίνει, κατόπιν εισήγησης από την Τράπεζα της Ελλάδος, ότι (α) τα μέτρα αυτά δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ή (β) η εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων δύνανται να οδηγήσει σε δυσανάλογα αποτελέσματα, όπως στην περίπτωση που η κεφαλαιακή ενίσχυση που πρόκειται να παρασχεθεί από το ΤΧΣ είναι μικρή σε σχέση με το σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό του πιστωτικού ιδρύματος ή όταν ένα σημαντικό μέρος του κεφαλαιακού ελλείμματος έχει καλυφθεί μέσω μέτρων του ιδιωτικού τομέα.

Η τελική εκτίμηση των ανωτέρω εξαιρέσεων εναπόκειται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία κρίνει κατά περίπτωση.

Τα ανωτέρω μέτρα που εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα θεωρούνται, για τους σκοπούς της ανακεφαλαιοποίησης που διενεργείται στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010, ως μέτρα «αναδιοργάνωσης» του άρθρου 2 της Οδηγίας 2001/24ΕΚ, που ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 3458/2006.

(στ) Η εφαρμογή των εθελοντικών ή υποχρεωτικών μέτρων, δεν δύναται σε καμία περίπτωση:

- (i) να αποτελεί αιτία ενεργοποίησης συμβατικών ρητρών, οι οποίες τίθενται σε εφαρμογή σε περίπτωση εκκαθάρισης ή αφερεγγυότητας ή επέλευσης άλλου γεγονότος, το οποίο δύναται να χαρακτηρίζεται ή να αντιμετωπίζεται ως πιστωτικό γεγονός ή να οδηγεί σε παράβαση συμβατικών υποχρεώσεων από το πιστωτικό ίδρυμα, και
- (ii) να λογίζεται ως μη εκπλήρωση ή παράβαση συμβατικών υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος για τη θεμελίωση από τρίτους σπουδαίου λόγου πρόωρης καταγγελίας ή ακύρωσης σύμβασης με το πιστωτικό ίδρυμα.

Συμβατικοί όροι που αντίκεινται στα ανωτέρω δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα. Τα εν λόγω εφαρμόζονται, επίσης, και σε αφερεγγυότητα ή μη εκπλήρωση υποχρέωσης έναντι τρίτων μερών από μέλος του Ομίλου, όταν αυτή οφείλεται στην εφαρμογή του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010 επί απαιτήσεων του κατά άλλο μέλους του ίδιου Ομίλου.

(ζ) Οι κάτοχοι κεφαλαιακών μέσων ή άλλων απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων μη εξασφαλισμένων κοινών υποχρεώσεων που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου του πιστωτικού ιδρύματος, το οποίο υπόκειται στα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010 δεν θα πρέπει, κατόπιν της εφαρμογής των μέτρων αυτών, να βρίσκονται σε δυσμενέστερη οικονομική θέση συγκριτικά με τη θέση στην οποία θα βρίσκονταν στην περίπτωση που το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα ετίθετο σε ειδική εκκαθάριση (αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του πιστωτή). Στην περίπτωση κατά την οποία η προηγούμενη αρχή δεν τηρηθεί, οι ανωτέρω κάτοχοι κεφαλαιακών μέσων και άλλων συμπεριλαμβανομένων μη εξασφαλισμένων κοινών υποχρεώσεων που δεν κατατάσσονται προνομιακά σύμφωνα με κανόνες αναγκαστικού δικαίου έχουν το δικαίωμα να αποζημιωθούν από το Ελληνικό Κράτος, εφόσον αποδείξουν ότι η οφειλόμενη άμεσα στην εφαρμογή των υποχρεωτικών μέτρων ζημία τους είναι μεγαλύτερη από αυτή που θα είχαν υποστεί στην περίπτωση θέσης του πιστωτικού ιδρύματος σε ειδική εκκαθάριση. Σε κάθε περίπτωση, η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί τη διαφορά μεταξύ της αξίας των απαιτήσεων τους μετά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010 και της αξίας των απαιτήσεων τους σε περίπτωση ειδικής εκκαθάρισης, όπως η αξία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με την αποτίμηση ενός ανεξάρτητου εκτιμητή που ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

(η) Η ανωτέρω αναφερόμενη Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Περίληψη της δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ελληνική γλώσσα, και σε δύο φύλλα ημερήσιου τύπου, που κυκλοφορούν σε ολόκληρη την επικράτεια του κράτους-μέλους όπου το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί υποκατάστημα ή όπου άμεσα παρέχει τραπεζικές και άλλες αμοιβαία αποδεκτές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, στην επίσημη γλώσσα αυτού του κράτους-μέλους. Η περίληψη περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- (i) τους λόγους και τη νομική βάση για την έκδοση της Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου,
- (ii) τα διαθέσιμα ένδικα βοηθήματα κατά της Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου και την προθεσμία άσκησής τους,
- (iii) τα αρμόδια δικαστήρια ενώπιον των οποίων ασκούνται τα ανωτέρω ένδικα βοηθήματα

- (θ) Οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010, περιλαμβανομένων ειδικότερα της διαδικασίας ορισμού των ανεξάρτητων εκτιμητών, του περιεχομένου των ανεξάρτητων αποτιμήσεων και της εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, των μεθόδων αποτίμησης των απαιτήσεων ή των κεφαλαιακών μέσων που μετατρέπονται, της δυνατότητας υποκατάστασης του εκδότη των μέσων, της διενέργειας της μετατροπής, καθώς και των λεπτομερειών για την τυχόν αποζημίωση των κατόχων των μέσων αυτών, ρυθμίζονται με σχετική Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 11 του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010.

Διαδικασία και Προϋποθέσεις για την Παροχή Έκτακτης Δημόσιας Κεφαλαιακής Στήριξης από το ΤΧΣ (άρθρο 56 του Ν. 4335/2015, που ενσωματώνει τα άρθρα 37 παράγραφος 10 και άρθρο 56 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ) – Μέτρα δημόσιας χρηματοπιστωτικής σταθεροποίησης

Σύμφωνα με το άρθρο 6Β του Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ δύναται να συμμετέχει στην ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με την παρ. 4 του εσωτερικού άρθρου 56 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015. Στην περίπτωση αυτή το ΤΧΣ συμμετέχει στην αύξηση κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος και λαμβάνει ως αντάλλαγμα κεφαλαιακά μέσα κοινών μετοχών του κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (CET 1), πρόσθετα μέσα κατηγορίας 1 (Additional Tier 1 instruments) ή μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2 instruments), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του Ν. 4335/2015 (άρθρο 57 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ).

Κεφαλαιακή Ενίσχυση

- (Α) Το ΤΧΣ παρέχει κεφαλαιακή ενίσχυση αποκλειστικά προς το σκοπό της κάλυψης του κεφαλαιακού ελλείμματος του πιστωτικού ιδρύματος, όπως έχει προσδιορισθεί από την αρμόδια αρχή και μέχρι το ύψος του εναπομείναντος ποσού, εφόσον έχει προηγηθεί η εφαρμογή των ανωτέρω αναφερόμενων εθελοντικών και υποχρεωτικών μέτρων του σχεδίου άντλησης κεφαλαίων, η οποία συμμετοχή επενδυτών του ιδιωτικού τομέα και η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και (α) είτε η εφαρμογή των υποχρεωτικών μέτρων του άρθρου 6Α, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως μέρος της έγκρισης του σχεδίου αναδιάρθρωσης έχει επιβεβαιώσει ότι το πιστωτικό ίδρυμα εμπίπτει στην εξαίρεση της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του εσωτερικού άρθρου 32 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015, (β) είτε όταν το πιστωτικό ίδρυμα έχει τεθεί σε εξυγίανση και έχουν ληφθεί μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4335/2015.
- (Β) Η παροχή της κεφαλαιακής ενίσχυσης παρέχεται σε κάθε περίπτωση υπό την προϋπόθεση της σύναψης συμφωνίας πλαισίου συνεργασίας και παρέχεται μέσω της συμμετοχής του Ταμείου στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος με την έκδοση κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου ή με την έκδοση υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (Contingent Convertible Securities) ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων που θα καλύπτονται από το ΤΧΣ. Το ΤΧΣ δύναται να ασκεί, να διαθέτει ή να παραιτείται των δικαιωμάτων προτίμησής του σε περιπτώσεις αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου ή έκδοσης υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων των πιστωτικών ιδρυμάτων που αιτούνται την παροχή κεφαλαιακής ενίσχυσης.
- (Γ) Οι αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου καλύπτονται από το Ταμείο με μετρητά ή με ομόλογα του ΕΜΣ. Υπό την επιφύλαξη συγκεκριμένων εξαιρέσεων που εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία δεν έχουν εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης και στα πιστωτικά ιδρύματα που δεν έχουν λάβει μέσα κεφαλαιακής ενίσχυσης από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τον Ν. 4335/2015, η τιμή κάλυψης των μετοχών ορίζεται ως η τιμή, όπως αυτή προκύπτει από τη διαδικασία του βιβλίου προσφορών που διενεργείται από κάθε πιστωτικό ίδρυμα. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, «το ΤΧΣ δέχεται» αυτήν την τιμή υπό την προϋπόθεση ότι το ΤΧΣ έχει αναθέσει και έχει λάβει γνώμη από ανεξάρτητο χρηματοοικονομικό σύμβουλο, ο οποίος γνωμοδοτεί ότι η διαδικασία βιβλίου προσφορών είναι σύμφωνη με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική στις συγκεκριμένες περιστάσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3864/2010, ένα πιστωτικό ίδρυμα δεν επιτρέπεται να διαθέτει νέες μετοχές στον ιδιωτικό τομέα σε τιμή κατώτερη της τιμής κάλυψης αυτών που καλύπτονται από το ΤΧΣ στο πλαίσιο της ίδιας έκδοσης. Ωστόσο, η τιμή διάθεσης δύναται να είναι χαμηλότερη της τιμής (α) προηγούμενων καλύψεων μετοχών από το ΤΧΣ ή (β) της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής.

- (Δ) Το ΤΧΣ μπορεί να χορηγεί επιστολή με την οποία δεσμεύεται ότι θα συμμετάσχει στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος, υπό την προϋπόθεση της εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 6Α και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, μέχρι του ποσού του κεφαλαιακού ελλείμματος που προσδιορίζεται από την αρμόδια αρχή υπό την προϋπόθεση ότι το πιστωτικό ίδρυμα εμπίπτει στην εξαίρεση της υποπερίπτωσης γγ της περίπτωσης δ της παρ. 3 του εσωτερικού άρθρου 32 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 (προληπτική ανακεφαλαιοποίηση).

Η κεφαλαιακή ενίσχυση παρέχεται από το ΤΧΣ, μόνο κατόπιν της έγκρισης της κρατικής ενίσχυσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και της δημοσίευσης της Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα.

Η ανωτέρω δέσμευση του ΤΧΣ δεν ισχύει σε περίπτωση που (α) για οποιονδήποτε λόγο ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 του ν. 4261/2014 ή (β) έχει ληφθεί κάποιο από τα μέτρα εξυγίανσης που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 4335/2015.

Η **Υπουργική Απόφαση 44/5.12.2015**, εκδοθείσα σύμφωνα με το άρθρο 6Α, παράγραφος 11 του Ν. 3864/2010, ορίζει:

- (i) τις αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαδικασία ορισμού των ανεξάρτητων εκτιμητών, του περιεχομένου των ανεξάρτητων αποτιμήσεων και της εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, των μεθόδων αποτίμησης των απαιτήσεων ή των κεφαλαιακών μέσων που μετατρέπονται, της δυνατότητας υποκατάστασης του εκδότη των μέσων, της διενέργειας της μετατροπής, καθώς και
- (ii) τις λεπτομέρειες για την τυχόν αποζημίωση των κατόχων των κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με τα υποχρεωτικά μέτρα του άρθρου 6Α του Ν. 3864/2010.

Κανονιστική αντιμετώπιση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Πλαίσιο

Το άρθρο 36 παρ. 1 εδ. (γ) του CRR καθιερώνει ένα γενικό κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα αφαιρούν από το Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία τους, δηλαδή τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν μόνο στην περίπτωση που πραγματοποιηθούν φορολογητέα κέρδη από το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα στο μέλλον.

Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 2 του CRR, δεν αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που δεν βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία, προβλέπεται όμως ότι αυτές «*περιορίζονται στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές, εφόσον πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:*

- (α) *αντικαθιστώνται αμέσως από εισπράξιμη φορολογική απαίτηση, αυτομάτως και υποχρεωτικά, σε περίπτωση που το ίδρυμα αναφέρει ζημία κατά την επίσημη έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του ιδρύματος ή σε περίπτωση εκκαθάρισης ή αφερεγγυότητας του ιδρύματος,*
- (β) *ένα ίδρυμα είναι σε θέση, δυνάμει της ισχύουσας εθνικής φορολογικής νομοθεσίας, να αντισταθμίσει εισπράξιμη φορολογική απαίτηση που αναφέρεται στο στοιχείο α) με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση του ιδρύματος ή οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης που υπάγεται στην ίδια ενοποίηση με το ίδρυμα για φορολογικούς σκοπούς σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή ή οποιασδήποτε άλλης*

επιχείρησης που υπόκειται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με το πρώτο μέρος τίτλος II κεφάλαιο 2,

- (γ) εφόσον το ποσό των εισπράξιμων φορολογικών απαιτήσεων που αναφέρονται στο στοιχείο β) υπερβαίνει τις φορολογικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στο ίδιο στοιχείο, οποιοδήποτε υπερβάλλον ποσό αντικαθίσταται αμέσως με άμεση απαίτηση έναντι της κεντρικής κυβέρνησης του κράτους μέλους στο οποίο έχει συσταθεί το ίδρυμα».

Περίληψη της Ελληνικής νομοθεσίας

Σε αυτό το πλαίσιο, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 4340/2015 περί ανακεφαλαιοποίησης των Τραπεζών και το Ν. 4465/2017 και το Ν. 4549/2018, εισήγαγε μία σειρά μέτρων που εφαρμόζονται στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης και εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό αντίστοιχα με σκοπό να επιτραπεί η μετατροπή συγκεκριμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων («DTAs») σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου («DTCs»). Η ένταξη ή η έξοδος από το μηχανισμό μετατροπής («Μηχανισμός Μετατροπής») είναι προαιρετική και υπόκειται στην προηγούμενη απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος, κατόπιν ειδικής εισήγησης του διοικητικού του συμβουλίου.

Η απόφαση της γενικής συνέλευσης του ιδρύματος για την ένταξη στο Μηχανισμό Μετατροπής αφορά το σχηματισμό ειδικού αποθεματικού, στην έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών (δικαιωμάτων μετατροπής) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του ιδρύματος με κεφαλαιοποίηση του ειδικού αποθεματικού συνεπεία της άσκησης του δικαιώματος μετατροπής, κ.λπ. Επιπροσθέτως, για την έξοδο από το Μηχανισμό Μετατροπής απαιτείται προηγούμενη έγκριση από την εποπτική αρχή.

Σε αυτό το πλαίσιο, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (π.χ. είναι προαπαιτούμενο να υπάρχουν λογιστικές ζημιές για το αντίστοιχο έτος – αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος 2016 και εφεξής), οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχετίζονται με:

(α) το ποσό των ζημιών από τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και

(β) το συνολικό ποσό:

(i) του αναπόσβεστου υπόλοιπου των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων,

(ii) των λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων και

(iii) των υπολειπόμενων συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών γενικά λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογισθεί έως την 30 Ιουνίου 2015. μπορούν να μετατραπούν σε DTCs, σύμφωνα με τον προκαθορισμένο τύπο υπολογισμού, όπως αναφέρεται κατωτέρω:

$$\text{DTC} = \frac{\text{Επιλέξιμες Συσσωρευμένες DTAs}}{\text{Λογιστική ζημία χρήσης βάσει ΔΠΧΑ μετά φόρων}} \times \text{Ίδια κεφάλαια (πλην λογιστικής ζημίας χρήσης βάσει ΔΠΧΑ μετά φόρων)}$$

Επισημαίνεται ότι οι κατά τα ανωτέρω οριστικές και εκκαθαρισμένες δημιουργηθείσες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου υπόκειται σε έλεγχο/διόρθωση που θα διενεργείται από τις ελληνικές φορολογικές αρχές.

Ως αποτέλεσμα του ανωτέρω μηχανισμού, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μπορούν να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με το φορολογικό έτος 2016 και εφεξής, επιτρέποντας στο οικείο ίδρυμα να τις συμψηφίσει με το φόρο

εισοδήματός της (περιλαμβανομένου του φόρου εισοδήματος των συνδεδεμένων επιχειρήσεων σύμφωνα με το Ν. 4172/2013, κατά περίπτωση, από τη στιγμή που εισαχθούν στην ελληνική νομοθεσία διατάξεις περί φορολογίας κερδών σε επίπεδο ομίλου) του αντίστοιχου έτους. Αυτό μπορεί να συμβεί, σε περίπτωση που, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, το αποτέλεσμα της χρήσης είναι ζημία, το οποίο ωστόσο μετά τις απαραίτητες προσαρμογές/ αναμορφώσεις (επί παραδείγματι, η μεταχείριση των προβλέψεων για ζημία από δάνειο διαφέρει με βάση τα ΔΠΧΑ απ' ό,τι με βάση την ελληνική φορολογική νομοθεσία) που προβλέπονται από την Ελληνική φορολογική νομοθεσία καταλήγει σε φορολογητέα κέρδη και κατά συνέπεια υποχρέωση για καταβολή φόρου εισοδήματος. Σε περίπτωση που ο αναλογών φόρος εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο καταγράφηκε η λογιστική ζημία δεν επαρκεί για τον πλήρη συμψηφισμό της απαίτησης και κατά το μέρος που αυτή δεν συμψηφισθεί, το ίδρυμα έχει άμεσα εισπράξιμη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για το υπόλοιπο (μη συμψηφισθέν) ποσό. Στην περίπτωση μετατροπής των DTAs σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, το οικείο ίδρυμα εκδίδει στο Ελληνικό Δημόσιο παραστατικούς τίτλους δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών (δικαιώματα μετατροπής) χωρίς καταβολή ανταλλάγματος. Τα δικαιώματα μετατροπής που εκδίδονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αντιστοιχούν σε κοινές μετοχές του ιδρύματος συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με το εκατόν τοις εκατό (100%) του συνολικού μέρους των DTCs που έχει μετατραπεί (δηλαδή πριν τον συμψηφισμό με τον εταιρικό φόρο εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία). Αναφορικά με ιδρύματα που οι μετοχές τους διαπραγματεύονται στο Χ.Α., όπως η Τράπεζα, η αγοραία αξία της μετοχής της ισούται με τη μέση σταθμισμένη χρηματιστηριακή τιμή κατά τις προηγούμενες τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία που καθίσταται εισπρακτέα η κατά τα παραπάνω φορολογική απαίτηση. Η άσκηση των δικαιωμάτων μετατροπής πραγματοποιείται χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος, και ολοκληρώνεται με την κεφαλαιοποίηση του ειδικού αποθεματικού που έχει δημιουργήσει το εν θέματι ίδρυμα.

Τα δικαιώματα μετατροπής είναι μετατρέψιμα σε κοινές μετοχές, οι οποίες μπορούν να εκδοθούν και υπέρ το άρτιο. Επίσης οι τίτλοι αυτοί είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι από τους κατόχους. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την ημερομηνία έκδοσης των δικαιωμάτων μετατροπής, οι υφιστάμενοι μέτοχοι έχουν δικαίωμα προαίρεσης αγοράς για την απόκτηση των δικαιωμάτων μετατροπής τους κατά την αναλογία συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο του εν λόγω ιδρύματος κατά το χρόνο έκδοσης των τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών.

Ο μηχανισμός μετατροπής (DTAs σε DTCs έναντι του Ελληνικού Δημοσίου) ενεργοποιείται επίσης σε περίπτωση πτώχευσης, ειδικής εκκαθάρισης ή εκκαθάρισης ενός ιδρύματος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας ή της ευρωπαϊκής, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν η φορολογική απαίτηση δεν συμψηφισθεί ολοσχερώς με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος, το μη συμψηφισθέν μέρος του ανωτέρω αποτελεί άμεσα εισπράξιμη απαίτηση κατά του Ελληνικού Δημοσίου.

Τέλος, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013 προβλέπει επίσης την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου για τη διευθέτηση των ζητημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή του Μηχανισμού Μετατροπής, όπως είναι η παρακολούθηση και πιστοποίηση του μη συμψηφισθέντος ετήσιου υπολοίπου της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ο τρόπος αποπληρωμής της, ο οποίος είναι είτε τοις μετρητοίς είτε με ταμειακά ισοδύναμα, όπως αυτά ορίζονται στο πρότυπο 7 των ΔΛΠ, οι βασικοί όροι που διέπουν τα δικαιώματα μετατροπής, η μεταβίβασή τους, η αξία μεταβίβασης, ο χρόνος και η διαδικασία άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς από τους μετόχους, ο χρόνος κατά τον οποίο αυτοί καθίστανται διαπραγματεύσιμοι σε οργανωμένη αγορά κ.λπ.

Από το Μάιο του 2017, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 4472/2017, το οποίο τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, επιβάλλεται ετήσια προμήθεια ποσοστού 1,5% για το υπερβάλλον ποσό των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης (29%) και του συντελεστή φορολόγησης ο οποίος ισχυε την 30.06.2015 (26%).

3.26 Σημαντικές Συμβάσεις

3.26.1 Σημαντικές Συμβάσεις

Η Διοίκηση δηλώνει ότι η Τράπεζα ή οποιαδήποτε εταιρεία του Ομίλου της, για τα δύο προηγούμενα έτη, δεν είχε σημαντικές συμβάσεις (εκτός από τις συμβάσεις που συνάπτονται στο σύνηθες πλαίσιο των δραστηριοτήτων της), πλην της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, η οποία συνήφθη μεταξύ του ΤΧΣ και της Τράπεζας και ρυθμίζει τις σχέσεις της τελευταίας με το ΤΧΣ, ως μέτοχό της, καθώς και θέματα που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας και τα σημαντικά ζητήματα για τα οποία απαιτείται η συναίνεση του ΤΧΣ. Υπόδειγμα της ανωτέρω σύμβασης είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΤΧΣ (δείτε σχετική αναφορά στην ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα» και ειδικότερα στην παράγραφο «Η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας»).

Επιπλέον, η Τράπεζα ή οποιαδήποτε άλλη εταιρεία του Ομίλου της, κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου, δεν έχει συνάψει άλλη σύμβαση (εκτός από τις συμβάσεις που συνάπτονται στο σύνηθες πλαίσιο των δραστηριοτήτων της) που περιέχει διατάξεις δυνάμει των οποίων η Εταιρεία, η οποιαδήποτε άλλη εταιρεία του Ομίλου της έχουν αναλάβει υποχρέωση ή δέσμευση που είναι σημαντική για τον Όμιλο.

3.26.2 Συμβάσεις που είναι σημαντικές για την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου.

Σύμφωνα με δήλωση της Τράπεζας, η Τράπεζα ή οποιαδήποτε εταιρεία του Ομίλου, δεν έχει εξάρτηση από βιομηχανικές, εμπορικές ή χρηματοοικονομικές συμβάσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η ύπαρξη των οποίων θα επηρέαζε τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή την κερδοφορία της.

3.27 Πληροφορίες για τις Συμμετοχές

Σημαντικές θυγατρικές

Από την ανάλυση των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων και της κερδοφορίας των θυγατρικών που ενοποιήθηκαν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2018, προκύπτουν οι παρακάτω θυγατρικές (εξαιρουμένων εταιρειών ειδικού σκοπού και ενδιάμεσων συμμετοχικών εταιρειών), των οποίων τα ίδια κεφάλαια ή η κερδοφορία υπερβαίνει το 10% των αντίστοιχων μεγεθών του Ομίλου Eurobank.

Eurobank Bulgaria A.D.

Η εταιρεία «Eurobank Bulgaria A.D.», με την εμπορική επωνυμία Post Bank, είναι κατά 99,99% θυγατρική της Τράπεζας προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες σε ιδιώτες, επιχειρήσεις και επενδυτές στη Βουλγαρία. Συστάθηκε σύμφωνα με τους κανονισμούς της Βουλγαρίας και λειτουργεί με πλήρη τραπεζική άδεια που έχει εκδοθεί από τη Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα. Η έδρα της επιχείρησης είναι: 260 Okolovrasten pat street, 1766 Σόφια, Βουλγαρία. Η «Eurobank Bulgaria A.D.» προέκυψε από τη συγχώνευση των θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας, Bulgarian Postbank A.D. (99,7% θυγατρική) και DZI Bank (91,26% θυγατρική), το 2007.

Το 2016, η Eurobank Bulgaria AD (Postbank) απέκτησε τις τραπεζικές υπηρεσίες της Alpha Bank στη Βουλγαρία. Επιπλέον τον Νοέμβριο του 2018, υπεγράφη συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. για τη μεταβίβαση της θυγατρικής της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία, Piraeus Bank Bulgaria AD («PBB»), στη Eurobank Bulgaria AD («Postbank»).

Eurobank Cyprus Ltd

Η Eurobank Cyprus Ltd, 100% θυγατρική της Τράπεζας, έχει συσταθεί στην Κύπρο ως ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης σύμφωνα με τις διατάξεις του Κυπριακού Νόμου περί Εταιρειών, Κεφ. 113. Ιδρύθηκε το 2007. Λειτουργεί αυτόνομα και διέπεται από τους νόμους και κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η έδρα της επιχείρησης είναι στη Λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου 3ου 41, 5ος όροφος, 1065 Λευκωσία, Κύπρος

Η Eurobank Cyprus Ltd προσφέρει εξειδικευμένα τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες. Δραστηριοποιείται κυρίως στο Wholesale Banking, ειδικά σε τομείς όπως οι μεγάλες επιχειρήσεις, η διαχείριση περιουσίας ιδιωτών, η τραπεζική διεθνών εταιρειών και οι διεθνείς κεφαλαιαγορές.

Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Ανώνυμη Εταιρεία

Η εταιρεία «Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Ανώνυμη Εταιρεία» δραστηριοποιείται στους τομείς χρηματοδοτικών μισθώσεων, λειτουργικών μισθώσεων, μακροχρόνιων μισθώσεων, υπεκμισθώσεων, υπομισθώσεων, στην παραχώρηση της χρήσης και την εν γένει εκμετάλλευση με οποιονδήποτε τρόπο κάθε είδους οχημάτων, κινητών πραγμάτων, ακινήτων και πάσης φύσης αγαθών. Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα (Έσλιν 7-13) & Αμαλιάδος 20, ενώ για τις ανάγκες της στη Βόρεια Ελλάδα διατηρεί υποκατάστημα, χωρίς λογιστική αυτοτέλεια, στη Θεσσαλονίκη επί της Ίωνος Δραγούμη 20. Η εταιρεία ελέγχεται από την Τράπεζα, η οποία κατέχει άμεσα το 100% του μετοχικού κεφαλαίου.

Η εταιρεία Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Εργασίας ΑΕ (Ergoleasing ΑΕ) συστάθηκε το 1991. Το 2002, εγκρίθηκε η συγχώνευση της EFG Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. με απορρόφηση από την εταιρεία Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Εργασίας ΑΕ. Η επωνυμία άλλαξε σε EFG Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ. Το 2011 η εταιρεία EFG Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ απορρόφησε την εταιρεία Eurobank EFG Fin and Rent ΑΕ. Η επωνυμία της εταιρείας άλλαξε σε Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. το 2012. Το 2014, η Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. απορρόφησε την εταιρεία T Leasing Α.Ε. Χρηματοδοτικές Μισθώσεις. Το 2015 η Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. απορρόφησε την εταιρεία T CREDIT Α.Ε. Λειτουργικών Μισθώσεων.

3.28 Πληροφορίες για την Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π. (Απορροφώμενη)

3.28.1 Γενικές Πληροφορίες

Η Grivalia συστήθηκε το 1952 με την επωνυμία «Εμπόριον, Βιομηχανία, Οικοδομαί (Ε.Β.Ο.) Α.Ε.» με την υπ' αριθμ. 88939/12.12.1952 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 365/12.12.1952 (τ. Α.Ε. & Ε.Π.Ε.). Τον Οκτώβριο του 2014, η εταιρεία μετονομάστηκε σε Grivalia Properties από Eurobank Properties και ο διακριτικός της τίτλος είναι «GRIVALIA PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π.».

Η Grivalia είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με αριθμό μητρώου 000239101000 και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χ.Α. από το 2006 (12.04.2006) και διαπραγματεύονταν στην «Κύρια Αγορά». Επίσης, η Grivalia εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία έχει χορηγήσει και την υπ' αριθμόν 11/352/21.09.2005 άδεια λειτουργίας της. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της συμπληρώνεται από τη χρηματιστηριακή νομοθεσία και από ρυθμίσεις που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Η διάρκεια της εταιρείας είχε οριστεί μέχρι τις 31.12.2050. Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στο Δήμο Αμαρουσίου, Λεωφ. Κηφισίας 117 & Αγ. Κωνσταντίνου, Τ.Κ. 151 24. Αυτή είναι επίσης η διεύθυνση των κεντρικών γραφείων της Εταιρείας. Η ηλεκτρονική της διεύθυνση είναι <http://grivalia.com/>.

Σκοπός της Grivalia είναι η απόκτηση και διαχείριση ακίνητης περιουσίας, η διενέργεια επενδύσεων κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22 του ν. 2778/1999 περί Ανωνύμων Εταιρειών Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία καθώς και η διαχείριση Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4209/2013 περί Διαχειριστών Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της Grivalia και του ομίλου της κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχονταν σε 33 και 34 αντίστοιχα.

3.28.2 Αντικείμενο Εργασιών

Η Grivalia, οι θυγατρικές και οι κοινοπραξίες της αποτελούν έναν όμιλο διαχείρισης επενδύσεων ακίνητης περιουσίας με ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο στην Ελλάδα, στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, καθώς και

στην Κεντρική Αμερική μέσω του ξενοδοχειακού βραχίονά της με επωνυμία «Grivalia Hospitality». Η Grivalia Hospitality, στην οποία συμμετέχουν με 25% η Grivalia, 25% η Eurolife ERB Life Insurance Company A.E. και 50% επενδυτικό σχήμα του οποίου διαχειριστής είναι η M&G Investment Management Limited με έδρα το Λονδίνο, δραστηριοποιείται σε επενδύσεις ξενοδοχειακού και σύνθετου τουριστικού χαρακτήρα.

Η Grivalia δραστηριοποιείται στη μίσθωση επενδυτικών ακινήτων μέσω λειτουργικών μισθώσεων και είναι χαρακτηρισμένη ως Εταιρεία Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας του Ν. 2778/1999 από την 29η Σεπτεμβρίου 2005. Επιπρόσθετα το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με την υπ' αριθμ. 7/708/17.03.2015 απόφαση του, χορήγησε στην εταιρεία άδεια λειτουργίας ως Οργανισμού Εναλλακτικών Επενδύσεων με εσωτερική διαχείριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 και των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 53 του νόμου 4209/2013 όπως αυτός ισχύει.

Ειδικότερα, η εταιρεία δραστηριοποιείται στον κλάδο των επενδύσεων σε ακίνητα, που διέπεται από ειδικό φορολογικό καθεστώς, διαχειρίζεται ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο εμπορικών ακινήτων στην Ελλάδα και στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, διατηρεί μακροχρόνιες μισθώσεις με εταιρείες / χρήστες ακινήτων ιδιοκτησίας της και διοικείται από ικανά και έμπειρα στελέχη με γνώση της ελληνικής και διεθνούς αγοράς ακινήτων.

Στόχος της εταιρείας είναι η ανάπτυξη στην αγορά ακινήτων, με έμφαση στα κτίρια γραφείων, καταστημάτων, αποθηκευτικών και βιομηχανικών χώρων σε γεωγραφικές περιοχές υψηλής εμπορικότητας, εφόσον το επιτρέπουν οι συνθήκες, τόσο της κεφαλαιαγοράς όσο και της αγοράς ακινήτων.

3.28.3 Χαρτοφυλάκιο Ακινήτων

Την 31η Δεκεμβρίου 2018 το χαρτοφυλάκιο του ομίλου Grivalia περιλάμβανε εκατόν δεκαέξι (116) ακίνητα. Τα περισσότερα από τα ακίνητα του χαρτοφυλακίου του ομίλου βρίσκονται στην Ελλάδα, εβδομήντα δύο (72) εκ των οποίων βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και τα υπόλοιπα τριάντα οκτώ (38) βρίσκονται σε άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας και ένα (1) οικόπεδο στην περιοχή των Σπάτων. Στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, ο όμιλος κατέχει δύο (2) εμπορικά ακίνητα στη Σερβία και τρία (3) στη Ρουμανία.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018, το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο των ακινήτων του Ομίλου περιλάμβανε ακίνητα συνολικής εκμισθώσιμης επιφάνειας περίπου 884.558 τ.μ. με εύλογη αξία €1.014.489.607, όπως αποτιμήθηκε από τους ανεξάρτητους εκτιμητές των εταιρειών AVENT A.E. (NAI HELLAS) και Savills Ελλάς ΕΠΕ.

Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων του Ομίλου στις 31.12.2018 συνοψίζεται ανά κατηγορία ως εξής:

Κατηγορία Ακινήτου	Αριθμός Ακινήτων	% Συνολικού GLA	% Συνολικών Ενοικίων	% Πληρότητας
Γραφεία	28	30%	35%	92%
Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	54	36%	33%	99%
Βιομηχανικά	5	10%	5%	91%
Μικτής Χρήσης	23	14%	21%	87%
Ειδικής Χρήσης	5	10%	6%	100%

GLA= Μικτή Εκμισθώσιμη Επιφάνεια.

Πηγή: Ιστοσελίδα της Grivalia.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις Α.Ε.Ε.Α.Π., οι αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα αποτιμώνται από ανεξάρτητους εκτιμητές, εκθέσεις των οποίων συντάσσονται υποχρεωτικά δύο φορές ανά έτος, για την 30^η Ιουνίου και 31^η Δεκεμβρίου. Η κάθε έκθεση βασίζεται σε δύο μεθόδους σύμφωνα με τα Διεθνή Εκτιμητικά Πρότυπα. Για το συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο χρησιμοποιούνται η συγκριτική μέθοδος ή η μέθοδος εισοδήματος σε συνδυασμό με τη μέθοδο προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Σημειώνεται ότι στα ακίνητα με μισθωτή το δημόσιο και μόνο σε αυτά έχει χρησιμοποιηθεί η μέθοδος εισοδήματος αντί της συγκριτικής μεθόδου. Αναλυτικές επιπλέον πληροφορίες παρέχονται στην Κατάσταση Επενδύσεων της Grivalia με ημερομηνία 31.12.2018, η οποία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της στη διεύθυνση <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/02/2018.12INVESTMENTSCHEDULE31.12.2018GRIVALIAGR4.pdf>.

Τα σημαντικότερα ακίνητα του ομίλου Grivalia (με αξία άνω των €15 εκατ.) παρατίθενται συνοπτικά στον κάτωθι πίνακα:

Ακίνητο	Κατηγορία Ακινήτου	Μισθωτής	Εκτιμηθείσα Αξία 31.12.2018	% Συνολικής εκτιμηθείσας αξίας	% Συνολικών Ενοικίων
6a Dimitrie Pompeiu, Pipera	Γραφεία	Διάφοροι χρήστες	46.945.201	4,6%	5,3%
Παπανδρέου 37 Μαρούσι	Γραφεία	Υπουργείο Παιδείας	40.678.580	4,0%	4,9%
Λ.Κηφισίας 37 Μαρούσι	Γραφεία	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	39.688.201	3,9%	4,8%
25ης Μαρτίου Ταυρος	Γραφεία	Eurobank	36.243.334	3,6%	3,6%
Αγ.Δημητρίου 63 Αλιμος	Γραφεία	Διάφοροι χρήστες	33.232.373	3,3%	2,5%
Αγ.Κωνσταντίνου 59-61 Μαρούσι	Μικτής Χρήσης	Διάφοροι χρήστες	29.686.030	2,9%	2,4%
Κηφισός Νικαία	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	The Mart Cash & Carry SA	29.244.385	2,9%	2,4%
Λ.Συγγρού 340 Καλλιθέα	Μικτής Χρήσης	Διάφοροι χρήστες	28.781.471	2,8%	3,3%
Λ.Αλεξάνδρας 173, & Δημητσάνας Αθήνα	Ειδικής χρήσης	ΓΑΔΑ	28.736.081	2,8%	3,8%
Ερμού 33-35 Αθήνα	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Marks & Spencer	24.078.872	2,4%	1,8%
Τατσιου 14 Μεταμορφωση	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Praktiker	21.367.315	2,1%	2,3%
Μαυρομιχαλη-Γραβίας-Βλαχάκου-Δραγατσανίου Πειραιάς	Γραφεία	Teleperformance	19.947.334	2,0%	1,9%
Σινιόσγλου Ν.Ιωνία Κτίριο Α	Μικτής Χρήσης	Eurobank	19.367.652	1,9%	2,1%
Ιερα Οδός 339 & Ελ.Βενιζέλου Αιγάλεω	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Διάφοροι χρήστες	19.352.687	1,9%	2,3%
Πειραιώς 176 Ταύρος	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Praktiker	19.204.019	1,9%	2,0%
Βυζαντίου Ν.Ιωνία	Γραφεία	Διάφοροι χρήστες	18.592.212	1,8%	1,2%
Σινιόσγλου Ν.Ιωνία Κτίριο Δ	Μικτής Χρήσης	Eurobank	18.451.692	1,8%	1,7%
Αμαρουσίου Χαλανδρίου 18-20, Μαρούσι	Γραφεία	Διάφοροι χρήστες	17.337.813	1,7%	1,6%
Κύπρου και Αρχιμήδους Μοσχάτο	Γραφεία	Eurobank	17.257.482	1,7%	1,7%
Λαζαράκη 59 Γλυφάδα	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Διάφοροι χρήστες	15.892.345	1,6%	1,5%
57χλμ Αθηνων-Λαμίας Οινόφυτα	Βιομηχανικά	Σκλάβενιτης	15.362.916	1,5%	1,6%
Λ.Βουλαγαμένης Ελληνικό	Καταστήματα/Εμπορικά Ακίνητα	Praktiker	15.190.096	1,5%	1,8%
Λοιπά Ακίνητα			459.851.516	45,3%	43,5%
Σύνολο			1.014.489.607	100%	100%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Grivalia.

Στην Τράπεζα είναι μισθωμένα 24 ακίνητα αξίας 194.957.568

Την 31.12.2018, υπήρχαν εμπράγματα βάρη των ακινήτων ιδιοκτησίας της Grivalia.

Σε όσα από τα ακίνητα της Grivalia απαιτήθηκε περιβαλλοντική αδειοδότηση, είτε για την έκδοση των οικοδομικών αδειών, είτε για την έκδοση άδειας λειτουργίας των χρηστών, έχει εκδοθεί σχετική άδεια. Με βάση τα μέχρι σήμερα γνωστά δεδομένα, δεν υφίστανται περιβαλλοντικοί περιορισμοί, οι οποίοι δύνανται να επηρεάσουν σημαντικά τη χρήση των ακινήτων της Grivalia.

3.28.4 Επενδύσεις σε Ακίνητα, Συμμετοχές και Κοινοπραξίες

Χρήσεις 2017 - 2018

Οι κυριότερες επενδύσεις που πραγματοποίησε ο όμιλος της Grivalia κατά τις χρήσεις 2017 και 2018 σε ακίνητα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Επένδυση	Περιγραφή	Κατηγορία	Τίμημα (€ σε χιλ.)
Λ. Συγγρού 340 (50%) & Λ. Κηφισίας 49	Απόκτηση χαρτοφυλακίου 2 ακινήτων	Μικτής χρήσης	18.479
Λ. Συγγρού 340 (50%)	Απόκτηση 50% εξ' αδιαιρέτου ακινήτου	Μικτής χρήσης	14.360
15 εμπορικά ακίνητα & 1 οικόπεδο	Απόκτηση χαρτοφυλακίου 16 ακινήτων	Καταστήματα/Εμπορικά	16.250
Λ. Βουλιαγμένης 69B & Α. Λαζαράκη 59	Απόκτηση χαρτοφυλακίου 2 ακινήτων	Καταστήματα/Εμπορικά	22.575
Χ. Τρικούπη 152	Απόκτηση αυτοτελούς ακινήτου	Κατάστημα/Εμπορικά	2.650
Λ. Γρ. Λαμπράκη 101	Απόκτηση αυτοτελούς ακινήτου	Μικτής χρήσης	4.138
Αγ. Κωνσταντίνου 50	Απόκτηση οριζόντιων ιδιοκτησιών	Μικτής χρήσης	7.500
Γρ. Λαμπράκη 5	Απόκτηση αυτοτελούς ακινήτου	Μικτής χρήσης	5.080
Ομήρου 2 & Σταδίου	Απόκτηση πολυόροφου κτιρίου	Γραφεία	10.000
Stanya (PPP1)	Απόκτηση 100% μετοχών εταιρείας	Γραφεία	3.873
PPP2	Απόκτηση 49% μετοχών εταιρείας	Γραφεία	3.615
Value	Απόκτηση 49% μετοχών εταιρείας	Γραφεία	1.813
PPP3	Απόκτηση 49% μετοχών εταιρείας	Γραφεία	5.038

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Grivalia.

Αναλυτικότερα:

Την 10.02.2017, η εταιρεία ανακοίνωσε την απόκτηση δύο ακινήτων, ενός επί της Λεωφόρου Συγγρού 340, στην Καλλιθέα Αττικής και ενός επί της Λεωφόρου Κηφισίας 49, στο Μαρούσι Αττικής. Το συνολικό καταβληθέν τίμημα για την απόκτηση των ακινήτων ανήλθε σε €18.479 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €289 χιλ).

Την 21.09.2017, η εταιρεία ανακοίνωσε ότι πλειοδότησε σε σχετικό διαγωνισμό που προκήρυξε η ΡQH Ενιαία Ειδική Εκκαθάριση ΑΕ, ειδικός εκκαθαριστής της ΑΤΕ ΛΗΖΙΝΓΚ Ανώνυμη Εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης, για την απόκτηση του 50% εξ' αδιαιρέτου ακινήτου επί της Λεωφ. Συγγρού 340, στην Καλλιθέα Αττικής. Πρόκειται για πολυώροφο κτίριο, με χρήση γραφείων και καταστήματος συνολικής επιφάνειας περίπου 31.100 τ.μ. Το ακίνητο είναι εν μέρει μισθωμένο σε πολυεθνική αλυσίδα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, καθώς και σε εταιρεία μέσων μαζικής ενημέρωσης. Η εταιρεία είναι ήδη από τις αρχές του 2017, ιδιοκτήτρια και του υπόλοιπου 50% εξ' αδιαιρέτου του κτιρίου. Την 23.10. 2017, η εταιρεία ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε και τυπικά η απόκτηση του ακινήτου και πλέον είναι η μοναδική ιδιοκτήτρια αυτού. Το τίμημα για την απόκτηση του ακινήτου ανήλθε σε €14.360 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €197 χιλ.).

Την 18.10.2017, η εταιρεία ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε η απόκτηση δεκαπέντε εμπορικών ακινήτων – supermarkets και ενός οικοπέδου για τα οποία είχε ανακηρυχθεί πλειοδότη σε Δημόσιο Πλειοδοτικό Διαγωνισμό. Η συνολική δομημένη επιφάνεια των ακινήτων είναι 48.477 τ.μ., ενώ επτά καταστήματα βρίσκονται στην Αθήνα, δύο στη Θεσσαλονίκη, από ένα σε Ρέθυμνο, Βέροια, Ξάνθη, Ρόδο και Τρίκαλα, και ένα κατάστημα και ένα οικόπεδο βρίσκονται στο Αγρίνιο. Η συναλλαγή αφορά το 100% των ακινήτων με εξαίρεση ένα ακίνητο στο Κολωνάκι (ιδιοκτησία 50,00% εξ' αδιαιρέτου) και ένα στο Αιγάλεω (ιδιοκτησία 43,75% εξ'

αδιαιρέτου). Το προσφερόμενο τίμημα για την απόκτηση του χαρτοφυλακίου ανήλθε σε €16.250 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €161 χιλ.).

Την 30.11.2017, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση δύο αυτοτελών εμπορικών ακινήτων, ενός επί της Λεωφόρου Βουλιαγμένης 69B, στην Αθήνα και ενός επί της οδού Ανδρέα Λαζαράκη 59, στη Γλυφάδα Αττικής. Συγκεκριμένα, πρόκειται για κτίρια εμπορικής χρήσης συνολικής επιφάνειας περίπου 12.400 τ.μ., εκ των οποίων τα 5.130 τ.μ. αφορούν το κτίριο της Αθήνας και τα 7.270 τ.μ. της Γλυφάδας. Τα ακίνητα είναι πλήρως εκμισθωμένα, ως επί το πλείστο σε μεγάλη ελληνική αλυσίδα σούπερ μάρκετ. Το συνολικό τίμημα για την απόκτηση των δύο ανωτέρω ακινήτων ανήλθε σε €22.575 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €96 χιλ.).

Την 21.12.2017, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση αυτοτελούς εμπορικού ακινήτου, επί της οδού Χαριλάου Τρικούπη 152 στην Νέα Ερυθραία Αττικής. Συγκεκριμένα, πρόκειται για κτίριο εμπορικής χρήσης σε παραδοσιακή εμπορική τοποθεσία των βορείων προαστίων. Το ακίνητο έχει συνολική επιφάνεια περίπου 930 τ.μ. και είναι πλήρως εκμισθωμένο σε πολυεθνική εταιρεία ένδυσης. Το τίμημα για την απόκτηση του ακινήτου ανήλθε σε €2.650 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €38 χιλ.).

Την 22.12.2017, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση ακινήτου επί της Λεωφόρου Γρηγορίου Λαμπράκη 101 και Βασ. Γεωργίου στον Πειραιά. Συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα αυτοτελές διατηρητέο κτίριο νεοκλασικής αρχιτεκτονικής στο κέντρο του Πειραιά. Έχει σχεδιασθεί από τον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ και χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού. Το ακίνητο διαθέτει εμπορικές χρήσεις και η συνολική του επιφάνεια είναι περίπου 1.530 τ.μ. Το τίμημα για την απόκτηση του ακινήτου ανήλθε σε €4.138 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €5 χιλ.).

Την 29.12.2017, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση οριζόντιων ιδιοκτησιών σε ακίνητο επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου 50 στο Μαρούσι Αττικής. Συγκεκριμένα, πρόκειται για κτίριο σε κεντρική τοποθεσία του Αμαρουσίου, το οποίο διαθέτει καταστήματα ισόγειο, γραφεία σε πέντε επίπεδα, θέσεις στάθμευσης και αποθηκευτικούς χώρους σε τέσσερα υπόγεια επίπεδα. Η συνολική επιφάνεια των ιδιοκτησιών που αποκτήθηκαν ανέρχεται σε 5.470 τ.μ., εκ των οποίων τα 2.790 τ.μ. είναι χώροι κύριας χρήσης. Οι ιδιοκτησίες είναι πλήρως εκμισθωμένες, κυρίως σε πολυεθνικές εταιρείες. Το τίμημα για την απόκτηση των οριζόντιων ιδιοκτησιών ανήλθε σε €7.500 χιλ. (μη συμπεριλαμβανομένων εξόδων απόκτησης ποσού €114 χιλ.).

Την 19.03.2018, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση, μέσω πλειοδοτικού διαγωνισμού, ακινήτου επί της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη 5 στη Γλυφάδα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για αυτοτελές εμπορικό ακίνητο σε κεντρική τοποθεσία της Γλυφάδας. Το ακίνητο έχει συνολική επιφάνεια περίπου 4.000 τ.μ., εκ των οποίων τα 1.570 τ.μ. έχουν χρήση γραφείων και καταστήματος σε ισόγειο και τρία ακόμη επίπεδα στην ανωδομή και τα υπόλοιπα 2.430 τ.μ. αντιστοιχούν σε θέσεις στάθμευσης και αποθηκευτικούς χώρους σε 3 υπόγεια επίπεδα. Το τίμημα για την απόκτηση του ακινήτου ανήλθε σε €5.080 χιλ.

Την 26.06.2018, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση ενός αυτοτελούς πολυώροφου κτιρίου στη συμβολή των οδών Ομήρου 2 και Σταδίου στο κέντρο της Αθήνας. Συγκεκριμένα, πρόκειται για κτίριο συνολικής επιφάνειας περίπου 4.500 τ.μ. Το τίμημα για την απόκτηση του ακινήτου ανήλθε σε €10.000 χιλ. Το επενδυτικό πλάνο της Εταιρείας περιλαμβάνει τη ριζική ανακατασκευή και ενεργειακή αναβάθμισή του ώστε να αποτελέσει ένα σύγχρονο κτίριο υψηλών προδιαγραφών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα βιωσιμότητας.

Την 24.07.2018, η εταιρεία εξαγόρασε το 100% των μετοχών της κυπριακής εταιρείας Staynia Holdings Ltd έναντι τιμήματος €3.873 χιλ., η οποία κατείχε άμεσα το 50% των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας με δ.τ. «Piraeus Port Plaza 1» (PPP1). Πλέον, η εταιρεία ελέγχει το 100% της PPP1, καθώς ήδη τον Οκτώβριο του 2016 είχε αποκτήσει άμεσα το 50% των μετοχών αυτής. Το ακίνητο καταλαμβάνει ένα οικοδομικό τετράγωνο στον Πειραιά και βρίσκεται πλησίον του Λιμένα Πειραιά. Πρόκειται για τμήμα των πρώην εγκαταστάσεων της «Παπαστράτος» το οποίο μετασκευάστηκε και αναβαθμίστηκε από αποθηκευτικό χώρο σε κτίριο γραφείων υψηλών προδιαγραφών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα βιωσιμότητας. Η ανακατασκευή του κτιρίου ολοκληρώθηκε πρόσφατα και το κτίριο πλέον διαθέτει εκμισθώσιμη επιφάνεια που αποτελείται από περίπου 9.700 τ.μ. ανωδομής και περίπου 4.470 τ.μ. υπόγειων βοηθητικών και αποθηκευτικών χώρων. Το κτίριο είναι ήδη πλήρως εκμισθωμένο σε πολυεθνική εταιρεία παροχής υπηρεσιών.

Την 17.09.2018, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση του 49% των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας με δ.τ. «Piraeus Port Plaza 2» (PPP2) έναντι τιμήματος €3.615 χιλ. Η PPP2 έχει στην κατοχή της ένα ακίνητο στον Πειραιά το οποίο αποτελεί τμήμα πρώην εγκαταστάσεων της «Παπαστράτος» και είναι όμορο του προσφάτως

αποπερατωμένου κτιρίου ιδιοκτησίας της PPP1, εταιρείας την οποία η Grivalia ελέγχει ήδη κατά 100%. Το ακίνητο θα αναβαθμιστεί και θα μετατραπεί από πρώην βιομηχανικό χώρο σε συγκρότημα γραφείων σύγχρονων προδιαγραφών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα βιωσιμότητας συνολικής επιφάνειας 26.755 τ.μ. (συμπεριλαμβανομένων των υπογείων θέσεων στάθμευσης και βοηθητικών χώρων). Το ακίνητο θα εκμισθωθεί σε πολυεθνική εταιρεία παροχής υπηρεσιών βάσει σχετικού προσυμφώνου που έχει ήδη υπογραφεί. Η Grivalia έχει προσυμφωνήσει να εξαγοράσει το υπόλοιπο 51% της PPP2 μετά το πέρας της μετασκευής του ακινήτου και με την παράδοσή του προς χρήση από το μισθωτή.

Την 19.12.2018, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση του 49% των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας «Value Τουριστική Α.Ε.» έναντι τιμήματος €1.813 χιλ. Η Value Τουριστική Α.Ε. έχει πλειοδοτήσει στη δημόσια διαδικασία εκποίησης του αυτοτελούς κτιρίου γραφείων, συνολικής επιφάνειας 14.427 τ.μ., στη συμβολή των οδών Ηλία Ηλιού και Μίνωος στο Νέο Κόσμο το οποίο ανήκε στην εταιρεία «Χ.Κ. ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» μέχρι την πτώχευσή της. Το ακίνητο θα ανακαινιστεί και θα αναβαθμιστεί σε σύγχρονο επαγγελματικό ακίνητο.

Την 21.12.2018, η εταιρεία προχώρησε στην απόκτηση του 49% των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας με δ.τ. «Piraeus Port Plaza 3» (PPP3) έναντι τιμήματος €5.038 χιλ. Η PPP3 έχει στην κατοχή της ένα ακίνητο στον Πειραιά το οποίο είναι το πρώην εργοστάσιο της «Παλαστράτος». Το ακίνητο θα αναβαθμιστεί και θα μετατραπεί από πρώην βιομηχανικό χώρο σε συγκρότημα γραφείων, καταστημάτων και θέσεων στάθμευσης σύγχρονων προδιαγραφών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα βιωσιμότητας συνολικής επιφάνειας 43.992 τ.μ. (συμπεριλαμβανομένων των υπογείων θέσεων στάθμευσης και βοηθητικών χώρων). Η Grivalia έχει προσυμφωνήσει να εξαγοράσει το υπόλοιπο 51% της PPP3 μετά το πέρας της μετασκευής του ακινήτου.

Τρέχουσες Επενδύσεις

Δεν έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις της Grivalia για την περίοδο 01.01.-28.02.2019.

Σκοπούμενες Επενδύσεις για τις οποίες η Grivalia έχει αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις:

Οι σημαντικότερες επενδύσεις για τις οποίες η Grivalia έχει αναλάβει ισχυρές δεσμεύσεις, είναι οι κάτωθι:

α) Σχετικά με την ανώνυμη εταιρεία με δ.τ. «Piraeus Port Plaza 2» (PPP2), στην οποία η Grivalia συμμετέχει ήδη κατά 49%, υπάρχει δέσμευση της Grivalia να εξαγοράσει το υπόλοιπο 51% της PPP2 μετά το πέρας της μετασκευής του ακινήτου και με την παράδοσή του προς χρήση από το μισθωτή. Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος επένδυσης ανέρχεται σε €34.250 χιλ., ενώ ο εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης υπολογίζεται στο δεύτερο τρίμηνο του 2020.

β) Σχετικά με την ανώνυμη εταιρεία με δ.τ. « Value Τουριστική Α.Ε» (Value), στην οποία η Grivalia συμμετέχει ήδη κατά 49%, υπάρχει δέσμευση της Grivalia να εξαγοράσει το υπόλοιπο 51% της Value μετά το πέρας της μετασκευής του ακινήτου και με την παράδοσή του προς χρήση από το μισθωτή. Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος επένδυσης ανέρχεται σε €20.100 χιλ., ενώ ο εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης υπολογίζεται στο δεύτερο τρίμηνο του 2020.

γ) Σχετικά με την ανώνυμη εταιρεία με δ.τ. «Piraeus Port Plaza 3» (PPP3), στην οποία η Grivalia συμμετέχει ήδη κατά 49%, υπάρχει δέσμευση της Grivalia να εξαγοράσει το υπόλοιπο 51% της PPP3 μετά το πέρας της μετασκευής του ακινήτου και με την παράδοσή του προς χρήση από το μισθωτή. Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος επένδυσης ανέρχεται σε €53.650 χιλ., ενώ ο εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης υπολογίζεται στο τρίτο τρίμηνο του 2020.

δ) Η υπογραφή δεσμευτικού συμβολαιογραφικού προσυμφώνου για την απόκτηση τεσσάρων ακινήτων – υπεραγορών, δύο εκ των οποίων στην Αθήνα και δύο στην Θεσσαλονίκη. Το οριστικό συμβόλαιο αναμένεται να υπογραφεί το τέταρτο τρίμηνο του 2019 και υπό τον όρο της προηγούμενης εκπλήρωσης προϋποθέσεων. Το συνολικό τίμημα που θα καταβληθεί κατά την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου ανέρχεται σε €117,06 εκατ., ενώ, βάσει της συμφωνίας, προβλέπεται και καταβολή συμπληρωματικού τιμήματος ύψους €2,1 εκατ. μετά την πάροδο συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας και εφόσον συντρέξουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Το παραπάνω επενδυτικό πρόγραμμα της Grivalia αναμένεται να χρηματοδοτηθεί εν μέρει με ίδια κεφάλαια, καθώς και με δανεισμό.

3.28.5 Μετοχικό Κεφάλαιο – Κύριοι Μέτοχοι

Με ημερομηνία της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε μεταξύ άλλων την παρούσα Συγχώνευση, το μετοχικό κεφάλαιο της Grivalia ανερχόταν σε €164.848.663,17 και διαιρείτο σε 96.402.727 ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,71 η κάθε μία.

Κατά την 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, με την εξαίρεση των κάτωθι εταιρειών, οι οποίες ελέγχονται από την Fairfax και κατέχουν άμεσα μετοχές της Grivalia:

1. Odyssey Reinsurance Company που κατέχει 9.459.872 μετοχές και αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,81%, όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Εταιρείας, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018,
2. Clearwater Select Insurance Company που κατέχει 5.558.612 μετοχές και αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,77% όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Εταιρείας, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018
3. United States Fire Insurance Company που κατέχει 5.000.200 μετοχές και αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,19% όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Εταιρείας, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018, και
4. Allied World Assurance Company Ltd που κατέχει 4.879.701 μετοχές και αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,06% όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Εταιρείας, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018,

δεν υφίσταται φυσικό ή νομικό πρόσωπο που να κατέχει άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Grivalia.

Με βάση τις τελευταίες γνωστοποιήσεις στις οποίες έχουν προβεί τα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί από την Grivalia στο Η.Δ.Τ. του Χ.Α., τα ακόλουθα πρόσωπα ελέγχουν ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας:

Μέτοχος	% Δικαιωμάτων Ψήφου
Fairfax Financial Holdings Limited ¹	51,37%
Pacific Investment Management Company LLC (PIMCO) ²	5,019%
Julius Baer	7,83%

¹ Το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου 51,37% αντιστοιχεί σε 52.077.732 δικαιώματα ψήφου.

² Το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου 5,019% αντιστοιχεί σε 5.065.000 δικαιώματα ψήφου

Οι γνωστοποιήσεις, στις οποίες έχουν προβεί τα προαναφερθέντα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του Ν. 3556/2007 και οι οποίες έχουν δημοσιοποιηθεί από την εταιρεία στο Η.Δ.Τ. του Χ.Α. στο πλαίσιο του Ν. 3556/2007, έχουν ως εξής:

1. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν.3556/2007 και με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβε η Grivalia από την εταιρεία «Fairfax Financial Holdings Limited» στις 7 Ιουλίου 2017, η Fairfax απέκτησε έμμεσα μέσω ελεγχόμενων οντοτήτων στις 4 Ιουλίου 2017, 10.000.000 κοινές με δικαιώματα ψήφου μετοχές, εκδόσεως της Grivalia, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 9,88% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών αυτής. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής αυτής, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που ελέγχει συνολικά η Fairfax στην Grivalia ανήλθε στις 4 Ιουλίου 2017 σε 51,37%. Στην εν λόγω γνωστοποίηση δηλώνεται ότι η Fairfax δεν είναι ελεγχόμενη επιχείρηση από οποιοδήποτε πρόσωπο, όπως η έννοια της ελεγχόμενης επιχείρησης ορίζεται στο ν.3556/2007. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα σχετική γνωστοποίηση (TR-1) η αλυσίδα των ελεγχόμενων θυγατρικών της Fairfax, μέσω των οποίων κατέχονται τα εν λόγω δικαιώματα ψήφου, είναι οι ακόλουθες:

Επωνυμία των ελεγχόμενων οντοτήτων	% δικαιωμάτων ψήφου
1. Brit UW Limited	0,80%
2. Clearwater Select Insurance Company	5,49%
3. CRC Reinsurance Limited	1,13%
4. HWIC Equity Strategies Fund	0,83%
5. Fairfax Financial Holdings Master Trust Fund	0,87%
6. First Capital Insurance Limited	2,41%
7. Newline Insurance Company Limited	0,49%
8. Newline Corporate Name Limited	2,38%
9. Northbridge General Insurance Corp	3,71%
10. Odyssey Reinsurance Company*	14,50%
11. Riverstone Insurance (UK) Limited	2,74%
12. TIG Insurance (Barbados) Limited	1,53%
13. TIG Insurance Company	4,56%
14. United States Fire Insurance Company	4,94%
15. Wentworth Insurance Company Ltd	3,68%
16. Zenith Insurance Company	1,30%
Σύνολο	51,37%

*Με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβε η Grivalia από την εταιρεία Fairfax Financial Holdings Limited και έχει δημοσιοποιηθεί στο Η.Δ.Τ. της Ε.Χ.Α.Ε, την 28.12.2017, η θυγατρική και ελεγχόμενη οντότητα της Fairfax, Odyssey Reinsurance Company, προέβη στις 27.12.2017 στην πώληση 4.879.701 μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου σε άλλη θυγατρική εταιρεία και ελεγχόμενη οντότητα της Fairfax, με αποτέλεσμα το ποσοστό των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia που κατέχει η Odyssey Reinsurance Company να κατέλθει από 14,50% σε 9,34%, ήτοι 9.459.872 μετοχές και δικαιώματα ψήφου. Σημειώνεται περαιτέρω ότι, κατόπιν της ολοκλήρωσης της ανωτέρω συναλλαγής, το σύνολο των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia που κατείχε η Fairfax άμεσα και έμμεσα μέσω ελεγχόμενων οντοτήτων δεν έχει μεταβληθεί.

- Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν.3556/2007 και με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβε από την «Pacific Investment Management Company LLC» (εφεξής «PIMCO») στις 20 Δεκεμβρίου 2018, η εταιρεία «Lilium S.a r.l.» η οποία κατείχε ποσοστό μικρότερο του 5% επί του μετοχικού κεφαλαίου και δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, μεταβίβασε όλες τις μετοχές της Grivalia που κατείχε στην εταιρεία με την επωνυμία «LVS III LP». Σημειώνεται ότι η PIMCO διαχειρίζεται και τις δύο ανωτέρω εταιρείες, συνεπώς δεν έχει υπάρξει μεταβολή επί των συνολικών μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia που διαχειρίζεται η PIMCO το οποίο συνολικά ανέρχεται σε 5,019%. Η PIMCO είναι σύμβουλος επενδύσεων εποπτευόμενη από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ και παρέχει επενδυτικές συμβουλές και διαχειρίζεται επενδυτικά κεφάλαια βάσει του νόμου περί επενδυτικών συμβουλών του 1940. Το ως άνω ποσοστό των μετοχών της Grivalia που διαχειρίζεται η PIMCO, κατέχεται από την LVS III LP και από το PIMCO Global Credit Opportunity Master Fund. Κανένα άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν ελέγχει την PIMCO κατά την έννοια του ν.3556/2007.
- Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν.3556/2007 και με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβε στις 17 Μαΐου 2019 από την εταιρεία «Kairos Partners SGR SpA», το συνολικό ποσοστό συμμετοχής επί του μετοχικού κεφαλαίου και δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας που κατέχει η «Kairos Partners SGR SpA», θυγατρική και ελεγχόμενη εταιρεία της «Julius Baer Group Ltd», στις 14 Μαΐου 2019, ξεπέρασε το όριο του 5%. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω σχετική ενημέρωση, η «Kairos Partners SGR SpA» στις 14 Μαΐου 2019 κατείχε έμμεσα, μέσω της διαχειριζόμενης εταιρείας «Kairos International SICAV», ποσοστό 5,03% (σε αντίθεση με 4,87% παλαιότερα) επί του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι 4.846.485 μετοχές και δικαιώματα ψήφου. Η «Kairos International SICAV» είναι ένα επενδυτικό κεφάλαιο (fund) με διαχειριστή την εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων «Kairos Partners SGR SpA». Το 100% του κεφαλαίου της «Kairos Partners SGR SpA» κατέχεται από την «Kairos Investment Management SpA» και το 100% του κεφαλαίου της τελευταίας κατέχεται από την «Julius Baer Group Ltd». Βάσει των ανωτέρω, η «Julius Baer Group Ltd» ελέγχει όλα τα δικαιώματα ψήφου των μετοχών που η «Kairos International SICAV» (την οποία διαχειρίζεται η «Kairos Partners SGR SpA») κατέχει στον Εκδότη. Η «Julius Baer Group Ltd» την 14η Μαΐου 2019 κατείχε συνολικά 7,83% επί του μετοχικού κεφαλαίου και δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia.

Εξ όσων γνωρίζει η Grivalia, κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο πέραν αυτών που αναφέρονται στα υπό 1-4 σημεία ανωτέρω δεν κατέχει ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας.

3.28.6 Διοικητικό Συμβούλιο

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Grivalia περιλαμβάνει τα ακόλουθα έντεκα (11) μέλη:

Διοικητικό Συμβούλιο	
Όνομα	Θέση στο Δ.Σ.
Νικόλαος Α. Μπέρτσος	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Wade Sebastian Burton,	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Χρυσικός	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Σταύρος Ιωάννου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Μπερσής	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Jamie Lowry,	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Τάκης Κανελλόπουλος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Κατσιμπής	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Δημήτριος Παπαδόπουλος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Παπάζογλου	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ignace- Charles Rotman	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Το ως άνω Διοικητικό Συμβούλιο επανεξελέγη με την από 16.03.2016 απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και συγκροτήθηκε σε σώμα δυνάμει της από 16.03.2016 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, ανασυγκροτήθηκε δε σε σώμα (κατόπιν εκλογής νέου μέλους σε αντικατάσταση παραιτηθέντος) αρχικά την 02.05.2017 και ακολούθως την 13.10.2017. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την 30.06.2019.

Την εταιρεία εκπροσωπούν και δεσμεύουν, κατά κύριο λόγο, από κοινού ανά δύο (2) οι κ.κ. Γεώργιος Χρυσικός (Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.), Ναταλία Στράφτη (Γενικός Διευθυντής Εργασιών), Παναγιώτης-Αριστείδης Βάρφης (Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών) και Χαράλαμπος Αναστασέλος (Διευθυντής Νομικής Υπηρεσίας). Η αναλυτική εκπροσώπηση της εταιρείας περιγράφεται στην από 23.11.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

3.28.7 Χρηματοοικονομικές πληροφορίες οικονομικών καταστάσεων 2017 και 2018

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (εταιρικές και ενοποιημένες) της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018, συντάχθηκαν από την εταιρεία βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) έχουν ελεγχθεί από την ελεγκτική εταιρεία «Πράιςγουωτερχαους Κούπερς Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία» (Λ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι, Α.Μ. ΣΟΕΛ 113) και ειδικότερα από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή κ. Κωνσταντίνο Μιχαλάτο (Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701).

Οι ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia των χρήσεων 2017 και 2018 έχουν εγκριθεί από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 21.03.2018 και το Διοικητικό Συμβούλιο της 07.02.2019 αντίστοιχα.

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018 περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρείες:

Επωνυμία	Έδρα	Ποσοστό Συμμετοχής	
		31.12.2017	31.12.2018
Reco Real Property A.D.	Σερβία	100,00%	100,00%
Eliade Tower S.A.	Ρουμανία	99,99%	99,99%
Retail Development S.A.	Ρουμανία	99,99%	99,99%
Seferco Development S.A.	Ρουμανία	99,990%	99,99%
Could Ελλάς Κτηματική Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%
Grivalia New Europe S.A.	Λουξεμβούργο	100,00%	100,00%
Piraeus Port Plaza 1 A.E.	Ελλάδα	-	51,96%
Staynia Holdings Ltd	Κύπρος	-	100,00%

Πηγή: Στοιχεία από τις δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018, οι οποίες συντάχθηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και έχουν ελεγχθεί από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα στοιχεία του ενοποιημένου ισολογισμού της Grivalia κατά την 31.12.2018 συγκριτικά με την 31.12.2017:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ		
<i>(ποσά σε χιλ. ευρώ)*</i>	31.12.2017	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		
Επενδύσεις σε ακίνητα	954.393	1.008.225
Ενώματα πάγια στοιχεία	7.345	7.898
Άυλα πάγια στοιχεία	343	356
Συμμετοχή σε θυγατρικές	-	-
Συμμετοχή σε κοινοπραξίες	40.980	61.684
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	99	58
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.740	4.850
	1.008.900	1.083.071
Κυκλοφορούν ενεργητικό		
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	7.261	13.551
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	8.962	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	44.725	64.003
	60.948	77.554
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.069.848	1.160.625
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Ίδια Κεφάλαια		
Μετοχικό κεφάλαιο	215.684	215.684
Επιστροφή Μετοχικού Κεφαλαίου προς τους Μετόχους	-	(40.489)
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	571.234	571.234
Ίδιες μετοχές - ονομαστική αξία	(8.619)	(10.346)
Ίδιες μετοχές - υπέρ το άρτιο	(17.345)	(22.275)
Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχικούς τίτλους	4.860	-
Λοιπά αποθεματικά	12.267	10.239
Κέρδη εις νέον	130.123	147.935
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	908.204	871.982
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Δάνεια, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων	130.111	203.209
Μακροπρόθεσμες εγγυήσεις	4.829	5.239
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	209	181
	135.149	208.629
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	12.826	7.998
Υποχρεώσεις προς τους Μετόχους	-	40.489
Μερίσματα πληρωτέα	40	46
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	5.253	7.953
Δάνεια, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων	7.952	23.033
Βραχυπρόθεσμες εγγυήσεις	424	495
	26.495	80.014
Σύνολο Υποχρεώσεων	161.644	288.643
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	1.069.848	1.160.625

Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τη χρήση 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018), οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και ελεγχθεί από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.

Την 31.12.2018, το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο των ακινήτων του ομίλου της Grivalia περιλάμβανε ακίνητα συνολικής εκμισθώσιμης επιφάνειας περίπου 880.546 τ.μ. με εύλογη αξία €1.008.225, όπως αποτιμήθηκε από τους ανεξάρτητους εκτιμητές των εταιρειών AVENT A.E. (PEPPER HELLAS ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΤΗΣ PEPPER GROUP) και SAVILS ΕΛΛΑΣ Ι.Κ.Ε.

Τα διαθέσιμα του ομίλου της Grivalia (συμπεριλαμβανομένων ΕΓΕΔ) την 31.12.2018 ανήλθαν σε €64.003 χιλ. από €53.687 χιλ. την 31.12.2017 και οι δανειακές υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων χρηματοδοτικών μισθώσεων) διαμορφώθηκαν σε €226.242 χιλ. από €138.063 χιλ. την 31.12.2017.

Την 31.12.2018, η Εσωτερική Αξία του ομίλου της Grivalia (NAV) ανερχόταν στα €871 εκατ. ή €8,60 ανά μετοχή. Εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών, η Εσωτερική Αξία του ομίλου (NAV) ανερχόταν σε €9,03 ανά μετοχή.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα στοιχεία της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
(ποσά σε χιλ. ευρώ)*	2017	2018
Κύκλος εργασιών		
Έσοδα	64.985	72.425
Κέρδη από πώληση επενδυτικών ακινήτων	-	114
	64.985	72.539
Καθαρό κέρδος από αναπροσαρμογή των επενδύσεων σε ακίνητα σε εύλογη αξία	18.855	18.168
Άμεσα έξοδα σχετιζόμενα με επενδύσεις σε ακίνητα	(3.308)	(2.112)
Φόροι σχετιζόμενοι με ακίνητα	(5.773)	(6.693)
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	(200)	(199)
Προβλέψεις έναντι επισφαλών απαιτήσεων	-	(6)
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού- Δ.Σ.	(7.387)	(13.782)
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	(124)	(225)
Λοιπά έσοδα	134	390
Απομείωση συμμετοχών	-	-
Λοιπά έξοδα	(1.814)	(2.218)
Λειτουργικά κέρδη	65.368	65.862
Χρηματοοικονομικά έσοδα	993	849
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(4.177)	(6.413)
Αρνητική υπεραξία από συμμετοχή σε κοινοπραξία	-	1.390
Κέρδος από αλλαγή στη μέθοδο ενοποίησης κοινοπραξίας	-	47
Αρνητική υπεραξία από εξαγορά θυγατρικής	-	1.162
Κέρδος / (ζημία) από απώλεια ελέγχου σε θυγατρική	253	-
Κέρδος από μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε κοινοπραξία	163	-
Μερίδιο αποτελέσματος από συμμετοχές που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	8.474	(3.134)
Κέρδη προ φόρων	71.074	59.763
Φόροι	(7.927)	(8.491)
Καθαρά κέρδη χρήσης	63.147	51.272
Κέρδη ανά μετοχή (εκφρασμένα σε € ανά μετοχή)		
-Βασικά και Προσαρμοσμένα	0,65	0,53

Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τη χρήση 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018), οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και ελεγχθεί από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα στοιχεία της ενοποιημένης κατάστασης συνολικού εισοδήματος της Grivalia για τις χρήσεις 2017 και 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ		
(ποσά σε χιλ. ευρώ)*	2017	2018
Καθαρά κέρδη χρήσης	63.147	51.272
Λοιπά συνολικά εισοδήματα:		
Ποσά που ενδέχεται να αναξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		
Μεταφορά συναλλαγματικών διαφορών στα αποτελέσματα μετά από φόρους	(88)	(14)
Μεταβολές στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	86	(86)
Μερίδιο λοιπών συνολικών εσόδων σε κοινοπραξίες που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(687)	-
Ποσά που δε θα αναξινομηθούν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	(62)	53
Σύνολο λοιπών συνολικών (ζημιών) μετά φόρων	(751)	(47)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	62.396	51.225
Τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης κατανέμονται σε:		
-Κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	62.396	51.225
-Δικαιώματα μειοψηφίας	-	-
Συνολικά έσοδα μετά από φόρους χρήσης	62.396	51.225

Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Grivalia για τη χρήση 2018 (τα στοιχεία της χρήσης 2017 προκύπτουν από τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2018), οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και ελεγχθεί από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.

Τα έσοδα από μισθώματα ανήλθαν σε €72.425 χιλ. για τη χρήση 2018, έναντι €64.985 χιλ. για τη χρήση 2017 σημειώνοντας αύξηση 11%, κυρίως λόγω της ενσωμάτωσης των εσόδων προερχομένων από τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2017, καθώς και των νέων επενδύσεων του 2018. Αύξηση σημειώθηκε επίσης λόγω της μίσθωσης κενών χώρων, καθώς και της αναπροσαρμογής μισθωμάτων. Εκ των εσόδων από μισθώματα €16,7 εκατ. αφορούν έσοδα από την Eurobank.

Τα κέρδη από αναπροσαρμογή των επενδύσεων σε ακίνητα σε εύλογη αξία ανήλθαν σε €18.168 χιλ. για τη χρήση 2018, έναντι κερδών €18.855 χιλ. για τη χρήση 2017. Από την απόκτηση των νέων επενδυτικών ακινήτων κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 προέκυψε κέρδος από αναπροσαρμογή ποσού €961 χιλ., ενώ από το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο της 31.12.2017 πρόκυψε κέρδος ποσού €17.207 χιλ.

Τα λειτουργικά κέρδη για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €65.862 χιλ. για τη χρήση 2018, έναντι κερδών €65.368 χιλ. για τη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μια αύξηση €494 χιλ. ή 1%.

Τα λειτουργικά κέρδη του Ομίλου μη συμπεριλαμβανομένων κερδών/(ζημιών) από αναπροσαρμογή των επενδύσεων σε ακίνητα σε εύλογη αξία, προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις και λοιπών εσόδων, ανήλθαν σε €47.310 χιλ. για τη χρήση 2018, έναντι €46.379 χιλ. για τη χρήση 2017, παρουσιάζοντας αύξηση ποσού €931 χιλ. ή 2%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κύκλου εργασιών, καθώς και στη μείωση των λειτουργικών εξόδων.

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα του Ομίλου για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €849 χιλ., έναντι €993 χιλ. για τη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μείωση 15%. Η μείωση των χρηματοοικονομικών εσόδων αποδίδεται κυρίως στα πολύ χαμηλότερα επιτόκια καταθέσεων, ως αποτέλεσμα της πολιτικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου.

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €6.413 χιλ., έναντι €4.177 χιλ. για τη χρήση 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 54%. Η αύξηση οφείλεται στα αυξημένα δανειακά κεφάλαια της εταιρείας. Επιπρόσθετα, στο κονδύλι περιλαμβάνεται εφάπαξ χρηματοοικονομικό έξοδο ποσού €750 χιλ. που σχετίζεται με τα νεοαναληφθέντα δάνεια.

Οι φόροι για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €8.491 χιλ., έναντι €7.927 χιλ. για τη χρήση 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 7%, κυρίως λόγω της ενσωμάτωσης των νέων επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν το β' εξάμηνο 2017 και στη χρήση 2018, στον υπολογισμό του φόρου ενεργητικού.

Συνέπεια των ανωτέρω, τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε €51.272 χιλ., έναντι κερδών €63.147 χιλ. για τη χρήση 2017.

3.28.8 Ισολογισμός Μετασηματισμού

Ο Ισολογισμός Μετασηματισμού της Grivalia, που αποτέλεσε τη βάση για τη συγχώνευση με απορρόφηση από την Τράπεζα, είναι η εταιρική οικονομική κατάσταση της 31.12.2018 και παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Grivalia και συγκεκριμένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/MERGERBALANCESHEETGRIVALIAGRSIGNED.pdf>.

3.29 Πληροφορίες από τρίτους, γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων και δηλώσεις συμφερόντων

Σύμφωνα με το άρθρο 4.1.3.13.3. του Κανονισμού του Χ.Α. και το άρθρο 16 του ν.2515/1997, το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank ανέθεσε στην εταιρεία Deloitte, για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων, τη διατύπωση γνώμης επί του δίκαιου και λογικού της προτεινόμενης από τα Διοικητικά Συμβούλια των Συγχωνευόμενων Εταιρειών Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών τους. Τη γνωμοδότηση της Deloitte υπογράφει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής κ. Δημήτρης Κατσιμπόκης (ΑΜ ΣΟΕΛ 34671).

Επίσης, ανατέθηκε στην Perella Weinberg Partners UK LLP να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το ως άνω περιγραφόμενο νομοθετικό πλαίσιο, επί του δίκαιου και λογικού της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομική άποψη ως προς τους κατόχους κοινών μετοχών (στο εξής η Perella Weinberg Partners UK LLP και η Deloitte από κοινού «Ανεξάρτητοι Εμπειρογνώμονες»).

Επιπλέον, ανατέθηκε στη Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου να παράσχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τη γνώμη του σχετικά με το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από οικονομική άποψη.

Αντίστοιχα, το Διοικητικό Συμβούλιο της Grivalia ανέθεσε στην ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε., να γνωμοδοτήσει επί του δίκαιου και λογικού της Σχέσης Ανταλλαγής σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2515/1997 και του άρθρου 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χ.Α. Τη γνωμοδότηση της ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε. υπογράφει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής κ. Κώστας Σταθόπουλος (ΑΜ ΣΟΕΛ 42201).

Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο της Grivalia, ζήτησε από

- τη Merrill Lynch International να γνωμοδοτήσει για το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομικής πλευράς, και
- από την Axia Ventures Group Limited να συντάξει χρηματοοικονομική έκθεση σχετικά με το εύλογο και δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής της Συγχώνευσης.

Οι χρηματοοικονομικοί οίκοι και οι ελεγκτικές εταιρείες που διενήργησαν τις αποτιμήσεις σύμφωνα με τα ειδικώς αναφερόμενα στις παραγράφους 4.5.4 και 4.5.5 του Εγγράφου για τον καθένα εξ αυτών, δεν συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο και δεν διατηρούν οποιοδήποτε συμφέρον με τις Συγχωνευόμενες Εταιρείες εκτός από τη λήψη των αμοιβών τους.

3.30 Έγγραφα στη διάθεση του επενδυτικού κοινού

Κατά τη διάρκεια ισχύος του Εγγράφου, ήτοι 12 μήνες από τη δημοσίευσή του, τα ακόλουθα έγγραφα (ή αντίγραφα των εγγράφων αυτών) θα βρίσκονται στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Eurobank στη διεύθυνση Φιλελλήνων 10 και Ξενοφώντος 13, 1^{ος} όροφος 105 57, Αθήνα:

- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31.12.2017, οι οποίες συντάχθηκαν βάσει των Δ.Π.Χ.Α. και εγκρίθηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση της Τράπεζας της 10.07.2018, καθώς επίσης και η αντίστοιχη έκθεση ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31.12.2018, οι οποίες συντάχθηκαν βάσει των Δ.Π.Χ.Α. και εγκρίθηκαν με την από 29.03.2019 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, καθώς επίσης και η αντίστοιχη έκθεση ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.
- Το Καταστατικό της Eurobank.
- Το από 22.02.2019 Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης των Συγχωνευόμενων Εταιρειών.
- Απόσπασμα του πρακτικού της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της EUROBANK, που συνεδρίασε στις 05.04.2019 και ενέκρινε τη Συγχώνευση.
- Το πρακτικό της Συνέλευσης των ομολογιούχων της Τράπεζας που συνεδρίασε στις 28.03.2019 και ενέκρινε τη Συγχώνευση.
- Απόσπασμα του πρακτικού της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Grivalia, που συνεδρίασε στις 05.04.2019 και ενέκρινε τη Συγχώνευση.
- Η από 22.02.2019 έκθεση επί του Ισολογισμού Μετασηματισμού της Grivalia για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων κατά την 31.12.2018, η οποία διενεργήθηκε από την «ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣ ΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».
- Η από 22.02.2019 έκθεση επί του ισολογισμού μετασηματισμού της Eurobank για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων κατά την 31.12.2018, η οποία διενεργήθηκε από την «KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».
- Η από 22.02.2019 γνωμοδότηση της εταιρείας «Deloitte» για το δίκαιο και εύλογο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2515/1997, τα άρθρα 69 – 77α του κ.ν.

2190/20, τα άρθρα 1-5 του ν. 2166/93 και το άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Eurobank.

- Η από 07.05.2019 συμπληρωματική διευκρινιστική επιστολή της από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεσης Γνωμοδότησης της «Deloitte» προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ σε συνέχεια του ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- Η από 08.02.2019 γνωμοδότηση της «Perella Weinberg Partners» για το εύλογο και δίκαιο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 4.1.3.13.3 Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Eurobank.
- Η από 08.02.2019 γνωμοδότηση του καταστήματος Λονδίνου της Deutsche Bank AG, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Eurobank και επιβεβαιώνει το δίκαιο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης.
- Η από 22.02.2019 γνωμοδότηση της «ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.» για το δίκαιο και εύλογο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 2515/1997 και του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Grivalia.
- Η από 10.05.2019 συμπληρωματική διευκρινιστική επιστολή της από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεσης Γνωμοδότησης της «ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.» προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ σε συνέχεια του ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- Η από 22.02.2019 γνωμοδότηση της «Merrill Lynch International», η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Grivalia και επιβεβαιώνει το δίκαιο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης.
- Η από 07.02.2019 γνωμοδότηση της «ΑΧΙΑ Ventures Group Limited», η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Grivalia και επιβεβαιώνει το εύλογο και δίκαιο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών στο πλαίσιο της Συγχώνευσης.
- Οι οικονομικές κατατάσεις για την χρήση 2017 όλων των θυγατρικών εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, με εξαίρεση τις ακόλουθες εταιρείες: την Berberis Investments Limited (εξαιρείται της υποχρέωσης σύνταξης ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων κατόπιν αιτήματος του μοναδικού μετόχου της), την Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Πιστώσεων (μη έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από τους μετόχους της), την Lenevino Holdings Ltd (πρώτη υπερδωδεκάμηνη το 2018, καθώς ιδρύθηκε το 2017), τις εταιρείες ERB New Europe Funding III Ltd, Eurobank Ergasias Leasing A.E., ERB New Europe Funding II B.V. και ERB IT Shared Services S.A. (των οποίων η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2017 είναι σε εξέλιξη), και τις εταιρείες Anartychi SME I Plc, Tegea Plc, Themeleion II Mortgage Finance Plc, Themeleion III Mortgage Finance Plc, Themeleion IV Mortgage Finance Plc και Themeleion Mortgage Finance Plc (οι οποίες τελούν υπό εκκαθάριση).
- Οι οικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής εταιρείας «Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ» για την χρήση 2018. Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2018 των λοιπών θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας βρίσκεται σε εξέλιξη.
- Οι άτυπες (pro-forma) ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 809/2004 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Παράρτημα II, όπως ισχύει, που συνοδεύονται από «Έκθεση Διασφάλισης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή».
- Η υπ αριθ. πρωτ. 1547823-1/17.05.2019 εγκριτική απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, Διεύθυνση Εταιρειών & Γενικού Εμπορικού Μητρώου, σχετικά με την έγκριση της Συγχώνευσης και της τροποποίησης του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας συνεπεία της Συγχώνευσης και η υπ' αριθμ. πρωτ. 1547823/17.05.2019 ανακοίνωση καταχώρισής της στον διαδικτυακό τόπο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).

Επισημαίνεται ότι λοιπές πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο της Eurobank, πλην των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στις παραπάνω αναφερόμενες διευθύνσεις, δεν αποτελούν μέρος του παρόντος Εγγράφου.

4 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

4.1 Δήλωση για την επάρκεια του κεφαλαίου κίνησης

Η Διοίκηση δηλώνει ότι το κεφάλαιο κινήσεως του νέου Ομίλου Eurobank (μετά την ολοκλήρωση της παρούσας συγχώνευσης) επαρκεί για τις τρέχουσες δραστηριότητες του Ομίλου για τους επόμενους 12 μήνες με ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου.

4.2 Ίδια κεφάλαια & χρηματοοικονομικό χρέος

Στους πίνακες που ακολουθούν, οι οποίοι έχουν συνταχθεί από την Τράπεζα, παρουσιάζονται η κεφαλαιακή διάρθρωση και το καθαρό χρηματοοικονομικό χρέος του Ομίλου, σύμφωνα με τα στοιχεία των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2018.

Την 31.12.2018 τα συνολικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου ανήλθαν σε €5.031 εκατ. και το χρηματοοικονομικό του χρέος ανήλθε σε €11.133 εκατ. Σε pro-forma βάση, τα συνολικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου ανέρχονται σε €6.104 εκατ. και το χρηματοοικονομικό χρέος σε €11.209 εκατ.

Η κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου την 31.12.2018 και pro – forma λαμβάνοντας υπόψη την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης αναλύεται ως ακολούθως:

Κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2018	Pro-forma ⁽¹⁾ 31.12.2018
A. Δανειακές υποχρεώσεις		
A1. Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	6.585	6.606
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	0	0
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	800	800
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	5.785	5.806
A2. Μακροπρόθεσμος δανεισμός	4.548	4.603
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	16	16
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	947	947
Ομόλογα από τιτλοποίηση	1.245	1.245
Καλυμμένες ομολογίες	499	499
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	1.250	1.250
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	591	646
Σύνολο χρέους (A1+A2)	11.133	11.209
B. Ίδια κεφάλαια Ομίλου		
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	853
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(3.721)	(2.846)
Προνομιούχοι τίτλοι	42	42
Δικαιώματα τρίτων	0	0
Σύνολο	5.031	6.104

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα.

(1) Pro-forma κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου εφόσον ληφθεί υπόψη η Συγχώνευση (βλ. και ενότητα 3.21.7. «Pro Forma Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Χρήσης 2018» του παρόντος Εγγράφου).

Η Τράπεζα δηλώνει ότι, μετά την 31.12.2018 και μέχρι την ημερομηνία του Εγγράφου δεν έχει επέλθει άλλη σημαντική αλλαγή στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου όπως αυτά απεικονίζονται στον ανωτέρω πίνακα λαμβάνοντας υπόψη την Pro-forma κεφαλαιακή θέση (σχετική αναφορά στην ενότητα 3.24 «Σημαντικές αλλαγές στην Οικονομική Θέση της Τράπεζας και του Ομίλου» του παρόντος Εγγράφου).

Στον πίνακα που ακολουθεί προσδιορίζονται οι καθαρές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του Ομίλου την 31.12.2018 και σε pro – forma βάση λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα Συγχώνευση:

Καθαρές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις Ομίλου		
(ποσά σε εκατ. ευρώ)	31.12.2018	Pro-forma ^(β) 31.12.2018
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες εξαιρουμένων των		
A υποχρεωτικών καταθέσεων	1.429	1.429
B Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (σημ. 1)	2.307	2.313
Γ1 Ομόλογα εμπορικού χαρτοφυλακίου (σημ. 1)	43	43
Γ2 Ομόλογα επενδυτικού χαρτοφυλακίου (σημ. 1)	7.772	7.772
Δ Συνολική ταμειακή ρευστότητα (Δ=Α+Β+Γ1+Γ2)	11.551	11.557
E Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (σημ.2)	8.426	8.502
ΣΤ Ομόλογα από τιτλοποίηση	1.245	1.245
Z Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	947	947
H Καλυμμένες ομολογίες	499	499
Θ Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	16	16
Ι Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα (I=E+ΣΤ+Z+H+Θ, σημ. 2)	11.133	11.209
Κ Καθαρές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις / (υποχρεώσεις) (Κ=Δ-Ι)	418	348

* Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα.

Στον ανωτέρω πίνακα συμπεριλαμβάνονται υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος ύψους €2,1 δισ. την 31.12.2018, οι οποίες εξασφαλίζονται με δεσμευμένα στοιχεία. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνονται απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο όπως: (α) ομόλογα εμπορικού χαρτοφυλακίου ποσού €11 εκατ. και (β) ομόλογα επενδυτικού χαρτοφυλακίου ποσού €3.169 εκατ.

Σημειώσεις:

(1) Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού που έχουν συμπεριληφθεί στην ταμειακή ρευστότητα την 31.12.2018 είναι: (α) Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ποσού €1.791 εκατ., (β) ομόλογα επενδυτικού χαρτοφυλακίου ποσού €4.160 εκατ. και (γ) ομόλογα εμπορικού χαρτοφυλακίου ποσού €6 εκατ.

(2) Οι εξασφαλισμένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και οι δανειακές υποχρεώσεις λόγω τιτλοποιήσεων ανήλθαν την 31.12.2018 σε €7.702 εκατ. και €1.245 εκατ. αντίστοιχα.

(3) Pro-forma καθαρές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του Ομίλου, εφόσον ληφθεί υπόψη η Συγχώνευση.

Η ταμειακή ρευστότητα του Ομίλου, όπως παρουσιάζεται ανωτέρω, αποτελείται από τα δεσμευμένα και μη δεσμευμένα στοιχεία των επιμέρους αναφερθέντων κατηγοριών του Ισολογισμού κατά την 31.12.2018 και ανερχόταν σε €11.551 εκατ., ενώ οι εξασφαλισμένες και μη εξασφαλισμένες υποχρεώσεις, όπως ορίζονται ανωτέρω, ανέρχονταν σε €11.133 εκατ. Ως εκ τούτου, οι καθαρές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του Ομίλου, ανέρχονταν την 31.12.2018 σε €418 εκατ.

Η Τράπεζα δηλώνει ότι, μετά την 31.12.2018 και μέχρι την ημερομηνία του Εγγράφου, πέραν της μεταβολής των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα στο σύνηθες πλαίσιο εκτέλεσης των διατραπεζικών εργασιών, δεν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές στο χρέος του Ομίλου όπως αυτό απεικονίζεται στον ανωτέρω πίνακα πλην: α) του μηδενισμού του βραχυπρόθεσμου δανεισμού €800 εκατ. από κεντρικές τράπεζες, εκ των οποίων €500 εκατ. αφορούσαν σε χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ (βλ. σχετικά ενότητα 3.21.3 «Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018» - «Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» του παρόντος Εγγράφου) και β) της αύξησης κατά €200 εκατ. περίπου του υπολοίπου των εκδοθέντων ομολόγων από τιτλοποίηση (βλ. σχετικά ενότητα 3.21.3 «Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ενοποιημένων Ισολογισμών της 31.12.2017 και 31.12.2018» «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους» του παρόντος Εγγράφου).

4.3 Συμφέροντα των φυσικών & νομικών προσώπων που συμμετέχουν στην έκδοση

Δεν υφίστανται συμφέροντα, περιλαμβανομένων των συγκρουόμενων συμφερόντων, που επηρεάζουν σημαντικά τη Συγχώνευση.

Οι χρηματοοικονομικοί οίκοι και οι ελεγκτικές εταιρείες που διενήργησαν τις αποτιμήσεις σύμφωνα με τα ειδικώς αναφερόμενα στις παραγράφους 4.5.4 και 4.5.5 ακολούθως για τον καθένα εξ αυτών, δεν συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο και δεν διατηρούν οποιοδήποτε συμφέρον με τις Συγχωνευόμενες Εταιρείες εκτός από τη λήψη των αμοιβών τους.

4.4 Λόγοι της Συγχώνευσης

Οι λόγοι, οι οποίοι οδήγησαν στην απόφαση συγχώνευσης της Τράπεζας με την Απορροφώμενη παρατίθενται (α) στην από 22.02.2019 Επεξηγηματική Έκθεση της Τράπεζας, την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο κατήρτισε σύμφωνα με το άρθρο 69 παρ. 4 του κ.ν. 2190/1920 και το άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών και υπέβαλε προς έγκριση στην από 05.04.2019 έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της, η οποία την ενέκρινε και (β) στην από 22.02.2019 Επεξηγηματική Έκθεση της Απορροφώμενης, η οποία καταρτίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 69 παρ. 4 του κ.ν. 2190/1920 και το άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών και υπέβαλε προς έγκριση στην από 05.04.2019 Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της, η οποία την ενέκρινε.

4.4.1 Οικονομική και νομική άποψη της Συγχώνευσης

Σύμφωνα με τις εν λόγω επεξηγηματικές εκθέσεις, οι διοικήσεις των Συγχωνευόμενων Εταιρειών κατέληξαν στη απόφαση να πραγματοποιήσουν τη Συγχώνευση εκτιμώντας, αφενός, τους στρατηγικούς τους στόχους και, αφετέρου, τις προοπτικές της συγκεκριμένης συγχώνευσης, με τη δημιουργία μιας εξαιρετικά κεφαλαιοποιημένης τράπεζας έτοιμης να υποστηρίξει τις ανάγκες της αγοράς. Συγκεκριμένα, οι διοικήσεις των Συγχωνευόμενων Εταιρειών έλαβαν υπόψη:

- i. την ανάγκη δημιουργίας μιας ισχυρότερης κεφαλαιακά τράπεζας,
- ii. την ανάγκη μείωσης των αποτυπωμένων στον ισολογισμό κινδύνων, με τη σημαντική μείωση του χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) της Τράπεζας,
- iii. τη δυνατότητα διεύρυνσης της ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας, με την προσθήκη σε αυτήν των ακινήτων της Grivalia και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας τους στο πλαίσιο εφαρμογής από την ομάδα της Grivalia των βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

Η Συγχώνευση θα γίνει με απορρόφηση της Grivalia από την Τράπεζα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, του ν. 2515/1997 και του ν. 2166/1993, όπως ισχύουν, με ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού.

Με το ισχύον νομικό πλαίσιο, η συγχώνευση των δύο εταιρειών γίνεται με τις διατάξεις του ν. 2515/1997 και του ν. 2166/1993 βάσει των οποίων παρέχονται φορολογικά κίνητρα καθώς και απαλλαγές.

4.5 Οι όροι της Συγχώνευσης

4.5.1 Γενικά

Τα Διοικητικά Συμβούλια της Απορροφώσας και της Απορροφώμενης κατά τις συνεδριάσεις τους στις 25.11.2018, αποφάσισαν την έναρξη των διαδικασιών για τη Συγχώνευση με απορρόφηση της Grivalia από την Τράπεζα με συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και του εφαρμοζόμενου εταιρικού νόμου. Ως ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού της Απορροφώμενης ορίστηκε η 31.12.2018. Ομοίως, ως ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού της Απορροφώσας ορίστηκε η 31.12.2018.

Στη συνέχεια, τα Διοικητικά Συμβούλια της Συγχωνευόμενων Εταιρειών κατά τη συνεδρίασή τους στις 22.02.2019, ενέκριναν το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia από την Τράπεζα, το οποίο υπέγραψαν την ίδια ημέρα και αποφάσισαν να εισηγηθούν προς τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων τους τη Συγχώνευση.

Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Απορροφώσας που πραγματοποιήθηκε στις 05.04.2019, αποδεχόμενη την εισήγηση του Διοικητικού της Συμβουλίου και μετά από ακρόαση της σχετικής έκθεσης αυτού, ενέκρινε, μεταξύ άλλων:

(α) Την έγκριση της συγχώνευσης της Τράπεζας με την GRIVALIA PROPERTIES Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (Grivalia), με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.

(β) Την έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως εγκρίθηκε από τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο συγχωνευόμενων εταιρειών.

(γ) Την παροχή εξουσιοδότησης σε στελέχη της Τράπεζας να προβούν σε κάθε ενέργεια που απαιτείται για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

(δ) Την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας:

- κατά ποσό €164.848.663,17, το οποίο αντιστοιχεί στο μετοχικό κεφάλαιο της Grivalia, και

- κατά ποσό €32.458.933,29, προερχόμενο από φορολογημένα κέρδη, για λόγους στρογγυλοποίησης της ονομαστικής αξίας της νέας κοινής μετοχής της Τράπεζας, η οποία μεταβάλλεται από €0,30 σε €0,23.

Μετά τις ανωτέρω αυξήσεις, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανέρχεται σε €853.107.225,96 και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της σε 3.709.161.852 μετοχές κοινές με ψήφο, ονομαστικής αξίας €0,23 η κάθε μία.

(ε) Την αντίστοιχη τροποποίηση του άρθρου 5 του καταστατικού της Τράπεζας.

(στ) Την παροχή εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) για τη ρύθμιση των διαδικαστικών θεμάτων και των τεχνικών λεπτομερειών για την έκδοση και έναρξη διαπραγμάτευσης των νέων μετοχών και για την άμεση εκποίηση των μετοχών που σχηματίζονται από την άθροιση κλασματικών υπολοίπων που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω αύξηση και την απόδοση στους δικαιούχους του προϊόντος της εκποίησης.

Στην ως άνω έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Απορροφώσας, παραστάθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούσαν ποσοστό 67,47% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου με δικαίωμα ψήφου για το θέμα της Συγχώνευσης και υπέρ της Συγχώνευσης ψήφισε ποσοστό 99,08% των εκπροσωπούμενων ψήφων. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον ν. 3864/2010, όπως ισχύει, στα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας του θέματος που αφορούσε στη Συγχώνευση συνυπολογίζονται οι 52.080.673 μετοχές της Τράπεζας που ανήκουν στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ).

Η από 28.03.2019 Συνέλευση των ομολογιούχων της Απορροφώσας, στην οποία παραστάθηκε το σύνολο, ήτοι το 100%, των ομολογιούχων δανειστών της με ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές της, ενέκρινε τη Συγχώνευση με τους όρους που αναφέρονται στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.

Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Απορροφώμενης που πραγματοποιήθηκε στις 05.04.2019, αποδεχόμενη την εισήγηση του Διοικητικού της Συμβουλίου και μετά από ακρόαση της σχετικής έκθεσης αυτού, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.

Στην εν λόγω έκτακτη Γενική Συνέλευση της Απορροφώμενης παραστάθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούσαν ποσοστό 86% του συνόλου των μετοχών της Απορροφώμενης και υπέρ της Συγχώνευσης ψήφισε ποσοστό 99,998836% του συνόλου των παρισταμένων μετόχων.

Η συμβολαιογραφική πράξη της συγχώνευσης καταρτίστηκε με το υπ' αριθμ. 6360/19.04.2019 συμβολαιογραφικό έγγραφο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Μαυρουδής.

Η Συγχώνευση εγκρίθηκε στις 17.05.2019 δυνάμει της υπ' αριθμ. πρωτ. 1547823-1/17.05.2019 εγκριτικής απόφασης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, Διεύθυνση Εταιρειών & Γενικού Εμπορικού Μητρώου, σχετικά με την έγκριση της Συγχώνευσης και της τροποποίησης του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας συνεπεία της Συγχώνευσης και η υπ' αριθμ. πρωτ. 1547823/17.05.2019 ανακοίνωση καταχώρισής της στον διαδικτυακό τόπο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).

4.5.1.1 Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Eurobank

Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικά οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Απορροφώσας με ημερολογιακή σειρά.

<u>Ημερομηνία</u>	<u>Γεγονός</u>
25.11.2018	<p>Κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της Eurobank αποφασίστηκαν, μεταξύ άλλων θεμάτων, τα εξής σχετικά με τη Συγχώνευση:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ομόφωνα από το Δ.Σ. η εκκίνηση της διαδικασίας για τη συγχώνευση της Τράπεζας με απορρόφηση της Grivalia, με συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και του εφαρμοζόμενου εταιρικού νόμου.• Η 31^η Δεκεμβρίου 2018 ως κοινή ημερομηνία μετασηματισμού.• Να προταθεί στη Γ.Σ. των μετόχων, ως σχέση ανταλλαγής των (προ της συγχωνεύσεως) μετοχών της Grivalia και της Τράπεζας προς τις νέες (μετά τη συγχώνευση) μετοχές της Τράπεζας, ως εξής: 15,8000000041493 νέες κοινές μετοχές της Τράπεζας προς κάθε 1 κοινή μετοχή της Grivalia ενώ οι μέτοχοι της Τράπεζας θα διατηρήσουν τον αριθμό των κοινών μετοχών που κατέχουν. Η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής καταλήγει στο να κατέχουν οι υφιστάμενοι μέτοχοι της Τράπεζας 59% και οι μέτοχοι της Grivalia 41% αντίστοιχα του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας περίπου όπως θα διαμορφωθεί μετά τη συγχώνευση.• Ο ορκωτός ελεγκτής Αναστάσιος Κυριακούλης (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39291) της ελεγκτικής εταιρείας «ΚΡΜΓ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» να διενεργήσει ελέγχους και να συντάξει σχετική έκθεση επί του ισολογισμού μετασηματισμού της Τράπεζας για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων σε αυτήν την ημερομηνία (31.12.2018) καθώς και για το σχέδιο συμβάσεως συγχωνεύσεως, ο δε ορκωτός ελεγκτής Δημήτρης Κατσιμπόκης (Α.Μ. ΣΟΕΛ 34671) της ελεγκτικής εταιρείας «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», να διενεργήσει ελέγχους και να συντάξει σχετική έκθεση για τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών, σύμφωνα με την ισχύουσα εφαρμοστέα νομοθεσία.
18.12.2018	<p>Σε συνέχεια της από 25.11.2018 απόφασης του Δ.Σ., κατόπιν συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, υπογράφηκε μεταξύ της Eurobank και της Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου, συμφωνητικό ανάθεσης για την παροχή γνωμοδότησης με ημερομηνία 18.12.2018.</p>
18.01.2019	<p>Σε συνέχεια της από 25.11.2018 απόφασης του Δ.Σ., κατόπιν συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, υπογράφηκε μεταξύ της Eurobank και της Perella Weinberg Partners (PWP) UK LLP συμφωνητικό ανάθεσης για την παροχή γνωμοδότησης με</p>

ημερομηνία 18.01.2019.

- 22.02.2019 Κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της Eurobank ελήφθησαν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες αποφάσεις σχετικά με τη Συγχώνευση:
- Εγκρίθηκε ο ισολογισμός μετασηματισμού της Τράπεζας και ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Τράπεζας για την υπογραφή του.
 - Εγκρίθηκε το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης δι' απορροφήσεως της Grivalia από την Τράπεζα και ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Τράπεζας για την υπογραφή αυτού αφού τέθηκαν υπόψη των μελών του Δ.Σ. τα κατωτέρω έγγραφα:
 1. το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης που καταρτίστηκε από κοινού από τις συγχωνευόμενες εταιρείες,
 2. η Περίληψη επί του ΣΣΣ προς δημοσίευση,
 3. η αποτίμηση, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Τράπεζας από τη Deloitte για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων και οι γνωμοδοτήσεις από τις Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου, και Perella Weinberg Partners UK LLP, για λογαριασμό δε της Grivalia από την Ernst & Young (Hellas) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε. για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων και, επιπλέον, οι γνωμοδοτήσεις από τις Bank of America Merrill Lynch και Axia Ventures Group Limited,
 4. η νομική έκθεση της δικηγορικής εταιρείας Δρακόπουλος & Βασαλάκης,
 5. η έκθεση επί του ισολογισμού μετασηματισμού της Τράπεζας για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων σε αυτήν την ημερομηνία (31.12.2018) και επί του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, η οποία διενεργήθηκε από τον ορκωτό ελεγκτή Αναστάσιο Κυριακούλη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39291) της ελεγκτικής εταιρείας «KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», και
 6. η έκθεση επί του ισολογισμού μετασηματισμού της Απορροφώμενης για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων σε αυτήν την ημερομηνία (31.12.2018) και επί του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, η οποία διενεργήθηκε από την ορκωτή ελεγκτή κα. Δέσποινα Μαρίνου (Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 17681), της ελεγκτικής εταιρείας «ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣ ΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».
 - Εγκρίθηκε το κείμενο της επεξηγηματικής έκθεσης από νομική και οικονομική άποψη του από 22.02.2019 Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης με απορρόφηση (Έκθεση Δ.Σ.) και ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Τράπεζας για την υπογραφή αυτού.
- 22.02.2019 Υπεγράφη το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης της Τράπεζας με απορρόφηση της Grivalia, στο οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι όροι της Συγχώνευσης όπως αυτοί συμφωνήθηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις ειδικές αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Συγχωνευόμενων Εταιρειών.
- 28.03.2019 Εγκρίθηκε η Συγχώνευση από την ιδιαίτερη συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών της Τράπεζας με ομολογίες μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές.
- 05.04.2019 Κατά την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, μεταξύ άλλων αποφάσεων,
- εγκρίθηκε η Συγχώνευση και το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως αυτό είχε εγκριθεί από τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο Συγχωνευόμενων Εταιρειών,
 - ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Τράπεζας για την υπογραφή του ΣΣΣ και
 - εγκρίθηκε η τροποποίηση του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας.

4.5.1.2 Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Grivalia

Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικά οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Απορροφώμενης με ημερολογιακή σειρά.

Ημερομηνία	Γεγονός
25.11.2018	<p>Κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της Grivalia αποφασίστηκαν, μεταξύ άλλων θεμάτων, τα εξής σχετικά με τη Συγχώνευση:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ομόφωνα από το Δ.Σ. η εκκίνηση της διαδικασίας για τη συγχώνευση της Eurobank με απορρόφηση της Grivalia, με συνδυασμένη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και του εφαρμοζόμενου εταιρικού νόμου.• Η 31^η Δεκεμβρίου 2018 ως κοινή ημερομηνία μετασχηματισμού.• Να προταθεί στη Γ.Σ. των μετόχων, ως σχέση ανταλλαγής των (προ της συγχωνεύσεως) μετοχών της Grivalia και της Eurobank προς τις νέες (μετά τη συγχώνευση) μετοχές της Eurobank, ως εξής: περίπου 15,8 νέες κοινές μετοχές της Eurobank προς κάθε 1 κοινή μετοχή της Grivalia ενώ οι μέτοχοι της Τράπεζας θα διατηρήσουν τον αριθμό των κοινών μετοχών της Τράπεζας που κατέχουν. Η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής καταλήγει σε συμμετοχή σε ποσοστό 59% περίπου από τους υφιστάμενους μετόχους της Eurobank και κατά 41% περίπου από τους μετόχους της Grivalia στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank μετά τη συγχώνευση.• Η Ελεγκτική Εταιρεία «ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.» να διεξάγει, με Ορκωτό Ελεγκτή της επιλογής της, ειδική έκθεση αναφορικά με τη σχέση ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του νόμου, όπως ισχύουν και η Ελεγκτική Εταιρεία «PRICEWATERHOUSECOOPERS Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία» να συντάξει, με Ορκωτό Ελεγκτή της επιλογής της λογιστικούς ελέγχους και να συντάξει έκθεση διαπίστωσης της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Grivalia για τη συγχώνευση με απορρόφηση από την Τράπεζα βάσει του Ισολογισμού Μετασχηματισμού της 31.12.2018.• Να οριστούν ως σύμβουλοι της για τη διαδικασία της Συγχώνευσης οι:<ul style="list-style-type: none">- Bank of America Merrill Lynch, κατάστημα Λονδίνου και- AXIA Ventures Group Limited.• Σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης του Δ.Σ., κατόπιν σχετικών συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, υπογράφηκε μεταξύ της Grivalia και της AXIA Ventures Limited συμφωνητικό ανάθεσης για την παροχή γνωμοδότησης με ημερομηνία 25.11.2018.
07.02.2019	<p>Κατά τη συνεδρίαση Δ.Σ. της Grivalia ελήφθη η ακόλουθη, μεταξύ άλλων, απόφαση σχετικά με τη Συγχώνευση:</p> <ul style="list-style-type: none">• Εγκρίθηκε ο Ισολογισμός με ημερομηνία 31.12.2018, ο οποίος είναι ο Ισολογισμός Μετασχηματισμού της Απορροφώμενης.
08.02.2019	<p>Σε συνέχεια της από 25.11.2018 απόφασης του Δ.Σ., κατόπιν συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, υπογράφηκε μεταξύ της Grivalia και της Bank of America Merrill Lynch, κατάστημα Λονδίνου, συμφωνητικό ανάθεσης για την παροχή γνωμοδότησης με ημερομηνία 08.02.2019.</p>
22.02.2019	<p>Κατά τη συνεδρίαση Δ.Σ. της Grivalia ελήφθησαν οι ακόλουθες, μεταξύ άλλων, αποφάσεις σχετικά με τη Συγχώνευση:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Απορροφώμενης για την υπογραφή του

Ισολογισμού Μετασχηματισμού.

- Εγκρίθηκε η έκθεση επί του Ισολογισμού Μετασχηματισμού της Grivalia για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων κατά την 31.12.2018 καθώς και για το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.
- Εγκρίθηκε το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης δι' απορροφήσεως της Grivalia από την Eurobank και ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της εταιρείας για την υπογραφή του αφοῦ τέθηκαν υπόψη των μελών του Δ.Σ. τα κατωτέρω έγγραφα:
 1. το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης που καταρτίστηκε από κοινού από τις συγχωνευόμενες εταιρείες,
 2. η Περίληψη επί του ΣΣΣ προς δημοσίευση,
 3. η αποτίμηση, η οποία διενεργήθηκε για λογαριασμό της Τράπεζας από τη Deloitte για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων και οι γνωμοδοτήσεις από τις Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου, και Perella Weinberg Partners UK LLP, για λογαριασμό δε της Grivalia από την Ernst & Young (Hellas) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε. για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων και, επιπλέον, οι γνωμοδοτήσεις από τις Bank of America Merrill Lynch και Axia Ventures Group Limited,
 4. η νομική έκθεση της δικηγορικής εταιρείας Δρακόπουλος & Βασαλάκης,
 5. η έκθεση επί του ισολογισμού μετασχηματισμού της Τράπεζας για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων σε αυτήν την ημερομηνία (31.12.2018) και επί του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, η οποία διενεργήθηκε από τον ορκωτό ελεγκτή Αναστάσιο Κυριακούλη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39291) της ελεγκτικής εταιρείας «KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», και
 6. η έκθεση επί του ισολογισμού μετασχηματισμού της Απορροφώμενης για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων σε αυτήν την ημερομηνία (31.12.2018) και επί του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, η οποία διενεργήθηκε από την ορκωτή ελεγκτή κα. Δέσποινα Μαρίνου (Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 17681), της ελεγκτικής εταιρείας «ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣ ΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».
- Εγκρίθηκε το κείμενο της επεξηγηματικής έκθεσης από νομική και οικονομική άποψη του από 22.02.2019 Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης με απορρόφηση (Έκθεση Δ.Σ.) και ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Τράπεζας για την υπογραφή αυτού.

22.02.2019 Υπεγράφη το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia από την Eurobank, στο οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι όροι της Συγχώνευσης όπως αυτοί συμφωνήθηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις ειδικές αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Συγχωνευόμενων Εταιρειών.

05.04.2019 Κατά την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Grivalia

- εγκρίθηκε η Συγχώνευση και το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως αυτό είχε εγκριθεί από τα Διοικητικά Συμβούλια των Συγχωνευόμενων Εταιρειών και
- ορίστηκαν οι εκπρόσωποι της Grivalia για την υπογραφή του ΣΣΣ.

4.5.2 Οι όροι της Συγχώνευσης

Οι όροι της Συγχώνευσης περιλαμβάνονται στο από 22.02.2019 Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης της Τράπεζας με την Απορροφώμενη. Το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης υπεβλήθη στις προβλεπόμενες από το άρθρο 69 παρ. 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 7β του κ.ν. 2190/20 διατυπώσεις δημοσιότητας, με την καταχώριση αυτού στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, Διεύθυνση Εταιρειών & Γενικού Εμπορικού Μητρώου, για μεν την EUROBANK στις 25.02.2019 (με κωδικό αριθμό καταχώρισης 1518472), για δε την Απορροφώμενη στις 01.03.2019 (με κωδικό αριθμό καταχώρισης 1518258) και

αντίστοιχη ανάρτηση στο Γ.Ε.ΜΗ. των ανακοινώσεων (με αριθμ. πρωτ. 1686122/28.02.2019 για την EUROBANK και με αριθμ. πρωτ. 1686838/01.03.2019 για την Απορροφώμενη) για την εν λόγω καταχώριση.

Το πλήρες κείμενο του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης αναρτήθηκε από τις Συγχωνευόμενες την 01.03.2019 στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Eurobank (<https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosipenduton/enimerosi-metoxon-eurobank/enimerotika-deltia/eggrafa-sugxoneuseos-eurobank-grivalia/sxedio-sumbasis-sugxoneusis.pdf>), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 70 παρ. 2 του κ.ν. 2190/1920.

Ειδικότερα, στο ΣΣΣ αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«2. ΜΟΡΦΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ: ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΜΕ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ- ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

Η συγχώνευση των δύο εταιρειών θα γίνει με απορρόφηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 2, 69-70, 72-77α του κ.ν. 2190/1920, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, όπως ισχύουν.

Η συγχώνευση θα γίνει με λογιστική ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των υπό συγχώνευση εταιρειών και, ειδικότερα, με εισφορά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Απορροφούμενης στην Απορροφούσα, όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό μετασχηματισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2018 της Απορροφούμενης. Μετά τη συγχώνευση, τα ανωτέρω στοιχεία θα μεταφερθούν ως στοιχεία ισολογισμού της Απορροφούσας. Η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Απορροφούσας εταιρείας έχει γίνει από την ελεγκτική εταιρεία «KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και ειδικότερα από τον Ορκωτό Ελεγκτή Αναστάσιο Κυριακούλη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39291), με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού της εν λόγω εταιρείας της 31.12.2018, ενώ η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Απορροφούμενης εταιρείας έχει γίνει από την ελεγκτική εταιρεία «ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣ ΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και, ειδικότερα, από την Ορκωτή Ελεγκτή κα. Δέσποινα Μαρίνου (Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 17681), με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού της εν λόγω εταιρείας της 31.12.2018.

Την ημέρα καταχώρισης στο ΓΕΜΗ των αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων των συγχωνευόμενων εταιρειών, οι οποίες θα ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 72 του κ.ν. 2190/1920, καθώς και της μεταξύ των εν λόγω εταιρειών οριστικής σύμβασης συγχώνευσης, η οποία θα περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, και των λοιπών εγγράφων που προβλέπει ο νόμος μαζί με τη σχετική εγκριτική απόφαση της αρμόδιας αρχής («Ημέρα Συγχώνευσης»), η διαδικασία της Συγχώνευσης περατώνεται και η Απορροφούμενη θα λυθεί χωρίς να επακολουθήσει εκκαθάριση ενώ η Απορροφούσα θα υποκατασταθεί στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της Απορροφούμενης, περιλαμβανομένων τυχόν διοικητικών αδειών εκδοθεισών υπέρ της Απορροφούμενης, η Απορροφούσα εξομοιούμενη με καθολική διάδοχο της Απορροφούμενης. Πιο αναλυτικά:

Η Απορροφούμενη θα μεταβιβάσει το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) στην Απορροφούσα με βάση την περιουσιακή της κατάσταση η οποία αποτυπώνεται στον Ισολογισμό Μετασχηματισμού με ημερομηνία 31.12.2018 και όπως αυτή θα έχει διαμορφωθεί μέχρι τη νόμιμη τελείωση της συγχώνευσης. Επίσης, η Απορροφούμενη μεταβιβάζει στην Απορροφούσα κάθε άλλο δικαίωμα, άυλο αγαθό, αξίωση ή άλλο περιουσιακό στοιχείο και αν ακόμα δεν κατονομάζεται ειδικά, ούτε περιγράφεται στη σύμβαση συγχώνευσης με ακρίβεια, είτε από παράλειψη είτε από παραδρομή, τις πάσης φύσης άδειες που έχουν χορηγηθεί από τις αρχές καθώς και τα δικαιώματα ή τις έννομες σχέσεις που προκύπτουν από οποιαδήποτε άλλη σχετική σύμβαση ή δικαιοπραξία και τα οποία όλα, από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, περιέρχονται κατά πλήρη κυριότητα στην Απορροφούσα Εταιρεία.

Από την Ημέρα της Συγχώνευσης, η Απορροφούσα υποκαθίσταται αυτοδίκαια, πλήρως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση στα δικαιώματα, έννομες σχέσεις και στις υποχρεώσεις της Απορροφούμενης και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή και γίνεται χωρίς καταβολή φόρων και τελών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 2166/1993 και του άρθρου 16 του ν. 2515/1997, οι δε τυχόν δίκες της Απορροφούμενης θα συνεχίζονται από την Απορροφούσα χωρίς καμία άλλη διατύπωση μη επερχόμενης βίαιης διακοπής τους σαν αποτέλεσμα της συγχώνευσης.

Με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης η Απορροφούμενη θεωρείται αυτοδικαίως λυμένη, εξαφανιζόμενης της νομικής της προσωπικότητας χωρίς να είναι απαραίτητη η εκκαθάρισή της η δε Απορροφούσα θα καταστεί αποκλειστική κυρία, νομέας, κάτοχος και δικαιούχος κάθε περιουσιακού στοιχείου της Απορροφούμενης.

3. ΣΧΕΣΗ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Κατ' εφαρμογή διεθνώς αποδεκτών μεθόδων αποτίμησης, προέκυψε σχέση αξιών μεταξύ της Απορροφούσας και της Απορροφούμενης 1,435170523535670 : 1.

Μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης και τη (συνολική) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Απορροφούσας, η σχέση συμμετοχής των μετόχων των Συγχωνευόμενων Εταιριών στο εκ της συγχωνεύσεως διαμορφούμενο νέο ποσό μετοχικού κεφαλαίου της Απορροφούσας θα είναι 58,93511397517740% (μέτοχοι της Απορροφούσας) και 41,06488602482260% (μέτοχοι της Απορροφούμενης). Κατ' ακολουθία, στο νέο συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούσας, ύψους 853.107.225,96 Ευρώ διαιρούμενο σε 3.709.161.852 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου ονομαστικής αξίας 0,23 Ευρώ η κάθε μία, θα αντιστοιχούν, στους μεν μετόχους της Απορροφούσας 2.185.998.765 μετοχές, στους δε μετόχους της Απορροφούμενης 1.523.163.087 μετοχές.

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, η αναλογία 15,8000000414930 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Απορροφούσας για κάθε 1 κοινή ονομαστική μετοχή της Απορροφούμενης προτείνεται ως δίκαιη και εύλογη σχέση ανταλλαγής για τις μετοχές της Απορροφούμενης, ενώ οι μέτοχοι της Απορροφούσας θα διατηρήσουν τον αριθμό των κοινών μετοχών της που κατέχουν πριν από τη συγχώνευση.

Για την επιβεβαίωση της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών των συγχωνευόμενων εταιριών, η Απορροφούσα και η Απορροφούμενη ανέθεσαν στην Deloitte Business Solutions S.A. και στην Ernst & Young (Hellas) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε. αντίστοιχα, τη διατύπωση γνώμης για το δίκαιο και εύλογο της σχέσης ανταλλαγής. Σύμφωνα με τις εκθέσεις των ανωτέρω αναφερόμενων εμπειρογνομόνων, κρίθηκε ως δίκαιη και εύλογη η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής των μετοχών της Απορροφούμενης προς τις μετοχές της Απορροφούσας.

Μετά την κατά νόμο ολοκλήρωση της συγχώνευσης, οι μέτοχοι της Απορροφούσας (πλήν της Απορροφούμενης) θα διατηρήσουν τον αυτό, ως και προ της συγχωνεύσεως, αριθμό μετοχών της Απορροφούσας, νέας όμως ονομαστικής αξίας 0,23 Ευρώ εκάστη.

Τυχόν προκύπτοντες κλασματικοί αριθμοί μετοχών θα τακτοποιηθούν δυνάμει απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της Απορροφούσας που θα κρίνει επί της συγχώνευσης. Διευκρινίζεται ότι τυχόν κλασματικοί αριθμοί μετοχών δεν δημιουργούν δικαίωμα σε λήψη κλάσματος μετοχής.

4. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΟΦΟΥΣΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ

Το μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούσας ανέρχεται σε 655.799.629,50 ευρώ, διαιρούμενο σε 2.185.998.765 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ η κάθε μία.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούμενης, όπως πρόκειται να προστεθεί στο μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούσας ανέρχεται σε εκατόν εξήντα τέσσερα εκατομμύρια οκτακόσιες σαράντα οκτώ χιλιάδες εξακόσια εξήντα τρία ευρώ και δεκαεπτά λεπτά (€164.848.663,17) και διαιρείται σε ενενήντα έξι εκατομμύρια τετρακόσιες δύο χιλιάδες επτακόσιες είκοσι επτά (96.402.727) κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας ενός ευρώ και εβδομήντα ένα λεπτά (1,71€) η κάθε μία.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούμενης ανερχόταν σε 215.683.800 ευρώ και διαιρείτο σε 101.260.000 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 2,13 ευρώ η καθεμία. Δυνάμει όμως της από 17.12.2018 απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αποφασίστηκε

i. η ακύρωση τεσσάρων εκατομμυρίων οκτακοσίων πενήντα επτά χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα τριών (4.857.273) ιδίων μετοχών με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου κατά δέκα εκατομμύρια τριακόσιες σαράντα πέντε χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα ένα ευρώ και σαράντα εννέα λεπτά (€10.345.991,49) και με μείωση του αποθεματικού υπέρ το άρτιο κατά είκοσι δύο εκατομμύρια διακόσιες εβδομήντα πέντε χιλιάδες τριακόσια είκοσι έξι ευρώ και ογδόντα έξι λεπτά (€22.275.326,86) και

ii. η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου κατά σαράντα εκατομμύρια τετρακόσιες ογδόντα εννέα χιλιάδες εκατόν σαράντα πέντε ευρώ και τριάντα τέσσερα λεπτά (€40.489.145,34) μέσω μείωσης της ονομαστικής αξίας

εκάστης μετοχής κατά 0,42 ευρώ, ήτοι από 2,13 ευρώ σε 1,71 ευρώ ανά μετοχή και επιστροφής του ποσού αυτού στους μετόχους.

Η σχετική τροποποίηση του άρθρου 5 του Καταστατικού της Απορροφούμενης εγκρίθηκε με την με αριθμό 6339/18-01-2019 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΑΔΑ: 6Σ59465ΧΙ8-5Κ8) και καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ την 18.1.2019.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 ν. 2515/1997 και το άρθρο 2 παρ. 2 ν. 2166/1993, το μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούμενης εταιρείας εισφέρεται στην Απορροφούσα, η οποία αυξάνει το μετοχικό της κεφάλαιο κατά ποσό ίσο με το μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφούμενης.

Ως εκ τούτου, το άθροισμα του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank και της Grivalia ισούται προς 820.648.292,67 ευρώ (€655.799.629,50 πλέον €164.848.663,17 = €820.648.292,67).

Περαιτέρω, προς το σκοπό στρογγυλοποίησης της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών της Eurobank, κεφαλαιοποιείται ποσό 32.458.933,29 ευρώ προερχόμενο από φορολογημένα (βάσει του άρθρου 26 ν. 3634/2008) κέρδη, τα οποία τηρούνται στα βιβλία της Απορροφούσας σε λογαριασμούς «ειδικών φορολογημένων αποθεματικών» και, ειδικότερα, κεφαλαιοποιείται ποσό φορολογημένων αποθεματικών (α) με κεφαλαιοποίηση του συνόλου του αποθεματικού ύψους είκοσι τεσσάρων εκατομμυρίων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων ευρώ και τριάντα ενός λεπτού του ευρώ 24.494.700,31, από το λογαριασμό «φορολογημένα αποθεματικά χρεογράφων, σύμφωνα με το άρθρο 26 ν. 3634/2008» και (β) μέρους συνολικού αποθεματικού ύψους είκοσι εκατομμυρίων εβδομήντα δύο χιλιάδων διακοσίων πέντε ευρώ και δύο λεπτών (€20.072.205,02), από το λογαριασμό «φορολογημένα αποθεματικά κερδών, σύμφωνα με το άρθρο 26 ν. 3634/2008» και, συγκεκριμένα, αποθεματικό ύψους επτά εκατομμυρίων εννιακοσίων εξήντα τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων τριάντα δύο ευρώ και ενενήντα οκτώ λεπτών του ευρώ (€7.964.232,98). Συνολικά, δηλαδή, κεφαλαιοποιείται ποσό ύψους τριάντα δύο εκατομμυρίων τετρακοσίων πενήντα οκτώ χιλιάδων εννιακοσίων τριάντα τριών ευρώ και είκοσι εννέα λεπτών του ευρώ (32.458.933,29 €) και, λαμβανομένης υπόψη της ως άνω άθροισης των μετοχικών κεφαλαίων των συγχωνευόμενων εταιρειών, η τελική ονομαστική αξία των κοινών μετοχών της Απορροφούσας θα μεταβληθεί από 0,30 Ευρώ σε 0,23 Ευρώ.

Κατόπιν των ανωτέρω, το νέο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank διαμορφώνεται στο ποσό των οκτακοσίων πενήντα τριών εκατομμυρίων εκατόν επτά χιλιάδων διακοσίων είκοσι πέντε Ευρώ και ενενήντα έξι λεπτά του Ευρώ (853.107.225,96 €) διαιρούμενο σε τρία δισεκατομμύρια επτακόσια εννέα εκατομμύρια εκατόν εξήντα μία χιλιάδες οκτακόσιες πενήντα δύο (3.709.161.852) κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,23 Ευρώ η κάθε μία.»

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου της Απορροφώσας λόγω της Συγχώνευσης:

Μετοχικό Κεφάλαιο της Απορροφώσας πριν από και μετά τη Συγχώνευση	
<i>(σε €, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)</i>	
I. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank πριν από τη Συγχώνευση	655.799.629,50
Αριθμός Κοινών Μετοχών πριν από τη Συγχώνευση	2.185.998.765
Ονομαστική Αξία Μετοχής	0,30
II. Μεταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank λόγω της Συγχώνευσης	
(α) Αύξηση κεφαλαίου κατά το εισφερόμενο μετοχικό κεφάλαιο της Απορροφώμενης (96.402.727 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71)	164.848.663,17
(β) Αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας των μετοχών	32.458.933,29
Σύνολο Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου (α+β)	197.307.596,46
III. Μετοχικό Κεφάλαιο της Eurobank μετά τη Συγχώνευση (I+II)	853.107.225,96

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα

Περαιτέρω, στο ΣΣΣ αναφέρονται τα ακόλουθα:

«5. ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΟΦΟΥΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ

Οι πράξεις της Απορροφούμενης που διενεργούνται μετά από την 31η Δεκεμβρίου 2018 και μέχρι την Ημέρα Συγχώνευσης θα θεωρούνται από λογιστικής άποψης ότι διενεργούνται για λογαριασμό της Απορροφούσας, τα δε οικονομικά αποτελέσματά της, που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι της ολοκλήρωσεως της συγχωνεύσεως θα θεωρούνται ως αποτελέσματα της Απορροφούσας κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 69 παρ. 2 στοιχ. ε, 74 και 75 ν. 2190/20, σε συνδυασμό και με τα άρθρα 2 παρ. 6 του ν. 2166/93 και 16 ν. 2515/1997 και τα ποσά θα μεταφερθούν στα βιβλία της τελευταίας με συγκεντρωτική εγγραφή την Ημέρα Συγχώνευσης.

6. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Αφορολόγητες κρατήσεις εκ των κερδών και ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά της Απορροφούμενης θα μεταφερθούν και θα εμφανίζονται αυτούσια σε αντίστοιχους ειδικούς λογαριασμούς της Απορροφούσας.

...

8. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ

Οι μετοχές της Απορροφούσας που θα παραδοθούν στους μετόχους της Απορροφούμενης θα παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη σε σχέση με κάθε διανομή μερίσματος που θα λάβει χώρα από την Ημέρα Συγχώνευσης και εφεξής.

9. ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Στην Απορροφούμενη δεν υφίστανται μέτοχοι με ειδικά δικαιώματα ή κάτοχοι άλλων τίτλων πλην μετοχών.

Σε καμία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες δεν παρέχονται ιδιαίτερα πλεονεκτήματα στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων τους ή στους τακτικούς ελεγκτές τους.

...»

4.5.3 Ισολογισμός Μετασηματισμού

Ο Ισολογισμός Μετασηματισμού της Απορροφούμενης με ημερομηνία 31.12.2018 παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Grivalia <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/MERGERBALANCESHEETGRIVALIAGRSIGNED.pdf>.

Για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Απορροφούμενης κατά την ημερομηνία Ισολογισμού Μετασηματισμού 31.12.2018, συντάχθηκε η από 22.02.2019 «Έκθεση Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή», με βάση το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400 «Αναθέσεις Εκτέλεσης Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Συναφών με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση», από την Ορκωτό Ελεγκτή – Λογιστή κα Δέσποινα Μαρίνου (Α.Μ. ΣΟΕΛ 17681, της ελεγκτικής εταιρείας ΠράιςγουωτερχαουςΚούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία (Α.Μ. ΣΟΕΛ 113). Η ως άνω Έκθεση παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Grivalia <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/PWCONMERGERBALANCESHEETGRIVALIAGR.pdf>.

Ο ισολογισμός μετασηματισμού της Απορροφούσας με ημερομηνία 31.12.2018, παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Eurobank <https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi-ependuton/enimerosi-metoxon->

Για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Απορροφώσας κατά την ημερομηνία ισολογισμού μετασηματισμού 31.12.2018, συντάχθηκε η από 22.02.2019 «Έκθεση Ευρημάτων από τη Διενέργεια Προσυμφωνημένων Διαδικασιών σχετικά με Ισολογισμό Μετασηματισμού», με βάση το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400 «Ανάθεση Έργων για τη Διενέργεια Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Αναφορικά με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση», από τον Ορκωτό Ελεγκτή – Λογιστή κ. Αναστάσιο Κυριακούλη (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39291) της ελεγκτικής εταιρείας KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε. (Α.Μ. ΣΟΕΛ 114). Η ως άνω Έκθεση παρατίθεται στην ιστοσελίδα της Eurobank <https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi-ependuton/enimerosi-metoxon-eurobank/enimerotika-deltia/eggrafa-sugxoneuseos-eurobank-grivalia/ekthesi-orkotou-elegkti.pdf>.

4.5.4 Καθορισμός της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 4.1.3.13.3. του Κανονισμού του Χ.Α. και το άρθρο 16 του ν.2515/1997, το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank ανέθεσε στην εταιρεία Deloitte, για την ικανοποίηση των εκ του νόμου προβλεπομένων, τη διατύπωση γνώμης επί του δίκαιου και λογικού της προτεινόμενης από τα Διοικητικά Συμβούλια των Συγχωνευόμενων Εταιρειών Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών τους. Τη γνωμοδότηση της Deloitte υπογράφει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής κ. Δημήτρης Κατσιμπόκης (ΑΜ ΣΟΕΛ 34671).

Επίσης, ανατέθηκε στην Perella Weinberg Partners UK LLP να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χ.Α., επί του δίκαιου και εύλογου της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομική άποψη ως προς τους κατόχους κοινών μετοχών (στο εξής η Perella Weinberg Partners UK LLP και η Deloitte από κοινού «Ανεξάρτητοι Εμπειρογνώμονες»).

Επιπλέον, ανέθεσε στη Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου να παράσχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τη γνώμη του σχετικά με το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από οικονομική άποψη.

Αντίστοιχα, το Διοικητικό Συμβούλιο της Grivalia ανέθεσε στην ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε., να γνωμοδοτήσει επί του δίκαιου και λογικού της Σχέσης Ανταλλαγής σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2515/1997 και του άρθρου 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χ.Α. Τη γνωμοδότηση της ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε. υπογράφει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής κ. Κώστας Σταθόπουλος (ΑΜ ΣΟΕΛ 42201).

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο της Grivalia, ζήτησε από

- τη Merrill Lynch International να γνωμοδοτήσει για το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομικής πλευράς ως προς τους κατόχους μετοχών της Απορροφώμενης, και
- από την AXIA Ventures Group Limited να συντάξει χρηματοοικονομική έκθεση σχετικά με το εύλογο και δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής της Συγχώνευσης.

4.5.4.1 Γνωμοδότηση Deloitte

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank ανέθεσε τη σύνταξη της έκθεσης γνωμοδότησης επί του δίκαιου και λογικού της Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2515/1997, 69 – 77α του κ.ν. 2190/20, 1-5 του ν. 2166/93 και του άρθρου 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών στη Deloitte. Η ως άνω έκθεση συντάχθηκε από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή κ. Δημήτρη Κατσιμπόκη (ΑΜ ΣΟΕΛ 34671) με ημερομηνία 22.02.2019.

Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από την ως άνω έκθεση, το οποίο περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της Deloitte. Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές.

Η ως άνω γνωμοδότηση είναι σκόπιμο να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της γνωμοδότησης της Deloitte θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας. Επίσης, η ως άνω έκθεση έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Eurobank <https://www.eurobank.gr/>

“ ...

3. Μεθοδολογία Αποτίμησης Εταιριών

3.1 Για τον καθορισμό της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών των Εταιριών, διενεργήσαμε αποτίμηση της αξίας του 100% του μετοχικού κεφαλαίου των συγχωνευόμενων Εταιριών, ήτοι της Απορροφούσας Eurobank και της Απορροφώμενης Grivalia, με ημερομηνία αναφοράς την 23.11.2018.

3.2 Οι αποτιμήσεις αυτές έγιναν σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές και μεθόδους που ακολουθούνται διεθνώς και το τελικό αποτέλεσμα εξήχθη, αφού λήφθηκε υπόψη ο βαθμός καταλληλότητας της κάθε μεθόδου. Κατά την άποψή μας, τόσο οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν, όσο και η βαρύτητα που αποδόθηκε σε κάθε μία από αυτές, είναι οι ενδεδειγμένες και κατάλληλες για τη συγκεκριμένη περίπτωση.

3.3 Η έκθεση της γνώμης μας για το δίκαιο και λογικό της προτεινόμενης σχέσης αξιών, βασίστηκε στα προαναφερθέντα στοιχεία, καθώς και σε πληροφορίες και δεδομένα που μας δόθηκαν από τις διοικήσεις των υπό συγχώνευση Εταιριών, οι οποίες μας διαβεβαίωσαν μέσω επιστολών (Representation Letters) ότι είναι ακριβή και πλήρη.

3.4 Στο συγκεκριμένο έργο, εξετάστηκαν ειδικότερα οι ακόλουθες διεθνώς αποδεκτές μέθοδοι αποτίμησης:

- α) Μέθοδος Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flows).
- β) Μέθοδος Προεξόφλησης Μερισμάτων (Dividend Discount Model).
- γ) Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς (Capital Markets Multiples).
- δ) Μέθοδος Συγκρίσιμων Συναλλαγών (Comparable Transactions).
- ε) Μέθοδος Χρηματιστηριακής Αξίας/ Κεφαλαιοποίησης (Stock Market Capitalization).
- στ) Μέθοδος Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης (Adjusted Net Book Value).

Όσον αφορά στην αποτίμηση της Eurobank, χρησιμοποιήθηκαν τελικώς για τον προσδιορισμό της τελικής αξίας αποτίμησης οι μέθοδοι: α) Προεξόφλησης Μερισμάτων και β) Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης), καθώς για τις υπόλοιπες μεθόδους κρίθηκε ότι τα στοιχεία και τα δείγματα των Ελληνικών και διεθνών εταιριών/ τραπεζών που εξετάστηκαν δεν ήταν συγκρίσιμα με την υπό εξέταση Τράπεζα, ενδεικτικά σε όρους ρυθμών ανάπτυξης, εκτιμώμενου κινδύνου, περιθωρίων κερδοφορίας, λειτουργικών δεικτών, μεγέθους, κλπ. Η δε Μέθοδος Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης κρίθηκε ακατάλληλη και δεν χρησιμοποιήθηκε τελικά, καθώς είναι ουσιαστικά μια στατική μέθοδος και δε λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα και τη μελλοντική κερδοφορία, καθώς επίσης και τις προοπτικές για πιθανή μελλοντική ανάπτυξη, ενώ παρουσιάζει μια λογιστική αποτύπωση των οικονομικών στοιχείων των τραπεζών συνεκτιμώντας ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Όσον αφορά στην αποτίμηση της Grivalia, χρησιμοποιήθηκαν τελικώς οι μέθοδοι: α) Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών και β) Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης), καθώς για τις υπόλοιπες μεθόδους κρίθηκε ότι τα στοιχεία και τα δείγματα Ελληνικών και διεθνών εταιριών που εξετάστηκαν δεν ήταν ιδιαίτερα συγκρίσιμα με την υπό εξέταση εταιρία. Η δε Μέθοδος Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης κρίθηκε για τους λόγους που προαναφέρθηκαν ακατάλληλη.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει συγκεντρωτικά τις μεθοδολογίες αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας των Εταιριών.

	Μέθοδοι Αποτίμησης	Eurobank	Grivalia
α.	Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών/ Μερισμάτων	✓	✓
β.	Δείκτες Κεφαλαιαγοράς	×	×
γ.	Δείκτες Συγκρίσιμων Συναλλαγών	×	×
δ.	Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης)	✓	✓
ε.	Αναπροσαρμοσμένης Καθαρής Θέσης	×	×

4. Eurobank Ergasias A.E.

4.1 Μέθοδος Προεξόφλησης Μερισμάτων (Dividend Discount Model)

Η Μέθοδος Προεξόφλησης Μερισμάτων βασίζεται στην παραδοχή ότι η αξία μιας εταιρίας προκύπτει από την προεξόφληση των μελλοντικών προσόδων (ταμειακών ροών, μερισμάτων) των μετόχων της. Η μέθοδος προϋποθέτει ενδεικτικά τις εξής αναλύσεις: ανάλυση εσόδων, ανάλυση εξόδων, ανάλυση κεφαλαιουχικών επενδύσεων, ανάλυση κεφαλαιακής δομής και άλλες αντίστοιχες αναλύσεις, για μία περίοδο συνήθως 5 ετών ή μεγαλύτερη, καθώς και ανάλυση της υπολειμματικής αξίας η οποία προσδιορίζει την αξία της επιχείρησης στο τέλος της αναλυτικής περιόδου πρόβλεψης (π.χ. 5 ετών).

Με βάση τα αποτελέσματα των παραπάνω αναλύσεων, γίνεται πρόβλεψη των αναμενόμενων ταμειακών ροών και δυνητικών μερισμάτων από τη λειτουργία της επιχείρησης για ένα συγκεκριμένο μελλοντικό χρονικό διάστημα. Οι ταμειακές ροές προεξοφλούνται με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο και προσδιορίζεται η παρούσα τους αξία. Επίσης, υπολογίζεται η υπολειμματική αξία της επιχείρησης στο τέλος του παραπάνω χρονικού διαστήματος για το οποίο γίνονται προβλέψεις και προεξοφλείται και αυτή για να υπολογιστεί η παρούσα αξία της. Τέλος, η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών προστίθεται στην παρούσα αξία της υπολειμματικής αξίας.

Συγκεκριμένα, για τη χρήση της Μεθόδου της Προεξόφλησης Μερισμάτων προσδιορίζεται η αξία της υπό εξέταση εταιρίας προεξοφλώντας τα μερίσματα που δύναται να διανεμηθούν προς τους μετόχους της εταιρίας. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται είναι το κόστος των ιδίων κεφαλαίων (Cost of Equity). Επίσης, πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για να διαπιστωθεί η επίδραση που θα έχουν στα αποτελέσματα αποτίμησης, διαφορετικά προεξοφλητικά επιτόκια.

Για τον προσδιορισμό της αξίας της Eurobank με βάση τη μέθοδο αυτή, αναπτύχθηκε ένα Χρηματοοικονομικό Μοντέλο πρόβλεψης των κύριων οικονομικών μεγεθών της Απορροφούσας για την περίοδο 2018 – 2025. Η ανάπτυξη του μοντέλου αυτού βασίστηκε στο Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) και τις προβλέψεις της διοίκησης της Απορροφούσας για την περίοδο αυτή, καθώς και σε πρόσθετες αναπροσαρμογές που κρίθηκε σκόπιμο να υιοθετηθούν.

Στα πλαίσια επισκόπησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου που λάβαμε από τη διοίκηση της Απορροφούσας για την περίοδο 2018 – 2025, λήφθηκαν υπόψη δύο (2) εναλλακτικά σενάρια, το Βασικό Σενάριο (Baseline) και το Δυσμενές (Adverse), τα οποία στηρίζονται σε διαφορετικές παραδοχές της διοίκησης αναφορικά με τη μεταβολή των χορηγήσεων και καταθέσεων, την εξέλιξη και κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, την εξέλιξη του δείκτη κόστους/ εσόδων, καθώς και την εκτιμώμενη μελλοντική κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι στα πλαίσια της συγκεκριμένης μεθόδου λήφθηκε υπόψη η βασική παραδοχή ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει να λειτουργεί ως ανεξάρτητη οντότητα στους τομείς που δραστηριοποιείτο πριν την απόφαση για τη Συγχώνευση (“**as is, stand-alone basis**”) κάτω από τις ίδιες συνθήκες, χωρίς σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της ή/και στο αντικείμενό της. Η παραδοχή αυτή θεωρεί ότι η υπό αποτίμηση εταιρία δεν θα συγχωνευτεί με άλλη εταιρία ή θα δημιουργήσει κοινές εταιρίες ή θα προβεί σε λοιπές πιθανές ενέργειες (π.χ. αλλαγή τομέα δραστηριότητας, ενασχόληση και με νέες ιδιαίτερα διαφοροποιημένες δραστηριότητες, κλπ.). Συνεπώς ενέργειες οι οποίες πιθανόν να δημιουργούσαν σημαντικές συνέργειες ή να μετέβαλλαν σε σημαντικό βαθμό το είδος της δραστηριότητάς της ή τον τρόπο λειτουργίας της, δεν έχουν ληφθεί υπόψη.

4.2 Μέθοδος Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίηση)

Στην περίπτωση αποτίμησης εισηγμένων σε χρηματιστήρια αξιών εταιριών, λαμβάνεται αναγκαστικά υπόψη, και σε σημαντικό βαθμό μάλιστα, κατά την αποτίμηση και η χρηματιστηριακή τους αξία (κεφαλαιοποίηση). Λόγω του γεγονότος ότι η χρηματιστηριακή αξία μιας εταιρίας στο χρηματιστήριο μπορεί να παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις, ακόμα και κατά τη διάρκεια σχετικά μικρών χρονικών διαστημάτων, λαμβάνονται υπόψη εκτός από την χρηματιστηριακή αξία που έχει μια εταιρία την ημερομηνία αποτίμησης και ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής της αξίας σε μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, κοντά στην ημερομηνία αποτίμησης, τα οποία μπορεί να είναι ένας, δύο ή και περισσότεροι μήνες.

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής συγκεντρώθηκαν στοιχεία για τη χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση της Τράπεζας σε διάφορα χρονικά διαστήματα όπως:

- Κατά την τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών πριν την ανακοίνωση της Συναλλαγής (23.11.2018).
- Μέσοι όροι των τιμών κλεισίματος της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) για χρονικό διάστημα που καλύπτει 1, 3, 6 και 12 μήνες πριν τις 23.11.2018.

Οι κυριότερες παραδοχές για τη χρήση της μεθόδου αυτής είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- α. Υπάρχει επαρκής διασπορά των μετοχών της Τράπεζας (*free float*).
- β. Οι μετοχές διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο για επαρκές χρονικό διάστημα.
- γ. Την υπό εξέταση περίοδο πραγματοποιήθηκε επαρκής όγκος συναλλαγών των μετοχών στο χρηματιστήριο (*liquidity*).
- δ. Οι επενδυτές έχουν ίση και επαρκή πληροφόρηση.
- ε. Δεν υπάρχουν ενδείξεις χειραγώγησης των τιμών των μετοχών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, κρίθηκε ότι μπορούν να εξαχθούν ικανοποιητικά και αξιόπιστα συμπεράσματα από την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, κατά συνέπεια έλαβε σχετικά υψηλή βαρύτητα κατά την τελική στάθμιση των αποτελεσμάτων αποτίμησης.

5. Grivalia Properties A.E.E.A.Π.

5.1 Μέθοδος Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών

Για τον προσδιορισμό της αξίας της Grivalia με βάση τη μέθοδο αυτή, αναπτύχθηκε Χρηματοοικονομικό Μοντέλο πρόβλεψης των κύριων οικονομικών μεγεθών της Απορροφώμενης για την περίοδο 2019 – 2028. Η ανάπτυξη του μοντέλου αυτού βασίστηκε στο Επιχειρηματικό Σχέδιο (*Business Plan*) και τις προβλέψεις της διοίκησης της Απορροφώμενης για την περίοδο αυτή (*Βασικό Σενάριο*).

Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι στα πλαίσια εφαρμογής της μεθόδου αυτής λήφθηκε υπόψη η βασική παραδοχή ότι η εταιρία θα συνεχίσει να λειτουργεί ως ανεξάρτητη οντότητα στους τομείς που δραστηριοποιείται πριν την απόφαση για τη Συγχώνευση (*“as is, stand-alone basis”*) κάτω από τις ίδιες συνθήκες, χωρίς σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της ή/και στο αντικείμενό της. Η παραδοχή αυτή θεωρεί ότι η υπό αποτίμηση εταιρία δεν θα συγχωνευτεί με άλλη εταιρία ή θα δημιουργήσει κοινές εταιρίες ή θα προβεί σε λοιπές πιθανές ενέργειες (π.χ. αλλαγή τομέα δραστηριότητας, ενασχόληση και με νέες ιδιαίτερα διαφοροποιημένες δραστηριότητες, κλπ.).

Για την προεξόφληση των ταμειακών ροών του Επιχειρηματικού Σχεδίου της εταιρίας, λήφθηκε υπόψη το Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (*Weighted Average Cost of Capital*) της εταιρίας, το οποίο υπολογίστηκε με βάση το μέσο κόστος δανεισμού της εταιρίας και το κόστος των ιδίων κεφαλαίων της. Για τον υπολογισμό του κόστους των ιδίων κεφαλαίων της Grivalia χρησιμοποιήθηκε το Υπόδειγμα Τιμολόγησης Περιουσιακών Στοιχείων (*Capital Asset Pricing Model – CAPM*) με βάση τη διεθνή πρακτική αποτιμήσεων. Επίσης, πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για να διαπιστωθεί η επίδραση που θα έχουν στα αποτελέσματα αποτίμησης διαφορετικά προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές για τον υπολογισμό της υπολειμματικής αξίας της εταιρίας.

5.2 Μέθοδος Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίηση)

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής συγκεντρώθηκαν στοιχεία για τη χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση της Grivalia σε διάφορα χρονικά διαστήματα όπως:

- Κατά την τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών πριν την ανακοίνωση της Συναλλαγής (23.11.2018).
- Μέσοι όροι των τιμών κλεισίματος της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) για χρονικό διάστημα που καλύπτει 1, 3, 6 και 12 μήνες πριν τις 23.11.2018.

Λαμβάνοντας υπόψη όσα έχουν ήδη αναφερθεί, η συγκεκριμένη μέθοδος έλαβε και στην περίπτωση της Grivalia σχετικά υψηλή βαρύτητα κατά την τελική στάθμιση των αποτελεσμάτων αποτίμησης.

6. Περιοριστικοί Παράγοντες & Διευκρινίσεις

- Διευκρινίζεται ότι η Deloitte, στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, δεν προέβη σε οποιονδήποτε πρόσθετο ανεξάρτητο έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (International Standards of Auditing) ή σε οποιασδήποτε άλλης μορφής επαλήθευση της ορθότητας και πληρότητας των οικονομικών στοιχείων και δεδομένων που μας δόθηκαν από τη διοίκηση της Eurobank και αφορούν και τις δύο Εταιρίες, τα οποία ελήφθησαν ως δεδομένα. Συνεπώς, δεν εκφέρουμε καμία άποψη, ούτε δίνουμε καμίας μορφής διαβεβαίωση για την ακρίβεια και πληρότητα των οικονομικών και άλλων στοιχείων στα οποία βασιστήκαμε κατά τη διάρκεια της παρούσας εργασίας.
- Επιπλέον, στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, δεν πραγματοποιήσαμε διεξοδική, πρωτογενή έρευνα αγοράς του τραπεζικού κλάδου ή/ και του κλάδου εταιριών επενδύσεων ακίνητης περιουσίας και τις προοπτικές αυτών, αλλά στηριχθήκαμε σε διάφορα δημοσιευμένα στοιχεία από αξιόπιστες και έγκυρες πηγές, τα οποία όμως διευκρινίζεται ότι δεν επαληθεύτηκαν από την Deloitte.
- Διευκρινίζεται ότι η αποτίμηση των Εταιριών βασίζεται σε υποθέσεις, παραδοχές και προβλέψεις για την εξέλιξη βασικών οικονομικών μεγεθών της Eurobank για τα έτη 2018 – 2025 και της Grivalia για τα έτη 2019 – 2028, οι οποίες μας δόθηκαν από τη διοίκηση της Eurobank. Σημειώνουμε ότι οι εκτιμήσεις για τη μελλοντική εξέλιξη διαφόρων μεγεθών των Εταιριών, όπως και ορισμένες υποθέσεις που έχουν υιοθετηθεί, μπορεί ενδεχομένως να μεταβληθούν, με συνέπεια τη μεταβολή των σχετικών αποτελεσμάτων αποτίμησης, μεταβολή που μπορεί να είναι και σημαντική. Συνεπώς, δεν μπορούμε να θεωρηθούμε υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των μεγεθών ή για τυχόν παραλήψεις.
- Σε ότι αφορά την Grivalia, η αποτίμηση βασίστηκε στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις με ημερομηνία 31.12.2018 που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Για τη Eurobank, μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας, δεν υπήρχαν διαθέσιμες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με ημερομηνία 31.12.2018, και συνεπώς η αποτίμηση βασίστηκε στις προϋπολογιστικές (ενοποιημένες) οικονομικές καταστάσεις με βάση το Επιχειρηματικό Σχέδιο της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε στις 31.12.2018.
- Στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανέρχονταν σε €4.904 εκατ. Η αναγνώριση των ανωτέρω αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στηρίζεται στην εκτίμηση της διοίκησης ότι η Τράπεζα θα έχει επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές, καθώς και οι φορολογικές ζημιές από το πρόγραμμα PSI+ και από το πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
- Όσον αφορά στην εκτίμηση της εμπορικής αξίας των κυριότερων ακινήτων της Grivalia, θεωρήθηκε ότι οι αξίες που παρουσιάζονται στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις με ημερομηνία 31.12.2018, ανταποκρίνονται στις τρέχουσες εμπορικές αξίες αυτών. Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, και καθώς η Απορροφώμενη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις εταιρίες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (Α.Ε.Ε.Α.Π.), λαμβάνει αποτιμήσεις του χαρτοφυλακίου ακινήτων της από πιστοποιημένους αποτιμητές, δεν προβήκαμε σε κάποια άλλη επαλήθευση όσον αφορά στην αξία των ακινήτων της εταιρίας.
- Επιπλέον, για τον υπολογισμό του καθαρού δανεισμού της Grivalia λήφθηκε υπόψη συνολικό ποσό δανεισμού ύψους €226,2 εκατ. μείον πλεονάζοντα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €64,0 εκατ. με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας στις 31.12.2018. Σε αυτό το πλαίσιο έχει υιοθετηθεί η παραδοχή ότι ο καθαρός δανεισμός της εταιρίας στις 23.11.2018, ήτοι κατά την ημερομηνία αναφοράς, δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με τα παραπάνω ποσά.
- Όπως προαναφέρθηκε, η αποτίμηση των Εταιριών βασίζεται στην παραδοχή ότι αυτές θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως ανεξάρτητες οντότητες στους τομείς που δραστηριοποιούνταν πριν την απόφαση της Συγχώνευσης (“**as is, stand-alone basis**”). Ως εκ τούτου, η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia κατά ποσό €40,5 εκατ., καθώς και η διανομή κερδών προηγούμενων χρήσεων ύψους €13,7 εκατ. στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στο προσωπικό της εταιρίας, που προέκυψαν υπό το πρίσμα της Συναλλαγής, δεν έχουν ληφθεί υπόψη.
- Η αποτίμηση μίας εταιρίας ή επιμέρους περιουσιακών στοιχείων αυτής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μία απόλυτη επιστήμη και τα αποτελέσματα αυτής σε πολλές περιπτώσεις είναι υποκειμενικά και

εξαρτώμενα από τις αναλύσεις και την ανεξάρτητη κρίση του κάθε αναλυτή. Χρησιμοποιώντας τα ίδια στοιχεία και υιοθετώντας κοινές παραδοχές, η κρίση ανεξάρτητων αναλυτών μπορεί να διαφέρει, λόγω μίας σειράς από ανεξάρτητες αποφάσεις.

- Η παρούσα γνωμοδότηση δεν καλύπτει τυχόν νομικά, τεχνικά, ρυθμιστικά ή/και φορολογικά θέματα σχετιζόμενα με τη σκοπούμενη Συναλλαγή, αλλά περιορίζεται αποκλειστικά σε χρηματοοικονομικά θέματα.
- Τα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης γνωμοδότησης δε μπορούν να αναφερθούν ή να συμπεριληφθούν σε κανένα άλλο έγγραφο (συμπεριλαμβανομένων ενημερωτικών υπομνημάτων για ιδιωτική τοποθέτηση ή δημόσια έγγραφη), ο σκοπός και ο στόχος του οποίου μπορεί να είναι η συγκέντρωση δανειακών ή άλλων κεφαλαίων, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση της Deloitte.
- Η χρήση της παρούσας από τρίτους, καθώς και οι αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν, είναι ευθύνη των μερών που τη χρησιμοποιούν. Με τη χρήση της παρούσας έκθεσης, τα μέρη αυτά αποδέχονται ότι η Deloitte δε φέρει καμία ευθύνη αναφορικά με τη χρήση ή αποφάσεις που μπορούν να ληφθούν βασισμένες στην παρούσα έκθεση.

7. Αποτελέσματα Αποτίμησης – Εύρος Σχέσης Αξιών

Ενδεικτικό Εύρος Αξιών ανά Μέθοδο Αποτίμησης

Μέθοδοι Αποτίμησης (ποσά σε € εκατ.)	Eurobank		Grivalia	
	Ελάχιστο	Μέγιστο	Ελάχιστο	Μέγιστο
α1. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Βασικό Σενάριο)	1.541,9	1.791,9	887,2	1.031,1
α2. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Δυσμενές Σενάριο)*	1.213,8	1.410,6		
b. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης)	1.143,1	1.328,4	717,4	833,8
Τελικό Εύρος Αξιών	1.193,6	1.387,1	759,9	883,1

* Η σύγκριση για το Δυσμενές Σενάριο της Eurobank γίνεται με το Βασικό Σενάριο για την Grivalia, καθώς δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθεί δυσμενές σενάριο.

Ενδεικτικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών Eurobank προς Grivalia ανά Μέθοδο

Μέθοδος	Ενδεικτικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών Eurobank προς Grivalia	
	Ελάχιστο	Μέγιστο
α1. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Βασικό Σενάριο)	11,23:1	15,16:1
α2. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Δυσμενές Σενάριο)*	14,26:1	19,26:1
b. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης)	12,25:1	16,54:1
Τελικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	12,42:1	16,78:1

* Η σύγκριση για το Δυσμενές Σενάριο της Eurobank γίνεται με το Βασικό Σενάριο για την Grivalia, καθώς δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθεί δυσμενές σενάριο.

Σταθμίζοντας τα αποτελέσματα αποτίμησης ανάλογα με την καταλληλότητα της κάθε μεθόδου και πιο συγκεκριμένα δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στη μέθοδο της Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης), προέκυψε το ακόλουθο εύρος σχέσης ανταλλαγής μετοχών:

12,42 έως 16,78 προς 1 (Eurobank προς Grivalia)

8. Έλεγχος του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης

Ελέγξαμε το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, προκειμένου να διαπιστώσουμε κατά πόσο η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και λογική και ότι προκύπτει από την εκτίμηση της αξίας των συγχωνευόμενων Εταιριών που διενεργήσαμε.

9. Συμπεράσματα

9.1 Τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο Εταιριών προτείνουν σχέση ανταλλαγής των μετοχών όπου κάθε μέτοχος της Απορροφώμενης θα ανταλλάσσει μία κοινή ονομαστική με ψήφο μετοχή ονομαστικής αξίας €1,71 που κατέχει στην Απορροφώμενη, με 15,80000000414930 νέες κοινές ονομαστικές με ψήφο μετοχές της Απορροφούσας νέας ονομαστικής αξίας €0,23 η κάθε μία.

9.2 Κατά τη γνώμη μας, και λαμβάνοντας υπόψη τα όσα καταγράφονται στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, η προτεινόμενη από τα Διοικητικά Συμβούλια των Εταιριών σχέση ανταλλαγής μετοχών, όπως προαναφέρθηκε, εμπίπτει εντός του εύρους της σχέσης αξιών ανά μετοχή που προέκυψε από τις αποτιμήσεις που διενεργήσαμε και επομένως η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής μετοχών είναι δίκαιη και λογική από χρηματοοικονομική άποψη.»

Περαιτέρω, σε επιστολή της Deloitte, με ημερομηνία 07.05.2019, δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τις βαρύτητες που αποδόθηκαν στα αποτελέσματα αποτίμησης, ανά μέθοδο που εφαρμόστηκε, για τον προσδιορισμό της τελικής κεντρικής αξίας αποτίμησης. Στην εν λόγω επιστολή, η οποία περιλαμβάνεται στο Έγγραφο με τη σύμφωνη γνώμη της Deloitte, αναφέρονται τα εξής:

«Αξιότιμοι,

1. Εισαγωγή

Σε εκτέλεση της από 25.11.2018 εντολής που μας δόθηκε με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Ergasias A.E. (εφεξής αναφερόμενη ως “Eurobank” ή «Απορροφούσα») στο πλαίσιο της προτεινόμενης συγχώνευσης (εφεξής η «Συγχώνευση» ή η «Συναλλαγή») δια απορρόφησης της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. (εφεξής αναφερόμενη ως “Grivalia” ή «Απορροφώμενη»), προβήκαμε στις 22.2.2019 στην έκδοση Έκθεσης Γνωμοδότησης (Fairness Opinion) αναφορικά με το εύλογο, δίκαιο και λογικό της προτεινόμενης από το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.

Στα πλαίσια πρόσθετων διευκρινίσεων που ζητήθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, παρουσιάζονται στην επόμενη ενότητα οι βαρύτητες που αποδόθηκαν στα αποτελέσματα αποτίμησης, ανά μέθοδο που εφαρμόστηκε, για τον προσδιορισμό της τελικής κεντρικής αξίας αποτίμησης.

2. Μεθοδολογία Αποτίμησης

2.1 Για τον καθορισμό της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών, διενεργήθηκε αποτίμηση της αξίας του 100% του μετοχικού κεφαλαίου των συγχωνευόμενων εταιρειών, ήτοι της Απορροφούσας Eurobank και της Απορροφώμενης Grivalia, με ημερομηνία αναφοράς την 23.11.2018.

2.2 Όσον αφορά στην αποτίμηση της Eurobank, χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της τελικής αξίας αποτίμησης οι μέθοδοι: α) Προεξόφλησης Μερισμάτων και β) Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης). Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέθοδοι αποτίμησης με τους συντελεστές στάθμισης που έλαβε η κάθε μία από αυτές.

Μέθοδοι Αποτίμησης Eurobank	Συντελεστής Στάθμισης
α1. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Βασικό Σενάριο)	10,0%
α2. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Δυσμενές Σενάριο)	15,0%
β. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης)	75,0%
Σύνολο	100,0%

2.3 Όσον αφορά στην αποτίμηση της Grivalia, χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της τελικής αξίας αποτίμησης οι μέθοδοι: α) Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών και β) Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης). Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέθοδοι αποτίμησης με τους συντελεστές στάθμισης που έλαβε η κάθε μία από αυτές.

Μέθοδοι Αποτίμησης Grivalia	Συντελεστής Στάθμισης
α. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών	25,0%
β. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφαλαιοποίησης)	75,0%
Σύνολο	100,0%

Κατά τα λοιπά, ισχύουν όσα λεπτομερώς αναφέρονται στην από 22.02.2019 Έκθεση Γνωμοδότησης (Fairness Opinion) που εκδόθηκε στα πλαίσια της προαναφερθείσας Συναλλαγής.

Σημειώνεται ότι, η παρούσα επιστολή παρέχεται αποκλειστικά για διευκρινιστικούς σκοπούς και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με την από 22.02.2019 Έκθεση Γνωμοδότησης (Fairness Opinion) της Deloitte.»

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με δήλωση της Διοίκησης της Τράπεζας, οι δημοσιευμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε στις 31.12.2018 δεν διαφοροποιήθηκαν ουσιωδώς από τις προϋπολογιστικές (ενοποιημένες) οικονομικές καταστάσεις που παρασχέθηκαν στη Deloitte στο πλαίσιο της σύνταξης της έκθεσης γνωμοδότησης.

4.5.4.2 Γνωμοδότηση Perella Weinberg Partners UK LLP

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank ανέθεσε τη σύνταξη της έκθεσης γνωμοδότησης επί του δίκαιου και εύλογου της Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών, σύμφωνα με το άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών στην Perella Weinberg Partners UK LLP (στο εξής "PWP"). Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της συνταχθείσας στην αγγλική γλώσσα με ημερομηνία 08.02.2019 γνωμοδότησης της PWP σχετικά με το δίκαιο και εύλογο της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομική σκοπιά.

Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά από την εν λόγω μετάφραση και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές. Το εν λόγω απόσπασμα περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της PWP.

Η ως άνω γνωμοδότηση είναι σκόπιμο να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της ελληνικής μετάφρασης της γνωμοδότησης της PWP θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας ενώ σε ηλεκτρονική μορφή έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Eurobank <https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi-ependuton/enimerosi-metoxon-eurobank/enimerotika-deltia/eggrafa-sugxoneuseos-eurobank-grivalia/prosthetes-apotimiseis-pwp-gr.pdf>.

«...

Από την Perella Weinberg Partners UK LLP ζητήθηκε να γνωμοδοτήσει αναφορικά με το δίκαιο και εύλογο από χρηματοοικονομική σκοπιά ως προς τους κατόχους εκδοθέντων μετοχών της Κοινής Μετοχής της Εταιρείας με Σχέση Ανταλλαγής στην προτεινόμενη Συγχώνευση κατά τη Σύμβαση Συγχώνευσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο Άρθρο 4.1.3.13.3 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Για τους σκοπούς της γνωμοδότησης που παρατίθεται, έχουμε, μεταξύ άλλων:

1. εξετάσει ορισμένες δημοσίως διαθέσιμες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και άλλες δημοσίως διαθέσιμες επιχειρηματικές και χρηματοοικονομικές πληροφορίες αναφορικά με την Εταιρεία και την Grivalia, συμπεριλαμβανομένων των Συνοπτικών Ενοποιημένων Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων για την Εταιρεία για την εννεάμηνο περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018, των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Πληροφοριών για τη Grivalia για την εννεάμηνη περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018 και εκθέσεις ανάλυσης καθαρής θέσης

2. εξετάσει ορισμένες εσωτερικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αναλύσεις και προβλέψεις (οι «Προβλέψεις της Εταιρείας») και άλλες εσωτερικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες και λειτουργικά δεδομένα σχετιζόμενα με την επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας, σε κάθε περίπτωση, προετοιμασμένα από ή με την καθοδήγηση της διοίκησης της Εταιρείας και εγκεκριμένα για δική μας χρήση από τη διοίκηση της Εταιρείας
3. εξετάσει ορισμένες εσωτερικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αναλύσεις και προβλέψεις (οι «Προβλέψεις της Grivalia») και άλλες εσωτερικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες και λειτουργικά δεδομένα σχετιζόμενα με την επιχειρηματική δραστηριότητα της Grivalia, σε κάθε περίπτωση, προετοιμασμένα από ή με την καθοδήγηση της διοίκησης της Εταιρείας και εγκεκριμένα για δική μας χρήση από τη διοίκηση της Grivalia
4. εξετάσει τις εκθέσεις αποτίμησης ακινήτων σχετικά με την ακίνητη περιουσία της Grivalia, η οποία έχει προετοιμαστεί με ημερομηνία 30 Ιουνίου 2018 από τους ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές AVENT S.A. (θυγατρική του Ομίλου Pepper) και Savills Hellas Ltd («Εκθέσεις Αποτίμησης Ακινήτων»)
5. συζητήσει τις παρελθούσες και παρούσες επιχειρηματικές δραστηριότητες, λειτουργίες, χρηματοοικονομική κατάσταση και προοπτικές της Εταιρείας με τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας και άλλους εκπροσώπους και συμβούλους της Εταιρείας
6. συζητήσει τις παρελθούσες και παρούσες επιχειρηματικές δραστηριότητες, λειτουργίες, χρηματοοικονομική κατάσταση και προοπτικές της Grivalia με τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη της Grivalia και άλλους εκπροσώπους και συμβούλους της Grivalia
7. συζητήσει με ανώτατα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας και της Grivalia την αξιολόγησή τους ως προς την λογική από στρατηγικής άποψης και τα πιθανά οφέλη από τη Συγχώνευση
8. εξετάσει ορισμένες εκτιμήσεις ως προς το ποσό και το χρονικό πλαίσιο συγκεκριμένων συνεργειών και συνδεδεμένων δαπανών που προσδοκείται από την διοίκηση της Grivalia και της Εταιρείας να προκύψουν από την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης (οι «Συνέργειες»)
9. συγκρίνει την χρηματοοικονομική απόδοση της Εταιρείας και της Grivalia προς εκείνη συγκεκριμένων εταιρειών με δημόσια διαπραγματεύσιμες μετοχές, τις οποίες θεωρεί γενικώς συναφείς
10. συγκρίνει τους χρηματοοικονομικούς όρους της Συγχώνευσης με τους δημόσια προσβάσιμους χρηματοοικονομικούς όρους συγκεκριμένων συναλλαγών, τους οποίους θεωρεί γενικώς συναφείς
11. εξετάσει το ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης και την δραστηριότητα διαπραγμάτευσης για την Κοινή Μετοχή της Εταιρείας και την Κοινή Μετοχή της Grivalia
12. εξετάσει το σχέδιο της Σύμβασης Συγχώνευσης με ημερομηνία 5 Φεβρουαρίου 2019 και
13. διεξαγάγει άλλες χρηματοοικονομικές μελέτες, αναλύσεις και έρευνες και λάβει υπ' όψιν άλλους παράγοντες, κατά τον τρόπο που κρίναμε κατάλληλο.

2.Υπόθεση, Επιφυλάξεις και Περιορισμοί

Για τους σκοπούς της γνωμοδότησής μας, χωρίς να αναλαμβάνουμε οποιαδήποτε ευθύνη να προβούμε σε επαλήθευση από ανεξάρτητο φορέα, έχουμε λάβει ως υπόθεση εργασίας και στηριχθεί στην ακρίβεια και πληρότητα όλων των χρηματοοικονομικών, λογιστικών, νομικών, φορολογικών, ρυθμιστικών και άλλων πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί σε εμάς ή συζητηθεί με εμάς ή εξετασθεί από εμάς (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών διαθέσιμων από δημόσιες πηγές) και έχουμε περαιτέρω στηριχθεί στις διαβεβαιώσεις της διοίκησης της Εταιρείας ότι δεν έχουν τεθεί υπ' όψιν της οποιαδήποτε γεγονότα ή συνθήκες που θα καθιστούσαν τέτοιες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές ως προς οποιαδήποτε πτυχή. Αναφορικά με τις Προβλέψεις και Συνέργειες της Εταιρείας, έχουμε λάβει πληροφόρηση από την διοίκηση της Εταιρείας και, με τη συγκατάθεσή σας, έχουμε πάρει ως υπόθεση ότι αυτές έχουν προετοιμασθεί εύλογα επί βάσεων που αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες εκτιμήσεις που είναι διαθέσιμες κατά τον παρόντα χρόνο και καλόπιστες κρίσεις της διοίκησης της Εταιρείας ως προς την μελλοντική χρηματοοικονομική απόδοση της Εταιρείας και τα άλλα θέματα που καλύπτονται ενταύθα και δεν εκφέρουμε καμία άποψη ως προς το εύλογο των Προβλέψεων και Συνεργειών της Εταιρείας ή των υποθέσεων επί των οποίων αυτές βασίζονται. Αναφορικά με τις Προβλέψεις της Grivalia, έχουμε λάβει πληροφόρηση από την διοίκηση της Grivalia και, με τη συγκατάθεσή σας, έχουμε πάρει ως υπόθεση ότι αυτές έχουν προετοιμασθεί εύλογα επί

βάσεων που αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες εκτιμήσεις που είναι διαθέσιμες κατά τον παρόντα χρόνο και καλόπιστες κρίσεις της διοίκησης της Grivalia ως προς την μελλοντική χρηματοοικονομική απόδοση της Grivalia και τα άλλα θέματα που καλύπτονται ενταύθα και δεν εκφέρουμε καμία άποψη ως προς το εύλογο των Προβλέψεων και Συνεργειών της Grivalia ή των υποθέσεων επί των οποίων αυτές βασίζονται. Προκειμένου να καταλήξουμε στη γνώμη μας, δεν έχουμε κάνει οποιαδήποτε ανεξάρτητη αποτίμηση ή εκτίμηση του ενεργητικού ή παθητικού (συμπεριλαμβανομένων απρόβλεπτων, παράγωγων ή εκτός ισολογισμού περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων) της Εταιρείας, της Grivalia ή οποιασδήποτε εκ των αντίστοιχων θυγατρικών τους και έχουμε (με περιορισμούς) στηριχθεί, χωρίς επαλήθευση από ανεξάρτητο φορέα, στην ακρίβεια και πληρότητα των Εκθέσεων Αποτίμησης Ακινήτων. Δεν έχουμε αναλάβει οποιαδήποτε υποχρέωση να διεξάγουμε, και πράγματι δεν έχουμε διεξάγει, οποιαδήποτε επιτόπια επιθεώρηση των ακινήτων ή εγκαταστάσεων της Εταιρείας, της Grivalia ή οποιουδήποτε άλλου μέρους. Επιπρόσθετα, δεν έχουμε αξιολογήσει τη φερεγγυότητα οποιουδήποτε μέρους στη Σύμβαση Συγχώνευσης ή το αντίκτυπο της Σύμβασης σε αυτά (τα μέρη), συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε εφαρμοστέων νόμων ή κανονισμών σχετικά με την πτώχευση, αφερεγγυότητα ή παρόμοια ζητήματα.

Για τους σκοπούς της γνωμοδότησής μας έχουμε χρησιμοποιήσει συγκεκριμένες μεθοδολογίες αξιολόγησης και διεξαγάγει συγκεκριμένες αναλύσεις. Εισαγωγικά, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάλυσή μας υπόκειται σε συγκεκριμένους περιορισμούς και δυσχέρειες:

- (α) Οι Προβλέψεις της Εταιρείας και οι Προβλέψεις της Grivalia, όπως έχουν ετοιμασθεί αυτόνομα από τις αντίστοιχες διοικήσεις της Εταιρείας και της Grivalia, περιέχουν εγγενώς εκφάνσεις ρίσκου και αβεβαιότητας ως προς την αναμενόμενη μελλοντική λειτουργική και χρηματοοικονομική απόδοση της Εταιρείας και της Grivalia και ως προς την ικανότητα των αντίστοιχων ομάδων διοίκησης να επιτύχουν τέτοια απόδοση σαν αυτή που υπονοείται από τις προγνώσεις και προβλέψεις. Οι Προβλέψεις της Εταιρείας και οι Προβλέψεις της Grivalia ενδέχεται να υπόκεινται επίσης σε σημαντική διαφοροποίηση λόγω αλλαγών στο μακροοικονομικό περιβάλλον ή άλλων παραγόντων εξωγενών προς της Εταιρεία και την Grivalia. Οι Προβλέψεις της Εταιρείας και οι Προβλέψεις της Grivalia έχουν κυρωθεί από την Εταιρεία και την Grivalia αντιστοίχως, έχουν παρασχεθεί σε εμάς στο πλαίσιο της προετοιμασίας της γνωμοδότησής μας και δεν έχουν τύχει ελέγχου ή επισκόπησης από ανεξάρτητα τρίτα μέρη.
- (β) Αναφορικά με τους δείκτες κεφαλαιαγοράς και συναλλαγών (trading and transaction multiples) σχετικών συγκρίσιμων εταιρειών, εφαρμόσαμε τόσο ποιοτικές όσο και ποσοτικές αξιολογήσεις κατά την επιλογή συγκρίσιμων εταιρειών και συναλλαγών που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αποτίμησης λόγω ομοιοτήτων σε ένα ή περισσότερα επιχειρηματικά, λειτουργικά και χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά που θεωρήσαμε ως συναφή προς την ανάλυσή μας.
- (γ) Αναφορικά με την μεθοδολογία ελεύθερων ταμειακών ροών και τις μεθοδολογίες αποτίμησης μοντέλου μείωσης μερίσματος, χρησιμοποιήσαμε τόσο ποσοτικές τεχνικές όσο και ποιοτική αξιολόγηση κατά την εκτίμηση των κατάλληλων κλιμάκων εύρους έκπτωσης που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν στην αποτίμηση προβλεπόμενων ταμειακών ροών βάσει των Προβλέψεων της Εταιρείας και των Προβλέψεων της Grivalia.

Σημειώνουμε ότι ένα επιταχυνόμενο επιχειρηματικό σχέδιο για την μείωση των υπαρχόντων μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών εκθέσεων της Εταιρείας (το «Σχέδιο Επιτάχυνσης») ανακοινώθηκε ταυτόχρονα με τη Συναλλαγή. Δεν εκφέρουμε άποψη ως προς την δυνατότητα επίτευξης του Σχεδίου Επιτάχυνσης, το εύλογο των υποθέσεων επί των οποίων βασίστηκε και δεν έχουμε λάβει υπ' όψιν μας στο πλαίσιο της γνωμοδότησής μας τις χρηματοοικονομικές προγνώσεις και προβλέψεις που σχετίζονται με το Σχέδιο Επιτάχυνσης.

Έχουμε λάβει ως υπόθεση ότι η τελική Σύμβαση Συγχώνευσης δεν θα διαφέρει από το σχέδιο της Σύμβασης Συγχώνευσης επί του οποίου έχουμε κάνει επισκόπηση ως προς οποιαδήποτε πτυχή άπτεται της ανάλυσής μας ή της παρούσας γνωμοδότησης. Επίσης έχουμε λάβει ως υπόθεση ότι (i) οι εγγυοδοτικές δηλώσεις και δεσμεύσεις όλων των μερών της Σύμβασης Συγχώνευσης και όλα τα σχετικά έγγραφα που αναφέρονται στην παρούσα είναι αληθή και ορθά ως προς όλες τις ουσιώδεις απόψεις που άπτονται της ανάλυσής μας ή της παρούσας γνωμοδότησης, (ii) κάθε συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση Συγχώνευσης και στα λοιπά τέτοια έγγραφα θα εκτελέσουν πλήρως και εγκαίρως όλες τις δεσμεύσεις και συμφωνίες που απαιτείται έκαστο μέρος να εκτελέσει ως προς όλες τις απόψεις που άπτονται της ανάλυσής μας ή της παρούσας γνωμοδότησης, και (iii) η Συγχώνευση θα ολοκληρωθεί εγκαίρως και σύμφωνα με τους όρους που παρατίθενται στη Σύμβαση

Συγχώνευσης, χωρίς οποιαδήποτε μεταβολή, τροποποίηση, παραίτηση ή καθυστέρηση που θα ήταν ουσιώδης για την ανάλυσή μας ή την παρούσα γνωμοδότηση. Επιπρόσθετα, έχουμε λάβει ως υπόθεση ότι σε σχέση με τη λήψη όλων των εγκρίσεων και συναινέσεων που απαιτούνται σχετικά με την προτεινόμενη Συγχώνευση, δεν θα επιβληθούν καθυστερήσεις, όρια, προϋποθέσεις ή περιορισμοί που θα ήταν ουσιώδης για την ανάλυσή μας.

Η παρούσα γνωμοδότηση πραγματοποιείται μόνο το δίκαιο και εύλογο από χρηματοοικονομική σκοπιά, κατά την ημερομηνία της παρούσας, για τους κατόχους μετοχών της Κοινής Μετοχής της Εταιρείας με Σχέση Ανταλλαγής στην προτεινόμενη Συγχώνευση συμφώνως προς τη Σύμβαση Συγχώνευσης. Δεν μας έχει ζητηθεί όπως παράσχουμε, ούτε παρέχουμε, οποιαδήποτε γνώμη ως προς οποιονδήποτε άλλον όρο της Σύμβασης Συγχώνευσης, ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου προβλέπεται ή συνάπτεται σε σχέση με τη Σύμβαση Συγχώνευσης, τη μορφή ή τη δομή της Συγχώνευσης ή τον πιθανό χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης της Συγχώνευσης. Περαιτέρω, δεν έχουμε εμπλακεί καθ' οιονδήποτε τρόπο στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Εταιρείας και της Grivalia αναφορικά με τους όρους της Σύμβασης Συγχώνευσης, τη Σχέση Ανταλλαγής ή άλλως. Επιπρόσθετα, δεν εκφράζουμε γνώμη ως προς το εύλογο του ποσού ή της φύσεως οποιασδήποτε αποζημίωσης πρόκειται να ληφθεί από τυχόν στελέχη, διευθυντές ή εργαζομένους οποιουδήποτε συμβαλλόμενου μέρους στη Σύμβαση Συγχώνευσης ή οποιασδήποτε τάξεως απαρτιζόμενης από τέτοια πρόσωπα είτε σε σχέση με τη Σχέση Ανταλλαγής ή άλλως. Δεν εκφράζουμε γνώμη ως προς το δίκαιο και εύλογο της Συγχώνευσης για τους κατόχους οποιασδήποτε άλλης τάξης εξασφαλίσεων, τους πιστωτές ή άλλους έχοντες συμφέροντα της Εταιρείας ως προς την υποκείμενη απόφαση της Εταιρείας να συμμετάσχει στη Συγχώνευση ή ως προς τα σχετικά πλεονεκτήματα της Συγχώνευσης σε σύγκριση προς εναλλακτικές συναλλαγές ή επιχειρηματικές στρατηγικές. Ούτε εκφράζουμε γνώμη ως προς οποιοσδήποτε φορολογικές ή άλλες συνέπειες ενδέχεται να προκύψουν από τις συναλλαγές που αναπτύσσονται στη Σύμβαση Συγχώνευσης ή οποιουδήποτε άλλο σχετικό έγγραφο. Η παρούσα γνωμοδότηση δεν πραγματοποιείται οποιαδήποτε νομικά, φορολογικά, κανονιστικά ή λογιστικά ζητήματα, ως προς τα οποία, η κατανόησή μας είναι ότι η Εταιρεία έχει λάβει συμβουλές, όπου το θεωρούσε αναγκαίο, από αναγνωρισμένους επαγγελματίες.

3. Μέθοδοι Αξιολόγησης

Κατά τη σύνταξη της γνωμοδότησής μας έχουμε αξιολογήσει την Εταιρεία και την Grivalia, κατά την 1η Φεβρουαρίου 2019, αυτόνομα, χρησιμοποιώντας τις μεθοδολογίες που συνοψίζονται κατωτέρω, οι οποίες είναι αυτές που θεωρούμε ως αρμόζουσες.

Πέραν όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω, δεν ήρθαμε αντιμέτωποι με οποιοσδήποτε δυσχέρειες κατά την εφαρμογή αυτών των μεθοδολογιών.

A. Ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης και όγκου συναλλαγών

Προκειμένου να καταλήξουμε στην αποτίμησή μας, παρατηρήσαμε το ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης των κοινών μετοχών αμφοτέρων των εταιρειών, βασιζόμενοι στην ημερήσια σταθμισμένη μέση τιμή, την περίοδο των τριών τελευταίων μηνών από την 23 Νοεμβρίου 2018 (η τελευταία μέρα συναλλαγών πριν από την Ανακοίνωση).

Θεωρούμε αυτή τη μεθοδολογία αρμόζουσα καθώς ενσωματώνει την αξία αμφοτέρων των εταιρειών, όπως έχει αξιολογηθεί από μετέχοντες στην αγορά με βάση όλες τις δημοσίως προσβάσιμες σε αυτούς πληροφορίες προ της Ανακοίνωσης.

Με βάση αυτήν τη μεθοδολογία, το νοούμενο εύρος αποτίμησης ιδίων κεφαλαίων, ως αυτό εκφράζεται σε ευρώ ανά κοινή μετοχή: (α) ως προς την Εταιρεία, κυμαίνεται από 0,45 έως 0,77 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Εταιρείας (β) ως προς την Grivalia, κυμαίνεται από 6,78 έως 8,09 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Grivalia (τιμές προσαρμοσμένες στην Προ Συναλλαγής Διανομή).

B. Δείκτες κεφαλαιαγοράς (trading multiples) επιλεγμένων συγκρίσιμων εταιρειών

Εφαρμόσαμε αυτήν τη μεθοδολογία επί βάσεως επιλεγμένου συνόλου συγκρίσιμων εταιρειών για την Εταιρεία και την Grivalia, αντιστοίχως. Οι δείκτες κεφαλαιαγοράς (trading multiples) των σχετικών συγκρίσιμων εταιρειών έτυχαν εφαρμογής στις Προβλέψεις της Εταιρείας, τις Προβλέψεις της Grivalia και/ή άλλα σχετικά ιστορικά χρηματοοικονομικά μεγέθη υπολογισμού ώστε να συναχθεί ένα εύρος αποτίμησης για την Εταιρεία και την Grivalia. Οι δείκτες κεφαλαιαγοράς (trading multiples) έλαβαν υπ' όψιν: (α) για την Εταιρεία, συμπεριλαμβάνουν τους δείκτες Τιμή προς Κέρδη, Τιμή προς Λογιστική Αξία και Τιμή προς Ενσώματα

Λογιστική Αξία και (β) για την Grivalia, τους δείκτες Ενσώματης Απόδοσης Πόρων από Δραστηριότητα (“FFO”) και Τιμή προς Καθαρή Αξία Περιουσιακού Στοιχείου.

Θεωρούμε αυτή τη μεθοδολογία αρμόζουσα καθώς ενσωματώνει σχετικές μετρήσεις ισχύουσας αγοραίας αξίας σε τυποποιημένα λογιστικά μεγέθη υπολογισμού που μπορούν ευχερώς να συγκριθούν κατά μήκος ενός συνόλου συγκρίσιμων εταιρειών ώστε να νοηθεί μία αποτίμηση για καθεμιά από την Εταιρεία και την Grivalia βασισμένη στα δικά τους λογιστικά μεγέθη υπολογισμού. Για καθένα από αυτά τα μεγέθη υπολογισμού, λάβαμε υπ’ όψιν μας τη μέση αποτίμηση του εύρους που οριοθετείται από το σύνολο των εξετασθέντων συγκρίσιμων εταιρειών.

Βάσει αυτής της μεθοδολογίας, το νοούμενο εύρος αποτίμησης ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτό εκφράζεται σε ευρώ ανά κοινή μετοχή: (α) ως προς την Εταιρεία, κυμαίνεται από 0,56 έως 0,64 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Εταιρείας (β) ως προς την Grivalia, κυμαίνεται από 6,81 έως 9,56 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Grivalia.

Γ. Ανάλυση Ελεύθερων Ταμειακών Ροών

Εφαρμόσαμε μεθοδολογία Ελεύθερης Ταμειακής Ροής στις Προβλέψεις της Εταιρείας και τις Προβλέψεις της Grivalia ώστε να υπολογίσουμε τη σημερινή αξία μελλουσών ταμειακών ροών προεξοφλώντας τα σε ένα εκτιμώμενο κόστος κεφαλαίου ανά εταιρεία. Για την Εταιρεία, τα προβλεπόμενα μερίσματα και οι προβλεπόμενες ταμειακές ροές προς τα ίδια κεφάλαια έχουν υποστεί μείωση χρησιμοποιώντας ένα εκτιμώμενο κόστος ιδίων κεφαλαίων ώστε να υπολογισθεί ένα εύρος νοούμενων τιμών ιδίων κεφαλαίων. Για την Grivalia, οι προβλεπόμενες ελεύθερες επιχειρηματικές ροές έχουν υποστεί μείωση χρησιμοποιώντας ένα εκτιμώμενο weighted μέσο κόστος κεφαλαίου ώστε να υπολογισθεί ένα εύρος νοούμενων τιμών επιχειρήσεως, οι οποίες εν συνεχεία προσαρμόστηκαν προς το πλέον πρόσφατα καταγεγραμμένο καθαρό χρηματοοικονομικό χρέος και τα άλλα σχετικά αντικείμενα αξιολόγησης προς υπολογισμό ενός εύρους νοούμενων αξιών κεφαλαίου.

Θεωρούμε αυτή τη μεθοδολογία αρμόζουσα, καθώς αποτελεί βασική αποτίμηση λαμβάνοντας υπ’ όψιν και τα μοναδικά χαρακτηριστικά ταμειακών ροών της Εταιρείας, αφενός, και της Grivalia, αφετέρου, για μεγαλύτερη, μακρόπνοη χρονική περίοδο, η οποία (αποτίμηση) ενσωματώνει πλήρως τις πιο πρόσφατες, μη δημόσιες, βέλτιστες εκτιμήσεις μελλοντικής επιχειρηματικής απόδοσης αμφοτέρων των ομάδων διοίκησης.

Βάσει αυτής της μεθοδολογίας, το νοούμενο εύρος αποτίμησης ιδίων κεφαλαίων, εκφραζόμενο σε ευρώ ανά κοινή μετοχή: (α) ως προς την Εταιρεία, κυμαίνεται από 0,55 έως 0,83 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Εταιρείας (β) ως προς την Grivalia, κυμαίνεται από 8,00 έως 11,19 ανά μονάδα Κοινής Μετοχής της Grivalia.

Προκειμένου να καταλήξουμε στα εύρη αποτιμήσεών μας, στηριχθήκαμε στην ανάλυσή μας για το ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης και τον όγκο (συναλλαγών), δείκτες κεφαλαιαγοράς (trading multiples) επιλεγμένων συγκρίσιμων εταιρειών και ανάλυση ελεύθερων ταμειακών ροών (οι «Επιλεγμένες Βασικές Μεθοδολογίες») ως συνοψίζονται ανωτέρω. Ωστόσο, ως μέρος της αξιολόγησής μας, κάναμε επίσης επισκόπηση εν είδει συμπληρωματικής ανάλυσης των target prices της Κοινής Μετοχής της Εταιρείας και τις Κοινής Μετοχής της Grivalia από ένα δείγμα εκθέσεων που έχουν δημοσιευθεί από αναλυτές ερευνητές προ της 23ης Νοεμβρίου 2018, το ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης για περίοδο μέχρι δώδεκα μήνες προ της Ανακοίνωσης, δείκτες συναλλαγών (transaction multiples) από ένα δείγμα προηγούμενων σχετικών συναλλαγών στον τομέα των ακινήτων και επιχειρηματικά σχέδια υπό σενάρια εναλλακτικά προς το βασικό σενάριο, όπως αυτό έχει ετοιμασθεί από την διοίκηση της Εταιρείας.

Η προαναφερθείσα περίληψη των μεθοδολογιών αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως, και δεν αποτελεί, περιεκτική και πλήρη περιγραφή όλων των αναλύσεων που διεξήχθησαν κατά την παροχή της γνωμοδότησής μας. Η προετοιμασία γνωμοδότησης επί του δίκαιου και εύλογου είναι μία σύνθετη διαδικασία και περιλαμβάνει διάφορες αποφάνσεις επί των πλέον κατάλληλων και συναφών μεθοδολογιών και αναλύσεων αποτίμησης και την εφαρμογή αυτών των μεθοδολογιών και αναλύσεων αποτίμησης στις συγκεκριμένες συνθήκες. Συνεπώς, γνωμοδότηση επί του δίκαιου και εύλογου δεν είναι ευχερώς ευεπίφορη σε μερική ανάλυση ή περιληπτική περιγραφή. Τα νοούμενα εύρη αποτίμησης που κοινολογούνται δεν σκοπεύεται να λειτουργήσουν ως εκτιμήσεις και δεν θα πρέπει να θεωρούνται αντιπροσωπευτικά της τιμής στην οποία η Κοινή Μετοχή της Εταιρείας ή η Κοινή Μετοχή της Grivalia θα διαπραγματεύεται ή θα έπρεπε να διαπραγματεύεται καθ’ οιονδήποτε χρονικό σημείο.

4.Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής

Βάσει των ανωτέρω περιγραφόμενων Επιλεγμένων Βασικών Μεθοδολογιών και αποδίδοντας τον ίδιο συντελεστή βαρύτητας σε καθεμία, η νοούμενη σχέση ανταλλαγής μετοχών από τις σχετικές αποτιμήσεις της Εταιρείας και της Grivalia κυμαίνεται από 9,7x έως 18,5x (αποτελώντας την ελάχιστη αποτίμηση της Grivalia διαιρούμενη προς τη μέγιστη αποτίμηση της Εταιρείας και τανάπαλιν, αντίστοιχα). Η Σχέση Ανταλλαγής ύψους 15,8000000041493x εμπίπτει εντός του ανωτέρω τιθέμενου εύρους σχέσης ανταλλαγής μετοχών.

5.Γενικά

....

Σημειώνουμε ότι η αγγλική εκδοχή αυτής της επιστολής είναι η δεσμευτική εκδοχή και θα υπερισχύει έναντι οποιασδήποτε μετάφρασης αυτής στην ελληνική ή άλλως, η οποία τυχόν θα ετοιμασθεί για σκοπούς διευκόλυνσης, είτε σε περίπτωση ασυνέπειας είτε άλλως.

Η παρούσα επιστολή και οποιαδήποτε θέματα, διαφορές, απαιτήσεις ή εξωσυμβατικές ενοχές που προκύπτουν από ή σε σχέση με αυτήν ερμηνεύονται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο και τα αγγλικά δικαστήρια θα είναι αρμόδια για την επίλυση οποιασδήποτε διαμάχης προκύπτει από ή σχέση με την παρούσα επιστολή (συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε διαφοράς σχετίζεται με οποιοδήποτε εξωσυμβατικές ενοχές προκύπτουν από ή σε σχέση με την παρούσα επιστολή).

6.Συμπέρασμα

Βασιζόμενοι στα ανωτέρω και υπό την επιφύλαξη αυτών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων υποθέσεων και περιορισμών που τίθενται στην παρούσα, γνωμοδοτούμε ότι, κατά την ημερομηνία της παρούσας, η Σχέση Ανταλλαγής στη Συγχώνευση σύμφωνα με τη Σύμβαση Συγχώνευσης είναι από χρηματοοικονομική σκοπιά δίκαιη και εύλογη για τους κατόχους Κοινής Μετοχής της Εταιρείας.»

4.5.4.3 Γνωμοδότηση Deutsche Bank AG

Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της συνταχθείσας στην αγγλική γλώσσα με ημερομηνία 08.02.2019 γνωμοδότησης της Deutsche Bank AG (στο εξής "DB") σχετικά με το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής της Συγχώνευσης από οικονομική άποψη.

Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά από την εν λόγω μετάφραση και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές. Το εν λόγω απόσπασμα περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της DB.

Η ως άνω γνωμοδότηση είναι σκόπιμο να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της ελληνικής μετάφρασης της γνωμοδότησης της DB θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας, ενώ σε ηλεκτρονική μορφή η γνωμοδότηση στην αγγλική γλώσσα έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Eurobank <https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/enimerosi-ependuton/enimerosi-metoxon-eurobank/enimerotika-deltia/eggrafa-sugxoneuseos-eurobank-grivalia/prosthetes-apotimiseis-deutsche-bank.pdf>.

«...

Σε σχέση με το ρόλο της Deutsche Bank ως χρηματοοικονομικού συμβούλου του Πελάτη και για να καταλήξει στη γνώμη που περιέχεται στην παρούσα επιστολή, η Deutsche Bank:

- (i) εξέτασε ορισμένες διαθέσιμες στο κοινό οικονομικές και άλλες πληροφορίες σχετικά με τον Πελάτη και τη Grivalia, ορισμένες εσωτερικές αναλύσεις, οικονομικές προβλέψεις και άλλες πληροφορίες που της έδωσε ο Πελάτης,
- (ii) συμμετείχε σε συζητήσεις με μέλη της ανώτερης διοίκησης του Πελάτη και της Grivalia σχετικά με τις δραστηριότητες και τις προοπτικές του Πελάτη και της Grivalia, αντίστοιχα, και του Πελάτη μετά την έναρξη ισχύος της Συναλλαγής,
- (iii) εξέτασε τις τιμές και την δραστηριότητα συναλλαγών των κοινών μετοχών του Πελάτη και της Grivalia,

- (iv) στο βαθμό που είναι διαθέσιμες στο κοινό, συνέκρινε ορισμένες πληροφορίες για τον Πελάτη και τη Grivalia με παρόμοιες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές πληροφορίες για ορισμένες επιλεγμένες εταιρείες τις οποίες η Deutsche Bank θεωρεί συγκρίσιμες με τον Πελάτη ή, αντίστοιχα, τη Grivalia, και που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές,
- (v) εξέτασε τους οικονομικούς όρους ορισμένων επιλεγμένων προηγούμενων συναλλαγών που η Deutsche Bank θεωρεί συγκρίσιμες με τη Συναλλαγή,
- (vi) εξέτασε τους οικονομικούς όρους της Συναλλαγής,
- (vii) εξέτασε τους όρους του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, προσχέδιο του οποίου δόθηκε στην Deutsche Bank και ορισμένα σχετικά έγγραφα,
- (viii) εκπόνησε τέτοιες άλλες μελέτες και αναλύσεις και εξέτασε άλλους παράγοντες που έκρινε σκόπιμο.

Κατά τη διεξαγωγή των αναλύσεων της και για τη διαμόρφωση της γνώμης που περιέχεται στην παρούσα επιστολή, η Deutsche Bank χρησιμοποίησε διάφορες γενικά αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως για αυτές τις αναλύσεις. Οι αναλύσεις που πραγματοποίησε η Deutsche Bank προετοιμάστηκαν αποκλειστικά με σκοπό να δοθεί η δυνατότητα στην Deutsche Bank να παράσχει στο Διοικητικό Συμβούλιο τη γνώμη που περιέχεται στην παρούσα επιστολή σχετικά με το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής για τον Πελάτη και δεν αποτελούν εκτιμήσεις ούτε αναγκαστικά αντικατοπτρίζουν τις τιμές στις οποίες οι επιχειρήσεις ή οι τίτλοι μπορούν πράγματι να πωληθούν, οι οποίες εγγενώς υπόκεινται σε αβεβαιότητα.

....

Η γνώμη που περιέχεται στην παρούσα επιστολή: (i) περιορίζεται στο δίκαιο, από οικονομικής άποψης, της Σχέσης Ανταλλαγής για τον Πελάτη, (ii) είναι βασισμένη στις παραδοχές, τους περιορισμούς, τις αιρέσεις και άλλους όρους που περιέχονται στην παρούσα επιστολή, και (iii) αναγκαστικά είναι βασισμένη σε χρηματοοικονομικές, οικονομικές, εμπορικές και άλλες συνθήκες, καθώς και στις πληροφορίες που έχουν τεθεί στη διάθεση της Deutsche Bank, μέχρι την ημερομηνία της παρούσας επιστολής.

...

Με βάση τα προαναφερθέντα και με την επιφύλαξη αυτών, η Deutsche Bank θεωρεί, με την ιδιότητά της ως επενδυτική τράπεζα ότι, κατά την ημερομηνία αυτής της επιστολής, η Σχέση Ανταλλαγής είναι δίκαιη, από οικονομική άποψη, για τον Πελάτη.

Η παρούσα επιστολή έχει εγκριθεί από επιτροπή ανασκόπησης γνωμοδοτήσεων, απευθύνεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και είναι προς χρήση και προς όφελος του και δεν αποτελεί σύσταση προς τους μετόχους του Πελάτη να εγκρίνουν τη Συναλλαγή. Η παρούσα επιστολή και η γνώμη που περιέχεται στην παρούσα επιστολή προορίζονται αποκλειστικά για τη χρήση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την εξέταση της Συναλλαγής. Η παρούσα επιστολή και το περιεχόμενό της, συμπεριλαμβανομένης της γνώμης που περιέχεται στην παρούσα επιστολή, δεν θα χρησιμοποιηθούν από κανένα άλλο άτομο ή για οποιονδήποτε άλλο σκοπό. Επιπλέον, η παρούσα επιστολή και η γνώμη που περιέχεται στην παρούσα επιστολή έχουν συνταχθεί στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι η δεσμευτική γλώσσα για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη σημασία ή την ερμηνεία της παρούσας επιστολής και κάθε μετάφραση αυτής της επιστολής είναι μη δεσμευτική και μόνο για λόγους διευκόλυνσης».

4.5.4.4 Γνωμοδότηση ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Grivalia ανέθεσε τη σύνταξη έκθεσης γνωμοδότησης επί του δίκαιου και λογικού της Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών, σύμφωνα με ν.2515/1997 και του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η ως άνω έκθεση συντάχθηκε από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή κ. Κώστα Σταθόπουλο (ΑΜ ΣΟΕΛ 42201) της εταιρείας «ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.» (στο εξής "Ε&Υ") με ημερομηνία 22.02.2019.

Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από την ως άνω έκθεση, το οποίο περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της Ε&Υ. Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές.

Η ως άνω γνωμοδότηση είναι σκόπιμο να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της γνωμοδότησης της Ε&Υ θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας. Επίσης, ενώ έχει αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της Grivalia <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/ERNSTYOUNGFOGRSIGNED.pdf>.

«...»

4. Εργασία Αποτίμησης

4.1 Μεθοδολογία αποτίμησης

Η εκτίμηση μας αναφορικά με το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών πραγματοποιήθηκε βάσει των αποδεκτών αρχών της Αγοραίας Αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται από τα Διεθνή Πρότυπα Αποτίμησης (“ΔΠΑ”). Σύμφωνα με τα ΔΠΑ, «Η αγοραία αξία μιας εταιρείας βασίζεται στην εκτίμηση της τιμής η οποία θα μπορούσε να προκύψει μετά από διαπραγμάτευση ενός καλά πληροφορημένου και πρόθυμου αλλά μη επειγόμενου αγοραστή και ενός καλά πληροφορημένου και πρόθυμου αλλά μη επειγόμενου πωλητή».

Όπως περιγράφεται παρακάτω, χρησιμοποιήσαμε τρεις (3) διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους αποτίμησης (Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων / Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών, Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών και Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών) στα πλαίσια των δυο (2) βασικών προσεγγίσεων αποτίμησης (Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα και Προσέγγιση με βάση την Αγορά), για την εκτέλεση της συγκριτικής αποτίμησης.

Στα πλαίσια της εργασίας συγκριτικής αποτίμησης, προχωρήσαμε σε εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος την Ημερομηνία Αποτίμησης, με βασική παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητας (*going concern*) και της αυτοτέλειας (*stand alone*) των δύο (2) υπο-συγχώνευση οντοτήτων, ήτοι δεν ελήφθησαν υπόψη τυχόν επιπτώσεις της επικείμενης συγχώνευσης των δύο οντοτήτων.

Παρακάτω παρατίθεται μια σύνοψη των προσεγγίσεων και μεθόδων αποτίμησης που υιοθετήθηκαν για την συγκριτική αποτίμηση της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος. Θεωρούμε ότι αυτές οι διεθνώς αποδεκτές μέθοδοι αποτίμησης, είναι από τις πλέον κατάλληλες για τη διενέργεια της συγκριτικής αποτίμησης του Πιστωτικού Ιδρύματος και της Εταιρείας, στο πλαίσιο της εργασίας μας.

1. Προσέγγιση με βάση την Αγορά (Market Approach)

- Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών (*Stock Market Quotation Analysis*)
- Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών (*Market Multiples of Comparable Companies*)

2. Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα (Income Approach)

- Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών (*Discounted Cash Flows Model – DCF*)
- Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων (*Dividend Discount Model – DDM*)

Σημειώνεται ότι, η διαμόρφωση γνώμης για το δίκαιο και λογικό, είναι μια σύνθετη διαδικασία η οποία απαιτεί ποικίλες αποφάσεις/ προσδιορισμούς αναφορικά με τις κατάλληλες και ενδεδειγμένες μεθοδολογίες και αναλύσεις αποτίμησης κατά την εφαρμογή αυτών των μεθοδολογιών και αναλύσεων στις εξεταζόμενες εταιρείες. Ως εκ τούτου, η Έκθεση Γνωμοδότησης, δεν θα πρέπει να λογίζεται, ούτε αντιπροσωπεύει, μια εξαντλητική και πλήρη περιγραφή όλων των υποστηρικτικών εργασιών και αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν.

Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα:

- **Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών (*Discounted Cash Flows Model - DCF*):** Η μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών αποτελεί την πιο διαδεδομένη μέθοδο αποτίμησης, διότι λαμβάνει υπόψη τα επιμέρους χαρακτηριστικά της εταιρείας που αποτιμάται. Η εν λόγω μέθοδος στηρίζεται στην αρχή που ορίζει την παρούσα αξία μίας εταιρείας ως το άθροισμα των μελλοντικών ταμειακών ροών αυτής, αφού προεξοφληθούν με έναν αναμενόμενο συντελεστή απόδοσης (*discount rate*). Ο συντελεστής αυτός προσδιορίζεται ως η ελάχιστη απόδοση των κεφαλαίων της εταιρείας, που αναμένεται από τους μετόχους, ή και τους δανειστές της, ή από κάθε πιθανό επενδυτή και εμπεριέχει όλους τους επιχειρηματικούς κινδύνους. Εν γένει, ο συντελεστής

προεξόφλησης θεωρείται ένας αξιόπιστος δείκτης για τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας μίας εταιρείας.

Η εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών απαιτεί ένα πλήθος αναλυτικών παραδοχών σχετικά με τα μελλοντικά έσοδα και έξοδα της εταιρείας. Οι οικονομικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν τις πραγματικές προσδοκίες της διοίκησης της εταιρείας που αναμένεται να συμβούν στο μέλλον, με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της εταιρείας. Οι προβλέψεις βασίζονται στις αναμενόμενες συνθήκες, υπό συγκεκριμένες υποθετικές παραδοχές.

- **Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων (Dividend Discount Model – DDM):** Κατά την εφαρμογή της μεθόδου Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων η αξία μιας εταιρείας προέρχεται από τις μελλοντικές πηγές εισοδήματός της και συνεπώς ο θεωρητικά ορθός τρόπος για τον καθορισμό της αξίας της είναι η εξέταση της δυναμικής της για μελλοντική κερδοφορία. Η εφαρμογή της μεθόδου αυτής συνεπάγεται αρχικά πρόβλεψη των μερισμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος για μία αρχική χρονική περίοδο (explicit period) σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο του πιστωτικού ιδρύματος. Τα μερίσματα προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο (Κόστος Ιδίων Κεφαλαίων) το οποίο αντανακλά όχι μόνο την αξία του χρήματος σε τρέχουσες τιμές, αλλά και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τη μελλοντική δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος δίνοντας έτσι την παρούσα αξία των μελλοντικών μερισμάτων. Επιπρόσθετα, υπολογίζεται η παρούσα αξία των μερισμάτων που ακολουθούν μετά από το πέρας του χρονικού διαστήματος για το οποίο γίνονται προβλέψεις (υπολειμματική αξία). Η τελική αξία του πιστωτικού ιδρύματος προκύπτει από το άθροισμα των προεξοφλημένων μερισμάτων της περιόδου πρόβλεψης και της υπολειμματικής αξίας κατά την ημερομηνία αποτίμησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εξαγωγή λογικών αποτελεσμάτων αποτίμησης από την εφαρμογή της συγκεκριμένης τεχνικής αποτίμησης, είναι η ανάπτυξη ρεαλιστικών προβλέψεων για τη διανομή των μέγιστων δυνατών μελλοντικών μερισμάτων για κάθε έτος, τηρώντας τους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τους ισχύοντες διεθνείς κανόνες περί κεφαλαιακής επάρκειας.

Αναφορικά με την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα, εκτιμήσαμε το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών βασιζόμενοι στις ακόλουθες υποθέσεις:

- **Πιστωτικό Ίδρυμα:** Για τον προσδιορισμό της αξίας των Ιδίων Κεφαλαίων του Πιστωτικού Ιδρύματος, βασιστήκαμε στα επιχειρηματικά σχέδια τα οποία μας παρείχε η Διοίκηση του Πιστωτικού Ιδρύματος (βασικό και δυσμενές σενάριο) με βασική παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητάς της (going concern) και της αυτοτέλειας (stand alone). Εφαρμόσαμε την Μέθοδο Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων στα δύο (2) σενάρια (βασικό και δυσμενές) και πραγματοποιήσαμε επισκόπηση λογικότητας στα επιχειρηματικά σχέδια των εν λόγω σεναρίων. Στη βάση εκτίμησης της πιθανότητας επίτευξης των δύο (2) σεναρίων, αποδώσαμε συντελεστή βαρύτητας 75% στο βασικό σενάριο και 25% στο δυσμενές. Στην εργασίας μας, έχουμε λάβει υπόψιν τη διανομή των μέγιστων δυνατών μελλοντικών μερισμάτων του Πιστωτικού Ιδρύματος (έχοντας σαν βασικό κριτήριο την επίτευξη της κεφαλαιακής επάρκειας την οποία επιβάλλουν οι ρυθμιστικές αρχές και η Διοίκηση του Πιστωτικού Ιδρύματος). Τέλος, πραγματοποιήσαμε ανάλυση ευαισθησίας στην αξία των ιδίων κεφαλαίων του Πιστωτικού Ιδρύματος σε αμφότερα τα σενάρια γύρω από βασικές παραμέτρους όπως το Κόστος των Ιδίων Κεφαλαίων (“CoE”), η απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων (“RoE”) και το μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης (“LTGR”).
- **Εταιρεία:** Βασιστήκαμε στο επιχειρηματικό σχέδιο το οποίο μας παρείχε η Διοίκηση της Εταιρείας με βασική παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητάς της (going concern) και της αυτοτέλειας (stand alone) και χρησιμοποιήσαμε την Μέθοδο Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών για τον υπολογισμό της αξίας των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας. Όπως και στην περίπτωση του Πιστωτικού Ιδρύματος, πραγματοποιήσαμε ανάλυση ευαισθησίας επί των κύριων παραμέτρων αποτίμησης όπως το μεσοσταθμικό κόστος κεφαλαίων (WACC) και το μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης (LTGR). Η αξία των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας όπως αυτή συνεπάγεται από την Μέθοδο Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών προσαυξήθηκε βάσει της εκτιμώμενης αξίας της επένδυσης μειοψηφίας που η Εταιρεία έχει στην Grivalia Hospitality (συμμετοχή 25%), της οποίας οι

χρηματοροές δεν περιλαμβάνονται, σύμφωνα με την Διοίκηση της Εταιρείας, στο επιχειρηματικό σχέδιο που μας παρασχέθηκε.

Προσέγγιση με βάση την Αγορά

- **Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών:** Είναι η πιο συνήθης και κοινή μέθοδος αποτίμησης διότι στηρίζεται στην υπόθεση ότι η αγοραία αξία μίας εισηγμένης εταιρείας σε χρηματιστηριακή αγορά αντανακλάται στην χρηματιστηριακή τιμή της σύμφωνα με την Υπόθεση της Αποτελεσματικής Αγοράς (Efficient Market Hypothesis). Ο εκτιμητής πρέπει να εξετάζει με προσοχή την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της ανάλυσης που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το βάθος, την έκταση και τη διαφάνεια του χρηματιστηρίου στο οποίο η μετοχή της επιχείρησης διαπραγματεύεται. Κατά τη διαδικασία αποτίμησης για τον καθορισμό της αξίας του Πιστωτικού Ιδρύματος και της Εταιρείας με τη χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου λάβαμε υπόψη την ανάλυση των ιστορικών τιμών των μετοχών τους καθώς και τον αριθμό των εκδοθέντων μετοχών. Παρατηρήσαμε τις ιστορικές τιμές διαπραγμάτευσης των μετοχών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για μία περίοδο έξι (6) μηνών πριν την Ημέρα Ανακοίνωσης, και υπολογίσαμε τις μέσες σταθμισμένες με τον όγκο συναλλαγών χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών (εφεξής “VWAP”) της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις εξής περιόδους: 1 εβδομάδα, 2 εβδομάδες, 3 εβδομάδες, 1 μήνας, 2 μήνες, 3 μήνες, 4 μήνες, 5 μήνες και 6 μήνες. Προκειμένου να προσδιοριστεί το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών υπολογίσαμε τους λόγους μεταξύ των υπολογισμένων VWAP της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις προαναφερθείσες περιόδους.
- **Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών:** Η μέθοδος αυτή για την αποτίμηση εταιρειών βασίζεται στη συγκριτική ανάλυση των οικονομικών μεγεθών της υπό εκτίμηση εταιρείας σε σχέση με τα μεγέθη ενός δείγματος συγκρίσιμων εισηγμένων σε χρηματιστήριο εταιρειών. Ένα κρίσιμο βήμα σε αυτή τη μέθοδο είναι η επιλογή ενός δείγματος συγκρίσιμων εισηγμένων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο με την υπό εξέταση εταιρεία και παρουσιάζουν ομοιότητες ως προς τη δραστηριότητα, τα χαρακτηριστικά λειτουργίας και την ανάπτυξη. Για κάθε εταιρεία του δείγματος υπολογίζεται ένας αριθμός δεικτών που συνήθως περιλαμβάνει βασικούς δείκτες που είναι διεθνώς αποδεκτοί και χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της αξίας εταιρειών στον υπό εξέταση κλάδο. Υιοθετήσαμε αυτή την μεθοδολογία βασιζόμενοι σε ένα δείγμα εισηγμένων συγκρίσιμων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τραπεζικό κλάδο και στον κλάδο επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα και άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Πιστωτικό Ίδρυμα: εξετάστηκε ένα σύνολο πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρο καθώς και τράπεζες από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Παρόλα αυτά, λόγω της ιδιαιτερότητας και της αβεβαιότητας που διέπει το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα, στον προσδιορισμό του δείγματος των συγκρίσιμων εταιρειών λήφθηκε υπόψη μόνο το δείγμα με τις συγκρίσιμες τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Συνεπώς, στην ανάλυση μας χρησιμοποιήσαμε τον δείκτη της τιμής μετοχής προς τη λογιστική αξία ανά μετοχή (“P/BV”) από τα επιλεγμένα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα για τον προσδιορισμό της αξίας των ιδίων κεφαλαίων του Πιστωτικού Ιδρύματος.

Εταιρεία: εξετάσαμε συγκρίσιμες ΑΕΕΑΠ και λοιπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, και σε αυτή την περίπτωση, μόνο Ελληνικές ΑΕΕΑΠ επιλέχθηκαν για την ανάλυσή μας εξαιτίας της ανεπαρκούς συγκρισιμότητας με την Εταιρεία. Συγκεκριμένα, προσδιορίσαμε την αξία των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας βασιζόμενοι στους δείκτες τιμής μετοχής προς καθαρή αξία ενεργητικού ανά μετοχή (“P/NAV”) και μερισματικής απόδοσης (“Ετήσιο Μέρισμα/Τιμή Μετοχής”) από το επιλεγμένο δείγμα συγκρίσιμων εταιρειών.

Το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Προσέγγιση με βάση την Αγορά, εκτιμήθηκε βάσει συνδυασμού των αποτελεσμάτων της Μεθόδου Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών και της Μεθόδου Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών (ακολουθεί λεπτομερής περιγραφή στην Ενότητα 4.2).

Για τη διαμόρφωση της γνώμης μας σχετικά με την Σχέση Ανταλλαγής Μετοχών, βασιστήκαμε στα αποτελέσματα της Προσέγγισης με βάση το Εισόδημα καθώς και της Προσέγγισης με βάση την Αγορά. Επιπρόσθετα, συγκρίναμε τα αποτελέσματα μας για σκοπούς ελέγχου λογικότητας με τις τιμές στόχους για το Πιστωτικό Ίδρυμα και την Εταιρεία από ένα δείγμα εκθέσεων ανεξάρτητων αναλυτών οι οποίες

δημοσιεύτηκαν μεταξύ μίας (1) ημέρας και τριών (3) μηνών πριν την Ημερομηνία Ανακοίνωσης της Συγχώνευσης και δεν διαπιστώσαμε την ύπαρξη αντικρουόμενων ενδείξεων με τις εκτιμήσεις των αναλυτών. Τέλος, δεν εντοπίσαμε συναλλαγές στον τραπεζικό κλάδο και στον κλάδο επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (σε Ελλάδα και Ευρώπη) που θεωρήθηκαν συγκρίσιμες με το Πιστωτικό Ίδρυμα ή την Εταιρεία, αντίστοιχα.

4.2 Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών

Τα εύρη της σχέσης ανταλλαγής μετοχών που προκύπτουν σύμφωνα με την κάθε προσέγγιση και την εφαρμογή των επιμέρους μεθόδων κατά την Ημέρα Αποτίμησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Προσέγγιση/Μέθοδοι Αποτίμησης	Σχέση Ανταλλαγής Μετοχών		
	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή	Κεντρική Τιμή
1. Προσέγγιση με βάση το εισόδημα	12,54	18,72	15,63
2. Προσέγγιση με βάση την αγορά	11,99	17,80	14,90
• Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών	11,99	15,81	13,90
• Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών	14,47	17,80	16,13
Τελικό Προτεινόμενο Εύρος	12,54	17,80	15,17

Αναφορικά με το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα, το άνω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος. Το κάτω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος.

Με τον ίδιο τρόπο προσδιορίσαμε το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών. Συγκεκριμένα, το άνω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος. Το κάτω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος. Αναφορικά με το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών υπολογίσαμε τις μέσες σταθμισμένες με τον όγκο συναλλαγών χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών (VWAP) της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις εξής περιόδους: 1 εβδομάδα, 2 εβδομάδες, 3 εβδομάδες, 1 μήνας, 2 μήνες, 3 μήνες, 4 μήνες, 5 μήνες και 6 μήνες. Προκειμένου να προσδιοριστεί το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών υπολογίσαμε τους λόγους μεταξύ των υπολογισμένων VWAP της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις προαναφερθείσες περιόδους. Το άνω όριο και το κάτω όριο του εύρους ορίστηκε από τον μέγιστο και ελάχιστο λόγο μεταξύ των υπολογισμένων VWAP της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος, αντίστοιχα. Για τον προσδιορισμό του εύρους σύμφωνα με την Προσέγγιση της Αγοράς χρησιμοποιήσαμε την ένωση των δύο ευρών που προήλθαν από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών και την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών.

Χρησιμοποιώντας την τομή των δύο ευρών τα οποία προήλθαν από την Προσέγγιση με βάση την Αγορά και την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα καταλήξαμε στο προτεινόμενο τελικό μας εύρος αναφορικά με τη σχέση ανταλλαγής μετοχών το οποίο κυμαίνεται από **12,54 έως 17,80** νέες κοινές μετοχές του Πιστωτικού Ιδρύματος για κάθε μία (1) κοινή μετοχή της Εταιρείας.

5. Γνωμοδότηση επί της Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών

Τα Διοικητικά Συμβούλια της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος, σύμφωνα με το προσχέδιο του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, έχουν προτείνει την ακόλουθη, σχέση ανταλλαγής των μετοχών:

- 15,800000041493 νέες κοινές μετοχές του Πιστωτικού Ιδρύματος για κάθε μία (1) κοινή μετοχή της Εταιρείας

Κατά τη γνώμη μας, και λαμβάνοντας υπόψη τα όσα καταγράφονται στο προσχέδιο του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης και τα πορίσματα της εργασίας συγκριτικής μελέτης αποτίμησης που διενεργήσαμε, η προτεινόμενη, από τα Διοικητικά Συμβούλια των συγχωνευόμενων οντοτήτων, Σχέση Ανταλλαγής Μετοχών εμπίπτει εντός του εύρους της σχέσης ανταλλαγής μετοχών που προέκυψε από τις εργασίες αποτίμησης που διενεργήσαμε και επομένως, η προτεινόμενη Σχέση Ανταλλαγής Μετοχών είναι δίκαιη και λογική, από χρηματοοικονομικής άποψης για τους μετόχους της Εταιρείας.»

Περαιτέρω, σε επιστολή της E&Y με ημερομηνία 10.05.2019, η οποία περιλαμβάνεται στο Έγγραφο με τη σύμφωνη γνώμη της E&Y, αναφέρονται τα εξής:

«Αξιότιμες Κυρίες / Αξιότιμοι Κύριοι,

1. Εισαγωγή

Η επιστολή αυτή είναι συμπληρωματική της από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεσης Γνωμοδότησης μας προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (εφεξής η «Εταιρεία») σε συνέχεια του ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Δια της παρούσας, συναινούμε να συμπεριληφθεί η παρούσα συμπληρωματική διευκρινιστική επιστολή στο ενημερωτικό δελτίο αποκλειστικά για διευκρινιστικούς σκοπούς της από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεση Γνωμοδότησης μας, με την οποία θα πρέπει να χρησιμοποιείται συνδυαστικά. Κατά τα λοιπά, ισχύουν όσα λεπτομερώς αναφέρονται στην από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεση Γνωμοδότησης.

Η αποτίμηση που έχουμε διενεργήσει (βάσει της από 28 Ιανουαρίου 2019 Σύμβασης Εργασίας) είναι συγκριτική (σχετική) αποτίμηση με σκοπό τον προσδιορισμό του δίκαιου και λογικού της σχέσης αξιών & κατά συνέπεια της σχέσης ανταλλαγής μετοχών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος ανά Προσέγγιση και ανά επιμέρους Μέθοδο και όχι τον προσδιορισμό των απόλυτων αξιών ξεχωριστά για το Πιστωτικό Ίδρυμα και την Εταιρεία. Βάσει του Ν.2515/1997 και του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών, ο Ορκωτός Ελεγκτής απαιτείται να δώσει γνώμη επί του δίκαιου και λογικού της σχέσης ανταλλαγής μετοχών στο πλαίσιο της συγχώνευσης του Πιστωτικού Ιδρύματος με απορρόφηση της Εταιρείας. Για τον σκοπό αυτό, έχουν επιλεγεί οι ίδιες Προσεγγίσεις & επιμέρους Μέθοδοι για την Εταιρεία και το Πιστωτικό ίδρυμα.

Στην Εργασία μας, δεν έχουμε πραγματοποιήσει στάθμιση των μεθόδων αποτίμησης για τον προσδιορισμό του τελικού προτεινόμενου εύρους.

Ειδικότερα, για τον προσδιορισμό του εύρους σύμφωνα με την Προσέγγιση της Αγοράς χρησιμοποιήσαμε την ένωση των δύο ευρών που προήλθαν από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών και την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών, ενώ για τον προσδιορισμό του τελικού προτεινόμενου εύρους για την σχέση ανταλλαγής μετοχών, χρησιμοποιήσαμε την τομή των δύο ευρών τα οποία προήλθαν από την Προσέγγιση με βάση την Αγορά και την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα.

Ένωση των δύο ευρών

Ένωση δύο συνόλων Α και Β ονομάζεται το σύνολο U που αποτελείται από τα κοινά και μη κοινά στοιχεία των δύο συνόλων. Στην Εργασία μας, το σύνολο Α αναφέρεται στο εύρος που προήλθε από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών, ενώ το σύνολο Β αναφέρεται στο εύρος που προήλθε από την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών.

Το άνω όριο του εύρους σύμφωνα με την Προσέγγιση με βάση την Αγορά αποτελείται από την μέγιστη τιμή μεταξύ του άνω ορίου του εύρους που προήλθε από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών το οποίο ισούται με 15,81x και του άνω ορίου του εύρους που προήλθε από την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών το οποίο ισούται με 17,80x, ήτοι το 17,80x.

Το κάτω όριο του εύρους σύμφωνα με την Προσέγγιση με βάση την Αγορά αποτελείται από την ελάχιστη τιμή μεταξύ του κάτω ορίου του εύρους που προήλθε από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών το

οποίο ισούται με 11,99x και του κάτω ορίου του εύρους που προήλθε την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών το οποίο ισούται με 14,47x, ήτοι το 11,99x.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η ένωση των δύο ευρών:

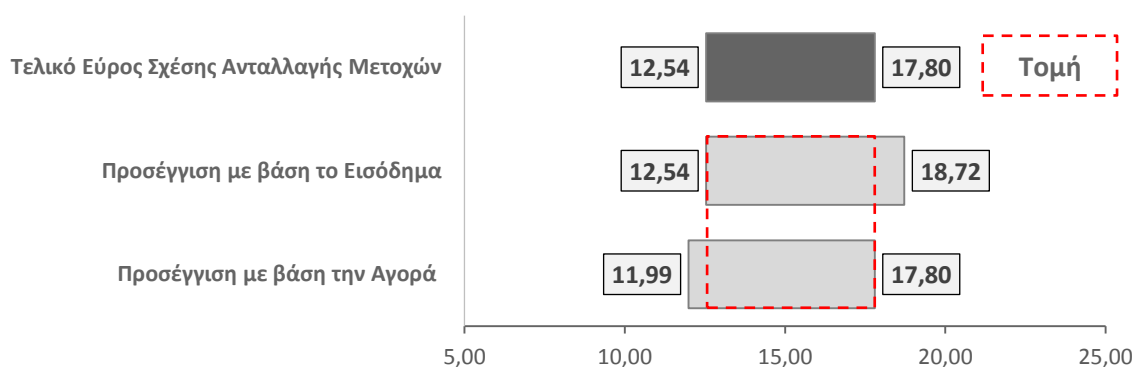
Τομή των δύο ευρών

Τομή δύο συνόλων A και B ονομάζεται το σύνολο U που αποτελείται μόνο από τα κοινά στοιχεία των δύο συνόλων. Στην Εργασία μας, το σύνολο A αναφέρεται στο εύρος που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα, ενώ το σύνολο B αναφέρεται στο εύρος που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση την Αγορά.

Το άνω όριο του τελικού προτεινόμενου εύρους αποτελείται από την ελάχιστη τιμή μεταξύ του άνω ορίου του εύρους που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση την Αγοράς το οποίο ισούται με 17,80x και του άνω ορίου του εύρους που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα το οποίο ισούται με 18,72x, ήτοι το 17,80x.

Το κάτω όριο του τελικού προτεινόμενου εύρους αποτελείται από την μέγιστη τιμή μεταξύ του κάτω ορίου του εύρους που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση την Αγορά το οποίο ισούται με 11,99x και του κάτω ορίου του εύρους που προήλθε από την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα το οποίο ισούται με 12,54x, ήτοι το 12,54x.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η τομή των δύο ευρών:

Σημειώνεται ότι, οι κεντρικές τιμές των ευρών της σχέσης ανταλλαγής μετοχών που παρουσιάζονται στην από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεση Γνωμοδότησης στην σελίδα 11, έχουν προσδιοριστεί ως ο μέσος όρος (average) του άνω ορίου (μέγιστης τιμής) και του κάτω ορίου (ελάχιστης τιμής) του κάθε εύρους που έχει προκύψει από την κάθε Προσέγγιση / επιμέρους Μέθοδο που έχει χρησιμοποιηθεί. Αντίστοιχα, η κεντρική τιμή του τελικού προτεινόμενου εύρους στην από 22 Φεβρουαρίου 2019 Έκθεση Γνωμοδότησης στην σελίδα 11, έχει προσδιοριστεί ως ο μέσος όρος (average) του άνω ορίου (μέγιστης τιμής) και του κάτω ορίου (ελάχιστης τιμής) του τελικού προτεινόμενου εύρους.

2. Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα (Income Approach)

- Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flows Model – DCF)
- Μέθοδος Προεξόφλησης των Μελλοντικών Μερισμάτων (Dividend Discount Model – DDM)

Αναφορικά με το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα, το άνω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος.

Το κάτω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Πιστωτικού Ιδρύματος.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ενδεικτικές απόλυτες αξίες της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος βάσει των οποίων προσδιορίσαμε το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών:

€ εκατ.	Προσέγγιση / Μέθοδοι Αποτίμησης ¹	Αριθμός Μετοχών	Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	
			Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή
	Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα:		12,54x	18,72x
	Ενδεικτική Αξία Grivalia	96,4	623,7	777,0
	Ενδεικτική Αξία Eurobank	2.186,0	1.127,7	941,0

3. Προσέγγιση με βάση την Αγορά (Market Approach)

- Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών (Stock Market Quotation Analysis)

Στο πλαίσιο της Εργασίας μας, προκειμένου να προσδιοριστεί το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών με βάση την μέθοδο της Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών, παρατηρήσαμε τις ιστορικές τιμές διαπραγμάτευσης των μετοχών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για μία περίοδο έξι (6) μηνών πριν την Ημέρα Ανακοίνωσης, και υπολογίσαμε τις μέσες σταθμισμένες με τον όγκο συναλλαγών χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών (εφεξής “VWAP”) της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις εξής περιόδους: 1 εβδομάδα, 2 εβδομάδες, 3 εβδομάδες, 1 μήνας, 2 μήνες, 3 μήνες, 4 μήνες, 5 μήνες και 6 μήνες. Προκειμένου να προσδιοριστεί το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών υπολογίσαμε τους λόγους μεταξύ των υπολογισμένων VWAP της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος για τις προαναφερθείσες περιόδους. Το άνω όριο και το κάτω όριο του εύρους ορίστηκε από τον μέγιστο και ελάχιστο λόγο μεταξύ των υπολογισμένων VWAP της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος, αντίστοιχα.

Η αποτίμηση επί του δίκαιου και λογικού της σχέσης ανταλλαγής μετοχών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος που έχουμε διενεργήσει είναι συγκριτική (σχετική) και έχει πραγματοποιηθεί για διαφορετικά χρονικά διαστήματα όπως αναφέραμε παραπάνω.

Για τον λόγο αυτό βάσει της Μεθόδου Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών (Stock Market Quotation Analysis) προκύπτει άμεσα το εύρος της σχέσης αξιών και κατά συνέπεια το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών μεταξύ της Εταιρείας & του Πιστωτικού Ιδρύματος. Ως εκ τούτου, για τον υπολογισμό των ενδεικτικών συνεπαγόμενων (implied) απόλυτων αξιών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω χρησιμοποιήθηκε ο αριθμός των μετοχών και η αντίστοιχη VWAP τιμή της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος στο κάτω και άνω όριο του εύρους:

€ ΕΚΑΤ.		Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	
Προσέγγιση / Μέθοδοι Αποτίμησης ¹	Αριθμός Μετοχών	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή
Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών:		11,99x	15,81x
Ενδεικτική Αξία Grivalia	96,4	792,4	702,3
Ενδεικτική Αξία Eurobank	2.186,0	1.498,3	1.007,0

- Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών (Market Multiples of Comparable Companies):

Αναφορικά με το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών σύμφωνα με την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών, το άνω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος.

Το κάτω όριο του εύρους υπολογίστηκε βάσει του λόγου μεταξύ της ελάχιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή της Εταιρείας και της μέγιστης αξίας των ιδίων κεφαλαίων ανά μετοχή του Πιστωτικού Ιδρύματος.

Για τον προσδιορισμό του εύρους σύμφωνα με την Προσέγγιση της Αγοράς χρησιμοποιήσαμε την ένωση των δύο ευρών που προήλθαν από την Μέθοδο Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών και την Μέθοδο Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ενδεικτικές αξίες της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος βάσει των οποίων προσδιορίσαμε το εύρος της σχέσης ανταλλαγής μετοχών:

€ ΕΚΑΤ.		Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	
Προσέγγιση / Μέθοδοι Αποτίμησης ¹	Αριθμός Μετοχών	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή
Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιρειών:		14,47x	17,80x
Ενδεικτική Αξία Grivalia	96,4	723,5	803,8
Ενδεικτική Αξία Eurobank	2.186,0	1.134,1	1.023,9

4. Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα

Για τον προσδιορισμό του τελικού προτεινόμενου εύρους για την σχέση ανταλλαγής μετοχών, χρησιμοποιήσαμε την τομή των δύο ευρών τα οποία προήλθαν από την Προσέγγιση με βάση την Αγορά και την Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ενδεικτικές συνεπαγόμενες αξίες της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος ανά Προσέγγιση και επιμέρους Μέθοδο για το κάτω και άνω όριο του εύρους:

€ ΕΚΑΤ.		Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	
Προσέγγιση / Μέθοδοι Αποτίμησης ¹	Αριθμός Μετοχών	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή
1. Προσέγγιση με βάση το Εισόδημα:		12,54x	18,72x
Ενδεικτική Αξία Grivalia	96,4	623,7	777,0
Ενδεικτική Αξία Eurobank	2.186,0	1.127,7	941,0
2. Προσέγγιση με βάση την Αγορά (Συνδυασμός Μεθόδου Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών & Μεθόδου Δεικτών		11,99x	17,80x

<i>Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών)</i>			
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Grivalia</i>	96,4	792,4	803,8
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Eurobank</i>	2.186,0	1.498,3	1.023,9
2.1 Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών		11,99x	15,81x
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Grivalia</i>	96,4	792,4	702,3
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Eurobank</i>	2.186,0	1.498,3	1.007,0
2.2 Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών		14,47x	17,80x
<i>Ενδεικτική Αξία Grivalia</i>	96,4	723,5	803,8
<i>Ενδεικτική Αξία Eurobank</i>	2.186,0	1.134,1	1.023,9
Τελικό Προτεινόμενο Εύρος		12,54x	17,80x
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Grivalia</i>	96,4	623,7	803,8
<i>Ενδεικτική Συνεπαγόμενη Αξία Eurobank</i>	2.186,0	1.127,7	1.023,9

5. Γενικοί Όροι και Προϋποθέσεις:

Σημειώνεται ότι, βάσει της από 28 Ιανουαρίου 2019 Σύμβασης Εργασίας με την Εταιρεία, η γνωμοδότηση του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή αφορά μόνο στον προσδιορισμό του εύρους της σχέσης ανταλλαγής μετοχών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος.

¹ Η ελάχιστη και η μέγιστη τιμή προσδιορίζουν το κάτω και άνω όριο του εύρους της σχέσης ανταλλαγής μετοχών και όχι των ενδεικτικών (συνεπαγόμενων) αξιών της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος. Οι ενδεικτικές (συνεπαγόμενες) αξίες της Εταιρείας και του Πιστωτικού Ιδρύματος που παρουσιάζονται κάτω από τον εκάστοτε λόγο ανταλλαγής μετοχών στο πίνακα, είναι οι ενδεικτικές αξίες που είτε χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του αντίστοιχου λόγου ανταλλαγής μετοχών είτε συνεπάγονται από τον αντίστοιχο λόγο ανταλλαγής μετοχών.»

4.5.4.5 Γνωμοδότηση AXIA Ventures Group Limited

Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της συνταχθείσας στην αγγλική γλώσσα με ημερομηνία 07.02.2019 χρηματοοικονομικής έκθεσης από την εταιρεία «AXIA Ventures Group Limited» (στο εξής “AXIA”), σχετικά με το εύλογο και δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής της Συγχώνευσης.

Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά από την εν λόγω μετάφραση και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές. Το εν λόγω απόσπασμα περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της AXIA.

Η ως άνω γνωμοδότηση σκόπιμο είναι να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της γνωμοδότησης της AXIA θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας. Επίσης, η ως άνω έκθεση έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Grivalia <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/AXIAFairnessOpinionLettergr.pdf>.

«...»

Ενεργούμε ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος της Grivalia για τη Συναλλαγή. Αναμένουμε να λάβουμε χρηματική αμοιβή για τις υπηρεσίες μας σχετικά με τη Συναλλαγή, το κύριο τμήμα της οποίας εξαρτάται από την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης, και η Grivalia έχει συμφωνήσει να μας καταβάλει τα έξοδα που θα προκύψουν και να μας αποζημιώσει έναντι ορισμένων υποχρεώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από τη σύμβασή μας. Έχουμε παράσχει κατά διαστήματα υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στη Grivalia και σε συνδεδεμένες με αυτήν εταιρίες, για τις οποίες το Τμήμα Επενδυτικής Τραπεζικής μας έχει λάβει και ενδέχεται να λάβει χρηματική αμοιβή. Μεταξύ άλλων, έχουμε ενεργήσει ως αποκλειστικός χρηματοοικονομικός σύμβουλος στη Grivalia Hospitality S.A. για την εξαγορά μεριδίου 60% στο Pearl Island project από τη Dolphin Capital Investors, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2017, και ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος στην

Grivalia Hospitality S.A για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου η οποία καλύφθηκε από επενδυτικά κεφάλαια που διαχειρίζεται η M&G Investments και η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2017. Έχουμε επίσης παράσχει και παρέχουμε υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στη Eurobank. Ωστόσο, οι υπηρεσίες αυτές δεν σχετίζονται και δεν έχουν κάποιο αντίκτυπο στη Συγχώνευση ή την αποτίμησή μας. Ενδέχεται επίσης να παρέχουμε στο μέλλον υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στη Grivalia, τη Eurobank και σε συνδεδεμένες με αυτές εταιρίες, το Ελληνικό Δημόσιο και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, για τις οποίες το Τμήμα Επενδυτικής Τραπεζικής μας ενδέχεται να λάβει χρηματική αμοιβή.

Προκειμένου να συνταχθεί η Έκθεση, η AXIA έλαβε και επεξεργάστηκε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες:

- Δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες για τη Grivalia και τη Eurobank, οι οποίες θεωρήθηκαν χρήσιμες και σχετικές για την ανάλυσή μας. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις και οι εταιρικές παρουσιάσεις μέχρι και την 30^η Σεπτεμβρίου 2018
- Το επιχειρηματικό πλάνο της Grivalia μέχρι το 2028, όπως παρασχέθηκε από τη διοίκηση της Εταιρίας
- Το βασικό σενάριο του επιχειρηματικού πλάνου της Eurobank μέχρι το 2025, όπως παρασχέθηκε από τη διοίκηση της Τράπεζας
- Συναντήσεις και τηλεδιασκέψεις με τις διοικητικές ομάδες της Grivalia και της Eurobank, όπου μας παρασχέθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τα επιχειρηματικά τους πλάνα και τις παραδοχές στις οποίες βασίστηκαν
- Στοιχεία κεφαλαιαγοράς και χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη Grivalia και τη Eurobank καθώς και για τις συγκρίσιμες εταιρίες που επιλέχθηκαν για κάθε μία αντίστοιχα (πρωτογενείς πηγές: Bloomberg, Capital IQ, Damodaran)
- Εκθέσεις αναλυτών για τη Grivalia που δημοσιεύτηκαν κατά τους 12 τελευταίους μήνες πριν την Ανακοίνωση
- Εκθέσεις αναλυτών για τη Eurobank που δημοσιεύτηκαν κατά τους 12 τελευταίους μήνες πριν την Ανακοίνωση
- Στοιχεία παρελθουσών συναλλαγών (2014-2018) όπου οι εταιρίες στόχοι μπορούν να θεωρηθούν συγκρίσιμες με τη Grivalia (πηγές: Mergermarket, Capital IQ)

Σε αυτή την έκθεση, εκτιμούμε ένα εύρος σχέσεων ανταλλαγής βασιζόμενοι στη σχετική αποτίμηση μεταξύ των Εταιριών. Η αποτίμηση διενεργήθηκε σύμφωνα με τις γενικώς αποδεκτές αρχές και μεθοδολογίες που ακολουθούνται διεθνώς. Το τελικό αποτέλεσμα εξήχθη δίνοντας διαφορετική βαρύτητα σε κάθε μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, αφού λάβαμε υπόψη το βαθμό καταλληλότητας κάθε μίας από τις μεθόδους για την προκειμένη περίπτωση. Σε περίπτωση εφαρμογής άλλων μεθόδων ή εφαρμογής άλλων σταθμίσεων έναντι αυτών που χρησιμοποιήσαμε, το αποτέλεσμα της σχετικής αποτίμησης ενδέχεται να είναι διαφορετικό.

Η εργασία αποτίμησης εταιριών/δραστηριοτήτων δε μπορεί να θεωρηθεί ακριβής επιστήμη και τα συμπεράσματα στα οποία η εργασία αυτή καταλήγει είναι, σε πολλές περιπτώσεις, υποκειμενικά και εξαρτώνται από την κρίση εκείνου που διενεργεί την αποτίμηση. Οι γνωματεύσεις μπορεί να διαφέρουν λόγω των διαφόρων ιδιαίτερων εκτιμήσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, ακόμα και αν χρησιμοποιηθούν τα ίδια δεδομένα και οι ίδιες παραδοχές. Συνεπώς, δεν υπάρχει μία μοναδική μέθοδος για τον προσδιορισμό μίας αδιαμφισβήτητης αξίας, αν και οι κοινώς αποδεκτές μέθοδοι είναι απαραίτητες για τον καθορισμό του εύλογου των συμπερασμάτων.

Οι αναλύσεις αποτίμησης που πραγματοποιήθηκαν για τους σκοπούς αυτής της έκθεσης για τη Grivalia και τη Eurobank έγιναν με βάση την παραδοχή ότι οι Εταιρίες θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως ανεξάρτητες οντότητες στους τομείς που δραστηριοποιούνται και σήμερα (on a standalone basis), χωρίς να λάβουμε υπόψη οποιεσδήποτε πιθανές συνέργειες που ενδέχεται να προκύψουν από τη Συναλλαγή.

A. Ανάλυση της Σχέσης Ανταλλαγής

1.Αποτίμηση της Grivalia

Για την αποτίμηση της Grivalia χρησιμοποιήθηκαν τρεις διεθνώς αποδεκτές μέθοδοι. Στην κάθε μέθοδο δόθηκε διαφορετική στάθμιση, η οποία θεωρούμε ότι είναι λογική και κατάλληλη για την προκειμένη περίπτωση.

1.1. Προεξόφληση Ελεύθερων Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flows Analysis)

Χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών (DCF) για τη Grivalia λαμβάνοντας υπόψη τα κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται και τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές της Εταιρίας, όπως αυτές παρασχέθηκαν από τη διοίκηση της Εταιρίας. Η ημερομηνία βάσης αποτίμησης ήταν η 23η Νοεμβρίου 2018. Για τον υπολογισμό του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (WACC), χρησιμοποιήσαμε το κόστος ιδίων κεφαλαίων της Grivalia, το οποίο εκτιμήσαμε χρησιμοποιώντας το Υπόδειγμα Αποτίμησης Περιουσιακών Στοιχείων (CAPM), το κόστος δανεισμού και το λόγο δανεισμού προς την αξία των ακινήτων (LTV) ως στάθμιση για το δανεισμό. Το DCF έγινε σε τρία στάδια (three-stage DCF) χρησιμοποιώντας διαφορετικό WACC για κάθε στάδιο προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές στην κεφαλαιακή διάρθρωση της Εταιρίας. Επιπλέον, δημιουργήσαμε 2 επιπρόσθετα σενάρια, μεταβάλλοντας το WACC κατά 25 μονάδες βάσης προς τα πάνω (απαισιόδοξο σενάριο) και προς τα κάτω (αισιόδοξο σενάριο), ενώ δημιουργήσαμε ανάλυση ευαισθησίας ως προς το ρυθμό αύξησης των ελεύθερων ταμειακών ροών στο διηνεκές (1,5-2,0%).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	843	1.076
Τιμή ανά μετοχή (€)	8,75	11,16

Πηγές: Στοιχεία εταιρίας, Bloomberg, Damodaran

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

1.2. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών (Comparable Companies Analysis)

Εφαρμόσαμε τη μέθοδο των συγκρίσιμων εταιριών, χρησιμοποιώντας 9 εταιρίες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη και θεωρούνται παρόμοιες με τη Grivalia (peer group).

Η ανάλυσή μας έχει βασιστεί στους δείκτες Κεφαλαιοποίηση προς Καθαρή Θέση (P/NAV) και Αξία Επιχείρησης προς Κέρδη προ Τόκων, Φόρων και Αποσβέσεων (EV/EBITDA). Υπολογίσαμε αυτούς τους δείκτες για κάθε εταιρία του δείγματος, βασιζόμενοι στην κεφαλαιοποίησή τους κατά την 23^η Νοεμβρίου 2018, τον πιο πρόσφατα δημοσιευμένο καθαρό δανεισμό/καθαρά ταμειακά διαθέσιμα και το NAV, καθώς και το αναμενόμενο EBITDA για το 2018 και το 2019 (όπως προκύπτει από τις εκθέσεις αναλυτών).

Καταλήξαμε σε εύρος τιμών ανά μεθοδολογία, βασιζόμενοι στους δύο δείκτες:

- P/NAV: Πολλαπλασιάσαμε το πιο πρόσφατα δημοσιευμένο NAV της Grivalia με τη διάμεσο και το μέσο όρο των εταιριών του δείγματος αντίστοιχα
- EV/EBITDA: Πολλαπλασιάσαμε το αναμενόμενο EBITDA για τη Grivalia για το 2018 και το 2019 (προβλέψεις σύμφωνα με το επιχειρηματικό πλάνο της διοίκησης) με τη διάμεσο και το μέσο όρο των εταιριών του δείγματος αντίστοιχα

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	P/NAV ⁽¹⁾		EV/EBITDA 2018(E) & 2019(E)	
	Μέσος όρος	Διάμεσος	Μέσος όρος	Διάμεσος
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	813	874	970	1.005
Τιμή ανά μετοχή (€)	8,43	9,07	10,06	10,43

Πηγές: Capital IQ, οικονομικές καταστάσεις εταιριών

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

Σημείωση:

(1) Πιο πρόσφατα δημοσιευμένο NAV

1.2. Μέθοδος Συναλλαγών Ομοειδών Εταιριών (Precedent Transactions Analysis)

Αναλύσαμε συναλλαγές (εξαγορές και συγχωνεύσεις) συγκρίσιμων εταιριών με τη Grivalia, καλύπτοντας την περίοδο 2014-2018. Το δείγμα μας αποτελείται από 29 συναλλαγές παρόμοιων εταιριών, για κάθε μία εκ των οποίων υπολογίσαμε τους δείκτες P/NAV και EV/EBITDA, βασιζόμενοι στην αξία της συναλλαγής, τον πιο πρόσφατα δημοσιευμένο καθαρό δανεισμό, το NAV και το EBITDA των τελευταίων 12 μηνών (LTM) κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Καταλήξαμε σε δύο εύρη τιμών, βασιζόμενοι στους δύο δείκτες:

- P/NAV: Πολλαπλασιάσαμε το πιο πρόσφατα δημοσιευμένο NAV της Grivalia με τη διάμεσο και το μέσο όρο του δείγματος
- EV/LTM EBITDA: Πολλαπλασιάσαμε το LTM EBITDA της Grivalia με τη διάμεσο και το μέσο όρο του δείγματος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	P/NAV		EV/EBITDA	
	Μέσος όρος	Διάμεσος	Διάμεσος	Μέσος όρος
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	877	891	1.097	1.145
Τιμή ανά μετοχή (€)	9,10	9,24	11,38	11,88

Πηγές: Capital IQ, Mergermarket, οικονομικές καταστάσεις εταιριών

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

1.3. Σύνοψη των Αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της αυτοτελούς αποτίμησης της Grivalia, όπως προκύπτουν με βάση τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν, συνοψίζονται ως εξής:

Ποσά σε € εκατ.		Μετοχικό Κεφάλαιο		Συντελεστής στάθμισης
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	
i. Προεξόφληση Ελεύθερων Ταμειακών Ροών		843	1.076	40%
ii. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών	P/NAV	813	874	15%
	EV/EBITDA 2018(E) & 2019(E)	970	1.005	15%
iii. Μέθοδος Συναλλαγών Ομοειδών Εταιριών	P/NAV	877	891	15%
	EV/EBITDA	1.097	1.145	15%
Σταθμισμένος Μέσος Όρος		901	1.018	100%
Αριθμός μετοχών (εκατ. μετοχές)		96,4		
Τιμή ανά μετοχή (€)		9,34	10,56	

Δόθηκε μεγαλύτερη στάθμιση στη μέθοδο DCF σε σχέση με τις μεθόδους των συγκρίσιμων εταιριών και των συναλλαγών ομοειδών εταιριών που βασίζονται στις συνθήκες της αγοράς, δεδομένου ότι εστιάζει στην εσωτερική αξία της Εταιρίας και αποτυπώνει τη δυναμική και τις προοπτικές ανάπτυξης της Grivalia.

2. Αποτίμηση της Eurobank

Για τη standalone αποτίμηση της Eurobank χρησιμοποιήθηκαν τρεις διεθνώς αποδεκτές μέθοδοι, η μέθοδος των συγκρίσιμων εταιριών, ανάλυση παλινδρόμησης και το μοντέλο προεξόφλησης μερισμάτων. Για την κάθε μέθοδο δόθηκε διαφορετική στάθμιση, η οποία θεωρούμε ότι είναι λογική και κατάλληλη για την προκειμένη περίπτωση.

2.1. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών (Comparable Companies Analysis)

Εφαρμόσαμε τη μέθοδο των συγκρίσιμων εταιριών χρησιμοποιώντας ένα δείγμα 18 τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή περιφέρεια και θεωρούνται παρόμοιες με τη Eurobank.

Η ανάλυσή μας έχει βασιστεί στους δείκτες Κεφαλαιοποίηση προς Καθαρά Κέρδη (P/E) και Κεφαλαιοποίηση προς Ενσώματη Καθαρή Θέση (P/TBV). Υπολογίσαμε αυτούς τους δείκτες για κάθε τράπεζα του δείγματος, βασιζόμενοι στην κεφαλαιοποίησή τους κατά την 23^η Νοεμβρίου 2018 και χρησιμοποιώντας τα αναμενόμενα Καθαρά Κέρδη και Ενσώματη Καθαρή Θέση (Tangible Book Value) για τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα (όπως προκύπτουν από τις εκθέσεις αναλυτών).

Καταλήξαμε σε εύρος τιμών ανά μεθοδολογία, βασιζόμενοι στους δύο δείκτες:

- P/E: Πολλαπλασιάσαμε τα αναμενόμενα Καθαρά Κέρδη της Eurobank για το 2019 και 2020 (προβλέψεις σύμφωνα με το επιχειρηματικό πλάνο της διοίκησης) με τη διάμεσο των ελληνικών και διεθνών συγκρίσιμων εταιριών αντίστοιχα
- P/TBV: Πολλαπλασιάσαμε την αναμενόμενη Ενσώματη Καθαρή Θέση για τα έτη 2018, 2019 και 2020 (προβλέψεις σύμφωνα με το επιχειρηματικό πλάνο της διοίκησης) με τη διάμεσο των ελληνικών και διεθνών συγκρίσιμων τραπεζών αντίστοιχα

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	P/E		P/TBV	
	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	1.328	2.301	941	2.250
Τιμή ανά μετοχή (€)	0,61	1,05	0,43	1,03

Πηγές: Capital IQ, οικονομικές καταστάσεις τραπεζών

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

2.2. Ανάλυση Παλινδρόμησης

2.2.1. Παλινδρόμηση P/TBV vs. RoTE

Χρησιμοποιώντας το δείγμα τραπεζών που χρησιμοποιήσαμε για τη μέθοδο των συγκρίσιμων εταιριών, πραγματοποιήσαμε ανάλυση παλινδρόμησης για τις συγκρίσιμες με τη Eurobank τράπεζες προκειμένου να εκτιμήσουμε τη συσχέτιση μεταξύ του τρέχοντος δείκτη P/TBV και της αναμενόμενης απόδοσης της Ενσώματης Καθαρής Θέσης (Return on Tangible Equity, RoTE).

Στην ανάλυσή μας, η εξαρτημένη μεταβλητή είναι ο τρέχων δείκτης P/TBV. Υπολογίσαμε το δείκτη P/TBV για κάθε μία τράπεζα του δείγματος βασιζόμενοι στην κεφαλαιοποίησή τους κατά την 23^η Νοεμβρίου 2018, και την πιο πρόσφατα δημοσιευμένη Ενσώματη Καθαρή Θέση.

Η ανεξάρτητη μεταβλητή είναι το αναμενόμενο RoTE. Υπολογίσαμε αυτόν το δείκτη για κάθε μία τράπεζα του δείγματος βασιζόμενοι στα αναμενόμενα Καθαρά Κέρδη και την Ενσώματη Καθαρή Θέση για τα έτη 2018, 2019 και 2020 (όπως προκύπτουν από τις εκθέσεις αναλυτών).

Χρησιμοποιήσαμε τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις ώστε να υπολογίσουμε τρεις εξισώσεις παλινδρόμησης:

- P/TBV vs. RoTE 2018(E)
- P/TBV vs. RoTE 2019(E)
- P/TBV vs. RoTE 2020(E)

Καταλήξαμε σε ένα εύρος τιμών χρησιμοποιώντας τις τρεις εξισώσεις παλινδρόμησης, το αντίστοιχο RoTE της Eurobank και την πιο πρόσφατα δημοσιευμένη Ενσώματη Καθαρή Θέση της.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	P/TBV vs. RoTE	
	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο

Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	1.530	2.981
Τιμή ανά μετοχή (€)	0,70	1,37

Πηγές: Capital IQ, οικονομικές καταστάσεις τραπεζών

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

2.2.2. Παλινδρόμηση P/TBV vs. Δείκτης Καθαρών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Χρησιμοποιώντας το δείγμα τραπεζών που χρησιμοποιήσαμε για τη μέθοδο των συγκρίσιμων εταιριών και την παλινδρόμηση P/TBV vs. RoTE, πραγματοποιήσαμε ανάλυση παλινδρόμησης προκειμένου να εκτιμήσουμε τη συσχέτιση μεταξύ του τρέχοντος δείκτη P/TBV και του τρέχοντος δείκτη καθαρών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (Net NPE ratio) για τις συγκρίσιμες με τη Eurobank τράπεζες.

Στην ανάλυσή μας, η εξαρτημένη μεταβλητή είναι ο τρέχων δείκτης P/TBV. Υπολογίσαμε το δείκτη P/TBV για κάθε μία τράπεζα του δείγματος βασιζόμενοι στην κεφαλαιοποίησή τους κατά την 23^η Νοεμβρίου 2018 και χρησιμοποιήσαμε την πιο πρόσφατα δημοσιευμένη Ενσώματη Καθαρή Θέση.

Η ανεξάρτητη μεταβλητή είναι ο τρέχων δείκτης καθαρών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Υπολογίσαμε αυτό το δείκτη για κάθε μία τράπεζα του δείγματος βασιζόμενοι στις πιο πρόσφατα δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

Χρησιμοποιήσαμε τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις ώστε να υπολογίσουμε την εξίσωση παλινδρόμησης μεταξύ του τρέχοντος P/TBV δείκτη και του τρέχοντος δείκτη καθαρών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Χρησιμοποιήσαμε τον αναμενόμενο δείκτη καθαρών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων της Eurobank για τα έτη 2018, 2019 and 2020 (σύμφωνα με τις προβλέψεις της διοίκησης) στην εξίσωση παλινδρόμησης ώστε να καταλήξουμε στους αναμενόμενους δείκτες P/TBV. Πολλαπλασιάσαμε κάθε αναμενόμενο δείκτη P/TBV με την αναμενόμενο Ενσώματη Καθαρή Θέση της Τράπεζας για τις αντίστοιχες περιόδους ώστε να εκτιμήσουμε την αξία του μετοχικού της κεφαλαίου. Έπειτα προεξοφλήσαμε την αξία του μετοχικού κεφαλαίου στο παρόν με το κόστος ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας (χρησιμοποιήσαμε 10-15% κόστος ιδίων κεφαλαίων για τη Eurobank, σύμφωνα με εκθέσεις αναλυτών που καλύπτουν την Τράπεζα).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	P/TBV vs. Net NPE ratio	
	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	1.372	2.423
Τιμή ανά μετοχή (€)	0,63	1,11

Πηγές: Capital IQ, οικονομικές καταστάσεις τραπεζών

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

2.3. Μοντέλο Προεξόφλησης Μερισμάτων (Dividend Discount Model)

Δημιουργήσαμε δύο μοντέλα βάσει του μοντέλου προεξόφλησης μερισμάτων (DDM) για τη Eurobank, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις που μας παρασχέθηκαν από τη διοίκηση της Τράπεζας. Η ημερομηνία βάσης αποτίμησης ήταν η 23^η Νοεμβρίου 2018. Η περίοδος προβλέψεων είναι 2019-2025; Η αποτίμησή μας ξεκίνησε από το 2019 δεδομένου ότι η Τράπεζα δεν ανακοίνωσε διανομή μερισμάτων το 2018. Στην προσέγγισή μας, βασιζόμαστε στην παραδοχή ότι δεν υπάρχουν ρήτρες αναστολής πληρωμών μερισμάτων για επίπεδα δείκτη κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις (fully loaded) άνω του 11%, τα οποία θεωρούνται επαρκή για την διανομή μερισμάτων.

Δημιουργήσαμε δύο σενάρια, βασιζόμενοι στην παραδοχή ότι i) διανομή ποσοστού κερδών (payout ratio) ίσο με 50% ετησίως (Case 1) και ii) ότι κάθε χρόνο η Τράπεζα έχει ελάχιστο δείκτη fully loaded CET1 ίσο με 12% (Case 2). Για καθένα από αυτά τα σενάρια, δημιουργήσαμε ανάλυση ευαισθησίας ως προς τα ρυθμό αύξησης μερισμάτων στο διηνεκές (1,0-2,0%) και το κόστος ιδίων κεφαλαίων (10,0-15,0%).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

	Case 1	Case 2
--	--------	--------

	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Αναμενόμενη Αξία Μετοχικού Κεφαλαίου (€ εκατ.)	1.598	2.844	1.460	2.505
Τιμή ανά μετοχή (€)	0,73	1,30	0,67	1,15

2.4. Σύνοψη των Αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της αυτοτελούς αποτίμησης της Eurobank, όπως προκύπτουν με βάση τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν, συνοψίζονται ως εξής:

Ποσά σε € εκατ.		Μετοχικό Κεφάλαιο		Συντελεστής στάθμισης
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	
i. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών	P/E 2019(E) & 2020(E)	1.328	2.301	20%
	P/TBV 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	941	2.250	20%
ii. Ανάλυση Παλινδρόμησης	P/TBV vs. RoTE 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	1.530	2.981	20%
	P/TBV vs. Net NPE ratio 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	1.372	2.423	20%
iii. Μοντέλο Προεξόφλησης Μερισμάτων	50% Ποσοστό Διανεμόμενων Κερδών (Case 1)	1.598	2.844	10%
	12% Δείκτης Fully Loaded CET1 (Case 2)	1.460	2.505	10%
Σταθμισμένος Μέσος Όρος		1.340	2.526	100%
Αριθμός μετοχών (εκατ. μετοχές)		2.184,0		
Τιμή ανά μετοχή (€)		0,61	1,16	

Δόθηκε ισομερής στάθμιση στις 4 πρώτες μεθοδολογίες αποτίμησης, δεδομένου ότι οι επενδυτές των ελληνικών τραπεζών λαμβάνουν αυτές κυρίως υπόψη τους για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Δώσαμε χαμηλότερη στάθμιση στο DDM, λόγω περιορισμών που υπάρχουν στις πληρωμές μερισμάτων σύμφωνα με τις τρέχουσες κεφαλαιακές απαιτήσεις και λόγω του ότι η Τράπεζα δεν διένειμε μέρισμα τα τελευταία χρόνια.

3. Συμπεράσματα από τις Αυτοτελείς Αποτιμήσεις

Οι αυτοτελείς αποτιμήσεις της Eurobank και της Grivalia που πραγματοποιήσαμε καταλήγουν σε μια σχέση ανταλλαγής που κυμαίνεται μεταξύ 8,1 και 17,2 νέων μετοχών Eurobank για κάθε υπάρχουσα μετοχή της Grivalia. Η Σχέση Ανταλλαγής που ανακοινώθηκε εμπίπτει μέσα σε αυτό το εύρος.

		Τιμή Grivalia (€)	
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Τιμή Eurobank (€)	Κατώτατο όριο	0,61	17,2
		9,34	10,56

4. Ανάλυση της Ιστορικής Πορείας των Τιμών των Μετοχών

Εξετάσαμε τις ιστορικές τιμές στις οποίες διαπραγματεύονταν οι μετοχές της Grivalia και της Eurobank. Έπειτα υπολογίσαμε τις ιστορικές σχέσεις ανταλλαγής των μετοχών της Eurobank για κάθε μετοχή της Grivalia. Η ελάχιστη και η μέγιστη σχέση ανταλλαγής που εξήχθη από τις τιμές κλεισίματος των Εταιριών τα τελευταία δύο χρόνια πριν την ανακοίνωση της Συγχώνευσης ήταν 8,7 και 16,4 αντίστοιχα.

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει την εκτιμώμενη σχέση ανταλλαγής που προέκυψε από τις ιστορικές τιμές των μετοχών των Εταιριών:

Περίοδος	Σχέση Ανταλλαγής
Τρέχουσα	15,3
Μέσος όρος 1 μήνα	14,1
Μέσος όρος 2 μηνών	14,0
Μέσος όρος 3 μηνών	13,4
Μέσος όρος 6 μηνών	11,7
Μέσος όρος 1 έτους	11,4
Μέσος όρος 2 ετών	11,6
Μέγιστη τιμή (2 έτη)	16,4
Ελάχιστη τιμή (2 έτη)	8,7

Πηγή: Bloomberg

Επεξεργασία στοιχείων: AXIA

B. Συμπέρασμα για το Εύλογο της Σχέσης Ανταλλαγής

Τα αποτελέσματα των αναλύσεών μας συνοψίζονται ως εξής:

Προσέγγιση	Σχέση Ανταλλαγής – Εύρος
Αυτοτελείς Αποτιμήσεις	8,1 – 17,2
Ανάλυση της Ιστορικής Πορείας των Τιμών των Μετοχών	8,7 – 16,4

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι η Σχέση Ανταλλαγής των 15,8 που ανακοινώθηκε είναι δίκαια και εύλογη για τους μετόχους της Grivalia.

Γ. Ρήτρα Μη Ευθύνης

...

Το κείμενο της Έκθεσης στην ελληνική γλώσσα αποτελεί μετάφραση του πρωτότυπου κειμένου από την αγγλική γλώσσα και έχει συνταχθεί για ενημερωτικούς μόνον σκοπούς. Σε περίπτωση δε οποιασδήποτε ασυμφωνίας μεταξύ των δυο κειμένων, το πρωτότυπο αγγλικό κείμενο θα επικρατεί.»

4.5.4.6 Γνωμοδότηση MERRILL LYNCH INTERNATIONAL

Ακολούθως παρατίθεται απόσπασμα από τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της συνταχθείσας στην αγγλική γλώσσα με ημερομηνία 22.02.2019 γνωμοδότησης της MERRILL LYNCH INTERNATIONAL (στο εξής "ML") για το δίκαιο, από χρηματοοικονομικής πλευράς, της Σχέσης Ανταλλαγής που ορίζεται στη Συγχώνευση.

Το εν λόγω απόσπασμα έχει αναπαραχθεί πιστά από την εν λόγω μετάφραση και δεν υπάρχουν παραλείψεις που να καθιστούν τις αναπαραγόμενες πληροφορίες ανακριβείς ή παραπλανητικές. Το εν λόγω απόσπασμα

περιλαμβάνεται στο Έγγραφο, με τη μορφή και στο πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται, με τη σύμφωνη γνώμη της ML.

Η ως άνω γνωμοδότηση σκόπιμο είναι να διαβάζεται στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, αντίγραφο της μετάφρασης της γνωμοδότησης της ML στα ελληνικά θα είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού στα γραφεία της Τράπεζας ενώ σε ηλεκτρονική μορφή έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Grivalia <http://grivalia.com/wp-content/uploads/2019/03/BOFMAL-FO-GR1.pdf>.

«...»

Σχετικά με τη παρούσα γνωμοδότηση, μεταξύ άλλων:

- (α) έχουμε εξετάσει ορισμένα επιχειρηματικά καθώς και οικονομικά στοιχεία που έχουν τεθεί στη διάθεση του κοινού και σχετίζονται με τη Grivalia και την Eurobank,
- (β) έχουμε εξετάσει ορισμένα εσωτερικά οικονομικά και λειτουργικά στοιχεία αναφορικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη λειτουργία και τις προοπτικές της Grivalia που παρασχέθηκαν σε εμάς από τη διοίκηση της Grivalia ή που συζητήθηκαν μεταξύ ημών και της διοίκησης της Grivalia, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων οικονομικών προβλέψεων σχετικά με τη Grivalia, τις οποίες συντάξε η διοίκηση της Grivalia (εφεξής καλούμενες «Προβλέψεις της Grivalia»),
- (γ) έχουμε εξετάσει ορισμένα εσωτερικά οικονομικά και λειτουργικά στοιχεία αναφορικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη λειτουργία και τις προοπτικές της Eurobank που παρασχέθηκαν σε εμάς από τη διοίκηση της Eurobank ή που συζητήθηκαν μεταξύ ημών και της διοίκησης της Eurobank, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων οικονομικών προβλέψεων σχετικά με την Eurobank, τις οποίες συντάξε η διοίκηση της Eurobank (εφεξής καλούμενες «Προβλέψεις της Eurobank»),
- (δ) έχουμε συζητήσει την παλαιότερη καθώς και την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα, τη λειτουργία, την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Grivalia με ανώτατα διοικητικά στελέχη της Grivalia και έχουμε συζητήσει την παλαιότερη καθώς και την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα, τη λειτουργία, την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της Eurobank με ανώτατα διοικητικά στελέχη της Grivalia και της Eurobank,
- (ε) έχουμε εξετάσει το ιστορικό διαπραγμάτευσης των Μετοχών της Grivalia καθώς και των Μετοχών της Eurobank και έχουμε προβεί σε αντιπαραβολή των εν λόγω ιστορικών,
- (στ) έχουμε συγκρίνει ορισμένα οικονομικά και χρηματιστηριακά στοιχεία της Grivalia και της Eurobank με παρόμοια στοιχεία άλλων εταιριών, τα οποία κατά τη κρίση μας είναι σχετικά,
- (ζ) έχουμε συγκρίνει ορισμένους οικονομικούς όρους της Συγχώνευσης με οικονομικούς όρους, στον βαθμό που αυτοί είναι διαθέσιμοι στο κοινό, άλλων συναλλαγών που κατά τη κρίση μας είναι σχετικές,
- (η) έχουμε εξετάσει τις σχετικές χρηματοδοτικές συνεισφορές της Grivalia και της Eurobank ως προς τις μελλοντικές οικονομικές επιδόσεις του ενιαίου σχήματος επί τη βάση *pro forma*,
- (θ) έχουμε εξετάσει την περίληψη των εκθέσεων αξιολόγησης που μας παρείχε η διοίκηση της Grivalia,
- (ι) έχουμε εξετάσει το σχέδιο της 5ης Φεβρουαρίου 2019 της Σύμβασης (εφεξής καλούμενο «Σχέδιο της Σύμβασης»), και
- (ια) έχουμε προβεί στις λοιπές αναλύσεις και μελέτες και έχουμε λάβει υπόψη μας τα υπόλοιπα στοιχεία και τους παράγοντες, που κατά την κρίση μας είναι κατάλληλοι.

....

Η γνωμοδότησή μας περιορίζεται στη διαπίστωση του δικαίου, από οικονομικής πλευράς, της Σχέσης Ανταλλαγής για τους κατόχους των Μετοχών της Grivalia και δεν γνωμοδοτούμε ούτε εκφέρουμε καμία άποψη αναφορικά με οποιοδήποτε αντάλλαγμα λαμβάνεται σε σχέση με τη Συγχώνευση από τους κατόχους οποιασδήποτε κατηγορίας κινητών αξιών, πιστωτές ή άλλους έχοντες συμφέροντα οποιοδήποτε συμβαλλόμενου. Δεν εκφράζουμε γνώμη για την Eurobank ή για οποιοδήποτε συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις, εκτός υπό την ιδιότητά τους ως μετόχων της Grivalia. Επιπροσθέτως, δεν γνωμοδοτούμε ούτε εκφέρουμε άποψη αναφορικά με το δίκαιο (από οικονομική ή άλλη πλευρά) του ποσού, της φύσης και άλλων χαρακτηριστικών οποιοδήποτε ανταλλάγματος που καταβάλλεται σε οποιοδήποτε στέλεχος, σύμβουλο ή εργαζόμενο οποιοδήποτε συμβαλλόμενου στη Συγχώνευση, ή σε κατηγορία των προσώπων αυτών, σχετικά

με τη Σχέση Ανταλλαγής. Επιπλέον δεν γνωμοδοτούμε ούτε εκφέρουμε άποψη αναφορικά με τα πλεονεκτήματα της Συγχώνευσης σε σύγκριση με τις άλλες στρατηγικές ή συναλλαγές που θα ήταν διαθέσιμες στη Grivalia ή στις οποίες θα προέβαινε η Grivalia ή που σχετίζονται με την υποκείμενη επιχειρηματική απόφαση της Grivalia να προχωρήσει στη Συγχώνευση ή πραγματοποιήσει τη Συγχώνευση.

...

Βάσει των ανωτέρω και με την επιφύλαξη αυτών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων παραδοχών και περιορισμών που περιέχονται στην παρούσα, γνωμοδοτούμε κατά την ημερομηνία της παρούσας ότι η Σχέση Ανταλλαγής που ορίζεται για τη Συγχώνευση είναι δίκαιη, από χρηματοοικονομικής πλευράς, για τους κατόχους των Μετοχών της Grivalia.»

4.5.5 Σύνοψη Αποτελεσμάτων Γνωμοδοτήσεων

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται συνοπτικά τα εύρη αξιών και τα εύρη της Σχέσης Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών που προέκυψαν βάσει των ανωτέρω γνωμοδοτήσεων.

4.5.5.1 Σύνοψη Γνωμοδότησης Deloitte

Ενδεικτικό Εύρος Αξιών ανά Μέθοδο Αποτίμησης

Μέθοδοι Αποτίμησης (ποσά σε € εκατ.)	Eurobank		Grivalia	
	Ελάχιστο	Μέγιστο	Ελάχιστο	Μέγιστο
a1. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Βασικό Σενάριο)	1.541,9	1.791,9	887,2	1.031,1
a2. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Δυσμενές Σενάριο)*	1.213,8	1.410,6		
b. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφααιοποίησης)	1.143,1	1.328,4	717,4	833,8
Τελικό Εύρος Αξιών	1.193,6	1.387,1	759,9	883,1

* Η σύγκριση για το Δυσμενές Σενάριο της Eurobank γίνεται με το Βασικό Σενάριο για την Grivalia, καθώς δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθεί δυσμενές σενάριο.

Ενδεικτικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών Eurobank προς Grivalia ανά Μέθοδο

Μέθοδος	Ενδεικτικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών Eurobank προς Grivalia	
	Ελάχιστο	Μέγιστο
a1. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Βασικό Σενάριο)	11,23:1	15,16:1
a2. Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Δυσμενές Σενάριο)*	14,26:1	19,26:1
b. Χρηματιστηριακής Αξίας (Κεφααιοποίησης)	12,25:1	16,54:1
Τελικό Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής Μετοχών	12,42:1	16,78:1

* Η σύγκριση για το Δυσμενές Σενάριο της Eurobank γίνεται με το Βασικό Σενάριο για την Grivalia, καθώς δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθεί δυσμενές σενάριο.

4.5.5.2 Σύνοψη Γνωμοδότησης Perella Weinberg Partners UK LLP

Ενδεικτικό Εύρος Αξιών ανά Μέθοδο Αποτίμησης

Μέθοδοι Αποτίμησης (ποσά σε ευρώ/μετοχή)	Eurobank		Grivalia	
	Ελάχιστο	Μέγιστο	Ελάχιστο	Μέγιστο
a. Ιστορικό τιμών διαπραγμάτευσης και όγκου συναλλαγών *	0,45	0,77	6,78	8,09

β.	Δείκτες κεφαλαιαγοράς (trading multiples) επιλεγμένων συγκρίσιμων εταιρειών	0,56	0,64	6,81	9,56
γ.	Ανάλυση Ελεύθερων Ταμειακών Ροών	0,55	0,83	8,00	11,19

* Τιμές προσαρμοσμένες στην προ συναλλαγής διανομή

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα

Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής

9,7 έως 18,5 μετοχές Eurobank προς 1 μετοχή Grivalia

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα

4.5.5.3 Σύνοψη Γνωμοδότησης Deutsche Bank AG

Στην επιστολή γνωμοδότησης της DB αναφέρει ότι «θεωρεί, με την ιδιότητά της ως επενδυτική τράπεζα ότι, κατά την ημερομηνία αυτής της επιστολής, η Σχέση Ανταλλαγής είναι δίκαιη, από οικονομική άποψη, για τον Πελάτη».

4.5.5.4 Σύνοψη Γνωμοδότησης ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Α.Ε.

Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής

Προσέγγιση/Μέθοδοι Αποτίμησης	Σχέση Ανταλλαγής Μετοχών		
	Ελάχιστη Τιμή	Μέγιστη Τιμή	Κεντρική Τιμή
1. Προσέγγιση με βάση το εισόδημα	12,54	18,72	15,63
2. Προσέγγιση με βάση την αγορά	11,99	17,80	14,90
• Μέθοδος Ανάλυσης Χρηματιστηριακών Τιμών	11,99	15,81	13,90
• Μέθοδος Δεικτών Κεφαλαιαγοράς Συγκρίσιμων Εταιριών	14,47	17,80	16,13
Τελικό Προτεινόμενο Εύρος	12,54	17,80	15,17

4.5.5.5 Σύνοψη Γνωμοδότησης AXIA Ventures Group Limited

Εύρος Αξιών Grivalia

Ποσά σε € εκατ.		Μετοχικό Κεφάλαιο		Συντελεστής στάθμισης
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	
i. Προεξόφληση Ελεύθερων Ταμειακών Ροών		843	1.076	40%
	P/NAV	813	874	15%
ii. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών	EV/EBITDA 2018(E) & 2019(E)	970	1.005	15%
iii. Μέθοδος Συναλλαγών Ομοειδών Εταιριών	P/NAV	877	891	15%
	EV/EBITDA	1.097	1.145	15%
Σταθμισμένος Μέσος Όρος		901	1.018	100%
Αριθμός μετοχών (εκατ. μετοχές)		96,4		
Τιμή ανά μετοχή (€)		9,34	10,56	

Δόθηκε μεγαλύτερη στάθμιση στη μέθοδο DCF σε σχέση με τις μεθόδους των συγκρίσιμων εταιριών και των συναλλαγών ομοειδών εταιριών που βασίζονται στις συνθήκες της αγοράς, δεδομένου ότι εστιάζει στην εσωτερική αξία της Εταιρίας και αποτυπώνει τη δυναμική και τις προοπτικές ανάπτυξης της Grivalia.

Εύρος Αξιών Eurobank

Ποσά σε € εκατ.		Μετοχικό Κεφάλαιο		Συντελεστής στάθμισης
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο	
i. Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιριών	P/E 2019(E) & 2020(E)	1.328	2.301	20%
	P/TBV 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	941	2.250	20%
ii. Ανάλυση Παλινδρόμησης	P/TBV vs. RoTE 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	1.530	2.981	20%
	P/TBV vs. Net NPE ratio 2018(E), 2019(E) & 2020(E)	1.372	2.423	20%
iii. Μοντέλο Προεξόφλησης Μερισμάτων	50% Ποσοστό Διανεμόμενων Κερδών (Case 1)	1.598	2.844	10%
	12% Δείκτης Fully Loaded CET1 (Case 2)	1.460	2.505	10%
Σταθμισμένος Μέσος Όρος		1.340	2.526	100%
Αριθμός μετοχών (εκατ. μετοχές)		2.184,0		
Τιμή ανά μετοχή (€)		0,61	1,16	

Δόθηκε ισομερής στάθμιση στις 4 πρώτες μεθοδολογίες αποτίμησης, δεδομένου ότι οι επενδυτές των ελληνικών τραπεζών λαμβάνουν αυτές κυρίως υπόψη τους για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Δώσαμε χαμηλότερη στάθμιση στο DDM, λόγω περιορισμών που υπάρχουν στις πληρωμές μερισμάτων σύμφωνα με τις τρέχουσες κεφαλαιακές απαιτήσεις και λόγω του ότι η Τράπεζα δεν διένειμε μέρισμα τα τελευταία χρόνια.

Συμπέρασμα από τις Αυτοτελείς Αποτιμήσεις

Οι αυτοτελείς αποτιμήσεις της Eurobank και της Grivalia που πραγματοποιήσαμε καταλήγουν σε μια σχέση ανταλλαγής που κυμαίνεται μεταξύ 8,1 και 17,2 νέων μετοχών Eurobank για κάθε υπάρχουσα μετοχή της Grivalia. Η Σχέση Ανταλλαγής που ανακοινώθηκε εμπίπτει μέσα σε αυτό το εύρος.

Τιμή Grivalia (€)			
		Κατώτατο όριο	Ανώτατο όριο
Κατώτατο όριο	0,61	9,34	10,56
		15,2	17,2
Ανώτατο όριο	1,16	8,1	9,1

Εύρος Σχέσης Ανταλλαγής

Προσέγγιση	Σχέση Ανταλλαγής – Εύρος
Αυτοτελείς Αποτιμήσεις	8,1 – 17,2
Ανάλυση της Ιστορικής Πορείας των Τιμών των	8,7 – 16,4

4.5.5.5 Σύνοψη Γνωμοδότησης MERRILL LYNCH INTERNATIONAL

Στην επιστολή γνωμοδότησης της Merrill Lynch International αναφέρει ότι «Βάσει των ανωτέρω και με την επιφύλαξη αυτών, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων παραδοχών και περιορισμών που περιέχονται στην παρούσα, γνωμοδοτούμε κατά την ημερομηνία της παρούσας ότι η Σχέση Ανταλλαγής που ορίζεται για τη Συγχώνευση είναι δίκαιη, από χρηματοοικονομικής πλευράς, για τους κατόχους των Μετοχών της Grivalia».

4.5.5.6 Συμπέρασμα

Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι η προτεινόμενη από τα Διοικητικά Συμβούλια των Συγχωνευόμενων Εταιρειών Σχέση Ανταλλαγής μετοχών, η οποία περιλαμβάνεται στο από 22.02.2019 Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, ήτοι 15,8000000414930 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Απορροφώσας για κάθε 1 κοινή ονομαστική μετοχή της Απορροφώμενης, εμπίπτει στο εύρος των αντίστοιχων σχέσεων ανταλλαγής που προέκυψαν από την αποτίμηση των Συγχωνευόμενων Εταιρειών και επομένως κρίνεται δίκαιη και λογική σύμφωνα με τις αποτιμήσεις της Deloitte και της E&Y.

Επιπλέον, ενεργούσες ως σύμβουλοι της Απορροφώσας,

- η PWP γνωμοδότησε αναφορικά με το δίκαιο και εύλογο της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομική άποψη ως προς τους κατόχους κοινών μετοχών, και
- η Deutsche Bank AG, κατάστημα Λονδίνου παρείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τη γνώμη του σχετικά με το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από οικονομική άποψη.

Περαιτέρω, ενεργούσες ως σύμβουλοι της Απορροφώμενης,

- η Merrill Lynch International γνωμοδότησε για το δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής από χρηματοοικονομικής πλευράς ως προς τους κατόχους μετοχών της Grivalia, και
- η AXIA Ventures Group Limited συνέταξε χρηματοοικονομική έκθεση σχετικά με το εύλογο και δίκαιο της Σχέσης Ανταλλαγής της Συγχώνευσης.

4.6 Πληροφορίες σχετικά με τις μετοχές της Τράπεζας

Η Τράπεζα έχει εκδώσει κοινές μετοχές (οι «Μετοχές»).

Οι Μετοχές είναι άυλες, ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,30, διαπραγματεύονται στη Γενική Κατηγορία Διαπραγμάτευσης (Κύρια Αγορά) της Αγοράς Αξιών της Ε.Χ.Α.Ε. και καταχωρούνται στα αρχεία του Σ.Α.Τ. υπό τη διαχείριση της ΕΛ.ΚΑ.Τ. και παρακολουθούνται με καταχωρίσεις στα αρχεία αυτά.

Οι Μετοχές έχουν εκδοθεί βάσει των διατάξεων του Ν. 4548/2018, του Καταστατικού της Τράπεζας και του Ν. 3864/2010.

Ο Κωδικός ISIN (International Security Identification Number) της Μετοχής είναι GRS323003012.

Η μονάδα διαπραγμάτευσης των Μετοχών στο Χ.Α. είναι άυλος τίτλος μία (1) Μετοχής.

Οι Μετοχές είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες, πλήρως αποπληρωμένες και ελεύθερα μεταβιβάσιμες από τους κατόχους τους. Δεν είναι γνωστές στην Τράπεζα συμφωνίες μετόχων που να περιορίζουν την ελεύθερη διαπραγματευσιμότητα και μεταβίβαση των Μετοχών.

Η Τράπεζα δεν έχει συνάψει σύμβαση Ειδικής Διαπραγμάτευσης για τις Μετοχές.

Η Τράπεζα δεν έχει εκδώσει ανταλλάξιμες ομολογίες ή τίτλους παραστατικούς δικαιωμάτων κτήσης Κοινών Μετοχών (warrants) εκτός από αυτά που αναφέρονται στην ενότητα 3.19 «Κύριοι Μέτοχοι» του Εγγράφου.

Κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου δεν υφίστανται προνομιούχοι τίτλοι της Σειράς Ε. Μετά την ολοκλήρωση της Άσκησης Διαχείρισης Παθητικού η εναπομείνασα ονομαστική αξία των προνομιούχων τίτλων της Σειράς D ανέρχεται στο ποσό των €19,5 εκατ.

Δεν έχει υποβληθεί καμία άλλη προαιρετική ή υποχρεωτική δημόσια πρόταση για την απόκτηση Μετοχών ούτε έχουν εφαρμοστεί κατά συνέπεια οι διατάξεις περί δικαιώματος εξόδου και εξαγοράς των μετόχων μειοψηφίας.

Οι Μετοχές της Τράπεζας είναι εκπεφρασμένες και διαπραγματεύονται σε ευρώ.

Οι Μετοχές της Τράπεζας δεν έχουν ρήτρες εξαγοράς ούτε και ρήτρες μετατροπής.

Δεν υφίστανται δεσμευτικές προσφορές εξαγοράς των υφιστάμενων μετοχών και δεν υφίστανται κατά την ημερομηνία του παρόντος Εγγράφου ούτε υπήρξαν κατά τη χρήση 2018 και την τρέχουσα χρήση δημόσιες προτάσεις τρίτων για την εξαγορά των Μετοχών της Τράπεζας.

Δεν υφίστανται άλλα δικαιώματα αγοράς μετοχών από τους εργαζομένους της Τράπεζας.

4.6.1 Δικαιώματα μετόχων

Δεν υφίστανται ειδικά δικαιώματα υπέρ συγκεκριμένων μετόχων, με εξαίρεση τα υφιστάμενα δικαιώματα του ΤΧΣ, ως κατόχου κοινών Μετοχών που εξέδωσε η Τράπεζα σύμφωνα με το Ν. 3864/2010 και τα δικαιώματά του σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας Πλαισίου Συνεργασίας.

Οι Μετοχές της Τράπεζας είναι αδιαίρετες. Σε περίπτωση συγκυριότητας μίας Μετοχής, τα δικαιώματα των συγκυρίων ασκούνται από κοινό αντιπρόσωπο. Οι συγκύριοι μίας Μετοχής ευθύνονται εις ολόκληρον για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτή.

Κάθε Μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα που καθορίζονται από τον Ν. 4548/2018 και το Καταστατικό της Τράπεζας και σύμφωνα με τις διατάξεις αυτών. Έχουν ιδίως τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση.
- Δικαίωμα απόληψης μερίσματος από τα κέρδη της Τράπεζας. Μετά την αφαίρεση μόνον του τακτικού αποθεματικού, ποσοστό 35% των καθαρών κερδών διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους Μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η διανομή πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση.
- Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης της Τράπεζας ή της απόσβεσης κεφαλαίου της Τράπεζας που αντιστοιχεί στην Μετοχή, εφόσον αυτό αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση. Η Γενική Συνέλευση διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης.
- Δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας που πραγματοποιείται με μετρητά και την έκδοση νέων μετοχών, καθώς και δικαίωμα προτίμησης σε κάθε έκδοση μετατρέψιμων ομολογιών, εφόσον δεν αποφασίσει διαφορετικά η Γενική Συνέλευση που εγκρίνει την εν λόγω αύξηση ή έκδοση μετατρέψιμων ομολογιών.
- Δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Τα δικαιώματα μειοψηφίας που περιγράφονται παρακάτω.

Δικαιώματα μειοψηφίας

Τα δικαιώματα μειοψηφίας προβλέπονται στα άρθρα 140, 141 και 142 του Ν. 4548/2018.

Αναλυτικότερα τα προβλεπόμενα δικαιώματα είναι τα ακόλουθα:

1. Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Δ.Σ. υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον πρόεδρο του Δ.Σ. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης. Εάν δεν συγκληθεί Γενική Συνέλευση από το Δ.Σ. εντός είκοσι ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της Τράπεζας, με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της Τράπεζας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη.

2. Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Δ.Σ. υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Δ.Σ. δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Δ.Σ., κατά το άρθρο 122 του Ν. 4548/2018, επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή από σχέδιο απόφασης προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση και η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται με τον ίδιο τρόπο, όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γ.Σ. και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί από τους μετόχους. Αν τα θέματα αυτά δεν δημοσιευθούν, οι αιτούντες μέτοχοι δικαιούνται να ζητήσουν την αναβολή της Γ.Σ., σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 141 του Ν.4548/2018 και να προβούν οι ίδιοι στη δημοσίευση, κατά τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με δαπάνη της εταιρείας.
3. Με αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Δ.Σ. θέτει στη διάθεση των μετόχων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 123 παράγραφος 3 του Ν. 4548/2018, έξι τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Δ.Σ. επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.
4. Το Δ.Σ. δεν είναι υποχρεωμένο να προβαίνει στην εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη ούτε στη δημοσίευση ή γνωστοποίηση αυτών μαζί με αιτιολόγηση και σχέδια αποφάσεων που υποβάλλονται από τους μετόχους κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, αν το περιεχόμενο αυτών έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.
5. Με αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μια μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης, αυτή που ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, η οποία όμως δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από είκοσι ημέρες από τη χρονολογία της αναβολής.
6. Η μετά από αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων, σε αυτήν μπορούν να μετέχουν και νέοι μέτοχοι, με την τήρηση των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 124 του Ν. 4548/2018.
7. Μετά από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Δ.Σ. υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Το Δ.Σ. μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Δ.Σ. υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν από την Τράπεζα σε κάθε μέλος του Δ.Σ. ή τους διευθυντές της Τράπεζας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Τράπεζας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις το Δ.Σ. μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο Δ.Σ. σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018.
8. Μετά από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα εντός της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, το Δ.Σ. υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας. Το Δ.Σ. μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος

μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο Δ.Σ. σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018, εφόσον τα αντίστοιχα μέλη του Δ.Σ. έχουν λάβει τη σχετική πληροφόρηση κατά τρόπο επαρκή.

9. Στις περιπτώσεις των ανωτέρω παρ. 7 και 8, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο της αιτιολογίας λύει το αρμόδιο Δικαστήριο, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με την ίδια απόφαση το Δικαστήριο υποχρεώνει και την Τράπεζα να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.
10. Με αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου η λήψη απόφασης για κάποιο θέμα της ημερήσιας διάταξης η Γενική Συνέλευση ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.
11. Μέτοχοι της Τράπεζας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν έλεγχο της Τράπεζας από το δικαστήριο που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας της περιφέρειας της έδρας της Τράπεζας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 142 του Ν. 4548/2018.
12. Μέτοχοι της Τράπεζας που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο της προηγούμενης παραγράφου έλεγχο της Τράπεζας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 142 Ν. 4548/2018.
13. Σε όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί η προσκόμιση βεβαίωσης από το φορέα στον οποίο τηρούνται οι οικείες κινητές αξίες ή η πιστοποίηση της μετοχικής ιδιότητας με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση φορέα και Τράπεζας.

Δικαιώματα του ΤΧΣ ως κατόχου κοινών Μετοχών σύμφωνα με το Ν. 3864/2010

Πέραν των προαναφερθέντων δικαιωμάτων που απορρέουν από τις γενικές διατάξεις του Ν. 4548/2018, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 10 του Ν. 3864/2010, τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από τις κοινές Μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ ασκούνται στη Γενική Συνέλευση μόνον ως προς τη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την τροποποίηση του Καταστατικού της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της Τράπεζας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού της (περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών της) ή σχετικά με όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018. Επίσης το ΤΧΣ έχει επί του παρόντος και τα ακόλουθα δικαιώματα:

1. Τον ορισμό εκπροσώπου του στο Διοικητικό Συμβούλιο.
2. Δικαίωμα προνομιακής ικανοποίησης, για όσο διάστημα το ΤΧΣ συμμετέχει στην Τράπεζα ως μέτοχος, από το προϊόν εκκαθάρισης έναντι όλων των άλλων μετόχων, από κοινού με το Ελληνικό Δημόσιο ως δικαιούχο των Προνομιούχων Μετοχών, σε περίπτωση που η Τράπεζα τεθεί σε εκκαθάριση.
3. Άλλα δικαιώματα δυνάμει της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας. Τα δικαιώματα που έχει το ΤΧΣ σύμφωνα με το Ν. 3864/2010 και τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας επιτρέπουν στο ΤΧΣ να ασκεί σημαντική επιρροή στον Όμιλο και επιβάλλουν στην Τράπεζα να λαμβάνει τη συναίνεση του ΤΧΣ σχετικά με ορισμένες σημαντικές επιχειρηματικές και διοικητικές αποφάσεις, γεγονός το οποίο δύναται να περιορίσει τελικά τη λειτουργική ευελιξία του Ομίλου.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δικαιώματα του ΤΧΣ δυνάμει του Ν. 3864/2010 και της ανωτέρω σύμβασης, παρέχονται στην ενότητα 3.25.4 «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα - Λοιποί νόμοι και κανονιστικές διατάξεις για τις τράπεζες στην Ελλάδα - Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ)» και «Θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία των τραπεζών στην Ελλάδα - Λοιποί νόμοι και κανονιστικές διατάξεις για τις τράπεζες στην Ελλάδα - Η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας» του παρόντος Εγγράφου.

Δικαιώματα σε περίπτωση εκκαθάρισης

Η διαδικασία της εκκαθάρισης της Τράπεζας έπεται της λύσης της (i) μετά την πάροδο του χρόνου διάρκειάς της που ορίζεται στο Καταστατικό της ή (ii) κατόπιν απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία ή (iii) δυνάμει δικαστικής απόφασης σε περίπτωση συνδρομής των περιστάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 165 και 166 του Ν. 4548/2018. Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, η Γενική Συνέλευση έχει την εξουσία διορισμού ενός ή περισσότερων εκκαθαριστών οι οποίοι έχουν όλα τα δικαιώματα που συνήθως έχει το Δ.Σ. Το Δ.Σ. παύει να υφίσταται με το διορισμό των εκκαθαριστών.

Υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων σχετικά με την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων που περιλαμβάνονται στο Ν. 4335/2015 ο οποίος ενσωμάτωσε τη BRRD και του Ν. 3458/2006 για την εξυγίανση και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων, ο οποίος ενσωμάτωσε αρχικά την Οδηγία 2001/24/ΕΚ, και το άρθρο 145 του Ν. 4261/2014, μετά την λήψη απόφασης για τη λύση και την εκκαθάριση της Τράπεζας, οι εκκαθαριστές θα πρέπει να απογράψουν την εταιρική περιουσία της, ολοκληρώσουν όλες τις εκκρεμείς συναλλαγές της και, στο μέτρο του αναγκαίου, εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις της. Μετά την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων της Τράπεζας, οι εκκαθαριστές θα πρέπει να πωλήσουν τα στοιχεία του ενεργητικού της, αποδώσουν στους μετόχους της τις αρχικές και πρόσθετες εισφορές τους στο μετοχικό κεφάλαιό της και να τους διανείμουν το υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας κατά το λόγο της συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας (βλ. ανωτέρω περί δικαιωμάτων προνομιακής ικανοποίησης του ΤΧΣ).

4.6.2 Φορολογία

Εισαγωγή

Το παρακάτω αποτελεί σύνοψη των ελληνικών φορολογικών επιπτώσεων που μπορεί να επέλθουν κατά την αγορά, κατοχή και πώληση των Κοινών Μετοχών. Η σύνοψη βασίζεται στις διατάξεις του νέου φορολογικού νόμου Ν. 4172/ 2013, που ισχύει στην Ελλάδα από την 1^η Ιανουαρίου 2014, όπως τροποποιηθείς ισχύει, και των σχετικών ερμηνευτικών Υπουργικών Εγκυκλίων. Οι δυνητικοί αγοραστές ή κάτοχοι των Κοινών Μετοχών θα πρέπει να συμβουλευόνται τους δικούς τους φορολογικούς συμβούλους σχετικά με τις ελληνικές ή λοιπές φορολογικές επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από την αγορά, κατοχή και πώληση Κοινών Μετοχών, λαμβάνοντας υπόψη κάθε φορά τις ιδιαίτερες συνθήκες.

Φορολογία μερισμάτων

Σύμφωνα με το Ν.4172/2013, τα μερίσματα υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% (με την επιφύλαξη των διατάξεων των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας). Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα στην Ελλάδα, αν ο δικαιούχος είναι είτε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν είναι φορολογικός κάτοικος στην Ελλάδα και δεν διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Η καταβολή μερίσματος σε ένα νομικό πρόσωπο ενδέχεται να απαλλάσσεται από τον παρακρατούμενο φόρο 15%, εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις: (α) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει τα μερίσματα, κατέχει μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον 10% βάσει αξίας ή αριθμού, στο μετοχικό κεφάλαιο, δικαιώματα σε κέρδη ή δικαιώματα ψήφου του φορολογούμενου που προβαίνει στη διανομή, (β) το ελάχιστο ποσοστό κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής διακρατείται για τουλάχιστον 24 μήνες (διαφορετικά θα πρέπει να χορηγείται τραπεζική εγγύηση, ίση με το ποσό του φόρου που θα οφειλόταν σε περίπτωση μη χορήγησης της απαλλαγής, η οποία λήγει κατά την ημερομηνία που συμπληρώνονται 24 μήνες διακράτησης του ελάχιστου ποσοστού συμμετοχής), και (γ) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει περιλαμβάνεται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα 1, Μέρος Α της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ, και (δ) το εν λόγω νομικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος κράτους μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε., κατ' εφαρμογήν όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος και υπόκειται χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β της ανωτέρω Οδηγίας ή σε οποιονδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς. Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων προβλέπεται στα ενδοομικά μερίσματα που λαμβάνονται από νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις παρόμοιες με τις ανωτέρω αναφερόμενες.

Φόρος υπεραξίας

Μετοχές που πωλούνται από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά

Επιβάλλονται οι παρακάτω φόροι επί συναλλαγής και φόροι υπεραξίας:

Φόρος επί συναλλαγής

Επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 2 τοις χιλίοις (2%) στην πώληση εισηγμένων στο ΧΑ μετοχών. Ο φόρος υπολογίζεται επί της αξίας πώλησης και βαρύνει τον πωλητή των μετοχών, ανεξάρτητα από το αν ο πωλητής είναι φυσικό πρόσωπο, νομική οντότητα ή ένωση προσώπων ή ομάδα περιουσίας, ανεξαρτήτως εθνικότητας, κατοικίας ή εγκατάστασης της έδρας και ανεξαρτήτως αν ο πωλητής έχει απαλλαγή από οποιονδήποτε φόρο ή τέλος από διατάξεις άλλων νόμων. Ο ανωτέρω φόρος επιβάλλεται τόσο στις χρηματιστηριακές όσο και στις εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές, όπως επίσης και στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω πολυμερούς μηχανισμού διαπραγματεύσεων. Η ΕΛ.Κ.Α.Τ. υπολογίζει τον ανωτέρω φόρο, καθημερινά κατά την εκκαθάριση, επί των συναλλαγών των εταιρειών επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων που ενεργώντας ως θεματοφύλακες πραγματοποιούν μεταβιβάσεις μετοχών εκ μέρους των πωλητών.

Φόρος υπεραξίας

Η υπεραξία από την πώληση των μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ προστίθεται στο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα του πωλητή (είτε είναι νομικό πρόσωπο είτε νομική οντότητα με έδρα την Ελλάδα ή μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπού νομικού προσώπου ή οντότητας στην Ελλάδα) και φορολογείται για το έτος 2019 με συντελεστή 28% (εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων που εξακολουθούν να φορολογούνται με 29%) σύμφωνα με το ν. 4579/2018. Ο συντελεστής αυτός μειώνεται σταδιακά, κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, ώστε να καταλήξει σε 25% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2022 και τα επόμενα. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα ή οντότητες που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδας, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα, εκτός αν έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, στην οποία αποδίδεται το εισόδημα από την πώληση των μετοχών.

Αν δικαιούχος της υπεραξίας από την πώληση των εισηγμένων στο Χ.Α. μετοχών είναι φυσικό πρόσωπο με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 0,5% στο κεφάλαιο του εκδότη των μετοχών και οι πωληθείσες μετοχές αποκτήθηκαν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2009, το ανωτέρω πρόσωπο θα υπόκειται σε φόρο υπεραξίας με συντελεστή 15%.

Αν προκύπτει ζημία από τη πώληση των εισηγμένων μετοχών σύμφωνα με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις για τον προσδιορισμό και τη φορολόγηση της υπεραξίας, τα φυσικά πρόσωπα δύνανται να μεταφέρουν τις εν λόγω ζημίες για τα επόμενα πέντε έτη και να τις συμψηφίσουν με μελλοντική υπεραξία που προκύπτει από πώληση τίτλων. Επί νομικών προσώπων ή οντοτήτων, οι ζημίες από την πώληση εισηγμένων μετοχών μπορούν να μεταφερθούν για τα επόμενα πέντε έτη προκειμένου να συμψηφιστούν με μελλοντικά επιχειρηματικά κέρδη.

Αν δικαιούχος της υπεραξίας είναι φυσικό πρόσωπο, φορολογικός κάτοικος χώρας με την οποία υπάρχει σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, θα απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα σε σχέση με την υπεραξία, υπό την προϋπόθεση της προσκόμισης στις φορολογικές αρχές (ή στο θεματοφύλακα) στοιχείων που να αποδεικνύουν τη φορολογική του κατοικία (πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας).

Για τον προσδιορισμό του φόρου υπεραξίας λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ της πραγματικής τιμής πώλησης και τιμής κτήσης των μετοχών από τον πωλητή (συμπεριλαμβανομένων στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης και των δαπανών που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση ή πώληση των Κοινών Μετοχών). Η διαφορά αυτή καθορίζεται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών, τα οποία εκδίδει η χρηματιστηριακή εταιρεία ή το πιστωτικό ίδρυμα ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας που εμπλέκεται στη συναλλαγή.

Φόρος Δωρεάς και Κληρονομιάς

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 29 και 44 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια, στην περίπτωση που εισηγμένες μετοχές στο Χ.Α. αποκτώνται αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, η τρέχουσα αξία αυτών των μετοχών κατά την ημέρα που προηγείται της ημέρας που γεννάται η φορολογική υποχρέωση, υπόκειται σε φόρο βάσει προοδευτικής κλίμακας,

ανάλογα με τη συγγενική σχέση του δικαιούχου με το δωρητή/κληρονομούμενο σύμφωνα με το άρθρο 29 του ανωτέρω κώδικα.

Φορολόγηση Δανεισμού Μετοχών

Δυνάμει του άρθρου 4, παρ. 4 του Ν. 4038/2012, επιβλήθηκε φόρος συναλλαγής 2% (ή 0,2%) στο δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών που πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά, εξαιρούμενης κάθε σχετικής σύμβασης και κάθε συναφούς πράξης από τέλος χαρτοσήμου. Ο ανωτέρω φόρος υπολογίζεται επί της αξίας των μετοχών που δανείζονται και βαρύνει το δανειστή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα). Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για δανεισμούς μετοχών που πραγματοποιούνται από τις 2 Φεβρουαρίου 2012 και μετά.

Ειδική εισφορά αλληλεγγύης

Τα φυσικά πρόσωπα των οποίων το εισόδημα (συμπεριλαμβανομένων των μερισμάτων και της υπεραξίας από την πώληση Κοινών Μετοχών) υπερβαίνει τα €12.000 και το οποίο δηλώνεται στις ετήσιες φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος, υπόκεινται σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Για το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η εισφορά αυτή υπολογίζεται από 2,2% έως 10% με βάση το συνολικό δηλωθέν εισόδημα αυτών των προσώπων, είτε το εισόδημα αυτό είναι φορολογητέο είτε απαλλασσόμενο.

4.7 Αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα

Κατωτέρω παρουσιάζονται οι ημερομηνίες των σημαντικότερων γεγονότων στη διαδικασία της Συγχώνευσης.

Ημερομηνία	Γεγονός
Πέμπτη 16 Μαΐου 2019	Έγκριση από το Χ.Α. της εισαγωγής των νέων μετοχών της Τράπεζας
Πέμπτη 16 Μαΐου 2019	Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με την υπ' αριθ.685/2019 απόφασή της με ημερομηνία 15.05.2019, ενέκρινε ομόφωνα την από 22/03/2019 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, που αφορά στη Συγχώνευση
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο του, της ανακοίνωσης της απόφασής του, με την οποία εγκρίθηκε η συγχώνευση της Eurobank από την Grivalia με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη και της ανακοίνωσης της απόφασής του, με την οποία διαγράφηκε η Grivalia από το μητρώο του Γ.Ε.Μ.Η.
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Δημοσίευση ανακοίνωσης στο Η.Δ.Τ. για τη διαγραφή της Grivalia από το Μητρώο του Γ.Ε.Μ.Η. και την παύση διαπραγμάτευσης των μετοχών της στο Χ.Α.
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών της Grivalia
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Γνωστοποίηση του Εγγράφου στο Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Δημοσίευση ανακοίνωσης για τη διάθεση του Εγγράφου στο Η.Δ.Τ. και στην ιστοσελίδα της Τράπεζας και της Grivalia
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Δημοσίευση του Εγγράφου (ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, της Grivalia και του Χρηματιστηρίου Αθηνών)
Παρασκευή 17 Μαΐου 2019	Δημοσίευση της ανακοίνωσης της Τράπεζας στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών για την εισαγωγή και την ημερομηνία έναρξης διαπραγμάτευσης των νέων μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών
Δευτέρα 20 Μαΐου 2019	Παύση διαπραγμάτευσης των μετοχών της Απορροφώμενης Εταιρείας Grivalia (αποκοπή για συγχώνευση)
Δευτέρα 20 Μαΐου 2019	Διαπραγμάτευση μετοχών της Eurobank με προσαρμοσμένη τιμή

Τρίτη 21 Μαΐου 2019	Ημερομηνία Προσδιορισμού των Δικαιούχων (Record Date)
Τετάρτη 22 Μαΐου 2019	Πίστωση των νέων μετοχών των μετόχων της Grivalia
Πέμπτη 23 Μαΐου 2019	Έναρξη διαπραγμάτευσης των νέων μετοχών των μετόχων της Grivalia και των μετοχών των μετόχων της Eurobank με ονομαστική αξία €0,23

Σημειώνεται ότι το παραπάνω χρονοδιάγραμμα εξαρτάται από πολλούς αστάθμητους παράγοντες και ενδέχεται να μεταβληθεί. Σε κάθε περίπτωση θα υπάρξει ενημέρωση του επενδυτικού κοινού με σχετική ανακοίνωση στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών.

4.8 Δαπάνες Συγχώνευσης

Οι συνολικές δαπάνες για τη διαδικασία της Συγχώνευσης (δικαιώματα ΕΛ.Κ.Α.Τ., τέλος και πόρος υπέρ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ανακοινώσεις στον Τύπο, αμοιβές ελεγκτών και δαπάνες των διεθνών οίκων, συμβολαιογραφικά έξοδα), εκτιμώνται ότι θα ανέλθουν σε €7.192 χιλ. περίπου και αναλύονται ως εξής:

Δαπάνες Συγχώνευσης	(Ποσά σε χιλιάδες €)
Έξοδα γνωμοδοτήσεων	5.934
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	87
Αμοιβές νομικών συμβούλων	221
Συμβολαιογράφος	62
Τέλος υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού	197
Τέλος & εισφορά υπέρ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς	243
Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.	180
Διάφορα έξοδα	268
Σύνολο	7.192

Πηγή: Εταιρεία.

4.9 Μείωση ποσοστού συμμετοχής (Dilution)

Κατά την 31.03.2019, δηλαδή κατά την ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019, η οποία αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη Συγχώνευση, δεν υφίσταται φυσικό ή νομικό πρόσωπο που να κατέχει άμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα πρόσωπα που ελέγχουν έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 5% των δικαιωμάτων ψήφου (με βάση τις τελευταίες γνωστοποιήσεις στις οποίες έχουν προβεί τα υπόχρεα πρόσωπα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007 καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 596/2014) στις 31.03.2019, ημερομηνία καταγραφής της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 05.04.2019. Τα ποσοστά μετά τη Συγχώνευση έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τη Σχέση Ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευόμενων Εταιρειών όπως αυτή προβλέπεται στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης.

	ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ		ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ⁽¹⁾	
	Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)	% Συμμετοχής	Αριθμός δικαιωμάτων ψήφου (έμμεσα)	% Συμμετοχής
Fairfax Financial Holdings LTD ⁽²⁾	402.226.805	18,40	1.225.054.970 ⁽³⁾	33,03
The Capital Group Companies, INC. ⁽³⁾	182.358.578	8,34	182.358.578	4,92
RWC Asset Advisors (US) LLC ⁽⁴⁾	114.328.108	5,23	114.328.108	3,08
Λοιποί μέτοχοι <5%	1.487.085.274	68,03	2.187.420.196	58,97
Σύνολο	2.185.998.765	100,00	3.709.161.852	100,00

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα βάσει της σχέσης ανταλλαγής.

⁽¹⁾ Το πλήθος του αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου καθώς και το σχετικό ποσοστό μετά τη Συγχώνευση ενδέχεται να διαφέρει από την επίσημη γνωστοποίηση μεταβολής δικαιωμάτων ψήφου που ενσωματώνονται σε μετοχές που τυχόν κληθεί να υποβάλει ο μέτοχος (έντυπο TR-1), κατόπιν της εισαγωγής των Νέων Μετοχών προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

⁽²⁾ Για το ποσοστό συμμετοχής της Fairfax Financial Holding LTD βλ. σχετικά ενότητα 3.19 Κύριοι Μέτοχοι του Εγγράφου

⁽³⁾ Όσον αφορά τη Grivalia σημειώνεται ότι, πριν από τη Συγχώνευση η Fairfax ήλεγχε (έμμεσα) 52.077.732 δικαιώματα ψήφου, αριθμός που αντιστοιχούσε σε 51,37% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου, ενώ μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Grivalia, η οποία αποφασίστηκε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 17.12.2018 ήλεγχε 54,02% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου. Επομένως όσον αφορά τη Grivalia, για τον υπολογισμό του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου μετά τη Συγχώνευση που παρουσιάζεται στον πίνακα, έχουν ληφθεί υπόψιν 52.077.732 δικαιώματα ψήφου της Grivalia που ήλεγχε (έμμεσα) η Fairfax και αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 54,02% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Grivalia μετά την ακύρωση των ιδίων μετοχών της Grivalia και πριν από τη Συγχώνευση.

⁽⁴⁾ Για το ποσοστό συμμετοχής της "The Capital Group Companies, INC" βλ. σχετικά ενότητα 3.19 Κύριοι Μέτοχοι του Εγγράφου.

⁽⁵⁾ Για το ποσοστό συμμετοχής της "RWC Asset Advisors (US) LLC." βλ. σχετικά ενότητα 3.19 Κύριοι Μέτοχοι του Εγγράφου.